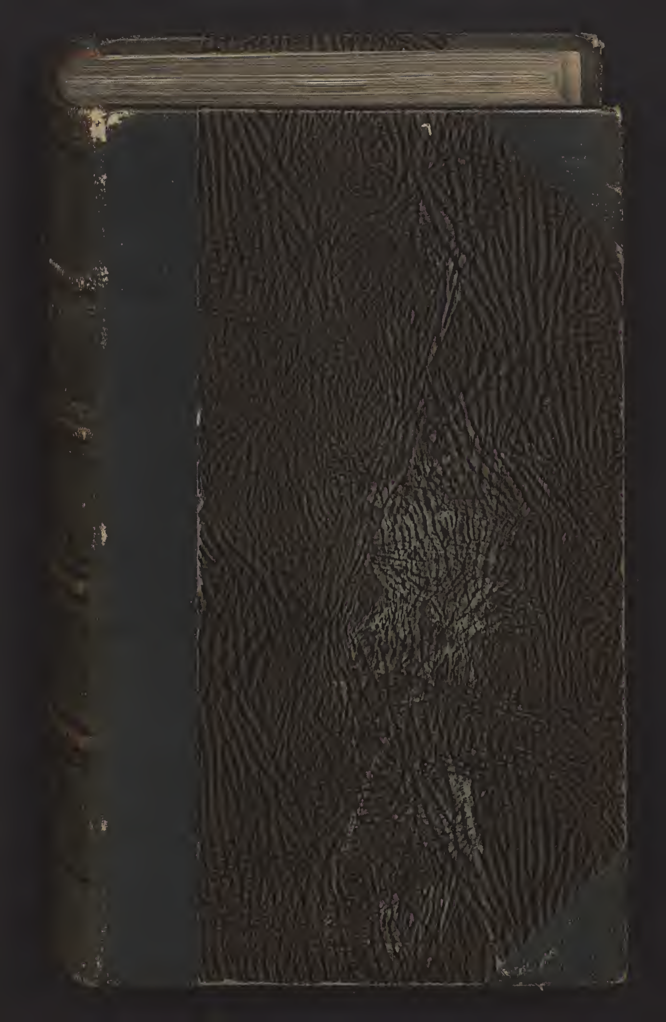

EDDA

SNORRA STURLUSONAR.

TOMUS PRIMUS.

SUMPTIBUS LEGATI ARNAMAGNÆANI.

EDDA
SNORRA STURLUSONAR.

EDDA
SNORRONIS STURLÆI.

TOMUS PRIMUS,

CONTINENS:

FORMÁLI, GYLFAGINNÍNG, BRAGARÆÐUR,
SKÁLDSKAPARMÁL ET HÁTTATAL.

HAFNIÆ.

SUMPTIBUS LEGATI ARNAMAGNÆANI.

TYPIS J. D. QVIST.

1848.

L. B.

Absoluta ante aliquot annos editione Eddæ Sæmundianæ, statim de collectione, quæ sub nomine Eddæ Snorrianæ nobis asservata est, simili ratione publicanda collegium nostrum deliberare cœpit. Nec mirum, sive enim ætatem hujus operis, sive nomen celeberrimum Snorrii Sturlæi, cui jam librarios vetustissimos et fere coævos principalem ejus partem adscripsisse invenimus, sive gravitatem libri spectes, inter literarum septentrionalium monumenta insignem semper locum tenuit et digne tenebit. Si abesset, ne nomina quidem deorum et numinum, quæ majores nostri colebant, nunc nota fuissent: mythi vetustissimi partim omnino ignoti, partim in collectione Sæmundiana ut ænigmata, Oedipum frustra sperantes, servati: poësis septentrionalis, tam singulari indole, forma tam copiosa, multa ex parte ignota, tum quoad originem troporum, mythicam sive historicam, tum quoad leges de iis formandis, tum quoad nomina et variationes metricas; et recte, ut nobis videtur, contendit Raskius, sine hoc fonte veram indolem et leges metricas poëseos Anglosaxonum et antiquorum Germanorum nunquam inventas fuisse. Quantum in geographia Scandinaviæ antiquæ illustranda valeat, viri celeberrimi N. M. Petersen et P. A. Munch præter ceteros demonstrarunt. Rebus computisticis antiquorum nonnihil quidem lucis adfert, quum tempora anni et nomina mensium ordine recenseat. — Nec parvi momenti sunt libelli de literis et sermone, qui huic nostræ

collectioni additi sunt et in volumine secundo hujus editionis prodibunt, nam non solum ut tentamina, ipso patrio sermone conscripta, de sonis linguæ distinguendis et per literas exprimendis laudem merentur, sed etiam ingenii acumen, doctrina, ut temporum ratio ferebat, non mediocris et genus dicendi classicum auctorem commendant; adde, quod tractatus primus et antiquissimus, inter annos **1140** *et* **1160** *verosimiliter scriptus, ad ipsa incunabula literaturæ septentrionalis pertineat, quo tempore literæ runicæ latinis et anglosaxonicis cesserunt.*

Sed non minus quam gravitas ipsius operis ad novam editionem parandam instigavit, quod in scriniis Arnamagnæanis, præter codicem Wormianum, non pauca fragmenta membranacea vetusta et palmaria inveniantur, quæ celeberrimum Raskium in sua editione paranda non adhibuisse, fortasse ne novisse quidem videmus, quæ vero non solum pluribus locis novam lucem adferunt, haud pauca hic illic addunt, indolem codicum et rationem, qua tota hæc collectio Eddica formata est, egregie illustrant. Nec præterea negandum est, textum editionis Raskianæ aliquot locis emendatione egere, quum loco a codicibus remoto impressa sit, et ideo editori sagacissimo ad codices consulendos et iterum atque iterum revolvendos occasio defuerit.

Quum de nova editione Eddæ Snorrianæ instauranda consilium initum est, collegium nostrum ex codicibus primariis, Regio et Wormiano textum, cum variis lectionibus a Raskio jam susceptis, exscribendum curavit, cui deinde Finnus Magnusen collationem codicum Hypnonesiensium addidit. Dein hoc exscriptum cum codicibus primariis, nuper commemoratis, denuo contulit et lectiones eorum diligenter notavit Jon Sigurdsson, legati Arnamagnæani stipendiarius, qui præterea fragmenta membranacea, editoribus hucusque ignota, collegit et exscripsit, deinde vero totus apparatus edendi,

a nobis congestus, ad virum doctissimum et in his literis versatissimum Sveinbjörnum Egilsson, Dr. Theol., nunc scholæ Reykjavicanæ in Islandia rectorem, transmissus est, qui operam latinæ interpretationis elaborandæ ex optione collegii nostri susceperat. Præter interpretationem latinam vir celeberrimus carmina in ordinem prosaicum redegit et commentariis instruxit, multa etiam de locis difficilioribus sagaciter et docte disseruit et nobiscum communicavit. Sed quum deinde opus, ita instauratum, prelo submissum est, forma libri et ratio typographica non permisit, ut constructio carminum, variæ lectiones et commentarii suo loco adderentur, quare necessarium fuit hæc aliter ordinare, et lectionum varietatem atque observationes philologicas, sensu strictiori eo pertinentes, textui subjicere, constructionem vero carminum et commentarios ad additamenta ablegare.

Prodit igitur in hoc primo volumine Edda Snorriana proprie sic dicta, complectens Præfationem, Ludificationem Gylvianam (Gylfaginníng), *Sermones Bragii* (Bragaræður), *librum de dictione poëtica* (Skáldskaparmál *quæ vulgo* Skálda *dicitur*), *et Clavim metricam* (Háttatal) *Snorri Sturlæi, quæ tria carmina in honorem Hakonis Hakonidæ, Norvegiæ regis et Skulii dynastæ composita continet, interpretatione latina et apparatu critico instructa.*

Volumen secundum deinde complectetur tractatus philologicos, a diversis auctoribus seculi XII. et XIII., et inter eos a poëta celeberrimo Olavo hvítaskáld, *conscriptos, qui in codice Wormiano et fragmentis membranaceis optimæ notæ collectioni Eddicæ subjuncti inveniuntur. Deinde sequetur Eddæ Snorrianæ, proprie sic dictæ, textus brevior, ex codice membranaceo Upsaliensi; præterea fragmenta, quæ ad hanc collectionem pertinent aut insignem lucem criticam affundunt, inter quæ primum locum occupat pervetustum illud et optimæ notæ fragmentum, quod in scriniis Arnamagnæanis*

sub Nro ***748*** *in* ***4.*** *servatur, et fragmentum cum codice Wormiano conjunctum et Wb in hac nostra editione insignitum. His succedent commentarii Egilssoniani in carmina, quæ in toto hoc opere occurrunt, et deinde, si locus erit, una aut altera antiquitatis nostræ scriptio, v. c. recensus poëtarum septentrionalium usque ad annum* ***1300***, *qui in codice Upsaliensi servatur. Tandem indices et icones codicum palmariorum addentur. Accuratior quoque de hoc opere in universum et de singulis ejus partibus commentatio, descriptio codicum et quæ præterea ad editionem rite adornandam necessaria videantur, volumini secundo inserentur.*

Restat denique, ut recensum codicum, quibus in hac editione paranda usi sumus, lectori benevolo breviter ante oculos sistamus, qui sunt hi sequentes:

1. *codex Regius* (Reg.) *in bibliothecæ regiæ Hafniensis collectione antiqua librorum manuscriptorum* (Gamle kongelige Samling) *sub Nro* ***2367*** *in* ***4.*** *asservatus, membranaceus, forma octava, seculo ut videtur decimo quarto ineunte exaetus, in prima parte mutilus.*
2. *codex Wormianus* (W) *Arnamagnæanus, inter libros formæ maximæ Nro* ***242***, *membranaceus, seculo* XIV. *scriptus. Lacunas non paucas homines docti seculi* XVII. *restaurare conati sunt, insertis foliis chartaceis, quorum lectiones* Wchart. *notatæ sunt. Huic codici præterea juncta sunt dua folia membranacea, ejusdem formæ et simili, si non eadem manu ac codex ipse exarata, a nobis* Wb *insignita.*
3. *codex Upsaliensis in Suecia* (U), *in collectione Delagardiana sub Nro* ***11*** *asservatus, membranaceus, forma octava, circa annum* ***1300*** *ut videtur exaratus.*

4. *codex Sparfvenfeldianus* (S) *bibliothecæ regiæ Holmiensis inter "Islandica membranacea Quart. Nr. 3"; ex hoc codice membranaceo, anno* **1661** (*non* **1461**) *scripto, selecta editionis Raskianæ suscepimus.*

5. *codex Gudmundianus* (G) *ejusdem bibliothecæ ("Islandica chart. Quart. Nr. 47", antea "Fg. 3b" signatus), chartaceus, seculo XVII., ex Upsaliensi et editione Reseniana ex maxima parte compilatus; ex hoc codice etiam selecta Raskianæ editionis tenuimus.*

6. *codex Stockholmiensis* (St.), *ejusdem bibliothecæ ("Islandica chart. Nr. 34 Fol."), chartaceus, seculo XVII. exaratus. Selecta hujus codicis, qui ex duobus illis proxime jam allatis codicibus conflatus esse videtur, eodem modo atque in editione Raskiana factum est, hic suscepta sunt.*

7. *codex Hypnonesiensis primus* (H), *chartaceus, ex vetustiore codice chartaceo, qui Svefneyis in Islandia (unde Hypnonesiensis nomen traxit) asservabatur, curante prætore designato Egerhardo Olavio* (Eggert Ólafsson) *exscriptus et ex lectionibus Regii et Wormiani non parum emendatus. Accedit hic maxime ad codicem Upsaliensem et recensionem Magni Olavii sive Lovasinam* (Laufás-edda), *cui superstructa olim est editio Reseniana; quæ hic illic addidit plurimis locis corruptelam et sequioris ævi suppositionem olent, quare selectas tantum lectiones inde suscipere voluimus. Hunc librum possedit Finnus Magnusen.*

8. *codex Hypnonesiensis secundus* (Hβ) *chartaceus, ejusdem ac primus originis et eadem manu scriptus, in nonnullis tamen, inprimis in tertia parte, quæ est* kenningar, *diversas lectiones secutus; possidet hunc librum unus ex collegio nostro E. C. Werlauff.*

9. *fragmentum membranaceum Arnamagnæanum, in capsula Nr.* **748** *formæ quartæ servatum, egregium quidem et absque dubio seculo* XIV. *ineunte vel antea exaratum.*

10. *fragmentum membranaceum Arnamagnæanum, in capsula Nr.* **757** *formæ quartæ asservatum, medio seculo* XIV. *ut videtur scriptum, et in plurimis cum priori consentiens.*

11. *fragmentum membranaceum Arnamagnæanum, Nr.* **756 4**, *seculo* XV. *scriptum, cum codice Wormiano fere in omnibus concordans.*

12. *fragmentum membranaceum Arnamagnæanum, seculo ut videtur* XIV. *exaratum et sub Nro* **1** *eβ inter libros manuscriptos formæ maximæ servatum, cum Regio plerumque conspirans.*

Præterea non raro inspeximus et nonnullis locis attulimus lectiones editionis Resenianæ (Res.) *et Raskianæ, prout ad scopum nostrum necessarium fuit.*

Dabamus Hafniæ die XXIX. *Decembris* **1848.**

Örsted. Werlauff. Engelstoft. Rafn.

Kolderup-Rosenvinge. K. Gíslason.

Jón Sigurðsson.

EDDA
SNORRA STURLUSONAR.

EDDA
SNORRA STURLUSONAR.

FORMÁLI.[1]

Almáttigr guð skapaði í upphafi himin ok jörð, ok alla þá luti er þeim fylgja, ok síðarst menn två, er ættir eru frá komnar: Adam ok Evu, [ok fjölgaðist þeirra kynslóð, ok dreifðist um heim allan[2]. En er fram liðu stundir, þá újafnaðist mannfólkit, voru sumir góðir ok rètt trúaðir, en miklu fleiri snerust þá eptir girndum heimsins, ok úræktu guðs boðorð; [ok fyri því drekti guð heiminum í sjóvargángi[3], ok öllum kykvendum heimsins, nema þeim er í örkinni voru með Nóa[4]. Eptir Nóaflóð lifðu VIII menn, þeir er heiminn bygðu, ok komu frá þeim ættir; ok varð enn sem fyrr, at þá er fjölmenntist ok bygðist veröldin, þá var þat allr fjöldi mannfólksins, er elskaði ágirni fjár ok metnaðar, en afræktust guðs hlýðni; ok svå mikit gerðist at því, at

[1]) *Hanc vocem omittunt omnes scripti codices. Desunt in Regio prima præfationis folia, usque ad verba:* er vèr köllum Skjöld (*p. 24 nota 8*). *Initium igitur, cum Raskio nostro in Holmiana editione, sumpsimus e Wormiano junioris Eddæ codice. Codex Upsalensis sequentem titulum præmittit:* Bók þessi heitir Edda; hana hevir saman setta Snorri Sturluson eptir þeim hætti sem hèr er skipat; er fyrst frá Ásum ok Ými, þarnæst skáldskaparmál ok heiti margra hluta, síðast háttatal, er Snorri hevir ort um Hákon konúng ok Skúla hertuga, ɔ: *"Hic liber vocatur Edda; istam composuit Snorro Sturlii filius, eo scilicet modo, quo hæcce disponuntur: primum de Asis et Ymere, deinde poëseos*

EDDA
SNORRII STURLÆI.

PRÆFATIO.

In principio deus omnipotens creavit cœlum et terram omnesque res, quæ his adjunctæ sunt, postremoque duos homines, ex quibus gentes ortæ, Adamum et Evam, quorum multiplicata stirps per omnes orbis terrarum partes diffusa est. Procedente autem tempore homines inter se dissimiles esse cœperunt, quum alii probi essent veramque religionem sequerentur, multo plures, ad rerum terrenarum cupiditates conversi, præcepta dei negligerent. Quam ob caussam deus terram omniaque terræ animantia, eis exceptis, quæ in arca cum Noa erant, marinarum aquarum inundatione submersit. Octo homines, Noæ diluvii superstites, terram incolebant, ex quibus familiæ descenderunt; iterumque, id quod antea usu venerat, accidit, ut, quum numerus hominum crescere terraque frequentari cœpisset, plurima pars hominum cupiditate pecuniarum et honorum traheretur, deo obsequium præstare negligeret, eoque tandem res pro-

regulæ et multarum rerum denominationes; ultimo metrorum series, quam Snorro de Hacone Rege et Sculio duce pepegit." Hæc omnia rubris literis, et eadem manu ac seqvens textus, manifeste sunt exarata. — [2]) *a signo* [ok dreifðust ættir þeirra ok kynslóð u. h. a., *S*; ok dreifðust ættirnar um heiminn síðan, *U.* — [3]) Nóa flóði, *diluvio Noæ, H.* — [4]) *a signo* [Fyrir þat var drekkt heiminum, nema þeim er meðr Nóa voru í örkinni, *U.*

þeir vildu eigi nefna guð; [en hverr mundi þá frá[1] segja sonum þeirra frá guðs stórmerkjum[2]. Svå kom, at þeir týndu guðs nafni, ok víðast um veröldina fannst eigi sá maðr, er deili kunni á skapara sínum. En eigi at síðr veitti guð þeim jarðlegar giptir, fè ok sælu, er þeir skyldu við vera í heiminum; miðlaði hann ok spektina[3] svå, at þeir skildu alla jarðlega luti, ok allar greinir þær, er sjá mátti, [loptsins ok jarðarinnar[4]. Þat hugsuðu þeir, ok undruðust, hví[5] þat mundi gegna, er jörðin ok dýrin ok fuglarnir höfðu saman[6] eðli í sumum lutum, ok þó úlík at hætti. Þat var eitt eðli, at jörðin var grafin í hám fjalltindum, ok spratt þar vatn upp, ok þurfti þar eigi lengra at grafa til vatns en í djúpum dölum; svå er ok [dýr ok fuglar[7], at jamlángt er til blóðs í höfði ok fótum. Önnur náttúra er sú jarðar, at á hverju ári vex á jörðunni gras ok blóm, ok á sama ári fellr þat allt ok fölnar; svå ok dýr ok fuglar, at (þeim) vex hár ok fjaðrar ok fellr af á hverju ári. Þat er hin þriðja náttúra jarðar, þá er hon er opnuð ok grafin, þá grær gras á þeirri moldu, er efst er á jörðunni[8]. Björg ok steina þýddu þeir móti tönnum ok beinum kvikinda. Af þessu skildu þeir svå, at jörðin væri kvik ok hefði líf með nokkurum hætti, [ok vissu þeir, at hon var furðuliga gömul at aldartali ok máttug í[9] eðli. Hon[10] fæddi öll kykvendi, ok hon eignaðist allt þat er dó; fyri þá sök gáfu þeir henni nafn,

---

[1]) *sic W. et Rask.* — [2]) *Hæc a [omittunt S, H.* — [3]) spektinni, *H; sed verbum* miðla *cum acc. rei apud veteres haud infrequens; ut* miðla árar, *Heiðarv. saga;* m. veizlur, *Fornms.* iv, *117; et in hac Edda Snorriana:* m. gullit *(ed. Rask p. 137).* — [4]) *a [* af jörðunni ok loptinu, *H.* — [5]) hverjo, *H, S. Sed* hví *est dat. sing. neutrius* hvat, *quod sæpe in*

cederet, ut dei nomen usurpare nollent. Quo facto, quis filios eorum de maxime insignibus rebus a deo effectis certiores faceret? Quin eo res devenit, ut nomen dei oblivíscerentur, plurimisque terræ locis non inveniretur, qui notitiam creatoris sui haberet. Neque tamen eo minus deus bona terrena, fortunas ac felicitatem, qua in hac vita fruerentur, hominibus præbuit; eisdem sapientiam ita largitus est, ut omnes res terrenas, omnesque cœli terræque accidentias, quæ sub oculos caderent, intelligerent. Animum adverterunt, neque sine admiratione, quæ forte caussa esset, cur terra et animalia (terrestria) volucresque, qualitate inter se tam dissimilia, in nonnullis rebus communem inter se naturam haberent. Una qualitas erat, quod terra, depressis scrobibus in altis cacuminibus montium, aquam reddebat, neque opus erat, terram iis locis altius, quam in depressis vallibus, ad aquam eliciendam fodere; eadem natura est animalium et volucrum, in quorum capite ac pedibus tantundem ad sanguinem spatii est. Altera terræ natura est, quod herbæ floresque quotannis in terra crescant, quæ omnia eodem anno decidunt et marcescunt; quod idem accidit in animalibus et volucribus, quorum enati pili pennæque quotannis defluant. Tertia natura terræ est, quod, nudato effossoque solo, in summo egestæ terræ pulvere gramina increscant. Rupes et saxa cum dentibus et ossibus animalium comparabant. Quibus rebus concludebant, terram vivam et quodam-

---

sententia objectiva usurpatur. *Sic* firir hví, *qua re, Edd. Snorr. (ed. Rask. p. 36, 129); quibus locis hodierni Islandi dicerent* hverju, fyrir hverju. — [6]) sama, *eandem, H.* — [7]) *a* [um dýra ok fugla náttúru, *H.* — [8]) *sic U;* molldunni, *W.* — [9]) at, *H.* — [10]) *a* [er hon f, *U.*

ok töldu ætt sína [til hennar[1]. Þat sama spurðu þeir af gömlum frændum sínum, at, síðan er talin voru mörg hundruð vetra[2], [var gángr himintúngla újafn: áttu sum lengra gáng en sum[3]. Af þvílíkum lutum grunaði þá, at nokkurr mundi vera stjórnari himintúnglanna, sá er stilla mundi gáng þeirra at vilja sínum sjálfs, ok mundi sá vera ríkr ok máttugr, ok þess væntu þeir, ef hann rèð fyri höfuðskepnunum, [at hann mundi ok fyrri[4] verit hafa en himintúnglin, ok þat sá þeir, ef hann ræðr gáng himintúngla, [at hann mun[5] ráða skini sólar ok dögg himins, ok ávexti jarðarinnar[6] er þar fylgir; ok slíkt sama[7] vindum loptsins ok þarmeð stormi[8] sjóvarins. Þat vissu þeir eigi, [hvar ríki hans var; en því trúðu þeir, at hann rèð öllum lutum á jörðu ok í lopti, himins ok himintúnglanna, sjóvar ok veðranna[9]. En til þess, at heldr mætti frá segja, [eðr í minni festa[10], þá gáfu þeir[11] nöfn með sjálfum sèr, ok hefir þessi átrúnaðr á marga lund breyzt, svâ sem þjóðirnar skiptust ok túngurnar greindust[12].

2. Í elli sinni skiptir Nói heiminum með sonum sínum; ætlaði hann Cham vestrhálfu, en Japheth norðr-

---

[1]) *a* [*omitt. W, sed ceteri suppeditant.* — [2]) ára, *annorum, H.* — [3]) *sic a* [*H, Reș. et Rask.* En gángr himintúngla ok sól ok himintúngl. En gángr himintúngla var újafn, *W, quod nullum sensum dat.* — [4]) *a* [þá mundi hann fyrr, *H.* — [5]) *a* [þá mundi hann ok, *H.* — [6]) jarðar, *H; sed articulus, h. l. substantivo* jörð *additus, non sine aliqua vi demonstrativa adjectus esse videtur.* — [7]) *omittit S.* — [8]) *sic W; cfr. Snorrium in Hist. Ol. Tryggv. cap. 22, et Hist. Ol. Sancti, c. 8.* — [9]) *a* [hver fyri hann var, ok trúðo þó hann víst vera, *H;* hvat fyrir kóng hann var, en trúðu þó hann mundi víst einhverr vera, ok til þess, *etc., S;* —hverr hann var, en því trúðo þeir, at hann ræðr öllum l., *etc., U.* — [10]) *a* [*omittit H.* — [11]) hne, *add. H* (*forte cogitavit:* henne, ɔ: jörðunni, *terræ*); — öllum hlutum nafn með

modo vitalem esse, ut quam scirent annorum numero mirum quam vetustam, naturaque sua efficacem esse. Nimirum quum omnia animantia nutriret, omnibusque vita defunctis potiretur, eam ob caussam nomen ei indiderunt, genusque suum ad eam retulerunt. Idem ex cognatis suis ætate provectis cognoverunt, multis retro seculis inæqualem fuisse cursum siderum, aliaque aliis longiori ambitu circumferri. Ex talibus rebus colligebant, esse aliquem rectorem siderum, qui proprio arbitrio cursum eorum temperaret, eundemque potentem et efficacem esse; probabile ducebant, si rerum elementis moderaretur, priorem sideribus fuisse; intelligebant, si cursum regat siderum, eum etiam lumen solis, rorem cœli, indeque dependentem terræ feracitatem, itemque ventos aërios, nec non æstus marinos temperare. Nesciebant quidem, ubi regnum ejus esset, credebant vero, ab eo omnia, quæ in terra aut aëre essent, regi, tam cœlum et sidera, quam mare ac tempestates. Quæ quo facilius exponi memoriaque comprehendi possent, pro se quisque nomina invenerunt. Quæ existimatio multis modis variavit, prouti populi dividi linguæque discerni cœperunt.

2. In senectute sua Noa orbem terrarum inter filios partitus est, Chamo adsignans partem occiden-

---

sèr, *U.* — [12]) *Hic W perperam addit (ad caput sequens re vera pertinet)*: Var efnat þat smíði, er mest hefir verit í v(er)öldunni. *[Nam contextui parum consulunt, qui, puncto post* breyzt *posito, construant*: Svâ sem þjóðirnar skiptust ok túngurnar greindust, var efnat þat sm. e. mest h. v. í veröldunni, *i. e. postquam homines in populos scindi, linguæque discerni cœperant, maximum, quod in orbe terrarum unquam extitit, inchoatum opus est].*

hálfu, en Sem suðrhálfu, [með þeirri parteran, sem síðarr greinir í þriðjúngaskipti heimsins[1]. Í þann tíma, [sem synir þessara manna voru í veröldinni[2], þá öflgaðist þegar ágirni til fjár ok mannmetnaðar, af því at þá kenndust þær margar listir, sem áðr höfðu ekki fundnar verit, ok hóf sik hverr eptir sinni íþrótt; ok svå lángt [færðu þeir fram sinn metnað[3], at þeir Affricani, komnir af Cham, herjuðu [í þann luta veraldar, sem bygði afspríngr[4] Sems, frændr þeirra. Ok sem þeir höfðu þá yfirunnit, þótti þeim sèr eigi nægjast heimrinn, ok smíðuðu einn stöpul með tigl ok grjót[5], þann er [þeir ætluðu at[6] vinna skyldi til himins, á þeim velli er kallast Sennár[7]. Ok þá er þetta smíði var svå mikit vorðit, at þat tók upp or veðrum, ok [eigi höfðu þeir at minni fýsi til at halda fram smíðinni, ok sem guð sèr, hversu þeirra ofsi geisar hátt, þa sèr hann at hann verðr með einshverju niðr at slá. Ok sá sami guð, sem alls er voldugr, ok allt þeirra verk mátti á einu augabragði niðr slá, en þá sjálfa láta verða at dupti, þá vildi hann þó heldr með því eyða þeirra fyrirætlan, at þeir mætti við kennast sinn lítilleik, með því, at eingi[8] þeirra skildi hvat annarr talaði, ok [því vissi eingi þeirra[9] hvat hverr[10] bauð öðrum, ok braut þat annarr niðr sem annarr vildi upp reisa, þar til er þeir stríddust á sjálfir, ok [með því eyddist öll þeirra fyrirætlan í upptekinni stöpulsmíð[11]. Ok sá er fremstr var hèt Zoroastres, hann hló fyrr en[12] grèt, er hann kom

[1]) *a* [*om. H.* — [2]) *a* [*om. S, H.* — [3]) *a* [færþist sá metnaþr, *H.* — [4]) *a* [á afspreingi, *et mox:* frænda, *H.* — [5]) með tígulgrjót, *S.* — [6]) *a* [*om. H.* — [7]) *In W. legi potest:* Semiár *v.* Sennár; Synear, *S*; Synear kallast, *H.* — [8]) *inde a* [þá höfðu þeir eigi (eigi höfðu þeir, *H*) minni fýsn smiðinu fram at

talem, Japheto septemtrionalem, Semo meridianam, secundum eam partitionem, quæ infra commemorabitur in particula de divisione trium orbis partium. Eo tempore, quo horum filii in terris versabantur, cupiditas pecuniæ honorumque jam gliscere cœpit, eo quod multæ artes, antea non inventæ, tum cognitæ sunt, seque pro sua quisque arte extulit; eoque insolentiæ tandem processerunt, ut Africani, a Chamo oriundi, bellum inferrent ei orbis terrarum parti, quam cognati sui, a Semo prognati, incolebant. Quibus devictis, orbem terrarum sibi non sufficere rati, in planitie quadam, dicta Sineare, turrim aliquam, quam cœlo tenus educere cogitarant, ex lateribus et saxis construere aggressi sunt. Quæ fabrica quum in eam magnitudinem excrevisset, ut atmosphæram (nubes) superaret, illique non eo minus operis continuandi cupiditate incenderentur, deus, insolentiam eorum altius efferri animadvertens, aliquo modo reprimendam esse intelligit. At idem ille deus, qui omnipotens est, etsi uno temporis momento totum opus eorum dejicere, ipsosque in pulverem convertere posset, tamen eorum propositum potius ita evertere voluit, ut parvitatem suam agnoscerent, si nemo eorum quid alter loqueretur intellexisset. Qua re factum est, ut, quid quisque alteri præciperet, nemo intelligeret, quodque alter exstruere vellet, alter destrueret; eo usque donec ipsi inter se pugnabant, quo factum est, ut exstruendæ turris institutum penitus intercideret. Ex his qui principem locum tenebat, Zoroaster dictus est; qui, editus

halda. Þá lægði guð þeirra ofsa í þánn máta, að einginn, *et cett.*, *S*, *H*. — 9) *a* [einginn þeirra vissi, *H*. — 10) einn, *H*. — 11) *a* [svâ hindraðist stöpulsmíðit, *H*. — 12) hann, *addit H*.

í veröldina. En forsmiðir voru II ok LXX, ok svå margar túngur hafa síðan dreifzt um veröldina, [eptir því sem risarnir skiptust síðan til landa, ok þjóðirnar fjölguðust. Í þessum sama stað var gjör ein hin ágætasta borg, ok dregit af nafni stöpulsins, ok kölluð Babilon[1], ok sem túngnaskiptið var orðit, þá fjölguðust svå nöfnin mannanna ok annarra luta, [ok sjá sami[2] Zoroastres hafði mörg nöfn; ok þó [at hann undirstæði[3], at hans ofsi væri lægðr af sagðri smíð, þá færði hann sig þó fram til veraldligs metnaðar, ok lèt taka sik til konúngs yfir mörgum þjóðum Assiriorum. Af honum hófst skurðgoða villa; ok sem hann var blótaðr, var hann kallaðr Baal; þann köllum vèr Bel. Hann hafði ok mörg önnur[4] nöfn. En sem nöfnin fjölguðust, þá týndist með því sannleikrinn, ok af[5] fyrstu villu þá blótaði hverr maðr eptirkomandi sinn formeistara[6], dýr eða fugla, loptin[7] ok himintúnglin, ok ýmisliga dauðliga[8] luti, þar til er þessi villa gekk um allan heim, ok svå vandliga týndu þeir sannleiknum, at eingi vissi skapara sinn, utan þeir einir menn, sem töluðu ebreska túngu, [þá sem gekk fyri stöpulsmíðina, ok þó týndu þeir eigi líkamligum giptum, er þeim voru veittar, ok því skildu þeir alla luti jarðligri skilníngu, at þeim var eigi gefin [hin andliga spektin[9]; svå skildu þeir, at allir lutir væri smíðaðir af nokkuru efni[10].

3[11]. Veröldin var[12] greind í þrjár hálfur: frá suðri vestr ok [inn at Miðjarðarsjá[13]; sá lutr var kallaðr

---

1) *hæc, a [omittit S.* — 2) *a* [greindr, *H.* — 3) *hæc, a* [, *omittit Res.* — 4) *omittit H.* — 5) *pro* ok af *habet H* í. — 6) *sic W, Res.;* foreista (=forcysta?), *H.* — 7) fugla loptsins, *S, Res.* — 8) dauða, *H.* — 9) *a [correct.;* andleg spektin, *W;* sú andlega spekin, *H.* — 10) *hæc a [omittit S. Pro hoc toto capite habet U:* en allt skildu þeir jarþliga, þvíat eigi höfðu þeir andliga gipt, ok trúðu, at allt væri af nokkuru efni

in lucem, prius risit, quam flevit. Duo et septuaginta erant fabri primarii, et totidem linguæ ex eo tempore per orbem terrarum dispersæ sunt, prout gigantes, postea terras occupantes, divisi, populique multiplicati sunt. Hoc eodem loco ædificata est urbs inclytissima, quæ, tracto a turri nomine, Babylon vocata est. Facta divisione linguarum, hominum ceterarumque rerum nomina multiplicata. Idem ille Zoroaster multis nominibus gaudebat. Qui quum intellexisset, spiritus suos memorata fabrica fractos, tamen se ad secularem honorem produxit, seque regem multorum populorum Assyriorum creandum curavit; ab hoc error idololatriæ originem duxit: nam dei loco cultus, Baalus vocatus est, quem nos Belum appellamus. Idem præterea multa nomina habuit; multiplicatis autem nominibus, eo ipso veritas interiit. Quo primo errore factum est, ut posterorum suum quisque patronum coleret, animalia terrestria aut volucres, cœlos et sidera, variasque res inanimatas, usque eo donec hic error per totum orbem terrarum propagatus esset; adeoque veritatem penitus perdiderunt, ut nemo creatorem suum nosset, eis solis exceptis, qui lingua Ebræa, quæ ante exstructionem turris usurpabatur, loquebantur. Neque tamen bona corporalia, quæ eis concessa erant, amiserunt; ideoque omnes res terrestri intellectu perceperunt, quod sapientia spiritualis eis data non erat; quam ob rem intelligebant, omnia ex aliqua materia fabricata esse.

3. Orbis terrarum in tres partes divisus fuit: a meridie occidentem versus, indeque introrsum ad mare

skapat eða smíðat. — [11]) *Inscriptio capitis tertii:* Hverso greind er veröldin í þrjá staði, *U.* — [12]) verðr, *U.* — [13]) Miðjarðarhafinu, *H*; *a* [um Miðjarðarsjá, *U.*

Affríka, en hinn syðri lutr þeirrar deildar er heitr ok brunninn af sólu. Annarr lutr frá vestri ok til norðrs, ok inn til hafsins[1]; er sá kallaðr Evrópa eða Enea: hinn neyrðri lutr er þar kaldr, svâ at eigi vex gras, ok eigi má byggja. Frá norðri ok um austrhálfur, allt til suðrs, þat er kallat Asía. Í þeim luta veraldar er öll fegrð ok prýði ok eign jarðarávaxtar, gull ok gimsteinar, þar er ok mið veröldin; ok svâ sem þar er jörðin fegri ok betri kostum en í öðrum stöðum, svâ var ok mannfólkit þar mest tignat af öllum giptum: spekinni ok aflinu, fegrðinni ok allri kunnostu[2].

4. [Nær miðri veröldinni var gjört þat hús ok herbergi, er ágætast hefir gjört verit, er kölluð var Trója[3], [þar sem vèr köllum Tyrkland. þessi staðr var miklu meiri gjörr en aðrir, ok með meira hagleik á marga lund, með kostnaði ok föngum, er þar voru[4]. þar voru XII konúngdómar, ok einn yfirkonúngr, ok lágu mörg þjóðlönd til hvers konúngdóms: þar voru í borginni XII höfðíngjar[5]. þessir höfðíngjar hafa verit umfram alla menn, þá er verit hafa í veröldu, um alla manndómliga luti, — [leikr þat sízt á tvímæli, hverr fræðimaðr sem frá þeim hefir sagt, — ok af því, at allir formenn norðrhálfunnar telja þángat sínar ættir[6], ok setja þá í guðatölu, alla[7], sem formenn voru staðarins, [einkannliga svâ sem[8] sjálfan Príamum setja þeir fyrir Vódin[9]; má þat eigi undarligt kalla, þvíat Príamus var

[1]) Miðjarðarhafsins, *H*. — [2]) kunnátto, *H*; ok öllum kostum, *U*. — [3]) Trójuborg, *H*; *a* [þar var sett Rómaborg, er vèr köllum Troio, *U*. — [4]) *a* [*omittunt S*, *U*, *H*. — [5]) *Ex conjectura Raskii*; höfut túngur (*linguæ principales*), *W*, *U*; höfuð túngumál (*id.*), *H*, *Res*. — *Cetera hujus capitis, et quatuor sequentia* (V-VIII) *om. U*. — [6]) *a* [Til þeirra (ok til þ., *S*) telja allir fornmenn (formenn, *S*)

usque mediterraneum, ea pars vocata est Africa; cujus portionis pars meridiana calida est et sole torrida. Altera pars, quæ pertinet ab occidente septemtrionem versus, introrsusque ad oceanum, Evropa sive Ænea vocatur; cujus pars, quæ vergit ad septemtriones, adeo est frigida, ut graminum sterilis et inhabitabilis sit. A septemtrione per plagas orientales ad meridiem quæ pertinet pars, Asia vocatur; in qua parte orbis omnis est amœnitas et splendor, fructuumque terrestrium copia, aurum et gemmæ; ibidem meditullium orbis est. Atque uti his locis terra pulchrior est, ceterisque locis fertilitate præstat, ita earum regionum incolæ omnibus bonis, sapientia, robore, pulchritudine, omnique peritia præ ceteris ornati fuerunt.

4. Prope a medio orbe ædes ac domicilium factum erat, quo nullum unquam celebrius extitit, quod Troia appellatum est, loco quem Tyrklandiam dicimus. Hæc urbs multo, quam ceteræ, majori amplitudine facta, majorique artis varietate, sumtu et opibus, quarum eo loco magna copia suppetebat, ornata fuit. Ibidem duodecim erant regna, uni summo regi subjecta, quibus singulis multæ nationes adtributæ erant. Erant (obtinebant) in urbe duodecim principes. Hi principes omnes homines, qui in orbe terrarum unquam extiterunt, quum omnibus virilibus studiis antecelluerunt (qua de re inter omnes rerum peritos constat, qui res ab eis gestas exposuerunt), tum etiam quod omnes orbis septemtrionalis principes genus suum ad eos referant, hosque omnes, qui urbi præfuerunt, diis adnumerent, uti præ-

norðrhálfunnar sínar ættir, *H*, *S*, *Res.* — [7]) alla, *om. H.* — [8]) *a* | *om. H.* — [9]) Óðinn, *H.*; Odenn, *Res.*; eða Óðinn, *add. S.*

kominn af Saturno, þeim sem norðrhálfan trúði lángan tíma sjálfan guð verit hafa.

5. Þessi[1] Satúrnus vóx upp í ey þeirri í Grikklandshafi, er Krít heitir; hann var meiri ok sterkari ok[2] fríðari en aðrir menn; svâ bar vitrleikr hans af öllum mönnum, sem aðrar náttúrugjafir; hann fann ok margar listir þær sem áðr höfðu eigi fundnar verit. Hann var ok svâ mikill á þá íðrótt, er phítons anda list heitir, at hann vissi fyrir úorðna luti. Hann fann ok rauða þann í jörðu, er hann blès af gull, ok af þesshâttar lutum[3] varð hann skjótt ríkr. Hann sagði ok fyrir árferð[4] ok marga aðra leynda luti; ok af slíku ok mörgu öðru tóku þeir hann til höfðíngja yfir eyna. Ok sem hann hafði litla hríð henni stýrt, þá var þar skjótt nóg allrahanda árgæzka. Þar gekk ok eingi penníngr [nema gullpenníngr, svâ var þat nógt. Ok þó at[5] hallæri væri í öðrum löndum, þá kom þar aldri úáran[6]; mátti af því þángat sækja alla þá luti, sem þeir þurftu at hafa. Ok af [þessu ok mörgu öðru úsýniligu[7] kraptaláni, er hann hafði[8], trúðu þeir hann guð vera. Ok af þessu hófst önnur villa millum Krítarmanna ok Macedoniorum, svâ sem hin fyrri [meðal Assiriorum ok Chaldeis[9] af Zoroastre[10]. Ok er Satúrnus finnr, hversu mikinn styrk [fólkit þikkist[11] af honum hafa, þá [kallast hann guð vera, ok segist stjórnari himins ok jarðar ok allra luta[12].

6. Einn tíma fór hann skipi til Grikklands, þvíat

---

[1]) *om. H.* — [2]) *excidit in W.* — [3]) af þessu, *H.* — [4]) árferði, *H.* — [5]) *a* [Svâ var þar nógt, at þó, *H.* — [6]) óár, *H.* — [7]) ósegjanligu, *S.* — [8]) *a* [þessum ok mörgum öðrum kraptaverkum, (kraptagjörníngum *Res.*), *H*, *Res.* — [9]) *a* [millum Assyrios ok Caldæos, *H.* — [10]) *om. S.* — [11]) *a* [menn þykiast, *H.* — [12]) *a* [segir hann sik g. v. ok stjórnara himins ok jarðar, *H*, *Res.*

sertim ipsum Priamum pro Vodine habent; quod mirum haberi non debet, quum Priamus ortus esset a Saturno illo, quem deum ipsum fuisse orbis septemtrionalis longo tempore credidit.

5. Hic Saturnus in insula maris Græciæ, Creta dicta, adolevit; is ceteris hominibus staturæ magnitudine, robore virium et pulchritudine præstitit; omnes tam sapientia, quam ceteris naturæ bonis, antecelluit. Multas quoque artes, antea non inventas, detexit; artis, spiritus Pythonici dictæ, tam peritus fuit, ut res futuras præsciret; rude metallum in terra invenit, de quo aurum coxit; quibus rebus brevi potens extitit. Præterea statum annonæ multasque alias res occultas prædixit; atque hanc ob caussam multasque alias eum præfectum insulæ crearunt. Cui quum per breve tempus præfuisset, omnigenarum frugum uberrimus proventus extitit. Ibidem tanta erat rerum copia, ut nulli nummi, nisi aurei, recepti essent; et quamvis magna rerum ad vitam sustentandam necessariarum inopia aliæ terræ premerentur, his locis nunquam difficultas annonæ erat, indidemque omnes res, quibus alii indigebant, peti potuerunt. Harum multarumque aliarum invisibilium, quibus præditus erat, virtutum beneficio factum est, ut eum deum esse crederent. Unde alter error ortus est inter Cretenses et Macedones, quemadmodum ille prior inter Assyrios et Chaldæos a Zoroastre profectus erat. At Saturnus, sentiens, quantum in se præsidii, populi judicio, civibus esset, se deum esse, cœlique ac terræ omniumque rerum moderatorem simulavit.

6. Aliquo tempore nave in Græciam trajecit; erat enim ibi regis alicujus filia, cujus amore tenebatur. Hac

þar var konúngsdóttir sú, er hann hafði hug á. Hann fèkk með því náð henni, at einn dag, sem hon var úti meðr þjónostukonum sínum, þá brá hann [á sik[1] líki graðúngs eins, ok lá fyrir henni í skóginum, ok [svå fagr, at gulls litr var[2] á hverju hári. Ok sem konúngsdóttir sèr hann[3], þá klappaði hon um granarnar. Hann sprettr upp, ok brá af sèr graðúngslíki[4], ok tók hana í fáng sèr ok bar hana til skips, ok flytr heim í Krít. At þessu finnr Juno[5], kona hans. Hann brá henni í kvígu líki, ok sendi hana [austr í Elfarkvíslir[6] ok lèt hennar geyma þræl þann[7], er Argúlus hèt. Þar var hon XII mánaði, áðr hann skipaði aptr. Marga luti gjörði hann þessum líka, eðr undarligri. Hann átti þrjá syni[8]: hèt einn Júpíter, annarr Neptúnus, þriði Plútus[9]. Þeir voru allir atgerfismenn hinir mestu, ok var Júpíter lángt fyrir þeim. Hann var stríðsmaðr, ok vann mörg konúngaríki; hann var ok listugr sem faðir hans, ok brá á sik ýmissa dýra líki, ok með því kom hann mörgu fram, því sem manndóminum er úmöguligt at gjöra. Ok af slíku ok öðru hræddust hann allar þjóðir. [Því er Júpíter settr fyrir Þór[10], svå sem allar úvættir hræddust hann.

7. Satúrnus lèt[11] upp gjöra í Krít tvær borgir ok LXX; ok sem hann þikkist fullkominn í ríki sínu, þá skiptir hann því með sonum sínum, [sem hann setti sik fyrir guð, ok skipaði hann[12] Júpíter himinríki, en Neptúnó sjáfarríki[13] en Plútó helvíti, ok þótti honum sá lutr[14] úkjörligastr; ok því gaf hann honum hund sinn,

---

[1]) *a* [sèr í, *H*; yfir sik, *Res.* — [2]) *a* [var fagr gullslitr, *Res.* — [3]) *excidit in W.* — [4]) graðúngslíkinu, *Res.* — [5]) Júna, *W*; *forte non male, sic enim reperitur* Vena *pro* "*Venus*". — [6]) *a* [lángt í burt *(procul)*, *Res.* — [7]) sinn, *Res.* — [8]) *sic plenis literis W.* — [9]) Plútó, *correxerunt H*, *Res.* — [10]) *a* [kallast hann

eo pacto potitus est, ut die quodam, quum ea cum famulabus sub dio versabatur, adsumta tauri specie, ejus pulchritudinis, ut quisque pilus auri colorem referre videretur, insidias ei in silua faceret. Cujus conspecti quum regia filia labia manu palparet, exsilit, formam tauri abjicit, virginem ulnis receptam deportat ad naves, domumque in Cretam transvehit. Quod factum quum Juno, uxor ejus, reprehenderet, ille virginem in juvencam transformavit, eamque orientem versus in Elfarkvisler (capita fluvii v. Albis) misit, servoque, nomine Argulo, servandam commisit; apud quem quum duodecim menses fuisset, eam in pristinam formam restituit. Multa fecit his similia, aut etiam mirabiliora. Tres filios habuit, quorum unus nominatus est Jupiter, alter Neptunus, tertius Plutus (Pluto), qui omnes corporis animique dotibus erant instructissimi; Jupiter cæteros longe præcellebat; erat vir bellicosus, multaque regna sub suam potestatem redegit; fuit et artium (artis magicæ) peritus, ut pater suus, et variorum animalium formas adsumebat; quibus rebus multa effecit, quæ effici ab humana natura nequeunt. Quam ob rem aliasque ob caussas omnes nationes eum timebant; ideo Jupiter pro Thore ponitur, quippe quem omnes naturæ metuerent.

7. Saturnus duas et septuaginta urbes in Creta exstruendas curavit; quumque plenam regni potestatem consecutus sibi visus erat, id inter filios suos divisit, tanquam se ipse deum poneret, Jovique regnum cœleste, Neptuno regnum marinum, Pluto (Plutoni) tartarum adtribuit, quæ portio quum ei infimæ conditionis esse

á Norræno Þórr, *H.* [11]) *W scribit* lett. — [12]) *a* [sik setti hann fyri guþ; hann gaf, *H.* — [13]) sic *Res H.*; jarðriki, *W.* — [14]) lute, *H.*

þann er hann kallaði Serberum, til þess at geyma helvítis. þenna Serberum segja Grikkir Erkulum hafa[1] dregit or helvíti ok á jarðríki. Ok[2] þó at Satúrnus hefði skipt Júpíter himinríki, þá girntist hann eigi at síðr at eignast jarðríki, ok herjar nú[3] upp á ríki föður síns, ok svå segist, at hann lèti taka hann ok gelda; ok fyrir slík stórvirki segir hann sik guð vera. Ok þat segja Macedonii, at hann lèti taka sköpin, ok kasta út á sjóinn[4]; [ok því trúðu þeir lánga æfi, at[5] þar af hefði vorðit kona; [þá kölluðu þeir Venerem[6], [ok settu hana í guða tölu[7]. Ok því er Venus alla æfi síðan kölluð ástargyðja[8], at þeir trúðu, at hon mætti þíða allra manna hjörtu til ástar, karla ok kvenna. Sem Satúrnus var geldr af Júpíter syni sínum, þá fly[9] hann austan or Krít ok híngat[10] í Ítalía. þar bygðu þá þessháttar þjóðir, sem ekki erfiðaðu, ok lifðu við akarn ok við grös[11], ok lágu í hellum eðr jarðholum[12]. Ok sem Satúrnus kom þar, þá skipti hann nöfnum, ok kallaði sik Njörð, sakir þess, at hann hugði, at Júpíter, son hans, mundi þá síðr frètta hann upp. Hann kendi þar fyrstr manna at plægja ok planta víngarða. þar var góð jörð ok hrá, ok gjörðist þar skjótt ár mikit; tóku þeir hann til höfðíngja, ok svå eignaðist hann öll þessháttar ríki, [ok lèt gjöra þar margar borgir[13].

8. Júpíter son hans átti marga syni[14], þá sem ættir eru frá [komnar: hans son var Dardanus, hans

[1]) s. Gr. at Hercules hafi, *H.* — [2]) Nú, *H*, *Res.* — [3]) því, *H*, *Res.* — [4]) sjó, *Res.* — [5]) *a [om. S.* — [6]) *a* [sú er Venus kallast, *H*, *Res.* — [7]) *a [om. H*, *Res.* — [8]) *Hæc a [ex Raskii sententia restituimus; W ordinem perturbat, ita:* ok því er Ven. alla æ. síð. kölluð ástargyðja, ok settu hana í guða tölu, at þeir, *etc.*; ok sett í guða tölo, *addit H*, *Res.* — [9]) flýði, *cett.* — [10]) *Hæc particula*, híngat *(huc)*, *indicare videtur, hanc de Saturno*

videretur, canem suum ei dedit, quem Cerberum nominavit, ut tartarum custodiret. Hunc Cerberum ab Hercule ex tartaro in terram retractum, Græci perhibent. Jupiter autem, etsi regnum cœleste a Jove sortitus esset, tamen non eo minus regni terrestris potiundi cupidus, patris imperium armis invasit, eumque vivum cepisse et castrasse dicitur; quo ingenti facinore patrato, se pro deo venditavit; et dicunt Macedones, eum genitalia sumi et in mare projici jussisse, longo tempore persuasum habentes, inde feminam esse factam, Venerem ab eis dictam, quam in numerum deorum retulerunt; eamque ob caussam omni inde tempore amoris deà appellata Venus est, quod eam animos omnium hominum, virorum et feminarum, ad amorem inclinare posse credebant. Saturnus, a filio Jove castratus, ab oriente ex Creta huc in Italiam profugit, quam id temporis ejusmodi nationes incoluerunt, quæ opus non faciebant, sed glande quernea et herbis vivebant, et in antris aut terræ cavernis quiescebant. Huc delatus Saturnus, commutatis nominibus, se Njordum appellavit, eam ob caussam, quod Jovem sic difficilius se percunctando investigare posse existimavit. Hic primus omnium terram arare et vineas conserere docuit. Quibus locis quum solum esset bonum et crudum, brevi lætus frugum proventus extitit. Ab incolis princeps creatus omnia ejusmodi regna in suam ditionem redegit, ibidemque multa oppida exstruenda curavit.

8. Hujus filio Jovi multi fuere nati, ex quibus prosapiæ ortæ. Ejus filius erat Dardanus, cujus filius

sectionem ex aliquo Romano auctore verbotenus desumtam esse. — [11]) gras, *H.* — [12]) hellrum ok jarðarholum, *H.* — [13]) *a lom. S.* — [14]) *sic sæpius plenis literis W.*

son Herikon, [hans son Tros, hans son Ílus[1], hans son Lamedon, faðir Priami höfutkonúngs[2]. Priamus átti marga syni: einn af þeim var Ektor, er ágætastr hefir verit allra manna í veröldu, at afli ok vexti ok atgjörfi, ok öllum manndómlegum listum riddar*a*ligrar slektar[3]; ok þat finnst skrifat, þá er Grikkir ok allr styrkr norðrhálfu ok austrhálfu börðust við Trójomenn, þá hefði þeir aldri sigraðir vorðit, nema Grikkir hefði heitið á guðin[4], [ok gengu svâ frèttir, at ekki mannligt eðli mátti þá sigra, nema þeir yrði sviknir af sjálfs síns mönnum; sem síðan gjörðist[5]. Ok af þeirra frægð gáfu eptirkomandi menn sèr þeirra virðíngarnöfn, [ok einkannliga svâ sem Rómverjar, er ágætastir menn hafa verit at mörgum lutum eptir þeirra daga; ok svâ segist, at þá er Róma var algjör, at Rómverjar venduðu[6] sínum siðum ok lögmáli, sem næst máttu þeir komast, eptir því, sem Trójumenn höfðu haft, [forfeðr þeirra[7]. Ok svâ mikill kraptr fylgði þessum mönnum, at mörgum öldrum síðarr, þá er Pompejus, einn höfðíngi Rómverja, herjaði í austrhálfuna, flýði utan Óðinn or Asia ok híngat í norðrhálfuna, ok þá gaf hann sèr ok sínum mönnum þeirra[8] nöfn, [ok kallaði Priamum hafa heitið Óðin[9], en drottníng hans Frigg; ok af því tók ríkit síðan nafn, ok kallaðist[10] Frigia, þar sem borgin stóð[11]. Ok hvârt er Óðinn sagði þat til metnaðar[12] við sik, eða þat hafi svâ verit með skipti túngnanna, þá hafa þó margir

---

1) *hæc a [, quæ prima manus in W omisit, secunda in margine supplevit.* — 2) *a [secundo:* frá honum var hinn sietti maðr (Priamus, *add. Res.*) höfutkóngr Tróju borgar, *S*, *Res.* — 3) spektar, *H.* — 4) goþin, *H.* — 5) *a* [ok þeir hefði sviknir verit af sjálfs síns mönnum, *S.* — 6) *a* [Rúmverjar hafa næst gengit Trójomönnum at ágæti, ok þeir venduþu, *H*, *Res.*; Rómverjar,

Hericon, cujus filius Tros, cujus filius Ilus, quo pronatus Laomedon, pater Priami, regis primarii. Priamo multi erant filii, quorum unus erat Hector, qui omnium hominum, quos tulit terrarum orbis, virium staturæque magnitudine, corporis animique bonis, omniumque artium ingenuorum, quæ equestrem ordinem deceant, peritia excellentissimus fuit. Memoriæque proditum reperitur, Græcis cunctisque Europæ et Asiæ copiis bellum adversus Trojanos gerentibus, nunquam futurum fuisse, ut superarentur, nisi Græci deos consuluissent; quibus consulentibus oraculum respondisse, eos nullis humanis opibus posse superari, nisi proditi a suis essent; id quod postea factum est. Atque horum nominis celebritate factum est, ut posteritas nomina dignitatis eorum sibi vindicaret, in primis Romani, qui post illos multis rebus eximiam sibi gloriam pepererunt; qui, condita Roma, instituta et leges suas, quam proxime fieri potuit, ad exempla Trojanorum, majorum suorum, composuisse dicuntur. Tantaque vis his hominibus adjuncta fuit, ut multis post seculis, quum Pompeius, unus ex principibus Romanorum, bellum in Asia gereret, Odin ex regionibus remotioribus, ex Asia, huc in partes orbis septemtrionales confugeret. Hic tunc sibi suisque eorum nomina indidit, Priamumque Odinem, reginam ejus Friggam nominatam esse contendit; unde regnum, in quo urbs steterat, nomen sortitum Phrygiaque appellatum est. Sive vero Odin gloriam venaturus ista prædicavit, sive

er ágætastir menn hafa verit eptir þeirra daga, verndutu, *S.* — [7]) *a* [*om. II*, *Res.* — [8]) gömlu Trójomanna, *add. II*, *Res.* — [9]) *a* [Priamus kóngr var, sem áþr er sagt, kallaþr Óðinn, *II*, *Res.* — [10]) *ex emendatione Raskii*; kallaði, *W*; kallast, *Res.* — [11]) *cætera hujus capitis et caput sequens omittit S.* — [12]) eþr fordildar, *add. II*, *Res.*

fræðimenn haft þat fyrir sanninda sögn, ok þat var lengi æfi eptir, at hverr, sem mikill höfðíngi var, tók sèr þar dæmi eptir.

9. Einn konúngr í Trójo hèt Munon eða Mennon[1]; hann átti dóttur höfuðkonúngs Priami; sú hèt Tróan[2]. Þau áttu son; sá hèt Trór; þann köllum *vèr* Þór. [Hann var at uppfæzlu í Tracia, með þeim hertoga, er nefndr er Loricus. En er hann var x vetra, þá tók hann við vâpnum föður síns. Svâ var hann fagr álitum, er hann kom með öðrum mönnum, sem þá er filsbein er grafit í eik; hár hans er[3] fegra en gull[4]. Þá er hann var XII vetra hafði hann fullt afl; þá lypti hann af jörðu x[5] bjarnstökum, öllum senn, [ok þá drap hann Loricus hertoga, fóstra sinn, ok konu hans Lóra, eða Glóra, ok eignaði sèr ríkit Tracia; þat köllum vèr Þrúðheim. Þá fór hann víða um lönd, ok kannaði heims hálfur, ok sigraði einn saman alla berserki ok alla risa, ok einn hinn mesta dreka, ok mörg dýr[6]. Í norðrhálfu heims fann hann spákonu þá, er Sibil hèt, er vèr köllum Sif, ok fèkk hennar. Eingi kann segja ætt Sifjar. [Hon var allra kvenna fegrst[7]; hár hennar var sem gull[8]. Þeirra son var Lóriði[9], er líkr var feðr sínum; [hans son var Henrede[10]; hans *son* Vingeþórr; hans son Vingener[11]; hans son Móða; hans son Magi[12]; hans

[1]) Memnon, *H.* — [2]) dóttur Príamus konúngs, Trójam, *U.* — [3]) var, *H*, *Res.* — [4]) *hæc a* [*om. U.* — [5]) *sic U. In W numerus ita detritus est, ut vix legi possit; videtur tamen initio scriptum fuisse* XII, *deinde vero* II *cultro erasum, ut legendum sit* x. *Res. numerum omittit et legit corrupte:* bjarnstockunum. — [6]) *a* [hann sigraþi marga berserki sen(n), ok dýr eþr dreka, *U.* — [7]) væust, *H.* — [8]) *a* [*om. U.* — [9]) ɔ: Hlórriði, *unum ex nominibus Thoris.* — [10]) *a* [*om. U;* Henrede ɔ: Eindriði, *nomen Thoris.* — [11]) Vinguer, *H.* Vingþórr, *forte et* Vingnir, *Thoris*

ita evenit divisione linguarum, multi rerum scientes hæc pro vera relatione acceperunt, longoque post tempore obtinuit, ut qui insignes essent principes hoc exemplum sequerentur.

9. Rex aliquis Trojanus, nomine Munon sive Mennon, filiam Priami, regis primarii, Troanam dictam, in matrimonio habuit. Hi filium procrearunt, nomine Troem, quem nos Thorem appellamus. Is in Thracia educatus est, apud ducem, qui Loricus nominatur. Qui quum decem annorum esset, arma patris sui accepit; inter alios homines constitutus ita erat aspectu pulcher, ut ebur arbori inclusum; comæ decor auri nitorem superabat. Duodecim annos natus justam virium magnitudinem receperat; tum decem pelles ursinas, uno omnes tempore, solo sustulit, tumque ducem Loricum, nutritorem suum, hujusque uxorem Loram sive Gloram interfecit, regnumque Thraciæ, quod Thrudheimum appellamus, sibi vindicavit. Quo facto multa terræ loca peragravit et partes orbis terrarum perlustravit; solus omnes athletas furiosos, omnes gigantes, maximæ staturæ draconem multasque bestias superavit. In septemtrionali orbis parte incidit in fatidicam, nomine Sibyllam, quam nos Sivam appellamus, eamque in matrimonium duxit. Genus Sivæ nemo recensere potest; ea ceteras feminas venustate superabat, coma auri colorem referente. Horum filius erat Loridius, qui patri similis fuit, hujus filius Vingethor, hujus filius Vingener, hujus filius Modius, hujus filius Magius, ex quo ortus Cesphethus, cujus filius Bedvigus, cujus filius Athra, quem Annarem vo-

nomina. — [12]) Móði et Magni, *sec. Eddam nomina filiorum Thoris.*

son Cespheth[1]; hans son Beðvig[2]; hans son Athra[3], er vèr köllum Annan[4]; hans son Itrmann[5]; hans son Heremóð[6]; hans son Skjalldunn[7], er[8] vèr köllum Skjöld; hans son Bjaf[9], er vèr köllum Bjar[10]; hans son Jat; hans son Guðólfr[11]; hans son Fjarllaf[12], er vèr köllum Friðleif. Hann átti þann son, er nefndr er Vóþinn[13], þann köllum vèr Óðin[14]. [Hann var ágætr maðr af speki ok allri atgervi[15]. Kona hans hèt Frigiða, er vèr köllum Frigg[16].

10. Óðinn hafði spádóm, ok svå kona hans, ok af þeim vísindum fann hann þat, at nafn hans mundi uppi vera haft[17] í norðrhálfu heimsins[18], ok tignat umfram alla konúnga. Fyrir þá sök fýstist hann at byrja ferð sína af Tyrklandi, ok hafði með sèr mikinn fjölda liðs, únga menn ok gamla, karla ok konur, ok höfðu með sèr marga gersimliga luti. En hvar sem þeir fóru yfir lönd, þá[19] var ágæti mikit frá[20] þeim sagt, svå at þeir þóttu líkari goðum[21] en mönnum. Ok þeir gefa eigi stað ferðinni[22] fyrr en þeir koma norðr[23] í þat land, er nú er kallat Saxland[24]; þar dvaldist Óðinn lángar hríðir[25], ok eignast[26] víða þat land[27]. Þar setr[28] Óðinn til landsgæzlu III sonu sína: er einn nefndr Veggdegg[29]; var hann ríkr konúngr, ok rèð fyrir Austr-Saxalandi[30]; [hans

---

1) Sefsmeg, *U*; Cesphete, *H*. — 2) Leding, *H*; Lieding, *Res.* — 3) *sic W, H, Res.*; Atra, *U*. — 4) *accusativus a`nom.* Annarr. — 5) Vrmann, *Res.* — 6) Eremóð, *U*; Móðar, *H*, *Res.* — 7) Scjalldr, *H*. — 8) *Hic incipit codex regius (Reg.), his verbis:* er vèr köll. Sk. — 9) *forsan corruptum* Scjaf, *angelsax.* Sceaf; Bjaff, *H*, *Res.* — 10) Bavr, *U*. — 11) Guðólf (Guþolf, *H*; Gudolff, *Res.*), *W*, *H*, *Res.* Hans son Finn (Fin, *U*; Fin *v.* Finn, *H*), *add. W*, *U*, *H*, *Res.* — 12) *sic Reg.*; Friallaf, *W*; Frjalafr, *U*; Friallaff, *H*, *Res.* — 13) Vodden, *U*; Voðen, *W*. — 14) Óðen, W. — 15) at allri speki ok atgjörfi, *H*. — 16) *a [omittit U*;

camus, cujus filius Iturmannus, cujus filius Hermodus, cujus filius Skjaldunnus, quem Skjoldum appellamus, hujus filius Bjavus, quem nos Bjarem nominamus, hujus filius Jatus, hujus filius Gudolvus, hujus filius Fjarlavus, quem Fridleivum appellamus, qui filium progenuit, Vodinem nominatum, quem nos Odinem appellamus. Is sapientia omnigenaque præstantia excellebat; uxori ejus nomen erat Frigida, quam nos Friggam vocamus.

10. Odin ejusque uxor facultate divinandi præditi erant; qua divinatione prævidebat, nomen suum in septemtrionali parte orbis terrarum memoria cultum et præ ceteris regibus celebratum iri. Quam ob caussam Tyrklandia relicta peregrinationem suscipere cupiit, magnamque secum multitudinem hominum, juvenumque senumque, virorumque et feminarum abduxit, qui multas res pretiosas domo abstulerunt. Quascunque terras peragrarent, multa eximia de illis prædicabantur, ut similiores diis, quam hominibus, existimati sint. Itinere non prius destiterunt, quam in terram in partibus borealibus sitam, nunc Saxoniam dictam, pervenerunt. Hic longum tempus moratus, multa ejus terræ loca suæ ditioni subjecit. Ibi Odin terræ custodiendæ tres filios suos præfecit, quorum unus nominatus est Veggdeggus, rex potens, qui Saxoniæ orientali præfuit. Ejus filius

---

deinde sequens caput inscribit: Fra því er Óþin kom á Norðrlönd. — [17]) helzt, *H*, *Res.* — [18]) hæims, *W.* — [19]) þar, *W.* — [20]) af, *W*, *H*, *Res.* — [21]) guðum, *W.* — [22]) þeir gáfu ei upp ferþ sína, *H.* — [23]) *om. H.* — [24]) eþr þýscaland, *add. H.* [25]) lánga hríð, *W*, *S.* — [26]) dvaldi Óð. lánga ríþ, ok eignaþiz (æignaðiz, *W.*), *W*, *H.* — [27]) ok ríkti þar um lánga hríð, ok gjörðist þar skjótt góðr friðr ok árgæzka nóg, ok undraðist landsfólkit þetta kraptalán, *add. S.* — [28]) setti, *W.* — [29]) Vegdreg, *U*; Vegdeg, *S*; Vegdec, *H.* — [30]) Austr-Saxlandi, *U*, *H.*

sonr var[1] Vitrgils; hans synir voru þeir: Ritta[2], ſaðir Heingests, ok Sigarr[3], ſaðir Svebdegg, er vèr köllum Svipdag[4]. Annarr son Óðins hèt Beldegg[5], er vèr köllum Baldr; hann átti þat land, er nú heitir[6] Vestſal; [hans son var Brandr; hans son Frjoþigar[7], er vèr köllum Fróða; hans son var Freóvit[8], hans son Ývigg[9], hans son Gevis[10], er vèr köllum Gave[11]. Enn þriði son Óðins er neſndr Siggi[12], hans son Verir[13]. þeir lángſeðgar[14] rèðu þar ſyrir, er nú er kallat Frakland, ok er þaðan sú ætt komin, er köllut er Völsúngar[15]. Frá öllum þessum eru stórar ættir komnar ok margar.

11[16]. þá byrjaði Óðinn[17] ſerð sína norðr, ok kom í þat land, er þeir kölluðu Reiðgotaland, ok eignaðist í því landi allt þat er hann vildi. Hann setti þar til landa son sinn, er Skjöldr hèt; hans son hèt Friðleiſ[18]. þaðan er sú ætt komin, er Skjöldúngar heita; þat eru Danakonúngar; ok þat heitir nú Jótland, er þá var kallat Reiðgotaland. Eptir[19] þat ſór hann norðr, þar sem nú heitir Svíþjóð; þar var sá konúngr, er Gylfi er neſndr. En er hann spyrr til ſerða þeirra Asíamanna, er Æsir voru kallaðir, ſór hann móti þeim, ok bauð [at Óðinn skyldi slíkt vald haſa í hans ríki sem hann vildi sjálfr[20]. Ok sá tími ſylgði ſerð þeirra, at hvar sem þeir dvöldust í löndum, þá var þar ár ok ſriðr góðr, ok trúðu

[1]) *om. W.* [2]) Pieta, faðir Heingests, *W;* Fite, faþir Heingests, *H.* — [3]) Sigar, faþir Svipdags, *H.* — [4]) *a [om. U.* — [5]) Beldeg, *U;* Belldeg, *W;* Belldec, *H.* — [6]) er vèr köllum, *H.* — [7]) Frodigar, *H.* — [8]) Freovin, *W;* Frevin, er vèr köllum Purg, *H (scilicet a corrupta lectione ex codice regio in editione Resenii ortum, qui legit:* Hans son var Frevin; hans son Purg, *quod in codice Reg. est* ývigg). — [9]) h. s. Y., *om. H, Res.* — [10]) Geiri, *S;* Geitir, *H.* — [11]) Gare, *S;* Gapo, *H, Res.; a [om. U.* — [12]) Sigi, *W, U, S.* — [13]) Rerir, *W;* Jerir, *S;* Igrir, *H,*

erat Viturgils, cujus filii fuere Ritta, pater Heingesti, et Sigar, pater Svebdeggi, quem Svipdagum appellamus. Alter filius Odinis nominatus est Beldeggus, quem Balderum appellamus; is terram possedit, nunc Vestphaliam dictam. Hujus filius fuit Brandus, cujus filius Friodigar a nobis Frodius vocatur. Hujus filius erat Freovitus; hujus filius Yviggus; hujus filius Gevisus, quem nos Gavium appellamus. Tertius Odinis filius nominatus est Siggius, cujus filius Verer. Hi majoresque sui terræ imperarunt, nunc Franciæ dictæ, ex quibus orta est gens, quæ Volsungorum dicitur. Ex his omnibus amplæ multæque familiæ originem duxerunt.

11. Post hæc Odin iter septemtrionem versus ingressus, in terram venit, quam Reidgothiam appellarunt, cujus terræ quantum libuit in ditionem suam redegit. His regionibus filium præfecit, nomine Skjoldum, cujus filius erat Fridleivus; inde gens orta, Skjóldungorum dicta, qui Daniæ reges sunt; quæque tunc temporis Reidgothia appellata fuit, nunc Jotia dicitur. Post hæc boream versus contendit in regionem, nunc Svethiam dictam, cui rex præfuit Gylvius nominatus. Qui de itinere Asianorum, qui Asæ appellabantur, certior factus, obviam eis procedebat, Odinique conditionem tulit, ditionis quantum ipse vellet suo in regno obtinendi. Tam vero obsequentem in itinere faciundo fortunæ be-

---

Res. Raskius conjicit **Völsi *s.* Velsi,** ***quemadmodum U quodammodo indigitat, ita legens:*** **Rerir, faþir Volsvngs, er Volsvngar eru frá komnir. — [14]) lángfeðr, *W.* — [15]) *sic W; in Reg. scriptum:* Vavlsovngar; Volsúngar, *H, Res.*—[16]) sem Óþinn hafði skipt því landi meþ sonum sínum, *add. H, Res.* — [17]) hann, *H, Res.* — [18]) *sic Reg.;* h. s. var Friðleifr, *W, Res.* — [19]) *U novum caput incipit, ita inscriptum:* Frá því er Óþin kom í Svíþjóþ ok gaf sonvm sínvm ríki. — [20]) *a* [þeim í sitt ríki, *U, H.***

allir, at þeir væri þess ráðandi. [Þat sá ríkismenn[1], at þeir voru úlíkir öðrum mönnum, þeim er þeir höfðu sèt[2], at fegrð ok[3] at viti. Þar þótti Óðni fagrir landskostir[4], ok kaus sèr þar borgstað[5] er nú heita Sigtúnir[6]; [skipar hann þar höfðíngjum, ok í þá líkíng, sem verit hafði í Trója[7], setti XII höfuðmenn í staðinum[8], at dæma landslög[9], ok svå skipaði hann rèttum öllum sem fyrr höfðu verit í Trójo [ok Tyrkir voru vanir[10].

Eptir þat fór hann norðr, þar til er sjár tók við honum, sá er þeir hugðu[11] at lægi um öll lönd[12], ok setti þar son sinn til[13] þess ríkis, er[14] nú heitir Noregr. [Sá er Sæmíngr kallaðr[15], ok telja þar Noregs konúngar sínar ættir til hans, ok svå jarlar ok aðrir ríkismenn, svå sem segir í Háleygjatali. [En Óðinn hafði með sèr þann son sinn, er Ýngvi er nefndr, er konúngr var í Svíþjóðu[16] ok eru frá[17] honum komnar þær ættir, er Ýnglingar eru kallaðir[18]. Þeir Æsir tóku sèr kvånföng þar innanlands, [en sumir sonum sínum[19], [ok urðu þessar ættir fjölmennar[20], at umb Saxland ok allt þaðan um norðrhálfur[21] dreifðist svå, at þeirra túnga, Asíamanna, var

---

1) þvíat þat sá ríkismenn (menn, *Res.*), *W*, *Res.* *Vox* þat *in cod. Reg. scripta est* þt, *quasi* þvíat. — 2) *a* [þvíat ríkismenn sá (sáu, *H*) þá ólika (vera, *add. H*) flestum mönnum (*om. H*) öþrum, *U*, *H*. — 3) svå, *add. W*. — 4) þótti Óþni fagrir vellir ok landskostir góþir, *U*, *H*. — 5) borgar stað, *W*. — 6) heita Sigtún, *W*, *U*, *S*; heitir Sigtún, *H*. *Hic inserit W*: þat var af hans nafni; ok gaf sèr konúngdóm ok kallaðiz Njörðr, ok þí finnz þat skrifat í fræðibókum, at Njörðr hafi heitið hinn fyrsti Svíakonúngr; er þat til þess, at Óðinn hefir þar verið göfgaztr ok skipaði þar höfðingjum í þá líkíng, *etc.* — 7) Trójo, *W*. — 8) staðnum, *W*. — 9) *a* [scipaþi (hann, *add. H.*) þar höfðíngja, í þá líking sem í Trójo; voro settir XII höfðingjar (til *add. H*) at dæma lands lög, *U*, *H*. — 10) *a* [*om. H*. — 11) hann ætlaði, *H*, *U*. — 12) lönd öll, *W*. — 13) til *in Reg. excidit*. —

nignitatem habuerunt, ut, ubicunque terrarum commorarentur, abundantia annonæ placidaque otii tranquillitas esset; quod eorum opera effici, cuncti credebant. Proceres quoque eos aliis, quos vidissent, hominibus et corporis pulchritudine et intelligentia dissimiles esse animadvertebant. Odin igitur, hujus regionis amœnitate et fertilitate delectatus, ibidem sibi condendæ urbis locum delegit, ubi nunc Sigtunæ dicuntur. Huic loco principes præfecit, ad similitudinem institutorum Trojanorum, quum duodecim viros primarios in urbe constitueret, qui jus dicerent; eodem modo omnia privilegia instituit, sicuti antea fuerant Trojæ constituta, quibusque Tyrki adsueti erant.

His rebus gestis septemtrionem versus profectus est, donec ad mare pervenit, quod totum ambire terrarum orbem putabant, ibique filium regno, quod nunc Norvegia dicitur, præfecit. Hic Sæmingus vocatus est, ad quem reges Norvegici, item dynastæ aliique principes, origines suas referunt, quemadmodum in Recensu Halogorum commemoratum est. Odin autem secum adduxerat filium, Yngvium dictum, qui rex Svethiæ fuit, a quo familiæ, quæ Ynglingi (gentes Yngviæ) dicuntur, ortæ sunt. Asæ conjuges sibi, quidam etiam filiis suis, ex indigenis delegerunt. Quæ familiæ, numerosæ factæ, per Saxoniam indeque penitus per

[14]) þar sem Tugr heitir, en, H. — [15]) sá hèt Sæmingr, *W*; *a* [*om. H.* — ok telja Noregs kóngar ok svâ jarlar þángat ættir sínar *(om. cæt.)*, H. — [16]) eptir hann, *add. W.* — [17]) af, *W.* — [18]) *a* [Með Óþni fór Yngvi, er kon. var, *etc.*, *U.* Meþ Óþni var kóngr sá, er Inge hèt, sem kóngr varþ eptir hann í Sviþjóð, ok Inglingar ero frá komnir, *H.* — [19]) *a* [*om. H.* — [20]) svâ, *add. W.* — [21]) *sic W; in Reg. scribitur* norðrhalvor *(ead. forma).*

eigin túnga um öll þessi lönd. Ok þat þykkjast menn skynja mega af því, at skrifuð[1] eru lángfeðga nöfn þeirra, at þau nöfn hafa fylgt þessi túngu, ok þeir Æsir hafa haft túnguna norðr híngat í heim: í Noreg ok í Svíþjóð, í Danmörk ok í Saxland[2]; ok í Englandi eru forn landsheiti eða staða heiti[3], þau er skilja má, at af annarri túngu eru gefin en þessi[4].

GYLFAGINNÍNG[5].

1. Gylfi[6] konúngr rèð þar löndum, er nú heitir Svíþjóð. Frá honum er þat sagt, at hann gaf einni farandi konu at launum skemtunar sinnar eitt plógsland í ríki sínu, þat er IIII öxn[7] drægi upp dag ok nótt. En sú kona var ein (at)[8] Ása ætt; hon er nefnd Gefjun[9]; hon tók IIII öxn norðan or Jötunheimum, en þat voru synir jötuns[10] ok hennar, ok setti þá fyrir plóg; en plógrinn gekk svå hart[11] ok djúpt, at upp leysti landit, ok drógu öxninn[12] þat land út á[13] hafit ok vestr, ok námu staðar í sundi nökkvoru. Þar setti Gefjun landit, ok gaf nafn, ok kallaði Selund. Ok[14] þar sem landit hafði upp

1) er rituð, *W.* — 2) í N. ok Svíþjóð — ok Saxland, *W. a [ita H*: Voro þeirra ættir um Saxland ok norðrhálfuna, ok þessi túnga gekk einnig um öll lönd. Skilja menn at þeir hafa norþr híngat haft túnguna, í Noreg, Danmörk, Svíþjóð ok Saxland. — 3) *om. W.* — 4) *Hæc omnia U brevius, ita:* þeir Æsirnir tóku sèr qvanfavng þar innan lanz, ok vrþo þær ættir fiolmennar vm Saxland ok vm norþrhálfona; þeirra túnga ein geek um þessi lönd, ok þat skilia menn, at þeir hava norþr híngat haft tvngvna, j Noreg ok Danmerk, Svíþjóð ok Saxland. — 5) *Inscriptio codicis U, litteris rubris scripta:* Hèr hefr Gylvaginning, frá því er Gylfi sótti heim Alfavþr í Ásgarþ með fiölkvngi, ok frá villo Ása, ok frá spurníngo Gylva. *Reg., W et S hoc loco nullam inscriptionem habent, in ed. vero Res. eadem ac apud nos et Raskium inscriptio, et præterea nonnulli*

regiones septemtrionales ita sparsæ sunt, ut lingua Asianorum his omnibus regionibus propria esset. Nam ex nominibus majorum eorum, quæ literis scripta sunt, concludi posse autumatur, hæc nomina ad hanc linguam pertinuisse, eandemque linguam in hanc partem orbis septemtrionalem, in Norvegiam, Svethiam, Daniam et Saxoniam, ab Asis introductam esse; nam in Anglia prisca obtinent regionum aut locorum nomina, quæ ex alia lingua, quam hac, adscita esse, intelligi facile potest.

LUDIFICATIO GYLVIANA.

Rex Gylvius ei terræ imperavit, quæ nunc Svecia dicitur. Hic mulieri cuidam circulatrici unum jugerum in regno suo, quantum soli quatuor boves per unum diem unamque noctem aratro resolvere possent, in præmium oblectamenti, muneri dedisse dicitur. Quæ mulier una ex genere Asarum fuit, nomine Geviona. Ea arcessitos quatuor boves ab septemtrione ex Jotunheimis, filios gigantis ex ipsa susceptos, aratro jungebat; aratrum autem tam vehementer ac profunde ibat, ut terra a solo resolveretur; quam terræ partem boves in altum protrahebant, atque occidentem versus pergentes gradum in freto quodam stiterunt. Hic Geviona terram collocavit, nomen ei dedit, Selundumque appellavit. Atque quo loco terra relaxata fuerat, remansit stagnum,

recentiores codices, ut Svecus, a Raskio St. insignitus, addunt: öðru nafni Hárs lygi, *quod Res. latine tantum exhibet (Hari mendacium).* — [6]) *Totam hanc sectionem om. U.* — [7]) fiórer öxn, *W.* — [8]) af, *usitatius, hoc quidem contextu, W, H.* — [9]) Gefion, *ubique, W.* — [10]) nokkurs, *add. W, H.* — [11]) breitt, *H, W.* — [12]) öxnerner, *W.* — [13]) um, *W, H.* — [14]) En, *W.*

gengit, var[1] eptir vatn, þat er nú Lögrinn kallaðr í Svíþjóð; ok liggja svå víkr í Leginum sem nes í Selundi[2]. Svå segir Bragi skáld[3] gamli:

Gefjun dró frá Gylfa
glöð, djúpröðul-öðla,
svå at af renni-röknum
rauk, Danmarkar auka;
báru öxn, ok átta
enni-túngl, þar er gengu
fyrir vineyjar[4] víðri
valrauf[5], fjögur höfuð.

2. Gylfi[6] konúngr[7] var maðr vitr [ok fjölkunnigr; hann undraðist þat mjök[8], er Ása fólk var svå kunnigt, at[9] allir lutir gengu[10] at vilja þeirra. Þat hugsaði hann, hvårt þat mundi vera af eðli sjálfra þeirra, eðr mundi því valda goðmögn[11] [þau, er þeir blótuðu[12]. Hann byrjaði ferð sína til Ásgarðs ok fór með laun[13], ok brá á sik gamals manns líki, ok duldist svå. En Æsir voru því vísari, at þeir höfðu spádóm, ok sá þeir ferð hans

---

1) þar, *add. W. In Reg. verisimile est eodem modo scriptum fuisse, etsi nunc litteræ* var þ *tantummodo legi possint; ultima nempe litera a ceteris longius abest, quam ut ad eas pertinere possit. Nos igitur putamus, librarium* τὸ þar *deleri voluisse. Raskius legit* varþ, *quod etiam procedit.* — 2) Sælvnde, *W.* — 3) *om. H, W.* — 4) vinæyia, *W, H.* — 5) valrof, *W, H.* — 6) *primam S hic inscriptionem præmittit:* Hèr hefr Gylfaginníng. Gylver, *hic et sæpius, U.* — 7) *om. H. W ita, ab initio:* G. er maðr nemdr, hann var konúngr *ok* fjölkunnigr. — 8) *om. W.* — 9) *a [ok* hugsaþi þat, at allir lýþir lofuþo þá, ok, *U, H.* — 10) gjörðuz at þeirra vilia, ok hugsaði, *W.* — 11) gvðmögn, *W.* — 12) *a [om. H;* eþa mundi guþmavgnin valda því, *U.* — 13) lævnd, *W.*

quod nunc Lacus in Svecia dicitur; et quo modo in Selundo linguæ, eodem modo sinus in Lacu jacent. Sic ait poëta Bragius priscus:

Gylvio auri munifico
læta Geviona abstraxit
augmentum Daniæ, ut
jumenta currentia fumarent.
Gestabant boves capita
quatuor oculosque octo,
præcedentes latum, ingentem
caræ insulæ sulcum[a].

2. Erat rex Gylvius vir sapiens et multiscius. Is valde mirabatur, gentem Asarum magiæ peritia tantum pollere, ut omnes res ex sententia eorum succederent. Reputabat secum, utrum hæc ex ipsorum natura proficiscerentur, an potentia deorum numina, quæ colerent, ejus rei caussa essent. Igitur Asgardum profectus, clam iter fecit; nimirum formam senis induebat, atque sic latebat. Asæ autem tantum sapientia prævalebant, ut intelligentia futuri gauderent; quare, itinere ejus, ante quam advenisset, præcognito, præstigiis ei obviam iverunt. Urbem ingressus, celsam aulam conspexit, cujus fastigium vix conspectu superare posset; tectum ejus

[a]) *Ordo prosaicus:* Glöð Gefjun dró Danmarkar auka frá Gylfa (hinum) djúpröþul-öðla(α), svâ at rauk af renni-röknum; öxn báru fjögur höfuð ok átta enni-túngl(β), þar er gengu fyrir víðri valrauf(γ) vineyjar(δ).

(α) djúpröðull, *sol gurgitis, aurum;* öðull, *determ.* öðli, *liberalis.* (β) *lunas frontis i. e. oculos.* (γ) valrauf (v. valrof) *accipio de ingenti sulco (a* val — *intens. et* rauf, *fissura), h. l. de vastu illo hiatu, quem abrupta terræ portio relinquebat.* (δ) *i. e. Selandiæ.*

fyrr en hann kom, ok gerðu ímóti honum sjónhverfíngar. En[1] er hann kom inn í borgina, þá[2] sá hann þar háfa höll, svâ at varla mátti hann[3] sjá yfir hana; þak hennar var lagt gyltum[4] skjöldum, svâ sem spánþak. Svâ segir Þjóðólfr [enn hvinverski[5], at Valhöll var skjöldum þökt[6]:

Á baki lètu blikja,
barðir voru grjóti,
Svafnis[7] salnæfrar
seggir hyggjandi.

Gylfi sá mann í hallardurunum[8], ok[9] lèk at handsöxum, ok hafði VII senn á lopti; sá spurði hann fyrr at nafni; hann nefndist Gángleri, ok kominn af refilstigum[10], ok beiddist at sækja til náttstaðar, ok spurði hverr höllina ætti[11]. Hann svarar[12], at þat var konúngr þeirra: en [fylgja má*ek[13] þèr at sjá hann, skaltu þá sjálfr spyrja hann nafns[14]; ok snerist sá maðr fyrir honum inn í höllina, en hann gekk eptir, ok þegar laukst hurðin á hæla honum. Þar sá hann mörg gólf ok mart fólk, sumt með[15] leikum, sumir drukku, sumir með vâpnum ok börðust; þá litaðist hann umb, ok þótti margir lutir útrúligir þeir er hann sá; þá mælti hann[16]:

---

1) Ok, *W.* — 2) *om. W.* — 3) *om. W.* — 4) gylldum, *W, U.* — 5) *in Snorr. H.* hárf. 19. *Hornklofio adscribitur, sed* Fagrskinna *et* Upphaf ríkis Har. hárf. (Fornm. s. 10, 191) *hos versus Thjodolvo Hviniensi adscribunt cum Edda nostra.* — 6) *a [om. U, H.* — 7) Svolnis, *U;* Svofners, *S;* Svelnis, *H.* — 8) hallardyrum, *W.* — 9) er, *W, U.* — 10) *sic Reg.;* refils stigum, *W;* rifils stigum, *U.* — 11) aatti, *W, U.* — 12) ok segir, *add. W.* — 13) *a* [hann má fylgja, *W (prave).* — 14) skaltu þá spyrja h. n. siálfr, *W.* — 15) meðr, *W.* — 16) *vide* Hávam. *stroph. 1.*

auratis clypeis erat constratum, uti scandulis contegi tecta solent. Testatur Thjodolvus Hviniensis, Valhallam clypeis tectam esse:

Viri circumspecti,
saxis impetiti,
scandulas palatii Svafneriani
in tergis micare fecerunt [a].

Gylvius hominem in foribus aulæ conspexit, qui gladiolis ludens, tempore septem sublimes libravit; a quo de nomine ultro interrogatus, se Ganglerium vocari, et ex locis aviis advenisse professus est; veniam petendi nocturni hospitii exposcit: quærit, quis aulæ istius dominus sit. Alter respondet, regem eorum esse: verum est, ut te comiter, ut eum videas, quo facto ipsum de nomine interrogato. Et idem vir conversus intro in aulam prægreditur, illò sequente, cujus ingredientis calcibus illisa janua sponte occlusa est [b]. Ibidem multa cubicula, magnumque hominum numerum animadvertit: alii ludos exercebant, alii potabant, alii armis instructi pugnabant. Mox oculos circumferens, quum multa oculis oblata incredibilia ei viderentur, locutus est:

---

a) *Constructio*: Hyggjandi seggir lètu Svafnis salnæfrar (α) blikja á baki (β), voro barðir grjóti.

(α) Svafnir, *Odin*; Svafnis salr, *palatium Odinis*, *Valhalla*; Svafnis salnæfrar, *cortices (scandulæ) Valhallæ, clypei.* (β) *i. e. clypeos in terga rejecerunt.*

b) lavks *i. e.* laukz (laukst), *ipsa se occlusit*, á hæla honum, *illisa calcibus ejus. Hic tanquam aliquod mirum et insolitum repræsentatur. Quo respiciunt, ut puto*, Grimnismál, 22: forn er sú grind, en þat fáir vito, hve hon er í lás um lokin; *it* Sig. kviða Fafn. 3, 64: Hrynja hânom þá á hæl þeygi hlunnblik hallar hríngi litkoð, ef hânom fylgir ferþ mín hèþan.

Gáttir allar[1]
áðr gángi fram[2]
um skygnast skyli:
þvíat úvíst er [at vita[3]
hvar úvinir sitja
á fleti[4] fyrir.

Hann sá III hásæti, ok hvert upp frá öðru, ok sátu III menn sinn í hverju[5]. Þá spurði hann, hvert nafn höfðíngja þeirra væri. Sá svarar, er hann leiddi inn, at sá er í enu neðsta [hásæti sat[6] var konúngr, ok heitir Hár, en þar næst er heitir Jafnhár[7], en sá ofarst er Þriði heitir[8]. Þá spyrr Hár komandan, hvårt fleira [er eyrindi[9] hans, en heimill er matr ok drykkr honum sem öllum þar í Háva höll. Hann segir[10], at fyrst vill hann spyrja[11], ef nokkvorr er fróðr maðr inni. Hár segir, at hann komi eigi heill út, nema hann sè fróðari, ok

stattu fram meðan þú fregn,
sitja skal sá er segir.

3. Gángleri[12] hóf svå mál sitt: [Hverr er æztr eða elztr allra goða[13]? Hár segir[14]: sá heitir Allföðr[15] at voru máli, en í Ásgarði enum forna átti hann XII nöfn: eitt[16] er Allföðr[17], annat er Herran eða[18] Herjan,

[1]) Skatnar allir, *U, H.* — [2]) ingánga fram, *H;* áþr nè gángim fram, *U.* — [3]) *a* [*om. W.* — [4]) fletjum, *U.* — [5]) ok sat sinn maðr í hverju, *W;* ok sátu menn sinn í hverju, *H.* — [6]) *a* [sitr hásæti, at sá var konúngr, *W.* — [7]) en þarn. sá, er Jafnhaar heitir, *W.* — [8]) er heitir þriði Hár, *St.* — [9]) *sic a* [*Reg.;* sè erenda, *W.* — [10]) svarar, *W.* — [11]) vita, *W.* — [12]) *Inscriptio in U, literis miniatis scripta:* Frá spurníngo Gánglera; *in S:* Allda rök. — [13]) *a* [Hverr æztr — allra guða, *W;* *pro* allra goða

Cuncta ostia,
ante quam progrediare,
oculis perlustranda sunt;
nam scitu incertum est,
quem inimici
locum præoccupaverint.

Vidit tria solia, unum supra alterum, in quibus tres homines, singuli in singulis, sedebant. Tum interrogavit, quod nomen principi eorum esset. Qui eum introduxerat respondet, in infimo solio sedentem regem esse, Haremque vocari, in proximo, qui Jafnhar vocetur, in summo, qui Thridius appelletur. Tunc Har ex advena quærit, quænam plures sint adventus ejus caussæ: ei, sicut omnibus in aula Havii (Haris) versantibus, liberùm esse cibi potusque usum. Ille significat, se primum velle quærere, ecquis intus sit vir rerum sciens. Har reponit, eum non exiturum, nisi scientiorem factum:

atque procede in medium, dum percunctaris;
sedendum est ei, qui docet.

3. Ganglerius sermonem ita orsus est: quis omnium deorum summus aut vetustissimus est? Cui Har: is nostro sermone *Allföðr* (Omnipater[a]) vocatur, sed in Asgardo illo vetere duodecim habuit nomina, quorum

---

legit H: Ásanna. — [14]) svarar, *W.* — [15]) Alföþr, *W, U, H.* — [16]) *U et H numeros omittit.* — [17]) Alföðr, *U, S, H;* Alföðr eða Allföðr, *W.* — [18])Herran eþa, *om H;* annat Herran *omisso* τῷ er, *W, hic et in sequentibus.*

a) *Sic vulgo accipitur, quasi hæc vox composita sit ex* allr, *omnis; mihi persvasum est, vocem compositam esse ex* öld, aldar, *adeoque* allföðr *idem esse atque* alda faðir, *pater hominum. Sed parum refert.*

III. er Nikarr[1] eða Hnikarr, IV. er Nikuz eða Hnikuðr, V. Fjölnir, VI. Óski, VII. Ómi, VIII. Bifliði eða Biflindi[2], IX. Sviðarr[3], X. Sviðrir[4], XI. Viðrir, XII. Jálg eða Jálkr. Þá spyrr Gángleri: hvar er sá guð? eða hvat má hann? eða hvat hefir hann unnit framaverka[5]? Hár segir: lifir hann of allar aldir[6] ok stjórnar öllu ríki sínu, ok ræðr öllum lutum, stórum ok smám. Þá mælti Jafnhár[7]: hann smíðaði himin ok jörð, ok loptin ok alla eign þeirra. Þá mælti Þriði: hitt er mest, er hann gerði manninn, ok gaf honum önd, þá er lifa skal ok aldri týnast, þótt [líkaminn fúni at moldu[8] eða brenni at ösku, ok skulu allir menn lifa, þeir er rètt eru siðaðir, ok vera með honum sjálfum þar sem heitir Gimli eða Vingólf. En vândir menn fara til Heljar ok þaðan í Niflhel[9]; þat er niðr í enn níunda heim. Þá mælti Gángleri: hvat hafðist hann áðr at, en himinn ok jörð væri görr? Þá svarar Hár: þá var hann með Hrímþussum.

4. Gángleri mælti: hvat var upphaf? eða hversu hófst[10]? eða hvat var áðr? Hár svarar: svâ sem segir í Völuspá:

> Ár var alda[11]
> þat[12] er ekki var:
> vara sandr nè sær[13]
> nè svalar unnir,

[1]) Nikaðr, *U*; Hnikarr eða Nikar, *W*. — [2]) Biblindi, *W*; Biflindr, *H*. — [3]) *sic Reg.*; Viðrir, *W*; Sviþurr, *U*; Sviður, *S*. — [4]) Sviðorr, *W*. — [5]) til frama, *U*. — [6]) um aldr, ok stjórnar öllu *(om. H)* ríki sínu, (öllum *add, H*) stórum lutum ok smám, *U, H*. — [7]) *sic W, U, S, St; Reg. habet* hár, *cum linea perpendiculari anteposita, altera manu ut videtur, quæ fortasse indiceret, syllabam* Jafn *in textum recipi debere.* — [8])

unum est *Allföðr*, alterum *Herran* sive *Herian*, tertium *Nikarr* sive *Hnikarr*, 4. *Nikuz* sive *Hnikuðr*, 5. *Fiölnir*, 6. *Oski*, 7. *Omi*, 8. *Bifliði* sive *Biflindi*, 9. *Sviðarr*, 10. *Sviðrir*, 11. *Viðrir*, 12. *Jalg* sive *Jalkr*. Quærit Ganglerius: ubi ille deus est? aut quid pollet? aut quænam patravit præclara facinora? Cui Har: vivit per omnia secula, totumque regnum suum gubernat, et omnes res, magnas, parvas, moderatur. Tum Jafnhar: fabricavit cœlum et terram et aëra, et quidquid continent. Addidit Thridius: illud maximum est, quod hominem fecit, eique animam dedit (perpetuo) victuram, nec unquam interituram, etsi corpus in terram putrescat, aut in cineres comburatur; omnes homines recte morati vivent, et apud ipsum versabuntur in loco, qui Gimlium sive Vingolvum dicitur, sed mali homines ibunt ad Helam, indeque in Niflhelum, hoc est, in nonum mundum descendent. Tum Ganglerius: quid agere instituit antequam cœlum ac terra facta essent? Cui Har: tunc versabatur cum Hrimthursis.

4. Ganglerius: quale erat principium? aut quænam fuere rerum initia? aut quid antea fuit? Respondet Har: uti memorat Valæ vaticinium:

> Principium erat temporum,
> quando nihil fuit:
> neque erat arena, neque mare,
> neque undæ frigidæ;

---

a [líkamr fúni til moldar, *W.* — [9]) Niflheim, *U, H.* — [10]) *sic W;* hófso (hóf so?), *Reg.* (*non* hófse); hann *add. U, H.* — [11]) sic *W, U;* halda, *Reg.* — [12]) þar, *U;* þá, *H.* — [13]) varat sandr nè sjár, *W.*

jörð fannst eigi[1]
nè upp-himinn,
gap var ginnúnga
en grass ekki[2].

þá mælti Jafnhár: fyrr var þat mörgum öldum en jörð var[3] sköput, er Niflheimr var görr, ok í honum miðjum liggr bruðr[4] sá, er Hvergelmir heitir, ok þaðan af[5] falla þær ár er svå heita: Svöl, Gunnþra[6], Form[7], Fimbul, þul[8], Slíðr ok Hríð[9], Sylgr ok Ylgr, Víð, Leiptr[10]; Gjöll er næst helgrindum. þá mælti þriði[11]: fyrst var þó sá heimr í suðrhálfu, er Muspell heitir; hann er ljóss ok heitr, svåt *hann*[12] er logandi[13] ok brennandi; er hann ok úfærr þeim, er þar eru útlendir ok eigi eigu þar óðul. [Sá er Surtr nefndr, er þar sitr á landsenda[14] til landvarnar, hann hefir loganda sverð, ok í enda veraldar mun hann [fara ok herja[15], ok sigra öll goðin[16], ok brenna allan heim með eldi. Svå segir í Völuspá:

Surtr ferr sunnan
með sviga leifi[17],
skínn af sverði
sól valtíva:
grjótbjörg gnata,
en [gífr rata[18],
troða halir helveg
en himinn klofnar.

---

1) æfa, *W.* — 2) hvergi, *U.* — 3) væri, *W.* — 4) *sic Reg.*, *U*; brunnr, *id.*, *W.* — 5) *om. W, U, H.* — 6) Kvöl, Gundro, *U.* — 7) *sic Reg.*; Fiorm, *W, U*; Fjörir, *H*; Fjón, *Res.* — 8) Fimbulþul, *U.* — 9) Hriðr, *U.* — 10) Viðleiptr, *U.* — 11) *U novum caput literis miniatis inscribit:* Hèr segir frá Muspellsheimi,

terra nuspiam reperta,
neque supernum cœlum;
erat inane chasma,
sed nusquam gramen.

Tum Jafnhar: fuit multis ante seculis, quam creata terra esset, quum factus est Niflheimus, in quo medio fons jacet, dictus *Hvergelmer*, unde profluunt flumina, sic appellata: Svala, Gunnthra, Forma, Fimbula, Thula, Slidra, Hrida, Sylga, Ylga, Vida, Leiptra; Gialla proxima est portis Helæ. Hic Thridius: at enimvero primus fuit mundus in regione meridiana, dictus Muspellus, lucidus et calidus, adeo ut flammet et ardeat; adeoque impervius est alienigenis, eisque qui ibidem domicilia non habent. Surtus nomen est ei, qui ibi sedet ad terræ confinia, regionis defendendæ gratia, gladium flammantem gestans; hic in fine rerum exibit, bellum geret, omnes deos superabit, universum mundum igni comburet. Sic Valæ vaticinium:

Surtus procedit a meridie,
igne cum circumvolitante;
resplendet sol
e gladio cædium divi.
Saxeæ rupes colliduntur,
Oreades præcipites ruunt,
calcant homines leti viam,
cœlum vero diffinditur.

---

ok frá Surti. — [12]) *excidit in Reg., qui etiam mox antea scribit:* sv át (svát). — [13]) logandi er hann ok br. ok úfærr, *W.* — [14]) *a* [Surtr ræðr þar fyri, ok sitr á heims enda, *U, H.* — [15]) *a* [koma, *U.* — [16]) gvðin, *W.* — [17]) lævi, *W;* levi, *U;* Siga læfe, *H.* [18]) *a* [guþar hrata, *U.*

5. Gángleri mælti: hversu skipaðist áðr en ættirnar yrði eða aukaðist mannfólkit? þá mælti Hár[1]: Ár þær, er kallaðar eru Elivâgar, þá er þær voru svâ lángt komnar frá uppsprettunni[2], at eitrkvikja[3] sú, er þar[4] fylgði, harðnaði, svâ sem sindr [þat er renn[5] or eldinum[6], [þá varð þat íss, ok þá er sá íss gaf staðar ok rann eigi, þá heldi[7] yfir þannig en*n*[8] þat er af stóð eitrinu, ok fraus at hrími[9], ok jók [hrímit hvert yfir annat[10], allt í Ginnúnga-gap. þá mælti Jafnhár: Ginnúnga-gap, þat er vissi til norðrs ættar[11], fylltist með þúnga ok höfugleik íss ok hríms, ok inn í frá úr ok gustr; en hinn syðri lutr Ginnúnga-gaps lèttist móti[12] gneistum ok síum þeim, er flugu or Muspells heimi. þá mælti þriði: svâ sem kalt stóð af Niflheimi, ok allir lutir grimmir, svâ var[13] þat, er vissi námunda Muspelli[14], heitt ok ljóst; en Ginnúnga-gap var svâ blætt[15] sem lopt vindlaust; ok þá er [mættist hrímin ok blær hitans[16], svâ at bráðnaði ok draup, ok af þeim kviku-dropum kviknaði, með krapti þess er til sendi hitan, ok varð manns líkandi[17], ok var[18] sá nefndr Ýmir, en Hrímþussar kalla hann Örgelmi, ok eru þaðan komnar ættir Hrímþussa, svâ sem segir í Völuspá hinni skömmu[19]:

---

1) *U inserit inscriptionem rubris literis scriptam:* Hèr segir er goðin sköpuðu Ými jötun. — 2) uppsprettum, *W;* upp-sprettonum, *H.* — 3) æitrkvika, *W;* eitr kvikan, *U.* — 4) þeim, *W.* — 5) ferr, *W.* — 6) *a* [í afli, *U, H; om. Res.* — 7) = hèldi (hèlaði); helði, *W;* hielldi, *U.* — 8) *sic (en) Reg., S;* úr, *W;* ok, *U, H.* — 9) *a* [þat varð íss, ok nam hann staðar ok rann eigi; þá hielldi yfir þannog, ok þat, er af stóð eitrinu, fraus, *U;* þar var ís, ok nam staðar, ok þat, er stóð af eitrinu, fraus, *H;* ok sem sú kvika nam staðar, ok rann ekki, þá fraus ut

5. Ganglerius: quid accidit, antequam gentes existerent, aut homines propagarentur? Cui Har: fluvii, Elivagæ dicti, quum ab scaturigine tantum processissent, ut virus lutulentum eis admixtum, scoriæ instar ex igne profluentis, induresceret, in glaciem mutatum est; quæ glacies ubi loco hæserat, neque amplius profluebat, illuc etiam superfusa est veneni exhalatio et in pruinam concrevit, pruina alia super aliam accrescente et usque in chasma inane proserpente. Tum Jafnhar: pars chasmatis, plagam borealem spectans, pondere et gravitate glaciei ac pruinæ oppleta est, gelida vaporatione et aura frigida a parte interiori accedentibus; dum pars chasmatis meridiana, scintillis ac stricturis, e mundo Muspello evolantibus, obversa, levior fieri cœpit. Addidit Thridius: uti frigus omniumque rerum sævitia ab Niflheimo profecta est, ita ea, quæ Muspello sunt vicina, calida et lucida sunt. Ceterum chasma tam tepidum erat, quam aër nullo vento commotus; et quum strata pruinarum et aura caloris inter se occurrebant, ut (pruina) liquesceret et stillaret, tum fluidæ illæ guttæ, virtute ejus, qui calorem miserat, vitales factæ sunt et in humanam similitudinem transfiguratæ, qui Ymer nominatur, sed a Hrimthursis appellatur Orgelmer, a quo gentes Hrimthursorum ortæ sunt, quemadmodum testatur Valæ vaticinium brevius:

---

hrími úr þat, er af stóð eitrinu, *Res.* — [10]) *a* [hvert hrímit yfir annat, *W.* — [11]) norðr ættar, *W.* — [12]) af, *Res.* — [13]) allt, *add. W.* — [14]) Muspellsheimi, *U*, *Res.* — [15]) lètt, *W*, *U*, *H*, *St.* — [16]) *a* [mætti hríminu blær hitans, *W*; blærinn himins mætti hrímino, *H.* — [17]) líkindi, *W.* — [18]) er, *W.* — [19]) *id est* Hyndluljóð; *vide hoc poëma in Edda Sæm., versum 31.*

Eru völur allar
fra Viðólfi[1],
vitkar allir[2]
frá Vilmeiði,
[en seið-berendr
frá Svarthöfða[3],
[allir jötnar[4]
frá Ými komnir[5].

En hèr segir svâ Vafþroðnir jötun[6],
hvaðan Örgelmir kom
með jötna sonum
fyrst, enn fróði jötun[7]:
þá er[8]
or Elivâgum
stukku eitr-dropar
ok óx unnz or varð jötun;
[þar eru orar ættir
komnar allar saman,
því er þat æ allt til atalt[9].

Þá mælti Gángleri: hvernig oxu ættir saman[10] þaðan? [eða skapaðist svâ, at fleiri menn[11] urðu[12]? eða [trúir þú[13] þann guð, er nú sagðir þú frá? Þá svarar Hár: fyr öngan mun játum[14] vær hann guð[15]; hann var illr ok allir hans ættmenn; þá köllum vèr Hrímþussa; [ok svâ er sagt[16], þá er hann svaf fèkk

[1]) Victólfi, *U.* — [2]) *sic W, Res., Rask;* vithkar allir, *Reg.;* vettir allar, *U, H.* — [3]) *a* [*om. U.* — [4]) *a* [jötnar allir, *W, U, H.* — [5]) *a* [*om. Res., et sequentia ita inepte corripit:* Ekki trúðist Ymi(r) þessi guð; illr var hann ok allir hans ættmenn. — [6]) *Reg. add.* þá spurði Gángleri, *quod Raskius etiam sequitur, nos vero cum W excludimus, etenim si retineretur, certe* Gángráðr *pro* Gángleri *legendum esset.* — [7]) *est interrogatio Odini et responsum* Vafþrúðnis *in Edda Sæm. Vafþr. 30*, 31. — [8])

Omnes sunt fatidicæ
a Vidolvo ortæ,
venefici omnes
a Vilmeido,
incantatores vero
a Svarthöfdio,
omnes gigantes
ab Ymere orti.

Hoc autem loco sic ait Vafthrodner,

unde Orgelmer venit
inter gigantum filios
primum, sapiens gigas:

quum

guttæ virulentæ,
ex Elivagis prosilientes,
creverunt, donec inde fieret gigas;
in eo cunctæ nostræ
familiæ in unum coierunt,
quod genus omne ideo semper perquam atrox est.

Tum Gangleríus: quomodo gentes inde coaluerunt, aut (quomodo) factum est, ut plures homines existerent? An credis, hunc, cujus modo mentionem fecisti, Deum esse? Cui Har: nullo prorsus modo hunc Deum esse probamus: nam et ipse et omnes consangvinei sui mali fuerunt; hos Hrimthursos vocamus; et ferunt, quum

---

hæc, þá er, *om. W.* — 9) *a* [þar orar ættir — komu allar saman; — því er þat allt atallt, *W; a [penultimo U et II inepte corripiunt, ita*: ok en(n) segir svâ: at or Elivagum stukku eitrdropar, ok vöxtr vinds, ok varð jötun or; þær einar ættir koma saman. — 10) *om. W, U.* — 11) *om. W.* — 12) *a* [*om. U, II.* — 13) trúi þér, *W.* — 14) trúum, *W.* — 15) vera, *add. W.* — 16) *a* [en svâ er sagt, at, *W.*

hann sveita[1], þá óx undir vinstri hönd honum maðr ok kona, ok annarr fótr hans gat son við öðrum, en þaðan af komu ættir; [þat eru Hrímþussar; hinn gamli Hrímþuss, hann köllum vær Ými[2].

6. Þá mælti Gángleri: hvar bygði Ýmir? eða við hvat lifði hann[3]? — Næst var þat, þá er hrímit draup, at þar varð af kýr sú, er Auðhumla[4] hèt, en IV mjólkár runnu or spenum hennar, ok fæddi hon Ými. Þá mælti Gángleri: við hvat fæddist kýrin? Hár segir: hon sleikti hrímsteinana[5], er saltir voru, ok hinn fyrsta *dag*[6], er hon sleikti [steina, kom or steininum at kveldi[7] manns hár, annan dag manns höfuð, þriðja dag var þar[8] allr maðr: sá er nefndr Buri[9]; hann var fagr álitum, mikill ok máttugr; hann gat son þann, er Börr hèt[10]. Hann fèkk þeirrar konu er Besla hèt[11], dóttir Bölþorns jötuns, ok fengu[12] þau III sonu: hèt einn Óðinn, annarr Vili, III. Ve[13]; ok þat [er mín trúa[14], at sá Óðinn ok hans bræðr munu[15] vera stýrandi[16] himins ok jarðar; [þat ætlum vèr, at hann muni svâ heita; svâ heitir sá maðr, er vèr vitum mestan ok ágæztan, ok vel megu þeir[17] hann láta[18] svâ heita[19].

7. [20] [Þá mælti Gángleri: hvat varð þá um þeirra sætt? eða hvârir voru ríkari? Þá svarar Hár[21]: synir Börs[22]

---

1) sæda, *S.* — 2) *a [om. U, H.* — 3) *U et H hoc loco inserunt:* Hár svarar, *et dein hanc inscriptionem:* Frá því er sköpuð var kýrin Auðumla. *Sp. inscribit:* Ásakyn. — 4) Auðumbla, *W.* — 5) hrimstæina, *W.* — 6) *sec. W, U, Res.; errore librarii om. Reg.* — 7) *a* [kom or, *U, H.* — 8) þat, *W.* — 9) Bori *v.* Bvri, *W.* — 10) er nefndr, *W.* — 11) Bestla er nefnd, *W.* — 12) gátu, *W.* — 13) *sic W, U, S; in Reg. lectio dubia, nam et legi possit* Yɑ, *quum litera* v *elongata sit, cum puncto suprascripto, et litera* e τῷ G *admodum similis esse videatur.* — 14) *a* [ætlum vèr segir Hár, *U;* ætla menn, segir

dormiens sudaret, marem feminamque sub sinistra ala ejus succrevisse, pedemque alterum ex altero filium procreasse. Hinc gentes ortæ, nempe Hrimthursorum. Priscum illum Hrimthursum Ymerem vocamus.

6. Porro Ganglerius: quo loco Ymer habitavit? aut quo modo vitam sustentavit? Proxime accidit, quum stillaret pruina, ut inde fieret vacca, quæ Audhumla vocata est, ex cujus mammis quatuor amnes lactei fluebant; hæc Ymerem nutriebat. Tum Ganglerius: quo vacca nutrita est? Cui Har: ea lingebat lapides pruinosos, qui salsi erant; atque primo die, quo lapides lingebat, vesperi ex lapide crines (capitis) humani provenerunt, altera die caput hominis; tertia die integer homo extitit: is vocatus est Burius, vir aspectu pulcher, magno corpore, robore valens. Hic filium genuit, qui Bör appellatus est; ille uxorem duxit Beslam, Bölthornis gigantis filiam: hi tres filios nacti sunt, quorum uni nomen erat Odin, alteri Vilius, tertio Veus; et est existimatio mea, hunc Odinem ejusque fratres cœli terræque gubernatores esse. Putamus eum (mundi rectorem) sic appellari: sic enim appellatur homo, quem maximum et celeberrimum novimus; itaque vos patiamini æquo animo, eum sic appellari.

7. Tum Ganglerius: qua ratione porro transactum inter eos negotium est? aut utri potentiores extiterunt?

Hár, *H.* — [15]) muni, *W;* sèu stýrandi, *H.* — [16]) *sic W; Reg. scribit* styrande. — [17]) *sic Reg., fortasse hoc loco id. ac* þèr, *quod dat W.* — [18]) láta hann, *W.* — [19]) *a* [ok þar er seá eptir heran, er vèr vitum nú mestan vera, *U;* ok þar er sá eptir heitinn, er menn vita mestan vera, *H.* — [20]) *Inscriptio in U, literis miniatis scripta:* Frá því er synir Burs drápu ými. — [21]) *a* [*om. U.* — [22]) Burs, *U.*

drápu Ými jötun; en er hann fèll, þá ljóp svâ mikit blóð or sárum hans, at með því drekktu[1] þeir allri ætt Hrímþussa, nema einn komst undan með sínu hyski; þann kalla jötnar Bergelmi; hann fór upp á lúðr[2] sinn [ok kona hans[3], ok hèlzt þar, ok eru [af þeim[4] komnar Hrímþussa ættir, svâ sem hèr segir:

Örofi[5] vetra
áðr væri jörð[6] sköpuð
þá var Bergelmir borinn;
þat ek[7] fyrst of man,
er sá hinn fróði jötun
á var lúðr of lagiðr.

8. Þá svarar[8] Gángleri: Hvat höfðust þá at Börs[9] synir, ef[10] þú trúir at þeir sè guð? Hár segir[11]: eigi er þar litið af at segja; þeir tóku Ými ok fluttu í mitt Ginnúnga-gap, ok gerðu af honum jörðina; af blóði hans sæinn ok vötnin, [jörðin var gör af holdinu[12], en björgin af beinunum, grjót ok urðir gerðu þeir af tönnum ok jöxlum, ok [af þeim[13] beinum er brotin voru. Þá mælti Jafnhár: af því blóði, er or sárum rann ok laust fór, þar af gerðu þeir sjá þann, er þeir [gerðu, ok festu saman jörðina[14], ok lögðu þann sjá í hríng utan um hana; mun þat flestum manni[15] úfæra þykkja at komast þar yfir. Þá mælti Þriði: tóku þeir ok haus hans, ok gerðu [þar af[16] himin, ok settu hann upp[17] yfir jörðina með IV skautum, ok undir

1) *in Reg.* drekþv þv þ(ei)r *scriptum.* — 2) fór á bát s., *Res.* — 3) *a [om. U, H.* — 4) *a* [þaðan, *U.* — 5) orovi, *W;* orofi, *U.* — 6) of *add. W.* — 7) er, *mendose, W.* — 8) *sic Reg.;* s. (segir v. sagði), *W;* mælti, *U.* — 9) Burs, *U, Sp.* — 10) er, *U, H.* — 11) *sic Reg., U.* — 12) *a [om. U, H.* — 13) *a [om. W.* — 14) *a* [

Respondet Har: filii Böris Ymerem interfecerunt. Qui quum cecidisset, tantum sanguinis ex vulneribus ejus effluxit, ut eo totum genus Hrimthursorum submergerent, uno excepto, qui cum sua familia elapsus est, quem gigantes Bergelmerem appellant; hic tubam suam conscendit, ibique unacum uxore sua servatus est; ex his gentes Hrimthursorum descenderunt, quemadmodum sequentia testantur:

> Immensa (retro) hiemum serie,
> ante quam creata terra esset,
> Bergelmer natus est.
> Hoc primum recordor,
> quod sapiens ille gigas
> tubæ impositus fuerit.

8. Porro Ganglerius: quid igitur Böris filii effecerunt, quando quidem eos deos credis? Cui Har: ea de re haud exigua possunt commemorari. Sublatum Ymerem in medium chasma transportarunt, atque ex eo terram crearunt: ex cruore ejus mare et aquas (lacus, flumina); terra facta est ex carne, montes ex ossibus; saxa et saxeta fecerunt ex dentibus primoribus et maxillaribus, nec non ossibus, quæ fracta fuerant. Tum Jafnhar: e sanguine, qui ex vulneribus manabat et libere diffluebat, inde fecerunt oceanum, quo terram circumsepserunt atque concluserunt, eundemque circa eam in orbem circumflexerunt; qui oceanus plerisque hominibus transitu insuperabilis videtur. Addidit Thridius: iidem cranium ejus ceperunt, indeque cœlum fecerunt, hocque cum

gyrðv ok festo saman jörðina, *W*; festu jörðina í, *U*, *H*; girðu ok festu jörðina í, *St*. — [15]) mönnum, *W*. — [16]) *a* [af honum, *W*. — [17]) *om*. *W*.

hvert horn settu þeir dverg; þeir heita svâ: Austri, Vestri, Norðri, Suðri[1]; þá tóku þeir síur ok gneista þá, er lausir fóru, ok kastað hafði or Muspells heimi, ok settu á [miðjan ginnúnga[2] himin bæði ofan ok neðan, til at lýsa himin ok jörð; þeir gáfu staðar[3] öllum eldíngum[4], [sumum á himni, sumar fóru lausar undir himni, ok settu þó þeim stað ok sköpuðu gaungu þeim. Svâ er sagt í fornum vísindum, at[5] þaðan af voru dægr greind ok áratal, svâ sem[6] segir í Völuspá:

Sól þat nè vissi
hvar hon sali átti,
máni þat nè vissi
hvat hann megins átti,
stjörnur þat nè vissu
hvar þær staði áttu.

[Svâ var áðr en þetta væri of jörð[7]. Þá mælti Gángleri: [þetta eru mikil tíðindi er nú heyri ek; furðu mikil smíð er þat, ok hagliga gert[8]. Hvernig var jörðin háttuð? Þá svarar Hár: hon er kringlótt utan[9], ok þar utan um liggr hinn djúpi sjár, ok með þeirri sjávarströndu gáfu þeir lönd til bygðar jötna ættum; en fyri innan á jörðunni gerðu þeir borg umhverfis heim[10] fyrir ófriði jötna, en til þeirrar borgar höfðu þeir brár Ýmis jötuns, ok kölluðu þá borg Miðgarð. Þeir tóku ok[11]

[1]) Suðri, Norðri, *W.* — [2]) *a [om. W;* i mitt Ginnúngagap ofan ok n., *U, H.* — [3]) *sic Reg.;* stað, *U, Sp.* — *Phrases:* at gefa stað, *et* gefa staðar, *verosimiliter idem valent, ut partim sistendi, partim certum locum definiendi notionem involvant.* — [4]) *sic U, Res.;* elldíngunum, *W; Reg. mendose* eldinum, *quod facile ex scriptura antiqua cum g nasali (in una figura, vide* Íslend. sög. 1813. *Facsim.* iij.*) ortum esse potest.* — [5]) *a [om. U, H.* — [6]) *om. W.* — [7]) *a [om. U, H;* of jörð *om. W, S.* — [8]) *Reg.;* gort, *W.* — [9]) *om. W.-A[*

quatuor plagis supra terram erexerunt, singulis angulis singulos nanos supposuerunt, qui (nani) sic vocantur: Austrius, Vestrius, Sudrius, Nordrius. Sumtas deinde stricturas ac scintillas libere vagantes, e mundo Muspelli ejectas, in medio cœli chasmate collocarunt, tam superne, quam inferne, ut cœlum terramque collustrarent. Singulis fulminibus certum locum adsignarunt, aliis quidem in cœlo, aliis, quæ subter cœlo sine lege vagabantur, etiam his locum constituerunt certumque cursum præscripserunt. Ita traditum est in priscis literis, ab eo inde tempore noctes diesque et numerum annorum distincta fuisse, quemadmodum testatur Valæ vaticinium:

Neque Sol id novit,
ubi domicilia haberet:
neque Luna novit,
quid spatii haberet:
neque stellæ noverunt,
ubi stationes haberent.

Ita res se habebat, antequam sic de terra esset comparatum. Hic Ganglerius: hæ res, quas nunc audio, perquam sunt memorabiles; mirum quantum magna est fabrica ista, factaque artificiose. Quo modo terra fuit comparata? Respondet Har: ab exteriori parte rotunda est, et ab alto illo oceano circumdata; in ora maritima, huic oceano adjacente, terras gentibus giganteis habitandas concesserunt: sed intra oram terræ maritimam arcem exstruxerunt, quæ totum orbem terrarum ambiebat, ad incursiones gigantum avertendas; cui arc

Mikil merki eru þetta ok mikil smið. Hár svarar: kringlótt er jörð, *U*, *St*, *H*. — [10]) jörðina, *U*, *H*. — [11]) Tókv þeir ok, *W*.

heila hans ok köstuðu í lopt, ok gerðu af skýin, svâ sem hèr segir[1]:

Or Ýmis holdi
var jörð of sköpuð,
en or sveita sjár;
björg or beinum,
baðmr or hári,
en or hausi himinn;
en or hans brám
gerðu blíð regin
Miðgarð manna sonum;
en or hans heila
voru þau hin harðmóðgu
ský öll of sköput.

9. [Þá mælti Gángleri: mikit þótti mèr þeir hafa þá snúit til leiðar, er jörð ok himinn var gert[2], ok sól ok himintúngl voru sett, ok skipt dægrum: ok hvaðan komu menninir[3], þeir er heim byggja? Þá svarar Hár[4]: þá er þeir [Börs synir gengu með sævarströndu[5], fundu þeir[6] trè tvö, ok tóku upp trèin, ok sköpuðu af menn[7]; gaf hinn fyrsti[8] önd ok líf, annarr vit ok hræríng, iii ásjónu, málit[9] ok heyrn ok sjón[10]; [gáfu þeim klæði ok nöfn[11]: hèt karlmaðrinn[12] Askr, en konan Embla[13], ok ólust[14] þaðan af mannkindir[15], þeim[16] er bygðiu

[1]) *Edda Sæm.*, Grímnismál, *str. 40.* — [2]) giorr, *W.* — [3]) *Nota hanc formam* (menninir), *non solum quatenus accedit ad vulgarem hodiernam pronuntiationem* (menninnir), *sed etiam, quod haud obscure monstrat prius* i *epentheticum esse.* — [4]) *a* [*om. U, H. U novum caput incipit et literis miniatis inscribit:* Burs synir sköpuðu Ask ok Emlu. — [5]) *a* [þá er þeir gengu m. s. ströndu Börssynir, *W.* — [6]) *om. mendose W.* — [7]) mann, *U.* — [8]) fyrst, *W.* — [9]) mál, *W.* — [10]) skin (skyn),

ædificandæ adhibebant cilia Ymeris, et hoc munimentum Midgardum vocarunt. Etiam cerebrum ejus sumserunt et in sublime jecerunt, indeque nubes formarunt, ut sequentia testantur:

Ex carne Ymeris
terra creata fuit,
mare e cruore,
montes ex ossibus,
sylva e crinibus,
cœlum e cranio;
e ciliis vero illius
fecerunt serena numina
Midgardum hominum filiis;
e cerebro autem ejus
sunt illæ dura indole præditæ
nubes omnes creatæ.

9. Tum Ganglerius infit: magnam sane rem effecisse mihi videntur, terra cœloque creatis, sole sideribusque constitutis, factaque noctium et dierum vicissitudine; unde vero homines, qui mundum incolunt, advenerunt? Cui Har: Böris filii, quum secundum oram maritimam ambularent, duas arbores invenerunt, has sustulerunt, et ex eis homines crearunt: primus animam et vitam dedit, alter rationem et motum, tertius vultum, sermonem, auditum et visum; dederunt eis vestimenta et nomina: vir nominatus est Askus, femina Embla, ex

H; gaf inn fyrsti önd, II (annar) líf, III (þriði) heyrn ok sýn, *U.* — [11]) *a* [*om. U, H.* — [12]) maðr, *U.* — [13]) Emla, *U.* — [14]) ólst, *W, Res.;* óx, *U, H.* — [15]) *sic Reg.;* mannkindin, *W, U;* mannkynit, *Res.* — *Rask. minus correcte legit:* óloz (ólust) — mannkindin, *quod ex siglo codicis Reg. ortum est, quippe quod et pro* r *et* n *legi possit.* [16]) *om. U, H;* sú, *W.*

var gefin undir Miðgarði. [þar næst gerðu þeir sèr borg í miðjum heimi, er kallat er Ásgarðr; þat köllum vèr Trója[1]. þar bygð*u* guðin ok ættir þeirra, ok gerðust þaðan af mörg tíðindi ok greinir, bæði á jörð ok í lopti[2]. þar er einn staðr, er Hliðskjálf heitir, ok þá er Óðinn settist[3] þar í hásæti, [þá sá hann of alla heima[4] ok hvers manns athæfi, [ok vissi alla luti þá er hann sá[5]. Kona hans hèt Frigg, Fjörgvins dóttir, ok af þeirra ætt er sú kynslóð komin, er vèr köllum Ása ættir, er bygt hafa Ásgarð hinn forna, [ok þau ríki er þar liggja til[6], ok er þat allt goðkunnig ætt. Ok fyrir því má hann heita Allföðr, at hann er faðir allra guðanna [ok manna, ok alls þess, er af honum ok[7] hans krapti var fullt gert[8]. Jörðin var dóttir hans ok [kona hans; af henni gerði hann hinn fyrsta soninn, en þat[9] er[10] Ása-þórr; [honum fylgði afl ok sterkleikr, þar af sigrar hann öll kvikvendi[11].

10. [12]Norvi eða Narfi hèt jötun, er bygði í Jötunheimum[13]; hann átti dóttur, er Nótt hèt, hon var svört ok dökk, sem hon átti ætt til; hon var gipt[14] þeim manni er Naglfari hèt; þeirra son hèt Uðr[15]; því næst var hon gipt þeim er Annarr[16] hèt; Jörð hèt þeirra dóttir. [Síðarst átti hana Dellíngr[17]; var hann Ása ættar[18]; var þeirra son Dagr; var hann ljóss ok fagr,

1) þat kallast Tróía, *W.* — 2) *a* [Siðan gerðu þeir í miðjum heimi Ásgarð; þar bygði Óðinn (goðin, *add. H*) ok ættir þeirra, er vârar ættir eru frá komnir (*ita U*; frá komnar, *H*). En(n) segir Hár, *U, H.* — 3) Alföðr sezt, *U, H.* — 4) *a* [sèr hann um heim allan, *U, H.* — 5) *a* [*om. U, H.* — 6) *a* [er þar til liggja, *W*; *om. U, H.* — 7) hon. ok *om. W.* — 8) fullgört, *W*; *a* [*om. U, H.* — 9) *sic W*; þar, *Reg.* — 10) *a* [var þeirra son, *U.* — 11) *a* [*om. U, H.* — 12) *Inscriptio in U, literis rubris scripta:* Frá Nora jötni ok Nótt dóttur hans. — 13) Nori (Njörfi eðr Narvi, *H*) jötun bygði fyrst Jotunheima, *U, H.* — 14) fyrst

quibus gentes hominum, quibus sub Midgardo concessa habitatio erat, prognatæ sunt. Deinde arcem sibi in medio mundo ædificarunt, Asgardum appellatam, quam Trojam vocamus. Hic dii eorumque familiæ habitarunt; et ab eo tempore multæ res eventaque memorabilia, tam in terra, quam in aëre, acciderunt. Ibidem locus est, Hlidskjalva dictus, quo loco Odin in solio residens omnes mundos perlustravit, cujusque hominis actiones, omnesque res, quæ sub oculos caderent, perspexit. Uxor ejus vocata est Frigga, Fjörgvini filia; ex quorum genere descendit prosapia, quam gentes Asarum appellamus, quæ Asgardum priscum regnaque illuc pertinentia incoluerunt, quæ omnes gentes a diis originem ducunt. Et ideo dici Omnipater meretur, quod pater est omnium deorum et hominum, omniumque eorum, quæ ab eo ejusque vi effecta sunt. Terra erat filia ejus atque uxor ejus; ex ea primum filium, nempe Asathorem, procreavit; hunc insignis virium magnitudo et robur, quo omnia animantia superat, ornabant.

10. Norvius sive Narvius nomen fuit giganti, Jötunheimos incolenti; huic filia erat, nomine Notta (*Nox*), nigra fuscaque, ut ei gentilitium erat: in matrimonium collocata erat viro, cui Naglfario nomen, ex quibus natus filius, nomine Udus (Audus); deinde nupta fuit viro, nomine Annari: horum filia vocata est Jarda (*Tellus*); postremo eam Dellingus in matrimonium duxit, is Asarum gente oriundus erat; ex his Dagus (*Dies*) procreatus est, qui candore et pulchritudine paternum genus referebat. Tum

add. W. — [15]) *sic Reg.;* Auðr, *id., W, U, S, St, H.* — [16]) *sic Reg.;* Anarr, *W;* Onar s. Onarr, *U, S, St, H.* — [17]) ok, *add. W.* — [18]) *a* [hana átti Döglingr, *U;* hana átti Derlingr, *St, H*

eptir faðerni sínu. Þá tók Allföðr Nótt, ok Dag, son hennar, ok gaf þeim II hesta ok II kerrur, ok setti þau[1] upp á himin, at þau skulu ríða á hverjum II dægrum umhverfis jörðina. Ríðr Nótt fyrri, þeim hesti er kallaðr er Hrímfaxi, ok at morni hverjum döggvir hann jörðina af meldropum sínum. Sá hestr, er Dagr á, heitir Skinfaxi, ok lýsir allt lopt ok jörðina af faxi hans.

11. [Þá mælti Gángleri: hversu stýrir hann gáng sólar ok[2] túngls? Hár segir: Sá maðr er nefndr Mundilföri[3], er átti tvö börn; þau voru svâ fögr ok fríð, at hann kallaði annat[4] Mána, en dóttur sína Sól, ok gipti hana þeim manni er Glenr[5] hèt; en guðin reiddust þessu ofdrambi, ok tóku þau syskin[6] ok settu upp á himin: [lètu Sól keyra þá hesta, er drógu[7] kerru sólarinnar, þeirrar er guðin höfðu skapat til at lýsa heimana, af þeirri síu er flaug or Muspells heimi. [Þeir hestar heita svâ: Árvakr ok Alsviðr[8], en undir bógum hestanna settu guðin tvâ vinbelgi[9] at kæla þá, en i sumum fræðum er þat kallat ísarnkol[10]. Máni [stýrir gaungu túngls, ok ræðr nýjum ok niðum; hann[11] tók II börn[12] af jörðunni, er svâ hètu: Bil ok Hjúki[13], er þau gengu frá brunni þeim er Byrgir[14] heitir, ok báru á öxlum sèr sá, er heitir Sægr, en staungin Simul[15]. Viðfinnr er nefndr faðir þeirra; þessi börn fylgja Mána, svâ sem sjá má af jörðu.

---

1) ok sendi þá, *W.* — 2) eða, *W.* — 3) Mundilfari, *W, St, S.*; *a* [Mundilferi, *omm. cett.*, *U.* — 4) kall. son sinn, *W.* — 5) Glornir, *U, St;* Glernir, *H.* — 6) systkin, *W.* — 7) *a* [ok draga þau, *U, H.* — 8) Alsviðr ok Árvakr, *W.* — 9) *sic*, *ex pronuntiatione non insolita*, *Reg.*; vindbelgi, *id.*, *W.* — 10) *a* [

Omnipater Nottam et Dagum filium ejus cepit, eis duos equos duosque currus dedit, et in cœlum sustulit, ut singulis diebus noctibusque terram equis circumvehantur. Notta prior equitat, equo vecta, dicto Hrimfaxio (jubâ pruinosâ), qui quovis mane terram guttis, e lupato destillantibus, irrorat. Equus, qui Dago est, dicitur Skinfaxius (jubâ splendidâ), cujus jubâ totus aër et terra collustrantur.

11. Tum Ganglerius: quomodo regit cursum solis et lunæ? Cui Har: Vir nominatus est Mundilförius, qui duos liberos habuit: hi tam erant splendidi ac pulchri, ut pater alterum appellaret Manium, filiam vero Solem, atque hanc viro, cui Gleno nomen, in matrimonium daret. Dii autem, hac nimia superbia irati, fratrem sororemque prehenderunt, atque in cœlum sustulerunt, Solemque jusserunt equos agere, currum solarem trahentes, quem currum dii ad mundos collustrandos ex strictura, e mundo Muspelli evolante, creaverant; qui equi sic vocantur: Arvakus et Alsvidus; verum subter armos horum equorum dii posuerunt duos folles ad eos refrigerandos, quod ferreum refrigerium in quibusdam carminibus[a] appellatur. Manius cursum lunæ moderatur, novilunia et interlunia regit; idem duos pueros ex terra sustulit, Bilam et Hjukium dictos, quum a fonte, qui Byrger dicitur, redirent, lacum (sinum), qui Sægus dicitur, perticâ Simula dictâ humeris portantes. Horum pater Vidfinnus appellatur. Hi pueri Manium comitantur, uti e terra conspici potest.

---

om. U, H. — [11]) *a* [*om. U, H.* — [12]) börn tvö, *W.* — [13]) Hviki, *St.* — [14]) Byggvir, *U;* Biger, *H.* — [15]) Sumul, *H.*

[a]) *v. c.* Grimnismál, 37.

12. Þá mælti Gángleri: skjótt ferr sólin, ok nær svâ sem hon sè hrædd, [ok eigi mundi hon þá meirr hvata gaungunni at hon hræddist bana sinn[1]. Þá svarar Hár: [eigi er þat undarligt[2] at hon fari ákafliga[3]; nær gengr[4] sá er hana sækir[5], [ok öngan útveg á hon nema renna undan. Þá mælti Gángleri: hverr er sá, er henni gerir þann ómaka? Hár segir[6]: þat eru II úlfar, ok heitir sá, er eptir henni ferr, Sköll[7]; hann hræðist hon, ok hann mun taka hana; en sá heitir Hati[8] Hroðvitnisson er fyrir henni leypr, ok vill hann taka túnglit, ok svâ mun verða. Þá mælti Gángleri: hver er ætt úlfanna? Hár segir: Gýgr ein býr fyrir austan Miðgarð, í þeim skógi er Járnviðr heitir; í þeim skógi byggja þær tröllkonur er Járnviðjur heita. En gamla gýgr fæðir at sonum marga jötna, ok alla í vargs líkjum, ok þaðan [af[9] eru komnir þessir úlfar, ok svâ er sagt, at af ættinni verðr sá einn máttkastr, er kallaðr er[10] Mánagarmr; hann fyllist með fjörvi allra þeirra manna er deyja[11], ok hann gleypir túngl ok[12] stökkvir blóði himin[13] ok lopt öll; þaðan[14] týnir sól skini sínu, [ok vindar eru þá ókyrrir ok gnýja hèðan ok handan[15]. Svâ segir í Völuspá:

Austr býr en aldna[16]
í Járnviði[17]
ok fæðir þar
Fenris kindir;

---

1) *a* [*om. U.* — 2) þó, *add. W.* — 3) *a* [*om. U.* — 4) er, *W.* — 5) leiðir, *U.* — 6) svarar, *W*; *a* [*om. U, H.* — 7) h. sá Skoll, er eptir h. ferr, *W.* — 8) Hatti, *U, H.* — 9) *om. W.* — 10) *a* [kom, *U*; kömr, *H.* — 11) hann fyltist með fjörvi feigra

12. Ganglerius porro: cito curriculo fertur Sol, atque sic ferme, ut si aliquid metueret, neque sane gradum magis accelerarct, si metu occisoris fugeret. Har contra: haud mirum est, si gradum vehementer corripiat; instat enim, qui eam[a] persequitur, quam ob rem ea nullum habet effugium, nisi abripere sese curriculo. Perrexit Ganglerius: quis est, qui hanc ei molestiam facessit? Har: duo lupi, quorum qui eam insequitur, Skollus vocatur; hunc timet illa, atque ille assequetur eam. Qui autem eam præcurrit vocatur Hatius, Hrodvitneris filius; is lunam rapere cogitat, id quod futurum erit. Tum Ganglerius: quænam est origo horum luporum? Har: Oreas aliqua sylvam incolit, Jarnvidum (sylvam ferream) dictam, ab regione Midgardi in orientem versam, qua in sylva feminæ gigantes, dictæ Jarnvidiæ, habitant. Vetusta illa Oreas filios parit complures gigantes, atque omnes formâ lupina; et ex his descendunt lupi isti. Tradunt, ex hac familia descensurum aliquem, ceterorum multo validissimum, Managarmum dictum: is impletur vita omnium hominum, qui moriuntur; idem lunam devorat, cœlumque et omnes aëris regiones sanguine adspergit; unde sol splendorem suum amittit, venti instabiles sunt et ultro citroque fremunt. Sic habet Valæ vaticinium:

Habitat ad orientem vetusta illa
in Jarnvido (sylva ferrea),
ibique procreat
Fenreris progeniem (lupos);

---

manna, *U*, *H*. — 12) en, *W*. — 13) himin(n), *U*, *H*, *om.* ok lopt öll. — 14) þá, *U*, *H*; af, *add.* *W*. — 15) a [*om.* *U*, *H*. — 16) arma, *U*, *P*. 17) Járnviðju, *W*.

a) *ɔ: Solem, nam Sol h. l. non est masc. gen., sed fem.*

verðr or þeim öllum
einna nokkurr[1]
túngls tjúgari[2]
í trölls hami.

Fyllist fjörvi
feigra manna,
rýðr ragna sjöt
rauðum dreyra,
svört verða sólskin
of sumur[3] eptir,
veðr[4] öll vâlund.
Vituð èr enn, eða hvat?

13. [5] Þá mælti Gángleri: Hver er leið til himins af jörðu? Þá svarar Hár, ok hló við: eigi er nú fróðliga spurt; er þèr eigi sagt þat, at[6] guðin gerðu brú [til himins af jörðu; ok[7] heitir Bif-röst? hana muntu sèt hafa; kann vera at þat kallir þú regnboga. Hon er með III litum ok mjök sterk, ok ger með list ok kunnáttu meiri en aðrar smíðir[8]; [ok svâ sem hon er sterk[9], þá mun hon brotna, þá er Muspells megir fara[10] ok ríða hana, ok svima hestar þeirra yfir stórar ár, [svâ koma þeir fram[11]. Þá mælti Gángleri: eigi þótti mèr goðin gera af trúnaði brúna, er hon skal brotna mega, [er þau megu[12] gera sem þau vilja. Þá mælti Hár: eigi eru goðin hallmælis[13] verð [fyrir þessa[14] smíð,

---

[1]) íma nokkur, *U.* — [2]) tregari, *U*; trega, *H.* — [3]) sumar, *U, H.* — [4]) *sic W, et Eddæ Sæm. omnia ut videtur exemplaria;* verðr, *Reg., U.* — [5]) *U novum caput ita inscribit:* Hèr segir frá Bifröst, *et incipit:* Hár segir hlæjandi: eigi er nú, *etc.* — [6]) er, *W.* — [7]) af jörðu til himins, er h., *W.* — [8]) þat er rautt sèst í boganum, er eldr brennandi; uppá himin mundu gánga bergrisar, væri öllum fært er fara vilja,

ex quibus omnibus fit
unus aliquis
lunæ raptor,
gigantis exuviis indutus.

Impletur vitâ
mortalium hominum,
rubefacit sedes deorum
rutilo sanguine:
nigrescet solis splendor
æstatibus proxime sequentibus,
omnes tempestates variabunt.
Intelligitis adhuc, nec ne?

13. Tum Ganglerius: quænam via a terra ad cœlum ducit? Har adridens respondit: nunc haud prudenter interrogatum est (a te); nonne traditione accepisti, pontem a diis factum cœlum versus a terra, huncque appellari Bivrastam? Haud dubie eum conspexisti, quanquam fieri potest, ut arcum pluvium dicas. Hic pons tribus coloribus notabilis est, valdeque firmus, et majori artificio et peritia, quam alia opera, elaboratus. At vero, quantavis firmitate est, tamen dissiliet, quum filii Muspelli advenientes eum transibunt; quorum equi ingentia flumina tranatant: sic usque pertendunt. Hic Ganglerius: haud mihi videntur dii pontem satis exacta firmitate construxisse, si talis est, ut frangi possit, quum tamen illi quidquid voluerint facere queant. Respondet Har: non est, quod dii propter hanc fabricam vituperentur.

---

add. St. — [9]) en sva sterk sem hon er, *W.* — [10]) at herja, *add. W.* — [11]) *a* [*om. W*; svâ koma þeir fram ferðinni, *U*, *H.* — [12]) ok megu þau, *W.* — [13]) ámælis, *U*, *H.* — [14]) *a* [af þessi, *W*; at þessi (þessari, *H*), *U*, *H.*

góð brú er Bifröst, en engi lutr er sá í þessum heimi er sèr megi treystast[1], þá er Muspells synir herja.

14. Þá mælti Gángleri: Hvat hafðist Allföðr þá at, er görr var Ásgarðr? Hár mælti: í upphafi setti hann stjórnarmenn[2], ok beiddi þá at dæma [með sèr örlög manna, ok ráða um skipun borgarinnar[3]; þat[4] var þar sem heitir Iðavöllr, í miðri borginni. Var þat hit fyrsta þeirra verk, at gera hof, þat er sæti þeirra [standa í, XII önnur[5] en hásætið þat er Allföðr á. Þat hús er bezt gert á jörðu ok mest; allt er þat utan ok innan svå sem gull eitt; í þeim stað[6] kalla menn Glaðsheim[7]. Annan sal gerðu þeir, [þat var hörgr[8] er gyðjurnar áttu, ok var hann [allfagr; þat hús[9] kalla menn Vingólf[10]. Þar næst [lögðu[11] þeir afla[12], ok þar til gerðu þeir hamar ok taung ok steðja, ok þaðan af öll tól önnur, ok því næst smíðuðu þeir málm, ok[13] stein ok trè, ok svå gnógliga þann málm er gull heitir, at öll búsgögn[14] höfðu þeir af gulli, ok er sú öld köllut gullaldr, áðr en spilltist af tilkvâmu kvennanna[15]; þær komu[16] or Jötunheimum[17]. Þar næst settust guðin upp í sæti sín, ok rèttu[18] dóma sína, ok minntust hvaðan[19] dvergar höfðu kviknat í moldunni ok niðri í jörðunni, svå sem maðkar í holdi. Dvergarnir höfðu skipazt[20] fyrst, ok tekit kviknun í holdi Ýmis, ok voru

1) *sic Reg., U;* treysta, *Res.* — 2) í sæti, *add. W, U.* — 3) *a* [örlög manna ok ráða, *U;* um örlög manna ok örlögum ráða, *H.* — 4) dómrinn, *U, H.* — 5) *a* [tólf standa í, önnor, *W;* tólf st. í, nema þat sæti er Alföðr átti, *U;* tólf st. í, ok umfram þat sæti er A. átti, *H.* — 6) sal, *U, H.* — 7) Glaðheim, *U, H.* — 8) *a* [er hörgr var í, *U, H.* — 9) *a* [allfagrt hús, þat, *W;* allgott hús ok fagrt, hann, *U.* — 10) Vindgólf, *S;* Vindgloþ, *U.* — 11) *Hic incipit primum fragm. membr. A. Magn. Nr. 756. 4. literis* [lög]ðu. — 12) *a* [*sic* W; smíðuðu þeir hús, er

Utique Bivrasta validus pons est; sed nulla hoc in mundo res est, quæ, irrumpentibus Muspelli filiis, fidere sibi possit.

14. Tum Ganglerius: quid Omnipater, perfecto Asgardo, facere instituit? Cui Har: in principio rectores constituit, hosque jussit fata hominum secum decernere, urbisque administrationem dirigere: hoc factum est loco, qui Campus Idæus appellatur, in media urbe. Primum eorum opus fuit, ut curiam ædificarent, in qua sedilia eorum stant, quæ duodecim sunt, præter solium, quod Omnipatri proprium est. Hæc domuum in terris exstructarum artificiosissime elaborata et maxima est, tota extrinsecus et intrinsecus quasi auro solida; eum locum appellant Gladsheimum. Aliud palatium exstruxerunt, scilicet fanum deabus proprium, admodum splendidum; quæ domus ab hominibus Vingolfum (ædes aërea) appellatur. Deinde ustrinas condiderunt insuperque malleum, forcipem, incudem, et deinceps cetera omnia instrumenta fabrilia fabricarunt; quo facto metalla, lapides, ligna confecerunt, tantamque copiam metalli, quod aurum dicitur, ut omnia eis supellectilia ex auro essent. Hoc seculum aureum appellatum est, antequam corrumpi cœpit adventu mulierum: hæ ex Jotunheimis advenerunt. Secundum hæc dii in celsis sedilibus consederunt, et sententias suas reformarunt, recordati, unde

---

þeir lögþo afl i, *U;* gerðu þeir þat, at þeir lögðu afla, *Reg.* — [13]) *om.* W, *756, U.* — [14]) borþgögn, *U, H;* ok öll reiði gögn *add. W, U, H; 756 scribit prave:* busggong *vel quasi* berggong. — [15]) qvenna, *H, Res.* — [16]) þær koma, *plenis literis, 756.* — [17]) *756 novum caput incipit, vacuo spatio literæ initialis relicto.* — [18]) settu, *W, H, 756.* — [19]) hvaða, *W.* — [20]) skapaz, *U, H.*

þá maðkar. En [af[1] atkvæði guðanna urðu þeir[2] vitandi mannvits, ok höfðu manns líki ok búa þó í jörðu ok í steinum[3]. Moðsognir[4] var dvergr[5] ok annarr Durinn[6], svá segir í Völuspá:

þá gengu regin öll
á rökstóla[7],
ginnheilug goð,
ok of þat gettust[8]:
at[9] skyldi dverga
drótt of skepja[10]
or brimi[11] blóðgu
ok or Bláins leggjum[12].
þar[13] mannlíkun
mörg of[14] gerðust,[15]
dvergar í jörðu[16],
sem Durinn sagði[17].

Ok þessi segir hon nöfn þeirra dverganna[18]:

Nýi, Niði[19]
Norðri, Suðri,
Austri[20], Vestri,
Alþjófr[21], Dvalinn,
Nár[22], Náinn,
Nípíngr[23], Dáinn,
Bifurr, Bafurr[24],

---

[1]) *om. mendose W, 756.* — [2]) *om. mendose 756.* — [3]) ok steinum, *W, 756.* — [4]) Moðsaugnir, *756.* — [5])´æztr, *W, 756;* æztr þeirra, *U, H.* — [6]) Durrinn, *756.* — [7]) *756 scribit:* rockstóla. — [8]) gættuzt, *756.* — [9]) *sic Reg.;* hverr, W, *U*(?), *756; om. H.* — [10]) um-spekia, *U;* vf skeggja, *756.* — [11]) brunni blóþgom, *H.* — [12]) *sic W, 756;* bláms *s.* bláins l., *U;* blám sleggium, *facili detortione, Reg., S;* blám leggjum, *St.*, Völusp., *Res., H.* — [13]) þeir, *U, H.* — [14]) af, *756.* — [15]) görðu, *U, H.* — [16]) jörðum, *756.* — [17]) sem þeim Dyrinn kendi, *U.* —

nani orti fuissent, in pulvere et in terra inferiori, veluti vermes in carnibus. Nimirum nani primitus formati fuerant, vitamque receperant in carne Ymeris, tumque vermes erant; sed jussu deorum humanæ rationis humanæque formæ facti sunt compotes, et tamen in terræ visceribus et in saxis habitant. Unus ex his fuit Modsogner, alter Durin. Sic habet Valæ vaticinium:

Tunc omnia numina
tribunalia conscenderunt,
dii sanctissimi,
et de ea re consultarunt:
creandam esse
nanorum turbam
ex sanguineo liquore
et Blainis ossibus.
Ibi multa creata sunt
hominum simulacra,
nani subterranei,
quemadmodum Durin narravit.

Atque hæc nomina nanorum affert idem carmen:

Nyus, Nidius,
Nordrius, Sudrius,
Austrius, Vestrius,
Althjofus, Dvalin,
Nar, Nain,
Nipingus, Dain,
Bifur, Bafur,

---

18) *om. W*, *756*. — 19) Nýi ok Niði, N. ok *S.*, *W*, *756*. — 20) ok *add. 756*. — 21) *sic* W, *U*, *S*, *756*; Alþjólfr, *Reg.*, *forte non spernenda lectio*. — 22) Naar, *W*; Náarr, *756*; *om. U*. — 23) Niningr, *U*. — 24) Bavor *sive* Bavvr, *W*; Bavorr, *756*; Bivor, Börr, *U*, *H*.

Bömbörr[1], Nori[2],
Ori, Onarr[3],
Óinn[4], Moðvitner[5],
Vigr[6] ok Gandálfr,
Vindálfr, þoriun,
Fili, Kili,
Fundin*n*, Vali,
þrór, þróin*n*[7],
þekkr[8], Litr, Vitr[9],
Nýr[10], Nýráðr,
Rekkr, Ráðsviðr.

En þessir eru[11] ok[12] dvergar, ok búa í steinum, en enir fyrri í moldu:

Draupnir[13], Dólgþvari,
Hörr[14], Hugstari,
Hleðjólfr[15], Glóinn,
Dori, Ori[16],
Dufr[17], Andvari,
Hepti, Fili[18],
[Hárr, Síarr[19].

En þessir komu frá Svarins[20] haugi til Aurvánga[21] á Jóruvöllu[22], ok eru komnir þaðan Lovarr[23]; þessi eru nöfn þeirra:

---

1) *Reg. scribit* Bavmbavr; Bombvr *sive* Bombor, *W, H;* Bombur, *756;* Bambavrr, *U.* — 2) Norre, *H*, *qui porro add.* Tanningr. — 3) *sic W;* Orr, Anarr, *U;* Ori *om. Reg.*, *S.* — 4) Ái, *W, 756;* Onni(?), *U.* — 5) Móðvitnir, *S;* Mjöðv., *W, 756;* Mjoþvitnir, *U.* — 6) Viggr, *U; alii* Veigr. — 7) Þjor, Þorin, *U.* — 8) *om. U.* — 9) Litr ok Vitr, *W*, *756;* Vitr ok Litr, *U.* — 10) *om. U.* — 11) *om. mend. W.* — 12) *om. 756.* — 13) Dramir, *U;* Draumar, *St.* — 14) Hár, *U;* Hagn (Hagr?), *St.* —

Bombor, Norius,
Orius, Onar,
Oinus, Modvitner,
Vigus et Gandalvus,
Vindalvus, Thorin,
Filius, Kilius,
Fundin, Valius,
Thror, Throin,
Thekkus, Litus, Vitus,
Nyr, Nyradus,
Rekkus, Radsvidus.

Sequentes quoque nani sunt, saxa incolentes; supra memorati sub terra habitant:

Dropner, Dolgthvarius,
Hor, Hugstarius,
Hledjolvus, Gloin,
Dorius, Orius,
Duvus, Andvarius,
Heptius, Filius,
Har, Siar.

Qui vero sequuntur, a tumulo Svarinis venerunt ad Aurvangum in campis Joræis, atque ex eis descendunt Lovarienses. Eorum hæc nomina sunt:

---

[15]) Hleiþólfr, *U;* Hljóðólfr, *Vspá.* — [16]) Dóri, Ori, *S.* — [17]) Drífr, *H.* — [18]) *sic Rask., cfr.* Volusp.; Fali, *H;* Heftifili, *W, 756;* Heptifili, *Reg., U.* — [19]) Svíar, *W;* Haar, Suíar, *756; a* |Hár segir, *U, H.* — [20]) Svarnis, *U.* — [21]) Örvallar, *H.* — [22]) Jöruvöllu, *W;* Jóruvöllum, *H.* — [23]) ok er þaðan kominn Lofar, *W, 756;* lovar, *U, H.*

Skirfir, Virfir[1],
Skafiðr, Ái,
Álfr, Íngi[2],
Eikinskjaldi[3],
Falr, Frosti,
Fiðr, Ginnarr[4].

15. [þá mælti Gángleri[5]: Hvar[6] er höfuðstaðrinn eða helgistaðrinn goðanna[7]? Hár svarar: þat er at aski Yggdrasils[8]; þar skulu guðin eiga dóma sína hvern dag. þá mælti Gángleri: hvat er at segja frá þeim stað? þá segir[9] Jafnhár: askrinn er allra trea mestr ok beztr; limar hans dreifast yfir[10] heim allan, ok standa yfir himni; þrjár rætr trèsins halda því upp, ok standa afar breitt: ein[11] er með Ásum, en önnur með Hrímþussum, þar sem forðum var Ginnúnga-gap; en þriðja stendr yfir Niflheimi; ok undir þeirri rót er Hvergelmir, en Niðhöggr gnagar[12] neðan rótna. En undir þeirri rót, er til Hrímþussa horfir, þar er Mímisbrunnr, er spekð ok mann*n*vit er í fólgit, ok heitir sá Mímir er á brunninn; hann er fullr af vísindum, fyrir því at hann drekkr or brunninum[13] af horninu[14] Gjallarhorni. þar kom Allföðr, ok beiddist eins drykkjar af brunninum, [en hann fèkk[15] eigi fyrr[16] en hann lagði auga sitt [at veði[17]. Svâ segir í Völuspá:

---

[1]) Skirvir, Virvir, *W*, *756*, *U*, *St*, *Vspá*. — [2]) Yngvi, *U*. — [3]) *sic W*, *756*; Eikinskjalli, *U*; Eikinn, Skialdi, *Reg*. *(qui interdum vocabula minus correcte dissecat)*. — [4]) Ginar, *U*, *S*. — [5]) *a [om. U, sed rubris literis inscribit:* Hér segir frá helgistað (guðanna). — [6]) hvat, *U*. — [7]) helgistaðr guðanna, *W*, *756*. [8]) Ygðrasils, *W*, *756*; ygdrasils, *U*; ydrasils, *hoc loco*, *Reg*. —

Skirver, Virver,
Skavidus, Aius,
Alvus, Ingius,
Eikinskjaldius,
Falius, Frostius,
Finnus, Ginnar.

15. Tum Ganglerius: ubi est locus primarius sive sanctissimus deorum? Respondet Har: ad fraxinum Ygdrasilem, ubi judicia diis quotidie sunt exercenda. Ganglerius: quid eo de loco memoratu dignum est? Jafuhar excepit: hæc fraxinus est omnium arborum maxima et præstantissima; brachia ejus per totum terrarum orbem diffunduntur et cœlum supereminent; tres radices arboris sustinent eam, atque in immensum spatium se extendunt, quarum una est in Asis, altera in Hrimthursis, quo loco olim chasma fuerat; tertia super Niflheimo sita est: et sub hac radice est Hvergelmer, inferiorem vero radicis partem Nidhöggus adrodit. Verum sub ea radice, quæ Hrimthursos spectat, ibi est fons Mimeris, in quo sapientia et intelligentia humana recondita est. Possessor hujus fontis vocatur Mimer; is plenus est scientiarum, eo quod bibit ex fonte in cornu Gjallarhorno. Veniens eo Omnipater unum haustum ex fonte expetivit, neque prius consecutus est, quam alterum oculum suum pignori opposuisset. Sic de hac re Valæ vaticinium:

---

9) svarar, *756*. — 10) um, *W*, *756*, *U*, *H*. — 11) af þeim, *add.* *756*. — 12) 756 *legere videtur:* gengr. — 13) hvern morgun, *add.* *Res.* — 14) *om.* *U*, *H*. — 15) þat, *add.* *756*. — 16) *a* [*om.* *U*, *H*. — 17) *a* [i veð, *U*, *H*.

Al*l*t veit ek, Óðin!
hvar [þú auga[1] falt.
Or[2] þeim[3] enum mæra[4]
Mímis brunni
drekkr möð[5] Mímir[6]
morgun[7] hverjan
af veði[8] Valföðrs.
Vituð þèr en*n*, eða hvat?

Þriðja rót asksins[9] stendr á himni, ok undir þeirri rót er [brunnr sá, er mjök er heilagr, er heitir[10] Urðarbrunnr; þar eigu guðin dómstað sinn; hvern dag ríða Æsir þángat upp um[11] Bifröst; hon heitir ok Ásbrú[12]. Hestar Ásanna heita svâ: Sleipnir er baztr, hann á Óðinn, hann hefir átta fætr; annarr er Glaðr, III. Gyllir, IIII. [Gler[13], V.[14] Skeiðbrímir, VI. Silfrtoppr[15], VII. Sinir[16], VIII. Gils[17], IX. Falhófnir[18], X. Gulltoppr, Lèttfet XI.[19] Baldrs hestr var brenndr með honum, en[20] Þórr gengr til dómsins[21] ok veðr ár þær, er svâ heita[22]:

Körmt ok Örmt
ok Kerlaugar II,
þær skal Þórr vaða
dag hvern[23],
er hann dæma skal[24]

---

1) *sic W, U, H, 756, Vspá; a* [a auga *Reg., S.* — 2) *sic Reg.*; í, *cett.* — 3) *om. W, 756, Res.* — 4) meira, *id., 756.* 5) *sic Reg.*; mjöð, *W, U.* — 6) minir, *mendose, 756.* — 7) *sic cett.*; *in Reg. primum scriptum est* imavrgun, *deinde mutatum in* imorgun. — 8) sic *W, U, H*; veiþi (ei = *e*), *Reg.*; viði, *S.* — 9) askins, *756.* — 10) *a* [*om. U, H.* — 11) brúna, *add. W, 756.* — 12) Ása brú, *U, H.* — 13) Glenr, *W, 756; hoc nomen om. U, H.* — 14) *a* [*om. U, H, et decem tantum nomina enumerant.*

Exacte novi, Odin,
ubi oculum abscondisti.
A puro illo
fonte Mimeris
mulsum bibit Mimer
mane quovis
e pignore Cæsorum Patris.
Intelligitis adhuc, nec ne?

Tertia radix fraxini in cœlo sita est, sub qua radice fons est summæ sanctitatis, qui fons Urdæ dicitur. Ibi est locus judicii, diis proprius; eo Asæ quotidie per Bivrastam, quæ et pons Asarum dicitur, equitant. Equis Asarum hæc sunt nomina: Sleipner, qui Odini est, præstantissimus est, octo pedes habens; alter Gladus, tertius Gyller, quartus Gler, quintus Skeidbrimer, sextus Silfrtoppus, septimus Siner, octavus Gils, nonus Falhofner, decimus Gulltoppus, undecimus Lettfetus. Equus Balderi una cum ipso combustus fuit, Thor autem ad judicium pedibus ambulat, fluviosque transit, quorum hæc sunt nomina:

Karmta et Armta
duæque Kerlögæ,
hæ Thori pedibus transeundæ sunt
quovis die,
quum illi jus dicendum est

---

[15]) Silfrintoppr, *W*, *756*; Slintoppr, *U*. — [16]) Simr, *U*. — [17]) Gisl, *W*, *756*, *H*. — [18]) Falofnir, *U*; Fálhófnir, S; Farlofnir, *H*. — [19]) ellefti Lèttfeti, *W*, *756*; Lèttfeti *etiam U*, *Res*. — [20]) *om*. *756*. — [21]) *sic W*, *756*; dóms sins, *Reg*.; at dómi, *U*, *H*.
[22]) *vide* Grimnism. *versum 29. in Edda Sæm*. — [23]) hvern dag, *756*. — [24]) ferr, *W*, *756*.

at aski Yggdrasils [1];
þvíat Ásbrú
brenn [2] öll loga,
heilug vötn hlóa [3].

þá mælti Gángleri: brenn [4] eldr yfir Bifröst [5]? Hár segir: þat er þú sèr rautt í boganum, er eldr brennandi; uppá himin [6] mundu gánga [Hrímþussar ok [7] bergrisar, ef öllum væri fært á Bifröst, þeim er fara vilja. Margir staðir eru á himni fagrir, ok er þar allt guðlig vörn [8] fyrir; þar stendr salr [9] einn fagr [10] undir askinum við brunninn, ok or þeim sal koma III meyjar, þær er svå heita: Urðr, Verðandi, Skuld; þessar meyjar skapa mönnum aldr; þær köllum vær nornir. Enn eru fleiri nornir, þær er koma til hvers [manns er borinn er [11], at skapa aldr, ok eru þessar goðkunnigar [12], en aðrar álfa ættar, en enar III. dverga ættar; svå sem hèr segir:

Sundrbornar mjök
hygg ek [13] at nornir sè,
eigut þer [14] ætt saman;
sumar eru áskunnar, [15]
sumar eru álfkunnar, [16]
sumar dætr Dvalins.

þá mælti Gángleri: Ef nornir [17] ráða örlögum manna, þá skipta þær geysi újafnt, er sumir hafa gott líf ok ríkuligt, en sumir hafa lítið lèn eðr lof, sumir

[1]) *sic W, 756*; Ygdrasils, *U, H*; Ydrasils, *hoc loco, Reg.* — [2]) brennr, *W, 756.* — [3]) flóa, *U, H.* — [4]) brennr, *756.* — [5]) Bifröstum, *756.* — [6]) himni, *756.* — [7]) *a [om. W, 756, U.* [8]) *sic W; in 756 detritum;* vernd, *U, S, H;* eru þar allt guðleg vötn, *Reg.* — [9]) staðr, *U.* — [10]) *om. U, H.* — [11]) *a* [barns er borið verðr, *W, 756;* barns er fædt er, *U, H.* — [12]) goþkynþar, *U.* — [13]) Segi ek, *W, 756.* — [14]) þær, *id., 756.* —

ad fraxinum Ygdrasilem.
Nam pons Asarum
flamma totus flagrat,
sacri fluvii calent[a].

Tum Ganglerius: ignisne ardet super Bivrasta? Respondet Har: rubrum illud, quod in arcu conspicis, ignis est ardens; Titanes enim pruinosi et gigantes montani in cœlum adscensuri forent, si omnibus, quotquot ire vellent, facilis pateret ad Bivrastam aditus. Multa sunt loca splendida in cœlo, divino præsidio undique defensa. Ibidem splendidum palatium stat sub fraxino prope fontem, ex quo palatio tres virgines egrediuntur, quarum hæc sunt nomina: Urda, Verdanda, Skulda. Hæ virgines, quas appellamus Nornas (Parcas), hominibus ætatem decernunt. Præter has plures sunt Parcæ, quæ ad quemvis hominem, simul atque natus est, ad decernendam ætatem veniunt. Harum aliæ diis oriundæ sunt, aliæ ex genere Alvorum, aliæ ex genere nanorum. Quod sequentia testantur:

Diverso admodum genere natas
nymphas fatales esse arbitror;
eæ stirpem non habent communem:
quædam sunt ex genere Asarum,
quædam ex genere Alvorum,
quædam Dvalinis filiæ.

Hic Ganglerius: quod si Parcæ fatorum humanorum potestatem habent, mirum quantum inæqualiter ea dispensant, quum alii beate et splendide vivant, alii parco

---

[15]) *sic Reg.*; áskungar, *W*, *756*; áskyndar, *U.* — [16]) *sic Reg.*; álfkungar, *W*, *756*; álfkyndar, *U.* — [17]) nornirnar, *W*, *756*.

[a]) hlóa. *Forte vertendum "defendunt, avertunt (flammam)."*

lángt líf, sumir skamt. Hár segir: góðar nornir[1] [ok vel ættaðar[2] skapa góðan aldr, en þeir menn, er fyrir úsköpum verða, þá valda því illar nornir.

16. þá mælti Gángleri: Hvat er fleira at segja stórmerkja[3] frá askinum? Hár segir[4]: mart er þar af at segja. [5]Örn einn sitr í[6] limum asksins, ok er hann margs vitandi; en í milli augna honum sitr haukr sá, er heitir Veðrfölnir[7]. Íkorni sá, er heitir Ratatöskr[8], renn[9] upp ok niðr eptir askinum, ok berr öfundarorð milli arnarins ok Níðhöggs; En IIII hirtir renna í limum asksins ok bíta barr; þeir heita svâ: Dáinn[10], Dvalinn, Dunnevrr[11], Duraþrór[12]. En svâ margir ormar eru í Hvergelmi[13] með Níðhögg[14], at engi túnga má telja; svâ segir hèr:[15]

Askr Yggdrasils[16]
drýgir[17] erfiði
meira en menn viti:
hjörtr bítr ofan,
en á hliðu fúnar,
skerðir Níðhöggr neðan.

Svâ er *enn*[18] sagt[19]:

Ormar fleiri liggja
u*n*d aski Yg*g*drasils
en þat of hyggi hver*r*
ósviðra afa[20]:

1) meyjar, *U.* — 2) *a [add. Reg.;* góðættaðar, *H.* — 3) *om. U.* — 4) svarar, *756.* — 5) *U novum caput rubris literis inscribit:* Frá aski Ygdrasils. — 6) á, *U, H.* — 7) Veðrlaufnir, *U, H.* — 8) Ratakostr, *U, S.;* Ormr sá er heitir Viþkavstr, *H.* — 9) rennr, *W, 756.* — 10) Daninn, *U.* — 11) *sic, ut videtur, Reg. (librarius in ultima litera erravit, et mutando lectu difficiliorem fecit);* Dunæyrr, *W;* Duneyrr, *756;* Dyneyr, *U.* — 12) Dyraþrór, *W, U;* Disráþr, *H.* — 13) Hvergilmi, *756.* — 14) Niþ-

fortunæ munere aut favore fruantur, alii longam, alii brevem vitam consequantur. Har contra: Parcæ bonæ et bono genere ortæ bonam ætatem decernunt; si qui vero hominum in sinistra fata incurrant, ea res malarum Parcarum arbitrio accidit.

16. Tum Ganglerius: quænam plura possunt de fraxino illo mirabilia referri? Har: multa sunt, quæ de hac arbore referri possunt. In ramis fraxini aquila quædam, multarum rerum sciens, insidet; inter cujus oculos accipiter sedet, dictus Vedrfölner. Sciurus, qui Ratatöskus vocatur, sursum deorsum secundum fraxinum currit, verbaque invidiosa inter aquilam et Nidhöggum defert. Quatuor vero cervi per ramos fraxini discurrunt, et gemmas decerpunt; horum hæc nomina sunt: Dain, Dvalin, Duneur, Durathror. Tot autem sunt in Hvergelmere serpentes cum Nidhöggo, ut horum numerum nulla lingua inire queat. Sic hoc loco dicitur:

Fraxinus Ygdrasil
laborem sustinet
majorem, quam ut homines norint:
cervus partem superiorem depascit,
latera putredo absumit,
infima Nidhöggus adterit.

Et præterea sic:

Serpentes plures cubant
sub fraxino Ygdrasile,
quam ut id animo concipiat quilibet
insipientium hominum:

---

havggi, *U, H.* — [15]) Grimnism. *v. 35 in Edda Sæm.* — [16]) *sic plurimi;* Ygdrasils, *U.* — [17]) drygi, *756*; eykur, *S.* — [18]) *add. W.* — [19]) Grimnism. *v. 34.* — [20]) *sic Reg., W, 756, Res.*; apą, *U, Rask.*

Góinn ok Móinn,
þeir 'ro Grafvitnis synir[1],
Grábakr ok Grafvölluðr[2];
Ofnir ok Svafnir
hygg ek at æ myni[3]
meiðs kvistum[4] má[5].

En*n* er þat sagt, at nornir þær, er byggja við[6] Urðar brunn, taka hvern dag vatn í brunninum, ok með aurinn, þann er liggr um brunnin*n*, ok ausa upp yfir askinn, til þess at e'gi[7] skyli limar hans trèna eðr fúna. En þat vatn er svâ heilagt, at allir [lutir, þeir sem[8] þar koma í brunnin*n*, verða[9] svâ hvítir sem hinna[10] sú er skjall heitir, er innan liggr við eggskurn[11]. Svâ sem hèr segir:

Ask veit ek ausinn,[12]
heitir Yggdrasils[13]
hár baðmr[14] heilagr,[15]
hvíta auri[16];
þaðan koma döggvar
er[17] í dali falla,
stendr hann[18] æ yfir grunn[19]
Urðar brunni.

Sú dögg, er þaðan af fellr á jörðina, þat kalla menn hunáng-fall, ok þar af fæðast býflugur[20]. Fuglar II fæðast í Urðar brunni, þeir heita svanir, ok af þeim fuglum hefir komit þat fuglakyn, er svâ heitir[21].

---

[1]) liþar, *U*, *H*. — [2]) *sic Reg.*, *W*; Grapvölluðr, *756*; Gráfölluðr, *S*; Grafvöllduþr, *U*. — [3])muni, *756*. — [4]) *sic W*; meðs qvistum, *Reg.*; kostum, *U*, *S*. — [5]) ná, *756*. — [6]) *excidit in Reg.* — [7]) *excidit in Reg.* — [8]) er, *W*, *756*; *a* [er *U*. — [9]) eru, *U*. — [10]) *sic Reg.*, *U*; hinna *v.* himna, *W*; himna, *H*; *in 756 detritum.* — [11]) eggskurmsl, *U*. — [12]) standa, *U*, *S*, *Völuspá v.*

Goin et Moin,
hi sunt Grafvitneris filii,
Grabakus et Grafvölludus,
Ofner et Svafner,
a quibus semper puto
ramos arboris detritum iri.

Traduntur nymphæ fatales, ad fontem Urdæ habitantes, aquam ex fonte quotidie haurire, collecta simul argilla, qua fons intrinsecus obtegitur, fraxinumque superinfundere, ne rami ejus rigescant neu putrescant. Hæc autem aqua tam sancta est, ut res omnes huic fonti immersæ albescant instar membranulæ, alburni dictæ, quæ putamen ovi intrinsecus convestit. Ita de hàc re sequentia agunt:

Scio fraxinum perfusam
(vocatur Ygdrasil
excelsa, sancta arbor)
albâ argilla.
Inde veniunt rores,
qui in valles decidunt;
stat semper virens
super Urdæ fonte.

Ros, inde in terram decidens, melligo appellatur, unde apes nutriuntur. In Urdæ fonte duo nutriuntur alites; hi appellantur olores, ex quibus alitibus id avium genus, quod sic vocatur, descendit.

---

17. — 13) *sic Reg.;* Yggdrasill, *W, 756, U, S.* — 14) hátt borinn, *S;* hár borinn, *U.* 15) ausinn, *Völuspá.* — 16) *756 legere videtur* heilagt *et* aur. — 17) þærs, *W;* þær, *U, 756.* — 18) *om. U, H.* — 19) *sic Reg.;* grænn, *id., W, S;* st. yfir grein, *U;* gróinn, *H.* — 20) blyflugur, *lapsu calami, Reg.* — 21) *U novum caput rubris literis inscribit:* Her segir frá Àlfheimum.

17. Þá[1] mælti Gángleri: Mikil[2] tíðindi [kannþu at segja af himnum[3]: hvat er þar fleira höfuðstaða en at Urðarbrunni? Hár segir: Margir staðir eru þar göfugligir: Sá er einn staðr þar, er kallat er Álfheimr, þar byggvir fólk þat, er Ljósálfar heita, en Dökkálfar búa niðri í jörðu, ok eru þeir úlíkir þeim sýnum, en[4] miklu úlíkari reyndum. Ljósálfar eru fegri[5] en sól sýnum, en Dökkálfar eru svartari en bik[6]. Þar er einn[7] sá staðr, er Breiðablik er kallat[8], ok engi [er þar[9] fegri staðr. Þar er ok[10] sá, er Glitnir heitir, ok eru veggir hans ok steðr[11] ok stólpar[12] af rauðu gulli, en þak hans af silfri[13]. Þar er enn sá staðr, er Himinbjörg heitir, sá stendr á himinsenda við brúarsporð,[14] þar er Bifröst kemr til himins. Þar er enn mikill staðr, er Valaskjálf[15] heitir; [þann stað á Óþinn[16], [þann gerðu guðin ok þöktu[17] skíru silfri; ok þar er Hliðskjálfin[18] í þessum sal, þat hásæti er svå heitir, ok þá er Allföðr[19] sitr í því sæti, þá sèr hann [of allan heim[20]. Á sunnanverðum himins enda[21] er sá salr[22], er allra er fegrstr ok bjartari en sólin, er Gimle[23] heitir; hann skal standa þá [er bæði[24] himin ok jörð [hefir farizt[25], og byggja þann stað góðir[26] menn ok rèttlátir of[27] allar aldir. Svå segir í Völuspá:

> Sal veit[28] ek standa
> sólu fegra,

[1]) *756 novum caput incipit et vacuum spatium literæ initialis relinquit.* — [2]) mikit, *756.* — [3]) kantu segja af himninum, *W, 756;* kantu segja af honum, *U.* — [4]) ok, *W.* — [5]) hvítari, *U, H.* — [6]) svartari biki, *W, 756.* — [7]) enn, *W;* ok, *U; om. 756.* — [8]) kall., *W;* kallaðr, *plenis literis, 756;* Br. heitir, *U.* [9]) *a [om. W, 756.* — [10]) þar er sá, er Gl. h., *W, 756.* — [11]) stoður allar, *756;* steðr allar, *W, U;* ok stoðir af rauðu gulli,

17. Tum Ganglerius: res perquam memorabiles de cœlo referre habes! Quinam ibi plures sunt loci principales, quam ad Urdæ fontem? Cui Har: multa ibi sunt loca insignia (memorabilia). Una ibi regio est, Alvheimus dicta; ibi habitant homines, dicti Alvi lucidi: nam Alvi fusci sub terra habitant, qui quidem ut his sunt specie dissimiles, ita re sunt multo dissimiliores. Alvi lucidi specie sunt sole splendidiores, Alvi fusci pice nigriores. Ibidem unus locus est, dictus Breidablikum, quo nullus ibi locus est pulchrior. Ibi quoque is locus est, qui Glitner vocatur, cujus parietes, columnæ, trabes ex rubro auro, tectum argento facta. Præterea ibidem locus est, dictus Himinbjarga; is in extremitate cœli stat ad caput pontis, qua Bivrasta cœlum adtingit. Est quoque ibidem magna arx, Valaskjalva dicta; hanc arcem Odin possidet: eam dii ædificarunt, et puro argento tectum ejus fabricarunt; in hac æde Hlidskjalva est, solium ita dictum; in quo solio residens Omnipater mundum universum oculis subjectum habet. In meridiana cœli extremitate est ædes, omnium pulcherrima et sole splendidior, quæ Gimlium vocatur; ea perstabit, quum et cœlum et terra interierunt, cumque locum boni et justi homines per omnia secula incolent. Sic habet Valæ vaticinium:

Ædem scio stare
sole clariorem,

S; stæður, *H*. — [12]) stoplar, *756*. — [13]) gulli, *U*. — [14]) brautsporð, *756*. — [15]) *sic W*, *756*; Valaskjaf, *Reg.*; Varaskjálf, *H*. — [16]) *a [om. U, H*. — [17]) þökþu, *scribit Reg*. — [18]) Hliðskjafin, 756. — [19]) Alföðr, *W*, *756*. — [20]) *a* [vm alla heima, *W*, *756*. — [21]) heimsenda, *U*. — [22]) staþr, *U*, *H*. — [23]) Gimler, *756*. — [24]) *a [om. 756*. — [25]) *a [*fyrirfaraz, *U*, *H*. — [26]) réttlátir menn um alldir allda, *U*, *H*. — [27]) vm, *W*, *756*. — [28]) leit, *H*.

gulli betra[1],
á Gimle[2],
þar[3] skulu dyggvar
dróttir byggja
ok of[4] aldr-daga
yndis njóta?

Þá mælti Gángleri: Hvat gætir þess staðar þá er Surta[5] logi brennir himin ok jörð[6]? Hár segir[7]: svâ er sagt, at annarr himin sè suðr ok upp frá þessum himni[8], ok heitir sá himin[9] Andlángr[10], en hinn III. himin sè enn upp frá þeim, ok heitir sá Viðbláinn[11], ok á þeim himni hyggjum vèr þenna stað vera, en Ljósálfar einir hyggjum vèr at nú byggvi þá staði.

18.[12] Þá mælti Gángleri: Hvaðan kemr vindr? hann er sterkr, svâ at hann hrærir stór höf, ok hann æsir[13] eld, en svâ sterkr sem hann er, þá má eigi sjá hann, því er hann undarliga skapaðr[14]. Þá segir Hár: [þat kann ek vel segja þèr[15]; á norðanverðum himins enda[16] sitr jötunn sá, er Hræsvelgr[17] heitir, hann hefir arnar ham; en er hann beinir flug, [þá standa vindar undan vöngum[18] honum. Hèr segir svâ[19]:

---

1) þaktan *W*, *756*, *U*, *H*; þakinn, *S*. — 2) *sic omnes nostri codices, et sic quoque, ut videtur, omnes codices Eddæ Sæmundinæ; Raskius in ed. Holm. ad versum supplendum addidit vocem* hám. *Editio carminis* Voluspá *ex fragm. membr. A. Magn. Nr. 544. 4. (Edda Sæmundi ed. maj. Tom. III. p. 205) tentavit ordinem:* á Gimli þar. skulu dyggvar *etc.* — 3) þann *W*, *756*. — 4) vm, *W*, *756*. — 5) Svartta *S*; Svarta *U*; svarti, *H*. — 6) jörðina, *756*. — 7) *sic Reg.*, *W*, *U*; *hoc loco add. St:* Hár svarar: þeim staþ grandar ei, er Svarta logi brennir himin oc jörþ; *quorum prima* (Hár svarar) *librarius* Ólafr Helgason *ex mente sua iis, quæ editio Res. exhibet, addidisse dicitur.*

auro præstantiorem,
in Gimlio.
Ibi probi
homines habitabunt,
et perpetuo
voluptate fruentur.

Tum Ganglerius: quid hunc locum (ab interitu) servabit, quum flamma Surtiana cœlum terramque comburet? Har: tradunt, aliud cœlum esse ab regione hujus cœli in meridiem ac sursum versa, et id cœlum appellari Andlangum; tertium insuper cœlum esse supra hoc, idque vocari Vidblainem; quo in cœlo hunc locum (ɔ: Gimlium) esse arbitramur, sed solos Alvos lucidos nunc ea loca tenere opinamur.

18. Porro Ganglerius: unde oritur ventus, qui tam robustus est, ut ingentia maria moveat, ignemque concitet? sed quantavis virium magnitudine est, conspici tamen non potest; ideo miro aliquo modo comparatus esse debet. Huic Har: id te facile docere possum; in boreali cœli extremitate sedet gigas, Hræsvelgus vocatus, indutus aquilinis exuviis; qui quum alas expandit, venti earum motu excitantur. Hoc loco sic est:

---

8) *om. W; in 756 detritum.* — 9) *om. W, 756.* — 10) sá heimr Viþbláinn, *U, H.* — 11) avndlángr, *U;* Öþlingr, *H.* — 12) *sequentem fabulam de vento hic omittunt U et H, et eam multo posterius (post relationem de quotidiano Einherorum certamine) fere consonam addunt. Eadem in Cod. St penitus desideratur, teste Raskio.* — 13) leysir, *U, H.* — 14) *sic Reg., W, 756;* ok færir undr mikil af sèr, *add. S.* — 15) *a [om. U, H.* — 16) heims enda, *U, H, S.* — 17) jötuninn Hræsvelgr í arnar ham, *U, H.* — 18) *sic* (= vængjum) *Reg.;* þ. s. undan vængjum hans vindar, *W; a* [stendr vindr undan vængjum hans, *U.* — 19) sem hèr segir, *W, 756;* — *Vide Edd. Sæm.*, Vafþrúðnism. *v.* 37.

Hræsvelgr heítir,
er sitr á himins enda,
jötunn í arnar ham;
af hans vængum[1]
kveða[2] vind koma[3]
alla menn yfir.

19.[4] þá mælti Gángleri[5]: Hví skilr svâ mikit, at sumar skal vera heitt en vetr kaldr? Hár segir: Eigi mundi svâ fróðr maðr spyrja, þvíat þetta vitu allir at segja; en ef þú [ert einn[6] orðinn svâ fávíss, at eigi hefir[7] þetta heyrt, þá vil ek þó þat vel virða, at heldr spyrir þú eitt sinn ófróðliga, en þú gángir lengr duliðr[8] þess, er skylt er at vita. Svasuðr[9] heitir sá, er faðir sumars er, ok er hann sællífr, svâ at af hans heiti er þat kallat svasligt er blítt er. En faðir vetrar er ýmist kallaðr Vindlóni[10] eðr Vindsvalr[11], hann[12] er Vasaðarson, ok voru þeir áttúngar grimmir ok svalbrjóstaðir[13], ok hefir vetr þeirra skaplyndi.

20. þá mælti Gángleri[14]: Hverir eru Æsir þeir er mönnum er skylt at trúa[15]? Hár segir: Tólf eru Æsir guðkunnigir[16]. þá mælti Jafnhár: Eigi eru Ásynjurnar úhelgari, ok eigi megu þær minna. þá mælti þriði: Óðinn er æztr ok elztr Ásanna, hann ræðr öllum lutum, ok svâ sem önnur guðin eru máttug, þá þjóna honum öll, svâ sem börn föður. En Frigg er kona

[1]) vængivm, *W, 756.* — [2]) qveþ ec, *H.* — [3]) standa, *U, H.* — [4]) *sequentem fabulam de æstate et hyeme omittunt U & H; ejus loco exhibet U stropham Grimneriani carminis de Ygdrasilli præstantia* (Askr Yggdrasils er æztr viða, *etc.*) *quæ multo posterius in Reg. invenitur. Similiter et H, præmissa brevi periodo Regii & W. de Odini excellentia.* — [5]) Gángleri mælti, *W, 756.* — [6]) æinn ert, *W, 756.* — [7]) hafir, *756.* — [8]) dvlinn,

Hræsvelgus vocatur,
qui sedet in extremitate cœli,
gigas exuvias indutus aquilæ;
ex ejus alis
ferunt venire ventum
omnes super homines.

19. Tum Ganglerius: cur tantum inter se differunt æstas et hyems, ut illa calida, hæc frigida sit? Respondit Har: vir rerum peritus non ita interrogaret: hæc enim omnes referre norunt. Si vero tu solus adeo es ignorans, ut hæc non audiveris, ego sane lubens veniam dabo, si potius una vice imperite interroges, quam si diutius ignores, quod te scire oporteat. Svasudus vocatur pater æstatis; hic adeo delicatus est, ut ab ejus nomine placidum quodque „*svasligt*" appelletur. Pater vero hiemis modo Vindlonius, modo Vindsvalus appellatur; ille filius est Vasadi; hi cognati (pater et avus) erant crudeles et frigidis pectoribus, et hos ingenio refert hyems.

20. Tum Ganglerius: quinam Asarum ab hominibus religiose colendi sunt? Har: duodecim Asæ divinæ sunt originis. Excepit Jafnhar: non minori sanctitate gaudent Asides, neque minus potentiâ valent. Addidit Thridius: Odin Asarum summus et vetustissimus est, is in omnes res potestatem habet, et quamvis ceteri dii tantum potestate valeant, tamen hi omnes ei parent, uti patri

W, 756. — 9) Svosuðr, *756.* — 10) Vindlión, *W, 756.* 11) *sic W et cett.* — *Reg.* Vindsvallr, *sed punctum secundæ litteræ subscriptum indicat, ut pluribus locis, hanc literam delendam esse.* — 12) sá, *756.* — 13) Grymnir ok Svalbrjóstaðr, *S.* — 14) *Inscriptio in U, literis rubris scripta:* Hèr segir frá nöfnum Óþins ok ríki. — 15) á *add. W, 756, U, Rask.* — 16) goþkunnigir, *W, 756, U*; goðkyntir, *H.*

hans, ok veit hon[1] örlög[2] manna þótt hon segi eigi spár. Svâ sem hèr[3] er sagt, at Óðinn[4] mælti sjálfr við þann Ás er Loki heitir[5].

Ærr ertu Loki[6]
ok örviti,
hví [nè legskaþu[7] [Loki[8]?
örlög[9] Frigg[10]
hygg ek at öll viti
þótt hon sjálfgi[11] segi.

Óðinn heitir Allföðr[12], því at hann er faðir allra goða[13]; hann heitir ok Valföðr, því at hans óskasynir eru allir þeir, er í val falla; þeim skipar hann Valhöll ok Vingólf, ok heita þeir þá Einherjar. Hann heitir ok Hánga-guð ok Hapta-guð[14], Farma-guð, ok enn hefir hann nefnzt á fleiri vega, þá er hann[15] var kominn til Geirröðar[16] konúngs[17]:

Heitumzc[18] Grímr
ok Gánglari[19],
Herjan, Hjálmberi,
þekkr, þriði[20],
[þuðr, Uðr[21],
Helblindi, Hár,
Saðr, Svipall,

---

[1]) ok öll *add. W*; öll, *add. 756.* — [2]) örlug, *756.* — [3]) *Edda Sæm.* Ægisdr. *v. 48 & 29.* — [4]) Vóðinn, *756.* — [5]) er nefndr, *U, H.* — [6]) Ærr ertv nv Loki, *W, 756*; Ærr ertu nú orþinn, *U.* [7]) *sic Reg.*; lezkattu, *W*; leztaþu, *Edd. Sæm. ex cod. palmario regio*; Lezt a þú, *Edd. Sæm. ed. Rask.* — [8]) hví floptir þú, Loptr?, *U, H.* — [9]) *a secundo* [: þú lætzt örlög vita, *756.* — [10]) *a signo* [*ita W:* örlög vita Frigg, *omisso* τῷ Loki. — [11]) silldan (*errore librarii pro* sjaldan), *756.* — [12]) Alfaþir, *U.* — [13]) guða, *756.* — [14]) Happa guð, *U.* — [15]) *om. W.* — [16]) Gei-

obediunt liberi. Uxor ejus est Frigga, quæ, licet vaticinia non edat, tamen fata hominum novit: quemadmodum, ut sequentia docent, ipse Odin testatus est coram eo Ása, qui Lokius vocatur:

Delirus es, Loki,
atque demens;
cur non desistis, Loki?
Fata Friggam
credo omnia scire,
tametsi ipsa non eloquatur.

Odin vocatur *Allföðr* (omnipater), eo quod paetr est omnium deorum; vocatur et *Valföðr* (pater cæsorum), quod ejus filii adoptivi sunt omnes, qui in prœlio cæsi occumbunt: his locum in Valhalla et Vingolfo distribuit, tumque illi appellantur Einheri (unici pugnatores) [a]. Ille etiam vocatur Deus suspensorum, Deus vinctorum (Deorum), Deus onerum, et præterea plura nomina adsumsit, quum venerat ad regem Geirrodum:

Vocabar Grimus
et Ganglarius,
Herian, Hjalmberius,
Thekkus, Thridius,
Thudus, Udus,
Helblindius, Har,
Sadus, Svipal,

ruðar, *id.*, *756*; Geirraþar, *U.* — [17]) oc *(add. H)* segir hann svâ, *add. U, H.* — [18]) Hètumz, *W*, *756*, *U*; Herteitr, *Res.* — [19]) *sic W*, *Res.*; Gángari, *Reg.* (gang^ri), *S*; Gangleri, *756*, *U*, *H.* — [20]) Friði, *prave*, *756.* — [21]) *a* [þuðruðr, *W*, *756*, *U.*

[a]) Einherjar, *puto, qui unice pugnis operam dant.*

Sann-getall,
Herteitr, Hnikarr[1],
Bileygr[2], Báleygr,
Bölverkr, Fjölnir,
Grímnir, Glapsviðr, Fjölsviðr,
Síðhöttr, Síðskeggr,
Sigföðr, Hnikuðr,
Allföðr, Atriðr[3], Farmatýr[4],
Óski, Ómi,
Jafnhár, Biflindi[5],
Göndlir[6], Harbarðr,
Sviðurr, Sviðrir,
Jálkr, Kjalarr, Viðurr,
þrór[7], Yggr, þundr[8],
Vakr, Skilvíngr[9],
Vafuðr, Hroptatýr[10],
Gautr[11], Veratýr[12].

þá mælti Gángleri: Geysi mörg [heiti hafi þèr[13] gefit honum, ok þat veit trúa mín, at þetta mun vera mikill fróðleikr, sá er hèr kann skyn ok dæmi, hverir atburðir hafa orðit sèr til hvers þessa nafns. þá segir Hár: Mikil skynsemi er at rifja[14] vandliga þat[15], en þó er þèr þat skjótast at segja, at flest heiti hafa verit gefin af þeim atburði[16], at svá margar [sem eru greinir

[1]) Hnikkar, *756.* — [2]) *sic U;* Bilæygr, *id., W;* Byleigr, *756;* Tileygr, *Reg.* — [3]) Átriðr, *756.* — [4]) *om. S.* — [5]) *sic* Grimnism. *et nostri ipsi codd. supra (p. 38) ut et 756 h. l.;* Biblindi, *W, U, H, Res.;* Blindi, *Reg., S.* — [6]) Gelldnir, *U, H;* Göndull, *756.* — [7]) Frór, *prave, 756.* — [8]) *hæ tres lineæ e variis versibus compilatæ videntur quare littera metrica carent.* — [9]) Skelfingr, *756.* — [10]) Hropat. Tyr, *plenis literis, 756.* — [11]) *H add., partim alioquin incognita:* Hvatmóþr (ɔ: *animo audaci im-*

Sanngetal,
Herteitus, Huikar,
Bileygus, Baleygus,
Bölverkus, Fjölner,
Grimner, Glapsvidus, Fjölsvidus,
Sidhöttus, Sidskeggus,
Sigfödur, Hnikudus,
Allfödur, Atridus, Farmatyr,
Oskius, Omius,
Jafnhar, Biflindus,
Göndler, Harbardus,
Svithur, Svidrer,
Jalkus, Kjalar, Vidur,
Thror, Yggus, Thundus,
Vakur, Skilvingus,
Vafudus, Hroptatyr,
Gautus, Veratyr.

Tum Ganglerius: mirabile est, quam multa ei nomina indideritis, et profecto magnam habeat eruditionem oportet, qui rationes et exempla noverit, quæ occasiones singulis hisce nominibus ansam dederint. Respondet Har: Multæ intelligentiæ est, ista diligenter explicare; verum, ut rem paucissimis expediam, moneo, pleraque ei nomina indita fuisse eam ob caussam, quod, quotquot

---

petuosus, aeri ingenio vel audacia præditus); Brimafengr *(maris æstum capiens vel causans)*; þrjótr *(pertinax)*; Njótr; Svafill *(sapiens, ut videtur)*; Ymner *(sonans, resonans)*; Sigmundr; Arnhöfði; Hroptr; Vafnir. *De iis, quæ hic non explicantur, vide Lex. mythol. p. 365-372 (Edd. ant. III. 637—644).* — [12]) *In W et 756 quasi* Beratýr, *et sic Res.* — [13]) *a* [nöfn hafa þeir, *756.* — [14]) ríua, *H, add.* þat. — [15]) upp, *H*; rifia þat vandlega upp, *W, 756, U.* — [16]) *sic W, 756*; atburðum, *U, Res., Rask*; atburðr, *Reg.*

túngnanna[1] í veröldunni[2], þá þykkjast allar þjóðir þurfa at breyta nafni hans til sinnar[3] túngu til ákalls[4] ok bæna fyrir[5] sjálfum sèr, en sumir atburðir til þessa[6] heita hafa gerzt í ferðum hans, ok[7] er þat fært í frásagnir, ok muntu eigi mega fróðr maðr heita, ef þú skalt eigi kunna segja frá[8] þeim stórtíðindum.

21. Þá[9] mælti Gángleri: Hver eru nöfn[10] annarra[11] Ásanna? [eðr hvat hafast þeir at[12]? eðr hvat hafa þeir gert til frama[13]? Hár segir: Þórr er þeirra framast[14], sá er kallaðr[15] Ásaþórr [eðr Ökuþórr[16]; hann er sterkastr[17] allra guðanna ok manna; hann á þar ríki er Þrúðvángar[18] heita[19], en höll hans heitir Bilskírnir[20]; í þeim sal eru V hundrat[21] gólfa ok fjórir tigir; þat er hús mest svå at menn hafa gert[22]. Svå segir í Grímnismálum:

Fimm hundrat gólfa
ok um fjórum tögum[23]
svå hygg ek Bilskirni með bugum[24]:
ranna þeirra
er ek rept[25] vita
míns veit ek mest magar[26].

Þórr[27] á hafra II, er svå heita: Tanngnjóstr ok Tann-

---

[1]) *a* [túngur sem gánga, *W, 756.* — [2]) veröldinni, *W, 756.* — [3]) hverrar, *W.* — [4]) *in Reg. scriptum* ákalz. — [5]) bænaferlis, *U, H*; bænaferlis fyrir, *S.* — [6]) þessara, *W, 756.* — [7]) *sic omnes codd.* — [8]) frá segia, *W*; eigi frá kunna segja, *756.* — [9]) *In 756 vacuum spatium literæ initialis.* — [10]) þeirra, *add. 756.* — [11]) goþanna eþr, *add. U.* — [12]) eða hvat skulu þeir at hafaz, *W, 756*; *om. U, H.* — [13]) *Inscriptionem, rubris literis scriptam, add. U:* Hèr segir frá Þór ok ríki hans, ok Bilskirni. — [14]) framaztr, *W, 756.* — [15]) er, *add. W, 756.* — [16]) *Reg. h. l. scribit* Ökvthor; Aku þórr, *W*; Auka-þór,

sunt in orbe terrarum linguarum variationes, visum est omnibus gentibus necessarium, nomen ejus suæ cujusque linguæ convenienter immutare, ut ipsum votis adire precationesque pro propria salute facere possent. Alias occasiones horum nominum dedere peregrinationes ejus, quæ peregrinationes narrationibus hominum vulgo celebrantur; neque rerum peritus existimari poteris, si de rebus tam memorabilibus narrationes dicere non callueris.

21. Tum Ganglerius: quænam sunt ceterorum Asarum nomina? quibus studiis operam navant? aut quænam gesserunt insignia ad gloriam facinora? Respondet Har: Thor principem inter ceteros locum tenet, qui quidem appellatur Asathor sive Ökuthor; is omnium deorum hominumque robustissimus est. Regnum habet eo loco, qui Thrudvangi dicitur; aula vero ejus appellatur Bilskirner: in qua æde sunt quingenta et quadraginta cubicula; ea domuum, quas homines ædificaverint, maxima est. Sic hac de re Sermones Grimneris:

Quingenta cubicula
et amplius quadraginta,
talem puto Bilskirnerem cum anfractibus.
Domuum earum,
quas ego tecto munitas noverim,
mei scio maximam gnati.

Thor duos hircos possidet, quorum hæc sunt no-

756, Res.; Avko þórr, *U*; *a [om. H.* — 17) Ása ok, *add. U, H.* — 18) þruðangar, *756.* — 19) þrúðvángr (þrvangr, *U*) heitir, *U, S*; þrönge, *H.* — 20) *quidam chartt.* Bilskýrnir; Bilskermir, *Res.* — 21) hundrað, *W*; hundruð, *cett.* — 22) hafi gört, *W, 756*; m. viti, *U, H.* — 23) D (fimmhundruð, *756*) gólfa ok um xl., *W, 756*; ok fjóra tugo, *U.* — 24) bogum, *U.* — 25) *sic W, 756 & Edd. Sæm.*; ræfr, *Reg., U.* — 26) margar *756.* — 27) *Reg. h. l. scribit* Thor.

grísnir[1], [ok reið þá, er hann ekkr[2], en hafrarnir[3] draga reiðna[4]; því er hann kallaðr Ökuþórr[5]. Hann á ok III kostgripi: einn þeirra[6] er hamarrinn Mjölnir, er Hrímþussar ok bergrisar kenna, þá er hann kemr [á lopt[7], ok er þat eigi undarligt; hann hefir lamit margan haus á feðrum eðr frændum þeirra. Annan grip á hann beztan, megingjarðar[8], ok er hann spennir þeim um sik, þá vex honum ásmegin[9] hálfu. En III. lut á hann þann, er mikill gripr er í, þat eru járnglófar[10]; þeirra má hann eigi missa við hamars skaptið[11]. En engi er svå fróðr[12], at telja kunni öll stórvirki hans, en segja kann ek þèr svå mörg [tíðindi frá honum[13], at dveljast munu stundirnar[14] áðr en sagt er allt þat er ek veit.

22. þá mælti Gángleri: spyrja vil ek[15] tíðinda af fleiri[16] Ásunum[17]. Hár segir[18]: Annarr son Óðins er Baldr[19], ok er frá honum gott at segja: hann er beztr, ok hann lofa allir. Hann er svå fagr[20] álitum ok bjartr, svå[21] at lýsir af honum, ok eitt gras er svå hvítt, at jafnat er til Baldrs brár[22], þat er allra grasa hvítast, ok þar eptir[23] máttu marka hans fegurð, bæði[24] hár ok á líki[25]; hann er vitrastr Ásanna[26] ok fegrst-talaðr[27] ok líknsamastr; en sú náttúra fylgir honum, at engi[28]

---

1) Tanngnir, *H.* — 2) í, *add. W, 756; a* [þórr ekr í reiþinni, þá er hann ferr i Jötunheima, *U, H.* — 3) hafrannir, *id., 756.* — 4) reiðina, *id., W, 756, U.* — 5) Akuþórr, *hic et sæpius, W, 756.* — 6) *om. W, 756.* — 7) *a* [*add. W, 756, U, H.* — 8) megingjarðarnar, *W, 756;* megingjarðir, *U.* — 9) *sic W, U, H; in 756 detritum;* asmeg̈, *quod Rask. legit* ásmegn, *sed legi potest* åsmegin), *Reg.* — 10) jårngreipr, *U;* jårngreipa, *H.* — 11) hamarskaptið, *W, 756.* — 12) frægr, *U, H.* — 13) *a* [*om. W, et 756 ut putamus, nam locus detritus est.* — 14) man dagr, *U, S, H.* — 15) *excidit in Reg.* — 16) fleirum, *W, 756.* — 17) af fleirum sunum hans (Óþins, *H*), *U, H.* — 18) svarar, *756, U.*

mina: Tanngnjostus et Tanngrisner; et rhedam, qua vehitur; hirci vero rhedam trahunt. Hanc ob caussam vocatur Ökuthor. Idem tres res pretiosas possidet: quarum una est malleus Mjölner, quem in sublime elatum Titanes pruinosi et gigantes montani norunt; quod minime mirum est, hic enim multa capita patrum et consanguineorum eorum contudit. Alteram possidet rem pretiosam, eamque excellentissimam, cingulum roboris, quo quum se cinxerit, robur Asicum (divinum) ei in duplum crescit. Tertiam possidet rem, quæ magni est pretii, nempe chirothecas ferreas, quibus carere non potest, manubrium mallei prensaturus. Nemo vero tam est peritus, ut omnia ejus ingentia facinora enumerare valeat. Interim de eo tot tibi res memoratu dignas referre possum, ut futurum sit, ut horæ sermonibus producantur, antequam omnia, quæ sciam, expicluerim.

22. Tum Ganglerius: percontari volo res auditu dignas de pluribus Asis. Cui Har: alter filius Odinis est Balderus, de quo bona tantum referre habemus: is optimus est, et laudatur ab omnibus. Idem adspectu tam pulcher est et candidus, ut splendorem emittat; unaque est herba tam candida, ut cum cilio Balderi comparetur, quæ omnium herbarum candidissima est; unde pulchritudinem ejus, tam quod attinet ad crines, quam ad corpus, intelligere poteris. Ille Asarum sapientissimus est, et pro pulcherrimo habitus, et clementissimus. Sed singularis illa ei adhæret naturæ proprietas, ut nullum ab eo latum

[19]) inn góþi, *add. U, H.* — [20]) at, *add. 756.* — [21]) *om. W, 756.* — [22]) brat, *mend., Reg.*; viþ brá Baldrs, *U, H.* — [23]) eptir þar, *756.* — [24]) á *add. W, 756.* — [25]) liti, *756*; likham, *U, H.* — [26]) Ása, *W, 756.* — [27]) *sic W, U, St.*; fegrztr taliðr, *Reg.* — [28]) eigi, *U*; æi, *H.*

má haldast[1] dómr hans. Hann býr þar sem heitir[2] Breiðablik, [þat er á himni, í þeim stað[3] má ekki vera óhreint; svå sem hèr segir[4]:

Breiðablik heita
þar er Baldr hefir
sèr of gerva sali,
í[5] því landi
er ek liggja veit
fæsta feikn-stafi.

23. Hinn þriði Áss [er sá, er kallaðr er[6] Njörðr; hann býr [á himni[7], þar sem heitir[8] Nóatún; hann ræðr fyrir gaungu vinds[9], ok stillir sjá ok[10] eld; á hann skal heita til sæfara[11] ok til veiða. Hann er svå auðigr ok fèsæll, at hann má gefa þeim[12] auð landa eðr[13] lausafjár, [er á hann heita til þess[14]. Hann var uppfæddr í Vanaheimum[15], en Vanir gisluðu hann goðunum[16], ok tóku í mót [at Ásagislíngu[17] þann er Hænir heitir[18]; hann varð at sætt með goðunum[19] ok Vönum. Njörðr á[20] þá konu er Skaði heitir, dóttir Þjaza jötuns. Skaði vill[21] hafa bústað þann, er átt hafði faðir hennar; þat er á fjöllum nökkvorum, þar sem heitir Þrumheimr[22]; en Njörðr vill vera nær sæ[23]; þau sættust á þat, at þau skyldu vera IX nætr í Þrumheimi, en þá aðrar IX at

1) hallaz, *W, 756, St, Res.; Reg. et U scribunt* halldaz (haldast), *quod Raskius tuetur.* — 2) heita, *W, 756.* — 3) *a* [á himni, í þeim, *W, 756.* — 4) Grímnism. *v. 12.* — 5) á, *W, 756, U.* — 6) *a* [heitir, *W, 756.* — 7) *a* [*om. U, H.* — 8) heita, *W.* — 9) vinnz, *id., W.* — 10) vind ok, *add. U.* — 11) sæferðar, *756.* — 12) land ok lausafè, *U, H.* — 13) ok, *W, 756.* — 14) *a* [er hann vill, á hann skal til þess heita, *U, H; W et 756 tantummodo:* á hann skal t. þ. h. (h. t. þ., *756*). Eigi er Niörðr Ása ættar, *add. W,*

judicium ratum fieri possit. Habitat loco, qui Breidablikum dicitur; eo loco impuri quidquam esse, nefas est. Sic hoc loco:

Breidablika vocantur
ubi Balderus
sibi fecit habitacula;
qua in regione
exstare novi
paucissimas immanitates.

23. Tertius Asarum est, qui Njördus appellatur; is habitat in cœlo, quo loco Noatuna dicuntur. Ille cursum venti moderatur, mare et ignem sedat; ei vota nuncupanda sunt de itineribus maritimis et piscatu. Idem tam locuples est et in comparandis pecuniis felix, ut copiam fundorum et rerum mobilium eis, qui eum de his invocaverint, dare possit. Educatus est in Vanaheimis, Vani vero eum Diis obsidem dederunt, ab Asis vicissim obsidem accipientes hominem, Hænerem vocatum; sic pacis inter Deos Vanosque auctor extitit. Njördus in matrimonio habet feminam, Skadeam vocatam, filiam gigantis Thjassii. Skadea domicilium, quod patri suo fuerat, incolere voluit, quod situm fuit in montibus quibusdam, loco qui Thrumheimus dicitur; Njördus autem prope a mari sedem habere maluit. Hanc controversiam hoc pacto transegerunt, ut novem noctes (hyemes) in Thrumheimo, alias

756, U, H. — [15]) Vanaheimi, *W, 756.* — [16]) guðunum, *756.* — [17]) *a [om. U, H;* at gislíngu, *W, 756.* — [18]) *W, 756, Res.;* hèt, *U;* h. (*abbreviatum*), *Reg.* — [19]) guðum, *W, 756.* — [20]) átti, *U, H.* — [21]) villdi, *U, H.* — [22]) þrymheimr, *W, 756, et Edd. ant.;* þrúðheimr, *U, St, H.* — [23]) sjó, *W, 756; Res.*

Nóatúnum[1]. En er Njörðr kom aptr til Nóatúna af fjallinu, þá kvað[2] hann þetta:

Leið erumk fjöll,
varka[3] ek lengi[4],
nætr einar IX;
úlfa þytr
mèr þótti illr vera
hjá söngvi svana.

Þá kvað Skaði þetta:

Sofa ek máttat[5]
sæfar beðjum á
fugls jarmi fyrir:
sá mik vekr,
er af víði kemr,
morgun hverjan már.

Þá fór Skaði upp á fjallit[6] ok bygði í Þrymheimi[7], ok ferr hon mjök á skíðum ok með boga, ok skýtr dýr; hon heitir öndurguð eðr öndurdís. Svâ er sagt[8]:

Þrymheimr[9] heitir,
er Þjazi bjó[10],
sá hinn ámátki[11] jötunn;
en nú Skaði byggvir,
skír brúðr guða,
fornar tóptir föður.

---

1) *sic S*; níu nætr í þrymheimi, en þá III að Nóatúnum, *W, 756, U, Rask.*; IX vetr í þrumheime en þá aðra IX at N., *Reg.*; níu nætur upp á fjöllunum, enn þá þrjár í Nóatúnum, *St.* — 2) knuð, *lapsu calami, 756.* — 3) vaka, *756.* — 4) á *add. W, 756*; varkaþa ek lengi hjá, *U.* — 5) *sic Reg. ut videtur*; nè mátta, *W, 756*; máki, *U.* — 6) fiall, *W, 756.* — 7) *sic W, 756*; þrim-

novem Noatunis versarentur. Ubi vero Njördus relictis montanis Noatuna revenit, hos versus pronuntiavit:

Invisi mihi sunt montes,
non diu (ibi) permansi,
noctes tantummodo novem.
Ululatus luporum
mihi ingratus videbatur
præ cantu olorum.

Skadea hos versus cecinit:

Dormire non potui
in littoribus maritimis
avium propter convicia.
Somnum mihi excutit
e pelago revertens
larus quovis mane.

Tum Skadea in montana rediit et in Thrymheimo habitavit. Illa xylosoleis labi amat, arcum tractat, et feras jaculatur. Vocatur Dea xylosolearum vel nympha xylosolearum. Sic hoc loco:

Thrymheimus dicitur,
ubi Thjassius habitavit,
prævalidus ille gigas.
Jam vero Skadea inhabitat,
casta Deorum nympha,
priscas domos patris.

---

heimi, *Reg.*; á þrúþheimi, *U, St, II.* — [8]) Grímn. m. *v. 11.* — [9]) þruþheimr, *U, St, II.* — [10]) bio *om. W; in 756 detritus locus;* þar nú þjazi býr, *U.* — [11]) mátki, *U;* almáttki, *Res.*

24.[1] Njörðr í Nóatúnum gat síðan II börn: hèt [sonr Freyr, en dóttir Freyja[2]; þau voru fögr álitum ok máttug. Freyr er hinn ágætasti af Ásum[3], hann ræðr fyrir regni ok skini sólar, ok þar með ávexti jarðar, ok á hann er gott àt heita til árs ok friðar; hann ræðr ok fèsælu manna. — En Freyja er ágætust af Asynjum: hon á þann bæ á himni[4], er Fólkvángar heita[5]; ok hvar sem hon ríðr til vígs, þá á hon hálfan val, en hálfan Óðin*n*, svâ [sem hèr[6] segir[7]:

Fólkvángr heitir,
en þar Freyja ræðr
sessa kostum í sal;
hálfan val hon kýss,
á[8] hverjan dag,
en hálfan Óðin*n* á.

Salr hennar Sessrýmnir[9], hann[10] er mikill ok fagr. En[11] er hon ferr, þá ekkr hon köttum II ok sitr í reið. Hon er nákvæmust mönnum til áheita[12], ok af hennar nafni er þat tignarnafn[13], er ríkiskonur eru kallaðar frovor[14]. Henni líkaði vel mansaungr[15]; á hana er gott at heita til ásta.

25. Þá mælti Gángleri: miklir þykkja mèr þessir [fyrir sèr Æsirnir[16], ok eigi er undarligt, at mikill kraptr fylgi yðr, er þèr skulut kunna skyn goðanna[17], ok vita [hvert biðja skal hverrar bænarinnar[18]; eða eru fleiri

---

[1]) ***Inscriptio codicis U, literis rubris scripta:*** frá börnum Njarðar ***(non, ut Raskius refert:*** frá Frey). — [2]) hèt annat Freyr, ok Freyja, *W, 756*. — [3]) meþ guþum; *U*. — [4]) himnum, *U, H*. — [5]) Fólkvángr heitir, *W, 756, S, H;* Folvang heitir, *U*. [6]) Grimnism. *v.* 14. — [7]) *a* [er hèr sagt, *W, 756*. — [8]) *om. W, 756*. [9]) Sessrumnir, *W, 756;* Sessvarnir heitir ok salr hennar, *U, H;* Salr hennar heitir Sessrýmir, *S*. — [10]) *om. W, 756*. — [11]) ok,

24. NjördusNoatunensis duos postea liberos procreavit, filium nomine Freyum, filiam Freyam, aspectu pulchros ac potentes. Freyus Asarum præstantissimus est; ille in pluvias, lumen solis, adeoque in fructum terræ potestatem habet; ei de annona et pace vota facere, utile est; is quoque fortunam hominum in opibus comparandis regit. Freya Asidum est præstantissima. Ei est in cœlo domicilium, Folkvangi dictum; et quandocunque ad pugnas advehitur, ipsi pars dimidia cæsorum, Odini dimidia cedit. Sic hoc loco:

Folkvangus nomen loco est,
at ibi Freya potestatem habet
de sedibus disponere in ædibus.
Dimidiam partem prostratorum
quotidie eligit (sibi),
dimidiam vero Odin possidet.

Sessrymner, palatium ejus, est amplus et speciosus. Si quo iter facit, junctis duabus felibus vehitur, rhedæ insidens. Invocata hominibus præsentissimo auxilio suo adest. Ab ejus nomine deductus est titulus ille (dignitatis), quo potentes feminæ (matronæ) "*Frovor*" (dominæ) appellantur. Ei bene placuerunt carmina amatoria; eam ad amorem conciliandum invocare expedit.

25. Tum Ganglerius: hi, quos nominasti, Asæ magna admodum efficacia valere mihi videntur; neque mirum est, adjunctam vobis esse eximiam aliquam vim, qui intelligentiam habeatis deorum, sciatisque, quo (ad quem

W, 756. — 12) *sic W, 756, H;* til á at heita, *Reg.* — 13) tignar *om. Reg.* — 14) frvr (frúr), *W, 756, U, H.* — 15) líka vel mansaungvar, *H.* — 16) *a* [Æsar, *756.* — 17) guðanna, *W, 756.* — 18) *a* [hvern biþja skal hvers hlutar eþa hverrar bænar, *U, H.*

enn goðin[1]? — Hár segir: [2]sá er enn Áss, er Týr heitir; hann er djarfastr ok bezt hugaðr, ok hann ræðr mjök sigri í orostum; á hann er gott at heita hreystimönnum. Þat er orðtak, at sá er tý-hraustr[3], er umfram er aðra [menn, ok ekki sèst[4] fyrir; hann var[5] vitr, svâ[6] at þat er[7] mælt, at sá er tý-spakr[8] er vitrastr[9] er[10]. Þat er eitt[11] mark um[12] djarfleik hans: þá er Æsir lokkuðu Fenris-úlf til þess at leggja fjöturinn á hann, Gleipni[13], þá trúði hann þeim eigi, at þeir mundu leysa hann, fyrr en[14] þeir lögðu[15] honum at veði hönd [Týs í munn hans[16]. En þá er Æsir vildu eigi leysa hann, þá beit hann höndina af, þar er nú heitir úlfliðr[17]; ok er hann einhendr[18] ok ekki kallaðr sættir manna.

26. Bragi heitir einn, hann er ágætr at[19] speki, ok mest at málsnild[20] ok orðfimi; hann kann mest af skáldskap, ok af honum er bragr kallaðr skáldskapr, ok af hans nafni er sá kallaðr bragr[21] [karla eða kvenna[22], er orðsnild hefir framarr en aðrir, kona eða karlmaðr. Kona hans[23] er Iðunn[24], hon varðveitir í eski sínu epli, þau er goðin[25] skulu á bíta þá er þau eldast, ok verða þá allir úngir, ok svâ mun vera[26] [allt[27] til ragnarökkrs. Þá mælti Gángleri: al/mikit þykki mèr goðin eiga

---

[1]) guðin, *W*; eru enn fleiri guðin, *756*. — [2]) *U novum caput literis rubris inscribit*: Hversu biþia skal Ásin (?) Tý, Braga ok Heimdall. — [3]) týraustr, *W*; thýhraustr, *756*; Týr nemndr er hraustr, *H*. — [4]) *In Reg. scriptum* setz; siez, *W*; siezt, *756*. — [5]) er, *W*, *756*, *Res*. — [6]) svo vitr, *756*. — [7]) ok *add. W*, *756*, *Res*. — [8]) týrspakr, *W*; thyr spakr, *756*. — [9]) *sic W*, *756*; vitr, *Reg*. — [10]) *a [om. U*. — [11]) hans *add. Reg. errore librarii*. — [12]) hraustleik hans ok, *add. U*, *H*. — [13]) Gleifni, *W*, *U*. — [14]) er, *Reg*. — [15]) legði, *W*, *756*. — [16]) *sic a [U*; Týss í m. h., *756*; Týs í munni hans, *W*; Týrs í munn úlfsins, *Reg*. — [17]) *sic W*, *756*, *U*; vlfriþr, *Reg*. — [18])

deum) quæque precatio adhibenda sit. An vero plures sunt Asæ? Har: est adhuc Asa qui Tyr vocatur: hic audacissimus et animosissimus est, victoriæque inter pugnandum auctor insignis; hunc votis invocare expedit hominibus fortitudini studiosis. Est loquendi formula, qua is, qui ceteros homines antecellit, nec ulla curat objecta impedimenta, "*ty-hraustr*" appellatur. Idem sapiens fuit, ita ut sapiens quisque "*ty-spakr*" dicatur. Inter alia exempla animositatis ejus hoc est: quum Asæ lupum Fenrerem persuadendo adduxissent, ut vinculum, Gleipnerem, sibi injici pateretur, non prius credidit eos se vinculis exsoluturos, quam manum Tyris, ori lupi immissam, pignori dedissent. Lupus autem, quum eum exsolvere Asæ nollent, manum, quâ nunc "*úlfliðr*" (articulus lupi, i. e. carpus) dicitur, mordicus abrupit. Hinc ille (Tyr) unimanus est, et pacis inter homines reconciliator minime existimatur.

26. Unus Asarum Bragius vocatur, is sapientia excellit, in primis eloquentia et dicendi facultate; artis poëticæ peritissimus est, et ex eo poësis "*bragr*" appellatur; de ejus quoque nomine is dicitur "*bragr* virorum aut feminarum", qui alios facundia antecellit, sive femina, sive vir sit. Uxor ejus est Idunna: hæc pyxide suâ poma servat, diis, ubi consenescant, gustanda, quibus gustatis juventuti restituuntur, quam usque ad crepusculum deorum retinebunt. Tum Ganglerius; profecto rem ingentem mihi videntur dii in custodia sive fidelitate Idunnæ

hann er svâ vitr, at þat er ok mælt at sá sè týrspakr, en ekki er hann kall., *U.* — [19]) af, *W, 756.* — [20]) málsháttom, *H*; af málsn., *W, 756.* — [21]) bragarmaþr, *U, H.* — [22]) *a* [karl eða kona, *H*; br. k. e. bragr kv., *W; in 756 detritum.* — [23]) hans kona, *W, 756.* — [24]) *Reg., W, U; nonnulli scribunt:* Yðunn. — [25]) guðin, *W, 756.* — [26]) verða, *756.* — [27]) *om. W, 756.*

undir gæzlu eða trúnaði Iðunnar. Þá mælti[1] Hár ok hló við: nær lagði þat úfæru [einusinni[2]; kunna mun ek þar af at segja, en [þú skalt nú fyrst heyra nöfn Ásanna fleiri[3].

27. Heimdallr heitir einn; hann er kallaðr hvíti Áss; hann er mikill ok heilagr; hann báru at syni meyjar níu[4], ok allar systr; hann heitir ok Hallinskíði[5] ok Gullintanni; tennr hans voru af gulli; hestr hans heitir Gulltoppr. Hann býr þar er heitir[6] Himinbjörg, við Bifröst: hann er vörðr goða[7], ok sitr[8] þar við himins[9] enda at[10] gæta brúarinnar fyrir bergrisum; þarf hann[11] minna svefn en fugl; hann sèr jafnt nótt sem dag, hundrat rasta frá sèr, hann heyrir ok þat er gras vex á jörðu eða[12] ull á sauðum, ok allt þat er hærra[13] lætr: hann hefir lúðr þann er Gjallarhorn heitir, ok heyrir blástr[14] hans í alla heima. [Heimdalar[15] sverð er kallat höfut[16]. Hèr er svå sagt:[17]

Himinbjörg heita
en þar Heimdall
kveða valda veum:
þar vörðr goða drekkr
í væru[18] ranni,
glaðr hinn góða mjöð.

---

1) s. (svarar, *756*), *W*, *756*. — 2) eitt sinn, *W*, *756*. — 3) *a* [þó skaltv nv f. hæyra fleiri n. Ás., *W*, *756*. — 4) í senn, *add. S.* — 5) Hjálmskíþi, *U*, *H*. — 6) heita, *W*, *756*. — 7) guða, *W*, *756*. — 8) settr, *W*, *756*. — 9) heims, *U*, *H*. — 10) ok, *Reg.* — 11) hann þarf, *W*, *756*. — 12) ok, *W*, *756*. — 13) hæra, *scribunt: Reg.*, *W*; heyra, *756*. — 14) blást, *W*, *756*. — 15) Heimdallar, *undique*, *W*, *756*. — 16) *a* [*om. U; at Res. addit:* því hann var lostinn í hel með manns höfði. — 17) Grímnismál, *v. 13;* þat er sagt, *W*, *756;* svå segir, *U*. — 18) *sic U;* veru, *id.*, *Reg.*, *W*, *756*, *Res.*

periclitari. Cui Har subridens: fuit aliquando, quum res a summo periculo prope abesset, qua de re habeo quæ referàm. Sed primo audies plura Asarum nomina.

27. Uni nomen est Heimdallus; is appellatur Asa candidus: idem magnus et sanctus est. Hunc filium peperere novem virgines, omnes sorores. Vocatur etiam Hallinskidius et Gullintannius; dentes ejus ex auro fuerunt. Equus ejus Gulltoppus vocatur. Ille (Heimdallus) habitat loco, qui Himinbjarga dicitur, juxta Bivrastam: est enim custos deorum, ibique sedet ad extremitatem cœli, ut pontem custodiat ab gigantibus montanis; somni brevioris est, quam avis: noctu æque ac interdiu centum milliaria quoquoversus prospicit: idem auribus percipit nascentia humi gramina, aut lanam in ovibus succrescentem, omniaque altius sonantia. Tubam habet, Gjallarhornum dictam, cujus inflatæ sonus per omnes mundos exauditur. Heimdali gladius appellatur caput [a]. Sic hoc loco:

Himinbjarga dicuntur,
ibi vero Heimdallum
dicunt præesse domiciliis.
Ibi custos deorum bibit
in amœna domo
hilaris bonum mulsum.

---

[a]) *i. e. caput appellatur gladius Heimdalli; non enim puto sensum esse, nomen gladii Heimdalli fuisse* "Höfut *(Caput)*", *nam tum* Höfut *in gladiorum nomenclatura haberemus. Sed hæc observatio auctoris petita est ex dictione poëtica. Poëtis autem vetustis ante tempora receptæ in Islandia Christianæ religionis (A° 1000) in usu fuisse hanc appellationem, inde concludi potest, qvod Gretter Robustus caput appellat* "Heimdals hjör".

Ok enn segir hann sjálfr í Heimdalar galdri:

Níu em ek mæðra[1] mögr[2],
IX em ek systra sonr.

28. Höðr heitir einn Ássinn, hann er blindr; ærit er hann styrkr[3], en vilja mundu goðin[4] at þenna Ás þyrfti[5] eigi at nefna, þvíat hans handa verk[6] munu lengi vera höfð at minnum [með goðum[7] ok mönnum[8].

29. Víðarr heitir einn, hinn þögli Áss: hann hefir skó þjokkvan[9]. Hann er sterkr, næst því[10] sem þórr er[11]; af honum hafa goðin mikit traust í allar þrautir.

30. Ali eða Vali heitir einn, sonr Óðins ok Rindar, hann er djarfr í orostum ok mjök happ-skeytr[12].

31. Ullr[13] heitir einn, sonr[14] Sifjar, stjúpsonr þórs; hann er bogmaðr svâ góðr ok skíðfærr, svâ[15] at engi má við hann keppast. Hann er ok[16] fagr álitum, ok hefir hermanns atgervi, á hann er ok[17] gott at heita í einvígi.

32. Forseti heitir sonr Baldrs ok Nönnu Nepsdóttur[18]. Hann á þann sal á himni, er Glitnir heitir: en allir, er til hans koma með sakarvandræði, þá fara allir sáttir á braut[19]; sá er dómstaðr beztr með guðum ok mönnum. Svâ segir hèr:[20]

Glitnir heitir salr,
hann er[21] gulli studdr
ok silfri þaktr it sama,

---

1) meya, *H*. — 2) mog, *W*, *756*. — 3) sterkr, *W*, *756*. — 4) guðin, *756*; ok mennirnir, *add*. *U*, *H*. — 5) þurfti, *id*., *W*, *756*. — 6) hand verk, *756*. — 7) guðum, *W*, *756*. — 8) *a* [*om*. *U*, *H*. — 9) hefir h. skó þykkan, *W*, *756*. — 10) þeim, *756*. — 11) *om*. *W*, *756*. — 12) hagskeytr, *U*, *H*. — 13) *sic W*, *756*, *U*; Ulli, *Reg*., *S*. — 14) son, *sæpius in nom*., *756*. — 15) *om*. *W*,

Atque præterea ipse sic verba facit in cantilena Heimdali:

> Novem sum matrum gnatus,
> novem sum sororum filius.

28. Hödo nomen est uni Asæ; hic cœcus est; multum quidem valet robore, sed optarint dii, ne hunc Asam nominare opus esset, ejus enim facinora diu inter deos et homines memoria celebrabuntur.

29. Uni nomen est Vidar, Asa taciturnus; is crassum calceum gestat. Magnitudine virium proxime Thorem accedit, unde diis in omnibus rebus arduis magnum auxilium præstat.

30. Alius sive Valius appellatur unus, filius Odinis ac Rindæ; is in prœliis est audax et in jaculando perquam fortunatus.

31. Ullus (Ullius) vocatur unus, filius Siviæ, privignus Thoris; is tam bonus est sagittarius, tamque peritus xylosoleis labendi, ut nemo possit cum eo contendere. Idem adspectu pulcher, et artibus militaribus excellens; eum in certamine singulari invocare, utile est.

32. Forsetius nomen est filio Balderi et Nannæ, Nepi filiæ. Hic palatium in cœlo possidet, quod Glitner vocatur. Quicunque ad eum causas, quantumvis difficiles, deferunt, gratia reconciliata discedunt. Hic judicii locus inter deos hominesque optimus est. Sic hoc loco:

> Glitner palatio nomen est,
> is aureis columnis suffultus est
> et argento tectus pariter.

756; vel, *add. U, H.* — [16]) *om. W, 756.* — [17]) *om. W, 756.* [18]) Nefs, *U, S, H.* — [19]) á brott, *U*; í brott, *W*; í brutt, *756.* — [20]) Grimnism. *v.* 15. — [21]) *om. W.*

en þar[1] Forseti[2] byggvir
flestan dag[3],
ok svæfir allar sakar.

33.[4] Sá er enn taldr með Ásum, er sumir kalla rógbera Ásanna, ok frumkveða[5] flærðanna, ok vömm allra goða[6] ok manna: sá er nefndr Loki eða Loptr, son Farbauta jötuns; móðir hans er[7] Laufey eða Nál; bræðr hans eru þeir Býleistr[8] ok Helblindi[9]. Loki er fríðr ok fagr sýnum, illr í skaplyndi, mjök fjölbreytinn at háttum; hann hafði þá speki umfram aðra menn, er slægð heitir, ok vælar[10] til allra luta; hann kom Ásum jafnan í fullt vandræði, ok opt leysti hann þá með vælræðum. Kona hans heitir Sygin[11], sonr[12] þeirra Nari[13] eða Narvi[14].

34. Enn átti Loki fleiri börn. Ángrboða hèt[15] gýgr í Jötunheimum, við henni gat Loki III börn: eitt var Fenris-úlfr, annat Jórmungandr[16], þat er Miðgarðsormr, III. er Hel. En er goðin[17] vissu til, at þessi III systkin[18] fæddust upp í Jötunheimum, ok guðin röktu[19] til spádóma, at af systkinum[20] þessum[21] mundi þeim mikit [mein ok[22] óhapp standa, ok [þótti öllum mikils ills af væni[23], fyrst af móðerni ok enn verra af faðerni, þá sendi [Allföðr til guðin, at taka börnin ok færa sèr[24]. Ok er þau komu til hans, þá kastaði hann orminum í enn

---

1) *sic U*; þat, *Reg.*; þa, *W*, *756*; þann, *H.* — 2) *sic W*, *756*; Forsæti, *Reg.*, *U.* — 3) *sic W*, *756*, *St*; flestum dag, *Reg.*, *S.* — 4) *U novum caput rubris literis inscribit:* Hèr segir frá Ása-Loka. — 5) frumkveðill, *756*; frumqvöþul, *H.* — 6) guðanna, *756.* — 7) heitir, *W*, *756.* — 8) Byleiptr, *U*; Býleifr, *H.* — 9) *sic aperte W*, *U*, *S*, *Res.*; Helblindr, *756*; *in Reg. lectio dubia:* helblindi *v.* heldlindi, *non* Heldblindi. — 10) vèlar, *W*, *U*, *H.* — 11) *sic W*, *756*; Sigun, *U*, *H*; sýgin eða Sigunn, *S.*; *in Reg. quasi* lygin *h. l.* 12) en son, *756.* — 13) Nori, *S.* — 14) Narfl, *756*; synir hans

Ibi vero Forsetius habitat
plurimum diem (perpetuo),
et sopit omnes lites.

33. Præter hos unus Asis adnumeratur, quem nonnulli vocant calumniatorem Asarum, auctorem astutiarum, dedecus (flagitium) omnium deorum hominumque; hic appellatur Lokius sive Loptus, filius Farböti gigantis; mater ejus est Löveya sive Nala, fratres Byleistus et Helblindius. Lokius est pulcher et facie splendida, ingenio maligno, et in omni vita varius. Ceteros homines antecellebat ea scientia, quæ versutia dicitur, dolisque, quibus ad omnes res usus est. Ille Asas frequenter summis difficultatibus implicuit, sæpeque eos sollertia consiliorum expedivit. Uxor ejus appellatur Sygina; horum filius Narius sive Narvius.

34. Plures adhuc liberos habuit Lokius. Angurboda nomen fuit feminæ giganti, in Jötunheimis habitanti. Ex hac Lokius tres liberos procreavit: unus erat Lupus Fenrer, alter Jormungandus, hoc est Serpens Midgardicus, tertia Hela. Ubi vero dii cognoverunt, tres istos, fratres sororemque, in Jötunheimis educari, et vaticinia de eis revolverunt, fore ut ab his fratribus ac sorore magna damna et infortunia ad ipsos proficiscerentur, quum omnes existimarent, multum inde mali, primum quidem ob genus maternum, deinde vero etiam multo graviora incommoda propter paternum genus exspectanda esse:

---

hèto N. e. N. ok Vali, *H.* — [15]) h. (heitir *s.* hèt), *Reg.*; heitir, *W*, *756.* — [16]) Jörmungandr, *S*, *H.* — [17]) guðin, *756.* — [18]) syskin, *756.* — [19]) *sic* W; *in Reg. scriptum* rökþv; tóku, *756.* — [20]) *sic W*; syskinum, *756.* — [21]) þessum systk., *W*, *756.* — [22]) *a* [*om. W*, *756.* — [23]) *in Reg. scriptum* vöni *v.* veni; ván, *U*; *a* [þótti illz af von, *W*, *756.* — [24]) *a* [Alfaðir gvþin eptir börnunum ok lèt fera sèr, *U*, *H.*

djúpa sæ[1], er liggr um [öll lönd[2], ok óx sá ormr svâ, at hann liggr í miðju hafinu [of öll lönd[3], ok bítr í sporð sèr. Hel kastaði hann í Niflheim, ok gaf henni vald yfir IX heimum, at hon skipti[4] öllum[5] vistum með þeim, er til hennar voru sendir, en þat eru sóttdauðir menn ok ellidauðir. Hon á þarmikla bólstaði, ok eru garðar hennar forkunnar háfir, ok grindr stórar. Eljuðnir[6] heitir salr hennar, húngr diskr hennar, sultr knífr hennar, Gánglati[7] þræll-inn[8], Gánglöt[9] ambátt, fallanda-forat[10] þresköldr[11] [hennar, er inn gengr, kör sæing, blikjanda-böl ársali hennar[12]. Hon er blá hálf, en hálf með hörundar[13] lit, því er hon auðkend, ok heldr gnúpleit ok grimmlig[14].

[15] Úlfinn fæddu Æsir heima, ok hafði Týr einn djarfleik [til at gánga at úlfnum[16], ok gefa honum mat. En er guðin sá, hversu mikit hann óx hvern dag, ok allar spár sögðu, at hann mundi vera lagðr til skaða þeim: þá fengu[17] Æsir þat ráð, at þeir gerðu fjötur[18] allsterkan, er þeir kölluðu levþíng[19], ok báru hann til úlfsins, ok báðu hann reyna afl sitt við fjöturinn[20], en úlfinum þótti sèr þat ekki ofrefli, ok lèt þá fara með sem þeir vildu; it[21] fyrsta sinn, er úlfrinn spyrndi við, brotnaði[22] sá fjöturr[23]; svâ leystist hann or levþíngi[24]. Þvínæst gerðu Æsirnir[25] annan fjötur[26], hálfu sterkara, er þeir kölluðu

---

1) sjá, *W, 756*. — 2) *a* [lönd öll, *W, 756*. — 3) *a* [um lönd öll, *W, 756*. — 4) skyldi skipta, *W, 756*. — 5) *om. U, H*. — 6) Elivðnir *scribunt Reg., W, U*; Elíuðnir *v.* Eluíðnir, *756*; Elvíþnir, *H*. — 7) Gagnlati (*v.* — læti), *756*. — 8) þræll, *W, 756, U*. — 9) *sic W*; *Reg. scribit* Ganlöt; Gagnlöt, *756*; Gangloþ, *U*. — 10) *sic W, 756*; fora, *Reg.*; forráþ, *H*; fallanda forað grind, þolmóþnir þreskolldr er inn g., *U, H*. — 11) þroskolldr, *756*. — 12) ársalr hennar eþa tjalld, *U, H*.; *a* [*om. W, 756*. — 13) *sic Reg., U*; hörundz, *W, 756*. — 14) grimmleit, *W, 756*.

Omnipater deos misit, ut istos liberos caperent et ad se adducerent. Qui quum ad eum essent perducti, Serpentem in oceanum illum profundum, qui omnes terras ambit, conjecit; qui serpens adeo adolevit, ut in medio jacens oceano omnes terras circumdet, et extremam caudam ore prehendat. Helam in Niflheimum dejecit, eique potestatem dedit in novem mundos, ut omnes mansiones inter eos, qui ad eam mitterentur, quales sunt morbo et senectute mortui, distribueret. Heic illa ingentia domicilia possidet; sepimenta, quæ ædes ejus ambiunt, mirum quantum alta; foresque clathratæ sunt admodum vastæ. Cubiculum ejus dicitur "Eljudner", catinus Esuries, culter Fames, servus "Ganglatus", ancilla "Ganglata", limen, quà ædes intrantur, Pernicies irruens, lectus Decubitio decrepitorum, peristroma Malum præsentissimum. Dimidia pars corporis ejus est livida, dimidia colore (nativo) cutis (humanæ); ideo ipsa cognitu facilis est, facie majorem in modum inclini ac truculenta.

Lupum domi nutriebant Asæ, ex quibus solus Tyr ad eum accedere, eique cibum dare ausus est. Quum vero dii viderent, quantum in dies cresceret, omniaque vaticinia prædicerent, fatali quadam necessitate ipsis exitialem fore: id consilii ceperunt Asæ, ut catenam facerent admodum firmam, quam appellarunt Leuthingum; hanc ad lupum adtulerunt, et rogarunt, ut in ea periculum

[15]) *Inscriptio novi capitis in U.:* Frá Fenris-úlfi ok Ásum. — [16]) *a* [at gánga til, *W, 756.* — [17]) fiengu, *756.* — [18]) *sic Reg., W, 756.* — [19]) *sic Reg.;* Læðing, *W, U, II;* Leðing, *id., 756.* [20]) *sic Reg., W, 756, U.* — [21]) en, *W, 756.* — [22]) rotnaði, *aperto errore librarii, 756.* — [23]) *sic Reg., W;* fjötur, *756;* br. fjöturrinn, *U.* — [24]) Læðingi, *W, 756;* Leþingi, *id., U.* — [25]) Æsir, *W, 756.* — [25]) *sic Reg., W, 756.*

dróma, ok báðu enn úlfinn reyna[1] þann fjötur[2], ok töldu hann verða mundu ágætan mjök at[3] afli, ef slík stórsmíði mætti eigi halda honum. En úlfrinn hugsaði, at þessi fjöturr[4] var sterkr mjök, ok þat með, at honum hafði afl vaxit síðan er hann braut levþíng[5]; kom[6] þat í hug, at hann mundi verða at leggja sik í hættu, ef hann skyldi frægr verða, ok lèt leggja á sik fjöturinn[7]; ok er Æsir töldust búnir, þá hristi úlfrinn sik, [spyrndi við, ok laust fjötrinum á jörðina[8], svâ at fjarri[9] flugu[10] brotin; svâ drap hann sik or dróma. Þat er síðan haft fyrir orðtak, at leysi or levþíngi[11] eða drepi or dróma, þá er einnhverr lutr er ákafliga sóttr. Eptir þat óttuðust Æsirnir, at þeir mundu eigi fá bundit[12] úlfinn; þá sendi Allföðr svein[13] þann, er Skírnir er nefndr, sendimaðr[14] Freys[15], ofan í Svartálfaheim [til dverga nokkvorra[16], ok lèt gera fjötur[17] þann er Gleipnir[18] heitir. Hann var gjörr af vı[19] lutum: af[20] dyn kattarins, ok af skeggi konunnar, [ok af rótum bjargsins[21], ok af sinum bjarnarins, ok[22] af anda fisksins, ok af fogls[23] hráka; ok þóttú vitir eigi áðr þessi tíðindi, þá máttú [nú finna skjótt hèr[24] sönn

---

[1]) sik við, *add. W, 756.* — [2]) *sic Reg., W, 756.* — [3]) af, *W, 756.* — [4]) *sic Reg., W, U.* — [5]) Læðing, *cett.* — [6]) honum, *add. 756.* — [7]) *sic Reg., W;* fjöturin, *U;* fjötrin, *756.* — [8]) *a* [ok lavst fjötrinum á jörðina ok knúðist fast að, spyrnir við, braut floturinn svo at, *etc., W;* ok laust fjötrinum, ok knúðist fast at, ok spyrnir við brutt fjötrinum, *756.* — [9]) *sic 756, U; in W detritæ literæ* ia; *Reg. scribit* færri, *errore fortasse librarii* — [10]) *a* [ok laust fjötrinum á jörðina, ok knúþiz at fast, spyrnir at fast ok braut fjöturinn, sva at fjarri kom niðr hlutirnir, *U.* — [11]) Læðingi, *cett.* — [12]) bundin, *756.* — [13]) *in Reg. fere detritum, ut vix legi possit; om. W, 756;* þann mann, *U, H.* — [14]) sendimann, *756.* — [15]) sendim. Freys *om. U, H.* — [16]) *a* [*om. 756.* — [17]) *sic Reg., W, 756, U.* — [18]) Gleifner, *W, 756, H.* —

roboris faceret. Quod quum lupus vires suas non superare existimaret, passus est, ut rem pro lubitu instituerent. At primo statim tempore, quum lupus pedibus obniteretur, ea catena fracta est; atque hoc modo se ex Leuthingo expedivit. Deinde Asæ aliam catenam fabricarunt, duplo firmiorem, quam Dromium vocarunt, denuo rogantes, ut lupus hanc catenam explorare vellet, dicentes, eum virium magnitudine magnam gloriam consecuturum, si opus tantæ firmitatis eum tenere non potuisset. Lupus, reputans, hanc catenam valde firmam esse, simulque, crevisse sibi robur, ex quo Leuthingum confregisset, quum subiret animum cogitatio, adeundum esse periculum aliquod, si celebritatem nominis consequi vellet, injici sibi catenam passus est. Ut vero Asæ se dixerant paratos esse, lupus, corpore concusso, pedibus obnisus catenam terræ adlisit, ut fragmina longe avolarent; hoc modo se ex Dromio eripuit. Inde ille loquendi modus usurpatur, "expediri (rem) ex Leuthingo", aut "eripi ex Dromio", quum negotium aliquod summa contentione urguetur. Post hæc quum Asæ vererentur, ne lupum coërcere vinculis non possent, Omnipater, famulo quodam, Skirnere nominato, legato Freyi, in Svartalfaheimum ad nanos quosdam misso, catenam, quæ Gleipner

---

[19]) *sic W, U*; sex, *756*; V, *Reg.* — [20]) *Sequentia ita H:* af kattar dyn — oc qvono scegge — bjarnar sinom — oc bjargs rótom — fiscs anda — oc fogla hraka. *Ita et fragmentum membranaceum Arna-Magnæanum No. 748. 4., nisi quod pro* fogla hráka *posuerat:* fugla mjólk *(lacte avium), addens quoque hanc lineam:* Or þvi var hann Gleipnir gjörr. *Cfr. Lex. mythol. bor. pag. 66. Edda ant.* III, 338. — [21]) *a* [af rótum bergsins, *W, 756.* — [22]) *om. W, 756.* — [23]) fugls, *W, 756.* — [24]) *a* [finna hèr, *W, 756*; sanndæmi, *H, om.* skjótt hèr.

dæmi, at[1] eigi er logit at þèr: sèt munt þú *hafa*[2], at konan hefir ekki skegg, ok engi dynr verðr af hlaupi kattarins, ok eigi eru rætr undir bjarginu[3], ok þat veit trúa mín, at jafnsatt er þat allt, er ek hefi sagt þèr, þótt þeir sè sumir lutir er þú mátt eigi reyna. Þá mælti Gángleri: þetta má ek at vísu skilja at satt er, þessa luti má ek sjá, er þú hefir nú til dæma tekit, en hvernig varð fjöturrinn[4] smíðaðr. Hár segir: þat kann ek þèr vel segja; fjöturrinn[5] varð slèttr ok blautr sem silkiræma[6] en[7] svâ traustr ok sterkr sem nú skaltu heyra. Þá er fjöturrinn[8] var færðr Ásunum þökkuðu þeir vel sendimanni sitt eyrindi; þá fóru Æsirnir út í vatn þat, er Amsvartnir[9] heitir, í hólm þann er Lýngvi er kallaðr, ok kölluðu með sèr úlfinn, sýndu honum silkibandit, ok báðu hann slíta, ok kvóðu[10] vera nökkvoru traustara en líkindi þætti á[11] fyrir digrleiks sakar[12], ok seldi hverr öðrum, ok treysti[13] með [handa afli[14], [ok slitnaði eigi[15], en þó kvóðu þeir úlfinn slíta mundu. Þá svarar úlfrinn: svâ lízt mèr á þenna dregil, sem önga frægð munak[16] af ljóta[17], þótt ek slíta í sundr svâ mjótt band, en ef þat er gört með list ok væl[18], þótt þat sýnist lítið, þá kemr þat band eigi á mína fætr. Þá sögðu Æsirnir, at hann mundi skjótt [sundr slíta[19] mjótt silkiband[20], er hann hafði fyrr brotið stóra[21] járnfjötra: en ef þú fær eigi þetta band slitið, þá

---

1) ok, *Reg.* — 2) *excidit in Reg.* — 3) berginu, *W*, *756*; *H add.:* eingvar sinar ero í birninom, aungvan anda hefr flærinn oc eingan hráka hefr fuglinn. — 4) *sic Reg.*, *W*, *U.* — 5) *sic Reg.*; fiortvrenn, *corrupte*, *W*; fioturinn, *756*; fioturr, *U.* — 6) silkireima, *756.* — 7) ok, *756.* — 8) *sic Reg.*, *W*, *756*, *U.* — 9) Amsvarnir, *U*; Aursvartner, *H.* — 10) sögðu, *W*, *756.* — 11) vera, *add. W*, *756*, *U.* — 12) f. digurl. s., *Reg.*; f. daleiks sakir, *756.* — 13) hverr, *add. 756.* — 14) *a* [handafli, *W*, *756.* —

dicitur, fabricandam curavit. Ea sex rebus constabat: strepitu felis, barba mulieris, radicibus montis, nervis ursi, spiritu piscis, sputo avis; et quamvis has res antea non noveris, nunc tamen hic facile invenire potes vera argumenta, quod mendacium tibi non dicatur: vidisti, opinor, mulieri non esse barbam, nullumque strepitum excitari cursu felis, neque radices subesse monti; et testis mihi est fides mea, omnia quæ tibi dixi æque vera esse, etsi sint ex his nonnulla, quæ experientia cognoscere nequeas. Tum Gianglerius: ista quidem vera esse facile intelligere possum, has enim res, quas exempli loco nunc adtulisti, oculis cernere possum: verum quo pacto (inde) fabricari compes potuit? Respondet Har: id tibi facile referre possum: extitit hocce vinculum leve ac molle, instar tæniæ bombycinæ, ejus autem firmitatis atque roboris, uti nunc audies. Ubi vinculum Asis allatum erat, ei qui missus fuerat ingentes gratias pro negotio bene peracto egerunt, quo facto in parvam insulam, Lyngvium dictam, sitam in lacu, qui Amsvartner dicitur, trajecerunt, advocato secum Lupo, eique vinculum bombycinum ostenderunt, hortantes ut dirumperet, aliquanto firmius esse dicentes, quam pro crassitudine verosimile esset: inde unus alteri tradiderunt, roboreque manuum explorarunt, neque tamen diruptum est, at nihilominus a lupo diruptum iri dictitarunt. Hic Lupus: talis mihi videtur ligula ista, nullam ut reportaturus sim nominis celebritatem, dirupto tam tenui vinculo; quod si, quamvis ad speciem tenue, arte aliqua aut machinatione fabricatum sit, tale vinculum

---

15) *a [om. W, 756.* — 16) muna ek, *W, 756.* — 17) hljóta, *id., W, 756.* — 18) vel, *W, 756.* — 19) *a* [slita, *W, 756.* — 20) band, *756.* — 21) sterka *U, H*; hina sterku, *756.*

muntú ekki hræða mega goðin[1], enda[2] skulum vær[3] þá leysa[4] þik. Úlfrinn segir: ef þèr bindit mik svâ, at ek fæk[5] eigi leyst mik, þá [skollit þèr svâ[6], at mèr mun seint verða[7] at taka af yðr hjálp; úfúss em ek at láta þetta band á mik leggja; en heldr en þèr frýit mèr hugar, þá leggi[8] einnhverr[9] hönd sína í munn mèr [at veði[10], at þetta sè falslaust gert. En hverr Ásanna sá til annars, ok þótti nú[11] vera tvö[12] vandræði, ok vildi engi sína hönd fram selja, fyrr en Týr lèt fram [hönd sína hægri[13], ok leggr í munn úlfinum[14]. En er úlfrinn spyrnir[15], þá harðnaði bandit, ok því harðara er hann brauzt um, því skarpara var bandit; þá hlógu allir nema Týr, hann lèt hönd sína. Þá er Æsirnir sá, at úlfrinn var bundinn at fullu, þá tóku þeir festina er[16] or var fjötrinum[17], er Gelgja[18] heitir, ok drógu hana gögnum[19] hellu mikla, sú heitir Gjöll, ok festu[20] helluna lángt í jörð niðr. Þá tóku þeir mikinn stein, ok skutu enn lengra í jörðina, sá heitir Þviti[21], ok höfðu þann stein fyrir festarhælinn. Úlfrinn gapti[22] ákafliga, ok fèkkst um mjök, ok vildi bíta þá. Þeir skutu í munn honum sverði nokkvoru, nema hjöltin við neðra gómi en efra gómi blóðrefillinn, þat er góm-sparri[23] hans. Hann grenjar illiliga, ok slefa renn or munni hans, þat er á sú er Von[24] heitir; þar liggr hann til ragna

1) guðin, *W, 756, U.* — 2) *om. W, 756.* — 3) mega, *add. 756.* — 4) *Reg. lapsu calami* hræþa. — 5) fæ, *W*; fái, *756.* — 6) *a* [munu þèr svâ ætla, *W, 756*; — skil ek, at ek mun seint taka af yðr lausn; em ek úfúss at láta þat band á mína leggi (fætr, *H*), *U, H.* — 7) vera, *W, 756*; *a* [skil ek mèr muni seint at taka, *S.* — 8) rètti, *U, H.* — 9) yðar, *add. W.* — 10) *a* [*om. W, 756.* — 11) á, *W, 756.* — 12) tvenn, *H.* — 13) *a* [hægri hönd sína, *W, 756.* — 14) *ordinem diversum relationis hic incipit U.* —. 15) spyrndi, *H*; spyrndi við, *U.* — 16) *Hic desinit primum fragm. membr. 756.* — 17) *sic W, U*; er lá or fjoturnum, *Res.*;

pedibus meis indui non patiar. Reposuerunt Asæ, tenue vinculum bombycinum celeriter ab eo diruptum iri, qui antea ingentia vincula ferrea confregisset: sin vero hoc vinculum dirumpere non vales, diis metum adferre non poteris, atque tum te exsolvemus. Lupus contra: si me ita vinxeritis, ut ipse me exsolvere nequeam, tam levifidos vos præstabitis, ut serum mihi futurum sit, auxilium a vobis accipere; quam ob rem invitus facio, ut injici mihi hoc vinculum patiar. Verum tamen, ne timiditatem mihi exprobretis, aliquis vestrum manum suam ori meo immittat, pignoris loco, hæc a vobis sine dolo fieri. Hic Asæ unus ad alterum respexerunt, jam duplex imminere periculum existimantes, quare nemo manum suam tradere voluit, donec tandem Tyr dexteram manum suam porrigebat, atque in os lupi immittebat. Lupo autem pedibus renitente, vinculum arctius evasit, et quo vehementius obluctabatur, eo durius adstringebatur vinculum. Tunc omnes riserunt, præter Tyrem; is manum suam amisit. Cum vero Asæ Lupum perfecte vinctum esse viderent, habenam ex vinculo aptam, nomine Gelgiam, prehenderunt, eamque per ingentem petram, Gjallam dictam, trajecerunt, quam petram in terram longe demissam destinarunt. Tum sumto ingenti saxo, cui Thvitio nomen, (petram) longius in terram detruserunt, eoque saxo pro obice vinculi usi sunt. Lupus rictum immaniter distendit, corpusque violenter jactans eos mordere voluit; illi vero

---

Reg. cum siglo scribit fiotrvn̄, ***quasi*** fjötrunum; fjöturinn, ***corrupte, Rask.*** — 18) Gilgja, ***H.*** — 19) í gegnvm, ***W.*** — 20) fello (i. e. felldo), ***W.*** — 21) þriti, ***S.*** — 22) ***sic U; in Reg. scriptum*** gapþi; gafti, ***W.*** — 23) gómspanni, ***H.*** — 24) Vön, ***S***; Vam, ***U***; Van, ***H.***

rökkrs. þá mælti Gángleri: Furðu illa barnaeign gat Loki, en öll þessi systkin[1] eru mikil fyrir sèr; en fyrir hví drápu Æsir eigi[2] úlfinn, [er þeim er ills von af honum[3]? Hár svarar: svå mikils virðu goðin ve sín ok griðastaði, at eigi vildu þau saurga þá með blóði úlfsins, þótt svå segi spárnar, at hann muni verða at bana Óðni.

35. þá mælti Gángleri[4]: hverjar eru[5] Ásynjurnar? Hár segir: Frigg er æzt, hon á þann bæ er Fensalir heita, ok er hann allvegligr. Önnur er Såga, hon býr á Sökkvabekk[6], ok er þat mikill staðr. III. er Eir[7], hon er læknir beztr[8]. IIII. er Gefjun[9], [hon er mær, ok[10] henni þjóna þær er meyjar andast. V. er Fulla, hon er enn mær, ok ferr lausliár, ok gullband [um höfut[11]; hon ber eski Friggjar ok gætir skóklæða hennar, ok veit launráð[12] með henni. Freyja er tignust með Frigg, hon giptist þeim manni er Óðr heitir[13]: [dóttir þeirra heitir Hnoss[14]; hon er svå fögr, at af [hennar nafni[15] eru hnossir kallaðar þat er fagrt er ok gersimligt. Óðr fór [í braut[16] lángar leiðir, en Freyja grætr eptir, en tár hennar [er[17] gull rautt[18]. Freyja á mörg nöfn, [en sú er[19] sök til þess, at hon gaf sèr ýmis heiti, er hon fór með ókunnum þjóðum at leita Óðs: hon heitir Mardöll[20] ok Hörn[21], Gefn, Sýr. Freyja átti brísinga-men. Hon er[22] köllut Vanadís. VII[23]. Sjöfn[24], hon gætir[25]

---

1) *sic omnes hoc loco.* — 2) æigi Æsir, *W.* — 3) *a* [ef þeim er illz af honum vaan, *W.* — 4) *U novum caput incipit, et literis rubris inscribit:* Frá Ásynjum. — 5) enn *add. W.* — 6) Seekvabeck, *U, H.* — 7) Æir, *W.* — 8) með Ásum, *U, H.* — 9) Gefion *W, semper.* — 10) *a* [*om. U, H.* — 11) *a* [at höfði, *W.* 12) leynd ráþ, *U.* — 13) h., *W, U;* hèt, *H.* — 14) *a* [þeirra dóttir Hnoss, *W;* Hon giptiz þeim manni er Oer hèt, *add. U, forsan lapsu calami h. l.* — 15) *a* [nafni hennar, *W.* — 16) *a* [brott,

rostro ejus gladium quendam immiserunt, cujus capulus palato inferiori, mucro superiori infixus hæret; hæc ei tendicula rostralis est. Ipse truculenter rugit, ex oreque ejus saliva fluit, quod flumen Vona dicitur. Hoc loco jacet usque ad crepusculum deorum. Tum Ganglerius: sinistra sane fortuna usus est Lokius in procreandis liberis, verumtamen omnes hi liberi, fratres sororque, multum pollent. Sed quare Asæ Lupum non interfecerunt, a quo periculum eis metuendum sit? Respondet Har: tanti fecerunt Dii loca sacrosancta et asyla, ut ea nollent sanguine Lupi contaminare, etsi vaticinia canant, eum Odini exitio futurum.

35. Tum Ganglerius: quænam sunt Asides? Cui Har: Frigga (earum) excellentissima est: hæc prædium possidet, Fensalos dictum, admodum magnificum. Altera est Saga: ea Sökkvabekkum incolit, amplum oppidum. Tertia est Eira, artis medicæ peritissima. Quarta est Geviona: ea est virgo innupta, eique famulantur mulieres, quæ virgines moriuntur. Quinta est Fulla, ea quoque virgo est, solutis crinibus incedens, capite vitta aurea ornato. Hæc gestat capsulam (cosmeticam) Friggæ, et calceamenta ejus custodit, ejusque secretorum consiliorum particeps est. Freya Friggæ dignitate est proxima; ea viro nupsit, cui Odus nomen est: horum filia Hnossa appellatur, tantæ venustatis, ut ex ejus nomine res splendidæ ac pretiosæ *hnossir* (cimelia) denominentur. Odus per longas vias

W. — [17]) *sic Reg.*; ero, *W, U.* — [18]) *a* [eru gullrauð, *Res.* — [19]) *a* [er sú sök, *W.* — [20]) Marþöll, *U, H.* — [21]) Hæn, *U*; Horn, *H*; Forn, *Res.* — [22]) ok, *add. W, U.* — [23]) Eitt namn hennar er Siöfn, *H*: setta Siöfn, *W (oblitus numeros antecedentes).* — [24]) Siofn, *U*; Sjotn, *H.* — [25]) gerir (ger, *U*), *U, S.*

mjök til at snúa hugum manna til ásta, kvenna ok karla[1]; af hennar nafni er elskuginn kallaðr sjafni[2]. VIII. Lofn, hon er svâ mild ok góð til áheita, at hon fær leyfi af Alföðr[3] eða Frigg til manna samgángs, [kvenna ok karla[4], þótt áðr sè bannat eða þvertekit[5]; [fyrir því er af hennar nafni lof kallat[6], ok svâ þat er lofat er[7] mjök af mönnum. IX. Vâr[8], hon hlýðir[9] á eiða manna ok einkamál, er veita sín á[10] milli konur ok karlar; því heita þau mál varar[11]: [hon hefnir ok þeim er brigða[12]. X. Vör, hon er ok[13] vitr ok spurul, svâ at engi lut má hana leyna; þat er[14] orðtak, at kona verði vör [þess er hon verðr vís[15]. XI. Syn, hon gætir dura í höllinni, ok lykr[16] fyrir þeim er eigi skulu inn gánga, ok hon er sett til varnar á þíngum, fyrir þau mál er [hann vill úsanna[17]; því er þat orðtak, at syn sè fyrir sett, þá er hann[18] neitar. XII. Hlin, hon er sett til gæzlu yfir þeim mönnum, er Frigg vill forða við háska nokkvorum; þaðan af er þat orðtak, at sá er forðast hleinir[19]. XIII. Snotra, hon er vitr ok látprúð, af hennar heiti er kallat snotr [kona eða karlmaðr[20], [sá er vitr maðr er[21]. XIV. Gná[22], hana sendir Frigg í ymsa heima at eyrindum sínum. Hon á þann hest, er renn[23]

---

1) karla ok kvenna, *W*; karlmanna oc qvenna, *H*. — 2) siofni, *U*; siöfni, *H*; siafn, *Res*. — 3) Allfôðr, *W*. — 4) *a [om. U*. — 5) þykki *add. W*. — 6) þvi sem hælt er, *H*, *om. cæt*. — 7) *a* [þat er af hennar nafni lof kallat, ok svâ þat, at hon er lofut, *W*. — 8) Vavr, *U*, *H*. — 9) *Reg. scribit h. l.* lvþir. — 10) í, *W*. — 11) Vararmál, *H*. — 12) *a [om. U*. — 13) *om. W*. — 14) *excidit in W*. — 15) *a [om. U*. — 16) aptr, *add. W*. — 17) *sic a [W*; er (sem) maðr (mann, *Res*.)vill ósanna, *U*, *H*, *Res*; hon vill asanna, *Reg. (plenis literis)*. — 18) *sic Reg.*; maðr, *W*, *U*, *H*, *Res*. — 19) hlynir, *S*. — 20) *a* [karlmaðr eða kona, *W*. — 21) *a* [sá er hófltútr er, *W*; siþprúðr oc vitr er; *a [om. U*. — 22) xv. Gná, *W*. — 23) rennr, *W*.

domo profectus est, Freya vero remanens lacrimas fundit, quæ lacrimæ rubrum aurum sunt. Freyæ multa sunt nomina: cujus rei ea caussa est, quod varia sibi nomina indidit, cum Odum quærens ignotas gentes peragravit: ea appellatur Mardalla, Hörna, Gefna, Syra. Freya possedit torquem Brisingicam. Eadem dicitur Nympha Vanorum. Septima est Sjöfna; ea magnopere in id incumbit, ut animos hominum, tam virorum quam feminarum, ad amores convertat. Ex ejus nomine amor [a] vocatur *sjafni*. Octava Lofna, ea tam benigna et invocantibus indulgens est, ut veniam ab Omnipatre vel Frigga impetret, connubia hominum, feminarum virorumque conciliandi, etsi antea prohibita aut præfracte negata fuerint; idcirco ex ejus nomine *lof* (venia) dicitur, item id, quod ab hominibus magnopere laudatur (*er lofat*). Nona Vâra: ea aures præbet juramentis hominum et pactis privatis, quæ inter se contrahunt feminæ maresque: quam ob rem ea pacta appellantur *varar*. Eadem hæc pacta violantes ulciscitur. Decima Vara: hæc quoque prudens est, et multa sciscitans, adeo ut nulla res eam celari possit; est locutio, feminam fieri *vör* ejus rei, cujus certior fit. Undecima Syna: ea fores aulæ custodit, easque occludit iis, quibus aditus non permittitur; eadem in judiciis iis caussis[b], quas aliquis

a) *Verto „amorem", non „amatorem": 1) quod* elskugi, *quantum scio, tantum amorem aut personam amatam (non amantem) significat; 2) quod* sjafni, *sec. Cod. Worm. et fragmenta Ed. Sn. 748 et 757, ad animum referatur.* — b) *si lectionem codicis Reg. sequimur erui potest constructio:* fyrir þau mál, er hon vill, Ásanna, *ɔ: iis Asarum caussis, quas ipsa (defendere) voluerit, et tum varia lectio* ósanna *pro* Ásanna (ó = á) *accipi possit; sed primum hæc constructio dura et insolita erit* (fyrir þau mál, er hon vill, Ásanna), *deinde applicatio in modum loquendi mox allatum minus apte fiet.*

lopt ok lög, er[1] heitir Hófhvarfnir[2]. Þat var eitt sinn er hon reið, at Vanir nokkvorir sá reið hennar í loptinu, þá mælti einn:

Hvat þar flýgr?
hvat þar ferr,
eða at lopti líðr?

Hon svarar:

Nè ek flýg,
þó ek fer
ok at lopti líðr[3]
á Hófhvarfni,[4]
þeim er Hamskerpir[5]
[gat við Garðrofu[6].

Af Gnár nafni er svâ kallat, at þat gnæfi[7] er hátt ferr. Sól ok Bil eru [taldar með Ásynjum, en sagt er fyrr frá[8] eðli þeirra[9].

36. Enn eru þær aðrar, er þjóna skulu[10] í Valhöll, bera drykkju[11] ok gæta borðbúnaðar ok ölgagna. Svâ eru þær nef*n*dar í Grímnismálum:

Hrist ok Mist
vil ek at mèr horn beri,
Skeggjöld[12] ok Skögul:
Hildr ok Þrúðr,
Hlökk ok Herfjötur[13],

---

1) ok, *W*, *U*. — 2) *sic Reg. infra, hoc loco autem* hofvarfnir, *vitio librarii;* Hófvarpnir, *cett.* — 3) þó ek at lopti liþ, *U*. — 4) Hófvarpni, *W*, *U*, *H*. — 5) Hamskerpnir, *S*; hatt strykr, *U*, *H*. — 6) *a* [gack vm garþ voru, *U*; gekk um garþ voran, *H*. — 7) gnæfir, *W*; gnæfar, *U*. — 8) *om. W*, *Res.* — 9) *a* [með Asum, ok eru þær aðrar er þióna í Valhollu, *etc. vide sequentem sectionem*, *U*. — 10) *om. U*, *H*. — 11) dryck, *U*, *H*. — 12) Skeggöld, *U*. — 13) *sic Reg.*, *W*; Herfjötra, *U*, *S*, *H*.

(argumentis) refellere voluerit, defendendis præficitur. Hinc loquendi modus, cum quis aliquid deneget, Synam (negationem) objectam esse. Duodecima Hlina: hæc custos apposita est iis hominibus, quos Frigga ab aliquo periculo defendere vult; inde loquendi modus, quod qui sibi consulit, is *hleinir*[a]. Decima tertia Snotra; ea sapiens est et gestibus elegans: ex ejus nomine femina vel vir sapiens *snotr* dicitur. Decima quarta Gna; quam Frigga in diversos mundos mittit ad obeunda negotia sua. Ea possidet equum, qui aërem et aquas percurrit, Hofhvarfner appellatus. Accidit aliquando, cum equo veheretur, ut aliqui Vani ejus per aëra equitationem conspicarentur; quorum unus:

Quid ibi volat?
quid ibi fertur,
aut per aëra labitur?

Illa respondet:

Non ego volo,
tamen ego feror
et per aëra labor,
Hofhvarfnere vecta,
quem Hamskerper
ex Gardrova procreavit.

Ex nomine Gnaæ id dicitur "*gnæfa*", quod sublime fertur. Sol et Bila Asidibus adnumerantur, de quarum origine supra[b] expositum est.

36. Præter has aliæ sunt, quæ in Valhalla debent ministrare, potum adferre, supellectilem mensalem et vasa

---

a) *Verbum* hleina, *sibi consulere, evadere, effugere, nullo quod sciam alio loco occurrit.* — b) *Supra Cap. 11, pag. 57.*

Göll[1] ok Geirahöð[2],
Randgríð[3] ok Ráðgríð
ok Reginleif,
þær bera Einherjum öl.

Þessar heita Valkyrjur; þær sendir Óðin*n* til hverrar orostu; þær kjósa feigð á menn, ok ráða sigri. Guðr ok Rota[4], ok norn en ýngsta, er Skuld heitir, ríða jafnan at kjósa val, ok ráða vígum. Jörð, móðir Þórs, ok Rindr, móðir Vala[5], eru taldar[6] með Ásynjum.

37. [7] Gýmir hèt maðr, en kona hans Örboða, hon var bergrisa ættar; dóttir þeirra er Gerðr, er allra kvenna er[8] fegrst. Þat var einn dag, er [9] Freyr hafði gengit í Hliðskjálf ok sá of heima alla; en er hann leit í norðr ætt, þá sá hann á einum bæ mikit hús ok [fagrt, ok til þess húss gekk[10] kona, ok er hon tók upp höndum[11], ok lauk hurð fyrir sèr, þá lýsti af höndum hennar bæði í lopt ok á lög, ok allir *heimar*[12] birtust af henni[13]: ok svâ hefndi honum þat mikla[14] mikillæti, er hann hafði sezt í þat[15] helga sæti, at hann gekk í braut, fullr af harmi. Ok er hann kom heim, [mælti hann ekki[16], [hvârki svaf hann nè drakk[17], engi þorði ok[18] krefja hann orða[19]. Þá lèt Njörðr kalla til sín Skírni, skósvein Freys, ok bað hann gánga til Freys ok beiða hann orða, ok spyrja hverjum hann væri svâ reiðr, at hann mælti ekki við menn.

1) Gjoll, *U.* — 2) Geira Havð, *W, U, H, Res.* — 3) Rann-gríð, *id., W;* Randgrlþr ok Ráþgríþr, *U.* — 4) Rósta, *U, H;* Rotta, *S.* — 5) *W scribit* Vaàla. — 6) talþar *scribunt Reg., U.* — 7) *Rubrica in U:* Freyrr fèkk Gerðar. — 8) var, *W.* — 9) at, *W.* — 10) æin, *add. W.* — 11) hondunum, *W.* — 12) *add. ex W;* lutir, *H.* — 13) *a* [þar geck kona út ok lýstî af hári hennar bæði lopt ok lög, *U.* — 14) *om. W, U, H.* — 15) hið, *add. W.* — 16) *a* [hædde hann svâ elskuginn, at, *H.* — 17) *a* [ecki svaf hann, ecki drack hann, *W.* — 18) at, *add. W.* — 19) málsins, *W.*

cerevisiaria custodire. Hæ sic nominantur in Sermonibus Grimneris[a]:

Hrista et Mista
volo ut mihi cornu ferant,
Skeggialda et Skögula,
Hilda et Thruda,
Hlakka et Herfjötra,
Gölla et Geirahöda,
Randgrida et Radgrida
et Reginleiva;
illæ ferunt Einheris cerevisiam.

Hæ vocantur Valkyriæ: eas Odin mittit ad quamcunque pugnam; illæ moriendi necessitatem hominibus arbitrio suo decernunt, et victoriam moderantur. Guda et Rota, Parcarumque natu minima, quæ Skulda appellatur, quovis tempore equis vectæ exeunt, ut cædendos homines eligant cædesque moderentur. Jarda (Tellus), mater Thoris, et Rinda mater Valii, Asidibus adnumerantur.

37. Gymer nomen fuit viro, cujus uxor erat Orboda, a prosapia gigantum saxicolarum oriunda: horum filia fuit Gerda, omnium feminarum formosissima. Die quodam Freyus, conscensa Hlidskjalva, cum per omnes mundos specularetur, convertens ad plagam septemtrionalem oculos, in villa quadam ædem magnam et splendidam conspexit, ad quam ædem femina quædam accedebat. Quæ cum manus tolleret januamque aperiret sibi, splendor ex manibus ejus et aërem et mare collustravit, omnesque (mundi) ex ea splenduerunt. Ita vero illum ulta est nimia sua audacia, quod sacra illa sede consedisset, ut

[a]) Grímnismál, v. 36.

En Skírnir kveðst[1] gánga mundu, ok eigi fúss, ok kvað [illra svara[2] vera von af honum. En er hann kom til Freys, þá spurði hann hví Freyr var svå hnipinn, ok mælti ekki við menn. Þá svarar Freyr, ok sagði at hann hafði sèt konu fagra, ok fyrir hennar sakar var hann svå harmsfullr[3], at eigi mundi hann lengi lifa ef hann skyldi eigi ná henni: ok nú skaltu fara, ok biðja hennar mèr til handa, ok hafa hana heim[4] híngat, hvårt er faðir hennar vill eða eigi, ok[5] skal ek þat vel launa þèr. Þá svarar[6] Skírnir, sagði[7] svå, at hann skal fara sendiferð, en Freyr skal fá honum sverð sitt; [þat var svå gott sverð[8], at sjálft vásk[9]; en Freyr lèt eigi þat til skorta[10], ok gaf honum sverðit. Þá fór Skírnir, ok bað honum konunnar, ok fèkk heitið[11] hennar, ok[12] níu nóttum síðarr skyldi hon þar koma [er Barey[13] heitir[14], ok gánga þá at brullaupinu með[15] Frey. En er Skírnir sagði Frey sitt eyrindi, þá kvað hann þetta[16]:

Laung er nótt
laung er önnur,
hve mega ek þreyja þrjár?
opt mèr mánaðr
minni þótti
en sjá hálf hý-nótt[17].

---

1) *Reg. h. l. scribit* qvetz; liez, *W.* — 2) *a* [ills, *H.* — 3) *sic Reg.*; harmfullr, *W.* — 4) *om. W.* — 5) *om. W.* — 6) s. (segir), *W.* — 7) *om. W.* — 8) *om. W.* — 9) *Reg. scribit*: vázc, *W*: vaz; *a* [*om. H.* — 10) Freyr lèt þat ecki vanta, *H.* — 11) heit, *W.* — 12) at, *W.* — 13) Bar æy, *W.* — 14) *a* [*om. H. Carmen* Skírnismál *hunc locum appellat* Barri; *quæ ita conciliari possunt, ut* Barey (Barræy) *fuerit insula quædam (ipsum nomen historicum est)*, Barri *vero lucus aliquis in hac insula.* — 15) brullavpi með, *W.* — 16) Skírnisför v. 42. *Edd. Sæm.* — 17) en sè hálf hin nótt, *S.*

dolore plenus inde discederet. Cumque domum revenisset, nihil locutus est, neque potu fruebatur, neque quisquam ausus est eum compellare. Tum Njördus arcessitum ad se Skirnerem, qui Freyo a calceis erat, ire ad Freyum jussit, eum compellare et interrogare, cui adeo iratus esset, ut cum nemine colloqueretur. Skirner se iturum pollicitus est, neque tamen non invitum, dicens mala ab eo responsa exspectanda esse. Qui cum ad Freyum venisset, interrogavit, cur tam tristis esset, neque quidquam cum aliis colloqueretur. Tum Freyus respondit, dixitque pulchram feminam conspexisse, cujus caussa se dolore adeo plenum esse, ut, si illa non potiretur, diu victurus non esset: jamque ito, eamque mihi petito, hucque domum meam adducito, sive pater ejus voluerit sive noluerit, ego te dignis præmiis remunerabo. Tum respondet Skirner, dicens se hanc legationem suscepturum, si gladium suum sibi daret, qui gladius tam præstans erat, ut sponte sua vibraretur. Quod facere Freyus minime detrectans, gladium ei dedit. Itaque Skirner profectus mulierem ejus nomine petiit, adeptusque est promissum ejus, fore ut novem post noctibus in locum, Bareyam dictum, veniret, tumque nuptias cum Freyo celebraret. Cum vero Skirner Freyo legationem renuntiasset, ille hæc cecinit[a]:

Longa est nox (una),
longa est altera,
quî possim perdurare tres?
sæpe mihi mensis
brevior est visus,
quam hæc dimidia nox conjugalis.

a) Skírnisför, *v.* 42. *Significatio vocis* hýnott *incerta est et*

þessi sök er[1] til, er Freyr var svâ vâpnlauss, er hann barðist við Belja[2], ok drap hann með hjartarhorni[3]. þá mælti Gángleri: undr mikit, er þvílíkr höfðíngi sem Freyr er vildi gefa sverð, svâ at hann átti eigi annat jafngott; geysi mikit mein var honum þat, þá er hann barðist við þann er Beli heitir, þat veit trúa[4] mín, at þeirrar gjafar mundi hann þá iðrast. þá svarar Hár[5]: Lítið mark var þá at, er þeir Beli hittust, drepa mátti Freyr hann með hendi sinni; verða mun þat, er Frey mun þikkja verr við koma, er hann missir sverðsins, þá er Muspells synir fara ok[6] herja[7].

38. þá mælti Gángleri[8]: [þat segir þú, at allir þeir menn, er í orostu hafa fallit frá upphafi heims, eru nú komnir til Óðins í Valhöll: hvat hefir hann at fá þeim at vistum? ek hugða at þar skyldi vera allmikit fjölmenni[9]. þá svarar Hár: satt er þat er þú segir, allmikit fjölmenni er þar, en miklu fleira skal enn verða, ok mun þó oflítið þikkja, þá er úlfrinn kemr. En aldri er svâ mikill mannfjöldi í Valhöll, at eigi má þeim endast flesk galtar þess er Særímnir[10] heitir; hann er soðinn hvern dag, ok heill at apni. En [þessi spyrníng, er nú spyrr þú, þikki mèr líkara at[11] fáir muni svâ vísir vera, at hèr kunni satt *af*[12] at segja. Andhrímnir heitir steikarinn, en Eldhrímnir ketillinn. Svâ er hèr sagt:[13]

---

1) var, *W.* — 2) Bela, *W, S, (U), H.* — 3) h. beini, *H.* — 4) trú, *W.* — 5) Jamhár, *H.* — 6) at, *W.* — 7) oc hann berz viþ þá, *H*; *hanc narrationem magnopere corripuit U.* — 8) *U novum caput inscribit:* Frá vist ok dryck með Ásum. — 9) *a* [Hvat hefir Oþinn at fá svâ mörgu fólki sem þar er, ef allir vâpndauþir menn koma til hans, *U.* — 10) Serímnir, *omn. locis*, *W*; Sæhrímner, *U, H*; Sæmnir, *h. l.*, *Reg.* — 11) *a* [fáir munu þetta kunna at segja þèr, *U*; eþa satt frá skira, *add. H.* — 12) *excidit in Reg.* — 13) Grímnism. *v. 18.*

Hæc caussa est, cur Freyus tam[a] inermis esset, quando cum Belio confligebat, eumque cornu cervino interfecit. Tum Ganglerius: valde mirum est, tam excellentem principem, quam Freyus est, dare gladium voluisse, ita ut alium æque præstantem non haberet. Gravissimum ei inde incommodum extitit, cum pugnavit adversus Belium, quem vocant; persvasissimum mihi est, eum tunc hujus muneris piguisse. Addidit Har: parvum momentum tunc habuit res, quando ille ac Belius congressi sunt, quem manu sua interficere Freyus potuisset; accidet tempus, cum Freyus gravius incommodum sentiet, quando desiderabit gladium illum, Muspelli filiis (incolis) irrumpentibus et hostiliter grassantibus.

38. Tum Ganglerius: dicis, omnes homines, qui inde a mundi initiis in prœlio ceciderint, nunc in Valhallam ad Odinem delatos esse; quid habet, quod eis præbeat ad victum? Credideram necesse esse, ingentem eo multitudinem hominum confluxisse. Cui Har: verum est, quod dicis, magna sane eo convenit hominum multitudo; sed multo major eo posthac confluet, et tamen nimis exigua videbitur, quando Lupus veniet. Nunquam autem in Valhalla tanta erit hominum multitudo, quin eis sufficiat lardum apri, qui Særimner dicitur, qui, quotidie coctus, proximâ vesperâ integer est. Sed quod adtinet ad hanc quæstionem, jam a te propositam, ut mihi quidem vero simile videtur, paucos esse credo tam sapientes, ut hac de re verum dicere possint. Andhrimner coquus vocatur, lebes vero Eldhrimner. Sic hoc loco:

---

tantum in originatione vertitur. Nunc sequor derivationem G. Pauli, ab hý = hjú *conjuges.* — a) svâ ɔ: *ut nihil haberet, quo teli loco uteretur, præter cornu cervinum.* —

Andhrímnir lætr
í Eldhrímni
Sæhrímni soðinn:
fleska[1] bazt,
en[2] þat fáir vitu
við hvat Einherjar alast.

þá mælti Gángleri: hvårt hefir Óðinn þat sama borðhald[3] sem Einherjar? Hár segir: þá vist er [á hans borði stendr[4] gefr hann II úlfum [er hann á[5], er svå heita: Geri ok Freki, ok[6] önga vist þarf hann, vín er honum bæði drykkr ok matr: svå segir hèr[7]:

Gera ok Freka
seðr gunntamiðr[8],
hróðigr[9] Herja-föðr[10];
en við vín eitt
våpngavigr[11]
Óðinn æ lifir.

Hrafnar II sitja á öxlum honum, ok segja í eyru honum öll tíðindi, þau er þeir sjá eða heyra; þeir heita svå: Huginn ok Muninn. þá sendir[12] hann í dagan at fljúgja[13] um allan heim[14], ok koma þeir[15] aptr [at dögurðarmáli[16], [þar af verðr hann margra tíðinda víss; því kalla menn hann[17] Hrafna-guð. Svå sem sagt er[18]:

Huginn ok Muninn
fljúgja[19] hverjan dag

[1]) fellka *vel* felska, *Reg. lapsu calami.* — [2]) *sic W, U, Res.*; at, *Reg.* — [3]) borðhaldit, *W.* — [4]) *a* [stendr á borði fyrir hanom, *H.* — [5]) *a* [*om. W.* — [6]) en, *W, U, Res.* — [7]) Grímnism. *v. 19.* — [8]) *sic W*; gunntamigr, *Reg.*; Gulltanningr, *H.* — [9]) hroðiðr, *mend., Reg.* — [10]) *sic Edd. ant., Res.*; herja feþr, *U*; henaföðr *Reg. vitio librarii*; *W*: Hænaföðr. — [11]) *sic Reg., scriptione non nihil obsoleta*; vapngöfugr, *id., W.* — [12]) sendi, *Reg.*

Andhrimner
in Eldhrimnere
Sæhrimnerem coquit,
carnium optimam.
Illud autem pauci norunt,
quo Einheri victitent.

Tum Ganglerius: an Odin eodem cibo, quo Einheri, vescitur? — Cui Har: cibum, qui in ejus mensa apponitur, dat duobus lupis, qui ei sunt, quorum nomina Gerius et Frekius; ipse nullo cibo indiget, vinum illi et potus et cibus est, uti hoc loco dicitur:

Gerium et Frekium
satiat bello adsvetus
gloriosus exercituum pater;
sed vino solo
armis nobilis
Odin semper vivit.

Duo corvi axillis ejus insident, qui in aures ei dicunt omnia nova, quæ vident aut audiunt; horum nomina sunt Hugin et Munin. Hos primo diluculo emittit, ut totum mundum pervolent; reveniunt autem tempore prandii. Hac re multarum rerum gnavus fit. Eam ob caussam homines eum vocant Deum Corvorum. Sic hoc loco:

Hugin et Munin
volant quotidie

— 13) *sic Reg.*; fljúga, *forma solita*, *cett.* — 14) heima alla, *U, H.* — 15) *om. U, H.* — 16) *a* [að dagverðarmáli, *W*, *Res.*; vm dagverþ, *U.* — 17) *a* [því heitir hann, *U.* — 18) Grímnism. *v. 20.* — 19) *sic Reg.*; fljúga, *cett.*

jórmungrund yfir;
óumk[1] ek Hugin,
at hann aptr nè komi
þó sjámk ek meirr at Munin[2].

39. þá mælti Gángleri: hvat hafa Einherjar at drykk, þat er þeim endist jafngnógliga sem vistin? eða er þar vatn drukkit? þá segir Hár: undarliga spurðu[3] nú, at Allföðr mon[4] bjóða til sín konúngum ok jörlum, [eða öðrum ríkismönnum, ok muni[5] gefa þeim vatn at drekka, ok þat veit trúa mín, at margr kemr sá til Valhallar, er dýrt mundi þikkjast kaupa vatnsdrykkinn, ef eigi væri betra fagnaðar þángat at vitja, sá er áðr þolir sár ok sviða til banans; annat kann ek [þèr þaðan segja[6]. Geit sú er Heiðrún heitir stendr uppi á Valhöll, ok bítr barr af limum très þess, er mjök er nafnfrægt, er Leraðr[7] heitir, en or spenum hennar rennr mjöðr[8] sá, er hon fyllir skap*t*ker[9] hvern dag; þat er svâ mikit, at allir Einherjar verða fulldrukknir af. þá mælti Gángleri: þat er þeim geysi haglig geit; forkunnar góðr viðr mun þat[10] vera, er hon bítr af. þá mælti[11] Hár: enn er meira mark at[12] of hjörtinn Eikþyrni[13], er stendr á Valhöll, ok bítr af limum þess tres, en af hornum *hans*[14] verðr sva mikill dropi, at niðr kemr í Hvergelmi, en[15] þaðan af falla ár þær, er svâ heita: Síð, Víð, Sekin, Ekin[16], Svöl, Gunnþró[17], Fjörm[18],

[1]) óvmz, *W*; vnz, *U*; uns at Hanginn hann, *H*. — [2]) þó siamz meiR vm Mvniu, *W*, *U*; þ. sinnist ec, *etc*. *H*. — [3]) spyrr þú, *W*. — [4]) mvn, *W*; mundi, *U*, *H*. — [5]) *a* [ok mvndi hann, *U*. — [6]) *a* [segja þèr þaðan, *W*. — [7]) Leraþs (*ex originali cum r. elongato?*), *U*; leradz, *S*; Beraþr, *H*. — [8]) mjólk, er hon, *U*. — [9]) skaptkeriþ, *U*; skaptkerit, *H*; skaptker þat hv. d., er svâ er mikit, *W*. — [10]) *sic Reg.*, *U*; sá, *W*. — [11]) s. (segir), *W*, *U*. — [12]) *om*. *W*, *Res.*; *a* [Meira er vert um h., *U*, *H*. — [13])

universam per terram;
paveo de Hugine
domum ne non redeat,
magis tamen sollicitus sum de Munine.

39. Tum Ganglerius: quid Einheri potus loco habent, quod eis æque abunde sufficiat, atque cibus? an ibi aqua bibitur? Har contra: mire nunc interrogas, quasi Omnipater invitatis ad se regibus aut dynastis, aut aliis potentibus viris, aquam bibendam daturus sit. Et profecto multis eorum, qui in Valhallam veniunt, aquæ potus magno constare videretur, si lautior victus eo loco non esset exspectandus iis, qui antea vulnera et dolores ad necem pertulerint. Aliud tibi inde referre habeo. Capra, cui Heidrunæ nomen, super in Valhalla stat, et frondes decerpit e ramis arboris celeberrimæ, quæ Leradus dicitur; verum e papillis ejus fluit mulsum, quo craterem quotidie implet, qui crater tantæ est capacitatis, ut omnes Einheri inde satis poti fiant. Ganglerius porro: capra ista ingentem illis usum præstat; eximiæ, credo, bonitatis est arbor illa, quam depascitur. Tum Har: magis memorabilis est cervus Eikthyrner, qui in tecto Valhallæ stat, et ramos ejusdem arboris depascitur; ex cujus cornibus tanta stillat gutta, ut in Hvergelmerem decidat, indeque profluunt amnes, quorum nomina sunt: Sida, Vida, Sekina, Ekina, Svola, Gunnthroa, Fjorma, Fimbulthula, Gipula, Gopula, Gomula, Geirvimula; hi per Asarum territoria labuntur. Hi præterea nominantur: Thyna, Vina,

sic W cum Edd. ant. (Grimnism. *v. 26*); Eirþyrni (*mend. pro* Eicþyrni?), *Reg.*, *S*; Takþyrni, *U*, *H*; Eikþirmi, *Res.* — [14]) *add.* *W*, *U*, *H*, *Res.* — [15]) ok, *W.* — [16]) *sic W*; Sekin, Ekin, *Reg.*; Sækin, Ækin, *U.* [17]) Gundra, *S*; Gunnþrá, *Res.* — [18]) Fiorni, *U*; Fjörin, *H.*

Fimbulþul[1], Gipul, Göpul[2], Gömul, Geirvimul[3]; þessar falla um Ása bygðir. þessar eru enn nefndar: þyn[4], [Vin, þöll[5], Böll[6], Gráð, Gunnþráin[7], [Nyt, Naut[8], Nönn, Hrönn, Vína, Vegsvinn[9], þjóðnuma[10].

40. þá mælti Gángleri: þetta eru undarlig tíðindi, er nú sagðir þú; geysi mikit hús mun Valhöll vera, allþraungt mun þar opt [vera fyrir durum[11]? þá svarar Hár: hví spyrr þú eigi þess, hversu margar dyrr eru á Valhöll[12], eða hversu stórar? ef þú heyrir þat sagt, þá muntu segja, at hitt er undarligt, ef eigi má gánga út ok inn hverr er vill. En þat[13] er með sönnu at segja, at eigi er þraungra at skipa hana, en gánga í hana; hèr máttu heyra í Grímnismálum[14]:

Fimm hundrat dura
ok [of fjórum tögum[15]
svå hygg ek á Valhöllu vera;
átta hundroð[16] Einherja
gánga senn or einum durum,
þá er þeir fara við[17] vitni at vega.

41. þá mælti Gángleri: Allmikill mannfjöldi er í Valhöll, [svå njóta[18] trú minnar at[19] allmikill höfðíngi er Óðinn, er hann stýrir svå miklum her[20], eða hvat er skemtun Einherjanna, þá er þeir drekka eigi? Hár segir: hvern dag, þá[21] er þeir hafa klæðzt[22], þá

[1]) Fimbvl, þvl, *W*, *H*. — [2]) Gjöful (*v.* Gjöpul, *U*), *U*, *H*. — [3]) Geirrvmvl, *W*; Geirvmul, *U*, *H*. *Secunda et recentior manus in margine codicis U addidit:* Sliðr ok Dríð, Sylgr ok Ylgr, Vigleiptr ok Gjol; *cfr. supra, cap. 4., pag. 40.* — [4]) Fyri, *U*, *H*. — [5]) *a* [Vinþoll, *U*, *H*. — [6]) Holl, *W*, *U*, *H*, *Res.* — [7]) *Reg. scribit* GUNþRAIN; Gunnþorin, *W*; Gundro, *U*, *H*; Gunnþröm, *Res.* — [8]) *a* [Navtt, Reytt, *U*, *H*. — [9]) *sic* Grímnism.; Vog, Svinn, *Reg.*; Veg, Svinn, *W*, *Res.*; Veglvn, *U*, *H*. — [10]) *Hic prima manus signum in textu codicis U addidit, et in margine*

Tholla, Bolla, Grada, Gunnthraina, Nyta, Nota, Nonna, Hronna, Vina, Vegsvinna, Thjodnuma.

40. Tum Ganglerius: mirabiles sunt res, quas modo narrasti. Ingentis magnitudinis ædes Valhalla haud dubie est, sæpeque densa turba, opinor, ibi ante fores se constipat. Cui Har: cur non id rogas, quot fores Valhallæ sint, quamque magnæ? Quod si relatum audies, mirum esse dices, ni quicunque intrare et exire pro lubitu possit. Ut autem, quod verum est, profitear, non angustius occupatur (Valhalla), quam intratur. De hac re audire potes quæ adferunt Sermones Grimneris:

Quingenta ostia
et amplius quadraginta,
ita puto in Valhalla esse;
octingenti Einheri
exeunt simul per unum ostium,
cum contra Lupum pugnatum eunt.

41. Tum Ganglerius: permagna hominum multitudo est in Valhalla; ita fructum percipiam ex fide mea, ut Odin excellentissimus princeps est, qui tantam multitudinem regat. Quod vero est oblectamentum Einherorum, quando non poculis adsident? Har respondet: quotidie, vestitu sumto, armaturam induunt, exeunt in aream, inter se pugnant, unusque ex altero cadit. Hic ludus

---

inferiori adscripsit multa fluviorum nomina (á heiti), *quæ huc non pertinent.* — 11) *a* [fyri dvrvm vera, *W.* — 12) höllinni, *W.* — 13) *om. W.* — 14) *v. 23.* — 15) *a* [fiora tvgo, *U.* — 16) DCCC, *W*; VIII hvndrvt, *U.* — 17) *sic W, U*; vt, *Res.*; *Reg.* með, *certe hoc contextu rarissimum, quamvis non sine omni analogia.* — 18) ek *add. W*; þat veit trú mín, *H.* — 19) *om. W.* 20) fólksfjölda, *H*; *a* [*om. U.* — 21) *om. W, Res.* — 22) *Reg. scribit* klætz; klæz, *W.*

hervæða þeir sik, ok gánga út í garðinn ok berjast, ok [fellr hverr á annan[1]; þat er leikr þeirra; [ok er líðr at dögurðarmáli[2] þá ríða þeir heim til Valhallar[3], ok setjast til drukkju[4]. Svâ sem hèr segir[5]:

Allir Einherjar
Óðins túnum í
höggvast hverjan dag;
val þeir kjósa
ok ríða vígi frá,
sitja meirr um sáttir saman.

En[6] satt er þat er þú sagðir, mikill er Óðinn fyrir sèr, mörg dæmi finnast til þess. Svâ er hèr sagt í orðum sjálfra Ásanna:

Askr Yggdrasils[7]
hann er æztr viða,
en Skíðblaðnir skipa,
Óðinn Ása,
en jóa Sleipnir;
Bifröst brúa,
en Bragi skálda;
Hábrók hauka,
en hunda Garmr[8].

42. Þá mælti Gángleri: [hverr á þann hest Sleipni? eða hvat er frá honum at segja[9]? — Hár segir: eigi kanntu deili á Sleipni, ok eigi veiztu atburði, af hverju hann kom, en þat mun þèr þykkja[10] frásagnar vert. Þat

---

[1]) *a* [fellir hverr annan, *W*, *U*, *S*, *H*, *Res.* — [2]) *a* [oc at dagverþi, *U*, *H.* — [3]) hallarennar, *W.* — [4]) drykkiv, *W.* — [5]) Vafþrúðn. m. *v. 41.* — [6]) *Hanc periodum om. U, H, et inserunt narrationem de vento (supra cap. 18), deinde:* ok enn segir: Askr Ygdras. *etc.* — [7]) *sic W;* Ygdrasils, *Reg.*, *U*, *Res.* — [8])

eorum est. Adpetente vero hora prandii, domum ad Valhallam equitant et ad potandum consident. Sicuti hoc loco dicitur:

Omnes Einheri
in Odinis areis
quotidie ictus mutuo inferunt,
cædendos eligunt,
et a prœlio equitant,
deinde concordes consident.

Illud autem verum est, quod dixisti, Odinem excellentem esse, cujus multa exempla reperiuntur. Id verbis ipsorum Asarum significatur hoc loco[a]:

Fraxinus Ygdrasilis,
ea est arborum præstantissima,
Skidbladner vero navium,
Odin Asarum,
equorum autem Sleipner,
Bivrasta pontium,
Bragius poëtarum,
Habrokus accipitrum,
canum vero Garmus.

42. Tum Ganglerius: quis possidet equum illum, Sleipnerem? aut quid de eo referre habes? Cui Har: nullam (igitur) notitiam habes Sleipneris, neque rationes nosti, unde ortus sit; quæ res tibi relatu digna videbitur. Accidit primis temporibus, postquam Dii sedes fixerant,

---

sic cett.; Gramr, *Reg.* — [9]) *a [* hvaðan kom hestrinn Sleipnir? *U, H; deinde U novum caput rubris literis inscribit:* Frá því er Loki gat Sleipni við Svaþilfera; *caput ita incipit:* Smiþr nockvrr kom til Ása ok bavþ at gera þeim borg, *etc.* — [10]) þickiþa, *mendose, Reg.*

a) Grímnismál, 43.

var snimma í öndverða bygð goðanna, þá er goðin höfðu sett Miðgarð ok gert Valhöll, þá[1] kom þar smiðr nokkvorr, ok bauð at gera þeim borg á þrim misserum, svå góða[2] at [trú ok[3] örugg væri fyrir bergrisum ok hrímþursum, [þótt þeir komi[4] inn um Miðgarð. En hann mælti sèr þat til kaups, at hann skyldi eignast Freyju, ok hafa vildi hann sól ok mána. Þá gengu Æsirnir[5] á tal, ok rèðu ráðum sínum, ok var þat kaup gert við smiðinn, at hann skyldi eignast þat, er hann mælti til, ef hann fengi gert borgina á *einum* vetri: en hinn fyrsta sumars dag, ef nokkvorr lutr væri úgjörr[6] at[7] borginni, þá skyldi hann af kaupinu; skyldi hann af öngum manni lið þiggja til verksins. Ok[8] er þeir sögðu honum þessa kosti, þá beiddist hann, at þeir skyldu lofa, [at hann[9] hefði lið af hesti sínum, er Svaðilföri[10] hèt[11]: en því rèð Loki, er þat var tillagt við hann. Hann tók til hinn fyrsta vetrar dag at gera borgina, en of nætr dró hann til grjót á hestinum; en þat þótti Ásunum[12] mikit undr, hversu stór björg sá hestr dró, ok hálfu meira þrekvirki gerði hestrinn en smiðrinn; en at kaupi þeirra voru sterk vitni ok mörg særi, fyrir því at jötnum[13] þótti ekki trygt at vera með Ásum griðalaust, ef Þórr kvæmi heim; en þá var hann farinn í Austrveg at berja tröll. En er á leið vetrinn, þá sóttist mjök borgar gerðin[14], ok var hon svå há ok sterk, at eigi mátti å þat leita. En þá er III dagar voru til sumars, þá var komit mjök at borghliði. Þá settust guðin å dómstóla sína ok leituðu ráða, ok spurði hverr annan,

---

1) *om. W.* — 2) travsta, *W, H.* — 3) *a [om. W, U, H.* — 4) *a [* þò at þeir kiæmi, *W.* — 5) Æsir, *W.* — 6) vangerr, *U.* — 7) sic *Reg., W, U;* af, *Res., Rask.* — 8) en, *W.* — 9) *a [ex W; om. Reg.* — 10) Svaðilfari, *W, H;* Svaðilferi, *U (semper),*

posito jam Midgardo exstructaque Valhalla, ut faber quidam eo adveniret, qui pollicitus est, se tribus semestribus arcem illis exstructurum, tam præstantem, ut firmum validumque propugnaculum esset adversus gigantes saxicolas et pruinosos, etsi Midgardum intrarent. Mercedis loco sibi pactus est Freyam uxorem, atque insuper Solem et Lunam habere voluit (sibi postulavit). Tum Asæ in colloquium secesserunt et consilia inter se contulerunt, quo facto ea cum fabro facta pactio est, ut quod postulasset potiretur, si arcem exstruere unius hiemis spatio posset; si qua vero pars arcis prima die æstatis non absoluta esset, mercede excideret, nullius autem hominis opera ad perfectionem operis uteretur. Quas conditiones cum ei proposuissent, veniam ab eis petiit, ut sibi uti liceret opera equi sui, cui Svadilforio nomen erat; auctoritate vero Lokii factum est, ut hoc ei concederetur. Prima die hiemis arcem facere instituit, noctu saxa equo adtraxit; id vero Asis magno fuit miraculo, quanta saxa equus ille traheret, qui quidem laborem multo majoris molis, quam faber, sustinuit. Verum hoc eorum pactum firmis testibus multisque juramentis sancitum fuit, eo quod giganti minus tutum esse videbatur, versari inter Asas nulla stipulata securitate, si Thor domum rediret, qui quidem tunc in regiones orientales ad percutiendos (cædendos, interficiendos) gigantes profectus erat. Præcipiti jam hieme opus multum processerat, et erat arx tam celsa et firma, ut expugnari nullo modo posset. Cum vero tres dies superessent ad initium æstatis, opus propemodum ad

---

S. — 11) *Reg. scribit* h.; heitir, *W.* — 12) Ásvm, *W.* — 13) *sic Reg., W, quod pro dat. sing. syncopato accipiendum*, jötninum, *quod dedit Raskius.* — 14) borgarsmiðin, *W*; borgar smiðit, *Res.*

hverr því hefði ráðit at gipta Freyju í Jötunheima, eða spilla loptinu ok himninum svâ, at taka þaðan sól ok túngl, ok gefa jötnum; en þat kom ásamt með öllum, at þessu mundi ráðit hafa sá, er flestu illu ræðr, Loki Laufeyjarson, ok kvóðu hann verðan[1] ills dauða, ef eigi hitti hann ráð til at smiðrinn væri af kaupinu, ok veittu Loka atgöngu. En er hann varð hræddr, þá [svarði hann eiða[2]: at hann skyldi svâ til haga, at smiðrinn skyldi[3] af kaupinu, hvat sem hann kostaði til. Ok it sama kveld, er smiðrinn ók út eptir grjótinu með hestinn Svaðilföra[4], þá ljóp or [skóginum nokkvorum[5] merr[6] at hestinum, ok hrein[7] við. En er hestrinn kendi hvat hrossi þetta[8] var, þá æddist hann, ok sleit sundr reipin, ok ljóp [til merarinnar, en hon undan til skógar[9], ok smiðrinn eptir ok vill taka hestinn, en þessi ross[10] laupa alla nótt, ok dvelst smíðin þá nótt; ok eptir um daginn varð ekki svâ smíðat sem fyrr hafði orðit. Ok þá er smiðrinn sèr, at eigi mun lokit verða verkinu, þá færist smiðrinn í jötunmóð. En er Æsirnir sá þat [til viss[11], at þar var bergrisi kominn, þá varð eigi þyrmt eiðunum, ok kölluðu[12] þeir á Þór: ok jafnskjótt kom hann, ok því næst fór á lopt hamarrinn Mjöllnir; galt þá smíðarkaupit, ok eigi sól ok[13] túngl, heldr synjaði hann honum at byggva í Jötunheimum, ok laust þat hit fyrsta högg er[14] haussinn brotnaði í smán mola, ok[15] sendi hann niðr undir[16] Niflhel.

1) sögðv hann verðvgan, *W.* — 2) *a* [sór hann æiða, *W.* — 3) væri, *W, U, H.* — 4) Svaðilfara, *semper, W.* — 5) *sic Reg.*; skógi nokkvorvm, *W*; *a* [skóginom, *H*; skóge merr nockur ein samt, *U.* — 6) ok *add. W.* — 7) hvein, *H*; oc hvein, *add. U.* — 8) hvat rossa þat, *W, S.* — 9) *sic Reg.*; *a* [á skóginn, en hon vndan, *W.* — 10) *om. W.* — 11) *a* [*om. U, H.* — 12) nemndo Þór, *U, H.* — 13) eða, *W.* — 14) at, *W.* — 15) en, *W.* — 16) í Niflheim, *U, H.*

portam arcis perductum fuit. Tum Dii in tribunalibus suis consederunt, consilia circumspiciebant, unusque alterum interrogabant, quis ejus consilii auctor fuisset, ut Freya in Jotunheimos nuptum daretur, aërque et cœlum corrumperetur, exemtis inde Sole et Luna, et in potestatem gigantum traditis. Convenit inter omnes, hoc consilium dedisse eum, qui plurimorum malorum auctor est, Lokium Loveyæ filium, quem fœda morte dignum judicarunt, nisi consilium excogitasset, quo faber mercede excideret. Itaque aggressionem in Lokium fecerunt. Qui, metu perculsus, jus jurandum dixit, se rem, quantavis mercede, ita instituturum, ut faber pacta mercede excideret. Atque eadem vespera, qua faber, saxa advecturus, equum Svadilforium traha junctum agebat, equa quædam alicunde ex sylva[a] prosiliens accurrit ad equum et adhinniit. Ut vero animadvertit equus, quale genus equorum hoc esset, furore raptus, diruptis funibus, ad equam cucurrit, illa vero in sylvam refugit, insequente fabro, qui equum comprehendere voluit. Cum autem equus equaque totam noctem currere pergerent, ea nocte fabricatio tardata est, neque insequenti die tantum operis, quantum antea, absolvi potuit. Faber autem, intelligens opus absolvi non posse, furorem giganteum induit. At Asæ, cum pro certo comperissent, adesse ibi gigantem montanum, juramentis non perpercerunt atque Thorem invocarunt, qui eodem temporis momento adfuit, moxque librato in sublime malleo Mjölnere, merce-

---

a) or skóginvm nokqvorvm] *sic explicandam putavi hanc phrasin; nisi forte malis subaudire* sinnvm, *i. e. aliquoties. Similem locutionem illi nondum reperi. Nota sunt* nakkvar, nokkvor, *alicubi, et* nokkur, *aliquo, ut adverbia.*

En Loki hafði þá ferð haft til Svaðilföra, at nokkvoru síðar bar hann fyl, þat [var grátt, ok[1] hafði VIII fætr, ok er sá hestr beztr með goðum ok mönnum. Svå segir í Völuspá:

þá gengu regin öll
á rökstóla,
ginnheilug goð
ok of þat gettust:
hverr hefði lopt allt
læfi[2] blandit
eða ætt jötuns
Óðs mey[3] gefna.
[Á gengust eiðar,
orð ok særi,
mál öll meginlig,
er á meðal fóru[4]:
þórr einn þat vann[5],
þrúnginn móði,
hann sjaldan sitr
er hann slíkt of fregn.

43. þá mælti Gángleri: hvat er at segja frá Skíðblaðni, er hann er beztr[6] skipa? Hvårt er ekki skip [jafngott sem hann er, eða jafnmikit[7]? Hár segir: Skíðblaðnir er beztr skipanna ok með mestum hagleik gerr[8], en Naglfari[9] er mest skip, [þat er á Muspell[10]. Dvergar

---

1) *a [om. W.* — 2) lævi, *W;* levi, *U.* — 3) Osk mey, *U.* — 4) *a [om. W.* — 5) vâ, *W, H;* þar vá, *U, Res.;* þar var, *multi Edd. ant. codices.* — 6) *Reg. h. l. scribit* betztr. — 7) *a* [iafnmikit sem hann, *W.* — 8) gort, *W.* — 9) Naglfar, *W;* en Naglfari er mestr, *U, H.* — 10) *a [om. W;* þat eigo Muspells megir, *U, H.*

dem operis reddidit, non quidem Solem et Lunam, sed eum prohibuit incolere Jotunheimos, primumque ictum tanta vi ei inflixit, ut calva in minuta frusta diffringeretur, ipsumque ad Niflhelam demisit. Lokius autem eum congressum cum Svadilforio habuerat, ut aliquanto post pullum equinum pareret, cinerei coloris, octo pedibus præditum, qui equus inter Deos hominesque præstantissimus est. Sic habet Vaticinium Valæ:

Tunc omnia Numina
conscenderunt tribunalia,
dii sanctissimi,
et de eo consultabant:
qui universum aërem
peste miscuisset,
aut progeniei giganteæ
Odi uxorem dedisset.

Rupta sunt juramenta,
promissa et sacramenta,
pacta solennia cuncta,
quæ (antea) intercesserant.
Thor solus id effecit,
tumidus præ ira;
ille raro quiescit,
cum talia inaudit.

43. Tum Ganglerius: quid de Skidbladnere memorandum, qui sit navium optima? Nullane navis æque præstans est, aut æque magna? Cui Har: Skidbladner (omnium) navium optima et summo artificio fabricata est, Naglfarius vero, qui in Muspello est, navis est maxima.

---

[a]) Völuspá 23. 21.

nokkvorir, [synir Ívalda[1], gerðu Skíðblaðni, ok gáfu Frey[2] skipit; hann er svâ mikill, at allir Æsir megu skipa hann, með vâpnum ok herbúnaði, ok hefir hann byr þegar er segl er[3] dregit, hvert er fara skal; en [þá er eigi skal fara með hann á sæ[4], þá er hann görr af svâ mörgum lutum ok með svâ mikilli list, at hann má vefja saman sem dúk ok hafa í púngi sínum.

44. Þá mælti Gángleri: gott skip er Skíðblaðnir, en allmikil[5] fjölkýngi mun við vera höfð, áðr svâ fái gert[6]. Hvârt hefir Þórr hvergi svâ farit, at hann hafi hitt fyrir sèr svâ ríkt eða ramt, at honum hafi ofrefli í verit fyrir afls sakar eða fiölkýngi? — Þá mælti[7] Hár: fár maðr vættir mik[8] at frá því kunni segja, en mart hefir honum harðfært þótt[9]; en þótt svâ hafi verit, at nokkvorr lutr hafi svâ [verit ramr eða sterkr[10], at Þórr hafi eigi sigr fengit á unnit: þá er *eigi*[11] skylt at segja frá, fyrir því at mörg dæmi eru til þess, ok því eru allir skyldir at trúa, at Þórr er máttkastr. Þá mælti Gángleri: svâ lízt mèr, sem þess lutar [mun ek yðr[12] spurt hafa, er engi er [til færr at segja[13]. Þá mælti Jafnhár: heyrt höfum vèr sagt frá þeim atburðum, er oss þykkja útrúligir at sannir muni vera, en hèr mun sjá sitja nær, er vita munu[14] sönn tíðindi af at segja, ok muntu því trúa, at hann mun eigi ljúga nú it fyrsta sinn, er aldri laug[15] fyrr. Þá mælti Gángleri: hèr mun ek standa ok hlýða, ef nokkvor orlausn[16]

---

1) *a [om. U.* — 2) Freyjo, *U, H.* — 3) upp, *add. W;* segl er dr. upp, *U.* — 4) *a* [þá er æigi skal með hann á sió fara, *W;* ef eigi skal honum á sæ fara, *U;* er honom scal af sæ fara, *H.* — 5) *sic W; Reg. scribit* almikil; mjök mikil, *H.* — 6) svâ veri gert. Gangleri segir en (n), *U, deinde novum caput incipit et rubricam addit:* hèr þegir Þriði. — 7) s. (segir), *W.* — 8) Fáir vænti ek, *W.* — 9) þó guþ hafi verit, *add. H.* — 10) *a [*

Nani quidam, filii Ivaldii, Skidbladnerem fabricarunt, et hanc navem Freyo dederunt; quæ navis tantæ magnitudinis est, ut omnium Asarum cum armis et apparatu bellico capax sit. Eidem navi, velo sublato, quocunque cursus sit, ventus secundus adspirat. Tot vero rebus composita tantaque arte fabricata est, ut, cum mari non committenda est, panni instar convolvi sacculoque includi possit.

44. Tum Ganglerius: eximia quidem navis Skidbladner est, sed magna scientia artis magicæ adhibeatur necesse est, opinor, antequam talia effici queant. Nunquamne Thor eo profectus est, ubi in tantam virium magnitudinis aut artis magicæ vim inciderit, ut vires ejus superaverit (aliorum) robur aut magia? Hic Har: pauci homines opinor, talia referre possunt, et tamen multa sunt, quæ ei visa sunt difficilia. Etsi vero ita fuerit, ut extiterit aliqua res tanta vi tantoque robore prædita, ut Thor inde victoriam referre non potuerit, tamen hoc narrare minime oportet, eo quod multa sunt ejus rei exempla, idque credere omnes oportet, Thorem esse fortissimum. Tum Ganglerius: jam videor mihi interrogasse vos ea de re, quam nemo vestrum dicere possit. Tum Jafnhar: relatas quidem audivimus res, quas veras esse nobis incredibile videatur, verum prope hic, opinor, adsidet is, qui veritatem harum rerum æstimare haud dubie novit, et opinor, hunc nunc prima vice non mentiturum, qui nunquam antea mendacium dixerit. Tum Ganglerius:

eða sterkr verit, *W*; en þótt svâ ramir lutir hafi til orðit, at hann fengi ei sigrat, þá er ei skyldt at segja frá, því at mörg eru dæmi til þess, *etc.*, *H.* — 11) *excidit in Reg., sed ceteri suppeditant.* 12) *a* [muna ek, *W.* — 13) *a* [til or at leysa, *U*; til urlausnar, *H.* — 14) *om. W.* — 15) ló, *U.* — 16) *Reg. scribit* orlavstn.

fær[1] þessa máls; en at öörum kosti kalla ek yðr vera yfirkomna, ef þèr kunnit eigi at segja þat er ek spyrr. Þá mælti Þriði: auðsýnt er nú, at hann vill þessi tíðindi vita, þótt oss þykki eigi fagrt at segja; [en þèr er at þegja[2]. Þat er upphaf[3] þessa máls, at Öku-Þórr[4] fór með hafra sína ok reið, ok með honum sá Áss, er Loki [er kallaðr[5]; koma þeir at kveldi til eins búanda[6], ok fá þar[7] náttstað. En[8] um kveldit tók Þórr hafra sína ok skar báða, eptir þat voru þeir flegnir ok bornir til ketils; en er soðit var, þá settist Þórr til náttverðar [ok þeir lagsmenn[9]. Þórr bauð til matar með sèr búandanum ok konu hans ok börnum þeirra: sonr búa[10] hèt Þjálfi[11] en Röskva dóttir. Þá lagði Þórr hafrstökurnar utar frá eldinum, ok mælti, at [búandi[12] ok heimamenn hans[13] skyldu kasta á hafrstökurnar[14] beinunum. Þjálfi, son búanda, [hèlt á lærlegg hafrsins, ok spretti á kníſi sínum ok braut til mergjar[15]. Þórr dvaldist þar of nóttina; en í óttu fyrir dag stóð hann upp ok klæddi sik, tók hamarinn Mjöllni ok[16] brá upp, ok vígði hafrstökurnar; stóðu þá upp hafrarnir, ok[17] var þá annarr halltr eptra fæti. Þat fann[18] Þórr, ok taldi, at búandinn[19] eða hans hjón mundi eigi skynsamliga hafa farit með beinum hafrsins[20], kennir hann at brotinn var lærleggrinn. Eigi þarf lángt frá því at segja, vita megu þat allir, hversu hræddr búandinn mundi vera[21], er hann sá at Þórr lèt síga [brýnnar ofan[22] fyrir

1) fæz, *W, H.* — 2) *a* [*om. W, H. U hæc brevius, ita:* þá svarar Gángleri; hèr hlýþi ek svörum þessa máls. Hár segir: *deinde novum caput incipit, rubricam addens:* Hèr hefr sögu Þórs ok Utgarða-Loka. — 3) En þat er vpph., *W.* — 4) Akuþórr (*ut sæpius*), *W.* — 5) *a* [heitir, *W* — 6) bónda, *W.* — 7) *sic cett, Reg.* þr̄ (*quasi* þeir); að *add. W.* — 8) Ok, *W.* — 9) *a* [*om. W, U, H.* — 10) bvanda, *W.* — 11) *Reg. scribit* þiálbi.

hic stabo et auscultabo, si quis forte ad ea, quæ interrogavi, respondere possit; alioquin vos superatos declaro, si dicere quæ interrogo nequeatis. Tum Thridius: jam facile visu est, velle eum has res scire, etsi nobis eas referre minime honestum videatur. Tibi igitur tacendum est. Hujus narrationis hoc est initium: Ökuthor (domo) profectus est cum capris suis et rheda, comitatus Asa, qui Lokius vocatur. Sub vesperum veniunt ad colonum quendam, ibique nocturnum hospitium nanciscuntur. Eodem vespere Thor capros suos cepit et utrumque mactavit, quo facto excoriati et in lebetem conjecti sunt; quibus elixatis ipse Thor una cum socio itineris (Lokio) ad sumendum cibum vespertinum consedit. Thor colonum ejusque uxorem horumque liberos ad cœnam secum invitavit: filius coloni nominabatur Thjalvius, filia Röskva. Tum Thor pelles caprinas extra ignem seposuit, præcepitque, ut colonus et domestici ejus ossa in pelles caprinas conjicerent. Thjalvius, filius coloni, os femoris capri manu tenens, cultro suo id pertudit et ad medullam (eximendam) perfregit. Thor ibidem nocte transacta, circa initium quartæ vigiliæ ante lucem surrexit, vestes induit, sumtumque malleum Mjölnerem libravit, pellesque caprinas consecravit, quo facto capri surrexerunt, quorum alter altero pede posteriore tum claudus erat. Quod animadvertens Thor, dixit, colonum aut ejus domesticos haud dubie ossa capri imprudentius tractavisse, sentiebat enim os femoris fractum esse. Non opus est multis verbis: omnes enim intelligere poterunt, quanto terrore co-

[12]) bóndinn, *W.* — [13]) *a* [börnin, *H.* — [14]) hafrstökvna, *W.* — [15]) *a* [laust l. h. með k. s. oc spretti til mergjar, *U, H.* — [16]) *om. W.* [17]) *om. W.* — [18]) sá, *W.* — [19]) hvsbóndinn, *W.* — [20]) *Reg. h. l. scribit:* hafvrsins. — [21]) verða, *W, H.* — [22]) *a* [brvnina, *U.*

augun, en þat er sá augnanna, þá hugðist hann falla mundu fyrir [sjóninni einni samt[1]; hann herði hendrnar at[2] hamarskaptinu, svâ at hvítnuðu knúarnir. En búandinn gerði, sem von var, at[3] öll hjúnin kölluðu ákafliga, báðu sèr friðar, buðu at [fyrir kvæmi[4] allt þat er þau áttu. En er hann sá hræzlu þeirra, þá gekk af honum móðrinn, ok sefaðist hann, ok tók af þeim í sætt börn þeirra, þjálfa ok Rösku, [ok gerðust þau þá skyldir þjónustumenn þórs[5], ok fylgja þau honum jafnan síðan.

45. Lèt hann þar eptir hafra, ok[6] byrjaði ferðina austr í Jötunheima ok allt til hafsins, ok [þá fór hann út yfir hafit þat it djúpa[7]; en er hann kom til lands, þá gekk hann upp, ok með honum Loki ok þjálfi ok Röskva. þá er þau höfðu litla hríð gengit[8], varð fyrir þeim mörk stór; gengu þau þann *dag*[9] allan til myrks[10]. þjálfi var allra manna fóthvatastr, hann bar kýl þórs, en til vista var eigi gott. þá er myrkt var orðit leituðu þeir sèr til náttstaðar, ok fundu fyrir sèr skála nokkvorn, mjök mikinn, voru dyrr á enda ok jafnbreiðar skálanum; þar leituðu þeir sèr náttbóls. En of miðja nótt varð landskjálfti mikill, gekk jörðin undir þeim skykkjum[11] ok skalf húsit; þá stóð þórr upp, ok hèt á lagsmenn sína, ok leituðust fyrir, ok fundu afhús til hægri handar í miðjum skálanum, ok gengu þanneg; settist þórr í dyrrin[12], en önnur þau[13] voru innar frá[14] honum, ok voru þau hrædd, en þórr hèlt hamarskaptinu ok hugði at verja sik; þá heyrðu þau ym mikinn ok gný. En er kom at dagan, þá

---

1) saman, *W*; *a* [sjónvnvm einvm saman, *U*. — 2) á, *W*. — 3) ok, *W*. — 4) *a* [yfirbót, *W*. — 5) hans, *W*; *a* [*om*. *H*. — 6) en, *W*. — 7) *a* [svam yvir þat it djúpa haf, *U*. — 8) þá, *add*. *W*. — 9) *excidit in Reg*., *sed celeri suppeditant*. — 10) myrkrs,

lonus correptus fuerit, quum Thorem conspexisset supercilia ob oculos demittentem: quantulum enim cunque apparebat oculorum, putabat se præ sola acie luminum collapsurum; ille vero (Thor) manubrium mallei manibus violenter comprimebat, ita ut condyli digitorum albescerent. Fecit autem colonus, id quod vero erat simile, ut omnes domestici vehementer exclamarent, pacem exposcerent sibi, omnia quæ possiderent in satisfactionem offerentes. Ille vero, quum eorum timorem animum adverteret, furore defervescente, mitigatus est, et gratiæ reconciliandæ caussa recepit liberos eorum, Thjalvium et Röskvam, qui tum facti sunt Thoris famuli obsequio obstricti, hique exinde eum perpetuo comitantur.

45. Relictis hoc loco capris, iter orientem versus in Jötunheimos ad oceanum usque incepit, trajectoque profundo illo oceano, quum ad terram perveniret, egressus est una cum Lokio, Thjalvio et Röskva. Qui quum paulisper essent progressi, in vastam sylvam ingrediebantur, totumque eum diem ad tenebras usque ambulando consumserunt. Thjalvius, qui ceteros homines pedum pernicitate præstabat, manticam Thoris portabat, erat autem haud parva cibariorum difficultas. Tenebris obortis, quum locum pernoctandi sibi quærerent, deversorium quoddam valde magnum invenerunt, in cujus altera extremitate erant fores, pari cum ipsa æde latitudine; hic sibi locum pernoctandi elegerunt. Media autem nocte ingens extitit terræ motus, adeo ut terra sub pedibus eorum succussibus vacillaret ædesque tremeret. Tum surrexit Thor

---

W, H. — [11]) *sic Reg., U, H*; skukkum, *id., W*; skriekjum, *S, Res.*; skrykkium, *Rask.* — [12]) dyrnar, *W, U, Res.* — [13]) *sic Reg., W.* — [14]) i frá, *W.*

gekk Þórr út ok sèr [hvar lá maðr[1] skamt frá honum í skóginum, ok var sá eigi lítill; hann svaf, ok hraut sterkliga; þá þóttist Þórr skilja hvat [látum verit hafði[2] of nóttina. Hann spennir[3] sik megingjörðum, ok óx honum ásmegin; en í því[4] vaknar sá maðr, ok stóð skjótt upp, en þá er sagt at Þór varð bilt einu sinni[5] at slá hann með hamrinum, ok spurði hann at nafni, en[6] sá nefndist Skrýmir[7], en eigi þarf ek, sagði[8] hann, at spyrja þik [at nafni[9], kenni ek at þú ert Ása-Þórr, en hvárt hefir þú dregit á braut hanzka minn? — Seildist [þá Skrýmir[10] til ok tók upp [hanzka sinn[11]; sèr Þórr þá, at þat hafði hann haft [of nóttina fyrir skála[12], en afhúsit, þat[13] var þumlúngrinn[14] hanzkans. Skrýmir spurði, ef Þórr vildi hafa föruneyti hans, en Þórr játti því; þá tók Skrýmir ok leysti nestbagga[15] sinn, ok bjóst til at eta dögurð[16], en Þórr í öðrum stað ok hans fèlagar. Skrýmir bauð þá[17] at þeir legði mötuneyti sitt, en Þórr játti því; þá batt Skrýmir nest þeirra allt í einn bagga, ok lagði á bak sèr; hann gekk fyrir of daginn, ok steig heldr stórum, en síðan[18] at kveldi leitaði Skrýmir þeim náttstaðar undir eik nokkvorri[19] mikilli. Þá mælti Skrýmir til Þórs, at hann vill leggjast niðr [at sofna[20]: en þèr takit nestbaggann ok búit til náttverðar[21] yðr. Því næst sofnar Skrýmir ok [hraut fast, en Þórr tók nestbaggann ok skal leysa; en svâ er at segja, sem útrúligt mun þykkja, at engi[22] knút fèkk hann leyst, ok [engi álarendann hreyft[23], svâ at þá

[1]) *a* [mann, hvar lá, *W.* — [2]) *a* [lætum verið hefði, *W.* — [3]) spenati, *W.* — [4]) bili, *add. W.* — [5]) eitt sinni, *W.* — [6]) *om. W.* — [7]) *sic Reg., W, U*; Skrýmnir, *S, H, Res.* — [8]) segir, *W.* — [9]) *a* [nafns, *W.* — [10]) *a* [hann, *W.* — [11]) *a* [hanzkann, *W.* — [12]) *a* [fyri skála vm nóttina, *W.* — [13]) *om. W.* — [14]) þumallinn, *H, Res.* — [15]) *in Reg. scriptum* nesbagga. — [16]) dagverð, *W*

sociosque excitavit, qui circumspicientes in media æde ad dextrum latus recessum invenerunt, eoque se contulerunt. Thor medias fores occupavit ibique consedit, ceteri intra eum se collocarunt, timore affecti; Thor autem manubrium mallei manu tenuit et se defendere cogitavit. Mox audiverunt ingentem sonitum ac strepitum. Sub diluculum Thor egressus animadvertit hominem haud procul inde in sylva jacentem, haud exigua statura, qui dormiens vehementer stertebat. Hinc Thor caussam nocturni fremitus intelligere sibi visus, cingulis roborificis se cingit, unde ei robur Asicum crevit. Hoc autem temporis momento experrectus vir ille subito surrexit. Tum vero Thor prima vice animo consternatus fuisse dicitur, quominus eum malleo perculeret, et de nomine ejus quæsisse. Ille se Skrymerem vocari dixit: sed non opus mihi est, inquit, te de nomine interrogare, novi enim, te esse Thorem Asicum; an vero tu abstraxisti manicam meam? Hæc dicens Skrymer, extenso brachio, manicam suam sustulit. Tum Thor intelligit, hac se pro deversorio usum fuisse nocte præcedente; recessus autem ædis erat vaginula pollicaris[a]. Interrogavit Skrymer, an se itineris socium habere optaret. Quod quum probasset Thor, Skrymer sarcinam viatici sui solvit, prandium sumturus; Thor autem et socii ejus alio loco (idem fecerunt). Tum Skrymer proposuit, ut mensæ consortium inter se facerent. Quo a Thore probato, Skrymer omne quod iis erat viaticum in unam sarcinam colligavit et tergo suo imposuit. Hac die ceteros præcedebat, ingentes gradus faciens; ad-

(ubique), *H.* — [17]) *om. W.* — [18]) síð, *W.* — [19]) *om. W.* — [20]) *a* [ok sofa, *W.* — [21]) náttverðar, *W.* — [22]) engan, *W*, *U.* [23]) *in Reg. quasi* hreypt *scriptum; a* [engan ál. hrært, *W.*

[a]) *Vide* Harbarz ljóð, *25; Ægisdrekka, 61.*

væri lausari en áðr; ok er hann sèr at þetta verk má eigi nýtast, þá varð[1] hann reiðr, greip þá hamarinn Mjöllni tveim höndum, ok steig fram öðrum fæti at þar er Skrýmir lá, ok lystr í höfut honum[2], en Skrýmir vaknar ok spyrr hvárt laufsblað nakkvart[3] fèlli í höfut honum, eða hvárt þeir hefði[4] þá matazt, ok sè búnir til rek*k*na? Þórr segir[5], at þeir munu þá sofa gánga[6]. Gánga þau[7] þá undir aðra eik; er þat þèr satt at segja, at ekki var þá óttalaust at sofa. En at miðri nótt, þá heyrir Þórr at Skrýmir hrýtr [ok sefr[8] fast, svá at dunar í skóginum. Þá stendr hann upp ok gengr til hans, reiðir hamarinn títt ok hart, ok lystr ofan[9] í miðjan hvirfil honum; hann kennir at hamars muðrinn[10] sökkr djúpt í höfuðit. En í því bili vaknar Skrýmir [ok mælti[11]: hvat er nú? fèll akarn[12] nokkvot í höfut mèr? eða hvat er títt um þik Þórr? En Þórr gekk aptr skyndiliga, ok svarar[13], at hann var þá nývaknaðr, [sagði at þá var[14] miðnótt, ok enn væri mál at sofa. Þá hugsaði Þórr þat, ef hann kvæmi svá í færi, at slá hann it þriðja högg, at aldri skyldi hann sjá sik síðan: liggr nú ok gætir ef Skrýmir [sofnaði fast[15]. En[16] litlu fyrir dagan þá heyrir hann[17] at Skrýmir mun sofnat hafa, stendr þá upp ok hleypr at honum, reiðir þá hamarinn af öllu afli, ok lystr á þunnvánganu*n*, þann er upp vissi; [sökkr þá[18] hamarinn upp at skaptinu. En Skrýmir settist upp, ok strauk of vángann ok mælti: hvárt munu foglar nokkvorir sitja í trènu yfir mèr? mik

---

1) verðr h. r. ok greip ham., *W.* — 2) *om. W.* — 3) *om. W.* — 4) hafi, *W.* — 5) sagði, *W*, (*Reg.* s.). — 6) *om. W.* — 7) þeir, *W.* — 8) *a [om. W, H.* — 9) *om. W.* — 10) munninn, *W.* — 11) *a [om. W.* — 12) axkorn, *U, S.* — 13) sagði, *W.* — 14) *a* [ok þá var, *W.* — 15) *a* [sofnar enn, *W.* — 16) ok, *W.* — 17) *Reg. ordinem invertit:* hann heyrir þá. — 18) *a* [sökkr, *W.* —

petente vero vespere locum pernoctandi iis delegit sub ingenti quadam arbore. Tum Skrymer Thori significat, se decumbere et quietem capere velle: vos autem (inquit) sarcinam viatici sumite et cœnam vobis parate. Deinde Skrymer obdormivit et vehementer stertebat. Thor vero sarcinam viatici sumsit, ut eam solveret: sed referendum est, quod forte incredibile videatur, quod nullum nodum solvere, nullam loramentorum extremitatem expedire, ut laxior quam antea esset, valuit[a]. Quod quum se frustra conari videret, ira accensus, malleum Mjölnerem utraque manu prehendit, altero pede ad locum, ubi jacebat Skrymer, promoto, ictum capiti ejus infligit. Skrymer expergefactus interrogat, an folium aliquod in caput suum deciderit, et an cibum sumserint, et ad quiescendum parati sint. Thor ostendit, ipsos tunc cubitum ituros. Inde alii arbori succedunt. Neque tunc, ut vera referam, quies periculo caruit. Media vero nocte audit Thor, Skrymerem stertere et arcte dormire, adeo ut sylva resonaret; itaque surgit, accedit ad eum, malleum cito et magna vi librat, ictum desuper infligit medio vertici ejus, et animadvertit, rostrum mallei alte in caput demergi. Hoc vero ipso temporis momento evigilat Skrymer, et quærit: quid nunc? num glans aliqua in caput meum decidit? aut quid agis, Thor? Thor subito regrediens respondet, se nuper evigilasse, mediam jam esse noctem, tempusque adhuc esse dormiendi. Tunc animo cogitavit Thor, si occasio ita ferret, tertium ei ictum sic infligere, ut se nunquam postea oculis cerneret. Cubat igitur et observat, an Skrymer arcte obdormisceret. Paullo vero ante diluculum animadvertens Skrymerem obdormivisse,

[a]) *Vide* Ægisdrekka, *63.*

grunar[1] er ek vaknaða, at tros[2] nokkvort[3] af kvistunum fèlli í höfut mèr, hvârt vakir þú Þórr? mál mun vera [upp at standa ok klæðast, en ekki eigut þèr nú[4] lánga leið fram til borgarinnar, er kallat er Útgarðr[5]. Heyrt hefi ek, [at þèr hafit kvisat í milli yðvar[6] at ek væra ekki lítill maðr vexti, en sjá skulut þèr þar stærri menn, er þèr komit í Útgarð. Nú mun ek ráða yðr heilræði: látið þèr eigi stórliga yfir yðr, ekki munu hirðmenn Útgarða-Loka vel þola þvílikum kögursveinum köpuryrði[7]; en at öðrum kosti hverfit aptr, ok þann ætla ek yðr[8] betra af at taka[9]. [En ef þèr vilit fram fara, þá stefnit þèr í austr, en ek á nú norðr leið til fjalla þessa, er [nú munut þèr[10] sjá mega. Tekr Skrýmir nestbaggan*n* ok kastar á bak sèr, ok snýr þvers [á braut[11] í skóginn frá þeim, ok er þess *eigi*[12] getið at Æsirnir bæði þá heila hittast[13].

46. Þórr [fór fram á leið[14] ok þeir fèlagar, ok gekk[15] fram til miðs dags; þá sá þeir borg standa á völlum nokkvorum, ok settu hnakkan*n* á bak sèr aptr, áðr þeir fengu sèt yfir upp; gánga til borgarinnar, ok var grind fyri borghliðinu, ok lokin aptr. Þórr gekk á grindina, ok fèkk eigi upp lokit, en er þeir þreyttu at komast í borgina, þá smugu þeir milli spalanna, ok komu svâ inn; sá þá höll mikla, ok gengu þannig; var hurðin opin; þá

---

1) grvnaði, *W.* — 2) fjöðr nockur, *U*, *H.* — 3) *sic Reg.*; nokkut, *W.* — 4) *a* [at standa vpp ok klæða (sic), þó eigv þer nv ekki lánga l., *W.* — 5) *in Reg. h. l. scriptum* Vtgarð; er kölluð er Útgarðr, *W*, *S*; er Útgarðr heitir, *H*; er Miþgarðr heitir, *U*, *sed ipse librarius correxit, addens* vt *supra lineam.* — 6) *a* [qvis yðart, *H.* — 7) knapyrði, *H.* — 8) vera, *add. W.* — 9) ráþa, *H.* — 10) *a* [þer megit nv, *W.* — 11) *a* [*om. W.* — 12) *om. Reg. et W.* — 13) biði hann heilan fara, *U.* — 14) *a* [snýr fram á leiðina, *W.* — 15) gengr, *W*; gengo, *H.*

surgit, adcurrit ad eum, malleum totis viribus tum librat, atque in id tempus capitis, quod sursum spectabat, incutit, malleo manubrio tenus demerso. At Skrymer se erigebat, genamque mulcens: avesne aliquæ, inquit, supra me in arbore sedent? suspicabar, quum evigilassem, quisquilias aliquas e ramis in caput meum decidisse. Tune vigilas, Thor? Tempus est, credo, surgendi vestesque induendi. Neque vobis jam longum restat viæ spatium ad urbem, quæ dicitur Utgardus. Animadverti vos invicem mussantes, me virum esse statura non exiguum, ibi vero, si Utgardum veneritis, grandiores viros videbitis. Nunc salutare consilium vobis dabo: ne vos elatius geratis, non enim aulici Lokii Utgardensis æquo animo ferent magniloquentiam talium puerulorum; alioquin revertimini, quam conditionem vobis potius eligendam censeo. Sin autem iter persequi cogitatis, orientem versus cursum dirigite, mihi vero jam iter est septemtrionem versus ad montes hosce, quos nunc conspicere potestis. Skrymer sumtam viatici sarcinam in tergum sibi rejicit, transversaque via in sylvam se convertens ab iis digressus est, neque memoriæ proditum est, Asas optasse, ut salvi iterum congrederentur.

46. Thor cum sociis progressus, ad mediam diem ire perrexit; tum vident arcem in campis quibusdam sitam, occiput in tergum reclinantes, antequam suspicere (summam arcem) possent. Succedunt ad arcem, cujus portæ janua clathrata objecta erat clausaque. Thor in clathros impetu facto januam aperire non potuit; quoniam vero in arcem pervenire contenderunt, per transennas irrepserunt, atque sic intrarunt. Tum ingentem aulam viderunt, eoque se contulerunt. Janua erat aperta: intrant: in utroque

gengu þeir inn, ok sá þar marga menn á två bekki, ok flesta ærit stóra. Því næst koma þeir fyrir konúnginn Útgarða-Loka, ok kvöddu hann, en hann leit seint til þeirra, ok glotti um[1] tönn ok mælti: seint er um lángan veg at spyrja tíðinda[2], eða er annan veg en ek hygg, [at þessi sveinstauli sè Öku-Þórr[3]? en meiri muntu vera en mèr lízt[4] þú, eða hvat íþrótta [*er þat*[5] er þèr fèlagar þykkist vera við búnir? engi skal hèr vera með oss, sá er eigi kunni nokkorskonar list eða kunnandi umfram flesta[6] menn. Þá segir[7] sá er síðarst gekk, er Loki heitir: kann ek þá íþrótt, er ek em albúinn[8] at reyna, at engi er hèr sá inni, er[9] skjótara skal eta mat sinn en ek. Þá svarar Útgarða-Loki: íþrótt er þat, ef þú efnir, ok freista skal þá þessar íþróttar[10], kallaði utar á bekkinn, at sá er Logi heitir skal gánga á gólf fram, ok freista sín í móti Loka. Þá var tekit trog eitt, ok borit inn á hallargólfit, ok fyllt af slátri; settist Loki at öðrum enda, en Logi at öðrum, ok át hvårrtveggi sem tíðast ok mættust í miðju troginu; hafði þá Loki etið slátr allt af beinum, en Logi hafði ok etið slátr allt ok beinin með, ok svå trogit, ok sýndist nú öllum sem Loki hefði látið leikinn. Þá spyrr Útgarða-Loki, hvat sá hinn úngi maðr kunni leika? En Þjálfi segir, at hann mun freista at[11] renna skeið nokkvor, við einhvern þann er Útgarða-Loki fær til. [Hann segir, Útgarða-*Loki*[12], at þetta er góð íþrótt, ok kallar þess meiri vân at hann sè[13] vel at sèr búinn of skjótleikinn[14], ef

---

1) við, *W*, *U*. — 2) sönn tíðindi, er svein stauli ein er orþin at Avko þór, *U*. — 3) *a* [er þessi s. orðinn Akvþórr, *W*. — 4) sýniz, *W*. — 5) *a* [*om. Reg.* — 6) aðra, *W*. — 7) svarar, *W*. — 8) bvinn, *W*. — 9) at, *W*. — 10) *Reg. h. l. scribit* iþriottar. — 11) ok, *W*. — 12) *sic Reg.*, *om.* τῷ Loki *errore librarii*; *a* [Utgarða loki segir, *W*. — 13) er, *W*. — 14) *sic Reg.*, *W*.

scamno multos homines conspiciunt, quorum plerique erant enormi corporis magnitudine. Mox accedunt ad regem, Lokium Utgardensem, eumque salutant. Ille cunctanter ad eos respexit, nudatisque dentibus subridens dixit: [prolixum est, de eventis longinqui itineris quærere[a]; an res aliter se habet, quam opinor, pusionem huncce esse Öku-Thorem? At majorem te virum, quam specie præfers, præstabis, opinor. Quænam, quæso, artes sunt, in quibus tu sociique tui versati vobis videmini? Nemo hic apud nos versabitur, qui non aliquam artem aut peritiam præ plurimis hominibus calleat. Excepit is, qui postremus ibat, qui Lokius vocatur: calleo artem, cujus specimen edere paratissimus sum, nemo hic intus erit, qui cibum suum citius quam ego comedere queat. Cui Lokius Utgardensis: hoc si præstiteris, in artibus numerandum est, quare hujus artis periculum est faciendum. Mox inclamavit sessores scamni exterioris, ut is, cui Logio nomen esset, in pavimentum procederet et cum Lokio certamen experiretur. Tum sumtus est linter, et in pavimentum aulæ inlatus, carnibusque repletus, ad cujus alteram extremitatem Lokius, ad alteram Logius consederunt, quorum uterque quam citissime cibum comedit, et in medio lintre se occurrerunt. Tum Lokius ossa carnibus penitus nudaverat, Logius autem carnes unaque ossa atque lintrem consumserat. Quam ob rem Lokius omnium judicio hunc ludum perdidisse existimatus est. Porro interrogat Lokius Utgardensis, quem ludum juvenis ille calleat? Thjalvius profitetur se tentaturum decurrere aliquot stadia cum aliquo ab Lokio Utgardensi designato. Lokius Utgardensis hanc eximiam esse artem demonstrat,

[a]) vel: *sero per longam viam vera audire contingit.*

hann skal þessa íþrótt inna; en þó lætr hann skjótt þessa skulu freista. Stendr þá upp Útgarða-Loki ok gengr út[1], ok var þar gott skeið at renna eptir sléttum velli. Þá kallar Útgarða-Loki til sín sveinstaula nokkvorn, er nefndr er Hugi, ok bað hann renna í köpp[2] við Þjálfa. Þá taka þeir it fyrsta skeið, ok er Hugi því framarr, at hann snýst aptr í móti honum at skeiðs enda. Þá mælti Útgarða-Loki: þurfa muntu, Þjálfi, at leggja þik[3] meirr fram, ef þú skalt vinna leikinn; [en þó er þat satt, at ekki hafa hèr komit þeir menn, er mèr þykkir[4] fótlivatari en svâ[5]. Þá taka þeir aptr annat skeið, ok þá er Hugi [*er* kominn[6] til skeiðs enda, ok hann snýst[7] aptr, þá var lángt kólfskot til Þjálfa. Þá mælti Útgarða-Loki: vel [þykkja mèr þit renna skeiðit[8], en eigi trúi ek honum nú, at hann vinni[9] leikinn, en nú mun reyna[10], er þeir renna it III. skeiðit. Þá taka þeir en*n* skeið; [en er Hugi er kominn til skeiðsenda[11], ok snýst aptr, ok er Þjálfi eigi þá kominn á mitt skeiðit; þá segja allir, at reynt er um þenna leik. Þá spyrr Útgarða-Loki Þór, hvat þeirra íþrótta muni vera, er hann muni vilja birta fyrir þeim, svâ miklar sögur sem menn hafa gört um stórvirki hans. Þá mælti[12] Þórr, at helzt[13] vill hann þat taka til, at þreyta drykkju við einhvern mann. Útgarða-Loki segir, at þat má vel vera, ok gengr inn í

1) stendr vpp o. g. vt, *W.* — 2) kapp, *S, H.* — 3) *Reg. h. l. scribit* þig. — 4) at mer þikkia, *W.* — 5) þú, *H.*; en svâ *om. W*; *a* [en þó hava hèr komit ecki ófljótari menn, *U (om. cett.).* — 6) *a* [kemr, *W, U, H.* — 7) *in Reg. scriptum* snytz; sneriz, *W.* — 8) *a* [þikki mèr þiálfi renna, *W, U, H.* — 9) æigi tr. e: at hann vinni nv leikinn, *W.* — 10) leikinn, *add. W.* — 11) *a* [rennr Hvgi til skeiðsenda, *W.* — 12) svarar, *W.* — 13) *Reg. scribit* heltz.

ostendens, vero simile esse, eum magna præditum esse velocitate, si hoc certamen sustinere valeat: dicit tamen se hoc mox tentaturum. Itaque surgit Lokius Utgardensis atque egreditur. Erat ibi eximium spatium, planus campus, ad decurrendum aptissimus. Tum Lokius Utgardensis advocat ad se puerulum quendam, qui nominatus est Hugius, eumque cursu cum Thjalvio certare jussit. Mox primum stadium decurrunt, in quo Hugius eo præstitit, quod decurso spatio conversus ei se obvium ferret. Hic Lokius Utgardensis: opus tibi erit, Thjalvi, si hoc certamine vincere cogitas, vires magis intendere; verum tamen fatendum est, huc non advenisse homines, qui meo judicio pedum pernicitate plus valuerint. Itaque decurrunt iterum, quum vero Hugius ad finem stadii pervenerat et se converterat, longo jam teli jactu Thjalvius aberat. Tum Lokius Utgardensis: bene quidem spatium decurrere mihi videmini, nunc vero non confido fore ut hoc certamine vincat; jam vero docebit eventus, quum tertium stadium decurrérint. Tum decurrunt tertio, ubi vero Hugius metam attigerat seque converterat, Thjalvius nondum in medium stadium pervenerat. Tunc omnes declararunt, hoc certamen satis tentatum esse. Deinde Lokius Utgardensis Thorem interrogat, quænam sint artes, quarum specimen publice ostendere velit, cujus ingentia facinora homines tantum sermonibus celebrarint. Thor ostendit, se potissimum eam artem profiteri velle, ut cum aliquo homine potando certet. Lokius Utgardensis, hoc probato, regressus in aulam advocat pincernam suum, eumque sumere jubet cornu pœnale, quo aulici bibere soleant. Mox prodit pincerna, cornu adferens, Thorique in manum tradit. Hic Lokius Utgardensis: com-

höllina [ok kallar skutilsvein sinn, biðr at hann taki vítishorn[1], þat er hirðmenn eru vanir at drekka af. Því næst kemr fram skutilsveinn með horninu, ok fær Þór í hönd. Þá mælti Útgarða-Loki: af horni þessu þykkir þá vel drukkit, ef í einum drykk gengr af, en sumir menn[2] drekka af *í* tveim drykkjum, en engi er svâ lítill[3] drykkjumaðr at eigi gángi af í þrimr. Þórr lítr á hornit, ok sýnist ekki mikit, ok er þó heldr lángt, en hann er mjök þyrstr: tekr [at drekka[4] ok svelgr allstórum, ok hyggr at eigi skal [þurfa at lúta optarr at sinni í hornit[5]. En er hann þraut eyrindit, ok hann laut or horninu, ok sèr hvat leið drykkinum, ok lízt honum svâ, sem alllítill munr mun vera, at nú sè lægra í horninu en áðr. Þá mælti Útgarða-Loki: vel er drukkit, ok eigi til mikit[6], eigi mundak trúa, ef mèr væri sagt frá, at Ása-Þórr mundi eigi meira drykk drekka, en þó veit ek at þú munt vilja drekka af í öðrum drykk. Þórr svarar öngu, setr hornit á munn sèr, ok hyggr nú at hann skal[7] drekka meira drykk, ok þreytir á drykkjuna sem honum vannst til eyrindi, ok [sèr enn[8], at stikillinn hornsins vill ekki upp svâ mjök sem honum líkar; ok er hann tók hornit af munni sèr, ok sèr[9], lízt honum nú svâ, sem minna hafi þorrit[10] en í enu fyrra sinni; er nú gott[11] berandi[12] borð á horninu. Þá mælti Útgarða-Loki: hvat er nú Þórr? muntu nú eigi sparast[13] til eins drykkjar meira, en þèr mun hagr[14] á vera? Svâ lízt mèr, ef þú skalt nú drekka

---

1) vítahornit, *H*; *a* [skal taka vítishorn, *W*; ok biðr taka vítishorn, *U*. — 2) *om. W.* — 3) mikill, *W*, *secunda manu, detrita antiquiori scriptura, mendose additum.* — 4) *a* [ok drekkr, *W*. — 5) *a* [hann þvrfa optar at lvta í hornit, *W*. — 6) en ei þó til mikils lofs, *S*; enn ei til micils, *H*. — 7) *om. W.* — 8) *a* [enn sèr hann, *W*. — 9) *om. W.* — 10) *in Reg. non-*

muni judicio strenue potatur, quum hoc cornu uno haustu exhauritur, nonnulli autem duobus haustibus id vacuant, sed nemo tam ignavus potator est, quin tribus exhauriat. Thor cornu oculis lustrat; cui quum haud ita magnum, quamvis longiusculum, videretur, quumque ipse valde sitiret, potare incipit vasteque potum in se ingurgitat, putans non opus fore sæpius in præsenti se in cornu inclinare. Ut vero eum spiritus defecit, ipseque e cornu se erexit, observans quantum potus restaret, ita judicat, quasi perexiguum intercesserit discrimen, quo nunc cornu magis quam antea vacuum sit. Tum Lokius Utgardensis: bene quidem potatum est, neque tamen nimis; haud crederem, si mihi relatum esset, Thorem Asicum non fortius bibere; interim persvasum habeo, velle te cornu altero haustu vacuare. Thor nihil respondens cornu ori admovet, jamque largiori haustu bibere cogitat, atque potare contendit, quantum facultas respirandi suppetebat, et tamen etiam nunc animum advertit, caudam cornus tantum, quantum ipsi placeat, erigi nolle; atque quum cornu ab ore suo removisset, observaretque, visum ei est nunc minus, quam priori vice, decessisse; interim tantum coronæ cornus decesserat, ut commode gestari posset. Hic Lokius Utgardensis: siccine agis, Thor? nonne jam unum haustum parcius agitas, quam ut tuo commodo futurum sit. Ita enim mihi videtur, si nunc tertio haustu exhauriendum tibi cornu est, hunc maximum esse destinatum. Sed hic apud nos non tantus vir vocari poteris, quantum te appellant Asæ, si te in aliis certaminibus excellentiorem non præ-

---

nihil incerta lectio: haf i þorrt; þorrit, *W*, *U*; þverrat, *H*; í þorrit, *Rask*. — [11]) *om. H.* — [12]) beranda, *U*, *H*. — [13]) spara, *W*. — [14]) hægast vera, *U*, *H*.

af horninu hinn þriðja drykkinn, sem þessi mun mestr ætlaðr; en ekki muntu mega hèr [með oss heita[1] svâ mikill maðr, sem Æsir kalla þik, ef þú gerir eigi meira af þèr um aðra leika[2], [en mèr lízt sem um þenna mun vera[3]. Þá varð[4] Þórr reiðr, setr hornit á munn sèr, ok drekkr sem ákafligast má hann, ok [þreytir sem mest á drykkinn[5]; en er hann sá í hornit, þá hafði nú helzt nokkut munr á fengizt; ok þá býðr[6] hann upp hornit, ok vill eigi drekka meira. Þá mælti Útgarða-Loki: auðsèt[7] er nú, at máttr þinn er ekki svâ mikill sem vèr hugðum; en[8] villtu freista um fleiri leika? sjá má nú, at ekki nýtir þú hèr af. Þórr svarar: freista má ek enn of nokkura leika. en undarliga mundi mèr þykkja, þá er ek var heima með Ásum, ef þvílíkir drykkir væri svâ litlir kallaðir; en hvat leik vilit þèr nú bjóða mèr? Þá mælti Útgarða-Loki: þat gera hèr úngir sveinar, er lítið mark mun at[9] þykkja, at hefja upp[10] af jörðu kött minn; en eigi mundak[11] kunna at mæla þvílíkt við Ása-Þór, ef ek hefða eigi sèt fyrr, at þú ert myklu minni fyrir þèr en ek hugða. Því næst hljóp fram köttr einn grár á hallargólfit, ok heldr mikill, en Þórr gekk til, ok tók hendi sinni niðr undir miðjan kviðinn, ok lypti upp, en köttrinn [baugði hángit[12] svâ sem Þórr rètti upp höndina; en[13] er Þórr seildist svâ lángt upp, sem hann mátti lengst, þá lètti köttrinn einum fæti, ok fær[14] Þórr eigi framit þenna leik[15]. Þá mælti Útgarða-Loki: svâ fór þessi leikr sem mik varði, köttrinn er heldr mikill, en Þórr er lágr ok lítill hjá stórmenni því, sem hèr er með oss. Þá mælti Þórr: svâ lítinn sem þèr

[1]) *a* [heita með oss, *W.* — [2]) luti, *U, H.* — [3]) *a* [enn mer liz at þenna mvn vera, *W; om. H.* — [4]) var, *W.* — [5]) *a* [*sic W, S;* þreytir mest, *U;* þr. sem l. drykkinn, *H;* þrýtr sem lengzt at drycknvm, *Reg.* — [6]) gefr, *U.* — [7]) auðsætt, *W.* — [8]) eða, *W.*

stas, quam in hoc mihi videris. Hic Thor ira commotus cornu ori suo admovet, et quantum potest vehementissime bibit, et quam diutissime haustum urguet; quumque in cornu despectaret, animadvertit, nunc potissimum aliquantum momenti accessisse, tumque cornu remisit, et plus bibere recusavit. Tum Lokius Utgardensis: jam perspicuum est, vires tuas non esse tantas, quantas putaramus. An plura certamina experiri vis? Nunc enim apparet, te in hoc nihil proficere. Thor respondet: adhuc possum in aliquot certaminibus, quid valeam, experiri. Sed mirum mihi videretur, domi inter Asas versanti, si tales haustus tam exigui vocarentur. Quem vero mihi ludum nunc proponere vultis? Cui Lokius Utgardensis: hic loci adolescentes faciunt id, quod parvi momenti fortassis existimetur, ut felem meam solo tollant. Talia autem Thori Asico proponere minime conveniens existimarem, nisi antea perspexissem, te multo virtute inferiorem esse, quam putavissem. Deinde feles quædam cinerei coloris, sed majorem in modum magna, in pavimentum aulæ prosiliit, ad quam accedens Thor, manum suam mediæ alvo ejus subjecit eamque sic tollere conabatur; feles autem spinam dorsi incurvavit, prouti Thor manum erigebat; quum vero Thor manum quam longissime in sublime erexisset, feles unum pedem solo levavit, quam ob rem Thor hoc certamen ulterius peragere non potuit. Tum Lokius Utgardensis: ita cessit hoc certamen, uti suspicatus eram; feles est majorem in modum grandis, Thor autem humili statura et parvus, si eum compares cum ingentis

— 9) *om. W.* — 10) *om. W;* at lypta ketti minom af jörþo, *H.* — 11) *Reg. scribit* mundag. — 12) *a [sic Reg.;* beygði kenginn, *W, U, S.* — 13) ok þá, *W.* — 14) fékk, *W.* — 15) meirr, *add. W.*

kallit mik, [þá gángi nú til[1] einnhverr ok fáist við mik, nú em ek reiðr[2]. þá svarar Útgarða-Loki, ok [lítast um á[3] bekkina, ok mælti[4]: eigi sè ek þann mann hèr inni, er[5] eigi mun lítilræði í þykkja at fást[6] við þik; ok enn mælti hann: [sjám fyrst[7], kalli mèr híngat kerlínguna fóstru mína, Elli, ok fáist þórr við hana ef hann vill, fellt hefir hon þá menn, er mèr hafa litizt[8] eigi ústerkligri en[9] [þórr er[10]. því næst gekk[11] í höllina kerlíng ein[12] gömul. þá mælti Útgarða-Loki, at hon skal taka fáng við Ása-þór[13]. Ekki er[14] lángt um at gera: svå fór fáng þat, at því harðara er[15] þórr knúðist at fánginu, því fastara stóð hon; þá tók kerlíng at leita til bragða, ok varð þórr þá lauss á fótum, ok voru þær sviptíngar allharðar, ok eigi lengi áðr en þórr fèll á knè öðrum fæti, þá gekk til Útgarða-Loki: bað þau hætta fánginu, ok sagði svå, at þórr mundi eigi þurfa at bjóða fleirum mönnum fáng í[16] hans höll; var þá ok liðit á nótt[17]; vísaði Útgarða-Loki [þór[18] ok[19] þeim fèlögum til sætis, ok dveljast[20] þar náttlángt í góðum fagnaði.

47. En at morni, [þegar dagaði[21], [stendr þórr upp ok þeir fèlagar[22], klæða sik, ok eru búnir braut at gánga. þá kom þar Útgarða-Loki, ok lèt setja þeim borð; skorti þá eigi góðan fagnat, mat ok drykk. En[23] er þeir hafa matazt, þá snúast þeir til ferðar. Útgarða-Loki fylgir

---

1) *a* [gángi til, *W.* — 2) nú, er ek em reiþr, *U;* því nú er ec reiþr orþinn, *H.* — 3) *a* [leit á, *W.* — 4) *a* [*om. W.* — 5) at, *W.* — 6) glíma, *U, H.* — 7) *a* [*om. H.* — 8) sýnnz, *W.* — 9) *sic W et cett.;* er, *Reg.* — 10) *a* [þú, *U, H.* — 11) kom, *W, H.* — 12) nokkur, *W; om. H.* — 13) oc nú hlaupa þau saman. Ei er þar annat af sagt, en því harðara, *etc., H.* — 14) þarf hèr, *W.* — 15) enn, *W.* — 16) *sic H;* á, *Reg., Rask;* i hans hirð, *W.* — 17) komið at nótt, *W, Res.* — 18) *Reg. h. l. scribit* Thor. —

staturæ viris, qui hic apud nos sunt. Hic Thor: quantulum cunque me vocatis, agitedum, nunc aliquis procedat et mecum luctetur, jam enim iratus sum. Lokius Utgardensis, oculos per scamna circumferens, his verbis respondit: nullum video ex iis, qui hic intus sunt, qui non indignum se existimet, tecum luctari. Et porro inquit: primo videamus! advocate mihi huc vetulam, nutricem meam, Ellam (Senectam), quacum Thor, si libuerit, colluctetur; ea viros dejecit, qui mihi visi sunt viribus non infirmiores, quam Thor est. Deinde vetula quædam grandis natu in aulam ingressa est, cui Lokius Utgardensis præcepit, ut cum Thore Asico colluctaretur. Non multis hac de re verbis opus est: quo majori virium nisu Thor luctam contendebat, eo firmiori gradu illa perstitit. Tandem vetula artibus luctatoriis uti cœpit, quo facto Thor incerto gradu vacillare incepit, quæ raptationes admodum vehementes fuere, neque diu duraverant, quum Thor altero pede in genu lapsus est. Tum accedens Lokius Utgardensis eos luctando desistere jussit, addens, Thori frustra fore, plures homines in sua aula ad luctationem provocare. Tum multum noctis processerat. Lokius Utgardensis Thori ac sociis locum, ubi sederent, designavit, ubi hospitaliter habiti noctem transegerunt.

47. Mane vero sequentis diei, simul ac illuxerat, Thor ac socii surgunt, vestibus se induunt, et ad abeundum comparant. Tunc eo advenit Lokius Utgardensis, qui mensam eis apponi jussit; neque tum ulla hospitalitatis officia, cibus potusve, defuerunt. Ubi vero cibum

---

19) *a* [*om. W.* — 20) *a* [þeim til sætis fèlavgum, oc siþan til reckio, oc dvauldoz, *H.* — 21) *a* [*om. H.* — 22) *a* [standa þeir fèlagar vpp ok kl. s., *W.* — 23) ok, *W.*

þeim út, gengr með þeim braut or borginni, en at skilnaði þá[1] mælti Útgarða-Loki til þórs, ok spyrr, hvernig honum þykkir ferð sín orðin? eða hvárt hann hefir hitt ríkara mann nokkvorn[2] en sik? — þórr segir, at eigi mun hann þat segja, at eigi hafi hann mikla úsæmd[3] farit í þeirra viðskiptum, en þó veit ek at þèr munut kalla mik lítinn mann fyrir mèr, ok uni[4] ek því illa. þá mælti Útgarða-Loki: nú skal segja þèr it sanna, er þú ert út kominn or borginni[5], at[6] ef ek lifi, ok megak ráða, þá skaltu aldri optarr í hana koma, ok þat veit trúa mín, at aldri hefðir þú í hana komit, ef ek hefða vitað áðr, at þú hefðir svá mikinn krapt með þèr, ok þú hafðir svá nær haft oss mikilli úfæru; en sjónhverfíngar hefi ek gert þèr: [svá at fyrsta sinn, er ek fann þik[7] á skóginum, kom ek til fundar við yðr; ok þá er þú skyldir leysa nestbaggan*n*, þá hafðak bundit[8] með gresjárni[9], en þú fan*nt* *eigi*[10] hvar upp skyldi lúka. En því næst laust þú mik með hamrinum[11] iij högg, ok var it fyrsta minnst, ok var þó svá mikit, at mèr mundi endast til bana, ef á hefði komit; en þar er þú sátt hjá höll[12] minni setberg, ok þar sáttu ofan í þrjá dali ferskeytta ok einn djúpastan, þar[13] voru hamarspor þín; setberginu brá ek fyrir höggin, en eigi sátt þú þat. [Svá var ok of leikana, er *þèr*[14] þreyttuð við hirðmenn mína, þá var þat it fyrsta er Loki gerði; hann var mjök soltinn, ok át títt; en sá er Logi hèt[15], þat var villieldr, ok brenndi hann eigi seinna slátrit en trogit[16]. En er þjálfi þreytti rásina[17] við þann er Hugi hèt: þat var hugi minn[18], ok var þjálfa eigi vænt at þreyta skjótfæri

---

[1]) þeirra, *W.* — [2]) *om. W.* — [3]) *Reg. scribit* vsæmmð. — [4]) *sic Reg. et W.* — [5]) vm borgina, *W.* — [6]) ok, *W*; *om. H.* — [7]) *a* [ok fyrsta sinn, *W.* — [8]) hann *add. W, H.* — [9]) gress-

sumserant, ad iter se convertunt. Lokius Utgardensis eos ex aula deducit, atque ipse pedes ex arce comitatur. Digrediens Thorem allocutus, interrogat, qualis ei successus itineris sui videretur, aut ecquem potentiorem se offendisset. Thor respondet, se quidem minime negare, in magnam se non incurrisse ignominiam in rebus eos intercedentibus: sed tamen persvasum habeo, vos me virum exiguæ virtutis vocitaturos, quod equidem ægre fero. Tum Lokius Utgardensis locutus est: nunc quod verum est tibi aperiam, siquidem ex arce egressus es. Si vivam resque meo arbitratu fieri liceat, posthac nunquam hanc arcem intrabis, nec unquam (ita me juvet fides mea) eam intravisses, si antea nossem, te tanta vi præditum esse, nosque omnes inextricabili periculo impliciturum fuisse. Præstigiis autem te delusi. Prima enim vice, quum in te incidissem in sylva, in congressum vestrum veni, et quum solvenda tibi erat sarcina viatici, eam ferro lentissimo revinxeram, tu vero non reperisti, quâ (vinculum) resolvendum esset. Deinde mihi tres ictus malleo inflixisti, quorum primus minimus fuit, et tamen tantus, ut mihi ad necem satis fuisset, si modo me tetigisset; quo loco autem prope aulam meam pulvinatum aliquod jugum vidisti, in quo tres valles quadratas, ex quibus una erat profundissima, animadvertisti, eo loco mallei tui vestigia fuerunt; hoc ego jugum ictibus objeci, id quod tu non animadvertisti. Eodem modo se habuerunt certamina, quæ cum aulicis meis agitavistis. Primum

járni, *W, H.* — [10]) *excidit in Reg.* — [11]) í höfut mèr, *add. H.* — [12]) borg, *W.* — [13]) þat, *W, H.* — [14]) *excidit in Reg., sed W suppeditat.* — [15]) heitir, *W.*; h., *Reg.* — [16]) trogit en slátrið, *W.* — [17]) rás, *W;* laup, *H.* — [18]) hugr minn, *W;* oc þat var hugrinn; er öllom óvænt nt eiga rás við hann, *H.*

hans[1]. En[2] er þú drak*k*t af horninu, ok þótti þèr seint líða; en þat veit trúa mín, at þá varð þat undr, er ek munda eigi trúa at vera mætti: annarr endir[3] hornsins var [út í hafi[4], en þat sáttu eigi, en nú er þú kemr til sjávarins, þá muntu sjá mega hvern þurð þú hefir drukkit á sænum: þat eru nú[5] fjörur kallaðar[6]. Ok en*n* mælti hann: eigi þótti mèr hitt minna vera[7] vert, er þú lyptir upp kettinum, ok þèr satt at segja, þá ræddust[8] allir þeir er sá, er þú lyptir af jörðu einum fætinum; en sá köttr var eigi sem þèr sýndist, þat var Miðgarðsormr, er liggr um lönd öll, ok vannst honum varliga lengðin[9] til, at jörðina tæki sporðr ok höfut, ok svå lángt seildist þú upp, at skamt var þá til himins. En hitt var ok mikit undr um fáugit[10], er þú fèk*k*st við Elli, fyrir því at engi hefir sá orðit, ok engi mun verða, ef [svå gamall er at elli bíðr[11], at eigi komi ellin öllum til falls. Ok er nú þat satt at segja, at vær munum skiljast, ok mun þá betr hvarratveggju handar, at þèr komit eigi optarr mik at hitta[12]; ek mun enn annat sinn verja borg mína með þvílíkum vælum eða öðrum, svå at ekki vald munut þèr á mèr fá. En er þórr heyrði þessa tölu, greip hann til hamarsins ok bregðr á lopt, en er hann skal fram reiða, þá sèr hann þar[13] hvergi Útgarða-Loka, ok þá snýst[14] hann aptr til borg*ar*-innar, ok ætlast þá[15] fyrir at brjóta borgina; þá sèr hann

1) við hann *W; hæc a [ita brevius U:* en Loki þreytti leik viþ elld um átið, en Þjálfi tók hlaup við huginn oc mátti hann eigi, oc engi annar, þat viðr hann þreyta. — 2) þat, *add. W.* 3) *sic Reg.*, *W*, *U;* endi, *H.* — 4) *a* [í ægi, *U.* — 5) hèþan af, *H.* — 6) þat ero orðnar fjörurnar, *U.* — 7) *om. W.* — 8) hrædd-ust, *id.*, *W*, *U.* — 9) varla lengð, *W.* — 10) er. þv stóðt svå lengi við, ok fèll ægi meirr en á knè öðrum fæti, *add. W.* — 11) *a* [gamall verðr, *W.* — 12) finna, *W.* — 13) *om. W.* — 14) *sic* (suyz), *Reg.*, *W.* — 15) þat, *W.*

fuit certamen Lokii: is valde esuriebat et cito (avide) comedebat; ille vero, cui Logio nomen fuit, erat ignis erraticus, qui non tardius carnes, quam lintrem, absumsit. Hugius vero, cum quo Thjalvius cursu contendebat, erat cogitatio mea, cujus celeritatem superari posse Thjalvio nulla spes erat. Quum vero e cornu bibisti, quod tardius exhauriri tibi videbatur, tum (ita me mea fides juvet) id miraculum accidit, quod fieri posse non credideram: nimirum altera cornus extremitas extra in oceano erat, id autem tu non vidisti; nunc vero, quum ad mare perveneris, videre poteris, quantam oceano vacuitatem bibendo adtuleris, quæ nunc salacia vocatur. Ad hæc locutus est: non minus memorabile mihi visum est, quod felem sustulisti; et ut verum tibi profitear, tunc omnes spectatores pavore correpti sunt, quum tu unum pedem solo levabas: ea enim feles non talis erat, qualis visa tibi est, sed erat Serpens circumterraneus, qui omnes terras circumjacet, cui vix suffecit corporis longitudo, ut cauda et caput terram adtingere possent, et tam longe manum in sublime extulisti, ut cœlum brevi spatio tunc abesset. Magnum quoque miraculum habuit luctatio, quam luctavisti cum Ella (Senecta): nemo enim fuit, neque erit, si eo ætatis perveniat, ut senectutem videat, quin senecta omnes dejiciat. Atque nunc profecto digrediemur, tumque utrisque satius est, vos non posthac ad me visendum venire: iterum enim his vel aliis artibus arcem meam defendam, ut nullam mei potestatem habituri sitis. Quæ dicta quum Thor audivisset, malleum corripit et in sublime librat; quem quum prorsum vibrare cogitaret, Lokium Utgardensem nusquam videt, quare ad arcem reversus est, eo consilio ut eam dirueret; sed eo loco latos et amœnos campos, nullam vero arcem,

þar völlu víða ok fagra, en önga borg[1]. Snýst[2] hann þá aptr ok ferr leið sína, til þess er hann kom aptr í þrúðvánga. En[3] þat er satt at segja, at þá hafði hann ráðit fyrir sèr at leita til, ef saman mætti bera fundi þeirra Miðgarðsorms, sem síðan[4] varð. Nú ætla ek [engan kunna þèr sannara[5] at segja frá þessi ferð þórs.

48. þá mælti Gángleri: allmikill er fyrir sèr Útgarða-Loki[6], en með vælum ok fjölkýngi ferr hann mjök; en þat má sjá, at hann er mikill fyrir sèr, at hann átti hirðmenn þá, er mikinn mátt hafa; eða hvårt hefir þórr ekki þessa[7] hefnt? Hár svarar[8]: eigi er þat úkunnigt, þótt eigi sè fræðimenn, at[9] þórr leiðrètti þessa ferðina, er nú var[10] sagt, ok dvaldist ekki lengi heima, áðr hann bjóst svå skyndiliga til ferðarinnar[11], at hann hafði eigi [reið ok eigi[12] hafrana ok ekki föruneyti; gekk hann út [of Miðgarð[13] svå sem úngr drengr, ok kom einn aptan at kveldi til jötuns nokkvors[14]; sá er Ýmir[15] nefndr. þórr dvaldist þar at gistíngu of nóttina; en í dagan stóð Ýmir upp ok klæddist, ok bjóst at róa *á*[16] sæ til fiskjar. En þórr spratt[17] upp, ok var skjótt búinn, ok bað, at Ýmir[18] skyldi [hann láta róa á sæ[19] með sèr, en Ýmir segir[20], at lítil liðsemd mundi[21] at honum vera, er hann var[22] lítill ok

1) *Hic U capiti finem imponit, et rubricam addit:* Her segir frá því, er þórr fór at draga Miðgarþzormin; *deinde ita incipit:* Eptir þenna atbvrþ snyrr þorr heimleiþiss, ætlar nv at hitta miðgarþsorm ok kom til iotvns noekvrs er eymir er nefndr, *etc.* — 2) *sic* (snyz) *Reg.;* Snyz hann aptr, *W.* — 3) *sic W;* at, *prave, Reg.*; oc, *H.* — 4) síðarr, *W.* — 5) *Reg. mox antea scribit:* þr̄, *quasi* þeir; *a* [at eingi kvnni þer framarr, *W.* 6) Utg. l. fyri sier, *W.* — 7) þess, *W.* — 8) svâ, *add. W.* — 9) er, *W.; Reg. mox antea:* fræþimönnum. — 10) frá *add. W.* — 11) ferðar, *W.* — 12) *a [om. W.* — 13) *a* [um Ásgarð, *W;* af Miðgarðe sem, *H.* — 14) æins, sá hèt Ymir, *W;* þess er Y.

conspicit. Itaque revertitur iterque suum persequitur, donec Thrudvangos revenit. Id autem pro certo affirmari potest, eum tum cum animo statutum habuisse, quærere occasionem, si forte cum Serpente circumterraneo congredi posset, quod postea evenit. Jam puto neminem posse veriora tibi de hoc itinere Thoris referre.

48. Tum Ganglerius: permultum quidem pollet Lokius Utgardensis, verum technis et arte magica multum utitur; interim tamen ejus potestas inde apparet, quod aulicos habuit magnis viribus præditos. Sed nonne Thor hæc ultus est? Har respondet: non est ignotum, ne iis quidem, qui non sunt mythologi, Thorem labem, itinere nuper memorato acceptam, delevisse. Neque enim diu domi commoratus erat, quum se tam subito itineri accinxit, ut neque rhedam, neque capros, neque comites secum haberet. Specie adolescentuli adsumta per Midgardum (arcem mediterraneam) egressus, vespere quodam sub crepusculum ad gigantem quendam, qui Ymer nominatur, pervenit. Hic Thor hospitio usus pernoctavit. Primo vero diliculo Ymer surrexit, vestes induit, piscatumque in mare excurrere paravit. Thor subito exiliit seque celeriter paravit, et ab Ymere petiit, ut se socium maritimæ excursionis adsciseeret. Ymer significavit, exiguam ejus operam fore, utpote statura parvi et adolescentuli: „algebis enim (inquit), si tam diu et tam longe a terra, quam soleo,

---

nemndiz, *H*. — 15) Eymir, *U, H ubique; Marg. Hypnon. ex chart. ant.* Viþblindi. — 16) *excidit in Reg., sed W suppeditat.* — 17) *om. mendose W.* — 18) Eymir, *U, H (semper).* — 19) *a* [láta hann róa m. *s.*, *W.* — 20) sagði, *W*; lèt, *H*. — 21) være at kavgursveine þeim, þar hann være svâ litill sem eitt úngmenni, *H*. — 22) *om. W.*

úngmenni eitt: ok mun þik kala, ef ek sit svâ lengi ok utarliga[1] sem ek em vanr. En þórr sagði, at hann mundi róa mega fyrir því[2] frá landi, at eigi var víst hvârt [hann mundi fyrr beiðast at róa utan[3], ok reiddist þórr jötninum svâ, at þá var búit at hann mundi þegar láta hamarinn skjalla[4] honum; en hann lèt þat við berast, því[5] at hann hugðist[6] þá at reyna[7] afl sitt í öðrum stað. Hann spurði Ymi, hvat þeir skyldu hafa at beitum[8], en Ymir bað hann fá sèr sjálfan beitur[9]. þá snerist þórr â braut, þángat er hann sá öxnaflokk nokkvorn, er Ymir átti; hann tók hinn mesta uxann, er Himinbrjótr[10] hèt, ok sleit af höfuðit, ok fór með til sjávar; hafði þá Ymir [út skotið nökkvanum[11]. þórr gekk â skipit, ok settist í austrrúm[12], tók ij árar ok reyri, ok þótti Ymi skriðr verða af róðri hans. Hýmir[13] reri í hálsinum fram, ok sóttist skjótt róðrinn; sagði [þá Hýmir, at[14] þeir voru komnir á þær vaztir[15], er hann var vanr at sitja, ok draga flata fiska; en þórr kveðst vilja róa myklu lengra, ok tóku þeir enn snertiróðr, sagði Ymir þá, at þeir voru komnir svâ lángt út, at hætt var at sitja utarr[16] fyrir Miðgarðsormi, en þórr kveðst mundu róa eina[17] hríð, ok svâ gerði *hann*[18], en Hýmir var þá allúkátr. En þá er þórr lagði upp árarnar, greiddi hann til vað heldr sterkjan, ok eigi var aungullinn minni eða úramligri; þar lèt þórr koma á aungulin*n* öxahöfuðit, ok kastaði fyrir borð, ok fór aungullinn til grunns[19]; ok er [þá svâ[20] satt at segja, at engu

1) á miþvm, *add. U.* — 2) lángt, *add. W.* — 3) *a* [honom mynde fyrr leiðaz utar at róa, *H.* — 4) *sic Reg., non vero* skjanna, *quod dedit Rask.*; skella, *W*; skella í höfþi honom, *H.* — 5) fyr því, *W.* — 6) hugði, W. — 7) h. h. þá scylde reyna, *H.* — 8) til beitna, *H.* — 9) beito, *H.* — 10) Himinhrjótr er kallaðr, *W*; (heitir, *U*) Himinrjóðr, *S, U, H.* — 11) *a* [ýtt skipino.

desedero." Thor reposuit, cum ideo longius a terra provehi posse, quod incertum esset, an ipse prior hortaturus esset, ut ab alto ad terram remigarent. Hic giganti adeo iratus est Thor, ut parum abesset, quin ei confestim malleum infligeret; sed hoc facere omisit, tum enim vires suas alio loco experiri statuerat. Quæsivit ex Ymere, quid escæ loco haberent. Ymer vero ipsum jussit escas sibi conciliare. Tum Thor discedens eo se contulit, quo loco armentum quoddam boum, qui Ymeri erant, conspexit. Prehenso maximo bovi, cui Himinbrjotus nomen erat, caput avulsit et ad mare retulit. Interea Ymer lembum in mare deduxerat, quo conscenso Thor in sentinæ interscalmio consedit, duo remos prehendit et remigavit, cujus remigatio, ut Ymeri videbatur, navigio celeriorem cursum addidit. Hymer in prora, navis parte anteriore, remigabat. Remigatione brevi tempore absoluta, Hymer significavit, eos jam delatos esse in eos gurgites, ubi sedere et planos pisces ducere consvesceret; Thor vero se multo longius remigare velle ostendit; itaque alacrem remigationem iterum instituunt. Tunc Ymer monuit, eos tam longe provectos esse, ut remotius sedentibus periculum a Serpente circumterraneo metuendum esset. Thor vero se semel (adhuc) impetum remigationis renovaturum dixit, quod et fecit, Ymere tunc majorem in modum contristato. Thor remis in lembum reductis, lineam piscatoriam, majorem in modum validam, expedivit, nec hamus minor aut infirmior erat, cui impositum

H. — 12) avst rvm, *W.* — 13) Ymir, *W*, *S*, *ubique.* — 14) *a* [Ýmir at þá v. þ., *W.* — 15) vastir, *W*, *U*; á þat mið, *H.* — 16) *om. W.* — 17) enn um, *W*, *H.* — 18) *add. ex W.*, *nam in Reg. excidit.* — 19) *sic W*; brvnnz, *prave*, *Reg.*; botns, *H.* — 20) *a* [þat, *W.*

minnr[1] ginnti þá Þórr Miðgarðsorm, en Útgarða-Loki hafði spottað Þór, þá er hann hóf ormin*n* upp á hendi sèr[2]. Miðgarðsormr gein yfir[3] oxahöfuðit, en aungullinn vâ[4] í góminn orminum; en er ormrinn kenndi þess[5], brá hann við svâ hart, at báðir hnefar Þórs skullu út á borðinu[6], en þá varð Þórr reiðr, ok færðist í ásmegin, spyrndi við *svâ*[7] fast, at hann ljóp báðum fótum gögnum skipit, ok spyrndi við grunni, dró þá orminn upp at borði. En þat má segja, at engi hefir sá sèt ógurligar[8] sjónir, er eigi mátti þat sjá, er Þórr hvesti augun á orminn, en ormrinn starði neðan í mót, ok blès eitrinu. Þá er sagt, at jötuninn Hýmir gerðist litverpr, fölnaði ok ræddist, er hann sá orminn, ok þat, er særinn fèll út ok inn of nökkvan*n*[9]; ok í því bili er Þórr greip hamarinn, ok færði á lopt, þá fálmaði jötuninn til agnsaxinu[10], ok hjó vað Þórs af borði[11], en ormrinn sökktist[12] í sæinn, en Þórr kastaði hamrinum[13] eptir honum, ok segja menn at hann lysti af honum höfuðit við grunninum[14], en ek hygg hitt vera þèr satt at segja, at Miðgarðsormr lifir enn, ok liggr í umsjá[15]. En Þórr reiddi til hnefan*n* ok setr við eyra Ými, svâ at hann steyptist fyrir borð, ok sèr í iljar honum, en Þórr óð til lands.

---

1) *add. ex W, H; (W ita:* at æigi ginnti Þórr minnr þá Miðgarðzorm). — 2) með hendi sèr, *W.* — 3) vm, *W.* — 4) svâ aungullinn söck í góm, *H.* — 5) þat, *W.* — 6) vt at borðinv, *W;* við borðinu, *U, S, H.* — 7) *add. ex W, H.* — 8) allógvrlegar, *W.* — 9) fèll inn kolblár, *S.* — 10) agnsax, *W;* agnsaxins, *U, H;* tygilsaxins, *chartt.* — 11) á borði, *W;* viþ borþino, *U, S, H.* — 12) *Reg. scribit* savkþiz. — 13) *sequentia U ita:* ok lavst við eyra jotninvm, sva at hann steyptiz at borþino ok lavst af honvm havfoþit við ha . ., en Þórr óþ til lanz. Þá mælti Gángleri: mikit afrek var þetta. Hár svaraþi. — *Deinde novum caput incipit et rubricam addit:* frá lífláti Balldrs ok för Hermóðs til Heljar. — 14) hrönnvnvm, *W;* grunnit, *H.* — 15) *sic*

caput bubulum e navigio in mare projecit, hamo fundum petente. Hic vere adfirmari potest, Serpentem circumterraneum tunc non minus a Thore deceptum esse, quam Thor a Lokio Utgardensi ludificatus fuerat, quando Serpentem manu sua extulit. Serpens circumterraneus capiti bubulo inhiavit, hamus autem palato ejus infixus est. Quod quum Serpens sentiret, tam vehementi corporis motu renisus est, ut ambo Thoris pugni in marginem navalem illiderentur. Hic Thor ira commotus robur Asicum induebat, pedibus tam vehementer obnitebatur, ut ambobus pedibus navigium calcando transforaret, fundoque maris insistens, Serpentem ad marginem navigii extraxit. Hoc vero adfirmari potest, neminem conspexisse terribiles obtutus, cui non conspicere licuit Thorem, sævos in Serpentem oculos intendentem, Serpentem vero ex loco inferiori acri obtutu contra suspicientem, venenumque spirantem. Hic Hymer gigas, quum Serpentem conspicaretur, mareque per lembum infundi et effundi animadverteret, colorem faciei mutasse, expalluisse et metu consternatus esse dicitur. Atque quo temporis momento Thor arreptum malleum sublimem tollebat, gigas cultrum escarium cœca manu vibrans, lineam Thoris dissecuit, ut ex margine navis relaberetur, Serpensque in mare subsideret; Thor vero malleum in eum projecit, eique caput ad fundum maris decussisse dicitur. Ego vero hoc mihi videor vere tibi affirmare posse, Serpentem circumterraneum etiam nunc vivere et in circumfuso oceano jacere. Thor autem elatum pugnum auri Ymeris impegit tanta vi, ut ex navi præcipitaretur, summas pedum volas ostentans. Quo facto Thor pedibus per undas ad terram rediit.

Reg., cfr. fragm. geograph. Antiquit. American. p. 285; liggr i sjá, *W, Res., Rask.*

49. Þá mælti Gángleri: hafa nokkvor meiri tíðindi orðit með Ásunum[1]? Allmikit þrekvirki vann Þórr í þessi ferð. Hár svarar: vera mun at segja[2] frá þeim tíðindum, er meira þótti vert Ásunum. En þat er upphaf þessar[3] sögu, at Baldr enn góða dreymdi drauma stóra ok hættliga um líf sitt. En er hann sagði Ásunum draumana, þá báru þeir saman ráð sín, ok var þat gert, at beiða[4] griða Baldri fyrir allskonar háska: ok Frigg tók [svardaga til þess[5], at eira skyldu Baldri eldr ok vatn, járn ok allskonar málmr, steinar, jörðin[6], viðirnir, sóttirnar[7], dýrin, fuglarnir, [eitr, ormar[8]. En er þetta var gert ok vitað, þá var þat skemtun Baldrs ok Ásanna, at hann skyldi standa upp á þíngum, en [allir aðrir[9] skyldu sumir skjóta á hann, sumir höggva til, sumir berja grjóti. En hvat sem at var gert sakaði hann ekki, ok þótti þetta öllum mikill frami. En er þetta sá Loki Laufeyjarson, þá líkaði honum illa [er Baldr sakaði ekki[10]. Hann gekk til Fensalar[11] til Friggjar, ok brá sèr í konu líki. Þá spyrr Frigg, ef sú kona vissi hvat Æsir höfðust[12] at á þínginu. Hon sagði, at allir skutu at Baldri, ok þat, at hann sakaði ekki. Þá mælti Frigg: eigi munu vâpn eða viðir granda Baldri, eiða hefi ek þegit[13] af öllum þeim. Þá spyrr konan: hafa allir lutir[14] eiða unnit at eira Baldri? Þá svarar Frigg: vex viðar-teinúngr[15] einn fyrir austan[16] Valhöll, sá er Mistilteinn kallaðr; sá þótti mèr úngr at krefja eiðsins. Því næst hvarf konan á brut; en Loki

---

[1]) Ásom, *W, H.* — [2]) Verra mun vera at segja, *S*; Verþa mân ec a. s. þèr, *H.* — [3]) þeirrar, *W, H.* — [4]) Guþinn *add. H.* [5]) *a* [eiþa af avllom lutom, *H.* — [6]) *om. H.* — [7]) *om. H.* — [8]) *a* [æitrið, ormarnir, *W*; eitrormar, *U, H, qui deinde addit*; nè heldr sóttirnar eþa neitt annað. — [9]) *a* [aðrir Æsir, *W.* — [10]) *a* [*om. W.* — [11]) Fensala, *H.* — [12]) hefðiz, *W.* — [13]) fengit,

49. Tum Ganglerius: ecquæ res magis memorabiles inter Asas acciderunt? magnum sane fortitudinis specimen hoc itinere Thor edidit. Har respondet: sunt, credo, res relatu dignæ, quæ Asis majoris momenti visæ sunt. Tale autem hujus narrationis initium est: Balderus ille bonus magni momenti somnia, eaque periculosa, de vita sua somniavit. Quæ somnia quum Asis exposuisset, consilia inter se contulerunt, decretumque est, ut Baldero immunitas ab omni periculorum genere expeteretur: Frigga juramenta exegit, ut ignis et aqua, ferrum et omne genus metallorum, lapides, terra, ligna (arbores), morbi, animantia, aves, venenum, serpentes Baldero parcerent. Quibus decretis et exploratis, id erat oblectamentum Balderi et Asarum, ut surgeret in conventibus, ceteri vero omnes, alii telis eum peterent, alii gladiis cæderent, alii saxis incesserent. Sed quocunque teli genere impetebatur, nihil ei noxam adferre potuit; quæ res omnibus summo honori esse videbatur. Quod quum videret Lokius Löveyæ filius, ægre tulit, quod Balderus nulla adfici noxa posset. Itaque Fensalum ad Friggam se contulit, adsumta specie muliebri. Interrogat Frigga, an ea mulier nosset, quid in conventu Asæ agerent. Ea dixit omnes tela in Balderum conjicere, itemque nulla eum noxa adfici. Tum Frigga: neque arma, neque arbores Baldero nocitura puto: ab his omnibus juramenta exegi. Hic mulier quæsivit: omnesne res jusjurandum dederunt, se Baldero parsuras? Cui Frigga: ramulus aliquis arboreus ab regione Valhallæ in orientem versa crescit, dictus "Mistiltein", qui mihi ætate tenerior videbatur, quam ut jusjurandum ab eo exigerem. His dictis mulier ex con-

---

W; af avllom tecit, *U*, *H*. — [14]) þèr, *add. W*. — [15]) úngviði eitt, *Res*. — [16]) vestan, *W*, *U*, *H*. —

tók Mistiltein ok sleit upp, ok gekk til þíngs. En Höðr stóð utarliga í mannhrínginum, þvíat hann var blindr. Þá mælti Loki við hann: hví skýtr þú ekki at Baldri? Hann svarar: því at ek sè eigi hvar Baldr er, ok þat annat, at ek em vâpnlauss. Þá mælti Loki: gerðu þó í líkíng annarra manna, ok veit Baldri [sæmð[1] sem aðrir menn[2], ek mun vísa þèr til hvar hann stendr, skjót at honum vendi þessum. Höðr tók mistiltein, ok skaut at Baldri at tilvísun Loka; flaug skotið í gögnum hann, ok fèll hann[3] dauðr til jarðar, ok hefir[4] þat mest óhapp [verit unnit[5] með goðum ok mönnum. Þá er Baldr var fallinn, þá fèllust öllum Ásum orðtök ok svâ hendr at taka til hans, ok sá hverr til annars, ok voru allir með einum hug til þess er unnit hafði verkit, en engi[6] mátti hefna, þar var svâ mikill griðastaðr. En þá er Æsirnir freistuðu[7] at mæla, þá var hitt þó fyrr at grátrin*n* kom upp, svâ at engi mátti öðrum segja með orðunum frá sínum harmi. En Óðinn bar þeim mun[8] verst þenna skaða, sem hann kunni mesta skyn[9], hversu [mikil afltaka ok missa Ásunum var[10] í fráfalli Baldrs. En er goðin vitkuðust, þá mælti Frigg ok spurði, hverr sá væri með Ásum er eignast vildi allar ástir hennar[11] [ok hylli[12], ok vili hann ríða á Helveg, ok freista ef hann fái fundit Baldr, ok bjóða Helju útlausn, ef hon vill láta fara Baldr heim í Ásgarð. En sá er nefndr Hermóðr enn hvati, sveinn[13] Óðins, er til þeirrar farar[14] varð. Þá var tekinn Sleipnir, hestr Óðins, ok leiddr fram, ok steig Hermóðr á þann hest ok hleypti braut.

---

1) atsókn, *U.* — 2) *a* [atsókn honum til sæmdar, *H.* — 3) Baldr, *W.* — 4) ok var þat mest óhappa skot m. g. o. m., *U, H.* — 5) *a* [gort verið, *W.* — 6) æigi, *W.* — 7) vitkvðvz, þá var þat fyrst, at gr. k. vpp, *W.* — 8) ***Reg. scribit*** þeimvn. — 9) mest skin á, *H.* — 10) *a* [mikill aftaka munr ok missir Ásom varð, *H.* —

spectu se subduxit; Lokius autem arreptum Mistilteinem solo evulsit et ad conventum se contulit. Hödus, quippe cœcus, in exteriore virorum corona stabat. Huic Lokius: quidni telum conjicis in Balderum? Ille: quia non cerno, quo loco Balderus versetur, quo accedit hoc alterum, quod inermis sum. Tum Lokius: age vero, sequere exemplum aliorum hominum, honoremque Baldero, ut alii homines, exhibe: ego tibi commonstrabo, quo loco stet, mitte in illum virgam hancce. Hödus, Lokio monstrante sumtum Mistilteinem conjecit in Balderum, qui hoc ictu transverberatus in terram decidit exanimis. Quod factum inter deos hominesque casu infelicissimo perpetratum est. Prostrato Baldero, omnibus Asis verba ceciderunt, itemque manus ad eum tollendum, uno ad alterum respiciente, omnibus uno animo in eum, qui facinus patraverat, conspirantibus. Sed nemini ob asyli sanctitatem ulcisci licuit. Ut vero Asæ vocem mittere conabantur, id prius evenit, ut fletus erumperet, ita ut nemo alteri dolorem animi verbis exprimere posset. Odin autem hoc damnum eo ægrius tulit, quod magis perspiciebat evidentissime, quantum damnum, quantamque jacturam in morte Balderi Asæ fecissent. Ut vero Dii ad sanitatem redierunt, Frigga locuta est et interrogavit, quis inter Asas esset, qui omnes amores ac favorem suum mereri vellet, ut viam Helæ equo ingressus, Balderum convenire conaretur, Helæque pretium redemtionis offeret, si Balderum domum Asgardum remittere vellet. Is autem, qui ad hanc profectionem se adduci passus est, nominatus est Hermodus acer (v. celer), famulus Odinis. Tum sumtus Sleipner, equus Odinis, et productus; quo equo conscenso Hermodus avolavit.

[11]) minar, *W.* — [12]) *a [om. H.* — [13]) son, *W, U.* — [14]) sendifarar, *W.*

En Æsirnir tóku lík Baldrs ok fluttu til sævar. Hríngborni hèt skip Baldrs, hann var allra skipa mestr; hann vildu goðin fram setja, ok gera þar á bálför Baldrs, en skipit gekk hvergi fram. Þá var sent í Jötunheima, eptir gýgi þeirri er Hyrrokkin[1] hèt, en er hon kom, ok reið[2] vargi, ok hafði höggorm at taumum: þá ljóp hon af hestinum, en Óðinn kallaði til berserki iiij at gæta hestsins, ok fengu þeir eigi haldit nema þeir fel*l*di hann. Þá gekk Hyrrokkin[3] á framstafn nökkvans, ok hratt fram í fyrsta viðbragði, svâ at eldr hraut or hlunnunum ok[4] lönd öll skulfu. Þá varð Þórr reiðr ok greip hamarinn, ok mundi þá brjóta höfut hennar, áðr en [goðin öll[5] báðu henni friðar. Þá var borit út á skipit lík Baldrs, ok[6] er þat sá kona hans, Nanna Neps[7] dóttir, þá sprakk hon [á harmi[8] ok dó; var hon borin á bálit ok slegit í eldi; þá stóð Þórr at, ok vígði bálit með Mjöllni, en fyrir fótum hans[9] rann dvergr nokkurr, sá er Litr nefndr; en Þórr spyrndi fætum sínum[10] á hann, ok hratt honum í eldinn, ok brann hann. En[11] þessa brennu sótti margskonar þjóð: fyrst at segja frá Óðni, at með honum fór Frigg ok Valkyrjur ok hrafnar hans, en Freyr ók í kerru með gelti þeim, er Gullinbursti heitir eða Slíðrugtanni[12], en Heimdallr reið hesti þeim er Gulltoppr heitir, en Freyja[13] köttum sínum. Þar kömr ok mikit fólk Hrímþursa, ok Bergrisar[14]. Óðinn lagði á bálit gullríng þann er Draupnir heitir,

---

1) Hyrrokkin er nefnd, *W*; Hyrrokin, *U*; Hyrokin, *S*. — 2) óþom, *add. H.* — 3) Hyrrokin, *W*. — 4) en, *W*. — 5) *a* [öll gvðin, *W*. — 6) en, *W*. — 7) Nefs, *U*, *H*. — 8) *a* [af harmi, *W*. — 9) honvm, *W*. — 10) *sic Reg. voce* sinv *in margine addita*; fæti sínum, *W*; sp. dverginom fram í eldinn, *H*. — 11) *sic Rask.*; *codex Reg. dedit:* eɴ þesi br., *quod ineptum est; legi posset etiam:* en at þessi br. *etc.*; at þessi br., *W*; þessa brenno

Asæ vero sublatum funus Balderi ad mare deportarunt. Hringhornius nomen erat navi Balderi, omnium navium maxima; hanc Dii deducere, ut in ea crematio Balderi fieret, quum vellent, nusquam procedebat. Quare orcas, nomine Hyrrokkina, ex Jotunheimis arcessita est; quæ quum venisset, lupo vecta et serpente pro habenis usa, equo (jumento, quo vehebatur) desiliit; Odin vero quatuor athletas furiosos (Berserkos) advocavit, ut equum custodirent, quem nisi humi prostratum continere non potuerunt. Tum Hyrrokkina in proram corpore incumbens, navigium primo nisu propulit, tanta vi, ut ignis ex scutulis excuteretur, omnesque terræ contremiscerent. Quare ira accensus Thor, malleum arripuit, caputque ejus confregisset, nisi universi Dii pro ea deprecati essent. Tum corpus Balderi in navem est portatum, quo conspecto uxor ejus Nanna, Nepi filia, animi mœrore rupta diem obiit; quâ in pyram inlata, ignis rogo subjectus est. Quo facto Thor accedebat et rogum Mjölnere consecravit. Sed ante pedes ejus cucurrit nanus quidam, qui Litus nominatur; hunc Thor pedibus impulsum in ignem proturbavit, ubi combustus est. Hanc cremationem multifariæ gentes concelebrarunt. Primo nominandus est Odin, quem Frigga, Valkyriæ (cæsilegæ) et corvi ejus comitabantur; Freyus curru vectus est, apro juncto, qui Gullinburstius sive Slidrugtannius vocatur; Heimdallus equo, Gulltoppo dicto, vehebatur; Freya vero felibus suis. Eodem magna confluxit multitudo gigantum pruinosorum et montanorum. Odin rogo imposuit annulum aureum, qui Dropner voca-

---

sótto m. þjóðir, *H.* — [12]) Sligrutanni, *U*, *H.* — [13]) óc viþ, *add. H.* — [14]) bergrisa, *W.*

honum fylgði síðan sú náttúra, at hina níundu hverja nótt drupu af honum viij gullríngar[1] jafnhöfgir. Hestr Baldrs var leiddr á bálit með öllu reiði[2].

En þat er at segja frá Hermóði, at hann reið *níu* nætr dökkva dala ok djúpa, svâ at hann sá ekki, fyrr en hann kom til árinnar Gjallar ok reið á Gjallarbrúna; hon er þökt lýsigulli[3]. Móðguðr er nefnd mær sú, er gætir brúarinnar, hon spurði hann at nafni eða[4] ætt, ok sagði, at hinn fyrra dag riðu um brúna v fylki dauðra manna[5]: en eigi dynr[6] brúin minnr[7] undir einum þèr, ok eigi hefir þú lit dauðra manna; hví ríðr þú hèr á Helveg? Hann svarar, at[8]: ek skal ríða til Heljar at leita Baldrs, eða hvârt hefir þú nakkvat sèt Baldr á Helvegi? [En hon sagði[9], at Baldr hafði[10] þar riðit um Gjallarbrú: en niðr ok norðr liggr Helvegr. Þá reið Hermóðr, þar til er hann kom at Helgrindum, þá stè[11] hann af hestinum ok gyrði hann fast, steig upp ok keyrði hann sporum, en hestrinn hljóp svâ hart, ok[12] yfir grindina, at hann kom hvergi nær. Þá reið Hermóðr heim til hallarinnar, ok steig af hesti[13], gekk inn í höllina, sá þar sitja í öndugi Baldr bróður sinn, ok dvaldist Hermóðr þar um nóttina. En at morni þá[14] beiddist Hermóðr af Helju, at Baldr skyldi ríða heim með honum, ok sagði hversu mikill grátr var með Ásum. En Hel sagði, at þat skyldi svâ reyna, hvârt Baldr var svâ ástsæll sem sagt er: ok ef allir lutir í heiminum, kykvir ok dauðir, gráta hann, þá skal hann fara til Ása aptr, en haldast með Helju ef nakkvarr mælir við, eða

1) hríngar, *W.* — 2) öllom reiða, *U, H.* — 3) Hermoþr reið nio nætr til Giallar ár. oc á gulli hlaðna brú, *U.* — 4) ok at, *W.* — 5) reiþ Balldr hèr með fimm c manna, *U.* — 6) glymr miþr *U.* — 7) *sic W, S*; jafnmjök, *Reg.* — 8) *om. W.* — 9) *a [* Hon

tur, cui exinde ea natura adhæsit, ut octo annuli aurei, tantundem pendentes, nona quavis nocte ex eo destillarent. Equus Balderi cum toto apparatu in rogum ductus est.

Jam de Hermodo narrandum. Is novem noctes per obscuras et profundas valles vectus est, ut nihil cerneret, priusquam ad amnem Gjallam pervenit et in pontem Gjallæum ingressus est; qui pons auro lucido tectus est. Modgunna nomen est virgini, pontem custodienti. Hæc eum de nomine et genere interrogavit, narravitque, pridie ejus diei quinque catervas mortuorum hominum per pontem equitasse: „nec minus sub te solo pons strepit, neque colorem habes mortuorum hominum; quî hic in via Helæ equitas?" Cui ille: equitandum mihi est ad Helam, ad quærendum Balderum; numquid vidisti Balderum in via Helæ? Illa significavit, Balderum eâ, per pontem Gjallæum, equitasse: "deorsum autem ac septemtrionem versus fert via Helæ". Dein Hermodus equitavit, donec pervenit ad portas Helæ; hic descendit ex equo, eumque cingulâ arcte constrinxit, conscensumque calcaribus incitavit; equus autem tam alacri saltu portam transsiliit, ut eam nuspiam pedibus attingeret. Inde Hermodus domum ad aulam vectus, equo descendit, aulamque ingressus, vidit ibi Balderum, fratrem suum, celsa sede sedentem. Hic Hermodus per noctem commoratus est. Sequentis diei mane petiit ab Hela veniam, ut Baldero secum domum revehi liceret, demonstrans, quantus inter Asas fletus esset. Hela autem dixit, se id ita tentaturam, an Balderus tam gratiosus esset, quam prædicaretur: „si nimirum omnes res in orbe terrarum, tam animatæ, quam inani-

segir (s.), *W.* — [10]) hafi, *W.* — [11]) steig, *W.* — [12]) *om.* *W.* — [13]) baki, *W.* — [14]) At morni beiddiz hann af Helju, *W.*

vill eigi gráta. Þá stóð Hermóðr upp, en Baldr leiðir[1] hann út or höllinni, ok tók hríngin Draupni, ok sendi Óðni til minja[2], en Nanna sendi Frigg ripti[3] ok enn fleiri gjafar, Fullu fíngrgull. Þá reið Hermóðr aptr leið sína, ok kom í Ásgarð, ok sagði öll tíðindi þau er hann hafði sèt ok[4] heyrt.

Því næst sendu Æsir um allan heim örindreka[5], at biðja at Baldr væri grátinn or helju, en allir gerðu[6] þat: menninir ok kykvendin, ok jörðin ok steinarnir, ok trè ok allr málmr, svå sem þú munt sèt hafa, at þessir lutir gráta, [þá er þeir koma or frosti ok í[7] hita. Þá er sendimenn fóru heim, ok höfðu vel rekit sín eyrindi, finna þeir í helli nökkvorum, hvar gýgr sat; hon nefndist Þökk[8]; þeir biðja hana gráta Baldr or helju; hon svarar:

Þökk mun gráta
þurrum tárum
Baldrs bálfarar;
[kyks nè dauðs
nautka ek karls sonar[9];
haldi[10] Hel því er hefir!

En[11] þess geta menn, at þar hafi verit Loki Laufeyjarson, er flest hefir illt gert með Ásum.

50. Þá mælti Gángleri: allmiklu kom Loki á leið, er hann olli fyrst því er Baldr var veginn, ok svå því, er hann varð eigi leystr frá Helju, eða hvårt [varð honum þessa nakkvat hefnt[12]? Hár segir: goldit var honum þetta svå, at hann mun lengi kennast[13]. Þá er guðin voru orðin

---

1) leiddi, *W.* — 2) *sic Reg., W.* — 3) nisti, *S*; falld, *U, H.* — 4) eða, *W.* — 5) erindom þeirra, *H*; *aliæ chartæ:* at erindom sinom. — 6) *Reg. h. l. scribit:* gierþv. — 7) *a* [allir i frosti ok, *U.* — 8) þavkt, *U*; þöckt, *S.* — 9) *sic W*; kal!ds-sonar, *Reg.*; *a* [kyks eða davþs, *U*; qviks eþa dauðs karls nè naut

matæ, cum defleverint, ad Asas redibit, sed apud Helam tenebitur si qua res detrectet, aut flere nolit." Tum Hermodus surrexit, Balderus vero eum ex aula deduxit, sumtumque annulum Dropnerem Odini tesseræ loco misit, Nanna vero Friggæ peplum pluraque misit munera, Fullæ aurum digitale. Post hæc Hermodus eadem via revectus Asgardum venit, omniaque memorabilia, quæ viderat et audiverat, renuntiavit.

Secundum hæc Asæ legatos per universum terrarum orbem miserunt, qui peterent, ut Balderus ex Orco lacrimis redimeretur; id quod omnes fecerunt, homines, animalia, terra, saxa, arbores, omniaque metalla; quemadmodum haud dubie vidisti has res lacrimas fundere, quando ex algore in calorem translatæ fuerint. Quum legati, mandatis probe defuncti, domum redirent, in antro quodam oreadem, quæ Thakka vocabatur, sedentem repererunt; hanc orant, ut Balderum ex orco lacrimis liberet. Illa respondet:

Thakka flebit
siccis lacrimis
bustum Balderi;
nec vivo nec mortuo fruita sum
senis filio;
retineat Hela, quod habet!

Suspicio est, hunc fuisse Lokium Löveyæ filium, qui plurimorum malorum inter Asas auctor extitit.

50. Tum Ganglerius: sanequam magnas res effecit Lokius, qui auctor esset, primo ut Balderus interficeretur,

---

ee, *H*. — [10]) *sic W, U, Res.;* haſi, *Reg.* — [11]) *Hic U brevius, ita:* þar var Loki ravnar. Þá er gvþin visso þat, vorv þav reið Loka, ok fal hann sik, *etc.* — [12]) *a* [var honvm nokkvt þessa hefnt, *W.* — [13]) kenna, *H.*

honum svâ reið, sem von var, hljóp hann á braut, ok fal sik í fjalli[1] nokkvoru; gerði þar hús ok iiij dyrr, at hann mátti sjá or húsinu í allar áttir. En opt um daga brá hann sèr í laxlíki, ok falst þá þar sem heitir Franángrs fors. [Þá hugsaði hann fyrir sèr, hverja væl[2] Æsir mundu til finna, at taka hann í forsinum. En er hann sat í húsinu tók hann língarn[3], ok reið [á ræxna[4], svâ sem net er síðan[5]; en eldr brann fyrir honum. Þá sá hann at Æsir áttu skamt til hans, ok hafði Óðinn sèt or Hliðskjálfinni hvar hann var; hann hljóp þegar [upp ok[6] út í âna, ok kastaði netinu fram á eldinn. En er Æsir koma til hússins[7], þá gekk sá fyrst inn, er allra var vitrastr, er Kvásir heitir[8]; ok er hann sá [á eldinum[9] fölskann, er netið hafði brunnit, þá skildi hann at þat mundi væl vera til at taka fiska, ok sagði Ásunum. Því næst tóku þeir[10] ok gerðu sèr net, eptir því sem þeir sá á fölska[11], at Loki hafði gert; ok er búit var netið, þá fara Æsir til árinnar ok kasta neti í forsinn, hèlt Þórr [enda öðrum[12] ok[13] öðrum hèldu allir Æsir, ok drógu netið. En Loki fór fyrir, ok leggst niðr í millisteina tveggja, drógu þeir netið yfir hann, ok kenndu at kykt var[14] fyrir, ok fara í annat sinn upp til forsins, ok kasta út netinu, ok binda við svâ þúngt, at eigi skyli undir mega fara. Ferr þá Loki fyrir netinu; en er hann sèr at skamt var til sævar, þá hleypr hann upp yfir þinulinn[15] ok rennir upp í forsinn. Nú sá Æsirnir hvar hann fór; fara enn upp til forsins, ok skipta liðinu í tvâ

---

1) á fialli, *W.* — 2) *a* [hann hugsaði fyrir sèr, hv. v., *W*; hanom com i hug, hverjar vèlar, *H.* — 3) *sic Reg.*, *W*, *H*, *etsi Reg. non sine litura, ex correctione orta* (*quasi* liti garn); lingarnit, *U*; lin ok garn, *Rask.* — 4) *sic fere indubie Reg.*, *etsi vox in rasura scripta lectu difficilis sit* (*Res. in lect. variant. legit* raxna); ræksna (*s supra lineam in W*, *quare Res. in nota et Rask. dederunt* rækna), *id.*, *W*, *S*; mavskva, *U*; mösqva,

deinde, ut ex orco redimi non posset. Ecqua hujus facinoris vindicta sumi ex eo potuit? Har respondet: eas pœnas horum facinorum dedit, quas diu persensurus est. Quum Dii iras in eum, ut par erat, concepissent, aufugit et in monte quodam delituit, ubi domum exstruxit quadriforem, ut e domo in omnes partes prospicere posset. Interdiu sæpius se in salmonis speciem transformavit, tumque in catarracta, Franangeri dicta, delituit. Hic animo secum volvebat, quam machinam Asæ excogitaturi essent, ut se in catarracta caperent. Igitur sedens in domo filum lineum sumsit, nodosque innexuit, quemadmodum exinde rete est; ignis vero coram illo ardebat. Tum animadvertit, Asas brevi inde spatio abesse, Odin enim ex Hlidskjalva prospectans, quo se loco contineret, conspicatus fuerat. Ille confestim exiliit, projectoque in ignem reti, in amnem se præcipitavit. Quum Asæ ad domum venerunt, is, qui omnium sapientissimus erat, cui Kvaser nomen est, primus intravit, quumque in igne animadverteret cineres albicantes exusti retis, intellexit machinam esse piscium capiendorum, remque Asis aperuit. Deinde sibi rete facere instituerunt, quale fecisse Lokium ex albicantibus cineribus judicaverunt. Confecto reti Asæ ad amnem se conferunt, rete in catarractam jaciunt, cujus alteram extremitatem Thor, alteram omnes Asæ tenuerunt, atque ita rete traxerunt. Prænatans Lokius inter duos lapides decubuit, ita ut rete super eum

---

Rask.; *a [om. Res. in textu.* — [5]) gört *add. W*; sem nu er gört, *H.* — [6]) *a [om. W.* — [7]) *om. W*; til húss. *om. H.* — [8]) er nefndr, *W.* — [9]) *sic W, Res., Rask.*; eldin, *Reg.*; *a [om. H.* — [10]) hör, *add. H*; hamp, *add. Res.* — [11]) fölskanvm, *W.* — [12]) *a* [öðrum netshálsi, *W, U, H.* — [13]) en, *W.* — [14]) varð, *W.* — [15]) netþinulinn, *H.*

staði, en þórr veðr þá eptir miðri ánni, ok fara svå til sævar[1]. En er Loki sèr två kosti: var þat lífsháski at hlaupa á sæinn, èn hitt[2] var annarr, at hlaupa[3] enn yfir netið; ok þat gerði hann, hljóp sem snarast yfir netþinulinn. þórr greip eptir honum ok tók um hann, ok rendi hann í hendi honum, svå at staðar naf[4] höndin við sporðinn, ok er fyrir þá sök[5] laxinn aptrmjór. Nú var Loki tekinn[6] griðalauss, ok farit með hann í helli nokkvorn. þá tóku þeir iij hellur, ok settu á egg[7], ok lustu rauf á hellunni hverri. þá voru teknir synir Loka, Vali ok Nari[8] eða Narfi; brugðu Æsir Vala í vargs líki, ok reif hann [í sundr[9] Narfa bróður sinn. þá tóku Æsir þarma hans, ok bunduLoka með yfir [þá iij steina[10], einn undir herðum, annarr undir lendum, iij. undir knèsfótum[11], ok urðu þau bönd at járni. þá tók Skaði eitrorm ok festi upp yfir hann, svå at eitrið skyldi drjúpa or orminum í andlit honum, en Sigyn[12] kona hans stendr[13] hjá honum ok heldr möndlaugu[14] undir eitrdropa; en þá er [full er munnlaugin[15], þá gengr hon ok[16] slær út eitrinu, en meðan drýpr eitrið í andlit honum; þá kippist hann svå hart við, at jörð öll skelfr; þat kallit þèr landskjálfta. þar liggr hann[17] í böndum til ragnarökurs[18].

---

1) vt til siówar, *W.* — 2) hinn, *W.* — 3) leita, *W.* — 4) *sic Reg.*; nam, *id.*, *cett.* (f *et* m *sæpius inter se permutantur*). 5) síðan, *add. W.* — 6) *om. H.* — 7) enda, *U*; uppá eggina, *H.* 8) Nári, *S.* — 9) *sic a* [*W, U, H, Res.*; *in Reg. literæ* is *tantummodo legi possunt, sed pro certo accipi potest eandem lectionem ibi ab initio servatam esse; Raskius literas fere detritas non observavit.* — 10) *a* [þá iij ea stendr æinn, *etc.*, *W*; iij eggsteina (eggjasteina, *H*), stóð einn, *etc. U, H*; þá þrjá eggsteina, stendr einn, *etc.*, *Res.* — 11) *sic Reg.*; knèsbótum (*forma vulgaris*), *W, U, H.* 12) Sigun, *U, H.* — 13) sitr, *W.* — 14) *sic h. l. Reg.*; mund-

traherent, sentientes tamen aliquod vivum eo loco esse. Itaque iterum ad catarractam succedunt, rete projiciunt, annexo tam gravi pondere, ut nihil subire posset. Hic Lokius rete prælapsus, quum animadvertit, mare brevi spatio abesse, super funiculum marginalem retis subsilit atque in catarractam relabitur. Jam Asæ, quâ evasisset, conspicati, denuo ad catarractam subeunt, et agmine bipartito, Thore secundum medium amnem pedibus eunte, ad mare tendunt. Lokius autem, duas jam proponi conditiones videns, unam, ut mari se committeret, quod vitæ periculum erat, alteram, ut iterum super rete subsiliret: hoc fecit, et quam citissime super funem retis marginalem transsilit. Quem transsilientem quum Thor expansis digitis medium corripuisset, manum ejus lubricus fefellit, ita ut ad caudam subsisteret manus; qua de caussa extremum salmonis corpus tenue est. Jam Lokius', nulla stipulata securitate aut incolumitate, captus atque in antrum quoddam perductus est. Hic tres planos lapides sustulerunt, atque in marginem erexerunt, singulisque lapidibus foramen pertuderunt. Tum capti filii Lokii, Valius et Narius sive Narvius, ex quibus Valium Asæ in lupum transformarunt, qui Narvium fratrem suum dilaceravit; hujus ilia sumserunt Asæ, iisque Lokium ligarunt super tribus illis (planis) lapidibus, quorum unus scapulis, alter lumbis, tertius poplitibus subjectus fuit; quæ vincula in ferrum transmutata sunt. Hoc facto Skadea sumtum serpentem venenatum super illo ita suffixit, ut venenum e serpente in faciem ejus destillaret; Sigyna vero, uxor ejus, illi

laug, *H*; mvnnlávgv (*ubique*), *W*, *Res.*; mvnlavg, *U* (*semper*). — [15]) *a* [fullt er, *H*. — [16]) út oc steypir af citrino, *H*. — [17]) fastr í þeim, *add. H*. — [18]) *sic h. l. Reg.*; — rökkrs, *W*.

51[1]. þá mælti Gángleri: hver tíðindi eru at segja frá[2] um ragnarökr[3]? þess hefi ek eigi[4] fyrr heyrt getið. Hár segir: mikil tíðindi eru þaðan at segja, ok mörg; þau en fyrstu, at vetr sá kemr, er kallaðr er fimbul vetr; þá drífr snær or öllum áttum[5], frost eru þá mikil ok vindar hvassir[6]; ekki nýtr sólar. þeir vetr fara iij saman, ok ekki sumar milli[7]. En áðr gánga svâ aðrir iij vetr, [at þá er[8] um alla veröld[9] orostur miklar[10]; þá drepast bræðr fyrir ágirni sakar[11], ok engi þyrmir föður eða syni í manndrápum ok[12] sifja sliti. Svâ segir í Völuspá:

Bræðr munu berjast
ok at bönum verðast[13],
munu systrúngar
sifjum spilla;
hart er með höldum,
hórdómr mikill,
skeggjöld[14], skálmöld,
skildir klofnir,
vindöld, vargöld,
áðr[15] veröld steypist[16].

þá verðr þat, er mikil tíðindi þykkja, at úlfrinn gleypir sólna[17], ok þykkir mönnum þat mikit mein[18]; þá tekr[19] annarr úlfrinn túnglit, ok gerir sá ok mikit

---

1) *U rubricam addit*: frá Fimbvlvetri ok ragna ravckrvm. 2) *om. W.* — 3) *W semper* rökkr. — 4) *om. H.* — 5) ættum (*ubique*), *W.* — 6) harðir, *W.* — 7) í millvm, *W*; á milli, *H.* — 8) *sic Reg.*; eru, *W*, *Res.*, *Rask.* — 9) allan heim, *W*, *H.* — 10) *a* [þeir er vm alla verölld ero orrostor, *U.* — 11) *om. U*, *H.* — 12) eða, *W.* — 13) *sic* (verþaz), *Reg.*, *W*, *Res.*, *Rask*; verða, *Edda Sæm.*, *U*, *H.* — 14) Skeggöld, *U*, *S*, *H*, *Res.* — 15) vndz, *U.* — 16) *H. add.*: Engi man íta—avþrom þyrma; *U add.* mvn

adstat, manu tenens pelvim, qua guttas veneni excipit; pelvi autem impleta, discedit et effundit venenum, veneno interea in faciem ejus destillante, quo tam vehementer concutitur, ut tota terra contremiscat, quod vos terræ motum vocatis. Hic vinctus jacet usque ad crepusculum Deorum.

51. Tum Gauglerius: quænam memorabilia sunt, quæ de crepusculo Deorum referri possint? Hujus equidem antea mentionem factam non audivi. Har respondet: magna multaque memorabilia de eo referri possunt; primo, quod veniet hiems, dicta ***Fimbulvetr*** (hiems magna), tunc nives ex omnibus cœli plagis decidunt, magna incidunt gelicidia, ventique vehementes, nec ullus solaris luminis usus percipitur; tales tres hiemes congruunt, nulla æstate interveniente. Has vero tres aliæ hiemes præcedunt, quibus ingentia prœlia per totum terrarum orbem committuntur: tum fratres avaritiæ caussa se mutuo interficiunt, nemo patri aut filio parcit, gliscentibus homicidiis et necessitudinum violatione. Sic habet Vaticinium Valæ[a]:

Fratres invicem pugnabunt,
unusque alterum occidet,
consobrini -
adfinitates violabunt.
Graves calamitates accidunt hominibus,
frequentia adulteria,
ætas securium, ætas ensium,
(scuta diffinduntur),
ætas ventosa, ætas ferina,
antequam mundus corruat.

---

en (engi?) maðr — öþrvm þyrma. — [17]) *sic Reg.*; sólina, *cett.* — [18]) oc er mein sýnt münnum, *U, H.* — [19]) *Reg. scribit* teckr.

[a]) *vide* Völospá, *str.* 41.

úgagn; stjörnurnar hverfa af himninum[1]. Þá er ok þat til[2] tíðinda, at svå skelfr jörð öll ok björg, at viðir losna or jörðu upp, en björgin hrynja, en fjötrar allir ok bönd brotna ok slitna. Þá verðr Fenris-úlfr lauss; þá geysist hafit á löndin, fyrir því at þá snýst Miðgarðsormr í jötunmóð[3] ok sækir upp á landit. Þá verðr ok þat, at Naglfar[4] losnar, skip þat er svå heitir; þat er gert af nöglum dauðra manna, [ok er þat fyrir því varnanar[5] vert, ef maðr deyr með úskornum nöglum[6], at sá maðr eykr mikit[7] efni til skipsins Naglfars[8], er goðin ok menn vildi seint [at gert[9] yrði; en í þessum sæfargáng flýtr Naglfar; Hrymr[10] heitir jötun*n*, er stýrir Naglfara, en Fenris-úlfr ferr með gapanda munn, ok er hinn efri kjöptr[11] við himni[12], en hinn neðri við jörðu; gapa mundi hann meira ef rúm væri til; [eldar brenna[13] or augum hans ok nösum. Miðgarðsormr blæss svå eitrinu[14], at hann dreifir lopt öll ok lög, ok er hann allógurligr, ok er hann á aðra hlið úlfinum. Í þessum gný klofnar himininn, ok ríða þaðan Muspells synir: Surtr ríðr fyrst, ok fyrir honum ok eptir bæði[15] eldr brennandi; sverð hans er gott mjök, af því skínn[16] bjartara en af sólu; en er þeir ríða Bifröst, þá brotnar hon, sem fyrr er sagt. Muspells[17] megir [sækja[18] fram á þann völl[19], er Vígriðr heitir[20],

---

[1]) stiörnvr hverfa þá af himni, *W.* — [2]) *om. W.* — [3]) Jötvnheima *(prave ut videtur)*, *U.* — [4]) Naglfaræ, *U*; Naglfari, *S.* — [5]) varnaðar, *W.* — [6]) *a* [því scal maðr eigi deyja með óskornvm nöglvm, *U.* — [7]) mikil, *U.* — [8]) Naglfara, *U*, *H.* — [9]) görr, *H*; *a* [agiort, *W*, *quotidianam, etiam hodie vulgarem, minus accuratam pronuntiationem in hac forma secutus*; *a* [giort, *Res.* — [10]) Hrýmnir, *H.* — [11]) scoltr, *H.* — [12]) himin, *W*, *H.* — [13]) *a* [eldr brennr, *H.* — [14]) eitrino, svâ hann drepr því í lopt oc lá, *H*; eitri, ok aðra hlið uppi yvir honom þá klofnar himinn, ok

Tunc accidet, quod admodum memorabile videbitur, ut Lupus solem devoret, quod homines grave incommodum existimant. Mox alter Lupus lunam aufert, qui quoque magnum adfert incommodum. Stellæ e cœlo evanescunt. Tum illud etiam novi accidit, quod tota terra cum rupibus adeo tremet, ut arbores e terra evellantur, rupes corruant, omnes compedes et vincula diffringantur et dirumpantur. Tum Lupus Fenrer vinculis exsolvitur: tunc oceanus terras violenter invadit, eo quod Serpens circumterraneus, furore giganteo correptus, in terram invadit: tum quoque evenit, ut Naglfarius solvatur, navis, quæ sic vocatur, ex unguibus mortuorum hominum facta; ideoque magna cautio est, nequis unguibus non præsectis moriatur, quod ille homo multum auget materiam navis Naglfarii, quam Dii hominesque sero factam optarint. In ista autem oceani æstuatione Naglfarius aquis innat. Hrymus nomen est giganti, qui Naglfarium gubernat. Lupus autem Fenrer rictu hiante proruit, cujus pars superior cœlum, inferior terram adtingit, rictum latius diducturus, si amplius spatium superesset: ignes ex oculis et naribus ejus ardent. Serpens circumterraneus tantum veneni efflat, ut totos cœlos et aquas adspergat, admodum terribilis, alteri Lupi lateri adhærens. In hoc tumultu cœlum diffinditur, indeque filii Muspelli equis advehuntur; Surtus primus equitat, quem ignis et præcedit et sequitur: ensis ejus est eximius, splendorem sole clariorem emittens. Bivrasta, his transeuntibus, diffringitur, ut prius dictum

í þessvm gný ríþa Mvspellz megir, *U.* — [15]) ferr, *H*; *om .W.* — [16]) *Hic incipit secundum fragmentum membran. 756.* — [17]) *756 semper* Musfellz. — [18]) *Reg. scrib.* sœka; ríþa, *H.* — [19]) *sic W, 756, Res.;* á þingvöll, *Reg.* — [20]) *a* [ríþa á völlinn Vigriþinn, *U.*

þar kemr ok þá[1] Fenris-úlfr ok Miðgarðs-ormr, þar[2] er ok þá Loki kominn[3] ok Hrymr[4], ok með honum allir Hrímþursar, en Loka fylgja allir Heljar[5] sinnar[6]; en Muspells synir hafa yfir sèr[7] fylkíng[8], er sú björt mjök. Völlrinn Vígriðr[9] er c[10] rasta víðr á hvern veg.

En er þessi tíðindi verða, þá stendr upp Heimdallr, ok blæss[11] ákafliga í Gjallarhorn, ok vekr upp öll guðin, ok eiga þau þíng saman. Þá ríðr[12] Óðin*n* til Mímis[13] brunns, ok tekr ráð af Mími fyrir sèr ok sínu liði. Þá skelfr askr Yggdrasils[14], ok engi lutr er þá óttalauss á himni eða jörðu. Æsir hervæða sik ok allir Einherjar[15], ok sækja fram á völluna: ríðr fyrstr[16] Óðin*n* með gullhjálm[17] ok fagra brynju, ok geir sinn, er Gúngnir[18] heitir; stefnir hann móti Fenris-úlfi[19], en Þórr fram á aðra hlið honum, ok má hann ekki duga honum, því at[20] hann hefir fullt fáng at berjast við Miðgarðsorm. Freyr berst móti[21] Surti, ok verðr harðr[22] samgángr áðr Freyr fellr; þat verðr hans bani, er hann missir þess hins góða sverðs, er hann gaf Skírni. Þá er ok lauss orðinn hundrinn Garmr, er bundinn er fyrir Gnípa-helli[23], hann er it mesta forat[24]; hann á víg[25] móti Tý, ok verðr hvârr öðrum at bana[26]. Þórr berr banaorð[27] af Miðgarðsormi, ok stígr þaðan

1) *om. W, 756.* — 2) *Reg. err. librar.* þa. — 3) kom. Loki, (Lok, *errore librarii, W), W, 756.* — 4) með hanom. Loca fylgja ok hellornar, *U, H.* — 5) *in 756* ar *tantummodo cernitur.* — 6) þar ero allir Hrímþursar. Loca fylgja allir Heljar synir, *H.* — 7) æinir sèr *(sibi soli), W, 756, U, S*; sèr einir, *H.* — 8) ok *add. W, 756.* — 9) Vígriþin, *U, H.* — 10) hundrat, *id., 756.* — 11) blies, *756.* — 12) *sic W, 756, U*; reið, *Reg.* — 13) *in 756 scriptum esse videtur* Mímins. — 14) *sic W, 756*; Ygdrasils, *h. l., Reg., U.* — 15) Æsirnir — Æinheriarnir, *W, 756.* — 16) fyrst, *W, 756.* — 17) *Reg. scribit mendose:* gvllhiam. — 18) *sic W, 756, U, H*; Gvgnir, *Reg., S, verosimiliter aut omissa virgula transversa super* v, *aut mutato* g *gutturali in* g. — 19) *sic Reg.,*

est. Nati Muspelli procedunt in campum, qui Vigridus dicitur, quo tunc etiam advenit lupus Fenrer et Serpens circumterraneus: adest et Lokius et Hrymus, et cum eo omnes gigantes pruinosi, Lokium autem comitantur omnes Helæ socii. Muspelli autem filii loco superiori sibi (seorsim) aciem constituunt, quæ admodum lucida est. Campus Vigridus 120 milliaria quoquoversus patet.

Hæc quum geruntur, Heimdallus surgit, et cornu Gjallæum vehementer inflans omnes Deos excitat, qui conventum inter se agunt. Tum Odin ad fontem Mimeris equitat, sibi suisque consilium a Mimere petens. Tum tremet fraxinus Ygdrasil, nullaque tunc res, sive in cœlo, sive in terra, timore vacat. Asæ omnesque Einheri, armatura induti, in campos procedunt: primus Odin equitat, auream galeam, splendidam loricam, hastamque, quæ ei est, Gungnerem dictam, habens: is adversus lupum Fenrerem tendit; ab altero autem latere ejus Thor procedit, neque tamen ei opem ferre potest, ipse pugnæ cum Serpente circumterraneo initæ satagens. Freyus adversus Surtum pugnat, acri conflictu, prostrato tandem Freyo, cujus necis caussa existit, quod eximium illum gladium, quem Skirneri dedit, desiderat. Tum quoque solutus vagatur canis Garmus, qui ante antrum Gnipæum vinctus jacet, quæ immanissima pestis pugnam cum Tyre committit; quorum alter alteri necem infert. Thor Serpentem circumterraneum interfecit, sed novem passus inde progressus, exanimus humi collabitur, veneno, quo eum

W, 756; vlfinvm, *U.* — [20]) *om. 756.* — [21]) berz við í móti, *756 (error ex correctione librarii ortus).* — [22]) harður, *et ita sæpe* ur *pro* r *in terminationibus, 756.* — [23]) Gnípalundi, *U.* — [24]) forað, *756;* fjörráð, *H.* — [25]) i *add. 756.* — [26]) skaða, *W, 756.* — [27]) banorð, *W.*

braut[1] ix fet[2]; þá fellr hann dauðr[3] til jarðar fyrir eitri því, er[4] ormrinn blæss[5] á hann. Úlfrinn gleypir Óðin, verðr þat hans bani; en þegar eptir snýst fram Viðarr, ok stígr öðrum fæti í neðra keypt[6] úlfsins; á þeim fæti hefir hann þann skó, er allan aldr *hefir*[7] verit til samnat, þat eru bjórar, þeir er menn sníða or skóm sínum fyrir tám eða hæl[8]; því skal þeim bjórum braut[9] kasta sá maðr, er at því vill hyggja at koma Ásunum at liði; annarri hendi tekr hann en*n* efra keypt[10] úlfsins, ok rífr sundr gin hans, ok verðr þat úlfsins bani. Loki á orostu við Heimdall, ok verðr hvârr annars bani. Því næst slýngr[11] Surtr eldi yfir jörðina, ok brennir allan heim. Svâ er sagt í Völuspá:

Hátt blæss[12] Heimdallr
horn er á lopt*i*,
mælir[13] Óðinn
við Míms[14] höfut;
skelfr Yggdrasils[15]
askr standandi,
ymr it aldna[16] trè,
[en jötun*n* losnar[17].

Hvat er með Ásum?
hvat er með Álfum[18]?
[ymr[19] allr Jötunheimr,
Æsir 'ro á þíngi[20];
stynja[21] dvergar
fyrir steindurum,

[1]) brott, *W*; í brutt, *756*. — [2]) vm eitr ormsins, *add. U.* — [3]) *om. 756*. — [4]) *om. 756*. — [5]) bles, *W*, *756*. — [6]) kjapt, *756*, *H*; kjöpt (*ubique*), *W*; kept, *U*. — [7]) *excidit in Reg., sed cett. suppeditant.* — [8]) hæli, *W*, *756*, *U*; bjórar, er menn scera or scæþom sínom fyri tám oc hæla, *H*. — [9]) brutt, *756*; brott, *W*; á brott, *U*. — [10]) kjapt, *756*; kept, *U*.

serpens afflavit, exstinctus. Lupus Odinem devorat, qui hoc mortis genere perit; sed extemplo post Vidar progressus, altero pede insistit inferiori rostro Lupi; eo pede calceum gestat, constantem particulis per omnem ætatem collectis, nempe pellium laciniis, quæ calceis exsecari solent, quà digiti pedum aut calx est: ideo has pelliculas abjicito, quicunque Asis operam navare cogitaverit; altera manu superius Lupi rostrum prehendit, rictumque ejus diripit, quæ Lupo mortis caussa existit. Lokius pugnam cum Heimdalo committit, quorum alter alteri necem adfert. Deinde Surtus ignem super terram effundit, totumque mundum flammis absumit. Sic habet Vaticinium Valæ[a]:

Altum intonat Heimdallus,
cornu elevatur;
alloquitur Odin
Mimeris caput.
Tremet Ygdrasil
fraxinus erecta,
ingemiscit vetusta illa arbor,
gigas vero solvitur.

Quid rei apud Asas?
quid rei apud Alvos?
resonat totus giganteus mundus,
Asæ comitia celebrant.
Ingemiscunt nani
ante rupium fores,

— [11]) slongvir, *756*; slengir, *H.* — [12]) bles, *id., U;* blies, *756.* — [13]) *sic W, 756, U et cett.*; mey, *Reg.* — [14]) Mimis, *U, H;* Mimins, *756.* — [15]) *sic W, 756;* Ygdrasils, *Reg., U.* — [16]) *sic W, 756* (eð alldna); alna, *Reg., U.* — [17]) *a* [Asir eru á þingi, *U, H.* — [18]) hvat með Asynjum?, *U.* — [19]) gnýgr, *W, 756.* — [20]) a [*om. U, sed H tantummodo hanc lineam.* — [21]) *excidit in 756.*

[a]) *Vide* Völuspá, *vers. 42—51.*

veggbergs vísir[1].
Vituð-èr enn[2], eða hvat?

[3]Hrymr ekr austan,
hefiz[4] lind fyrir;
snýst Jórmungandr
í jötun-móði;
ormr knýr[5] unnir,
örn mun hlakka[6],
slítr nái niðfölr[7];
Naglfar[8] losnar.

Kjöll ferr austan,
koma munu Muspells
of lög lýðir,
en Loki stýrir;
þar'ro[9] fífl-megir
með Freka allir,
þeim er bróðir
Býleists[10] í för.

Surtr ferr sunnan
með sviga leivi[11],
skínn af sverði
sól Valtíva;
grjótbjörg gnata,
en gífr rata[12],
troða halir helveg,
en himinn klofnar.

---

[1]) *sic Edda ant. et edd.*; vísir *s.* vissir, *Reg.*; vegbergs vísir (*vel* vissir, *W*), *W*, *756*; *U hanc lineam omittit.* — [2]) *in 756 detritum.* — [3]) *Hic 756 novum caput incipit, et literam initialem, cui spatium relictum est, margini adscripsit. Sex sequentes strophas om. U.* — [4]) hefizt, *id.*, *756.* — [5]) *sic W, 756*; kyrvnir (*una voce*), *Reg.* — [6]) *sic Reg.*, *S.*; en örn

præruptarum petrarum inquilini.
Nostisne adhuc? aut quid amplius?

Hrymus ab oriente advehitur,
clypeum prætendens sibi;
Serpens circumterraneus se torquet,
furore giganteo percitus.
Anguis urguet undas;
aquila clanget,
lurida funera discerpit;
Naglfarius solvitur.

Carina fertur ex oriente
(advenient Muspelli
gentes per mare),
quam Lokius gubernat.
Ibi adsunt filii monstri gigantei
cum Lupo omnes,
illis conjunctus
frater Byleisti procedit.

Surtus a meridie procedit
cum circumvolitabili flamma,
sol resplendet e gladio
cædium numinis.
Saxeæ moles colliduntur,
oreades præcipites ruunt,
calcant homines leti viam,
cœlum vero diffinditur.

---

hlakkar, *H*; en ari hlackar, *W*, *756*. — [7]) niðföln, *S*. — [8]) *sic cett.*; Naglfal, *Reg.* — [9]) *sic Reg.*; fara, *cett.* — [10]) *in Reg. scriptum* Byleiz; Byleistz, *W*; Byleizt, *756*; Byleifs, *H*. — [11]) lævi, *d.*, *W*; læfi, *756*, *H*. — [12]) hrata, *id.*, *W*, *756*.

[1]Þá kömr Hlínar
harmr[2] annarr fram,
er Óðinn ferr
við úlf vega,
en bani Belja
bjartr at Surti;
þar mun Friggjar
falla ángan[3].

Gengr Óðins son
við úlf vega,
Viðarr[4] of veg
at valdýri:
lætr hann megi hveðrúngs[5]
mund of standa
hjör[6] til hjarta;
þá er hefnt föður.

Gengr hinn mæri
mögr Hlóðynjar
nepr at[7] naðri
níðs ókvíðnum[8];
[munu halir[9] allir
heimstöð[10] ryðja[11]
er af móði drepr
Miðgarðs veorr.

---

[1]) *tres sèquentes strophas om. H.* — [2]) *sic Eddæ antiquioris codices, 756, Rask.*; hamr, *Reg., W.* — [3]) angann, *W, 756.* — [4]) *sic Reg., W* (Viðr *a librario* in Viðarr *mutato)*; Uiðurr, *756.* — [5]) *Reg. scribit* hveðrvgs, *fortasse ex* g *gutturali.* — [6]) *sic W, 756*; hioʀ, *Reg., Rask.* — [7]) *sic Reg., S*; neppr af, *W, 756.* — [6]) okniðm, *756.* — [9]) *sic W, 756*; hallir, *Reg.* — [10]) *sic Eddæ Sæm. ed. Hafn. et Rask.*; heimstoð scri-

Tunc evenit
alter Hlinæ dolor,
quando Odin procedit
cum Lupo pugnatum,
sed lucidus Belii
occisor cum Surto;
ibi cadet
Friggæ delicium.

Procedit Odinis filius
cum monstro dimicatum;
Vidar adgreditur
funeream feram:
facit ille gigantis gnato
manu (strictum) pertingere
gladium ad cor usque;
tunc nex patris vindicata est.

Graditur clarus ille
Telluris filius
sævus contra serpentem
contumelias non metuentem;
hominis cuncti
terram deserent
quum iratus (serpentem) interficit
Midgardi defensor.

---

bunt W, 756; heimsstóð, *aliquot codd. ed. Hafn.;* heimsteið, *Reg., S.* — [11]) *has duas lineas a [Raskius duobus sequentibus postposuit, codices Eddæ antiquioris secutus. Nos in hac re a codicibus nostris palmariis discedere noluimus, præsertim quum ex lectione codicis Reg. sensus diversus et fere aptior emergat quam ex recensione Eddæ antiquioris, ubi fatendum est has lineas non nihil ordinem perturbare.*

Sól mun sortna,
sökkr fold [í mar[1],
hverfa af himni
heiðar[2] stjörnur,
geisar eimi[3]
ok aldrnari,
leikr hár hiti
við himin sjálfan.

Hèr segir enn svâ[4]:

Vígriðr heitir völlr,
er finnast vígi at
Surtr ok in svasu guð:
hundrat rasta
hann er á hverjan veg;
sá er þeim völlr vitaðr.

52. Þá mælti Gángleri: hvat verðr þá eptir, er brenndr er [himin*n* ok jörð, ok[5] heimr allr, ok dauð goðin öll[6] ok allir Einherjar ok allt mannfólk? ok hafit þèr áðr sagt, at hverr maðr skal[7] lifa í nokkvorum heimi um allar aldir. Þá segir Þriði[8]: margar eru þá vistir góðar ok margar illar; bazt er þá at vera [á Gimli[9] á himni, ok allgott[10] er til góðs drykkjar, þeim er þat þykkir gaman, í þeim sal er Brímir[11] heitir; hann stendr ok á himni[12]. Sá er ok[13] góðr salr er stendr á Niðafjöllum, gjörr[14] af rauðu gulli[15]; sá heitir Sindri. Í þessum sölum skulu

1) *a [quasi* unnar, *756.* — 2) heiðum, *W, 756, II.* — 3) æimi, *id., W, 756.* — 4) Vafþrúðnism. *v. 18.* — *Hanc periodum et sequentem stropham omittunt: U, II.* — 5) *a [om. W, 756.* — 6) öll guðin, *W, 756.* — 7) *om. err. libr. 756.* — 8) *sic aperte W, 756, et ut videtur Reg.* (s. þr.), *etsi fere detritum; Rask. legit:* svarar Hár, *cui U etiam consentire videtur.* — 9) *a [om.*

Sol nigrescet,
desidit terra in mare,
evanescunt e cœlo
serenæ stellæ;
sævit ignis
atque æstus,
adludit alta flamma
ipsi cœlo.

Præterea sequentia sic habent:

Vigridus nomen est campo
ubi in prœlio congredientur
Surtus et placida numina:
centum milliaria
ille patet quoquoversum;
hic illis descriptus est campus.

52. Tum Ganglerius: quid reliquum erit, quum cœlum et terra totusque mundus exustus, omnesque Dii, omnes Einheri, universumque genus humanum mortuum fuerit? nam antea dixistis, quemque hominem in aliquo mundo per omnia secula victurum. Cui Thridius: multæ tum bonæ mansiones sunt, et multæ malæ: tum optimum est versari in Gimlio, (qui locus est) in cœlo (interiori): magna quoque, quibus id volupe est, eximii potus copia est in æde, quæ Brimer vocatur, itidem in cœlo sita; præstans quoque ædes est, quæ in montibus Nidæis stat, rubro

---

W, 756; á Gimlein (á G. inn á h.?), *Reg.*; á Gimli meþr Surti, *U;* á Gimli með Surti; þat er á himni, *H.* — [10]) *sic W, 756;* allt gott, *Reg.;* gott, *U;* þar er gott, *H.* — [11]) Brímner, *H.* [12]) stendr á ókólni, *W, 756;* ok gott er til dryckjar í Brimle e. (eðr) þar sem heitir Sindri, þar byggja g. m., *U.* — [13]) enn, *W, 756.* — [14]) giörðr, *756.* — [15]) roða gullu, *756;* af brendo silfri, *H.*

byggja góðir menn ok siðlátir. [1]Á Náströndum er mikill salr ok illr, ok horfa[2] í norðr[3] dyrr, hann er [ok[4] ofinn[5] allr ormahryggjum [sem vandahús[6]; en ormahöfut öll vitu inn í húsit[7] ok blása eitri, svå at eptir salnum[8] renna eitrár, ok vaða þær ár eiðrofar ok morðvargar, svå sem hèr segir[9]:

Sal[10] veit ek standa
sólu fjarri
Náströndu á,
norðr horfa dyrr[11],
falla eitrdropar
inn of[12] ljóra,
sá er undin*n* salr
orma hryggjum.

Skulu þar vaða
þúnga strauma
menn meinsvara[13]
ok morðvargar[14].

En í Hvergelmi er verst[15]:

þar[16] kvelr Níðhöggr[17]
nái framgengna[18].

53. þá mælti Gángleri: hvårt lifa nokkvor[19] [goðin þá[20]? eða er þá nokkvor[21] jörð eða himin*n*? Hár segir: upp skýtr jörðunni þá[22] or sænum[23], ok er þá græn ok

---

[1]) *756 novum caput incipit, spatio literæ initialis vacuo relicto.* — [2]) *in Reg. scriptum* hörfa. — [3]) norðr (*om.* í), *W, U.* — [4]) *om. W.* — [5]) *a [excidit in 756.* — [6]) *sic Reg.;* vandarhús, *Rask.; a [om. W, 756, U, H.* — [7]) enn avll ormahöfuðin horfa inn um gluggana, *H;* en orma havfvð hanga inn vm glvgga, *U.* — [8]) salinum, *W;* salinum ok renna, *756.* — [9]) Völuspá *v. 34, 35.* — [10]) salr, *756.* — [11]) dyr horfa, *756.* — [12]) um, *756.* — [13]) *sic Reg., W, 756;* meinsvarar, *U, H.*

auro facta, quæ Sindrius vocatur. Has ædes homines boni et bene morati incolent. In Nastrandis magna ædes est et mala, cujus fores septemtrionem spectant, tota serpentum tergis contexta, ad instar domus craticiæ; omnia autem serpentum capita intro in ædem spectant, venenum efflantia, ita ut amnes venenati secundum longitudinem ædis fluant, quos amnes perjuri et sicarii pedibus transeunt, quemadmodum hi versus testantur:

Ædem stare novi
a sole remotam
in Nastranda,
boream versus spectant fores;
impluunt guttæ veneni
per fenestras:
ea contexta ædes est
serpentum tergoribus.

Ibi pedibus transibunt
rapidos vortices
homines perjuri
et sicarii.

Sed in Hvergelmere (manere) pessimum est[a]:

Ibi cruciat Nidhöggus
cadavera emortua.

53. Tum Ganglerius: num id temporis aliqui deorum superstites sunt? ecqua tum terra aut cœlum existit? Cui

— [14]) morðvarga, *756;* morþingar, *U.* — [15]) vest, *756;* allra vest, *S;* er hit versta, *H.* — [16]) *sic cett.;* þa, *Reg.* — [17]) Níðhauggi, *756.* — [18]) *sic cett.;* framgenga, *err. libr., Reg.* — [19]) *sic W, U;* nokqvorr, *Reg.;* l. þá nokkr, *756.* — [20]) *a* [guðin, *756; W etiam habet* guðin. — [21]) *Reg. scribit* nokqvorr. — [22]) þá jörð., *756.* — [23]) ur siónum, *756.*

[a]) *vide* Völuspá, *v. 35.*

fögr; vaxa þá akrar ósánir. Viðarr ok Vali[1] lifa, svå at eigi hefir [særin*n*[2] ok Surta logi[3] grandat þeim[4], ok byggja þeir[5] á Íðavelli[6], þar sem fyrr[7] var Ásgarðr, ok þar koma þá synir þórs, Móði ok Magni, ok hafa þar Mjöllni. þvínæst koma þar[8] Baldr ok Höðr frá Heljar[9]: setjast þá allir samt, ok talast við, ok minnast á rúnar[10] sínar, ok ræða of[11] tíðindi þau, er fyrrum[12] höfðu verit, ok[13] Miðgarðsorm, ok um Fenris-úlf; þá [finna þeir[14] í grasinu gulltöflur þær, er Æsirnir[15] höfðu átt. Svå er sagt[16]:

Viðarr ok Vali
byggja ve goða[17],
þá er sortnar[18] Surta logi;
Móði[19] ok Magni
skulu Mjöllni[20] hafa
Víngnis[21] at vígþroti[22].

En[23] þar sem heitir Hoddmímis-hollt[24] leynast menn ij í Surta loga, er svå heita: Líf ok Leifþrasir[25], ok hafa morgindöggvar fyrir mat, en af þessum mönnum kemr svå mikil kynslóð, at byggvist heimr[26] allr[27]; svå sem hèr segir[28]:

Líf ok Leifþrasir[29],
en þau leynast munu

---

[1]) Valir, *756.* — [2]) *Literæ* sere (*i. e.* serenn = særinn) *in W extant, cætera usque ad* "ta logi" *legi non possunt.* — [3]) Svartalogi, *U, H.* — [4]) *a* [særinn grandat þeim eða Surtar logi, *756.* — [5]) *om. 756.* — [6]) Eiþavelli, *U, H.* — [7]) áðr, *756.* — [8]) *sic Reg., Res. et cett.*; þeir, *Rask.*; því næstr (næst, *756*) kemr þar, *W, 756; verba* ok Havðr *deleta sunt in W.* — [9]) Helju, *756.* — [10]) raunir, *756, S, H.* — [11]) um öll, *756.* — [12]) fur, *756*; áþr, *H.* — [13]) vm, *W, 756; om. H.* — [14]) *a* [finnaz þar, *W, 756.* — [15]) Æsarnir, *756.* — [16]) Vafþrúðnism. *v. 51.* — [17]) veguða, *756.* — [18]) sloknar *U, H; U mox:* svarta logi. —

Har: tunc terra e mari emerget, viridis et amœna: agri non consiti fruges ferent. Vidar et Valius supervivunt, quibus non nocuerit flamma Surti: hi incolunt in campo Idæo, ubi olim Asgardus fuit. Eodem tunc adveniunt filii Thoris, Modius et Magnius, Mjölnerem secum habentes. Mox Balderus et Hödus ab Hela veniunt. Quo facto omnes una consident, colloquuntur inter se, mentionem faciunt Runarum suarum, et sermones serunt de rebus, quæ olim acciderunt, et de Serpente circumterraneo et lupo Fenrere. Tunc in gramine reperiunt tabulas aureas, quas Asæ possederant. Sic hoc loco:

Vidar et Valius
incolunt loca sancta Deorum,
ubi obscuratur Surti flamma.
Modius et Magnius
Mjölnerem habebunt
post Vingnerem prœlio debellatum.

In loco autem, qui colliculus Hoddmimeris vocatur, durante flamma Surti duo homines delitescunt, quorum nomina Liva et Leivthraser, qui roribus matutinis pro cibo utuntur. Ex quibus hominibus tanta oritur progenies, ut totus terrarum orbis incolis frequentetur, quemadmodum hi versus testantur:

Liva et Leivthraser,
illi vero latebunt

[19]) *sic omnes cett.*; Megi, *Reg.* — [20]) *sic W. et cett.*; Mjölni, *Reg. h. l.* — [21]) *in 756 bis scriptum.* — [22]) Vignigs synir at vígroþi, *U*; Vignis hafa at vígþrote, *S*; Vingnis at vígráþe, *H.* — [23]) *In sequentibus multum divergit U.* — [24]) Hiþmímisholt, *H.* — [25]) Lífþravsir, *H*; Lífþrasir, *Vafþrúðnism.* — [26]) himin, *756.* — [27]) at byggjaz heimar allir, *H.* — [28]) Vafþrúðnism. *v. 45.* — [29]) Lífþravsir, *H.*

í hol*l*ti Hoddmímis[1],
morgin-döggvar[2]
þau er[3] at mat hafa,
en þaðan af aldir alast.

Ok hitt mun þèr undarligt þykkja, er sólin hefir getið dóttur, eigi ófegri en hon er, ok ferr sú þá stigu móður sinnar, sem[4] hèr segir[5]:

Eina dóttur
berr Álfröðul[6],
áðr hana[7] Fenrir fari;
sú skal ríða,
er regin deyja,
móður brautir[8] mær.

En[9] nú[10] ef þú kan*n*t lengra fram at spyrja, þá veit ek eigi hvaðan þèr kemr þat, fyrir því at öngan[11] mann heyrða ek lengra segja fram aldarfarit[12], ok njóttu nú sem þú namt.

54[13]. Því næst heyrði Gángleri dyni mikla hvern veg frá sèr, ok leit[14] út á hlið sèr; ok þá er hann sèst[15] meirr um, þá stendr hann úti á slèttum velli; [sèr þá önga höll ok önga borg[16]. Gengr[17] hann þá leið sína[18] braut, ok kemr heim í ríki sitt, ok segir þau tíðindi er hann hefir sèt ok[19] heyrt, ok eptir honum sagði hverr maðr öðrum þessar sögur.

---

[1]) Hiþmímis, *H.* — [2]) morgindaugg, *756.* — [3]) sèr, *Vafþrúðnism.; om. W, 756, H.* — [4]) svo sem, *756.* — [5]) Vafþrúðnism. *v. 47.* — [6]) *sic Reg.;* álfröðull, *cett.* — [7]) henni, *U, H.* [8]) *sive* braut, *Reg.;* brautir, *cett. omnes.* — [9]) *Hanc periodum omittit U.* — [10]) *om. 756.* — [11]) eingi, *W, 756.* — [12]) aldartalit, *H.* — [13]) *Hoc caput et sequentem epilogum multo brevius refert U.*

in colliculo Hoddmimeris,
qui roribus matutinis
pro cibo utuntur:
inde vero nascentur homines.

Ceterum id tibi sine dubio mirum videbitur, quod Sol filiam peperit, ipsâ non minus splendidam, quæ semitas matris postea insistet; ut hoc loco dicitur:

Unam filiam
pariet Sol,
antequam eam Fenrer rapiat:
ea equitabit,
ubi numina mortua sunt,
matris vias virgo.

Jam vero si ulterius quærere potes, nescio unde tibi id veniat, nullum enim hominem audivi historiam temporum longius repetentem. His igitur fruere, prout ea didicisti.

54. Posthæc Ganglerius ingentes fragores quoquoversus audivit, verum quum a latere respexisset oculosque diligentius circumtulisset, tum foris in plano campo versatur, nullam aulam, nullam arcem videns. Quare viâ, qua constituerat, digressus, in regnum suum revenit, resque ab se visas et auditas narravit, et secundum ejus relationem alii aliis has narrationes retulerunt.

— 14) hann, *add. W, 756.* — 15) *scrib.* siez, *W, 756;* sctz, *Reg.* — 16) *a [om. W, quod tamen errore librarii factum esse indicant hæc verba, quæ liturâ delevit:* "sier hann þá stendr hann vti a slettvm velli"; sèr hann þá, at hann stendr út á slèttum velli, *756.* — 17) *Reg. scribit* gengvr. — 18) burt leið sína, *756.* — 19) eða, *W.*

[1]En Æsir setjast þá[2] á tal ok ráða ráðum sínum, ok minnast á þessar frásagnir[3] allar, er honum voru sagðar[4], ok gefa nöfn þessi hin sömu, er áðr eru nefnd, mönnum ok stöðum, þeim er þar voru, til þess, at þá er lángar stundir liði, at menn skyldu ekki ifast í, at allir væri einir þeir Æsir, er nú var frá sagt, ok þessir, er þá voru þau sömu nöfn gefin[5]. Þar var þá[6] Þórr kallaðr, [ok er sá Ása-Þórr, hinn gamli[7] sá er Öku-Þórr[8], ok honum eru kenn*d* þau stórvirki er Ektor[9] gerði í Trójo. En þat hyggja menn, at Tyrkir hafi sagt frá Úlixes, ok hafi þeir hann kallat Loka, þvíat Tyrkir[10] voru hans hinir mestu úvinir.

BRAGARÆÐUR[11].

55. [12]Einn maðr er nefndr Ægir eða Hler; hann bjó í ey[13] þeirri er nú er köllut Hlès-ey[14]; hann var[15] mjök fjölkunnigr. Hann gerði ferð sína til Ásgarðs; en er[16] Æsir vissu[17] ferð hans[18] var honum fagnat vel, ok þó margir lutir [með sjónhverfingum[19]; ok um kveldit, er

---

1) *756 novum caput incipit et vacuum spatium literæ initialis relinquit, eandem in margine indicans. Raskius inscriptionem addidit:* Eptirmáli. — 2) *om. 756, H.* — 3) frásavgor, *H;* þessa frásögn alla, *W, 756.* — 4) er hèr var sagt, *W, 756.* — 5) er þav sömv nofn voro gefen, *W, 756.* — 6) *sic Reg., W, 756, Res.; Raskius lacunam reliquit, vocem* einhverr *aut simile quid excidisse suspicatus, sed omnia certe salva sunt.* — 7) Þórr, *add. W, 756.* — 8) Aaku-þórr, *756; hæc a [speciem glossematis præ se ferre videntur, attamen auctoritate duorum codicum principalium nituntur.* — 9) Þórr, *H.* — 10) Tyrke, *W;* Tyrki, *756;* þeir, *H.* — 11) *Titulum ex editione Rask. servavimus, qui vulgaris est, quamvis neque in Reg., neque in cett. codd. membranaceis antiquis inveniatur. Nimirum Reg. et W titulo carent, et tantummodo litera initiali majori novam par-*

Asæ vero in colloquio consident et consilia sua conferunt, omnesque has narrationes, quæ ei relatæ fuerant, reminiscuntur, eademque hæc nomina, quæ supra memorata sunt, hominibus et locis, qui ibi erant, imponunt, ne homines, tempore longius procedente, dubitarent, Asas, de quibus modo facta mentio est, unos eosdemque esse atque hos, quibus eadem nomina tunc erant indita. Ibi tum Thor vocatus est (qui Thor Asicus est; antiquus ille, is Ökuthor est), cui adscribuntur ingentia illa facinora ab Hectore Trojæ patrata. Ea vero communis existimatio est, Turcas de Ulysse mentionem fecisse, atque eos (Asas) hunc Lokium appellasse, eo quod Turcæ illi inimicissimi erant.

SERMONES BRAGII.

55. Vir quidam nominatus est Æger sive Hler; is in insula illa, quæ nunc ***Hlesey*** (insula Hleris, ɔ: Lessoa) vocatur, habitavit: idem artis magicæ peritissimus fuit. Ille iter Asgardum suscepit. Ut vero Asæ de ejus adventu certiores fiebant, bene eum exceperunt, multis tamen ad-

---

tem operis hic incipere significant. Titulus in U specialis est: Frá heimboþi Ása meþ Ægi, *et huic fere similis Resenianæ editionis:* Um Ægir eðr Hler; *codices recentiores propius accedunt, legentes:* Bragalygi, *S*; Hèr hefr frá savgu Braga, *H*; þriðje Partr kallaz Braga-Ræður, *St (scilicet prima parte indicat* "Formála", *secunda* Gylfaginning). — [12]) *756 spatium literæ initialis majoris reliquit, et literam in margine notavit; U hæc multo brevius ita:* þesser æsir þago heimboþ at Ægi í Hles ey. Aþr hafði Oþin honvm heim boþit. Vm qvelldit let oþin bera sverð í höllina, ok lýsti þar af sem logvm biortvm. Þorr var þar, Niorþr, *etc.* — [13]) æyiu, *W, 756.* — [14]) Hless ey, *756.* — [15]) er, *W, 756.* — [16]) *om. W, 756.* — [17]) fyrir, *add. W, 756.* — [18]) ok *add. W, 756.* — [19]) *a* [giorvir með fiölkýngi, *W, 756.*

drekka skyldi[1], þá lèt Óðinn bera inn í höllina sverð[2], ok voru svâ björt at þar af lýsti, ok var ekki haft ljós annat meðan við drykkju var setið. þá gengu Æsir at gildi[3] sínu, ok settust í hásæti xij Æsir, þeir er dómendr skyldu vera, ok[4] svâ voru nefndir: þórr[5], Njörðr, Freyr, Týr, Heimdallr, Bragi, Viðarr, Vali, Ullr, Hænir, Forseti, Loki[6]. Slíkt sama Ásynjur: Frigg, Freyja, Gefjun[7], Iðunn, Gerðr, Sigun[8], Fulla[9], Nanna. Ægi[10] þótti göfugligt þar um at sjást; veggþili öll voru þar tjöldut með fögrum[11] skjöldum, þar var ok áfenginn[12] mjöðr, ok mjök drukkit. Næsti maðr Ægi sat Bragi, ok áttust þeir við drykkju ok orðaskipti: sagði Bragi Ægi[13] frá mörgum tíðindum, þeim er Æsir höfðu átt[14].

56. Hann hóf þar[15] frásögn, at þrír Æsir fóru heiman: Óðin*n* ok Loki ok Hænir, ok fóru um fjöll ok eyðimerkr, ok var illt til matar[16]. En er þeir koma ofan í dal nakkvarn, sjá þeir öxna[17] flokk, ok taka ein uxan*n*, ok snúa til seyðis. En er þeir hyggja at soðit mun vera, raufa[18] þeir seyðinn, ok var ekki soðit. Ok í annat sinn er þeir raufa seyðinn[19], þá er stund var liðin, ok var ekki soðit; mæla þeir þá sín á milli hverju þetta mun gegna. þá heyra þeir mál í eikina upp yfir sik, at sá er þar sat kvaðst ráða því, er eigi soðnaði á seyðinum: þeir litu til, ok sat þar örn, ok eigi lítill. þá mælti örninn: vilit þèr

1) var fareð, *W, 756.* — 2) sverð inn í höllina, *W, 756.* — 3) gildu, *err. libr., 756.* — 4) er, *756.* — 5) *Reg. h. l. scribit* Thor. — 6) *excidit in ed. Rask.* — 7) Gefion, *W, 756, U.* — 8) *sic U;* Sig^{v}n, *quod legi posset* Sigvn *v.* Sigrvn, *Reg.;* Sigyn, *W, 756.* — 9) Scolld, *v.* Scolla, *U.* — 10) *In sequentibus ita brevius U:* Bragi sægir Ægi fra morgvm tiþindvm. Oþin Loki ok Hænir forv vm fiall. fvndo avxna flokk. taka eitt navtið ok snva til seyþiss. — 11) *hic desinit secundum fragmentum membr. 756 in literis* fo(grvm). — 12) áfeingr, *S, II.* — 13) *om. W.* —

hibitis præstigiis. Atque eo vespere, quo compotatio fieret, Odin in aulam gladios curavit introferendos, tam splendidos, ut lumen redderent, nullumque aliud lumen, quoad in compotatione accubitum est, adhiberetur. Tunc Asæ ad convivium ab eis paratum accesserunt, duodecimque Asæ, qui judicum munere fungebantur, celsis sedibus se collocarunt, quorum hæc sunt nomina: Thor, Njördus, Freyus, Tyr, Heimdallus, Bragius, Vidar, Valius, Ullus, Hæner, Forsetius, Lokius. Item Asides: Frigga, Freya, Geviona, Idunna, Gerda, Siguna, Fulla, Nanna. Hic Ægeri singula ad adspectum magnifica videbantur: omnes parietes splendidis clypeis erant contecti, appositum mulsum validum, largeque potatum. Proximus Ægeri Bragius adsidebat, qui et combibebant et verba inter se commutabant. Bragius Ægeri multis de rebus, quæ inter Asas acciderant, retulit.

56. Narrationem ab his initiis orsus est. Tres Asæ, Odin, Lokius et Hæner, domo profecti, iter per montes et deserta fecerunt, magna in difficultate cibariorum. Ubi vero in vallem quandam devenerunt, conspecto boum armento, unum bovem capiunt et ad coctionem parant. Ubi autem putant, carnes elixatas esse, carbones (rutabulo) turbarunt, necdum coctæ erant; atque iterum aliquanto temporis spatio interjecto, quum carbones removissent, nondum erant elixatæ. Itaque inter se disputant, quænam hujus rei caussa sit. Tum audiunt vocem supra se in arbore, cui qui insidebat, dixit per se stare, quominus carnes igni impositæ percoquerentur. Suspiciunt, vident

[14]) að hafz, *W.* — [15]) hófz þá, *W.* — [16]) vista, *W.* — [17]) ok siá oxnafl., taka *&c.*, *W*; yxna, *H.* — [18]) þá ravfa þ. s., *W.*; rjúfa, *id.*, *H.* — [19]) *Reg. scribit* söþiɴ; rivfa sæyðinn, *W.*

gefa mèr fylli mína af oxanum, þá mun soðna á seyðinum. Þeir játa því[1]; þá lætr hann sígast or trènu, ok sezt á seyðinn, [ok leggr upp þegar it fyrsta lær oxans ij ok báða bógana[2]. Þá varð Loki reiðr, ok greip upp mikla staung, ok reiðir af öllu afli, ok rekr á kroppin*n* erninum. Örninn bregzt við höggit ok flýgr upp; þá var föst staungin við kropp arnarins, ok hendr Loka við annan enda[3]. Örnin*n* flýgr hátt[4] svâ, at fætr[5] taka niðr[6] grjótið ok urðir ok viðu; [7]hendr hans hyggr hann at slitna munu or öxlum. Hann kallar ok biðr allþarfliga[8] örnin*n* friðar; en hann segir, at Loki skal aldri lauss verða, nema hann veiti honum svardaga, at koma Iðunni út of[9] Ásgarð með epli sín. En Loki vill þat; verðr hann þá lauss, ok ferr til lagsmanna sinna, ok er eigi at sinni sögð fleiri tíðindi um þeirra ferð, áðr þeir koma heim. En at ákveðinni stundu[10] teygir Loki Iðunni út um Ásgarð í skóg nokkvorn, ok segir at hann hefir fundit epli þau, er henni munu gripir[11] í þykkja, ok bað at hon skal hafa með sèr sín epli, ok bera saman ok hin. Þá kemr þar Þjazi[12] jötunn í arnarham, ok tekr Iðunni ok flýgr braut með[13], [ok í Þrymheim[14] til búss síns. En[15] Æsir urðu illa við hvarf Iðunnar, ok gerðust þeir brátt hárir[16] ok gamlir[17]. Þá

1) þeir iáta honvm fylli sinni af uxanvm, *W.* — 2) *a [*ok leggr vpp i fyrstv lær vxans bæði, ok báða bógvna, *W.* — 3) þá var föst höndin við stöngina, en annan endir við bak arnarens, *W.* — 4) *sic Reg., W, Res.; om. U;* hart, svâ at, *etc., Rask.* — 5) Loka, *add. W, U, Res., Rask.* — 6) við, *S;* niþri viþ, *U.* — 7) en *add. W, U, H.* — 8) ákafliga, *var. Chartæ.* — 9) um, *W, H.* — 10) stefnv, *W.* 11) hnoss, *H;* mvn gripr, *W.* — 12) þiaz, *W, et sic infra alio loco.* — 13) hana *add. W, H.* — 14) *a [sic Reg. et W;* hana í þrymheim, *Res.;* heim í þrymheim, *S;* í þrúþheim, *U, H;* ok hefir heim, *Rask, sine auctoritate codicum.* — 15) *U hic brevius:* Æsir gerþvz æfrir miok, ok spvrþo hvar

aquilam, eamque haud exiguam, ibi sedentem. Tum aquila: si mihi ex bove, quantum ad satietatem sufficit, dare velitis, faciam ut carnes igni impositæ elixentur. Quod quum polliciti essent, illa se ex arbore sensim demittit, focoque insidens primo statim tempore utrumque femur bovis et utrumque armum sustulit. Qua re iratus Lokius sublatam ingentem perticam totis viribus librat et in corpus aquilæ incutit. Quo ictu excitata aquila quum evolaret, pertica corpori aquilæ jam adhæserat, manusque Lokii alteri ejus extremitati. Aquila tam alte volavit, ut (non altius volavit, quam ut) pedes (Lokii) saxa, aspreta et virgulta adtingerent: ille, lacertos sibi ex axillis evulsum iri putans, clamare et aquilam suppliciter orare, sibi ut parcat. Illa vero negare, se Lokium unquam missum facturam, nisi jusjurandum sibi dixisset, facturum sese, ut Idunna cum pomis suis Asgardo egrederetur. Quod quum Lokius se facturum pollicitus esset, dimissus ad socios suos redit; de quorum itinere non plura referuntur memoria digna, donec domum pervenerunt. Verum constituto tempore Lokius Idunnam Asgardo in sylvam aliquam elicit, simulans, se poma reperisse, quæ ipsa haud dubie magni pretii existimatura esset, rogavitque, ut sua poma secum adferret et cum illis compararet. Tunc eo advenit gigas Thjassius, exuviis aquilinis indutus, raptam Idunnam secum avolans aufert et in Thrymheimum domum suam reducit. Asæ vero Idunnam e conspectu ablatam esse ægre ferebant, brevique cani et senes reddebantur. Itaque habito conventu

---

iþvnn veri. En er þeir visso var Loka heitiþ bana. — 16) hærir, *W*; hærðir, *H*. — 17) gulir, *H*.

áttu þeir Æsir[1] þíng, ok [spyrr hverr annan[2] hvat síðarst vissi til Iðunnar; en þat var sèt síðarst, at hon gekk út or Ásgarði[3] með Loka. Þá var Loki tekinn ok færðr á þíngit, ok var honum heitið bana eða píslum; en er hann varð ræddr, þá kvaðst hann mundu sækja[4] eptir Iðunni í Jötunheima, ef Freyja vill ljá honum valshams[5], er hon á. Ok er hann fær[6] valshaminn, flýgr hann norðr í Jötunheima, ok kemr einn dag til Þjaza jötuns; var hann róinn á sæ, en Iðunn var ein heima. Brá Loki henni í hnotar líki, ok hafði í klóm[7] sèr, ok flýgr sem mest. En er Þjazi[8] kom heim, ok saknar Iðunnar, tekr[9] hann arnarhaminn ok flýgr eptir Loka, ok dró [arnsúg í flugnum[10]. En[11] er Æsirnir sá er[12] valrinn flaug[13] með hnotina, ok hvar örninn flaug, þá gengu[14] þeir út undir Ásgarð, ok báru þannig byrðar af lokarspánum. Ok þá er valrinn flaug inn of borgina, lèt hann fallast niðr við borgarvegginn; þá slógu Æsirnir eldi í lokarspánu[15], en örninn mátti eigi stöðva[16], er hann misti valsins: laust þá eldinum í fiðri arnarins, ok tók þá af fluginn. Þá voru Æsirnir nær, ok drápu [Þjaza jötun[17] fyrir innan Ásgrindr[18], ok er þat víg allfrægt. En Skaði, dóttir Þjaza jötuns, tók hjálm ok brynju, ok öll hervápn, ok ferr til Ásgarðs, at hefna föður síns; en Æsir buðu henni sætt ok yfirbætr, ok hit fyrsta at hon skal kjósa sèr mann af

---

1) *om. W.* — 2) *sic Rask.; a [detrita, ut non legi possint, in Reg.;* spvrði hverr annan, *om.* ok, *W.* — 3) gekk or Aasgarði, *W.* — 4) *Reg. h. l. scribit* sæka. — 5) valsham, *W, H.* — 6) fèkk, *W, H.* — 7) *sic cett.;* oklom, *Reg., mendose.* — 8) þiaz, *hic iterum W.* — 9) *Reg. h. l.* teckr. — 10) flvginvm, *W; a [*örninn valinn upp í flugino, *H.* — 11) er, *mendose, Reg.* — 12) at, *W.* — 13) Loci fló, *H.* — 14) gánga, *W.* — 15) lokarspánvna, *W.* — 16) stöðva sik, *W;* stöðvast, *H.* — 17) örnenn, þat var þiazi iötvnn, *W.* — 18) Ásgrindir, *W.*

alteri ex alteris quærebant, quid novissime de Idunna constaret. Hoc vero novissime animadversum est, quod illa Asgardo egrediebatur, Lokio comitata. Tum Lokius prehensus et in conventum productus est, necisque aut cruciatuum minis perterrefactus. Quibus exterritus, dixit se Idunnam ex Jotunheimis reducturum, si Freya exuvias accipitrinas, quæ ei erant, sibi commodare vellet. Impetratis igitur exuviis accipitrinis, septemtrionem versus in Jotunheimos avolat, et die quodam venit ad villam Thjassii, qui tum piscatum exierat, sola domi remanente Idunna: quam in nucem transformatam unguibus tenuit et quantocissime avolavit. Thjassius domum reversus, quum Idunnam abesse sensisset, sumtis exuviis aquilinis Lokium volans insequitur, et stridorem aquilinum in volatu duxit (stridorem, qualem aquilæ, inter volandum excitans). Asæ vero, accipitrem cum nuce volantem, aquilamque insequentem conspicati, sub munimentum Asgardi successerunt, eoque sarcinas ex ramentis runcinæ comportarunt. Quum vero accipiter intra arcem volasset seque juxta parietem arcis demisisset, Asæ ramenta runcinæ subjecto igne inflammarunt; quum autem impetus aquilæ in accipitre frustratæ sisti non posset, flamma plumas aquilæ hauriens volatum inhibuit. Asæ igitur prope constituti gigantem Thjassium intra claustra munimenti Asici interfecerunt, quæ cædes fama multum celebrata est. Skadea, filia gigantis Thjassii, galea, lorica universaque panoplia sumtis, Asgardum se contulit, ut patrem ulcisceretur. Cui Asæ reconciliationem et satisfactionem obtulerunt, et primo quidem loco, ut maritum sibi ex Asis eligeret, pedibusque solis, non pluribus membris, conspectis optionem faceret. Tum videns pedes hominis ali-

Ásum, ok kjósa at fótum[1] ok sjá ekki fleira af[2]. Þá sá hon eins manns fætr forkunnar fagra, ok mælti: þenna kýs ek, fátt mun ljótt á Baldri; en þat var Njörðr or Nóatúnum. Þat hafði hon ok í sættargjörð sinni, at Æsir skyldu þat gera, er hon hugði at þeir skyldu eigi mega, at hlæja hana[3]. Þá gerði Loki þat, at hann batt [um skegg geitar nokkvorrar, ok öðrum enda um hreðjar sèr[4], ok lètu þau ymsi eptir[5], ok skrækti hvårtveggja við[6] hátt; þá lèt Loki fallast í knè Skaða, ok þá hló hon; var þá gjör sætt af Ásanna hendi við hana. Svå er sagt, at Óðinn gerði þat til yfirbóta[7] við hana, at hann tók augu Þjaza ok kastaði upp á himin, ok gerði af stjörnur ij. Þá mælti Ægir: mikill þykki mèr Þjazi fyrir sèr hafa verit[8], eða hvers kyns var hann? Bragi svarar: Ölvaldi[9] hèt faðir hans, ok merki munu þèr at þykkja, ef ek segi þèr frá honum. Hann var mjök gullauðigr; en er hann dó, ok synir hans skyldu skipta arfi, þá höfðu þeir mælíng at[10] gullinu, er þeir skiptu: at hverr skyldi taka munn-fylli sína, ok allir jafnmargar. Einn þeirra var Þjazi, ij. Iði, iij. Gángr. En þat höfum vær orðtak nú með oss, at kalla gullit munntal þessa jötna, en vèr felum[11] í rúnum eða í skáldskap svå, at vèr köllum þat mál eða [orð eða tal[12] þessa jötna[13]. Þá mælti

[1]) *sic W, U, Res.;* favtum (fötum *fortasse ex* fætum *s.* føtum), *Reg.* — [2]) siá ekki af fleira, *W;* at hon skal kjósa mann af fötom, einn af Ásom, oc sjá ei meira, *H.* — [3]) hlægia hana, *W;* skyldu láta hana hlæa, enn hon hugþi þá þat ei gjöra mega, *H.* — [4]) batt sèr geitarskegg undir hreþjarnar, *U;* um herþar sèr, *H, Res.* (*minus recte*). — [5]) fyrir, *W.* — [6]) *om. W.* — [7]) vmbóta, *W;* favþr-bóta, *U, H.* — [8]) hafva verit fyrir sèr, *W.* — [9]) Auþvalldi, *U* (*semper*), *H.* — [10]) á, *W, H.* — [11]) *sic W, Rask.;* fellum, *Reg.* — [12]) *hæc a* [*ex conjectura restituta sunt;* orðta tal, *Reg.;* orða tal, *W* (*haud dubie ex scriptione codicis Reg., conjecturâ librarii*)*;* orðtak eþa tal, *Rask. Res. dedit:* þvi er þat

cujus, eximia pulchritudine conspicuos, locuta est: hunc eligo; pauca, credo, Baldero sunt corporis dehonestamenta. Hic autem erat Njördus ex Noatunis. Id quoque in reconciliatione sua pacta fuerat, ut Asæ facerent, quod eos facere non posse cogitarat, ut sibi risum moverent. Tum Lokius id fecit, ut funiculi una extremitate barbam capræ cujusdam, altera scrotum sibi colligaret, quo facto utrique alternis inter se cedebant et dolore tacti alta voce ejulabant. Tandem Lokius se in gremium Skadeæ demisit: tunc illa ridebat. Quo facto reconciliatio, Asarum nomine, cum ea perfacta est. Dicitur Odin, placandi animi ejus caussa, oculos Thjassii sublatos in cœlum conjecisse, et ex iis duas stellas fecisse[a]. Tum Æger locutus est: mihi quidem Thjassius vir ingens fuisse videtur; quo vero genere oriundus fuit? Cui Bragius: patri ejus nomen fuit Ölvaldio, de quo si tibi referam, audies, credo, rem, quæ tibi memorabilis videbitur. Is auri admodum dives erat. Eo autem mortuo, filii ejus, quum hæreditatem inter se dividerent, aurum herciscundum ita inter se mensurâ partiti sunt, ut singuli, quantum auri os cujusque caperet, acciperent, omnesque æque multa oris complementa. Horum unus erat Thjassius, alter Idius, tertius Gangus. Is autem loquendi modus inter nos receptus est, ut aurum appellemus horum gigantum numerationem oralem; sed in oratione figurata aut in poësi hunc sensum sic involvimus dictionis obscuritate, ut id appellemus loquelam aut sermonem horum gigantum. Tum Æger: in oratione mystica sensum his ambagibus

máltak, ef falit er í rúnum eðr í skáldskap, at kalla gullit munntal, mál, orð, tal þessara jötna. — [13]) ef vèr fjavllom í rúnom eþa skáldskap, svâ cavllom vèr þat mæli, orð eða tal þeirra, *H.*

[a]) *confer.* Harbarzljóð, *18.*

Ægir: þat þykki mèr vera vel fólgit í rúnum. [Ok enn mælti Ægir[1].

57. Hvaðan af hefir[2] hafizt sú íþrótt, er þèr kallit skáldskap? Bragi svarar: þat voru upphöf[3] til þess, at guðin höfðu úsætt við þat fólk, er Vanir heita, en þeir lögðu með sèr friðstefnu, ok settu grið á þá lund, at þeir gengu hvârirtveggju til eins kers, ok spýttu í hráka sína[4]; en at skilnaði [þá tóku goðin ok vildu eigi láta týnast þat griðamark, ok sköpuðu þar or mann[5], sá heitir[6] Kvásir. Hann er svâ vitr, at engi spyrr hann þeirra luta er eigi kann hann orlausn; ok hann fór víða um heim at kenna mönnum fræði, ok þá er hann kom at heimboði til dverga nokkvorra, Fjalars ok Galars, þá kölluðu þeir hann með sèr á einmæli, ok drápu hann, lètu renna blóð hans í tvö ker ok einn ketil, ok heitir sá Óðreyrir[7], en kerin heitu[8] Són ok Boðn; þeir blendu hunángi við blóðit, ok varð þar af mjöðr sá, er hverr er af drekkr verðr skáld eða fræðamaðr[9]. Dvergarnir sögðu Ásum, at Kvásir hefði kafnat[10] í man*n*viti, fyrir því at engi var þar svâ fróðr, at spyrja kynni[11] hann fróðleiks.

Þá buðu þessir dvergar til sín jötni þeim er Gillíngr[12] heitir, ok konu hans; þá buðu dvergarnir Gillíngi at róa á sæ með sèr, en er *þeir*[13] fóru fyrir land fram,

---

1) *a* [*om. W, novum caput mox incipiens. U novum caput literis rubris ita inscribit:* her segir frá því, nt Æsir sáto at heimboþi at Ægis ok hann spvrþi braga hvaþan af kom skalldskaprin. frá því er qvásir var skapaþr. her hefr miök setning skalldskapar; *deinde ipsum caput literis majusculis incipit:* Æger spyrr. hvaþan af kom skalldskaprin. *S titulum habet:* Hvörnin skáldskapr hófst. — 2) þat, *add. W, haud dubie ex errore librarii.* — 3) var vpphaf, *W*; er upphaf, *H.* — 4) hráka sinvm í, *W;* rácom sinom i cerit, *H.* — 5) þar af mann, *W*; mann af rac-

involvere, mihi quidem haud illepidum videtur. Adhæc Æger locutus est:

57. Unde ars illa orta est, quam vos poëticam vocatis? Bragius respondit: hujus talia initia fuere. Dii inimicitias agitabant cum populo, qui Vani dicuntur; sed condicto conventu pacificatorio, pacem inter se eo pacto fecerunt, ut utrique ad vas aliquod accederent et sputa sua in illud redderent. Dii autem digredientes hoc signum pacis servarunt, neque interire passi sunt, indeque hominem, Kvaserem dictum, creaverunt. Is tam sapiens est, ut nemo illum eas res interroget, quas respondendo explicare non possit. Idem multa orbis terrarum loca, ut homines res ad cognitionem frugiferas doceret, peragravit. Qui quum ad nanos quosdam, Fjalarem et Galarem, a quibus fuerat invitatus, pervenisset, hi eum ad secretum colloquium sevocatum interfecerunt, sangvinemque ejus profluentem duobus vasis et uno lebete exceperunt, qui lebes Odreyrer, vasa Sona et Bodna appellantur. Sanguinem melle miscuerunt, unde mulsum extitit, ex quo qui biberit, poëta aut rerum cognitione insignis evadit. Nani Asis significarunt, Kvaserem præ nimia sapientia suffocatum esse, eo quod nemo rerum tam peritus fuisset, ut eum de rebus ad cognitionem pertinentibus interrogare potuerit.

Post hæc hi nani gigantem, qui Gillingus vocatur, hujusque uxorem ad se invitarunt, eique deinde obtulerunt, ut secum in marę piscatum excurreret. Quum vero nani

onom, *H.* — 6) hẹ̇t, *H.* — 7) Óðrærir, *W*, *U*; óðreir, *H.* — 8) heita, *W.* — 9) ok fræðimaðr, *W*; ok fræþamaðr, *U*, *S*; fræþimaðr oc scalld, *H.* — 10) drucknat, *H.* — 11) kunni, *W.* — 12) Grillingr, *U*; Gyllingr, *H.* — 13) *excidit in Reg.*

röru dvergarnir á boða[1], ok hvelfði[2] skipinu. Gillíngr var úsyndr, ok týndist hann; en dvergarnir rèttu skip sitt[3], ok reru til lands. Þeir sögðu konu hans þenna atburð, en hon kunni illa ok grèt hátt. Þá spurði Fjalarr hana, ef henni mundi huglèttara, ef hon sæi út á sæinn, þar er hann hafði týnzt, en hon vildi þat. Þá mælti hann við Galar bróður sinn, at hann skal fara upp yfir dyrnar, er hon gengi út, ok láta kvernstein falla[4] í höfut henni, ok taldi sèr leiðast óp hennar; ok svâ gerði hann. Þá er þetta spurði Suttúngr, bróðurson[5] Gillíngs, ferr hann til, ok tók dvergana ok flytr á sæ út, ok setr þá í flæðarsker. Þeir biðja Suttúng sèr lífsgriða, ok bjóða honum til sættar í föðurgjöld mjöðin*n* dýra, ok þat verðr at sætt með þeim; flytr Suttúngr mjöðinn heim, ok hirðir þar sem heita Hnitbjörg[6], setr þar til gæzlu dóttur sína Gunnlöðu. Af þessu köllum vær skáldskapin*n* Kvásis blóð eða [dverga drekku eða fylli[7] eða nakkvarskonar lög Óðreris eða Boðnar eða Sónar, eða farskost[8] dverga, fyrir því at sá[9] mjöðr flutti þeim fjörlausn or skeri*n*u, eða Suttúnga mjöð, eða Hnitbjarga lög[10].

58. Þá mælti Ægir: myrkt þykki mèr þat mælt, at kalla skáldskap með þessum heitum. En hvernig komu þeir Æsir[11] at Suttúnga miði? — Bragi svarar: sjá saga er til þess, at Óðinn fór heiman, ok kom þar er þrælar níu slógu hey; hann spyrr ef þeir vili at hann brýni

---

1) í boða, *W*. — 2) hvelfðv, *W*. — 3) skipit, *W*. — 4) *om.* *W*. — 5) iötunn, son, *W*, *U*; Suttúngr jötun, bróðr, *H*; Swpttúngr, *S* (*ubique*). — 6) Hvítbjörg, *H*, *Res*. — 7) *a* [dverga lausn, *H*. — 8) farskostr, *W*. — 9) *om.* *W*. — 10) *sic W*; Hvítbjarga lög, *H*; lavgr, *Reg*.; Hvítbjarga mjöð, *Res*. — 11) komvz þer (= þeir?) Æsir, *W*.

terram prætervelierentur, in brevia æstuosa remigarunt, ut navigium subverteretur. Gillingus, qui nandi imperitus esset, periit; nani vero (subversam) navem inverterunt, atque ad terram remigarunt. Hunc casum quum uxori ejus retulissent, illa mortem mariti ægre ferens alta voce lamentabatur. Tum Fjalar eam interrogavit, solatione ei futurum esset, si in mare, ubi periisset, prospexisset. Quod quum mulier annuisset, ille cum fratre Galare collocutus, hunc jubet vestibulum domûs conscendere, lapidemque molarem in caput egredientis mulieris dejicere, se enim lamentationis ejus pertæsum esse. Atque ille sic fecit. Qua re cognita, Suttungus, Gillingi ex fratre nepos, nanos adgressus comprehendit, in mareque deportatos scopulo maris inundationi exposito imposuit. Illi a Suttungo, ut sibi vitæ incolumitatem concederet, implorantes, gratiæ reconciliandæ caussa ad expiandam patris necem offerunt mulsum illud pretiosum (eximium). Hoc tandem pacto reconciliatione inter eos facta, Suttungus mulsum domum suam reportatum loco, qui Hnitbjarga dicitur, servat, custode adposita filia Gunlada. Hinc poësin appellamus sangvinem Kvaseris, aut potum nanorum, aut complementum vel liquorem aliquem Odreris vel Bodnæ vel Sonæ, aut navigium nanorum (eo quod illud mulsum eos incolumes ex scopulo reportavit), aut mulsum Suttungi, aut laticem Hnitbjargorum.

58. Tum Æger: is loquendi modus mihi obscurus videtur, his nominibus poësin appellare. Sed quomodo mulsum Suttungicum in potestatem Asarum pervenit? Bragius respondet: sequens narratio hanc rem explicat. Odin, domo profectus, eo pervenit, quo loco novem servi

ljá[1] þeirra. Þeir játa því, þá tekr hann hein af belti sèr ok brýndi[2]; en þeim þótti bíta ljárnir miklu betr, ok föluðu heinina. En hann mat svå, at sá er kaupa vildi skyldi gefa við hóf[3], en allir kvóðust vilja, ok báðu hann sèr selja, en hann kastaði heininni í lopt upp; en er allir vildu henda, þá skiptust þeir svå við, at hverr brá ljánum á háls öðrum. Óðinn sótti[4] til náttstaðar [til jötuns þess er Baugi hèt[5], bróðir Suttúngs. Baugi [kallaði illt fjárhald sitt, ok sagði at þrælar hans níu höfðu drepizt, en taldist eigi vita sèr von verkmanna[6]. En Óðinn nefndist fyrir honum Bölverkr; hann bauð at taka upp IX manna verk fyrir Bauga, en mælti [sèr til kaups einn drykk[7] af Suttúngamiði. Baugi kvað[8] einskis ráðs[9] eiga af miðinum, sagði at Suttúngr vildi einn hafa, en fara kvezt hann mundu með Bölverki, ok freista ef þeir fengi mjöðinn. Bölverkr vann um sumarit IX manns[10] verk [fyrir Bauga[11], en at vetri beiddist[12] hann Bauga leigu sinnar. Þá fara þeir báðir[. Baugi segir Suttúngi[13] bróður sínum kaup þeirra Bölverks, en Suttúngr synjar þverliga hvers dropa af miðinum. Þá mælti Bölverkr til Bauga, at þeir skyldu freista væla nokkvorra, ef þeir megi ná miðinum, en Baugi lætr þat vel vera. Þá dregr Bölverkr fram nafar, þann er Rati heitir[14], ok mælti[15], at

---

1) *sic* (lia) *Reg.*, *W*, *U*; ljái, *H.* — *Adnotat ad hunc locum Raskius: „Fortasse hæc vox olim, ut hodie in lingua Svecica, in sing. sonuerit* lie, *in plur.* liar". *Certum est, singularem hujus vocis in lingua Islandica olim sonuisse* le, *ut in hodierna ligna Danica (Læ). Quæri potest, utrum pluralis* liar (*ex* lear), *an* ljár *scribi debeat, et quidem posterius analogia neutrorum* trè, fè, *nititur.* — 2) liána, *add. W*; ljáina, *add. Res.* — 3) *sic Reg.*, *W*; höfuð sitt, *S*, *St*; höfut, *H*, *Res.* — 4) setti, *W.* — 5) *a* [at iotvns þess er Bavgi er nefndr, *W.* — 6) *a* [lèzt eigi hava vel halldit hvskörlvm sínvm, *U.* — 7) m. til æinn dr., *W.* — 8) kvez, *W.* — 9) ráð, *W.* — 10) manna, *W.* — 11) *a* [

fœnum demetebant; hos interrogat, an opera sua in falcibus eorum acuendis uti velint. Quo probato cotem ex cingulo suo detrahit, et falces acuit; illi vero, quod falces multo acutiores viderentur, cotem venalem poposcerunt. Ille vero eam sic æstimavit, ut qui eam emere vellet, is modicum pretium redderet; omnes autem se reddere velle dixerunt, eumque, ut sibi venderet, rogarunt. Hic ille cotem in sublime jecit; quam quum omnes manibus prehendere vellent, ita negotium inter se transegerunt, ut vibratis falcibus alteri alteris colla præciderent. Odin pernoctandi caussa ad gigantem quendam, cui Baugio nomen, fratrem Suttungi, se contulit. Hic de damno rei suæ œconomicæ questus, novem servos, qui sibi fuissent, se mutuo interfecisse narravit, neque spem ullam operariorum sibi aliunde offerri. Odin, qui se coram illo Bölverkum nominavit, novem hominum opus in se suscepturum pollicitus, mercedis loco unum sibi haustum mulsi Suttungici pactus est. Baugius vero nullam sibi potestatem mulsi esse ostendit, Suttungum sibi soli id vindicare; iturum tamen se cum Bölverko, et tentaturum, an potiri mulso possint. Bölverkus instanti æstate in gratiam Baugii novem operariorum labore exantlato, sub hiemem a Baugio mercedem suam postulavit. Tum ambo proficiscuntur: Baugius fratri Suttungo pactum inter se ac Bölverkum indicat, ille vero se vel unicam mulsi guttulam concessurum obstinate negat. Tum Bölverkus Baugium hortatus est, ut technas aliquas adhibere conarentur, ut potiri mulso possent. Quod annuente Baugio, Bölverkus terebram, cui Ratio nomen est, producens, Baugium

om. W. — 12) beiddi, *W.* — 13) *a* [til Svttvngs; segir Baugi, *W.* — 14) hèt, *H;* nafarinn, þann er Róði heitir, *S;* nafarinn roda, *U.* — 15) mælir, *W.*

Baugi skal bora bjargit[1], ef nafarrinn bítr; hann gerir svå. þá segir Baugi, at gögnum er borat bjargit[2]; en Bölverkr blæss í nafars raufina, ok hrjóta[3] spænirnir upp[4] í móti honum; þá fann hann at Baugi vildi svíkja hann, ok bað bora [gögnum bjargit[5]. Baugi boraði enn; [en er[6] Bölverkr blès annat sinn, þá fuku inn spænirnir. þá brást Bölverkr í orms líki, ok skreið í nafars raufina, en Baugi stakk eptir honum nafrinum ok misti hans. Fór Bölverkr þar til sem Gunnlöð var, ok lá[7] hjá henni iij nætr, ok þá lofaði hon honum at drekka af miðinum iij drykki: í enum fyrsta drykk drakk hann all*t* or Óðreri, en í öðrum or Boðn, í enu*m* þriðja[8] or Són, ok hafði hann þá allan mjöðin*n*. þá brást hann í arnarham, ok flaug sem ákafast[9]. En er þjazi[10] sá flug arnarins, tók hann sèr arnarham ok flaug eptir honum, en er Æsir sá hvar Óðin*n* flaug, þá settu þeir út í garðinn ker sín. En er Óðinn kom inn of Ásgarð[11], þá spýtti hann upp miðinum í kerin; [en honum var þá svå nær komit, at Suttúngr mundi ná honum, at hann sendi aptr suman mjöðin*n*, ok var þess ekki gætt; hafði þat hverr er vildi, ok köllum vèr þat skáldfífla lut[12]. En Suttúnga mjöð gaf Óðin*n* Ásunum, ok þeim mönnum er yrkja kunnu; því[13] köllum vèr skáld-

---

1) bergit, *W.* — 2) bergit, *W.* — 3) fjúka, *H.* — 4) vt sp., *W.* — 5) *a* [í gegnvm bergit, *W.* — 6) *a* [*om. W.* — 7) *in Reg.* lia *scriptum.* — 8) drykk, *add. W.* — 9) ákaflegaz, *W.* — 10) *sic Reg.*, *W*, *quo gigantem in genere significari accipiendum est;* Suttúngr, *U*, *H*, *Res.* — 11) inn vm Ásgarða, *W;* innan Ásgarðs, *H.* — 12) *sic W;* skallfifla lit, *Reg.;* oc köllum vèr þá menn skálldfífl, en þann mjöþ arnarleir, *H; a* [en sumum repti hann aptr, er honum varþ nær faræt, ok hava þat skalldfífl, ok heitir arnar leir, *U.* — 13) *U hic novum caput literis rubris inscribit:*

perforare saxum jussit, si modo terebra acuta esset. Ille sic facit. Mox significat Baugius, rupem perforatam esse. Quum vero Bölverkus foramen terebræ inflasset, ramentaque sursum in faciem ejus revolassent, Baugium insidias sibi struere sentiens, rupem perforari jussit. Itaque Baugius forare perseveravit, quumque Bölverkus iterum inflaret, ramenta introrsum evolarunt. Tum Bölverkus in serpentem transformatus in foramen terebræ irrepsit, quem reptantem Baugius terebrâ appetivit, sed in eo frustratus est. Bölverkus eo, ubi se Gunlada continebat, concessit, et cum ea tres noctes concubuit, tumque illa ei veniam dedit, ut tres haustus mulsi duceret: primo haustu Odrerem exhausit, altero Bodnam, tertio Sonam, atque sic toto mulso potitus est. Quo facto induvias aquilinas indutus, quam vehementissime avolavit. Suttungus autem, aquilam volantem conspicatus, ipse quoque exuvias aquilinas adsumsit, eamque volando insecutus est. Interim Asæ, Odinem volantem conspicati, vasa sua in aream exposuerunt. Odin, simul ut munimentum Asicum ingressus est, mulsum in vasa rejecit; sed ab inhærente Suttungo fere oppressus ad tantas incitas redactus erat, ut partem mulsi per posticum ejiceret, cujus nulla ratio habita est, quam partem quicunque vellet obtinuit, hancque vocamus portionem poëtarum ineptorum. Mulsum autem Suttungicum Odin Asis dedit, eisque hominibus, qui carmina scribere norunt. Hanc ob caussam poë-

---

Her segir hverso skilja skal skalldskap, *quod ita incipit:* því heitir skalldskapriaa feagr Oþias. ok fvadr ok drvckr ok giöf. Þá mælti Ægir; hve mörg ero kyn skalldskaparins. Bragi segir: tvean, mál ok háttr, *etc.*

skapin*n* feng Óðins ok fund, [ok drykk hans, ok gjöf hans, ok drykk Ásanna[1].

EPTIRMÁLI[2].

En þetta er nú at segja úngum skáldum, þeim er girnast at nema mál skáldskapar, ok heyja sèr orðfjölda með fornum heitum, eða girnast þeir at kunna skilja þat, er hulit er kveðit: þá skili hann þessa bók til fróðleiks ok skemtunar; en[3] ekki er at gleyma eða úsanna svå þessar sögur[4], at taka or skáldskapinum fornar kenníngar, þær er höfutskáld hafa sèr líka látið; en eigi skulu kristnir menn trúa á heiðin goð, ok eigi á sannindi þessar sagnar[5], annan veg en svå sem hèr finnst í upphafi bókar, er sagt er frá atburðum þeim, er mannfólkit villtist frá rèttri trú,

---

[1]) *a* [drykk hans ok giöf ok dr. Åsanna, *W.* — [2]) *Omnes codices (Reg., W, U, S et H) hic inserunt quæ in Raskii et hac nostra editione primam sectionem efficiunt partis sequentis:* Skáldskaparmál, *vulgo* Skálda, *usque ad verba:* svâ ok at kalla Reiðartý (*vide infra pag.* 230). *Raskius opinatus est sequentem epilogum, ab auctore suo codici Eddico separatim additum, postea in textum irrepsisse, et inscitia librariorum inepto loco adscriptum esse. Unde sequitur, quod et Raskius accepit: ut omnia, quæ in* Skáldskaparmál *sub forma dialogi inter Ægerem et Braginm afferuntur, interpolata sint et a librariis inepte ficta, quæ igitur a Raskio uncis inclusa sunt (vide ed. Rask. pag. 87 not. 2, pag. 93 not. 2 et p. 106 not. 6. Attamen non negandum est, contra hanc Raskii sententiam haud pauca afferri posse: nam primum non est, cur librarii in prima tantummodo sectione "Skaldæ" Braginm et Ægerem colloquentes proferrent, non in sequentibus; deinde in ipso codice Reg. et W initio capitis 17. verba:* svâ sem Bragi sagði Ægi *interpolationis signa maxime aperte præ se ferunt, ut et ipse Raskius fatetur, et quidem ita, ut maxime indicent mythum de Hrungnere, et verosimiliter etiam mythum de itinere Thoris ad Geirrödum gigantem a librariis transpositas esse, et ad partem quæ dicitur* Bragaræður *ab initio*

ȿin appellamus adquisitionem Odinis, ejusque inventum et haustum et donum, item potum Asarum.

EPILOGUS.

Ea vero de re nunc admonendus est quilibet juniorum poëtarum, qui quidem dictiones poëticas discere, copiam verborum unacum vetustis appellationibus sibi comparare, carminaque obscuris orationis figuris composita intelligere velit, ut hunc librum, et ad cognitionem et ad oblectationem frugiferum, intelligat. Hæ vero narrationes non ita sunt obliterandæ aut pro falsis habendæ, ut ex poësi vetustæ appellationes, a poëticis primariis (classicis) receptæ, eliminentur. Neque vero homines christiani in deos ethnicos credere, neque veritati horum my-

---

pertinuisse, quemadmodum in codice Upsaliensi adhuc servatum videmus. Nec quidquam obstare videtur, quo minus auctor Bragium in colloquio cum Ægere distinctiones generales poëseos breviter exponentem produceret, quæ postea in Skáldskaparmál *diligentius persequitur et exemplis illustrat, præsertim quum multis locis apertum sit, nexum in toto hoc opere minus distincte servari, quum omnia ad traditiones mythicas colligendas, et undiquaque adaptandas, ordinata sint. Si hic indigitatum ordinem accipimus, prima pars Skaldæ, quæ* kenníngar *continet, bene procedit, usque ad denominationes auri, ubi Codex Regius (et deinde Worm.) mythos inserit, quos fortasse librarius hujus codicis corpori Eddico primus addidit. Sed quamvis ordo codicis Upsaliensis, contra sententiam Raskii, in hac parte operis fortasse præferri mereatur, tamen non ausi sumus a dispositione codicis nostri palmarii, regii, tantum discedere, ut auctoritatem Upsaliensis secuti hæc omnia transponeremus.* — [2]) *Raskius hic inscriptionem præmittit:* Eptirmáli eddu, *quæ in codicibus non invenitur.* — [3]) *Hæc ita U, St:* En eigi skulo cristnir menn trva ne asannaz, at sva havi verit; *cetera deinde epilogi omittunt.* — [4]) frásagnir, *W.* — [5]) þessa sagna, *W.*

ok þá næst frá Tyrkjum, hvernig Asiamenn, þeir er Æsir eru kallaðir, fölsuðu frásagnir þær[1], frá þeim tiðindum er gerðust í Trójo, til þess at landfólkit skyldi trúa þá guð vera.

Priamus konúngr í Trójo var höfðíngi mikill[2] yfir öllum her Tyrkja, ok hans synir voru tignastir af öllum her hans. Sá salr hinn ágæti, er Æsir kallaðu[3] Brímis sal eða bjórsal; þat var höll Priamus konúngs. En þat, er þeir gera lánga frásögn of ragnarökr: þat er Trójomanna orrosta. [Þat er frá sagt[4], at Öku-Þórr[5] egndi[6] oxahöfði, ok dró at borði Miðgarðsorm, en ormrinn hèlt[7] svâ lífinu, at hann sökktist[8] í hafit; eptir þeim dæmum er þetta sagt, er Ektor drap Volukrontem[9], ágætan kappa, at ásjánda[10] enum mikla Akille, ok teygði hann svâ at sèr með höfði hins drepna, þess er þeir jöfnuðu til oxans, þess er Öku-Þórr hafði[11] höfuðit af[12]; en er Akillevs[13] var dreginn í þetta úfæri með sínu kappi, þá var honum sú ein lífshjálpin, at flýja undan banvænligu[14] höggi Hektoris, ok þó sárr. Svâ er ok sagt, at Ektor sótti svâ ákafliga orostuna, ok svâ miklir voru ofrhugir[15] hans, er hann sá Akillevs, at engi lutr var svâ sterkr at standast mætti fyrir honum; ok er hann misti Akillevs[16], ok hann var flýiðr, þá sefaði hann [svâ reiði sína[17], at hann drap þann kappa er Roddrus[18] hèt. Svâ sögðu Æsir, at þá er Öku-

[1]) *om. W.* — [2]) *om. W, H.* — [3]) *Reg. cum siglo:* kall.; kalla, *H*; köllvðv, *W.* — [4]) *a* [þar svâ sagt, *W*; þar er sagt, *H.* — [5]) *sic* (avku-þórr) *hoc loco etiam W (sæpius* Akvþorr). [6]) engdi, *Reg.*; *variat enim interdum* gn *et* ng *sequente d vel* t, *ob soni similitudinem.* — [7]) hialp, *W.* — [8]) *in Reg. scriptum:* savkþiz. — [9]) Volocrontem, *W*; Valocronitium, *H.* — [10]) *sic W*; asanda, *mendo librar., Reg.*; ásjáanda, *form. vulg., Rask.* — [11]) braut, *W, H.* — [12]) *om. W.* — [13]) Akillas, *h. l. W.* — [14]) banvænv, *W*; *om. H.* — [15]) ofthvgar, *W*; mikill var ofrhugi, *H.*

thorum aliter fidem habere debent, quam quemadmodum in initio hujus libri est propositum, ubi demonstratum est, quibus caussis homines a vera fide aberraverint, deinde de Turcis, quomodo Asiani, qui Asæ dicti sunt, has narrationes depravarint, detortas ex iis rebus, quæ Trojæ acciderunt, ut cives eos deos esse crederent.

Priamus, rex Trojæ, princeps erat magnæ auctoritatis, universo Turcarum populo imperans, cujus filii cunctos subditos ejus dignitate antecellebant. Eximia illa ædes, quam Asæ vocarunt ædem Brimeris vel ædem cerevisiariam, hæc fuit aula regis Priami. Quam vero contexunt de crepusculo-deorum longam narrationem, hoc bellum Trojanum est. Traditum est, Ökuthorem caput bubulum escæ loco hamo imposuisse, Serpentemque circumterraneum ad marginem usque navigii extraxisse, serpentem vero ita vitam retinuisse, ut in mare desiderit: hæc dicta sunt ad exemplum ejus narrationis, secundum quam Hector Volucrontem, excellentem heroa, interfecit, in conspectu magni illius Achillis, quem hoc modo ad se adlexit, prætento capite interfecti, quem comparaverunt cum bove, cujus capite Ökuthor utebatur. Quum vero Achilles propter contentionem suam in hoc ineluctabile discrimen perductus esset, unicum ei erat vitæ servandæ remedium, ut mortifero ictui Hectoris fugâ se, quamvis saucius, subduceret. Hector quoque tanto fervore pugnam agitasse, tantamque ferociam, conspecto Achille, sumsisse dicitur, nulla ut res tam valida fuerit, ut ei resistere posset; qui quum Achillem, fuga jam elapsum, frustra quæreret, furorem sedavit occidendo heroe,

[16]) Akillis, *W.* — [17]) *a* [reiðina svâ, *W.* — [18]) *sic*, *sive* Roddvus, *Reg.*; Rodvus, *W*; Rodduns, *S*; Rhodu, *H.*

þórr misti ormsins, þá drap hann Ými jötun. En við ragnarökkr kom Miðgarðs-ormr våveifliga [at þór[1], ok blès á hann eitri ok hjó hann til bana; en eigi nenntu Æsir at segja svå, at Öku-þórr hefði svå látizt, at einn stigi yfir [hann dauðan[2], þótt svå hefði verit. En meirr hröpuðu[3] þeir frásögninni[4] en satt var, er[5] þeir sögðu at Miðgarðsormr fengi[6] þar bana; en þat færðu þeir til, þótt Akkilevs[7] bæri[8] banaorð[9] af Ectori, þá lá hann dauðr á sama velli af þeim sökum; þat gerðu þeir [Elenus ok[10] Alexander. þann Elenus[11] kalla Æsir Ala. þat segja þeir, at hann hefndi bróður síns, ok hann lifði þá er öll guðin voru dauð, ok slöknaðr var eldrinn, sá er brenndr var Ásgarðr ok allar eignir goðanna. En Pirrus[12], honum jöfnuðu þeir til Fenris-úlfs, hann drap Óðin, en Pirrus mátti vargr heita at þeirra trú, því at eigi þyrmði hann griðastöðunum, er hann drap konúnginn í hofinu fyrir stalla þórs. þat kalla þeir Surta-loga er Trója brann. En Móði ok Magni, synir Öku-þórs[13], kvomu at krefja landa Ala eða Viðar; hann er Eneas; hann kom braut af Trójo ok vann síðan stór verk. Svå er ok sagt, at synir Ektoris komu til Frigíalands, ok settust sjálfir í þat ríki, en ráku í braut Elenum.

---

1) *a [om. W.* — 2) *a* [æinn hann, *W.* — 3) *sic* (hravpvþv *et* hröpvðv), *Reg., W, S.* — 4) *hic incipit tertium fragmentum membranaceum 756, in literis* sögninni. — 5) *sic cett.;* en, *Reg.* — 6) fleng *scribit 756.* — 7) Akilles, *W.* — 8) *sic cett.;* bar, *Reg.* — 9) banorð, *W, 756.* — 10) *a [om. W,*

qui Roddrus appellatus est. Sic Asæ dixerunt, Ökuthorem, quum in Serpente frustratus esset, Ymerem gigantem interfecisse. In Deorum autem crepusculo Serpens circumterraneus Thorem necopinato invadens, virus in eum efflavit eumque ad necem percussit; noluerant enim Asæ fateri, etsi ita accidisset, Thorem mortem oppetiisse, ab uno prostratum et interfectum. Sed narrationem plus justo declinarunt a vero, quum dicerent, Serpentem circumterraneum eo loco mortem obiisse, argumenti loco adferentes, Achillem, etsi cæde Hectoris triumphantem, eodem campo eis de caussis occubuisse; cujus auctores fuerunt Helenus et Alexander, quem Helenum Asæ Alium appellant. Hunc necem fratris ultum esse tradunt, vixisseque, quum omnes dii jam mortui, incendiumque, quo Asgardus omnesque Deorum possessiones deflagrarant, extinctum esset. Pyrrhum autem cum lupo Fenrere, qui Odinem interfecit, compararunt: Pyrrhus enim secundum eorum religionem lupus appellari potuit, nam locis sacrosanctis non pepercit, quum regem in templo, ante aram Thoris, interficeret. Incendium Trojæ vocant flammam Surti. Modius et Magnius, filii Ökuthoris, venerunt postulatum terras ab Alio vel Vidare, qui Æneas est. Hic e Troja elapsus, res magnas postea gessit. Est quoque traditum, filios Hectoris in Phrygiam venisse, et hoc regnum ejecto Heleno occupasse.

---

756. — [11]) Alexander, *W*, *756.* — [12]) phirus, *756.* — [13]) Akuþórs, *W*, *756.*

SKÁLDSKAPARMAL[1].

Þá mælti Ægir: hversu á marga lund breytið þèr orðtökum skáldskapar? eða hversu mörg eru kyn skáldskaparins? — þá mælti Bragi: tvenn eru kyn þau, er greina skáldskap allan. Ægir spyrr: hver tvenn[2]? — Bragi segir: mál ok hættir. Hvert máltak er haft til skáldskapar? — Þrenn er[3] grein skáldskaparmáls. Hver?[4] — Svâ[5] at nefna hvern lut sem heitir; önnur grein er sú, er heita fornöfn; en iij. málsgrein er[6] köllut er kenníng, ok *er* sú grein svâ sett, at vèr köllum Óðin eða Þór eða Tý, eða einhvern af Ásum eða Álfum, [at hverr þeirra er ek nefni til[7], þá tek ek með heiti af eign annars Ássins, eða get ek hans verka nokkvorra; þá eignast hann nafnit, en eigi hinn er nefndr var. Svâ sem[8] vær köllum sig-Tý, eða hánga-Tý, eða farma-Tý: þat er þá Óðins heiti, ok köllum vèr þat ken*n*t heiti; svâ ok at kalla reiðar-Tý.

2. Enn[9] skal láta heyra dæmin[10], hvernig höfuðskáldin hafa látið sèr sóma[11] at yrkja eptir þessum heitum ok kenníngum, svâ sem segir Arnórr jarlaskáld, at hann heiti[12] Allföðr:

---

1) *Inscriptionem ex codice Upsaliensi et editione Raskii suscepimus. Hæc pars operis vulgariter dicitur* Skálda, *et hunc titulum præmittit Raskius, qui etiam titulos speciales:* Kenníngar, Ókend heiti, Fornöfn *suis locis præmittit. Codices manuscripti, ut supra (p. 224 nota 1) monuimus, primam sectionem antea inserunt, usque ad:* reiðar-Tý. — 2) tvav, *W.* — 3) *sic W;* erv, *Reg.* — 4) þrenn er grein skáldskaparmáls hvers, *S; U hic multum ab aliis codicibus digreditur.* — 5) sv, *W.* — 6) sv, er, *add. W.* — 7) *a* [*om. W.* — 8) hèr, er, *add. W.* — 9) *sic Reg., U;* Nú, *W, 756, 757, S. In codice W manu Svenonis Jonæ, olim pastoris Bardensis, adscriptus est titulus: "Synonyma Eddica", et in margine alia manus (forlasse*

DE DICTIONE POËTICA.

Tum Ægeri quærenti: quot modis elocutionem poëticam variatis? aut quot sunt genera poëseos? Bragius: duo, inquit, sunt genera, quæ omnem poësin distinguant. Æger: quænam duo? Bragius: dictio et variatio metrica. Quinam dictionis modus in poësi adcommodatur? Tres partes sunt dictionis poëticæ. Quænam? Primo, ut suo quæque res nomine adpelletur; altera pars est, quæ pronominatio dicitur; tertia dictionis pars est ea, quæ vocatur denominatio, quæ pars in hoc accommodatur, ut, quum appellamus Odinem aut Thorem aut Tyrem, aut aliquem ex Asis vel Alvis, quemcunque tandem ex his appello, tum ad hoc nomen aut adponam rem ab alio Asa possessam, aut rem aliquam ab eo gestam commemorem; quo facto huic competit nomen, non illi, qui nominatus est. Sic, quum appellamus Sigtyrem aut Hangatyrem, aut Farmatyrem (Tyrem pugnæ, suspensorum, onerum), hæc Odinis appellatio est; quam appellationem circumscriptam vocamus. Eodem quoque modo Reidartyr (Tyr rhedæ) dicitur.

2. Porro exempla adferemus, quo modo poëtis classicis has appellationes et denominationes in poësi adcommodare placuerit; v. c. Arnor Dynastarum poëta, qui testatur, eum (Odinem) appellari Omnipatrem:

Jonas Olavius, Svefneyensis), adscripsit: "Incipit Skálda"; fragmentum membr. 756 literæ initialis et inscriptionis spatium vacuum reliquit. S titulum præmittit, literis coloratis scriptum: Annar partur eddu eru Kennijngar ok *Wijsur* gamallra Skállda, Synandi: hvorninn Skalldin hafa Grunndvallat Sijnar wijsur og kvædahátt Eppttir historiu þessarar Bokar. — [10]) dæmi, *H;* dæmi til, *W, 756.* — [11]) líka, *W;* hafa sèr líca látit, *H.* — [12]) heti, *W, 756.*

Nú hykk[1] slíðrhugaðs[2] segja,
síð lèttir[3] mèr stríða[4],
þýtr Allföðr[5], ýtum
jarls kostu[6], brim hrosta.

Hèr kallar hann ok skáldskapinn "hrosta-brim Allföðr".
Hávarðr halti kvað svâ:

Nú er jódraugum Ægis
arnar flaug, ok bauga[7]
hygg ek at[8] heimboð þiggi
Hánga-goðs, of[9] vángi.

Svâ kvað Víga-Glúmr[10]:

Lattist herr með höttu[11]
Hánga-týs at gánga,
þóttit[12] þeim at hætta
þekkiligt, fyrir brekku.

Svâ kvað Refr[13]:

Opt kom[14] jarðar leiptra,
er, Baldr, hniginn skaldi,
hollr at[15] helgu fulli[16]
Hrafnásar[17] mèr, stafna[18].

[19]Svâ kvað Eyvindr skáldaspillir[20]:

Ok Sigurð[21], hinn
er svönum veitti

---

[1]) *sic W, 756;* hyc, *id., Reg.* — [2]) *sic* (sliþrhugaþs), *U;* sliðrhugaz, *id., W;* sliðr hugazt, *756;* slíðr hvgar, *Reg., S.* — [3]) lætr, *U, prave h. l.* — [4]) stríþum, *dat. plur., U.* — [5]) Alfavðrs, *id., U.* [6]) kosto *s.* kostv, *Reg.;* kost, *sing., W, 756;* kosta, *prave, U;* Öls kosta *S;* jarlskosta, *H.* — [7]) um hauga *i. e. per tumulos, U, H; tum* of vangi *circa v. super capite (aquila volat).* — [8]) á, *U;* af, *H; utrumque prave.* — [9]) af, *W, 756, U, H, forte id.* — [10]) Víga-Glúms s. *cap. 27., cfr.* Íslend. sögur, 1843, I. *pag.* 210. — [11]) hættu *i. e.* hettu, Víga-Gl. s., *eodem sensu; pileus, cucullus Odinis: galea.* — [12]) þóttið, *W;* þótti, *756.* — [13])

Fervet cerevisia Omnipatris: nunc (enim)
virtutes dynastæ, acri animo præditi,
commemorare viris cogito. Sero
vehementi levor animi ægritudine.

Hoc loco poësin quoque appellat cerevisiam Omnipatris. Havardus Claudus sic cecinit:

Nunc navium rectoribus aquila
in campo supervolat; quos a Deo
suspensorum domum invitari et
annulis donatum iri auguror.

Sic cecinit Glumus Homicida:

Viri, gerentes pileos Dei suspensorum,
de clivo descendere dubitaverunt:
neque enim illis tantum adire
periculum visum est jucundum.

Sic cecinit Revus:

Fidus Divus æquoreorum fulgurum,
qui sæpenumero mihi ad sacrum
poculum Corvorum Domini adfuit,
(nunc) damno poëtæ occubuit.

Sic cecinit Eyvindus Skaldaspiller:

Et Sigurdum illum,

Refr nemnir hann Ramna-ás, sem hèr segir, *H.* — [14]) kemr, *præs., W, 756, 757, U, H.* — [15]) af, *757.* — [16]) helgum fullum, *U.* — [17]) *sic W, H*; hrafn asar, *id., 756;* hrafn a sar, *U;* hrafna lar, *Reg.*; hrafna lár, *Rask.*; hranna *s.* hramna lar, *757.* — [18]) mz stafni, *U.* — [19]) *Permultas sequentes strophas omittit H, earum loco hæc tantum inserens:* Glúmr Geirason nemnir Óþinn Sigtýr; Eyvindr Skálldaspillir: Farmatýr; Úlfr Uggason: Hroptatýr; Egill Scallagrímsson: Mímisvin, Goð jarðar oc Úlfsbagga; Cormacr: algildan, allvaldan; Þorvalldr Helgason Hliþscjálfargram; *confr. infra pag. 242 not. 14.* — [20]) *vide Snorronis* Har. Gráf. *cap. 6.* — [21]) *sic W, 756, 757;* Sigurþr, *Reg., prave.*

hróka[1] bjór
Haddíngja vals
Farma-týs,
fjörvi næmðu[2]
jarðráðendr[3]
á Oglóe.

Svà kvað Glúmr Geirason:
þar var[4], þrafna byrjar[5]
þeim [stýrðu 'guð[6] beima[7],
sjálfr í sæki-álfi
Sigtýr Atals[8] dýra.

Svâ kvað Eyvindr enn[9]:
Göndul ok Skögul
sendi Gauta-týr
at kjósa of konúnga:
hverr Ýngva ættar
skyldi með Óðni fara,
ok í Valhöllu vera[10].

Svâ kvað Úlfr Uggason:
Ríðr[11] at vilgi víðu[12]
víðfrægr[13], en mèr líða,
Hropta-týr, of hvâpta[14]
hróðr-mál, sonar báli.

Svâ kvað þjóðólfr enn hvinverski[15]:

---

[1]) *sic Heimskr. edd., U, H, 757, Rask.*; hroka, *v.* hrokka, *W*; hrocka, *756*; hraka (= hravka?), *Reg.* — [2]) næmði, *W*, *756.* — [3]) iarþráþrændr, *corrupte*, *Reg.* — [4]) vorv, *U.* — [5]) hyrjar, *U*; byniar, *err. libr.*, *757.* — [6]) *sic a [U*; st. goð, *id.*, *757*; er stýrðu, *Reg.*, *W*, *756*, *Rask.*, *quæ lectio nullum sensum fundit, nisi mutando* stýrðu *in* stýrði. — [7]) beina, *U.* — [8]) *756 scribit:* sigthyr aa tals dyra. – [9]) *vide Snorronis* Hák.

qui oloribus Dei
oncrigeri præbuerat
cerevisiam delectorum
Haddingi juvenum pelecanorum,
vitâ spoliarunt
Ogloæ præfecti
provinciarum.

Sic cecinit Glumus Geirii filius:

Ipse Deus Bellipotens ibi
erat in oppugnatore Atalis
animalium, dii illam abietem
tempestatis virorum regebant.

Sic Eyvindus iterum:

Göndulam et Skögulam
misit Gothorum Deus
ad eligendos reges,
quis Ynguiæ gentis
ad Odinem concederet
et in Valhalla maneret.

Sic cecinit Ulvus Uggii filius:

Late celeber Hroptatyr
ad rogum filii minime
latum equitat. Mihi sermo
poëticus ore profluit.

Sic cecinit Thjodolvus Hviniensis:

---

g., *c. 33;* Hákonarmál, *v. 1.* — [10]) í Valhöll at vera, *W, 756.* — [11]) riþvm, *U;* viðr, *H.* — [12]) *sic U;* bliðu, *cett., quod non patitur h. l. literarum metricarum ratio.* — [13]) vigfrægr, *757, obstante metro.* — [14]) um hapta, *U;* hvepta, *H.* — [15]) *Hæc semistropha Thjodolvi in U non invenitur, spatio unius lineæ vacuo relicto. In fragmento 757 omissa sunt verba:* svâ kv. þjóð., *usque ad finem strophæ.*

Valr lá þar á sandi[1],
[vitinn enum[2] eineygja[3]
Friggjar faðmbyggvi;
fögnuðum dáð slíkri.

Þat kvað Hallfröðr:

Sannyrðum[4] spenr[5] sverða
snarr[6] þiggjandi viggjar[7]
barr-haddaða[8] byrjar
biðkván[9] und[10] sik þriðja.

Hèr er þess dæmi, at jörð er köllut kona Óðins í skáldskap. Svâ er hèr sagt, at Eyvindr kvað[11]:

Hermóðr ok Bragi!
kvað Hropta-týr,
gángit í gögn grami!
þvíat konúngr ferr,
sá er kappi þykkir,
til hallar hinig.

Svâ kvað Kórmakr[12]:

Eykr með enni dúki,
jarðhlutr[13], día fjarðar[14]
breyti, hún[15] sá er, beinan,
bindr. Seið Yggr[16] til Rindar.

---

[1]) landi, *W, 756.* — [2]) *sic W aperte;* vitm enum, *756;* vitinvm, *Reg., Rask., forte per syncopen aut secundum pronuntiationem, pro* vitinn enum; vitrom enom, *H, haud recte. Cæterum* τὸ vitinn *accipiendum pro part. pass. anomale verbi* vita, *scire, eodem aut simili sensu atque regulare* vitaðr, *destinatus* (= eignaðr, Ólafs dr. *str. 7.*). — [3]) *W scribit* æinæyia; eineyia, *756.* — [4]) sann yrðinn, *757, mendose* — inn *pro* um. — [5]) spenura, *756.* — [6]) *sic 757;* snarþiggiandi, *una voce, U;* svarr, *W;* suar *s.* snar, *756;* þvarr, *Reg.;* svarð, *H, perperam.* — [7]) viggian, *U.* — [8]) *sic W, 756;* bar haddaða, *757;* barhodd-

Ibi cæsi in arena jacuere,
dedicati unoculo illi, qui
Friggæ amplexibus delectatur.
Nos tali virtute lætati sumus.

Hoc cecinit Hallfrödus:

Acer jumenti ventis expositi
possessor feminam, Thridio ambitam,
fronde comantem, altercationibus gladiorum
in suam redigit potestatem.

Hic exemplum proponitur, terram in poësi appellari uxorem Odinis. Sic hoc loco Eyvindus cecinisse dicitur:

Hermode et Bragi!
inquit Hroptatyr,
procedite obviam regi!
huc enim rex,
qui insigni fortitudine cluet,
ad aulam adventat.

Sic cecinit Kormakus:

Distributor terræ, qui ursi catulum
constringit, promtum poësios variatorem
vitta frontali ornat. Yggus amores Rindæ
incantamentis sibi conciliavit.

---

aða, *U*; biarr haddaþa, *Reg.*; *i. e. sylvâ, arboribus consitam, quum dubium non sit, quin intelligenda sit Norvegia.* — 9) *sic U, Rask., i. e. terram*; bifkvân (— kuon, *757*), *Reg., W, 756, 757, i. e. tremulam feminam; sed* τὸ bif *h. l. metro adversatur.* — 10) *sic W, 756, 757, U*; of, *Reg., minus apte h. l.* — 11) Hákonarmál, *v. 14.* — 12) *Hæc verba et sequentem semistropham om. 756.* — 13) *sic Reg., 756*; jarðlutr, *id., W, U.* — 14) *sic, W, 756, et Reg. infra*; ðia fiarþar, *id., U*; dïafarþar, *Reg. h. l.* — 15) *sic Reg.*; húnn, *W, U*; h° (hon = hún?), *756.* — 16) ykr, *W.*

Svâ sagði[1] Steinþórr:

Forngervum[2] á ek firnum[3]
farms Gunnlaðar[4] arma
horna fors at hrósa
hlít-styks[5]; ok þó litlum[6].

Svâ kvað Úlfr Uggason[7]:

þar[8] hykk[9] sigrunni, svinnum
sylgs, Valkyrjur fylgja,
heilags tafns, ok hrafna.
Hlaut; innan svâ minnum.

Svâ kvað Egill Skallagrímsson[10]:

Blót[11] ek ei af því
bróður Vilis[12],
guð[13] jarðar,
at ek gjarna[14] sjá[15];
þó hefir Míms[16] vinr
mèr of fengit
bölva bætr,
er it betra telk[17].
Gáfumk[18] íþrótt
úlfs of[19] bagi[20],
vígi vanr[21],
vammi firða.

---

1) qvað, *W*, *756*, *757*, *U*. — 2) *sic U*; forngervan, *Reg.*, *757*, *in accusat.*, *sed exigitur dat.*, *ut apparet ex sequenti* litlum; forngjörvar, *plur. fem.*, *W*, *756*, *H*, *quod nusquam referri potest.* — 3) fyrþum, *U*. — 4) Gunnhlaðar, *757*. — 5) *sic Reg.*; hlítstyggs, *id.* (k *ante* s *ponitur, tum pro* g, *tum pro* gg), *W*, *757*, *U*; — stygs, *id.*, *756*. — 6) *H. add.*: Óðinn er hèr kallaðr farmr Gunnlaðar arma, vegna þess at hann lág með henni. — 7) *Hæc et sequentem semistropham omittit U*. — 8) *sic et Reg.* — 9) hygg, *id.*, *756*. — 10) Skúlason, *perperam*, *U*; *om.*

Sic Steinthor:

Gaudeo exiguâ quidem,
at mirifice vetustâ
cerevisia bellipotentis
Gunladæ amasii.

Sic cecinit Ulvus Uggii filius:

Puto ibi bellonas et corvos
comitari victoriæ datorem,
sacræ victimæ laticis participem.
(Adeptus est: intus ita memoramus.)

Sic cecinit Egil Skallagrimi filius:

Non ideo colo
fratrem Vileris,
terræ numen,
quod lubens sim (faciam).
Tamen Mimeris amicus
mihi præbuit
solatia malorum,
si meliora recensuero.
Dedit mihi artem
vitii expertem
Lupi adversarius,
pugnæ adsvetus.

W, 756. — [11]) blóta, *id., 757, U.* — [12]) Viliss, *757.* — [13]) go, *757.* — [14]) *sic Reg.;* gjarn, *W, 756, 757, U.* — [15]) *sic Reg., 757, U;* sè, *id., W, 756;* þèr, *prave, H.* — [16]) Mimmss, *757;* míns, *W, 756;* Mímis, *U.* — [17]) telz, *passive: recensetur, W, 756, 757;* er ek b. telk, *U;* ef hit betra teldi, *Egils Saga,* Sonartorrek, *v. 22.* — [18]) gáfumz, *id., U, 757, Egils s.* — [19]) *sic secundum U, qui legit* um; ok, *cett.* — [20]) baga, *757;* baggi, *U.* — [21]) *sic W, 756, 757, U, St, S;* vamr, *prave, Reg.*

Hèr er hann kallaðr guð jarðar ok Míms[1] vínr ok úlfs bagi[2]. Svâ qvað Refr:

þær[3] eigu vèr veigar[4]
Val-gautr[5] salar brautar
fals[6] brannvala[7] fannar
framr valdi[8] tamr[9] gjalda.

Svâ kvað Einarr skálaglamm:

Hljóta mun ek, nè hlítik[10],
Her-týss[11], of[12] þat Frœju[13],
fyrir[14] örþeysi at ausa
austr víngnoðar[15] flausta.

Svâ sem Úlfr kvað, Uggason[16]:

Kostigr ríðr at kesti
kynfróðs[17], þeim er goð hlóðu,
Hrafn-freistaðar, hesti
Heimdallr, at mög fallinn.

Svâ er sagt í Eiríksmálum:

Hvat er þat drauma[18]? (*kvað*[19] Óðinn)
ek[20] hugðumk[21] fyrir dag rísa[22]
Valhöll[23] ryðja

---

[1]) Mimis, *W*, *U*; Mimmss, *757*; Minis, *756*. — [2]) baggi, *U*. — [3]) *sic Reg.*; þer, *id.*, *W*, *757*; þier, *756*; þar, *S*; hèr, *St*; *in U detritum*. — [4]) veigir, *prave*, *757*; vegiar, *756*. — [5]) Valgêtr, *757*, *quasi derivetur a* gæta, *observare*, *de quo valde dubitari potest*. — [6]) fars, *U*, *St*. — [7]) *sic W*, *756*; hrannvalar, *Reg.*, *757*; hrann-mara (*equorum pontigradorum — navium*) *U*, *St*; rann-sala, *prave*, *H*. — [8]) valdr, *W*, *756*, *U*, *H*; valr, *757*. — [9]) ramr, *757*; ramar, *W*, *756*, *H*; rámmar, *vel* rá mar, *U*; rammar, *St*. — [10]) *sic ex conject.*, *quæ proxime accedit ad lectionem W* (hlit[1]) *et 756* (hlite); hlitir, *Reg.*, *757*; en heitir, *U*, *St*. — [11]) Hertýrs, *id.*, *757*; hertyg, *H*, *perperam*. — [12]) um, *id.*, *U*, *756*. — [13]) fryjo, *U*, *quod idem valere potest*, *secundum pronuntiationem*; freyju, *756*, *757*, *H*, *solita scribendi ratione*. — [14]) fer (= fir), *id.*, *757*. — [15]) vingnaðar, *W*, *756*, *H*; um gnoþar, *U*, *St*, *ubi* vm *mendose pro* vin; uingaðar,

Hoc loco appellatur Numen terræ, amicus Mimeris et Lupi adversarius. Sic cecinit Revus:

Eximie Valgöte, qui cœli
super maria se arcuantis
imperium tenes, tibi venam
poëticam acceptam referimus.

Sic cecinit Einar Lancicrepus:

Meum est, opinor, latices e vase
vinario Hertyris haustos
propinare navium incitatori;
quod negotium Freyæ non committo.

Quemadmodum cecinit Ulvus Uggii filius:

Virtutibus excellens Heimdallus
equo vehitur ad rogum, quem
dii exstruxerunt mortuo filio
artium periti Corvorum consultoris.

Sic habet epicedium Eiriki[a]:

Quid istuc somnii est (inquit Odin)?
imaginabar me surgere ante lucem,
Valhallam vacuefacere,

---

757. — [16]) *hæc et sequentem semistropham om. 757.* — [17]) kyngóðr, *U.* — [18]) dêma, *exemplorum, rerum insolitarum, 757.* — [19]) *om. Reg., U; 757 om. verba:* kv. óð. — [20]) er *757;* er ek, *U.* — [21]) hugðumz, *id., 756, 757, U.* — [22]) reisa, *756.* — [23]) at, *add. W, 756.*

a) Epicedium, quod in Erikum Blodaxam componendum curavit uxor Gunnilda, servavit Fagurskinna, quæ sic habet: „*eptir fall Eiríks lèt Gunnildr yrkja kvæði um hann, svâ sem Óðinn fagnaði honum í Valhöll*, oh *hefr svâ: Hvat er þat drauma*" etc., cujus translationem videre est in Lex. Mythol. p. 784. Hoc carmen imitatus est Eyvindus Skâldaspiller in *Hákonarmál*, testo Fagurskinna: „*sem Eyvindr segir í kvæði því, er hann* orti *eptir fall Hákonar, ok setti hann þat eptir því, sem Gunnildr hafði látit yrkja eptir Eirík, sem Óðinn bauð honum heim til Valhallar.*"

fyrir vegnu fólki;
vekþa[1] ek Einherja
bæða[2] ek upp rísa,
bekki at strá,
bjórker[3] leyðra;
Valkyrjur vín bera,
sem vísi[4] komi[5].

Þat[6] kvað Kórmakr:
Algildan[7] bið ek aldar
allvald[8]: of[9] mèr halda
ýs[10] bifvángi Ýngva,
úngr. Fór Hroptr[11] með Gúngni[12].

Þat[13] kvað Þórólfr[14]:
Sagði[15] hitt er hugði[16]
Hliðskjálfar gramr sjálfum
hlífar-styggr[17], þar er högnir[18]
[Háreks liðar[19] váru.

Svâ kvað Eyvindr[20]:
Hinn er Surts
or sökkdölum
farmagnuðr[21]
fljúgandi bar.

Svâ kvað Bragi:
þat erumk[22] sent[23], at[24] snemma
sonr Alda-föðrs[25] vildi

---

1) vektað, *U*; vakta, *W*, *756*, *757*. — 2) bað, *W*, *756*; beidda, *757*. — 3) borðker at l., *U*. — 4) víser, *757*. — 5) = kœmi; kêmi, *id.*, *757*; kæmi, *U*. — 6) þa, *756*. — 7) almildan, *757*. — 8) afvald, *mendose*, *H*. — 9) um, *id.*, *U*; ok, *mend.*, *756*. — 10) *sic W*, *756*, *H*; ýss, *id.*, *U*; yggs, *757*; *lectio Reg. dubia*, ys *s.* ysv, *sed* ysv *neque contextu orationis, neque metro omnino satisfacit.* — 11) Hrokr, *U*; Hrottr, *756*. — 12) *sic W*, *757*; gongni, *756*; gvgni, *Reg.*, *quod ex* g *gutturali ortum esse videtur*; gvni, *U*. — 13) svâ, *W*, *756*, *757*, *U*. — 14) þórálfr, *W*, *756*, *757*; þor-

ad cæsos homines recipiendos:
Einheros (mihi videbar) somno excitare,
iis præcipere, ut surgerent,
scamna stramine sternerent,
vasa cerevisiaria purgarent:
Cæsilegis, ut vinum adportarent,
ut si rex aliquis adventaret.

Hoc cecinit Kormakus:

Ego juvenis oro præpotentem
Yngviæ gentis imperatorem,
ut arcûs mobile solum super me
teneat. Hroptus Gungnerem gestavit.

Hoc cecinit Thorolvus:

Ubi Hareki socii percussi sunt,
rex Hlidskjalvæ, in arma
sæviens defensoria, ipsis
quod destinarat significavit.

Sic cecinit Eyvindus:

Quem ille longinquis
itineribus celeber Deus
ex depressis Surti vallibus
volans adportaverat.

Sic cecinit Bragius:

Id mihi traditum est, filium
Patris hominum vires cum

---

valdr, *U.* — 15) sagða, *756.* — 16) hugðit, *W*, *756*, *cum negatione.* — 17) hlífar styggs, *genit.*, *U*, *quod apte refertur ad* Háreks; hlífar styggr *enim alias solet de regibus bellicosis usurpari.* — 18) höggnir, *id.*, *W*, *756*, *U.* — 19) *a* [huarer magne, *757.* — 20) *hæc et sequentem stropham om. U.* — 21) framögnuðr, *mend.*, *757.* — 22) er vnk, *756*; erum, *757*; erom, *U.* — 23) sýnt, *monstratum*, *significatum vel perspectum*, *U*; snemt, *757.* — 24) er, *id. U.* — 25) alfavþrs, *U.*

afls[1], við uri[2] þafðan[3]
jarðar reist[4], of freista.

Svâ kvað Einarr[5]:

þvíat fjölkostigr[6], flestu,
flestr[7] ræðr við son Bestlu[8],
[væri ek, morðs[9], til mærðar,
mæríngr, en þú[10], færa.

Svâ kvað þorvaldr blönduskáld[11]:

Nú hefi[12] ek mart
í miði greipat[13]
borar[14] Börs[15],
Bura[16] arfa.

3. Hèr skal heyra hve skáldin hafa kennt skáldskapinn eptir þessum heitum, [er áðr eru rituð[17]. Svâ sem er at kalla Kvásis-dreyra ok dverga-skip, dverga-mjöð, jötna-mjöð, Suttúnga-mjöð, Óðins-mjöð, Ása-mjöð, föðurgjöld jötna; lögr Óðreris ok Boðnar ok Sónar, [ok fylli[18]; lögr Hnitbjarga, fengr ok fundr ok farmr ok gjöf Óðins[19]. Svâ sem hèr er kveðit, er orti Einarr skálaglam:

Hugstóran[20] bið ek heyra,
heyr[21], jarl! Kvásis dreyra,

---

1) alfs, *mend.*, *757*. — 2) inne, *757*, *mendose*. — 3) þæfðan, *id.*, *W*; þafðan, *756*; þefðan, *757*; þaktan, *U*. — 4) *sic omnes*. — 5) skálaglamm, *add. U*. — 6) fjölkostar, *757*. — 7) feþr, *U*; flestu, *H*, *756*. — 8) Bezlo, *id.*, *U*; Besln, *id.*, *757*; Blestlu, *mend.*, *756*. — 9) mörz, *H*; *a* [tekit hefi ek morz, *W*, *756*; tek. hefir ek morðz, *757*; tekit hefi ek morþr, *U*. — 10) þó, *757*. — 11) *hic desinit fragmentum tertium membran. A. Magn. 756*. — 12) hefir, *id.*, *757*. — 13) *sic Reg.*; greipar, *W*, *757*, *U*. — 14) *sic* (*vel* bocar, *non* bonar) *Reg.*; bvrar, *W*; barar, *757*; bvkar, *U*. — 15) bærs, *U*. — 16) burar, *U*; um B. arfua, *757*. — 17) *a* [

telluris coërcitore, aquis coacto,
statim experiri voluisse.

Sic cecinit Einar:

Nam plerique bellatores,
multis virtutibus præditi,
minus, quam tu, apud Bestlæ filium valent.
Ego quam plurima ad laudes adfero.

Sic cecinit Thorvaldus Blandæ-poëta:

Nunc comprehendi
multa in mulso
filii Böris,
Burio prognati.

3. Hoc loco docebimus, quomodo poëtæ secundum appellationes supra[a] memoratas poësin denominaverint. Nimirum eam appellarunt sanguinem Kvaseris, navigium nanorum, mulsum nanorum, mulsum gigantum, mulsum Suttungi, mulsum Odinis, mulsum Asarum, multam pro cæde patris gigantum, liquorem Odreris et Bodnæ et Sonæ, et (harum) complementum, laticem Hnitbjargorum, adquisitum et inventum et onus et donum Odinis. Ut ex his versibus, quos Einar Laucicrepus composuit, apparet:

Oro, ut animosus terræ
custos aures advertat

sem skrifat eru í þeirre frásögn sem Bragi skalld sagðe Ægi, *757*. — [18]) *a* [fullr, *mend.*, *757*; *om. W*, *H*, *H* β, *at H* β *addit:* fjarðleggjar brim. — [19]) *H* β *add.:* bergbúa ok Gillíngs gjöld. Skáldskapar kenníngar má margvíslegar finna hjá skáldum, fornum ok nýjum. — [20]) hugstórar, *U*, *prave h. l.* — [21]) hyr, *757*, *forte idem, secundum pronuntiationem* (= *hør*).

[a]) vide supra pag. *222-224*.

foldar-vörð á[1] fyrða
fjarð-leggjar[2] brim dreggjar[3].

Ok sem kvað Einarr enn[4], skálaglamm[5]:
Ullar gengr of alla[6]
asksögn[7], þess, er hvöt[8] magnar
byrgis[9] böðvar[10] sorgar[11],
bergs grunnlá[12] dverga.

Svâ sem kvað Ormr Steinþórsson:
At veri borit[13] bjórs
bríkar ok mitt lík,
rekkar nemi, dauðs, drykk
Dvalins! í einn sal.

Ok sem Refr kvað:
Grjót aldar rær[14] gildi
geðreinar[15] Þorsteini.
Bergmæra[16] glymr bára;
bið ek lýða[17] kyn hlýða.

Svâ sem kvað Egill[18]:
Buðumk[19] hilmir[20] löð,
þat[21] á ek hróðrs[22] of[23] kvöð,
bar[24] ek Óðins mjöð
á Engla bjöð.

---

[1]) ok, *H*, *qui prave construxisse videtur:* ek bið foldar vörð ok fyrða. — [2]) fjarðleggjat, *757*, *prave.* — [3]) dreggiat, *W*, *757*, *prave.* — [4]) enn Æinar, *inverso ordine*, *W*. — [5]) *om.* *757*. — [6]) vm, *id.*, *U*, *757*; *om.* *H*. — [7]) *sic W*, *757*, *H*; asksavng, *Reg.*; asksong, *prave*, *U*. — [8]) hot, *U*, *St*, *G*, *H*. — [9]) byrgiss, *757*; birkis. *U*. — [10]) boðnar, *facili errore*, *757*. *H*. [11]) sorga, *757*; serkjar, *U*, *scil.* böðvar serkr, *lorica*; birki b. serkjar, *milites*. — [12]) *sic Reg.* (g^v^nnlá *s.* g^v^milá); grymi la, *W*;

cerevisiæ nanorum. Audi,
dynasta, Kvaseris sanguinem!

Et quemadmodum adhæc cecinit Einar:
Fons nanorum ejus, qui
incitationem auget calamitatis
nubilarii prœliaris, per totum
cœtum clypeatorum diffunditur.

Quemadmodum cecinit Ormus Steinthoris filius:
Ut cerevisiæ spondæ meumque
mortui funus unam in ædem
comportetur. Homines animos
advertant Dvalinis potui.

Et quemadmodum Revus cecinit:
Potus gentis saxosi soli
movet animum Thorsteini.
Unda monticolarum strepit;
rogo, ut genus hominum auscultet.

Sic, ut Egil cecinit:
Rex mihi hospitium obtulit,
ideo laus (ejus) mihi celebranda est.
Adtuli Odinis mulsum
in Anglorum terram.

---

grymila, *U*; grynne lá, *757*; Gunnlaþar, *H*. — [13]) bvrs, *U*. — [14]) tær, *W*; tên, *757*, *i. e. excitat attentionem;* tel ek, *recito*, *U*. — [15]) goðreinar, *una voce*, *757*. — [16]) *Reg. scrib.* bergmøra; bergmêra, *id.*, *757*; berg-yra, *urorum montanorum (i. e. gigantum)*, *G*, *St*. — [17]) lýþa þa, *Reg.*, *syllabæ incuriose repetita, ut* orðta tal *supra pag. 214 not. 12*. — [18]) *ex* Höfuðlausn *Egilli*, *v. 2*. — [19]) buðumz, *U*, *757*; Buðomz, *H*. — [20]) hilme, *prave*, *757*. — [21]) þar, *757*; nú, *U*, *H*; *om. W*. — [22]) hroðr, *W*. — [23]) vm, *U*, *757*. — [24]) ber, *præs.*, *H*.

Ok sem kvað Glúmr Geirason:

Hlýði! hapta[1] beiðis[2]
hefk[3] [mildínga gildi[4];
því bjóðum[5] vèr þögnar[6],
þegna tjón at[7] fregnum.

Ok sem kvað Eyvindr:

Vilja[8] ek hlið[9]
at hans[10] liði,
meðan Gillings[11]
gjöldum yppik[12],
meðan[13] hans ætt'
í[14] hverlegi
Gálga-farms[15]
til goða teljum.

Svå sem Einarr kvað skálaglamm:

Eisar vargr[16] fyrir[17] vísa;
verk Rögnis mèr högna;
þýtr Óðreris alda
aldr, hafs, við fles galdra.

Ok enn sem hann kvað:

Nú er þaz[18] Boðnar bára,
bergsaxa[19], tèr[20] vaxa[21],
görvi[22] í höll, ok hlýði,
hljóð, fley[23], jöfurs þjóðir.

---

[1]) hafra, *caprorum*, *757*. — [2]) beiðir, *757*, *H*. — [3]) hefr, *U*, *H*; hefz, *757*. — [4]) gilld, *U*; *a* [milldi *tantum*, *err. libr.*, *W*. — [5]) biðivm, *W*, *U*, *757*, *St*, *G*, *H*. — [6]) þagnar, *id.*, *757*. — [7]) *sic W*, *U*, *757*, *St*, *G*, *H*; af, *Reg.* — [8]) *sic Reg.*, *757*; vilka, *nolo*, *W*; vilra, *U*. — [9]) *sic Reg.*, = hljóð, *silentium*; *vide* Egils s. *ed. Hafn.*, *pag. 207*, *not. n*; hljóð, *W*, *U*, *757*, *eod. sensu*, *sed in W*, *qui habet* vilka, *nolo*, hljóð *de strepitu accipiendum*. — [10]) *sic* (h'f) *Reg.*; Hárs, *W*, *U*, *757*. — [11]) Gyllíngs,

Et quemadmodum cecinit Glumus Geirii filius:
Auscultent homines! Ordior potum
principum Odinianorum (Asarum).
Ideo silentium impero (expeto),
quod cladem virorum fando audimus.

Et quemadmodum Eyvindus cecinit:
Optarim audientiam
carmini ejus,
multam (pro cæde)
Gillingi proferens:
dum illius genus
in latice lebetis
patibuli oneris
ad deos referimus.

Sic ut cecinit Einar Lancicrepus:
Lupus pelagi jussu regis proruit;
placent mihi studia principis.
Unda Odreris adsidue stridet
ad scopulos sonorum.

Et præterea, quemadmodum idem cecinit:
Nunc est, ut unda Bodnæ crescat.
Principis in aula satellites
silentium faciant, et navigio
saxicolarum aures advertant.

757; Gillingr, *U*, *prave*. — 12) yppag, *id.*, *757*; yppir, *U*. — 13) þvíat, *W*. — 14) or, *757*. — 15) *sic Reg.*, *W*, *onus patibuli, suspensus, h. l.* Óðinn, *forte respectu ad* Hávamál, *141*; fars, *prave*, *757*; grams, *regis* (*patibulorum*), *U*, *ut* hanga drottinn, Hk. Yngl. saga, *cap. 7*. — 16) *i. e. navis*; vâgr, *sinus*, *W*. — 17) fer, *757*, *id.*, *cfr. supra p. 240, not. 14*. — 18) þat, *757*. — 19) bergsára, *mendose*, *757*. — 20) tær, *W*; têr, *757*; mier, *S*, *haud apte h. l.* — 21) vara, *mendose*, *757*. — 22) gefi, *W*; gerfi, *757*. — 23) hljóðfrey, *757*, *prave*.

Ok sem kvað Eilífr[1] Guðrúnarson:

Verði þèr[2], allz[3] orða[4]
oss[5] grær[6] of[7] kon[8] mærar[9]
á sefreinu[10] Sónar
sáð, vingjöfum ráða[11].

Svå sem kvað Völu-Steinn:

Heyr Míms[12] vinar mína[13],
mèr er fundr gefinn þundar,
við góma sker glymja,
Glaumbergs[14] Egill![15] strauma.

Svå kvað Ormr Steinþórsson:

Seggir þurfu-at[16] ala[17] ugg;
engu snýr ek í Viðurs[18] feng
háði, kunnum hróðr-smíð[19]
haga[20], of minn brag.

Svå kvað Úlfr Uggason:

Hoddmildum tèr[21] hildar
hugreifum[22] Óleifi,
hann vil ek at gjöf Grímnis,
[geð, Njarðar[23] lá, kveðja.

Skáldskapr er kallaðr sjár eða lögr dverganna[24], fyrir því, at Kvásis blóð var lögr [í Óðreri[25], áðr mjöðrinn

1) *Einarr, U, mendose.* — 2) *sic W, U, 757*; verðr ei, *Reg.* — 3) *sic Reg., 757*; að, *eo quod, W*; en (= er), *quum, U.* — 4) *sic Reg., W, 757*; jarðar, *U.* — 5) æs (= es, er), *U.* — 6) gert, *U.* — 7) um, *id., U, 757.* — 8) kuon, *id., 757, cfr. Edd. Sæm. ed. Havn. II, 218, not. 14.* — 9) *sic Reg., W*; mêrar, *id., 757*; mæran, *U.* — 10) sæfreinio, *U*; sefreyne, *757, utrumque minus recte.* — 11) baþir, *U.* — 12) míns, *757, mendose*; Mímis vinr, *U.* — 13) *sic W, 757*; míma, *prave, Reg.*; minar, *U.* — 14) glavmbers, *U.* — 15) *sic W, U*; Egils, *Reg.*; Eigill, *757.* — 16)

Et quemadmodum cecinit Eilivus Gudrunæ filius:
Tu arbiter esto amicitiæ munerum,
quandoquidem nobis verbale Sonæ
semen de terræ principe
in area mentis succrescit.

Sic, ut cecinit Völustein:
Egil Glaumbergensis! audi
flumina Mimeris amici, quæ mihi sunt,
ad scopulos palati sonantia.
Mihi datum inventum Thundi est.

Sic cecinit Ormus Steinthoris filius:
Non est, quod mea carmina quemquam
sollicitum habeant: non enim soleo
cavillationem intermiscere Viduris capturæ;
fabricationem carminis apte accommodare novimus.

Sic cecinit Ulvus Uggii filius:
Latex numinis prœliaris excitat
animum Olavi, auri munifici et alacri
animo præditi; quem ego ad (audiendum)
Grimneris donum invitare volo.

Poësis appellata est mare aut liquor nanorum, eo quod sanguis Kvaseris effecit liquorem Odreris, antequam mulsum confectum erat; quod quum in hoc lebete confectum

---

sic Reg., 757: þvrſvt, *id., W;* þvrſot, *id., U.* — [17]) *sic W, 757, U;* asa, *Reg.* — [18]) Veðrs, *757.* — [19]) hróðs smíð, *W;* hróðrs sm., *757.* — [20]) haſa, *W, invito metro.* — [21]) têr, *id., 757;* hjalldr gegnis tel ek, *U.* — [22]) herreifum, *hilari animo erga cives, vel: hilari in bello, U.* — [23]) *a [ex conjectura;* geðniarþar, *uno vocabulo, Reg.;* geðſiarðar, *W, U, 757.* — [24]) Óðreirs, *H.* — [25]) *a* [Óðræris, *W.*

væri gjörr, ok þar gerðist hann í katlinum[1], ok er hann kallaðr fyrir því hverlögr Óðins; [svâ sem kvað Eyvindr, ok fyrr var ritað[2]:

Meðan hans ætt
í[3] hverlegi
Gálga-farms[4]
til goða teljum.

Enn er kallaðr skáldskaprinn far eða lið dverganna; lið heitir öl, ok[5] lið heitir skip; [svâ er tekit til dæma, at skáldskapr er nú kallaðr fyrir því[6] skip dverga. Svâ sem hèr segir:

Bæði[7] á ek til brúðar[8]
bergjarls[9], ok skip dverga,
sollinn[10] vind, at senda,
seinfyrnd, götu eina.

4. Hverníg skal kenna Þór? Svâ, at kalla hann son Óðins ok Jarðar; faðir[11] Magna ok Móða ok Þrúðar, verr Sifjar, stjúpfaðir[12] Ullar, stýrandi[13] ok eigandi Mjöllnis ok megingjarða[14], Bilskirnis, verjandi Ásgarðs, Miðgarðs, dólgr ok bani jötna ok tröllkvenna, vegandi Hrúngnis, Geirröðar, Þrívalda; drottinn Þjálfa ok Rösku, dólgr Miðgarðs-orms, fóstri Víngnis ok Hlóru[15]. Svâ kvað Bragi skáld[16]:

Vaðr lá Viðris arfa
vilgi slakr, er[17] raktist,

---

1) Óðreri, *add. 757.* — 2) *hæc a [et sequentem stropham om. U, sed W stropham tantummodo omittit.* — 3) or, *757.* — 4) *sic Reg.*; grams, *U*; fars, *757.* — 5) en, *W.* — 6) *a [* fyrir því er skáldskapr kallaðr, *757.* — 7) Teþi *Reg., prave.* — 8) bæþi er til bróþr, *U.* — 9) berghiarlls, *petrosæ regionis, i. e. montanæ, 757, eodem sensu.* — 10) sólar, *U, sine commodo*

esset, eam ob caussam dictum est liquor lebetis Odinii; quemadmodum cecinit Eyvindus, quod supra scriptum est:

Dum illius genus
in liquore lebetis
patibuli oneris
ad deos referimus.

Præter hæc poësis appellata est navigium sive *lið* nanorum; *lið* autem non solum cerevisiam, sed etiam navigium significat, unde usu tralaticio factum est, ut poësis nunc appelletur navis nanorum. Ut hoc loco:

Est mihi et turgens ventus
giganteæ feminæ et naves
nanorum, vetustate sero lapsuræ
quas aliquo in cursum emittam.

4. Quomodo denominandus est Thor? Sic, ut appelletur filius Odinis et Telluris, pater Magnii et Modii et Thrudæ, maritus Sivæ, vitricus Ulli, usurpator et possessor Mjölneris, cinguli roborifici, Bilskirneris, propugnator Asgardi, Midgardi, hostis et percussor gigantum et feminarum gigantearum, occisor Hrungneris, Geirrodi, Thrivaldii, dominus (herus) Thjalvii et Raskæ, hostis Serpentis circumterranei, nutritor (vel alumnus) Vingneris et Hloræ. Sic cecinit Bragius poëta:

Funis Vidreris filii haud sane
remissus jacuit in xylosolea Eynesi,

sensu h. l. — 11) favþr, *U*, *II*, *et sic sequentia in accusativo.* — 12) ok mágr, *add. II* β. — 13) stýrir, *757*, *II* β. — 14) oc *add. II*; verjandi Bilskirnis, Ásg. ok M., *II* β. — 15) *sic W*, *757*, *Rask.*; Hloru *v.* Hioru, *Reg.*; Loro, *U.* — 16) *omnes sequentes strophas om. II, et fragm. 757.* — 17) nè, *U*, *vix recte.*

á Eynefis[1] öndri,
Jórmungandr at sandi.

Svá kvað Ölver hnúfa:

Æstist[2] allra landa
umgjörð, ok sonr Jarðar.

Svá kvað Eilífr:

Reiðr stóð Rösku bróðir.
Vá[3] gagn faðir Magna.
Skelfra[4] þórs nè þjálfa
þróttar[5] steinn við ótta.

Ok sem kvað Eysteinn Valdason:

Leit á brattrar brautar[6]
baug[7] hvasligum augum,
æstist áðr[8] at flausti
öggs[9] búð, faðir þrúðar.

Enn kvað Eysteinn:

Sín bjó Sifjar rúni
snarla fram með karli,
horn-straum getum[10] Hrímnis
hræra, veiðar-færi.

Ok enn kvað hann[11]:

Svá brá viðr, at, sýjur[12]
seiðr renndi fram breiðar
jarðar, út at borði
Ulls mágar[13] hnefar skullu.

---

[1]) eynæfis, *U.* — [2]) *Reg. h. l. scribit* østiz. — [3]) rá, *W, ad servandam alliterationem, vel potius errore librarii, in litera* v *frustrati. Non enim necesse est, hos duo versus inter se cohærere. Sic infra, cap. 29 v. 1. duo versus adferuntur, qui ratione habita literarum metricarum inter se non cohærent.* — [4]) skalf eigi, *U.* — [5]) þrótta, *W, id., a nom.* þrótti = þróttr. — [6]) *sic W;* brattar brautir, *Reg., U.* — [7])

quando Serpens circumterraneus ad
arenam (fundum maris) se porrigebat.

Sic cecinit Ölver Hnuva:

Furebat omnium terrarum
cingula[a], et Telluris filius.

Sic cecinit Eilivus:

Iratus stetit Raskæ frater —
— pugnando victoriam adeptus est Magnii pater.
Fortis animi lapis (cor) Thoris aut
Thjalvii præ timore non palpitat.

Et quemadmodum cecinit Eystein Valdii filius:

Pater Thrudæ circulum arduæ terræ
intuitus est acribus oculis,
quum jam antea habitaculum erythrini
adversus navigium sæviisset.

Eystein porro cecinit:

Sivæ maritus, una cum sene,
sua instrumenta piscatoria
celeriter expedivit. Possumus
Hrimneris movere cerevisiam.

Idem porro cecinit:

Piscis terræ, lata projiciens
ejectamenta, tanta vi renisus est,
ut pugni Ulli vitrici in navis
marginem exteriorem excuterentur.

---

baugs, *U.* — [8]) orþ, *U.* — [9]) *sic Reg.* (avgs); yggs, *U*, *id.* (y = ö); avgvrs, *id.*, *W.* — [10]) getinn, *W*, *mendose.* — [11]) *Hæc et sequentem semistropham om. U.* — [12]) *sic in Reg. legendum, non* svívr *(Rask)*, *quamvis* v *elongatum perpaucis locis inveniatur.* — [13]) mágs, *W.*

[a]) *vmgiörð allra landa*, cingulus v. circulus omnium terrarum, i. e. Serpens circumterraneus s. Midgardicus.

Svâ kvað Bragi:

Hamri fórsk[1] í hægri
hönd þá er allra landa
eygir öflug-barða[2]
endi skeiðs[3] of[4] kenndi.

Svâ kvað Gamli:

Meðan gramr, hinn er svik samði,
snart, Bilskirnis[5], hjarta
grundar fisk með grandi
gljúfr skeljúngs nam[6] rjúfa.

Svâ kvað þorbjörn dísarskáld:

þórr hefir Yggs með árum
Ásgarð af þrek varðan.

Svâ kvað Bragi:

Ok borðróins[7] barða
brautar hríngr[8] en*n* ljóti
[á haussprengi[9] Hrúngnis[10]
harðgeðr neðan starði.

En*n* kvað Bragi[11]:

Vel hafit yðrum eykjum
aptr þrívalda[12] haldit
simbli sumbls[13] of mærum
sundr-kljúfr níu höfða.

Svâ kvað Eilífr:

þraungvir gein[14] við þúngum
þángs rauðbita tángar

---

1) fórst, *W;* fórk, *U.* — 2) eigi avflvg bára, *U, pravissime.* — 3) seiðs, *W, U, non commode h. l.* — 4) *sic W, U;* af, *Reg. h. l. quod forte idem est.* — 5) Bilskirni, *U.* — 6) mun, *U.* — 7) *sic W, U;* borðtóins, *ut videtur, Reg.* — 8) þvengr, *U, quæ vox etiam usurpatur in serpentum appellationibus.* — 9) havs

Sic cecinit Bragius:
Terror gigantidum, animadvertens
(Serpentem) ultimum omnium
terrarum terminum, suæ
dexteræ malleum inseruit.
Sic cecinit Gamlius:
Rex Bilskirneris, dolos struens,
dum piscem telluris letifero
tangere telo conabatur,
balænæ prærupta dirupit.
Sic cecinit Thorbjörn Disæ (v. Nymphæ) poëta:
Thor Asgardum cum Yggi
satellitibus fortiter tuitus est.
Sic cecinit Bragius:
Et fœdus ille circulus curriculi navis
remigio instructæ, sævo præditus
animo, e loco inferiori suspexit
in calvæ Hrungnerianæ diruptorem.
Porro cecinit Bragius:
Dilaminator novem capitum
Thrivaldii! jumentis tuis vectus,
strenue insecutus es illum
famosum cerevisiæ potatorem.
Sic cecinit Eilivus:
Obesus compressor algæ
forcipis, hianti rostro

prengiv, *U, forsan mendose ex* havsprengvi. — 10) *a [sic Rask., sec. W, qui scribit:* a havsprengi hrvngis; *U recte dedit* hrvngnis; *a [om. Reg.* — 11) *Hæc et sequentem semistropham om. U.* — 12) *sic W;* þrivaldra, *Reg.* — 13) svmbl, *W.* — 14) þrongvm gæir, *W;* þreyngvir gein, *U.*

kveldrunninna kvenna
kunnleggs[1] alin*n*[2] munni.

Svâ kvað Bragi[3]:

Þjokkvöxnum kvað[4] þykkja
þiklíng firíng mikla[5]
hafra njóts[6] at höfgum[7]
hættíng megindrætti.

[Svâ kvað Úlfr[8]:

Fullöflugr lèt fellir
fjallgauts hnefa skjalla,
ramt mein var *þat*[9], reyni
[reyr öz leggs[10] við eyra.

[Enn kvað Úlfr[11]:

Viðgymnir[12] laust Vimrar
vaðs af fránum[13] naðri
hlusta grunn við hrönnum.
Hlaut; innan svâ minnum.

Hèr er hann kallaðr jötunn Vimrar vaðs. Á heitir Vimur[14], er Þórr óð, þá er hann sótti til Geirröðargarða[15]. Ok svâ kvað Vetrliði[16]:

Leggi brauzt þú Leikuar,
limðir[17] Þrívalda,
steypðir Starkaði[18],
stóttu[19] of Gjálp[20] dauða.

---

1) kunnlegs, *id.*, *W*, *U*. — 2) *Codices dant* alin *(U)*, á lín *(Reg.) et* a lin *(W)*; *cfr. paullo antea et sæpius* en *pro* enn. — 3) Vlfr Vggason, *U*. — 4) qvez, *U*. — 5) þ. faren mickla, *W*; þiklíngs firir miklvm, *U*. — 6) mæs, *U*; *in W quasi* moz *scriptum*. — 7) *huic voci in Reg. vacuum spatium relictum est*. — 8) *a* [: ok enn þetta, *U*. — 9) *sic W*, *U*; *in Reg. excidit*. — 10) *a* [*sic Reg.*; reyrar leggs, *U*; reirar logs, *W*. — 11) *a* [*om. U*.

excepit gravem rubram offam
Dejectoris mulierum noctivagarum.

Sic cecinit Bragius:

Vasto ille crassoque corpore gigas
testatus est, periculosissimam
sibi videri immanem illam
capturam Possessoris caprorum.

Sic cecinit Ulvus:

Prævalidus dejector montium
præsidis pugnum vehementer auri
incussit sylvestrium ossium exploratoris;
quod grave incommodum extitit.

Idem sic cecinit:

Vidgymner vadi Vimræi
caput corusci serpentis
ad fundum maris decussit.
(adeptus est. Intus sic memoramus).

Hic (Thor) appellatur gigas vadi Vimræi. Vimra enim nomen est fluvio, quem pedibus transgrediebatur Thor, Geirrodgardos iter faciens. Sic quoque cecinit Veturlidius:

Crura Leiknæ fregisti,
Thrivaldium mutilasti,
Starkadum dejecisti,
mortuam Gjalpam superstetisti.

— 12) Viðgymrir, *W*; Viþgenrir, *U*. — 13) fravmvm, *U*. — 14) *sic* (vimvr) *Reg.*, *W*. — 15) Geirraðarg., *W*, *U*. — 16) skáld, *add.* *W*, *U*. — 17) *sic Reg*; lamðir, *contudisti*, *W*, *U*. — 18) *sic U*; Starkeþi, *W*; Stalkeði, *Reg.*, *vide* Fornaldars. 1, 413. — 19) stèttu, *supergressus es*, *W*, *U*, *usitatius*. — 20) Giálf, *W*.

Ok svâ kvað þorbjörn Dísarskáld:

Ball[1] í Keilu kolli,
Kjallandi[2] brauzt þú alla,
áðr draptu Lut ok Leiða[3],
lèztu dreyra Búseyru[4];
[heptir þú[5] Hengjan-kjöptu[6],
Hyrrokkin[7] dó fyrri,
þó var [snemr hin sáma[8]
Svívör[9] numin lífi[10].

5. Hvernig skal kenna Baldr? — Svâ, at kalla hann son Óðins ok Friggjar, ver Nönnu; faðir Forseta, eigandi Hrínghorna ok Draupnis, dólgr Haðar, Heliar sinni[11], Gráta-guð. Úlfr Uggason hefir kveðit eptir sögu Baldrs lángt skeið í Húsdrápu, ok ritað er áðr dæmi til þess, er Baldr er svâ kenndr.

6. Hvernig skal kenna Njörð? — Svâ, at kalla hann Vana guð[12] eða Vana nið[13] eða Van, ok föður Freys ok Freyju, gefjanda guð[14]. [Svâ segir þórðr Sjárreksson[15]:

---

[1]) gall, *insonuit ictus (capiti)*, *W.* — [2]) Kallandi, *U.* — [3]) *sic Reg.*, *W*; Lit oc Loþa, *U.* — [4]) *sic fere W* (bvsæyrv); bvs eyrv, *Reg.*; bvs eyro, *U.* — [5]) *a* [*sic* (heftir þv) *W*; hepp oc þv, *Reg.*; heptvþ, *U.* — [6]) Hengjann kioptv, *W*; hangan kepto, *U.* — [7]) *sic Reg.*, *W*; Hyr rærin, *U.* — [8]) *a* [meirr en mæra, *U.* — [9]) *Reg. scribit* Svivavr, *primo* v *elongato*; Svivorr, *W*; Svi vor, *U.* — [10]) *sic W*; livi, *id.*, *U*; liva, *Reg.* — [11]) herfáng Heljar, *add. Res.* — [12]) *sic U*, *quam veram lectionem esse satis demonstrant verba, quæ in denominationibus Freyi paulo inferius leguntur:* ok enn Vanaguð, ok Vana nið ok Vanr; *Reg. h. l. dat* vagnaguð, *deus curruum*, *quod et Raskius sequitur*; *W habet* vanga guð, *sed prior litera* g *manu seriori deleta est*; vinagoð, *H.* — [13]) *ita in Reg. supra lineam altera manu ut videtur scriptum est. Ab initio fuit* vapna nið. — [14]) *sic Reg.*; gefiande guþ, *S*; fegiafa guð, *W*, *H*, *Res.*, *Rask.*;

Sic et Thorbjörn Disæ poëta:

Ictus tetigit caput Keilæ,
totam Kjallandam confregisti;
antea interfecisti Lutum et Leidum,
sanguinem Buseyræ misisti.
Repressisti Hengiankiaptam,
Hyrrokkina antea mortua erat;
valde cito atra illa Svivara
e medio sublata est.

5. Quomodo Balderus denominandus est? Sic, ut appelletur filius Odinis et Friggæ, maritus Nannæ, pater Forsetii, possessor Hringhornii et Dropneris, hostis Hödi, socius Helæ, Deus lamentatus. Ulvus Uggii filius in Husdrapa (Encomio ædis)[a] mythum de Baldero pluribus persecutus est; et supra allata sunt argumenta historica, cur Balderus hoc modo denominatus sit.

6. Quomodo Niördus est denominandus? Sic, ut appelletur Deus Vanorum aut progenies Vanorum aut Vanus, pater Freyi et Freyæ, Deus largitor. Sic Thordus Siarreki filius:

---

fegiafa. d., *U.* — [15]) *Hæc a [et sequentem stropham om. U, sed ad Lokinm usque omnia carmina præterea omittit H.*

[a]) Carmen de hypocausto Olavi Pavonis, de quo Laxdæla msc. c. 32: "*Þat sama sumar lætr Ólafr eldhús gera i Hjarðarholti, meira ok betra en menn höfðu fyrri sèit. Váro þar á markaðar ágætar sögor á þilino, viþonom oc svâ á ræfrino; þat var svá vel smiðat, at þá þótti miklu skrautligra, er eigi váro tjöldin uppi — þar var at boði Úlfr Uggason, ok hafði orkt kvæði um Ólaf Höskuldsson, oc um sögur þær, er skrifaðar vâro á eldhúsit, ok færði hann þat at boðino. Þetta kvæþi var kallat Hússdrápa, oc er vel orkt. — Ólafr launaði vel kvæðit.*" Lex. Mythol. p. 298.

Varð sjálf suna[1],
nama snotr una,
Kjalarr of tamði,
kvóðut Hamði,
Goðrún bani,
goðbrúðr Vani,
heldr vel mara,
hörleik[2] spara[3].

Hèr er þess getið er Skaði gekk frá Nirði, sem fyrr er ritað.

7. Hvernig skal kenna Frey? Svâ, at kalla hann[4] son Njarðar, bróður Freyju, ok enn Vana-guð, [ok Vana-nið ok Vanr[5], ok árguð [ok fègjafa[6]. [Svâ kvað Egill Skallagrímsson[7]:

þvíat Grjótbjörn
of gæddan hefir
Freyr ok Njörðr
at fjáralli.

Freyr er kallaðr Belja-dólgr, svâ sem kvað Eyvindr skáldaspillir:

þá er útröst[8]
jarla bagi
Belja dólgs[9]
byggja vildi.

Hann *er*[10] eigandi Skíðblaðnis ok [galtar þess er Gullinbusti heitir[11]. Svâ sem hèr segir[12]:

---

[1]) *sic legendum esse literæ harmonicæ docent;* sona, *W;* sonar, *Reg.* — [2]) *sic Reg., S;* hiorleik, *id., W, Rask.* — [3]) snara, *S.* — [4]) *in Reg. errore librarii post* hann *scriptum est* Vagnagvð, *vide supra p. 260 not. 12, et postea deletum.* — [5]) *a [om. H.* — [6]) gvþ, *add. U; a [om. H.* — [7]) *in* Arinbjarnardrápa, *v. 18; a [et sequentem semistropham om. U.* — [8])

Godruna suorum ipsa
gnatorum necis auctor extitit.
Elegans Deorum sponsa
Vano non acquievit.
Kialar equos
inprimis bene domuit.
Dicunt, Hamderem
gladiorum ludo non pepercisse.

Hic memoratur, Skadeam fecisse cum Niördo divortium, ut antea scriptum est.

7. Quomodo Freyus denominandus est? Sic, ut appelletur filius Niördi, frater Freyæ, et itidem (ut antea) Deus Vanorum, Vanis prognatus et Vanus, Deus annonæ et largitor divitiarum. Sic cecinit Egil Skallagrimi filius:

Nam Grjotbjörnem [a]
Freyus et Njördus
opum abundantia
ditaverunt.

Freyus appellatus est hostis Belii, quemadmodum cecinit Eyvindus Skaldaspiller:

Quum dynastarum
adversarius extimam
sedem Belii hostis
inhabitare vellet.

Idem possessor est Skidbladneris et apri, qui vocatur Gullinburstius. Ut ex hoc loco discimus:

---

vtræstr, *W*; ofræstr, *U*; *forte* ræstr = restr *est plur. anomalus* τοῦ röst, *id. qu. rastir.* — [9]) dólgr, *U.* — [10]) *excidit in Reg.* — [11]) *a* [galltarens Gvllinbvrsta, *W.* — [12]) Grimnism. *v. 43.*

[a]) *Grjótbjörn* homonymica ratione id. qu. *Arinbjörn*, secundum quam *grjót*, saxa, et *arinn*, focus, pro synonymis habentur.

Ívalda synir
gengu í árdaga,
Skíðblaðni at skipa[1]:
[skipa bazt
skírum Frey,
nýtum Njarðar bur[2].

Svå segir Úlfr Uggason:

Ríðr [á börg[3] til borgar
böðfróðr sonar[4] Óðins
Freyr, ok fólkum stýrir,
fyrstr[5], [gulli byrstum[6].

Hann heitir ok Sliðrugtanni[7]:

8. Hvernig skal Heimdall kenna? Svå, at kalla hann son níu mæðra[8], vörð goða[9], svå sem fyrr er ritað, eða hvíta Ás, Loka-dólg, mensækir Freyju. Heimdalar[10] [höfut heitir sverð[11]; svå er sagt, at hann var lostinn manns höfði í gögnum. [Um hann[12] er kveðit í Heimdalar galdri, ok er síðan kallat höfut[13]: mjötuðr[14] Heimdalar; sverð heitir manns mjötuðr[15]. Heimdalr er eigandi Gulltopps; hann er ok tilsækir Vâga-skers[16] ok Síngasteins[17]: þá deildi hann við Loka um Brísingamen;

---

1) *sic Reg.*, *W*; skapa, *U*, *Rask.* — 2) *a* [*om. W.* — 3) *sic U*; borg, *id.*, *W*; *a* [abavgr, *mend.*, *Reg.* — 4) sonr, *U.* — 5) *sic U*; fyrst z (ok), *Reg.*, *W.* — 6) *a* [envm gulli bysta, *U.* — 7) Sligrogtanni, *U*; Sligrotanni, *H.* — 8) Heimdallr kennist sonr ix mæðra, möyja eðr systra, *H* β. — 9) vörþguð, *H* (*una voce*); *annotatur ibidem aliunde lectio:* vörð gylda. — 10) *sic Reg.*; Heimdallar, *omnibus locis*, *W*, *U*, *757*; *ceterum U hanc periodum omittit.* — 11) *a* [*sic Reg.*, *757*; sverð hofvt heitir, *inverso ordine*, *W*; sverð heitir havfut, *Rask.* — 12) þat, *U*, *H*; en þat, *W.* — 13) *om. H.* — 14) mavtvþr, *U*, *h. l. et mox infra.* — 15) *a* [*om. 757.* — 16) Vagnaskers, *H* β; Vígaskers, *H.* — 17) Sviga Steins, *in parenthesi quoque:* Síngia st(eins), *H*; Svigasteins, *H* β.

Ivaldii filii
adgressi sunt olim
Skidbladnerem fabricare[a],
navium optimam,
candido Freyo,
salutari Niördi filio.

Sic Ulvus Uggii filius:

Pugnæ peritus Freyus, verre
vectus, aureis setis prædito,
primus arci Odinis filii
adequitat, et agmina ducit.

Idem (aper) etiam vocatur Slidrugtannius (acutis dentibus præditus).

8. Quomodo Heimdallus denominandus est? Sic, ut cum appelles novem matribus natum, custodem Deorum, ut antea scriptum est; aut Asam candidum, hostem Lokii, Freyæ monilis repetitorem. Heimdalli caput appellatur gladius[b]: traditum est (enim), cum capite humano trajectum fuisse. De illo agit cantilena Heimdalli, indeque caput appellatum est sector Heimdalli, (nam) gladius dicitur sector hominis. Heimdallus est possessor Gulltoppi, nec non visitator Vagaskeri ac Singasteinis, quando nempe cum Lokio contendebat de monili Brisingico; idem appellatur Vindler. Ulvus Uggii filius in Husdrapa hanc narrationem (de certamine Heimdalli et Lokii) multis verbis

a) Hoc loco *skipa* est fabricare, id. qu. *skapa*. — b) i. e. Gladius appellatur caput Heimdalli: sententiâ a prædicato incipiente et in subjectum desinente, ut supra pag 101. Exemplum vero talis gladii appellationis hoc quidem puncto temporis non memini, præter unum, Háttal. Snorr. str. 7, ubi „*hjálms fyllr Vindhlæs*", caput Heimdalli, gladius est.

hann heitir ok Vindler[1]. Úlfr Uggason kvað í Húsdrápu lánga stund eptir þeirri frásögu[2]; er þess þar getið er[3] þeir voru[4] í sela líkjum[5]. [Hann er ok son Óðins[6].

9. Hvernig skal kenna Tý? Svâ, at kalla hann einhenda Ás ok Úlfs-fóstra, vígaguð, son Óðins[7].

10. Hvernig skal kenna Braga? Svâ, at kalla hann Iðunnar ver, frumsmið bragar, ok hinn síðskeggja Ás. [Af hans nafni er sá kallaðr skeggbragi, er mikit skegg hefir[8]; [ok sonr Óðins[9].

11. Hvernig skal kenna[10] Viðar? Hann má kalla hinn þögla Ás, eiganda járnskós[11], dólg ok bana Fenris-úlfs, hefni-Ás goðanna, byggvi-Ás föður tópta, ok son Óðins, bróður Ásanna.

12. Hvernig skal kenna Vala? Svâ, at kalla hann son Óðins ok Rindar, stjúp[12] Friggjar, bróður Ásanna, hefni-Ás Baldrs, dólg Haðar ok bana hans, byggvanda föður tópta[13].

13. Hvernig skal kenna Höð? Svâ, at kalla hann blinda-Ás, Baldrsbana, skjótanda mistilteins, son[14] Óðins, Heljar sinna, Vala dólg.

14. Hvernig skal kenna Ull? Svâ, at kalla hann son Sifjar, stjúp[15] þórs, öndur[16] Ás, boga-Ás, veiði-Ás, skjaldar-Ás.

15. Hvernig skal kenna Hæni? Svâ, at kalla hann

---

[1]) *sic Reg., W*; Vindlerr, *757*; Vindgler, *U*; Vindgelr, *H*; Vindleri, *Hβ*; deilir Brísíngamens, *757*, *omissis verbis:* þá deildi h. v. L. um Brís. men. — [2]) *sogu, W.* — [3]) at. *W, U, H.* — [4]) þar, *add. W.* — [5]) líki, *U, H.* — [6]) *a [sic U, Rask.*; ok s. oþins *tantummodo, Reg.*; *om. W, 757, H.* — [7]) Týr kenniz . . .

persecutus est, ibidemque memorantur formas adsumsisse vitulorum marinorum. Ille quoque est filius Odinis.

9. Quomodo denominandus est Tyr? Sic, ut appelletur Asa unimanus, nutritor Lupi, Deus cædium, filius Odinis.

10. Quomodo Bragius denominandus est? Sic, ut appelletur maritus Idunnæ, primus carminum fabricator, Asa barbæ promissæ (ex ejus nomine is dicitur "*skeggbragi*", qui promissam barbam habet), item filius Odinis.

11. Quomodo denominandus est Vidar? Hunc appellare licet Asam taciturnum, possessorem calcei ferrei, hostem et occisorem Lupi Fenreris, Asam Deorum ultorem, Asam paternorum fundorum incolam, filium Odinis, fratrem Asarum.

12. Quomodo Valius denominandus? Sic, ut appelletur filius Odinis et Rindæ, privignus Friggæ, frater Asarum, Asa Balderi ultor, hostis Hödi hujusque interfector, paternorum fundorum incola.

13. Quomodo Hödus denominandus? Sic, ut cum appelles Asam cœcum, interfectorem Balderi, jaculatorem Mistilteinis, filium Odinis, socium Helæ, hostem Valii.

14. Quomodo Ullus denominandus? Sic, ut appelletur filius Sivæ, privignus Thoris, Asa xylosoleis utens, Asa arcitenens, Asa venator, Asa clypeatus (vel: Asa navis, *Skjöldr* [clypei] dictæ, possessor).

15. Quomodo Hænius denominandus? Sic, ut ap-

Úfs leifr ok Baldurs bróðir, *H* β. — [8]) *a* ⌊ *om. 757.* — [9]) *a* [*om. W.* — [10]) *excidit in Reg., sed ceteri suppeditant* — [11]) *sic W*; *Reg. scribit* iarskoss. — [12]) stivpson, *W, U, H, 757.* — [13]) *sic Reg., Rask.*; túna, *W, U, 757, H, Res.* — [14]) *Reg. mend.* sons. — [15]) stiúpson, *W, U, H, 757.* — [16]) *sic Reg., W, U, 757.*

sessa eða sinna eða mála Óðins, ok hinn skjóta Ás, ok hinn lánga fót, ok ör-konúng[1].

16. Hvernig skal kenna Loka? Svâ, at kalla son Farbauta ok Laufeyjar, *ok* Nálar, bróður Býleists[2] ok Helblinda, föður Vanargannds[3], þat er Fenris-úlfr, ok Jórmungands, þat er Miðgarðsormr[4], ok Heljar ok Nara og Ala[5], frænda ok föðurbróður[6], sinna ok sessa Óðins ok Ása, [heimsæki ok[7] kistuskrúð Geirröðar[8]; þjófr jötna, hafrs[9] ok Brísíngamens ok Iðunnar-epla, Sleipnis frænda[10], verr Sigynjar[11], goða dólgr, hárskaði Sifjar, bölva smiðr, hinn slægi Áss, rægjandi[12] ok vælandi goðanna, ráðbani Baldrs, hinn bundni[13] Áss[14], þrætu dólgr Heimdalar[15] ok Skaða. Svâ[16] sem hèr segir Úlfr Uggason:

Ráðgegnin*n*[17] bregðr ragna[18]
rein, at Sínga-steini,
frægr við firna slægjum[19]
Farbauta[20] mög[21], vari[22];
móðöflugr ræðr mæðra
mögr, hafnýra[23] fögru,
kynni ek, áðr, ok[24] einnar,
átta, mærðar þáttum.

Hèr er þess getið, at Heimdallr[25] er son níu mæðra.

---

[1]) *Reg.*, *W*, *U scribunt* avrkon., *757* aurkon.; árkonúng, *H*; Havðr kenniz . . . . . . langfótr ok avrkongr, *H*β. — [2]) Býleifs, *U*, *757*, *H*. — [3]) vanargautz, *757*. — [4]) M. orms, *W*, *H*. — [5]) Vala, *W*, *H*β. — [6]) ver, *add.* *757*; var, *add.* *U*. — [7]) *a* [*om.* *U*. — [8]) Geirraþar, *W*, *U*, *757*, *H*. — [9]) *sic W*; *Reg. scribit* hafvrs; hafs, *U*; hafra, *757*. — [10]) *sic Reg*, *W*, *757*. — [11]) Sigunar ver. *H*; ok Angurboða, *add.* *H*β. — [12]) *sic W*, *757*, *U*; rægjanda, *Reg.* — [13]) bvni, *U*. — [14]) *om. Reg.* — [15]) *sic W*; Heimdala, *h l*, *Reg.*; Heimdallar, *U*, *757*. — [16]) *Reliquam partem capitis om.* *U*, *757*. — [17]) Raðgegnom, *H*, *per-*

pelletur consessor aut comes aut confabulator Odinis, Asa velox, longipes, rex sagittarum (vel annonæ).

16. Quomodo Lokius denominandus? Sic, ut appelletur filius Farbötii et Löveyæ et Nalæ, frater Byleisti et Helblindii, pater Vanargandi (i. e. Lupi Fenreris) et Jormungandi (i. e. Serpentis circumterranei), et Helæ et Narii et Alii, consanguineus et patruus, socius et sodalis Odinis et Asarum, visitator Geirrodi, hujusque arcæ ornamentum, fur capri, gigantum et monilis Brisingici et pomorum Idunnæ, cognatus Sleipneris, maritus Sigynæ, hostis Deorum, læsor comæ (tonsor) Sivæ, fabricator malorum, Asa versutus, calumniator et deceptor Deorum, consiliarius cædis Balderi, Asa vinctus, altercator Heimdalli et Skadeæ adversarius. Ut hoc loco habet Ulvus Uggii filius:

Celeber, consultus custos
semitæ divinæ opponit sese
gnato Farbötii, mirifice
versuto, apud Singasteinem.
Forti animo præditus filius
octo matrum et unius
prior potitur splendido pelagi
globulo. Hanc rem carmine celebro.

Hoc loco memorat poëta, Heimdallum esse novem matribus natum.

---

tinet ad dat. mög. — [18]) rogna (= rögna, *eodem sensu*), *W.* — [19]) slægian, *W; accus., quando sequ.* mög *pro accus. sumendum.* — [20]) Faarbauta, *W.* — [21]) *sic W;* mögr, *Reg.* — [22]) vaari, *i. e.* vâri, *W; cætera hujus strophæ om. H.* — [23]) haft nyra, *W, literis non plane perspicuis.* — [24]) *sic legendum putavit Raskius;* at, *W;* en, *Reg.* — [25]) *sic h. l. Reg., W.*

17[1]. Nú skal en*n* segja dæmi, af hverju þær kenn-ín*g*ar eru, er nú voru rítaðar, er[2] áðr voru eigi dæmi til sögð[3]. Svå sem Bragi sagði Ægi: at[4] Þórr var farinn[5] í Austrvega at berja tröll, en Óðinn reið Sleipni í Jötunheima, ok kom til þess jötuns er Hrúngnir hèt; þá spyrr Hrúngnir[6], hvat manna sá er, með gullhjálmin*n*, er ríðr lopt ok lög, ok segir at hann á furðu góðan hest. Óðinn sagði, at þar vill hann veðja[7] fyrir höfði sínu, at engi hestr skal vera jafn góðr í Jötunheimum. Hrúngnir segir, at sá er góðr hestr, en hafa lèzt hann mundu miklu stórfetaðra[8] hest; sá heitir Gullfaxi. Hrúngnir[9] varð reiðr, ok hleypr upp á hest sinn, ok hleypir eptir honum, ok hyggr at launa honum ofrmæli. Óðinn hleypti svå mikit, at hann var á öðru leiti fyrir, en Hrúngnir var í svå miklum[10] jötun-móð, at hann fann eigi fyrr, en hann sótti inn of ásgrindr[11]. Ok er hann kom at hallardurum, buðu Æsir honum til drykkju; hann gekk í höllina, ok bað fá sèr drykkju[12]; voru þá teknar þær skálir, er Þórr var vanr at drekka or[13], ok snerti[14] Hrúngnir[15] or hverri. En er hann gerðist drukkinn, þá skorti eigi stór orð: hann lèzt skyldu taka[16] upp Valhöll, ok færa í Jötunheima, en sökkva Ásgarði, en drepa guð öll, nema Freyju ok Sif vill hann heim færa[17] með sèr. En Freyja fór þá at skenkja

---

1) *Caput nostrum 17., 18. et 19. omittunt h. l. U, 757, St, G, Res., et ad denominationes Friggæ transeunt, ut antea (p. 224) exposuimus, hi codices enim sequentes mythos supra ad* Bragaræður *referunt.* — 2) oc, *W, H.* — 3) *U (St, G) inscriptionem addit:* Saga Þórs ok Hrvngnis; *dein incipit ipsa narratio ita:* Nv skal segia af hveria þær kenningar ero, er aþ• ero dæmi savgþ. Sva sagþi Bragi, at Þórr, *etc. In fragmento membran. 757 hæc perdita sunt.* — 4) *om. H.* — 5) þórr fór eitt sinn, *H.* — 6) Hrvgnir *h. l. Reg., fortasse ex* g *nasali.*

17. Nunc insuper adducemus argumenta historica, unde denominationes modo allatæ ortæ sint, quæ antea argumentis non sunt confirmatæ. Sic Bragius Ægeri narravit: profectus erat Thor in regiones orientales ad gigantes percutiendos; Odin vero Sleipnere vectus in Jotunheimos ad gigantem, qui Hrungner nominatus est, pervenit. Hic Hrungner quærere, quis hominum sit aurea illa galea tectus, qui aërem et maria perequitet: huic equum mire quam eximium esse. Odin reposuit, se capitis pignore certaturum, ni equus pari bonitate in Jötunheimis esset quispiam. Hrungner ait, hunc quidem præstantem equum esse; esse vero sibi equum, passibus multo majoribus currentem: huic nomen esse Gullfaxo. Mox ira incensus in equum suum insilit, Odinemque admissis habenis insequitur, insolentiam dictorum ejus castigaturus. Odin tantopere equum suum incitavit, ut uno semper colliculo persequentem anteverteret: Hrungner autem in tanto erat furore giganteo, ut non prius adverteret animum, quam invectus est per fores clathratas munimenti Asici. Ad fores aulæ advectum Asæ ad compotationem invitarunt. Ille, aulam ingressus, potum poposcit. Igitur sumti scyphi, e quibus Thor bibere solitus erat; quorum singulos uno haustu evacuavit Hrungner. Ut inebriari cœpit, non defuere grandia verba: dixit se Valhallam solo sublaturum, atque in Jötunheimos translaturum, Asgar-

— 7) veria, *W*. — 8) stórfetara, *W*; stórfetari, *H*; sterkara, *U*, *S*. — 9) Hrvgnir, *h. l. Reg.* — 10) Hr. hafði svà mikin, *W*. — 11) hann þeytti inn vm aasgrindir,. *W*. — 12) að drekka, *W*, *H*. — 13) af, *W*. — 14) *sic Reg.*, *W*; svelgr, *U*; svelgir, *H*; svalg, *S*. — 15) hann, *W*; *in Reg. h. l. scriptum* Hrvgnir. — 16) *om. mendose* *W*. — 17) hafa, *W*; þær vill hann hafa heim, *H*.

honum[1], ok drekka lèzt hann munu allt ása-öl[2]. En er Ásum leiddist ofrefli[3] hans, þá nefna þeir Þór, því næst kom Þórr í höllina, ok hafði uppi[4] á lopti hamarin*n*, ok var allreiðr, ok spyrr hverr því ræðr, er jötnar hundvísir skulu þar drekka, eða hverr seldi Hrúngni[5] grið at vera í Valhöll, eða hví Freyja skal skenkja honum, sem at gildi Ása. Þá svarar Hrúngnir, ok sèr ekki vinaraugum til Þórs, sagði, at Óðinn bauð honum til drykkju, ok hann var á hans griðum. Þá mælti Þórr[6], at þess boðs skal Hrúngnir iðrast, áðr hann komi[7] út. Hrúngnir segir, at Ása-Þór er þat lítill frami at[8] drepa hann vâpnlausan; hitt er meiri hugraun, ef hann þorir *at* berjast við hann at landamæri á Grjótúnagörðum[9]: ok hefir þat verit mikit fólskuverk, sagði hann[10], er ek lèt eptir heima skjöld minn ok hein; en ef ek hefða hèr [vâpn mín[11], þá skyldu vit nú reyna hólmgaunguna, en at öðrum kosti legg ek þèr við níðíngsskap, ef þú vill drepa mik vâpnlausan. Þórr vill fyrir öngan mun bila at koma til einvígis, er honum var hólmr skoraðr, þvíat engi [hefir honum þat fyrr veitt[12]. Fór þá Hrúngnir braut leið sína, ok hleypti ákafliga, þar til er hann kom í Jötunheima[13], ok var för hans allfræg með Jötnum, ok þat, at stefnulag var komit á með þeim Þór. Þóttust Jötnar hafa mikit í ábyrgð, hvârr sigr fengi; þeim var ills von at Þór, [ef Hrúngnir lètist, fyrir því at[14] hann var þeirra sterkastr. Þá gerðu Jötnar mann á Grjótúnagörðu*m* af leiri, ok var hann ix. rasta hár, en þriggja breiðr undir hönd, en ekki fengu

---

[1]) ok Fræyja ein þorir þá at sk. h, *W, U, H.* — [2]) *in Reg. scriptum* — avll; Aasa öl, *W*; öl Ása, *H.* — [3]) *sic Reg*; leiðiz ofryrði, *W*; afaryrði, *H.* — [4]) *om. W, H.* — [5]) Hrvngni selldi, *W.* — [6]) þórr segir, *W.* — [7]) kemr, *W.* — [8]) *in Reg. scrip-*

dum demersurum, deos omnes, præter Freyam et Sivam, quas abducere domum velit, interfecturum. Mox, Freya illi pocula infundente, omnem Asicæ cerevisiæ copiam exhausturum minatus est. Tandem Asæ, impotentiæ ejus pertæsi, Thorem nominant, qui mox in aulam ingressus est, sublimem gestans malleum, magnaque cum ira interrogat, cujus auctoritate factum sit, ut gigantes, canina (acerrima) sagacitate præditi, eo loco potent, aut quis Hrungneri veniam tuto in Valhalla commorandi concesserit, aut cur Freya ei, tanquam ipsis Asis compotantibus, poculum infundat? Tunc Hrungner, haud amicis in Thorem conjectis oculis, respondet, dicens, se ab Odine invitatum ad potandum, hujus fidei se commisisse. Reponit Thor, hujus invitationis, antequam egrediatur, fore ut ipsum poeniteat. Hrungner ostendit, Thori Asico, si inermem occidisset, exiguo honori futurum: majus esse documentum fortitudinis, si audeat secum Grjotunagardis ad regionum fines dimicare: et imprudentissime feci, inquit, quod domi clypeum et cotem meam reliqui, quæ si arma hoc loco haberem, nunc in arenam descenderemus; alioquin ego te nefandi flagitii reum esse judico, si me inermem occidere cogitas. Thor, ad certamen singulare provocatus, quam conditionem ei antea nemo proposuerat, nullo pacto subterfugere voluit, quin adesset. Post hæc Hrungner, qua venerat revectus, cursu vehementissimo in Jötunheimos contendit. Cujus quum iter apud gigantes magnopere celebratum est, tum quod certaminis, ad quod Thorem provocarat, tempus locusque constitutus erat.

tum að. — 9) at Grjóttunagavrþom, *H*; Grjótunnagavrþom, *S*. — 10) sagði hann *om. H.* — 11) *a* [vâpnin, *W.* — 12) *a* [hafði þat fyr við hann gort, *W.* — 13) kom heim um nóttina, *U*, *H.* — 14) *a* [er rvngnir leti(z) fyrir honvm, þvíat, *W.*

þeir hjarta svâ mikit, at honum sómði[1], fyrr en þeir tóku or meri nokkvorri[2], ok varð honum þat eigi stöðugt, þá er Þórr kom. Hrúngnir átti hjarta þat, er frægt er, af hörðum steini ok tindótt, með iij hornum, svâ sem síðan er gert ristubragð[3] þat, er Hrúngnis-hjarta heitir; af steini var ok höfuð hans, skjöldr[4] var ok [steinn, víðr ok þjokkr[5], ok hafði hann skjöldinn fyrir sèr, er hann [stóð á Grjótúnagörðum, ok[6] beið Þórs, en hein hafði hann fyrir vâpn, ok reiddi of öxl, ok var ekki dæligr[7]. Á aðra hlið honum stóð leirjötuninn, er nefndr er Mökkurkálfi[8], ok var hann allhræddr: svâ er sagt, at hann meig[9], er hann sá Þór. Þórr fór til hólmstefnu ok með honum Þjálfi, þá rann Þjálfi[10] fram at þar er Hrúngnir stóð, ok mælti til hans: þú stendr úvarliga, jötunn! hefir skjöldinn fyrir þèr, en Þórr hefir sèt þik, ok ferr hann it neðra í jörðu, ok mun hann koma neðan at þèr. Þá skaut Hrúngnir skildinum undir fætr sèr, [ok stóð á[11], en tvíhendi heinina. Því næst sá hann eldíngar[12] ok heyrði þrumur stórar; sá hann þá Þór í ásmóði, fór hann ákaflega, ok reiddi hamarinn, ok kastaði um lánga leið at Hrúngni. Hrúngnir færir upp heinina báðum höndum, kastar í mót, mætir hon hamrinum á flugi[13], ok brotnar sundr heinin; fellr annarr lutr á jörð, ok eru þar af orðin öll heinberg, annarr lutr brast í höfði Þór, svâ at hann fèll fram á jörð: en hamarrinn Mjöllnir kom í mitt höfut Hrúngni[14], ok lamði

---

1) *sic Reg., W*; dygði eðr hæfði, *U.* — 2) *sic W, U*; tóku ok man nokkvoru, *Reg., quod vix intelligi potest.* — 3) *sic W, U*; gert var ristv bragð, *Reg., errore librarii ut putamus.* — 4) hans, *add. W.* — 5) *a* [gjörr or steinvm ok viþvm ok þyckr, *U.* — 6) *a* [*om. W.* — 7) dælligr, *id., W, U*; dægiligr, *H.* — 8) *sic W*; makkvr k., *h. l. Reg.*; mavckr k., *U.* — 9) méé, *U*; mýi, *H.* — 10) *Reg. h. l. scribit* Þialbi. — 11) *a* [*om. H.* — 12) eldingarnar, *W.* — 13) heinin, *add. Reg.* — 14) hrvgni, *h. l., Reg.*

Quum vero gigantes de eventu certaminis, utro se inclinaret fortuna, magnopere periclitarentur, quod nihil non mali ipsis a Thore metuendum erat, si Hrungner, qui ceteros robore præstabat, cecidisset: Griotunagardis hominem e luto fecerunt, altum novem milliaria, humeros latum tria. Cui quum cor pro magnitudine corporis invenire nequirent, equæ cuidam exsectum indiderunt; quod, adveniente Thore, parum firmitatis habuit. Hrungneri erat cor, fama celebre, ex duro lapide, aculeatum, triangulare, quemadmodum postea factum est id genus incisuræ, quod cor Hrungneris dicitur[a]. Ejusdem caput e saxo erat; clypeus erat saxum latum et crassum; quem clypeum, quum Grjotunagardis stans Thorem exspectaret, sibi prætendit. Cotem, qua teli loco utebatur, humero sublimem librabat, adspectu talis, quocum haud facile negotium contraxeris. Ab altero latere ejus stabat gigas luteus, dictus Mokkurkalvius, admodum pavidus; qui conspecto Thore, reddidisse urinam dicitur. Thor ad condictum certamen profectus est, comitatus Thialvio, qui procurrens eo, quo loco Hrungner stabat, hunc allocutus est: incaute stas, gigas, qui clypeum tibi prætendas, quum Thor te jam dudum conspexerit, qui subter viscera terræ pervadens te e loco inferiori adgredietur. Tum Hrungner clypeum subjecit pedibus, eique institit, cotem ambabus manibus librans. Mox fulmina videt et ingentia tonitrua audit: videt Thorem in furore Asico, vehementi impetu grassantem, sublimem gestantem malleum, quem, quum longo jam spatio abesset, in Hrungnerem conjecit. Hrungner elatam ambabus manibus cotem

a) „character magicus *Hrugners hiarta* figuram habet cordis aculeati". Peric. Runologicum, Havn. 1823, pag. 141.

hausinn í smá[1] mola ok fèll hann fram yfir Þór, svâ at fótr hans lá of háls Þór[2]. En Þjálfi vâ at Mökkurkálfa[3], ok fèll hann við lítinn orðstír. Þá gekk Þjálfi til Þórs, ok skyldi[4] taka fót Hrúngnis af honum, ok gat hvergi valdit[5]. Þá gengu til Æsir allir, er þeir spurðu at Þórr var fallinn, ok skyldu taka fótinn af honum[6], ok fengu hvergi komit. Þá kom til Magni, sonr Þórs ok Járnsöxu, hann var þá þrivetr[7]; hann kastaði fæti Hrúngnis af Þór, ok mælti: sè þar ljótan harm, faðir! er ek kom svâ síð, ek hygg at jötun þenna mundak hafa lostið í hel með hnefa mèr[8], ef ek hefða fundit hann. Þá stóð Þórr upp, ok fagnaði vel syni sínum, og sagði hann mundu verða mikinn[9] fyrir sèr, ok vil ek, sagði hann, gefa þèr hestinn Gullfaxa, er Hrúngnir hafði átt. Þá mælti Óðinn, ok sagði at Þórr gerði rángt, er hann gaf þann hinn góða hest gýgjar syni, [en eigi föður sínum[10]. Þórr[11] fór heim til Þrúðvánga, ok stóð heinin í höfði honum. Þá kom til völva sú er Gróa hèt, kona Örvandils[12] hins frækna, hon gól galdra sína yfir Þór, til þess er heinin losnaði; en er Þórr fann þat, ok þótti þá[13] vân at braut mundi ná heininni, þá vildi hann launa Gró lækníngina, ok gera hana fegna, sagði henni þau tíðindi, at hann hafði vaðit norðan yfir Elivâga, ok hafði borit í meis[14] á baki sèr Örvandil norðan or Jötunheimum, ok þat til jartegna, at ein tá hans hafði staðit[15] or meisinum[16], ok var sú frerin, svâ at Þórr

---

1) *sic W, H;* smám *s.* smán, *Reg.;* smán, *U.* — 2) en hann feck hvergi valldit, *add. H.* — 3) *sic Reg., W;* Mavckr k., *U.* — 4) villdi, *W.* — 5) oc fekk hvergi hrærðan, *W;* ok geck hvergi, *H.* — 6) haalsi honvm, *W.* — 7) þrínættr, *W, U, H.* — 8) mínvm, *W.* — 9) at hann m. v. mikill f. s., *W;* mann, *add. H.* — 10) syni sínvm, *W; hæc om. U.* — 11) Trór, *Reg.* — 12) Avrvallda, *U.* — 13) *om. W.* — 14) í iárnmeis, *W.* — 15) niþr, *add. H, U, S, St, G.* — 16) iárnmeisinvm, *W.*

contra projicit, quæ inter volandum malleo occurrens diffringitur, cujus altera pars in terram decidit, unde omnes cotariæ oriundæ sunt: pars altera capiti Thoris illisa est tanta vi, ut in terram prosterneretur. Malleus autem Mjöllner in medium caput Hrungneris inflictus, calvam in minutas partes contudit; ipse vero super Thorem prostratus est ita, ut pes ejus super collum Thoris superjaceret. Thialvius Mokkurkalvium adgressus est, qui exigua cum laude occubuit. Quo prostrato Thialvius ad Thorem accessit, pedem Hrungneris ab eo amoliturus, sed nihil efficere valuit. Tunc omnes Asæ, cognito, Thorem cecidisse, accesserunt, ut pedem amoverent, sed nusquam dimovere potuerunt. Tandem accessit Magnius, filius Thoris et Jarnsaxæ, tunc trimus; is pedem Hrungneris ab Thore abjecit, his usus: pro turpis dolor, pater, quod tam sero adveni; puto me, si cum hoc gigante congressus essem, cum pugno percussurum ad necem fuisse. Thor surgens filium comiter salutavit, eumque strenuitate præclarum fore prædixit: et volo, inquit, tibi equum Gullfaxium, qui Hrungneri fuit, dono dare. Hic Odin interlocutus, Thorem haud recte facere, quod filio oreadis, non patri suo, eximium illum equum muneri dedisset, significavit. Thor domum Thrudvangos rediit, cote in capite ejus hærente. Tum vates quædam, nomine Groa, uxor Örvandilis illius Vegeti (fortis), advenit; ea cecinit carmina sua magica super Thore, eo usque donec cos relaxari cœpit. Quod sentiens Thor, quum jamjam abscessuram cotem opinaretur, ut Groam in præmium curationis lætam redderet, ei rem novam narrare incepit: se a septemtrione per Elivagos pedibus transgressum, tergoque in corbe gestasse Örvandilem inde ab Jotunheimis; cui

braut af, ok kastaði upp á himin, ok gerði af stjörnu þá, er[1] heitir Örvandils-tá. Þórr sagði, at eigi mundi lángt til, at Örvandill mundi heim *koma*[2]. En Gróa varð svå fegin, at hon mundi önga galdra, ok varð heinin eigi lausari, ok stendr enn í höfði Þór. [Ok er þat boðit til varnanar, at kasta[3] hein of gólf þvert; þvíat þá hrærist heinin í höfoð Þór[4]. Eptir þessi sögu hefir ort Þjóðólfr hvinverski í Haustlaung[5]. Svå segir þar:

Eðr of sèr, er[6] jötna
ótti lèt of sóttan[7]
hellis [bör[8] á[9] hyrjar
haug[10] Grjótúna baugi.
Ók at ísarn leiki
Jarðar[11] sunr, en dundi,
móðr[12] svall Meila bróður,
Mána vegr und hánum.

Knáttu öll, en Ullar
endilág fyrir mági
grund var grapi hrundin,
ginnúnga[13] ve brinna[14]:

---

[1]) nú *add. W, II.* — [2]) *ex W; om. Reg.*; at Avrvandill cæmi norþan, *II.* — [3]) ei *add. II.* — [4]) í höfði þórs, *II; a [om. W, U.* — [5]) *Reliqua hujus capitis om. II, sed U versus tantummodo omittit.* — [6]) of, *W.* — [7]) *sic W*; sóttvm, *Reg., S.* — [8]) *sic S*; bravr, *Reg., vox alibi non occurrens; forte* bravr *est felis mas, radix adjectivi indecl.* breyma, *quod de subante fele dicitur, veluti* blæsma, *de libidine ovium, a* blærr, *aries;* ræða, *de subante porca, a* ráði, *porcus; sic* hellis bravr, *feles (tigris) antri, gigas, monstrum giganteum. Quin et* köttr *absol. gigas*

rei signo esse, quod, quum unus ex pedum ejus digitis, qui e corbe extitisset, gelu diriguisset, hunc ipse abruptum conjecisset in cœlum, indeque stellam fecisset, dictam Örvandilis digitum; addens: non diu fore, quum Örvandil domum rediturus esset. Hinc Groa tanta lætitia affecta est, ut nulla carmina memoria teneret; quare factum est, ut cos non amplius relaxaretur, et etiam nunc in capite Thoris hæreat. Quam ob rem præcepto cautum est, ne quis cotem per transversum pavimentum jaciat; tunc enim cos movetur in capite Thoris. Hunc mythum Thiodolvus Hviniensis in carmine Höstlanga versibus ita descripsit:

Præterea conspicitur Terror gigantum,
qui, circulo ignis (circumdatus),
visum ivit antri præsidem
in Griotunorum tumulo.
Telluris filius ad ludum ferri
rheda vectus est; curriculum vero
lunæ subter eo contremiscebat;
furor Meilii fratris exæstuabat.

Omnes aërii montium tractus
præ Ulli vitrico ardebant,
terra vero infra subjecta
tempestate perculsa est.

---

est, vel gigantis nomen. — 9) *a* [börva, *W*, *quod vix procedit, nisi ante legatur* sótta, ɔ: lèt of sótta hellis börva Grjótúna haugs, *visum ivit antri deos (gigantes) Grjotunahögi.* — 10) *sic Reg.;* havgs, *W.* — 11) *in Reg. mendose* iarðr. — 12) *in Reg. scriptum* moþvr. — 13) *sic W;* ginnivnga, *Reg., forte id.* — 14) hrinna, *Reg., puto: fremebat, strepebat* (*cogn.* hrina).

þá er hofregin[1] hafrir[2]
hóg-reiðar fram drógu,
seðr[3] gekk Svölnis ekkja
sundr, at Hrúngnis fundi.

þyrmðit Baldrs of[4] barmi,
berg, sólgnum[5] þar[6] dólgi,
hristust björg ok brustu,
brann upphiminn[7], manna[8].
Mjök frá ek móti[9] hrökkva[10]
myrk hreins[11] baka[12] reinar,
þá er vígligan, vögna[13]
varr[14], sinn bana þarri[15].

Brátt fló bjarga gæti[16],
bönd ollu[17] því, randa,
ímun, fölr und[18] iljar
íss, vildu svå dísir.
Varðat hogs[19] frá hörðu[20]
Hraundrengr[21] þaðan lengi

---

[1]) hof regin, *W;* höfregin (ö = *o*, u), *S.* — [2]) hafrer, *S;* höfðu, *W*, *vix recte h. l.* — [3]) seiðr, *W;* seðr = senn, *mox, jam in eo erat, ut.* — [4]) af, *W.* — [5]) bergsólgnum, *uno vocabulo, W.* — [6]) sak, *W, arcte cum* dólgi, ɔ: sakdólgi, *(hominum) adversario; propr.* sakadólgr *est adversarius in lite.* — [7]) raan himinn, *W, obscure hoc contextu.* — [8]) mana (mána), *W.* — [9]) mæti, *æstimatorem, W, a* mætir, *qui magni facit, hoc ordine:* ek frá mæti Haka myrkreinar beins vogna hrokkva mjök, *audivi gigantem valde refugisse (trepidasse); a* myrkrein Haka, *piratæ obscura via, mare;* bein Haka myrkreinar, *os maris, lapis, saxum, it. mons, cujus* vogn, *ceti montis, gigantes; quorum* mætir, *æstimator, Hrungner h. l. dicitur.* — [10]) hrokka (*i. e.* hrokkva), *id., W.* — [11]) beins, *ossis, W, vide mox supra not. 9.* — [12]) haka, *W, i. e. Hakii, piratæ, vide not. 9.* —

Quum capri commodæ rhedæ
rectorem traherent ad pugnam
cum Hrungnere, parum abfuit,
quin Svölneris uxor dissiliret.

Frater Balderi ibi non pepercit
avido hominum hosti. Montes
tremuerunt, rupes dissilierunt,
cœlum superum flagrabat.
Propugnator Cetorum, qui obscura
incolunt terga saltuum maclibus
tritorum, vehementer restitit, quum suum
occisorem, cædes spirantem, prospiceret.

Pallida circulorum glacies celeriter
volavit sub plantas pedum
montium custodis; id effecere numina:
sic voluere Nymphæ prœliares.
Aspreticola, assiduarum contusionum
avidus, exinde haud diu opus habuit

---

[13]) vogna, *W.* — [14]) vatt, *genium, deum, W, a* vattr *m.* = vættr; vatur, *S.* — [15]) þatti, *W, pro* þekti, *cognovit;* þatre, *S, haud dubie mendose;* þetti, *Sk. Th. Thorlacius, Antiquitat. boreal. observat. miscell. spec. 6. Havniæ 1799. — Ceterum cohærent, secundum W:* þá er þatti sinn vigligan bana vatt, *quum cognosceret deum sibi exitialem (sibi exitio futurum).* [16]) gjætte, *S.* — [17]) Olle, *S.* — [18]) *sic W;* oc, *Reg., S.* — [19]) *i. e.* höggs. — [20]) *sic Reg., W, S, pro* hörðum *(qu. dedit Thorlacius), neglecta vel omissa linea transversa super* v. — [21]) *sic W;* Hravndrengs, *Reg., quod non nisi contortius adplicari potest in sententia impersonali:* varþat lengi þaþan at biþa hravndrengs hogs, *haud diu inde exspectari debuit ictus giganti infligendus; sed tum* tiðr *nihil habet, quo referatur.*

trjónu trölls of-rúna,
tiðr fjöllama[1], at bíða.

Fjörspillir lèt falla
fjálbrs ólágra[2] gjálbra
bölverðúngar Belja
bólm á randar hólmi.
þar hnè grundar gilja
gramr[3] fyrir skörpum hamri,
en bergdana bagði
brjótr[4] við jórmun þrjóti[5].

Ok harðbrotinn[6] herju
heimþínguðar[7] víngnis
hvein í hjarna[8] mæni
hein at Grundar sveini.
þar svå eðr í Óðins
ólaus burar hausi
stála vikr[9], of[10] stokkinn[11],
stóð, Eindriða[12] blóði.

Áðr or[13] hneigi-hlíðum
hárs ölgefjon[14] sára
reiði-týrs it rauða

---

[1]) fiöll lama, *W*, *haud dubie idem, secundum pronuntiationem duriorem*; fiöllami *duxi a* fiöl — fiöld, *et* lami, *quasi multifaria contusio; forte rectius ducatur a* fiör *et* lami, *quasi noxa vitæ, mors, cædes, et* tiðr fjöllama: *avidus in cædes.* — [2]) á lágra. *W.* — [3]) gramm, *W.* — [4]) brióti, *id.*, *W*, *quam formam pro* brjótr *deprehendi* Háttal. Snorr. *str. 46.* — [5]) *sic W, sed Reg. om.;* Jörmun ljótan, *S*, *forte verissima lectio, siquidem* jormunr *Odinis nomen est, et verosimiliter significat virum excellentem, magnum, ingentem, h. l. vasto et ingenti cor-*

exspectare ictum a sævo illo Deo,
nocivo telo rostrato familiari.

Destruens vitam perniciosæ
Belii catervæ fecit, ut
ursus alte resonantium montium
caderet in arena circuli.
Ibi rex terræ præcipitiis plenæ
acuto ictus malleo cecidit;
montanarum vero gentium victor
contumacissimo adversario restitit.

Et cos gigantis, cum stridore
adlapsa Telluris filio,
duriter confracta est in vertice
domûs giganteæ visitatoris.
Ita pumex chalybum,
conspersus sanguine Eindridii,
immotus ibi olim stetit
in capite Odinis filii.

Antequam cerevisiæ nympha
vulnerum cavorum inflictoris rubram
illam ferruginis noxam e devexo

---

pore gigantem. — [6]) *sic W;* harðr brotin, *Reg., S.* — [7]) heim þíngaðar, *W.* — [8]) *sic Sk. Thorlacius l. c.,* ɔ: mænir hjarna, *culmen capitis, vertex;* hina *vel* hiarna, *W;* hinka *vel* hinka *Reg.;* huika, *S.* — [9]) *sic W;* virtr, *Reg.* — [10]) vm, *W.* — [11]) stökkvi, *W.* — [12]) Æinriða, *id., W.* — [13]) *sic Reg., W;* úr, *id, S.* — *S. Thorlacius maluit:* oc hneig í. — [14]) *sic, una voce, Reg., W;* ölgeflön, *S, recte* (ö = u, o); avlgefiom, *Rask, in quo mendose illud* — om, *a prave intellecto siglo cod. Reg. ortum;* avlgefnum, *S. Thorl.*

ryðs[1] heyli[2] böl göli[3].
Görla lít ek á Geitis
garði þeir of[4] farðir.
Baugs[5] þá ek[6], bifom[7] fáða[8],
bifkleif[9] at Þorleifi[10].

Þá mælti Ægir: Mikill þótti mèr Hrúngnir fyrir sèr. Vann Þórr meira þrekvirki nokkvot[11], þá er hann átti við tröll? Þá svarar Bragi:

18. Mikillar frásagnar er þat vert, er Þórr fór til Geirröðargarða[12]; þá hafði hann eigi hamarinn Mjöllni eða[13] megingjarðar eða járngreipr[14], ok olli því Loki; hann fór með honum; því at Loka hafði þat hent, þá er hann flaug einusinni at skemta sèr með valsham Friggjar, at hann flaug fyrir forvitni sakar í Geirröðargarða[15], ok sá þar höll mikla[16], settist[17] ok sá inn of glugg, en Geirröðr leit í móti honum, ok mælti at taka skyldi fuglinn ok færa honum, en sendimaðr komst nauðuliga á hallar vegginn, svå var hann hár. Þat þótti Loka gott, er hann sótti erfiðlega til hans, ok ætlaði sèr[18] stund, at fljúga eigi upp fyrr en hann hafði farit allt torleiðit. En er maðrinn sótti at honum, þá beinir hann fluginn, ok spyrnir við fast, ok eru þá fæturnir fastir; var Loki tekinn þar höndum, ok færðr Geirröði jötni. En er hann sá augu hans, þá grunaði hann at maðr mundi vera, ok bað hann svara, en Loki þagði. Þá læsti Geirröðr[19] Loka í kistu,

---

1) riðs, *S.* — 2) heili, *W;* heile, *S.* — 3) giæli, *id.*, *W;* göle, *S*, *id.*, *sed una voce* bölgöle, *quod minus recte.* — 4) um, *id.*, *S;* þar of, *Sk. Thorl.* — 5) *in Reg. bis scriptum;* baug, *S. Thorl.* — 6) *sic W;* er, *Reg.*, *S*, *h. l. mendose.* — 7) *sic dedi ad ductum Reg. in ultima stropha posterioris Höstlangæ fragmenti, ubi hi duo versus recurrunt;* bifa, *W;* bifð, *h. l.*,

comæ clivo carminibus amolita est.
Has ego res in aggere
Geiteris luculenter conspicio.
Ego mobilem circuli clivum
coloribus pictum ab Thorleivo (dono) accepi.

Hic Æger: magna, meo quidem judicio, strenuitate excellebat Hrungner. Ecquod majus Thor, cum gigantibus negotium habens, specimen fortitudinis edidit? Tum Bragius respondit:

18. Admodum dignum memoratu est iter, a Thore Geirrodgardos susceptum: tunc enim neque secum habuit malleum Miölnerem, neque cingulum roborificum, neque chirothecas ferreas: cujus rei auctor erat Lokius, ejus in hoc itinere socius. Nam acciderat Lokio, quum aliquando exuviis indutus accipitrinis, quæ Friggæ erant, animi caussa evolasset, ut curiositate ductus Geirrodgardos alis adiret. Hic ingentem aulam vidit, consedit et per fenestram introspexit. Quem Geirrodus contra adspiciens, capi avem sibique adferri jussit. Missus ægre in aulæ parietem enitebatur; tam altus (paries) erat. Ea re Lokius gaudebat, quod ille non sine magno labore ad se contendebat, momentumque temporis sibi observans non prius evolare constituit, quam maxime arduum fastigium scandens superasset. Ut vero homo eum adpropinquavit, tum alas expandit, pedibusque solo vehementer obnititur.

Reg.; byfð, *S*, *forte ex* bifō (bifom); bif um, *S. Thorlacius.* — [8]) þá er fæða, *S*; fágða, *Sk. Thorl.* — [9]) bikleif, *W*, *male omisso* f. — [10]) *sic Reg.*, *W*, *una voce.* — [11]) *om. W.* — [12]) Geirraðargarða, *W.* — [13]) ne, *W.* — [14]) járngreiplarnar, *H.* — [15]) Gæirraðarg., *W.* — [16]) *om. W.* — [17]) þar á, *add. H*; ok settiz ok sá inn o. gl., *W.* — [18]) honum honum (hann honum?), *W.* — [19]) Geirrvðr, *W.*

ok svelti hann þar iij mánaði[1]. [En þá er Geirröðr tók hann upp[2], ok beiddi hann orða, [ok sagði Loki[3] hverr hann var[4], ok til fjörlausnar[5] vann hann Geirröði þess eiða, at hann skyldi koma þór í Geirröðargarða[6], svâ at hann hefði hvârki hamarrinn[7] nè megingjarðar[8].

þórr kom til gistíngar til gýgjar þeirrar, er Gríðr er köllut, hon var móðir Viðars hins þögla; hon sagði þór satt frá Geirröði, at hann var jötunn hundvíss ok illr viðreignar; hon lèði honum megingjarða ok járngreipa[9], er hon átti, ok staf sinn, er heitir Gríðar-völr. þá fór þórr til ár þeirrar, er Vimur heitir, allra á mest. þá spennti hann sik megingjörðum, ok studdi forstreymis Gríðar-völ, en Loki hèlt undir megingjarðar. Ok þá er þórr kom á miðja ána, þá óx svâ mjök áin, at uppi braut á öxl honum. þá kvað þórr þetta:

Vaxattu nú Vimur![10]
allz mik þik vaða tíðir
Jötna garða í;
veiztu, ef þú vex,
at þá vex mèr ásmegin
jafn hátt upp sem himin?

þá sèr þórr uppi í gljúfrum nokkvorum, at Gjálp[11], dóttir Geirröðar[12], stóð þar tveim megin árinnar, ok gerði hon árvöxtinn. þá tók þórr upp or ánni stein mikinn,

---

[1]) *sic W*; manvðr, *Reg.*, *U.* — [2]) *a* [ok þá er hann tók, *W.* — [3]) þá sagði hann, *W.* — [4]) *a penultimo* [en þa er han tok han or kistvnni ok beiddi hann orþa ok spvrþi hverr hann veri. Hann sagþi, *U.* — [5]) florlavslar, *mendose*, *Reg.* — [6]) Geirraðarg., *W.* — [7]) hamar, *W.* — [8]) nè griplarnar, *add. H.* — [9]) *sic W*, *U*; járngreipr, *Reg.*; járngreipar, *H.* — [10]) Vimra, *W*; vaxa teer þú Vimra, *H.* — [11]) Gneip, *U supra lineam, mutatum ex* Gjálp. — [12]) Geirraðar, *W.*

At tum pedes solo adhæserunt, quare Lokius ibi captus et ad Geirrodum gigantem deductus est. Hic, quum oculos ejus inspexisset, hominem esse suspicatus, eum respondere (ad interrogata) jussit. Sed Lokius tacebat. Tum Geirrodus Lokium in arca inclusum jejunio trium mensium maceravit. Ex arca a Geirrodo sublatus et sermone compellatus, quis esset, fassus est, vitamque pactus interposito jurejurando, facturum, ut Thor Geirrodgardos sic veniret, ut neque secum malleum, neque cingulum roborificum haberet.

Thor ad oreadem quandam, nomine Gridam, matrem Vidaris Taciturni, ad hospitandum devertit. Hæc Thor vera de Geirrodo narravit, gigantem esse acerrimæ sagacitatis (artis magicæ peritissimum, veneficiis plenum) et tractatu difficilem. Ea illi cingulum roboris et chirothecas ferreas, quæ ei erant, baculumque suum, Gridæ scipionem dictum, commodavit. Inde Thor profectus est ad amnem, Vimram dictum, fluviorum maximum. Hic cingulo roborifico se cinxit, et Gridæ scipione ad inferiorem partem fluminis defixo nitebatur; Lokius, cingulum roborificum tenens, se sustinebat. Quum Thor in medium fluminis alveum progressus esset, fluvius tantopere crescebat, ut super humerum ejus redundaret. Tunc Thor hos versus cecinit:

Ne jam creveris, Vimra,
quum te pedibus transire cupiam
ad gigantum habitacula proficiscens!
Scito, si creveris, fore
ut mihi robur Asicum crescat
in summos usque cœlos.

ok kastaði at henni, ok mælti svâ: [at ósi skal á stemma[1]. Eigi[2] misti hann þar er hann kastaði til. Ok í því bili bar hann at landi, ok fèkk tekit reynirunn nokkvorn, ok steig svâ or ánni; því er þat orðtak haft[3], at [reynir er björg þórs.[4] [En er þórr kom til Geirröðar[5], þá var þeim fèlögum vísat fyrst í gesta-hús[6] til herbergis, ok var þar einn stóll til sætis, ok sat þar þórr. Þá varð hann þess varr, at stóllinn fór undir honum upp at ræfri; hann stakk Gríðar-væli upp í raptana, ok lèt sígast fast á stólin*n*; varð þá brestr mikill, ok fylgði skrækr mikill[7]; þar höfðu verit undir stólinum dætr Geirröðar[8], Gjálp ok Greip[9], ok hafði hann brotið hrygginn í báðum. [Þá kvað þórr:

Einu *sinni*[10]
neyttak ásmegins[11]
jötna görðum í:
þá er Gjálp ok Greip[12]
Geirraðar dætr
vildu hefja mik til himins[13].

Þá lèt Geirröðr kalla þór í höllina til leika; þar voru eldar stórir eptir endilángri höllinni; en er þórr kom [í höllina[14] gagnvart Geirröði[15], þá tók Geirröðr með taung járnsíu glóandi, ok kastar at þór, en þórr tók í móti með járngreipum ok færir á lopt síuna, en Geirröðr hljóp undir járnsúlu at forða sèr. Þórr kastaði síunni, ok laust gögnum[16] súluna, ok gögnum[17] Geirröð ok gögnum[18]

---

[1]) *a [sic Reg.; in W lectio dubia:* at öþ' (öþur, öþri, *vel fortasse* öþ = æð) skal á stemma; at at osi skal astefna, *U*; á ós skal stemna, *H*; at æþur (*rectius* æþ) skal á stefna (stemma), *annotatum ex aliis.* — [2]) ok, *St.*, *G.* — [3]) *om. W*, *H.* — [4]) *a [* biorg Þ. er ræynir, *W*; r. sè Þ. bjavrg, *H.* — [5]) *a [om. W.* — [6]) *sic U, etsi fere deletum, H;* geitahús, *Reg.*, *W*, *chartæ*, *Res.* — [7]) *om. W*; ok fylgdo skrækir stórir, *H.* — [8]) Geirraðar, *W.*

Tunc suspectans Thor videt Gialpam Geirrodi filiam ab utroque latere præruptorum, qua se exonerabat amnis, stantem, aquarum abundantiam efficere. Hic Thor ingens e fluvio saxum sustulit, atque conjecit in eam, his usus verbis: amnis ad ostium obturandus est. Neque vero, quo telum adjecisset, frustrari solebat. Eodem momento ad ripam delatus, locum nactus est sorbis obsitum, quorum ramis arreptis e fluvio escendit. Hinc nata locutio, sorbum esse Thoris adjumentum. Quum vero Thor ad Geirrodum pervenit, ipse cum sociis primo ad deversorium ad hospitandam deductus est, ubi una erat ad sedendum sella, in qua Thor consedit. Qui animadvertens, sellam, cui insidebat, sursum ferri ad tecti fornicem, scipione Gridæ arrectariis incusso, gravi pondere incumbens in sellam se demisit; unde ingens extitit fragor cum vehementi ejulatu. Nam sub sella latitaverant filiæ Geirrodi, Gialpa et Greipa, quarum utrique spinam dorsi perfregerat. Tunc cecinit Thor:

Una vice
adhibui robur Asicum
in gigantum domiciliis,
quum Gialpa et Greipa,
filiæ Geirrodi,
me ad cœlum evehere voluerunt.

Post hæc Geirrodus Thorem in aulam advocari ad certamina jussit. Hic ingentes ignes secundum longitudinem aulæ accensi erant. Quum Thor aulam ingressus e

---

[9]) Gneip, *U, St, G, H.* — [10]) *add. ex conjectura Raskii.* — [11]) *sic Sk. Thorl.;* allz megins, *U.* — [12]) Gneip, *U, St, G.* — [13]) *a [om. Reg., W, Res.* — [14]) *a [om. W.* — [15]) Geirrað, *W.* — [16]) í gegnum, *W.* — [17]) í gegnum, *W.* — [18]) *om. W.*

vegginn, ok svâ fyrir utan í jörðina[1]. Eptir þessi sögu hefir ort Eilífr Guðrúnarson í þórsdrápu[2]:

Flugstalla rèð[3] fellir
Fornjóts[4] goða at hvetja[5],
drjúgr var Loptr at ljúga,
lögseims faðir heiman:
geðreynir kvað grænar[6]
Gauts[7] herþrumu brautir
vilgi tryggr[8] til veggjar[9]
viggs Geirröðar[10] liggja.

[11]Geðstrángrar lèt göngu
Gammleið[12] þórr skömmu[13],
fýstust[14] þeir at þrýsta
þorns[15] niðjum, sik biðja:
[þá er[16] gjarðvenjoðr[18] görðist,
Gandvíkr skotum ríkri

---

[1]) *sic W;* fir' vtan jorþina, *Reg.; a* [oc fór sîan í gegnom G. oc vegginn oc svâ ofan í jörðina fyrir utan höllina, *H.* — [2]) oc er þetta upphafit, *add. H.* — *U vacuum spatium reliquit, verosimiliter huic cantilenæ destinatum, nunc autem quatuor fere sequentia folia codicis occupant: 1, recensus veterum poëtarum; 2, genealogia Gudnyæ, matris Sturlungorum, quæ cum Oddensibus communem stirpem habuit; 3, recensus nomophylacum Islandorum, usque ad Snorronem Sturlæum. Quinto abhinc folio sectionem* Skáldskaparmál *incipit; cfr. supra p 230, not. 1.* — [3]) reið, *H.* — [4]) fiornatz, *W*, *litera* i *nescio quo modo transposita.* — [5]) *sic W;* hveria, *Reg.* — [6]) *sic W;* greinar, *Reg., i. e.* grenar = grœnar, *id.* — [7]) *om. W.* — [8]) *in Reg. scriptum* trygvr. — [9]) *sic Reg., H;* veggja, *gen. plur., W.* — [10]) Geirraðar, *W.* — [11]) *omnes sequentes strophas omittit H.* — [12]) *sic dedi;* gamleið, *Reg., W;* gamleiðis *vel* gamleiðar, *Sk. Thorl.* — [13]) skömmum, *id., W.* — [14]) *sic W;* fyrstvz, *Reg.* — [15]) þóins, *W, mendose.* — [16]) *sic Reg.; a* [þav, *W.* — [17]) gjarðvendi, *W.*

regione Geirrodi venisset, hic candentem laminam ferream (bacillum ferri) forcipe raptam in Thorem conjecit, quam Thor chirothecis ferreis interceptam elatamque in sublime, Geirrodo interea pone columnam ferream salutis gratia refugiente, retorsit, perque columnam, perque Geirrodum, perque parietem domus trajecit, telo extra in terram demerso. Hunc mythum Eilivus Gudrunæ filius in Thorsdrapa (Encomio Thoris) [a] adumbravit.

Pater Serpentis hortatus est prostratorem
Fornioti, præruptorum montium
antistitis, ut domo proficisceretur;
Loptus ferax mendaciorum fuit.
Malefidus animi explorator
Dei bellicorum tonitruum
dixit, virides vias ducere
ad domum Geirrodi.

Brevi se ab Lopto exorari Thor
passus est, ut hoc difficile iter
susciperet; nam uterque prolem
giganteam opprimere cupiebat.
Quum adsiduus cinguli usurpator,
Gandvikæ incolis potentior, olim

a) Totum hoc carmen transtulit, construxit notisque illustravit uberrimis S. Thorlacius in Antiqu. Bor. observ. Spec. 7, pag. 16—169. Sicubi ab hoc doctissimo Philologo discessi, id eo consilio feci, ut in quibusdam locis faciliorem constructionem restituerem, et inprimis, ut vitari posset ea obscoenitas in appellationibus gigantidum Gialpæ et Greipæ, quam a consvetudine veterum poëtarum alienam esse credidi. Quod quo successu fecerim, harum rerum peritis æstimatoribus judicandum relinquo.

endr til [ymsa kindar[1]
Iðja setrs frá þriðja.

Gorr[2] varð í för fyrri
farmr[3] meinsvarans arma
sóknar hapts[4] með svipti
sagna galdrs, [en Rögnir[5].
þyl ek grunnstrauma[6] Grímnis:
gall manntelir[7] halla[8]
opnis[9] ilja gaupnum[10]
Endils á mó[11] spendu.

Ok gagns[12] vanir gengu
gunnvargs, himintörgu,
friðar, vers til fljóða
frumseyris kom dreyra;
þá er[13] bölkvetir[14] brjóta
bragðmildr Loka vildi
bræði vændr á brúði
bág sef Grímnis[15] mága.

Ok vegþverrir vorru
vann fetrunnar nönnu
hjalts af hjalti[16] oltnar
hlaupár um ver gaupu.

---

[1]) landa, *W*; *a* [Ymis kindar *conjecerat Sk. Thorlacius, Spec. 7, pag. 60, quod approbavit Raskius.* — [2]) gerr, *id., W.* — [3]) *sic W;* farms, *Reg., mendose* s *pro* r. — [4]) *in Reg.* hafsz, *in Worm.* hapz *scriptum;* happs, *Sk. Thorl.* — [5]) *a [sic W;* entavgnir, *Reg., quod aut mendum est,* t *pro* r, *et duabus vocibus in unam confluentibus, aut* tavgnir *(quod nullo alio loco se mihi obtulit) est id. qu.* togi, *dux (in* hertogi, leiðtogi). — [6]) granstravma, *W, tenues latices* (grannr). — [7]) manntælir, *id., W.* — [8]) hallar, *gen. sing., W.* — [9]) apnis, *W.* — [10]) *in*

ab sede Thridii ad sedem gigantis,
Idio cognati, proficisceretur.

Femina, perjuri dei in sinu gestata,
veneficiorum perita, prior ingressa
viam fuerat, quam numen
prœlii cum ductore agminum.
Profero breves latices Odinis:
insidiatores hominum, aquilina palatia
incolentium, calles gigantibus tritos
solorum volis calcaverunt.

Et domitores martialis bestiæ,
vincere sveti, ire perrexerunt.
Sanguinis manantis incentio ingruebat
feminis, solis devoratori cognatis:
quum vegetus ille irascique
svetus opitulator Lokii
contendere vellet cum femina,
necessitudine cum gigantibus juncta.

Atque is, qui monticolarum
nympharum honorem imminuit,
pedibus transivit rapida flumina,
a monte per terram se devolventia.

W gop *tantum cernitur.* — 11) *sic, non* ámo, *Reg., W.* — 12) gángs, *W.* — 13) *om. W.* — 14) bölkveitir, *id., W.* — 15) grisnis, *W.* — 16) *Lectio codicis Reg. incerta est, quum librarius primo duo* l *scripsisse, deindeque a medio horum literam* g *pinxisse videatur, quam ambiguitatem S. Thorlacius in variant. lect. ad h. l. (l. c. p. 206) recte exprimit per* „hiallti (hiagti)"; hagli, *W. Puto lectionem Cod. Reg. valere aut* hjalli, *dat. sing. a* hjallr, *h. l.* = hjalli, *prominentia in latere montis, aut* halli, *dat. sing. ab* hallr, *lapis, silex, vel* hallr, *declivitas.*

Mjök leið or stað stökkvir
stikleiðar[1] veg breiðan
urðar-þrjóts, þar[2] er eitri,
æstr, þjóðár fnæstu.

Þar í mörk fyrir, markar,
málhvettan byr[3] settu,
nè hvælvölur hálar[4],
háf skotnaðra, sváfu.
Knátti hreggi höggvinn
hlymþèl við möl glymja,
en fellihryn fjalla
Feðju þaut með steðja.

Harðvaxnar sèr[5] herðir
hallands[6] of sik falla,
gatað[7], mar[8], njótr hinn neytri[9]
njarð ráð fyrir sèr[10] gjarðar.
Þverrir lætr[11] nema þyrri
þorns[12] barna[13] sèr mörnar
sneri[14]-blóð til svíra
salþaks megin vaxa.

Óðu fast, en friðar
flaut eiðsvara Gauta

[1]) *in W tres primæ literæ sunt deletæ, ut non cernatur nisi* . . . gleiðar, *unde patet, lectionem codicis W esse* stigleiðar, *quod idem est ac Reg.* stikleiðar (k = g). — [2]) þá, *W.* — [3]) bur, *W, id.* — [4]) hvel v. hallar, *devexa s. devolubilia, W.* — [5]) lèt, *W;* leit, *Sk. Thorl., qui et* „herþi" *legendum putat.* — [6]) *sic Reg.;* hall landz, *id., W.* — [7]) *sic W;* gatar, *prave pro* gatat, *Reg.;* gartar, *S, sine sensu.* — [8]) *Sic S. Thorlacius, exscriptum aliquod secutus;* maðr, *plenis literis, Reg., W, sed hoc aperte profectum est a siglis haud recte intellectis,* ɔ: mʳ, *quod legi po-*

Furiosus pervicacium aspreticolarum
fugator gradu pæne depulsus est,
ubi ingentia flumina virus
per latum vadi spatium eructabant.

Ibi, in tempestuoso æquore,
prætenderunt sibi argutas
cuspides stimulorum; neque lubrica,
rotunda campi ossa quiescebant.
Sonorus chalybs, vortice
verberatus, ad glaream crepuit,
violenta vero montium ruina
silices impetuose præterfluebat.

Usurpator cinguli roborifici
videt lapidosæ terræ gurgitem
super compactos humeros suos cadere;
utiliora sibi consilia non nactus est.
Giganteæ prolis exstirpator
dicit fore, ut sibi cervicis
robur ad cœlum usque crescat,
nisi esset fluminis rapiditas.

Bellonæ luci! jurati propugnatores
sedis Odiniæ, prœliatores periti

---

test et mar *et* maðr; *sic* Kórm. saga 3, 9, *quædam exscripta habent* maþr, *vir*, *pro* mar, *equum*, *et* Form. s. 11, 301, *var. lect.* 7. *variant* maðr *et* mar. — [9]) næyti, *W*; ɔ: enn neyti njótr njarðgjarðar, *strenuus ille usurpator cinguli rob.*; nytre, *utiliora*, *S*. — [10]) *sic Reg.*, *W*. — [11]) lèt, *W*. — [12]) *sic resolvenda videtur abbreviatio cod. Reg.* þōs, *proprie* þoms, *vel* þons, þonns, *i. e.* þorns, *cfr. Edd. Snorr. ed. Rask. p. 286*; þors, *W*, *hinc ortum*; þurs, *maluerunt G. Pauli et S. Thorlacius*. — [13]) *sic W*; liarna, *mend.*, *Reg.*, *S*. — [14]) snæri, *id.*, *W*.

setrs víkíngar[1] snotrir
sverð runnar[2] fen Gunnar![3]
þurði hrönn at herði
hauðrs runn[4], kykva nauðar,
jarðar skafls af afli,
áss! hretviðri blásinn.

Unnz með ýta sinni,
aflraun var þat, skaunar
á seil[5] himinsjóla
sjálflopta kom þjálfi.
[Áðu stáli[6] stríðan
straum hrekkmímis ekkjur,
stophnísu fór steypir
stríðlundr með völ Gríðar[7].

Nè djúp akarn[8] drápu
dólgs, våms fírum glamma[9]
[stríð kviðjundum[10] stöðvar,
stall við rastar falli[11].
Ógndjarfan[12] hlaut, arfi,
eiðs firðar[13] hug[14], meira.
Skalfa þórs nè þjálfa
þróttar-steinn við ótta.

Ok sifuna síðan
sverðs liðhattar gerðu

---

1) víkinga, *W.* — 2) rvnnið, *W.* — 3) *W distinguit:* feng vnnar; *pro* fen *exscriptum a S. Thorlacio Spec. 7. pag. 207 citatum legit* fet. — 4) rann, *S*, *Sk. Thorl.* — 5) sól, *S.* — 6) *a* [að ostali, *W.* — 7) *Hujus strophæ sex postremi versus in cod. Reg., quatuor postremi in S legi non possunt.* — 8) *sic W*; a iarn (acarn?), *Reg.*; ósar, *S*, *prave.* — 9) vamms fyrir Glamme, *S.*

strenue aquas pervadebant,
gurges vero telluris fluebat,
Vir arcipotens! unda, montana
tempestate afflata, magna vi
irruebat in humerum
Telluris filii.

Donec Thialvius ac ceteri comites,
suapte sponte elevati, cœlestis regnatoris
tutelari cingulo sustinebantur;
quod insigne erat virium experimentum.
Interea feminæ giganteæ
effecerunt, ut rapiditas fluminis
vel ferri duritiem vinceret. Sed gigantum
asper prostrator baculo Gridæ nixus incedebat.

Sed corda heroum,
bellum montano nebuloni
indicentium, non palpitaverunt
ad alti vorticis ruinam.
Jurati socii animum valde audacem,
quibusvis opibus præstantiorem, nacti
sunt. Neque Thoris, neque Thialvii
corda pavore tremuerunt.

Deindeque commilitones, auxilium
armorum tectoriorum adspernantes,

---

[10]) *a [sic W; in Reg. legi non possunt.* — [11]) *sic W;* palli, *Reg., secundum quem* rastar pallr, *gradus vorticis, foret vortex præceps, catarracta aquarum.* — [12]) *sic Reg., W, S.* — [13]) fjarðar, *W, S.* — [14]) *sic W; legi nequit in Reg.*

hlífar borðs við hörða
harðgleipnis[1] dyn[2] barði:
áðr hylríðar heiði
hrjóðendr[3] fjöru þjóðar
við skyldbreta skytju
skál-eik![4] Hèðins reikar.

Dreif með dróttar kneyfi,
dólg Svíþjóðar kólgu[5]
sótti ferð á flótta,
fles-drótt Ívu[6] nesja:
þá er funristis[7] fasta
flóðrifs Danir stóðu
knáttu Jolnis ættir
útves[8] fyrir lúta.

Þeirs[9] íþróttar hersa[10]
þornranns[11] hugum bornir
hlymr varð hellis[12] Kumra
hrinbálkar[13] fram gingu.
Listi[14] ferðr[15] í fasta,
friðsein[16] var þar[17], hreini
gnípu hlöðr[18] á[19] greypan[20]
granhött[21], res kvånar.

Ok hám loga himni
hall fylvíngum vallar

[1]) — gleifnir, *W.* — [2]) kyn, *W.* — [3]) hrióðruðr, *W*, *emendatum ex* hróðrvðr, *quæ forte verior lectio*, ɔ: *honorem delens, ut* vegþverrir; hróðruðr fjöru þjóðar, *delens honorem gigantum, Thor.* — [4]) skil eik, *S.* — [5]) *sic W*; kólga, *Reg.* — [6]) ivö, *id.*, *W.* — [7]) funristil, *mendose, W.* — [8]) *sic W*; vtvos, *id.* (o = e), *Reg.*, *S.* — [9]) *i. e.* þers (ei = e) *pro* þars, *ut S. Thorlacius voluit.* — [10]) bersa, *W*, *quid autem per „artem ursorum" in-*

crepitum pedum fecerunt ad terram editam
virorum lupina indole præditorum:
ante quam, nympha phialæ ministra!
exstirpatores nationis litoralis
procellas Hedinii capitegminis edebant
adversus populos, Bellonæ telis armatos.

Incolæ scopulosorum Ivæ
promontoriorum cum ductore
agminis adfluxerunt. Hostilis turba
Seciæ frigidæ in fugam se conjecit.
Quum socii dei fulminatoris
firmo gradu starent, nationes
monticolæ, ultimæ terræ præsidem
comitantes, cedere coacti sunt.

Strepitus extitit antricolarum,
quum fremebundi sedis giganteæ
longuriones, bellicoso
præditi animo, progrediebantur.
Quorum corona circumdatus
interfector feminarum gigantearum
sæva capita saxicolarum percussit.
Eo loco (veri nominis) prœlium extitit.

Et montanarum latebricolarum
vasti oculorum orbes dura

---

telligatur, haud difficile fuerit perspicere. — [11]) *sic dedi;* þorn rans, *Reg., W.* — [12]) *sic W;* hellir, *Reg., S.* — [13]) *sic et W;* hring, *S.* — [14]) listu, *S.* — [15]) feðr, *W;* færður, *S.* — [16]) *sic et W.* — [17]) *sic Reg., W, S.* — [18]) hlæðr, *W, quod idem esse potest;* hlóðst, *S.* — [19]) at, *S.* — [20]) *sic et W;* greipum, *S.* — [21]) gran höttr, *S.*

tróðust þer[1] við[2] troði[3]
túngls brá sólar[4] þúngu[5].
Húfstjóri[6] braut hvoru
hreggs vafrevþa[7] tveggja
hlátr-elliða hellis
hundfornan[8] kjöl sprundi[9].

Fátíða nam froði[10]
fjarðeplis kon[11] jarðar;
mörar[12] legs nè mugðo
menn ölteiti kenna.
Álmtögar[13], laust, ægir!
[ángrþjóf segu[14] töngu[15]
Óðnis, afli soðnum,
átruðr[16] í gin Suðra.

Svâ at, hrað[17]-skyndir, handa
hrapmunnum[18] svalg, Gunnar!
lyptisylg á lopti
lángvinr síu þrúngvar[19]:
þá er örþrásis[20] eisu[21]
ás Hrimnis fló drósar
til þrámóðnis þrúðar
þjóst af Greipar brjósti.

---

[1]) *i. e.* þar, *ut edidit S. Thorlacius*; þeir, *S*, *conf.* þeirs *in stropha prox. antecedenti.* — [2]) *sic W* (*v*[1]), *S*, *S. Thorlac.*; *Reg. scribit* vþ *cum siglo, unde Raskii* und *ortum.* — [3]) tröðu, *S.* — [4]) sólir, *W.* — [5]) *sic Reg.*, *cum aliquo tamen vestigio mutationis in* þrvngv; þrvngv, *W.* — [6]) hofstióri, *W.* — [7]) *sic, s.* vafreyþa (v *posterius elongatum*, *sine puncto superscripto, quod sæpius* y *significat*), *Reg.*; vafræyða, *W.* — [8]) *sic W*; horn fornan, *Reg.* — [9]) *sic W*; sporna, *Reg.* — [10]) *i. e.* frøði; fræði,

pressione ibi elisi sunt
sub alto ignium lacunari.
Rector navigii fulmineæ
tempestatis utrique feminæ
antricolæ perveterem
pectoris diffregit carinam.

Terræ lapidosæ princeps
raram artem didicerat;
neque hominibus saxicolis
solida frui lætitia licuit.
Numen funis arcuarii! cognatus
Sudrii, offam forcipis, ustrina
coctam, conjecit adversus
Odinis carum filium.

Ita quidem, rapide pugnæ concitor!
ut diuturnus Thrungvæ amicus massam
ferri, vibrabilem manuum haustum,
sublimem rapacibus manibus deglutiret:
quando contus ignitus, a patre
Greipæ, giganteæ feminæ, infesto
animo missus, in Thrudæ
amantissimum parentem volabat.

---

id., *W.* — [11]) kvon, *S.* — [12]) maurar, *i. e.* mörar, *id.*, *S*; merar, *i. e.* mærar, *W.* — [13]) álmtogar, *id.*, *S*; álm tavgar, *id.*, *W.* — [14]) *a* [angr þiofsegv, *Reg.*; angr þiófsege, *W*; þjófsögu, *S.* — [15]) röngu, *S.* — [16]) attniðr, *W.* — [17]) *hæc syllaba in W excidit.* — [18]) hrapp mvnnar, *W*; hrafn munnum, *S.* — [19]) *sic Reg.*; þrongvar, *id.*, *W.* *Ceterum ordo Reg. est:* sio langvinr þrvngvar, *cui ordini metrum adversatur.* — [20]) *sic Raskius dedit*; avrþrasir, *nom.*, *W*; örðursis, *S*; avrþvrsis, *Reg.* — [21]) esjo, *W.*

Bifðist höll, þá er, höfði
Heiðrekr[1] of kom breiðu
und fletbjarnar fornan[2]
fótlegg, þurnis[3], veggjar,
ítr gulli laust Ullar
jótrs[4] vegtaugar þrjóti
meina niðr í miðjan
mez bígyrðil nezu[5].

Glaums niðjum fór görva[6]
gramr með dreyrgum hamri,
of salvanið-synjar[7]
sigr laut arin brauti[8].
Komat tvíviðar tývi
tollr[9], karms[10] sá er harmi,
brautar liðs, of beiti
bekk falljötuns rekka.

Helblótin vâ hneitir
hóg-brotníngi[11] skógar
undirfjálfrs[12] af[13] afli[14]
Álfheims bliku kálfa.
Nè liðföstum Lista
látr valrugar[15] máttu
aldr-mínkanda[16] eldar[17]
Ellu steins of þella[18].

---

[1]) *sic audacter mutavi ex* heiðrekſ, *Reg.*, *W*, *eo quod cohærere mihi videbantur:* þá er ítr Ullar gulli laust, *etc.*, *ut sententia intercalaris subjectum haberet; sic supra pag. 280, not. 21, lectio cod. Reg.* hravndrengs *cedere debuit lectioni Cod. Worm.* hraundrengr. — [2]) *sic W*; fornar, *Reg.*, *S.* — [3]) þrasis, *W*, *haud dubie h. l. idem, quum* þrásir *in nanorum nomenclatura Eddica adferatur.* — [4]) jöturs, *S*; iotr, *W.* — [5]) næstu, *id.*, *S.* — [6]) giorva, *W.* — [7]) synja, *gen. plur.*, *W.* — [8]) bauti, *W*, *eodem sensu.* — [9]) *Reg. scribit* tollor, *cfr. supra p. 290,*

Aula gigantis concussa est,
quum (peragrator montanorum
latum caput sub vetusta
ædificii columna condiderat)
eximius Ulli blanditor os
medium gigantis, contumacis
illius funditoris, pernicioso
telo penitus transverberavit.

Deletor nymphæ saxicolæ, quum
iratus gestaret sanguinantem malleum,
perfectam reportare victoriam solebat
ex tumultuosi gigantis progenie.
Numen arcûs non tetigerat
baculus, qui (postea) cladem
attulit prostrati gigantis
domesticis stipatoribus.

Publice cultus montani
fulguris vibrator gigantes
Alvhemicos commodo sylvæ
ramulo violenter percussit.
Neque potuere tela, clypeos
ignis instar depascentia,
strenuum exstirpatorem
monticolarum devincere.

---

not. 8. et sæpius; tollvr, *W*; tollur, *Rask.* — [10]) barms, *S.* — [11]) hóge brotnings, *S.* — [12]) *in Reg. punctum priori* f *subscriptum est, ut si scriptor voluerit* ialfrs. — [13]) at, *W*, *S.* — [14]) *sic dedit Raskius;* álfi, *Reg.*, *W*, *S.* — [15]) valrygir, *W.* — [16]) Myunekande, *S.* — [17]) alldar, *W*; elldre, *S.* — [18]) *Post hoc carmen una fere pagina in codice W vacua est, et proxima incipit in sequentibus* (hvern veg skal kenna Frigg, *etc.*) *literæ initialis spatio vacuo relicto.*

19. Hvernig skal kenna Frigg? Svå, at kalla hana dóttur Fiörgyns, konu[1] Óðins, móður Baldrs, elju [Jarðar ok[2] Rindar ok Gunnlaðar ok Gerðar[3]: [sværa[4] Nönnu, drotníng Ása ok Ásynja[5], Fullu ok[6] valshams ok Fensala[7].

20. Hvernig skal Freyju kenna? Svå, at kalla dóttur Njarðar, systur Freys, konu Óðs[8], móður Hnossar[9], eigandi valfalls ok Sessrúmnis[10] [ok fressa[11], brísínga-mens, Vanagoð[12], Vanadís, it grátfagra goð[13]. [Svå má kenna allar Ásynjur, at nefna annarrar nafni, ok kenna við eign eða verk sín[14] eða ættir[15].

21[16]. Hvernig skal kenna Sif? Svå, at kalla hana konu þórs, móður Ullar, it hárfagra goð[17]; elja Jarnsöxu, móðir þrúðar.

22. Hvernig skal kenna Iðunni?[18] Kalla hana konu Braga, ok gætandi[19] eplanna, en eplin elli-lyf[20] Ásanna; hon er ok ránfengr[21] þjaza [jötuns[22], svå sem fyrr er sagt, at hann tók hana braut frá Ásum. Eptir þeirri sögu orti þjóðólfr hinn hvinverski í Haustlaung[23].

---

[1]) ommo, *U.* — [2]) *a [om. H.* — [3]) *sic Reg., W, 757, Res., Rask.;* Gríðar, *U in textu, non sine vestigio mutationis literarum* ri; *in margine adscriptum est* gerþr. — *Grida equidem mater fuit* Viðars hins þögla, *sed non omnino certum est hunc eundem esse ac Vidarem* hinn þögla Ás; *nihil igitur mutare ausi sumus.* — [4]) svera, *W;* skara, *757.* — [5]) asynna, *W.* — [6]) eiganda, *H.* — [7]) Fvnsala, *h. l., Reg.; a [om. U.* — [8]) Óþins, *Reg., U, H.* — [9]) ok Gersemar, *add. H* β. — [10]) *sic Reg.;* sessvmnis, *U;* Sêhrimnis, *757; in W* sess . . . s *tantummodo cernitur.* — [11]) frelsa, *mend., 757;* ok, *add. U, H* β. — [12]) Vángagoð (?), *W.* — [13]) guð, *W;* åstagoð (— guð, *W*) *add. W, 757, H* β. — [14]) *om. W.* — [15]) *a [om. 757.* — [16]) *Hoc caput om. U.* — [17]) gvð, *W.* — [18]) svâ, at, *add. U, 757, H.* — [19]) gêtannda, *757.* — [20]) lýf, *757.* — [21]) ránfengi, *W.* — [22]) *hanc vocem om. W; reli-*

19. Quomodo Frigga denominanda est? Sic, ut appelletur filia Fiörgynis, uxor Odinis, mater Balderi, æmula Telluris, Rindæ, Gunnladæ et Gerdæ, socrus Nannæ, domina Asarum et Asidum, Fullæ, exuviarum accipitrinarum ac Fensalorum.

20. Quomodo Freya denominanda est? Sic, ut appelletur filia Niördi, soror Freyi, uxor Odi, mater Hnossæ, domina acie cæsorum, Sessrumneris, felium et monilis Brisingici, numen Vanorum, nympha Vanorum, numen splendidas lacrimas fundens. Omnes Asides sic denominari possunt, ut aliam alius (deæ) nomine appelles, et ex possessione (peculio) sua aut re gesta aut genere denomines.

21. Quomodo Siva denominanda? Sic, ut appelletur uxor Thoris, mater Ulli, dea pulchricoma, æmula Jarnsaxæ, mater Thrudæ.

22. Quomodo Idunna denominanda est? Appellanda est uxor Bragii et custos pomorum (poma vero, remedium senectutis Asarum); eadem est rapina Thiassii gigantis, qui, ut supra[a] dictum est, eam Asis abstulit. Quod argumentum Thiodolvus Hviniensis versibus descripsit in (carmine) Höstlanga.

---

qua om. H. — [23]) *a* [Asa er rett at kalla einnhvern annars nafni ok kenna viþ verk sin eþa ætt, *U.* — Svâ má kenna allar Ásynjur, at nemna hverja annarar namni, ok kenna við verk, eign eða ættir, *H* β. — Suo er rett at kenna Asa, at kalla einnhvern þeirra annars nafni, ok kenna við verk sín eða eign eða êttir. Suo eð sama má kenna Ásynjur, að nefna einhuerja þeirra annarar nafne ok kenna við verk sín eða eign, eða êttir, *757*.

a) Vide supra Sermones Bragii, pag. 210-212.

[1]Hve skal galla gjöldum[2]
gunnveggjar [brú leggja
raums þá er rekka sæmi[3]
raddsveif[4] at Þorleifi[5].
Týframra sè ek tíva
trygglaust of[6] far Þriggja
[á hreingöru[7] hlýri
Hildar vez, ok Þjaza.

Seggjondum fló sagna
[snótar úlfr[8] at móti[9]
í gemlis ham gömlum
glamma a[10] fyrir skömmu.
Settist örn þar er Æsir,
árgnæfar[11], mat báru,
var-a byrgitýr bjarga
bleyðivöndr[12], á seyði[13].

Tormiðlaðr[14] var tífum
tálhrein meðal beini[15].

---

[1]) *Omnes strophas sequentes om. U, 757, H, et ad caput sequens transeunt. In Reg. carmen, quod unam paginam implet, alia manu, æquali ut videtur, scriptum est.* — [2]) *sic W; in Reg. cernitur* . . Skal ek (?) . . ioldv. . — [3]) *Huic versui in Cod. W lacuna relicta est a librario; nos Raskium sequimur.* — [4]) radd kleif, *clivus vocis, os, W.* — [5]) Þór leifi, *Rask., cui scriptio codicis W non adversatur; a [in Reg. legi non possunt.* — [6]) *sic Rask.;* oc (z), *Reg., W.* — [7]) *a [in Reg. legi non possunt.* — [8]) *Prior semistropha iterum occurrit infra, ed. Rask. pag. 183, 1, quo loco* ylgr *pro* úlfr, *eodem sensu.* — [9]) *a [in Reg. legi non potest.* — [10]) *sic h. l. Reg., W;* o fyr, *id., infra l. c.;* a *h. l. pleonasticum est,* a fyrir = fyrir, *ut* a frá = frá, Fornm. *s. 10, 395, 404; eodem modo* o *pleonasticum est*

Quomodo remuneretur sermonis
gubernatrix resonantem gigantis
pontem, quem (dono) accepi
a Thorlevo, virorum ornamento?
Video, in tabula splendide facta
numinis bellipotentis, minus
tutum iter Thiassii et trium
excellentissimorum deorum.

Paullo ante raptor virginis,
vetustæ aquilæ stridentibus
indutus exuviis, obviam
agminum ductoribus volavit.
Consedit aquila, o nymphæ
promæcondæ, quo loco Asæ cibum
igni imposuerant. Numen arcium
montanarum imperterritum erat.

Cibus, qui dolis non omnino caruit,
difficile cum diis communicari potuit.

---

in o fyr = fyr, *i. e.* fyrir, *ut* o frá = frá, Vafþr. mál *7.* — ci, *Rask.* — [11]) *sic Rég.;* árgefnar, *W*, *nymphæ annonæ (cibariorum)*, *feminæ*, *ab* ár *et* Gefn; *lectio Reg.* árgnæfar *non tam mendum esse aut transpositionem puto pro* árgæfnar, *quam vetustam aliquam formam Norvegicam*, ɔ: *pluralem a singul.* árgná, *vox ejusdem notionis*, *ab* ár, *annona*, *cibaria*, *et* Gná, *dea Asis. Igitur* Gná *in plur. h. l. est* Gnæfar, *ut* mæar, mæyar = mævar *est plur. a* már, *larus*, Hkr. OTr. *431* (Fornm. *s. 1, 170, 2*). — [12]) blæyði vendr, *W.* — [13]) *in Reg.* seðc. — [14]) *sic ceteri;* tormiðlaðar, *Reg. h. l. forte pro* tormiðlaðor *vel* —ur, *more recentiorum*, *ut aliquoties supra.* — [15]) *sic ed. Raskii;* beina, *Reg. h. l. et infra, ed. Raskii pag. 176, 5;* leina, *h. l.*, *W*, *vide infra pag. 308, not. 2.*

[Hvat[1], kvað[2] hapta[3] snytrir[4]
hjálmfaldinn, *mun*[5] því valda?
Margspakr of nam mæla
már valkastar báru,
var-a Hænis vinr[6] hânum
hollr, af fornum þolli.

Fjallgyldir bað fullan[7]
Fetmela[8] [sèr deila[9]
hlut[10] af helgu[11] skutli;
Hrafnásar[12] vin[13] blása[14].
Víngraungnir[15] lèt vagna[16]
vígfrekr ofan sígast,
þar er vèlsparir voru
varnendr goða farnir.

Fljótt bað foldar drottinn
Farbauta[17] mög vöru[18]
þekkiligr með þegnum
þrymseilar hval deila.
En af breiðu bjóði
bragðvíss at[19] þat lagði

---

[1]) hvar, *W.* — [2]) *sic Rask.;* qvoþo, *Reg.;* kváðv, *W*, ɔ: *dixerunt. Ut lectiones* beina *et* qvoþo *adplicari possint, hic ordo imaginandus est:* hjálmfaldinn tormiðlaðr beina var meðal tálhreinn tifum; hapta snytrir qvoþo, *etc., tum* tormiðlaðr *foret subst. verb., qui ægre, difficulter communicat,* tormiðlaðr beina, *Thiassius, qui (arte magica) effecit, ut carnes non pereoquerentur;* hjálmfaldinn *tum esset tegumento tectus, i. e. aliena forma indutus (ɔ: forma aquilæ), a* hjálmr, *tegimen. Porro* snytrir *pro plurali esset accipiendum (pro* snytrar), *de tribus illis Asis, Odine, Lokio, Hænere. At vero tum quæstio, quæ sequitur,*

Deorum condecorator, galeâ caput tectus:
quænam, inquit, ejus rei caussa est?
Multiscius ille larus, cæsorum
cruore gaudens, ex antiqua pinu
loqui incepit. Hæneris amicus
ei minus bene cupivit.

Lupus montium oravit deum Gradivum,
ut sibi de sacra mensa divideret,
quantum ad se implendum satis esset;
ignis sufflandi cura amico Odinis obtigerat.
Cædis avidus deus campestrium
cetorum eo se demittere cœpit,
quo loco deorum protectores,
fraudum expertes, versabantur.

Augustus telluris dominus
Farböti gnatum celeriter
dividere jussit ductarii
restis cetum inter socios.
Tum vero dolosus
hostis Asarum

---

nihil quo referatur habere videtur. — [3]) hapt, *W.* — [4]) snyrtir, *W*, *quod idem significare potest.* — [5]) *om. Reg.*, *W.* — [6]) vior, *ut videtur*, *Reg.* (*ex* vïor = vinr?). — [7]) fyllar, *W*, *acc. plur.* τοῦ *fyllr*, *fæm.*, *impletio.* — [8]) *sic Reg.*; fet meila, *W*, *id.*, *si una voce scribitur* Fetmeila. — [9]) *a* [*om. Reg.* — [10]) hlaut, *id.*, *W.* — [11]) *sic Reg.* (helgo), *W* (helgv); helgum, *id.*, *Rask.* — [12]) *sic Reg.*; hrafnasa, *W.* — [13]) vin *s.* vm, *W.* — [14]) laasa, *W.* — [15]) víng rogner, *W.* — [16]) *om. Reg.* — [17]) faarbauta, *W.* — [18]) *sic Reg.*; vara, *W.* — [19]) ok, *W.*

ósvifrandi[1] Ása
upp [þjórhluti fjóra[2].

Ok slíðrliga[3] síðan
svángr, var þat fyrir löngu,
át[4] af eikirotu
okbjörn, faðir Mörna[5]:
áðr djúphugaðr drepi
dólg ballastan[6] vallar
hirði-týr meðal herða
herfángs[7] ofan stöngu[8].

Þá varð fastr við fóstra
farmr Sigynjar[9] arma,
sá er öll regin eygja,
Öndorrguðs, í böndum[10];
loddi rá við ramman
reimuð Jötunheima,
en holls vinar Hænis
hendr við stángar enda.

Fló með fróðgum tífi[11]
fángsæll of veg lángan
sveita nagr, svâ at slitna
sundr úlfs[12] föðor[13] mundi.
Þá varð Þórs of runni[14],
þúngr[15] var Loptr, of sprúnginn;

---

1) *sic Reg.*; ósviptandi, *W*; of-sviptandi, *conj. Rask.* — 2) *sic W ut videtur* (þ'ór = þior); þior hlifi ora, *Reg.*, *aperto errore librarii vel codicis, secundum quem Cod. Reg. descriptus fuit, pro* þior hl'i fióra, *ubi* hl'i *compendium est vocis* hluti. — 3) sliðrloga, *W.* — 4) let, *W.* — 5) *sic Reg.*, *W*; *potest vero in utroque legi* niorna, *cfr. infra stroph. 12. p. 314.* — 6) ball-

de lata mensa quatuor
bovis partes sustulit.

Deindeque famelicus gigantidum
pater jugi ursum (bovem) avide
comedebat, veteri querciii insidens
(id longe ante tempore accidit),
antequam deus prædæ custos,
ingenio callidus, validissimo
terræ hosti ictum perticâ
inter scapulas superne inflixit.

Tunc Sigynæ maritus,
quem omnia numina vinctum
metuunt, ad xylosolearum
deæ nutritorem adhærescebat.
Asser ad vi magica præditum
Jötunheimorum incantatorem,
manus vero fidi Hæneris amici
ad extremitatem perticæ sunt agglutinatæ.

Ales sanguinis, in rapiendo felix,
callidum deum per longum spatium
portans volavit, ut parum abesset,
quin Pater Lupi distraheretur.
Tum prope factum est, ut Thoris
socius dirumperetur: Loptus magna

aðan, *W.* — 7) herfangs ofangs, *mend.*, *Reg.*; herfáng, *W.* — 8) *in Reg. videtur etiam legi posse* ströngv. — 9) *sic W*; signy^n^iar (*librarius fortasse corrigere voluit in* Sigynjar), *Reg.* — 10) hondvm, *W*, *in manibus, i. e. etsi in eorum potestate, captus comprehensusque sit.* — 11) *a* [f° . . . vm (*duæ literæ putredine deletæ*) tifa, *W.* — 12) *sic W*; alfs, *Reg.* — 13) faðir, *W.* — 14) rvni, *W.* — 15) þvngrf, *Reg.*; þvngs, *W*, *prave.*

Málunautr hvats mátti
mildíngs[1] friðar biðja.

Sèr bað sagna hræri
sorgeyra mey föra,
þá er elli-lyf Ása,
áttrunnr Hýmis, kunni.
Brunnakrs[2] of kom bekkjar,
Brísíngs, goða dísi
girði-þjófr[3] í garða
grjótniðaðar síðan.

Urðut brattra[4] borða
byggvendr at þat hryggvir;
þá var Ið- með Jötnum
-uðr nýkomin sunnan;
görðust allar áttir
Íngifreys[5], at þíngi
vóru[6] heldr, ok hárar,
hamljót regin, gamlar.

Unnz hrunsæva[7] hræva
hund[8], ölgefnar, fundu
leiðiþir[9] ok[10] lævi[11]
lund, ölgefnar, bundu.
Þú skalt, veltr[12], nema vælum[13],
Veiðr[14] mælti[15] svå, leiðar[16]

---

[1]) miðivngs, *W.* — [2]) brvn akr, *W*; *mox pro* bekkjar (*W*) *in Reg. mendose scriptum est* kekkjar. — [3]) *sic Reg.*, *W.* — — [4]) *sic W*; biartra, *Reg.*, *serenorum* (*jugorum*), *eod. sensu.* — [5]) *in hac voce incipit quartum fragmentum membran. 756.* — [6]) varu, *756.* — [7]) hrynseva, *id.*, *W*, *756.* — [8]) *sic W*, *756*; hrvnd, *Reg.* — [9]) *sic Reg.*, *W.* — [10]) *sic Reg.*; at, *W*, — [11])

erat gravitate corporis. Particeps colloquiorum
fortis Regis petere pacem coactus est.

Consanguineus Hymeris postulavit,
ut agminum ductor ad se adduceret
virginem malorum medicam, quæ
remedium Asarum senectutis nosset.
Deinde fur monilis Brisingici
nympham, deorum triclinii
sociam, in sedem Brunnakerianam
monticolæ gigantis abduxit.

Quo facto, excelsa terrarum juga
colentes minime tristes erant;
tum Idunna nuper ab regionibus
meridianis ad gigantes delata erat.
Omnes (vero) gentes Ingifreyi
grandævæ et canæ extiterunt;
numina, externa specie majorem
in modum deformia, conventum agebant.

Donec (dii), cerevisiæ ministræ,
cruoris helluonem deprehenderunt,
atque, cerevisiæ ministræ, invisum illum
servum, ingenio versutum, vinculis constrinxerunt.
„Tu, decepte Loki", sic Thor
locutus est, „moriere, nisi

---

sic Reg.; leva, *W, 756.* — [12]) vellt, *W, 756.* — [13]) velum, *id., W.* — *Quæ restant hujus carminis in cod. W manu Svenonis Jonæ, pastoris Bardensis, scripta sunt in lacuna quinque linearum, quam librarius olim reliquerat. In fragm. 756 lacuna trium linearum relicta est.* — [14]) *sic ex conjectura;* veiþir, *Rask.*; reiðr, *Reg., W.* — [15]) *sic Reg.*; mýil, *W.* — [16]) *sic Reg., W.*

munstörandi möra
mey aptr[1], Loki! *deyja*[2].

Heyrðak[3] svå, þat, (síðan
sveik opt Ása leikum)[4],
hugreynandi Hænis
hauðs[5] flug bjálba aukinn:
ok lómhugaðr lagði,
leik blaðs Regin fjaðrar
ern[6], at öglis barni
arnsug[7] faðir Njörnar[8].

Hófu skjótt[9], en skófu[10]
sköpt ginnregin, brinna;
en son biðils[11] sviðnar[12],
sveipr varð í för, Greipar.
Þaz of fát[13] á fjalla
Finns[14] ilja brú minni.
Baugs [þá ek[15], bifum fáða,
bifkleif[16] at Þorleifi[17].

[Ása er svå rètt at kenna: at kalla einhvern annars nafni ok kenna við verk sín eða eign eða ætt[18].

23. Hvernig skal kenna himin? Svå, at kalla hann Ýmis haus, ok þar af jötuns haus, ok erfiði eða byrði dverganna, eða hjálm Vestra ok Austra, [Suðra, Norðra[19],

---

1) *in Reg.* aptvr *scriptum.* — 2) *ex conject. Sk. Thorl. pro* teyja, *quod in uno codice deprehendit; sed omittunt Reg. et W.* — 3) *sic Rask.*; heürða eg, *W*; heyrðat, *Reg.* — 4) leiko, *W, forte id., omisso* m. — 5) *sic Reg.*; havg, *W, una voce cum* flug. — 6) egn, *W, prave.* — 7) arsug, *W, mendose.* — 8) *sic Reg., W*; *alii:* mornar, mornaz. — 9) *in Reg.* skiot *scriptum.* — 10) *sic Reg. et W*; juku skjótt en skóku, *Rask., Sk. Thorlac. lectionem secutus.* — 11) *sic W*; biþiss, *Reg.* — 12) *sic W; deest in Reg.* — 13) *sic W et Reg. ut videtur.* — 14) *sic Reg.* (finz); finst, *W, ob prave intellectam h. l. zetæ poste-*

candidam virginem, solatium
adferentem, dolis reducas.

Porro inaudivi, exploratorem
animi Hæneris, postea qui
Asas sæpe ludificavit, indutum
exuviis accipitrinis volasse.
Et doloso animo præditus Pater
gigantidis, strenuum illud numen,
ludi alarum peritum, stridorem ducebat
aquilinum, prolem accipitris persequens.

Summa numina celeriter perticas
runcinarunt, et incendium excitarunt;
filius vero proci gigantei
exustus est, volatu subito inhibito.
Ea res depicta est in montani gigantis
ponte plantari, qui mihi est.
Ego mobilem circuli clivum,
coloribus pictum, a Thorleivo accepi.

Asæ sic recte denominantur, ut alter alterius nomine appelletur, et ex gestis suis aut possessione aut genere denominetur.

23. Quomodo cœlum denominandum est? Sic, ut appelletur calva Ymeris, et inde calva (cujusque) gigantis, et labor aut onus nanorum, aut galea Vestrii, Ostrii, Sudrii, Nordrii: terra solis et lunæ et siderum, ursarum,

---

statem. Hinc per correctionem orta forma depravata finnstili, *m., gen.* finnstilja. *Lex. Mythol. pag. 884 not.* ****. — [15]) *sic supra pag. 284;* er, *h. l., W.; a* [*om. Reg.* — [16]) *sic W*; bifcleifi, *Reg.* — [17]) *sic W*; þorleife, *Reg.* — [18]) *Hæc a* ſ, *quæ in Reg., W et 756 exstant, in ed. Raskii omissa sunt; in Reg. tam detrita sunt, ut vix legi possint.* — [19]) *a* [Norðra ok Suðra, *W, 756.*

land sólar ok túngls ok himintúngla[1], vagna[2] ok veðra; hjálmr eða[3] hús lopts ok jarðar ok sólar[4]. Svâ kvað Arnórr jarlaskáld:

Úngr skjöldúngr stígr aldri[5]
jafnmildr á við[6] skjaldar[7];
þess var[8] grams und gömlum
gnóg[9] rausn Ýmis hausi.

Ok enn, sem hann kvað:

Björt verðr sól at svartri,
sökkr fold í mar dökkvan,
brestr erfiði Austra,
allr glymr sjár á[10] fjöllum.

[Ok enn, sem kvað Kolli[11]:

Alls engi verðr Ínga
undir sólar grundu
böðvar hvatr nè betri,
bræðr, landreki æðri.

Ok sem kvað Þjóðólfr enn hvinverski[12].

Ók at ísarn[13] leiki
Jarðar sunr[14], [en[15] dundi[16],
móðr svall [Meila blóða[17],
Mána vegr und hánum.

---

1) stjarna, *H.* — 2) vâpna, *U.* — 3) vatna eða veðra hjálm, *H.* — 4) *reliqua omittit H.* — 5) Engr sk. sitr alldri, *U.* — 6) v', *W*; vit, *756.* — 7) skjalda, *H*β; skilldan, *U.* — 8) er, *757.* — 9) *sic Reg., W, 756, U*; nóg, *757*; gáng, *S.* — 10) vnd, *W.* — 11) *a* [Svâ q. Bavþvar ballti, *U*; *W autem et 756 hæc omittentes semistrophas jungunt.* — 12) *in carmine* Haustlaung, *cfr. supra pag. 278.* — 13) ísiarns, *757.* — 14) son, *757.* — 15) *sic W*; ok, *Reg. h. l.* — 16) *a* [hinn djarfi, *757.* — 17) *sic h. l. Reg., W, 756*; bloþi, *U*; *a* [meiðe bloðe, *prave, 757.*

et tempestatum, galea aut domus aëris et terræ et solis. Sic cecinit Arnor Dynastarum poëta:

Juvenis rex æque liberalis foros
navales nunquam conscendet.
Ejus principis magnificentia sub
vetusta Ymeris calvâ insignis fuit.

Præterea, ut idem cecinit:

Sol splendidus in atrum vertetur,
terra in obscurum mare subsidit,
fatiscet labor Ostrii, totum
in montibus mare resonabit.

Et præterea, ut Kollius[a] cecinit:

Nullus omnino sub solis
terra princeps bellicosus
existet fratre Ingii
excellentior aut melior.

Et quemadmodum cecinit Thiodolvus Hviniensis:

Telluris filius ad ludum ferri
rheda vectus est, curriculum vero
lunæ subter eo contremiscebat;
furor Meilii fratris exæstuabat.

---

a) Apparet ex Fms. 7, 208-9, 210, 336-7, Kollium, dictum Elegantem (*hinn prúþi*), encomium intercalare scripsisse in regem Ingium Haraldi filium († 1161), item ex Fms. 7, p. 351, Bödvarem Claudum (*halti*) encomio laudasse Sigurdum Haraldi f., R. N., fratrem Ingii († 10. Jun. 1155). Jam vero fieri potest, ut Kollius in encomio Ingii honorificam mentionem fecerit alicujus ex fratribus Ingii. Sed, si fecit, non est vero simile, talibus verbis facturum fuisse. Itaque probabilius existimo, h. l. præferendam esse lectionem Cod. *U*, qui iterum nomen *Bavþvar ballti* in recensum veterum poëtarum refert, quum codex *Morkinskinna* in *Fornm.* s. l. c. legat *Bavþvar hallti*. Codicem vero W prave omittere verba „*oc enn sem qvað Kolli*" (rect. *Bavþvar ballti* s. *hallti*), id luculenter sequitur ex *Orkney. Saga* Cap. 22, str. 5.

Svâ sem kvað Ormr Barreyjar[1] skáld:

Hvegi er draupnis[2] drógar[3],
dís, ramman spyr ek[4] vísa,
sá ræðr valdr fyrir veldi
vagnbrautar, mèr fagnar[5].

Svâ sem kvað Bragi skáld:

Hinn er varp á víða[6]
vinda Öndurdísar[7]
yfir manna sjót[8] margra
munnlaug[9] föður[10] augum[11].

Ok sem Markús kvað:

Fjarri hefir[12] at fæðist[13] dýrri
flotna vörðr á elkers botni,
háfa leyfir hverr maðr æfi
hríngvarpaðar[14], gjálfri kríngðum.

Svâ sem kvað Steinn Herdísarson:

Hás kveð ek helgan ræsi
heimtjalds at brag[15] þeima,
mærð[16] tèst[17] fram, en fyrða,
fyrr[18], því at hann er dýrri.

Ok sem kvað Arnórr jarlaskáld:

Hjálp þú[19], dýrr konúngr, dýrum,
dags grundar, Hermundi!

---

[1]) *sic W* (Barræyiar), *756* (Bareyiar); Barreyja, *h.l.*, *Reg.*, *U*, *757*. [2]) dröpniss, *757*. — [3]) drögar, *757*. — [4]) *om. W*, *756*. — [5]) fagnat, *W*, *756*. — [6]) víðu, *757*. — [7]) öndvr dísa, *W*, *756*. — [8]) svt, *U*. — [9]) munlög, *757*. — [10]) flögvr, *W*, *756*, *prave*. — [11]) avgv, *W*, *756*. — [12]) *sic Reg.*, *W*, *756*, *757*; hefic, *conjecit Rask.*, *sed* fiarri hefir *est dictum impersonaliter*, *ut oppositum* hefir nær, *prope abest*. — [13]) finniz, *757*. — [14]) hríngvarpaðan, *757*; hríngvarfaðar, *756*. — [15]) *sic W*, *756*, *U*. — [16]) *sic W*, *U*; mêrð, *id.*, *757*; meið, *Reg.*, *mendose*. — [17]) *sic* (tiez), *W*; tiezt, *756*;

Sic, ut cecinit Ormus, poëta Barreyensis[a]:
Quomodocunque me, femina,
excipiet Dominus oneris nani;
ille imperio ursarum curriculi
præest. Regem potentem esse novi.

Sic, ut cecinit Bragius poëta:
Ille, qui oculos patris deæ
xylosolearum in vastam
ventorum pelvim conjecit
super multorum hominum sedes.

Et quemadmodum Marcus cecinit:
Multum abest, ut præstantior hominum custos
nascatur in fundo ventorum vasis, sonoro
mari circumdato. Hominum quisque
eximiam vitam laudat annulorum projectoris.

Sic, ut cecinit Stein Herdisæ filius:
Sanctum moderatorem celsi terrarum
tabernaculi prius arbitrum deposco
hujus carminis, quam homines:
ille enim est excellentior. Carmen profertur.

Item, ut cecinit Arnor Dynastarum poëta:
O rex excellens terræ dici,
fer opem eximio Hermundo!

---

telz, *recitatur*, *757*; telst, *U*; ræzk, *Reg.*, *mend. pro* tæzk. — [18]) ferr, *757*. — [19]) *om. U.*

a) Celeb. F. Magnusenius in Lex. Mythol. p. 911, not. **** probabiliter colligit, hunc Ormum eundum esse ac Ormum Divitem (*hinn auðgi*), qui (circa annum 870) ad Barreyam Hebudum insulam contra Kiarvalum Hiberniæ regem prælio navali decertavit, in quo victor postea in dicta insula sedem fixit. Narratio de eo (*Saga Orms Bareyjar skálds*) jam extitit anno 1119, vide *Sturl. saga*, I, pag. 23.

Ok enn [sem kvað Arnórr[1]:

Saðr[2] stillir, hiálp þú[3] snjöllum,
sóltjalda, Rögnvaldi!

Ok sem kvað Hallvarðr:

Knútr verr jörð, sem[4] ítrau
alls drottinn[5] sal fjalla.

Sem Arnórr kvað:

Mikáll[6] vegr þat er misgert þykkir,
manvitsfróðr, ok allt it góða,
tiggi skiptir síðan seggjum
sólar hjálms á dæmistóli.

24. Hvernig skal jörð kenna? Kalla[7] Ýmis hold ok móður þórs, dóttur Onars[8], brúði[9] Óðins, elju[10] Friggjar ok Rindar ok Gunnhlaðar, sværu Sifjar, gólf[11] ok botn[12] veðra hallar, sjá dýranna; dóttir Náttar, systir Auðs ok Dags[13]. Svâ sem kvað Eyvindr skáldaspillir[14]:

Nú er álfröðull elfar
jötna dólgs of fólginn,
ráð[15] eru rammrar þjóðar
rík, í [móður líki[16].

Sem kvað Hallfreyðr vandræðaskáld:

Ráð lukust[17], at sá síðan
snjallráðr[18] konúngs spjalli
átti einga[19] dóttur
Ónars, viði gróna[20].

---

[1]) *a* [*om. W, 756.* — [2]) sannr, *id., W, 757, 757, U.* — [3]) *om. W, 756.* — [4]) *sic W, 756, U, 757*; með, *Reg.* — [5]) *sic W, 756, 757*; drotten, *id., U*; drottni, *Reg.*, ɔ: með alls drottni, *cum, i. e. opitulante deo omnipotente, sic vero* ítran sal fjalla, *acc., referendum esset ad aliquem versum deperditum.* — [6]) *sic Reg., U*; Mikill, *757*; Mikill er *s.* Mikils er, *W*; mikill er, *756.* — [7]) svâ, at kalla hana, *W, 756, 757, U.* — [8]) Anas, *W, U*; Ánas, *756*; Jónakurs, *Hβ.* — [9]) konu, *Hβ.* — [10]) *sic*

Item, ut cecinit Arnor:

O vere moderator solis tentoriorum,
fer opem animoso Rögnvaldo!

Item, ut Halvardus cecinit:

Knutus regnum defendit, ut omnipotens
deus splendidam montium cameram.

Quemadmodum Arnor cecinit:

Sapiens Michaelus ea, quæ perperam,
omniaque, quæ bone facta esse videntur, æstimat.
Deinde rex galeæ solis,
tribunali insidens, homines segregat.

24. Quomodo terra denominanda est? Appellanda est caro Ymeris, mater Thoris, filia Onaris, sponsa (uxor) Odinis, æmula Friggæ et Rindæ et Gunnladæ, socrus Sivæ, solum et fundus aulæ ventorum (aëris), mare (æquor) animalium, filia Noctis, Audi et Dagi. Quemadmodum cecinit Eyvindus Skaldaspiller:

Nunc jubar fluvii
absconditur in corpore
matris gigantum hostis. Gentis
potentis violenta sunt consilia.

Ut cecinit Halfredus Difficilis-poëta:

Negotium ita transactum est, ut
promtus ille consilio regis amicus
deinde unicam Onaris gnatam,
arboribus vestitam, uxorem duceret.

W, *756*, *U*, *757*; eleiv, *Reg.* — 11) gell, *S*; gefl, *Reg.*; lok, *add.* *757*, *qui scribit* gólflok. — 12) bavud, *U.* — 13) *reliqua om. H*; *at H*β *addit:* gæfu, bata aldar, við Bánar. — 14) *vide* Hkr., Har. gráf. 1, 5. — 15) rof, *U.* — 16) *a* [*lacuna in cod. W*; *in 756 sine lacuna omissum*; *757 hunc versum dat:* rikmagnaðrar slikrar. — 17) laukz, *757.* — 18) *sic cett.*; sniallaðr, *mend.*, *Reg.* — 19) öungua, *prace*, *757.* — 20) anuars v. grauna, *757*; anas viðr græna, *U.*

Ok enn [sagði hann[1]:

Breiðleita gat brúði
Báleygs[2] at sèr teygja[3]
stefnir[4] stöðvar hrafna
stála ríkis[5] málum.

[Svâ sem fyrr er ritað:

Fjarri hefir at fæðist[6] dýrri[7].

Svâ sem kvað þjóðólfr:

Utan bindr við enda
elgvers[8] glöðuðr[9] hersa,
[hreins[10] við, húfi rónum,
hafs botni, far[11], gotna[12].

Sem Hallfreyðr[13] kvað:

[því hygg[14] fleyjanda[15] fræjan[16],
ferr jörð und menþverri,
ítra[17] eina[18] *at*[19] láta
[Auðs *systur* mjök trauðan[20]:

Svâ kvað þjóðólfr[21]:

Dólgljós[22] hefir [dasi
darrlatr[23] staðit[24] fjarri
endr[25] þá er elju Rindar
ymynda[26] tók[27] skyndir[28].

---

[1]) *a* [svâ, *W*; *om. 757; hæc et duas sequentes strophas om. U.* — [2]) Bállæygs, *W*; Bálleygs, *756.* — [3]) tæygða, *W, 756, 757, eodem sensu.* — [4]) strefnir, *W, 756, prave.* — [5]) ríks, at, *757,* ɔ: gat teygða at sèr at málum brúði stála-ríks Báleygs, *ad se adlicere potuit ad colloquium sponsam ensipotentis Flammoculi (Odinis).* — [6]) finniz, *757.* — [7]) *hæc a ſom. W, 756.* — [8]) elivg's, *U.* — [9]) gló þundr, *756, et ita certe W quamvis nunc non plane legi possit.* — [10]) hrein, *W.* — [11]) *sic W, 756, 757;* fiar, *Reg.; posset construi* far gotna, *navem virorum.* — [12]) *a ſom. U.* — [13]) Hallv', *U.* — [14]) hyck, *U; a* [hve, *W, 756.* — [15]) *sic Reg.;* fleygjanda, *W, 756, U;* fleyiaunde, *757.* — [16])

Idem sic:

Contigit (heroi), corvos stationis
in cursum incitanti, sponsam
Flammoculi, lata facie præditam,
vi chalybeorum sermonum ad se pellicere.

Sic, ut antea scriptum est:

Multum abest, ut præstantior nascatur[a].

Sic, ut Thiodolvus cecinit:

Is, qui præfectos virorum delectat,
navem deligat ad extremum
alcis æquor, prope recessum
puri pelagi, navibus eremigatum.

Quemadmodum Halfredus cecinit:

Ideo puto inclytum divitiarum
projectorem perquam invitum facere,
nuntium ut remittat eximiæ Audi sorori.
Terra se submittit monilium largitori.

Sic cecinit Thiodolvus:

Procul abfuit hastam gestare
piger ignavio, quum jaculator
gladiorum, manifestus hostilitatis,
æmulam Rindæ olim occupavit.

frægian, *W*, *756*, *U*; frêgian, *757*. — [17]) *v.* ítta, *Reg.*; ítran, *W*, *756*, *757*, *U*. — [18]) *sic Reg.* (ein a), *U*; einn, *W*, *756*, *757*. — [19]) *add. ex W*, *757*, *U*. — [20]) *a [sic U;* Auðs . . *(lacuna)* miðe travþan, *W*, *756*, *Reg. (sine lacuna)*; auðs þersa m. tr., *757*; Auðwrs seim mjög rauðann, *S*. — [21]) *hæc omittit U et semistrophas jungit.* — [22]) *sic Reg.*, *W*, *756*, *757*; dólgs hus, *U*; dólgs her, *St*, *G*. — [23]) *a* [daþar siþar latr, *sine sensu*, *U*. — [24]) hlaðit, *W*, *756*. — [25]) enda, *S*. — [26]) *sic Reg.*, *W*; ym ynda, *756*; imynda, *757*; omillda, *U*. — [27]) *om. W*, *756*. — [28]) skylldir, *U*.

a) vide supra p. *318*, ubi occurrit appellatio terræ: *elkers botn*, fundus vacis procellarii, fundus aëris (atmosphæræ).

25. Hvernig skal sæ kenna? Svâ, at kalla hann Ýmis blóð[1], heimsækir guðanna, ver Ránar[2], faðir Ægis dætra[3], þeirra er svâ heita: Himinglæfa, Dúfa, Blóðughadda[4], Hefríng, Uðr, Hrönn, Bylgja, Bára, Kólga[5]; land Ránar ok Ægis dætra, ok skipa [ok sæskips heita[6], kjalar, stála, súða, sýgju[7], fiska, ísa; sækonúnga leið ok braut[8]; [eigi síðr[9]: hríngr eyjanna, [hús sanda ok[10] þángs[11] ok skerja, dorgar land[12] ok sæfogla, byrjar. Svâ sem kvað Ormr Barreyjarskáld[13]:

Utan gnýr á eyri
Ýmis blóð; fara góðra[14]!

Svâ kvað Refr:

Vâgþrýsta[15] berr[16] vestan,
vætti[17] ek lands fyrir brandi[18],
hvalmuni[19] skefr[20], húna[21]
hógdýr[22] of lög bógu[23].

Svâ sem kvað Sveinn[24]:

Þá er elrefar[25] ófu
Ægis dætr[26] ok teygðu[27]

---

[1]) *om. W, 756.* — [2]) *sic cett.*; verr aunar, *Reg.* — [3]) dættra, *W, 756.* — [4]) blóðug. hadda, *quasi duo nomina, 756 (non W).* — [5]) *Reg. scribit* Colga. — [6]) *a* [*om. W, 756, U, H*; ok skips heita, *757.* — [7]) *sic U et Reg., scribens* svþasygiv; st., svnda sygiv, *W*; stunda. sygiu, *756*; stáls smiða syni, *756*; sunda siglu, *Hβ.* — [8]) bravtir, *W, 756, 757.* — [9]) *a* [ègir, *757.* — [10]) þöngla *add. H.* — [11]) *a* [ok lauda, *757.* — [12]) lâð, *757.* — [13]) *sic W, 756*; Darreyjar-skâld *(perperam ut videtur), Reg.*; Barreyjask., *757, U.* — *W et 756 lacunam quasi duorum versuum relinquunt.* — [14]) *reliqua omittit H.* — [15]) vôgþrýsta, *id., 757*; vâgþeysta, *pelago incitata, U*; vâgþæysta, *W*; wagþeysta, *id., 756.* — [16]) bar, *U.* — [17]) vetti, *id., W, 756.* — [18]) braandz firi laundi, *inverse, 757.* — [19]) hvalmæni, *id., W, 757*; hvalmeni,

25. Quomodo oceanus denominandus est? Sic, ut appelletur sanguis Ymeris, salutator Deorum, maritus Ranæ, pater Ægeridarum, quarum nomina sunt: Himinglæva, Duva, Blodughadda, Hefring, Udr, Hrönn, Bylgia, Bara, Kolga; terra Ranæ, Ægeris filiarum, navium, navigiique oceano idonei appellationum, carinæ, trabium proralium, tabularum[a], piscium, glaciei, via et trames regulorum maritimorum, item circulus insularum, domus arenarum et algæ et scopulorum, terra arundinis piscatoriæ et avium maritimarum et venti. Quemadmodum cecinit Ormus Barreyensis:

iter prosperum. In exteriori
lingula strepit sanguis Ymeris.

Sic cecinit Revus:

Commodum animal orbium
adpressa undis latera per mare
portat ab occidente. In sublime ceti
tectum rapitur. Exspecto terram ante proram.

Sic, ut cecinit Svein:

Quando vehementes ac fumantes
turbines montani, gelu nutriti,

---

id., *756*; hvalmæris, *U (rectius* hvalmæri, *dat.*, *celorum terra, mare)*. — [20]) skelfr, *756*. — [21]) hlyra, *U*. — [22]) hvgdýr, *W*, *756*, *757*; há dyr, *U*. — [23]) baro, *U*; bugu, *757*. — [24]) *Hæc et sequentem semistropham om. U*. — [25]) *sic Reg.*; elreifar, *id.*, *W*, *756*, *757*; ellefu, *prave*, *St*. — [26]) *sic Reg.*, *756*; dættr, *W*; dêtr, *757*. — [27]) tættu, *W*, *756*; têttu, *757*; þættu, *St*, *G*.

a) *súð*, tabularum navalium contextus, latera navis tabulis contexta, corpus navis tabulatum; *sygja* vero designat singulos ordines tabularum in circuitu a prura ad puppim ab utroque latere navis (= hod. *umfar*).

fals[1] við[2] frost[3] of alnar
fjallgarðs[4] rokur harðar.

Ok sem kvað Refr[5]:

Færir björn, þar er bára
brestr[6], undinna festa,
opt í[7] Ægis kjopta
út, svöl[8] Gýmis völva.

Hèr er sagt at allt er[9] eitt: Ægir ok Hler ok Gýmir. Ok enn kvað hann:

En sjá gnípu[10] sleipnir
slítr úrdrifinn hvítrar[11]
Ránar, rauðum steini
runnit brjóst[12], or munni.

Sem kvað Einarr Skúlason:

Harðr hefir ört frá[13] jörðu
jelvindr[14], svana strindar
[blakk leitr[15] í sog[16] sökkva
sægrund[17], skipi hrundit.

Ok enn, [sem hann kvað[18]:

Margr ríss, en drífr dorgar
dynströnd[19] í svig löndum[20],
spend verða stög[21] stundum,
stirðr[22] keipr[23], fira greipum.

---

[1]) *sic Reg., W, 756, 757*; falls, *St, G.* — [2]) vârv, *St, G.* — [3]) *sic Reg., 757*; frest, *W, 756.* — [4]) flarðgarz, *757.* — [5]) Ok en q. hann, *U.* — [6]) brest, *W, 756, H*β. — [7]) ok, *W.* — [8]) *sic Reg., W, 756*; vr svöl, *U.* — [9]) *sic W, U*; altær, *scribit Reg.* — [10]) snia guipv, *U.* — [11]) sl. i vindriþinn hvitvm, *U*; sl. vinndriðinn huitar, *757.* — [12]) hjarta', *H*β. — [13]) fyrir, *U.* — [14]) elvindr, *id., W, 756, 757, U.* — [15]) *sic divisi*; blakkleitr,

sustulerunt et diffuderunt filias
Ægeris, procellis gaudentes.

Item, ut cecinit Revus:

Frigida Gymeris saga ursum
contortorum retinaculorum
sæpe in Ægeris rictus abripit,
ubi unda cum fragore ruit.

Hoc loco monemus, eundem esse Ægerem, Hlerem et Gymerem. Idem poëta sic cecinit:

Sed decumanorum fluctuum
equus, aquis conspersus, pectus
rubro illitum colore e rictu
albicantis Ranæ eripit.

Quemadmodum cecinit Einar Skulii filius:

Vehemens venti procella navem
a terra rapide pepulit. Equus
campi olorini facit terram
maris in vorticem demergi.

Et præterea, ut idem cecinit:

Multi rigidi scalmi exsurgunt;
interdum funes manibus virorum
intenduntur, strepens vero arundinis
terra sinuoso flexu litora ambit.

Reg., *S*, *quod h. l. valet* blakk leitr, *i. e.* blakk letr, blakkr lætr, *ut habent cett.* — [16]) sêg, *W*; sæg, *756*; sæ, *U*; sogh, *757*. — [17]) snê grund, *W*, *757*; snegrund, *756*; snæ grvnd, *U*. — [18]) *a* [*om. W*. — [19]) dynr stönng, *757*, *prave*. — [20]) í svikl., *U*. — [21]) *sic W*, *756*, *757*, *U*; *Reg.* stav̄g, *quasi* stavng. — [22]) *sic W*, *U*; *in 756 non cernitur*; styrðr, *757*; stirð, *Reg.* — [23]) *sic W*, *756*, *757*; sccipr, *Reg.*; kipr, *U*.

Ok enn [kvað hann[1]:

Grans[2] bera goldna[3] spánu,
göfug ferð er sú jöfri[4],
skýtr hólmfjöturr[5] heita
hrafni, snekkju stafnar[6].

[Enn sem hann kvað:

Haustköld skotað[7] heldum[8]
hólmrönd varar öndri[9].

[Ok enn svâ:

Sundr spríngr svalra landa[10]
sverrigjörð[11] fyrir börðum[12].

Sem Snæbjörn kvað:

Hvat[13] kveða[14] hræra grotta
hergrimmastan[15] skerja
út fyrir[16] jarðar[17] skauti
eylúðrs níu brúðir:
þær er[18] lúngs fyrir laungu,
lið meldr, skipa hliðar[19],
baugskerðir ristr barði
ból, Amlóða, mólu[20].

[Hèr er kallat hafit Amlóða[21] kvern[22]. Enn sem kvað Einarr Skúlason:

Viknar ramr[23] í Rakna[24]
reksaumr[25] fluga[26] straumi,

---

[1]) *a* [*om. W.* — [2]) Grams, *U*; Grâs, *756, 757.* — [3]) *sic Reg.*; golldna, *id.*, *S*; gullna, *W*, *756*, *757*; gyllta, *U.* — [4]) jöfra, *U.* — [5]) *sic W, 756, 757*; hom fiötvr, *Reg.*; hamfjötur, *S*; hlomnfiotvrr heiþa, *U.* — [6]) *Quum multum et diu subjectum hujus sententiæ frustra quæsiveram, tandem ausus sum omnium codd. lectionem* stafna *mutare in* stafnar. — [7]) skotar, *3. s. præs.*, *jactat*, *S*; skottar, *757.* — [8]) höldum, *S*; heldr, *757*, *prave.* — [9]) andri, *757*; *a* [*om. W*, *U.* — [10]) randa, *757.* —

Idem sic cecinit:

Celocis prora puppisque auratas
gerunt assulas pineas. Vinculum
insulæ propellit corvum piratæ.
Illud regis iter magnificum est.

Præterea, ut idem cecinit:

Orbis insulæ, autumnali frigore urens
densam pelagi xylosoleam jactavit.

Et sic porro:

Arcta cingula gelidarum terrarum
ante proram dirumpitur.

Quemadmodum Snæbjörn cecinit:

Dicunt, scopulorum molam, hominibus
infestissimam, extra marginem
telluris celeriter moveri ab
novem illis Oceani nymphis,
quæ stratum, cui latera navium
incubare solent, longo tempore
comminuerunt. Distributor annuli
molam Amlodii prorâ navis dissecat.

Hoc loco mare appellatur mola Amlodii. Præterea quemadmodum cecinit Einar Skulii filius:

Firmi clavi trabales cedunt rapido
æstui mobilis soli piratici;

---

[11]) sverþi g., *U*; snêriss giörð, *757*. — [12]) borðum, *757*; bavndvm, *U*; *a* [*om. W*, *756*. — [13]) *accipio pro* hvatt, *celeriter*; huatr, *757*. — [14]) kvaþvm, *U*. — [15]) h. grvnnaztan, *756*. — [16]) frá, *U*. — [17]) *sic cett.*, *Reg.* jarða. — [18]) *om. W*, *756*. — [19]) liðmilldr sk. hilldir, *U*. — [20]) böl a. mölu, *S*. — [21]) *sic W*, *756*, *U*; amlona, *Reg.* — [22]) *a* [*om. 757*. — [23]) rammr, *id.*, *W*; Rán, *U*. — [24]) raknar, *U*. — [25]) rek svamur, *756*, *prave*. — [26]) fugla, *756*; ölver *vel* elvar, *U*.

dúgs[1] hrindr[2] böl þar[3] bleikir,
bifgrundar[4], stag rifjum[5].

26. Hvernig skal kenna sól? Svâ, at kalla hana dóttur Mundilfæra[6], systur Mána, kona[7] Glens[8], eldr himins ok lopts[9]. Svâ sem kvað Skúli Þorsteinsson:

Glens beðja veðr[10] gyðju[11]
guðblíð[12] [í ve[13], síðan
ljós kemr gott[14], með geislum,
gránserks[15] ofan Mána.

Svâ kvað Einarr Skúlason:

Hvârgi[16] er beita[17] borgar
bálgrimmastum[18] skála
hár of[19] hnossvin[20] vârum[21]
heims vafrlogi[22] sveimar.

27. Hvernig skal kenna vind? Svâ, at kalla hann son Fornjóts, bróður Ægis ok elds, brjót viðar, skaði[23] ok bani, eða hundr, eða vargr viðar eða segls, eða seglreiða[24]. Svâ sagði Sveinn í Norðrsetudrápu[25]:

Tóku fyrst til fjoka[26]
Fornjóts synir ljótir.

---

[1]) *sic Reg. sec. pronunciationem*, *pro* dúks; dvks, *U*; *om.* *W*, *756*; dags, *757*. — [2]) hrindir, *W*; hrind, *756*. — [3]) er, *add.* *757*. — [4]) bif grvnd a, *U*; bifgrvnd a, *W*; bif grunda, *757*; bilgrvnd í, *756*. — [5]) rifin, *757*; rifo, *St*, *G*. — [6]) Mundilfara, *W*, *756*, *757*, *H*, *H*β; Mundilfeta, *U*. — [7]) konu, *W*, *756*, *757*, *U*. — [8]) Glans, *H*; Gleins, *756*. — [9]) lopz, *scribit Reg.*, *U*. — [10]) venr, *757*. — [11]) gyðjur, *757*. — [12]) geðblíð, *757*, *animo placida*. — [13]) *a* [vie, *U*. — [14]) gort, *U*. — [15]) gránsetr, *W*, *756*, *H*β; gránsetrs, *U*, *757*. — [16]) hvergi, *757*. — [17]) betta, *W*, *756*. — [18]) *sic dedi, secundum U, qui habet* bar grimmostum, *ubi* τὸ

noxa carbasi resolvit retinacula
veli, ubi funes laterales lavantur.

26. Quomodo sol denominandus est? Sic, ut appelletur filia Mundilferii, soror Lunæ, uxor Gleni, ignis cœli et aëris. Quemadmodum cecinit Skulius Thorsteinis filius:

Radiosa uxor Gleni, divina
serenitate prædita, domicilia deæ
celeriter ingreditur. Quo facto bona
lux Lunæ, cana veste indutæ, devenit.

Sic cecinit Einar Skulii filius:

Ubicunque excelsa flamma
aëreæ cameræ superlabitur
nostrum eximium amicum,
auri munificentissimum.

27. Quomodo ventus est denominandus? Sic, ut appelletur filius Fornjoti, frater Ægeris (maris) et ignis, fractor arborum, noxa et pernicies, canis aut lupus arborum aut veli, vel armamentorum navalium. Sic Svein cecinit in Nordursetudrápa (carmine mansionis borealis) [a]:

Primo ciere cœperunt nives
foedi Fornjoti filii.

---

bar *prave;* bál grimmaztan, *Reg., W, 756, 757.* — [19]) *sic 757;* af, *Reg., h. l. forte idem;* um, *W, 756, U.* — [20]) hnos vm (*s.* vin), *W;* hnos um, *756;* hnossum, *757;* hollvm, *U* (*forte mendose pro* hollvin, *fidum amicum*). — [21]) vorum, *756;* vôrum, *757;* arvm, *U, forte pro* orvm. — [22]) vôfrl., *757.* — [23]) skam, *W, 756.* — [24]) seglreipa, *W, 756, 757, H; reliqua om. H.* — [25]) Norsetvdrapv, *W, 756.* — [26]) fiúka, *id., W, 756, 757, U.*

a) *Norðrseta*, mansio veterum Grönlandorum in locis borealibus per æstatem, piscaturæ et venationis gratia, vide Antiqu. Amer. pag. 265-278.

28. Hvernig skal kenna eld? Svâ, at kalla hann bróður vinds ok Ægis, bana ok grand viðar ok húsa, [Hálfs bani[1], sól húsanna[2].

29. Hvernig skal kenna vetr? Svâ, at kalla hann son Vindsvals ok[3] bana orma, hríðmál[4]. Svâ kvað Ormr Steinðórsson:

Ræð[5] ek þenna mög manni
Vindsvals unað blindum.

Svâ kvað Ásgrímr:

Sigrgæðir[6] var síðan
seimörr í þrándheimi[7],
þjóð veit þínar iðir[8],
þann orms trega, sannar[9].

30. Hvernig skal kenna sumar? Svâ, at kalla son Svasaðar [ok líkn ormanna, gróðr[10]. Svâ sem kvað Egill Skallagrímsson[11]:

Upp skulum orum[12] sverðum,
úlfs tannlituðr! glitra,
eigum dáð at drýgja
í dal miskun fiska.

31. Hvernig skal kenna mann[13]? Hann skal kenna við verk sín[14], þat[15] er hann veitir eða þiggr eða gerir; hann má ok kenna til eignar sinnar, þeirrar er hann á, ok

---

1) *a* [ok hálms (*culmi*), *H*. — 2) húsa-sól, *H*; vargr ok tröll þess er hann eyðir *add. H*β; *at alii porro:* viðar ok grjóts. — 3) ángr, sótt, *add. H*β. — 4) *sic W*, *756*, *757*, *U*, *H*, *H*β; hrimdal, *haud dubie mendose*, *Reg*. — 5) reð, *W*, *756*, *757*, *U*; *sed versus inter se non cohærent, quum primus et quartus semistrophæ versus esse videantur, et tantum adferuntur ad appellationem* Vindsvals mögr *probandam*. — 6) Sighjóþr, *oblator pugnæ, bellator*, *U*; Sigrgræðir, *H*β. — 7) þramheimi, *mendose*,

28. Quomodo ignis denominandus? Sic, ut appelletur frater venti et Ægeris (maris), exitium et noxa arborum et domuum, pernicies Halvi, sol domorum.

29. Quomodo hiems denominanda? Sic, ut appelletur filius Vindsvali, pernicies vermium, tempus procellarum. Sic cecinit Ormus Steindoris filius:

Hortor cœcum hominem, ut hoc
Vindsvali gnato contentus vivat.

Sic cecinit Asgrimus:

Auctor pugnæ (victoriæ), auri liberalis,
eundem serpentis dolorem
in Thraudheimo deinde transegit.
Populus tua vera studia novit.

30. Quomodo æstas denominanda? Sic, ut appelletur filius Svasadi, solatium serpentum, tempus fertile. Quemadmodum cecinit Egil Skallagrimi filius:

Lupini dentis cruentator!
gladios nostros sublimes
coruscabimus. Res magnæ nobis
gerendæ sunt hac serpentum voluptate.

31. Quomodo denominandus est vir? Denominandus est ex factis suis, ex iis quæ præbet, aut accipit, aut facit. Eundem denominare licet ex re sua, tam ea, quam

---

Reg. — 8) iþnir, *U.* — 9) sannan, *757;* Snær heitir ok ángr eða stríð orma, ok vetr er ok sút ok stríð fugla, *H* β. — 10) *a* [*sic W;* ok líkn manna, gróðr manna, *Reg.;* ok líkn orma ok gróðr mars, *757;* ok likn. Mannlikn ma. k. (má kenna?), *U;* gróður ormanna ok kvikinda, *H;* líkn eða miskun manna, orma, ángr bjarnar ok gleði fugla, item gróðr, *H* β; *in fragm. mbr. 756 non cernitur.* — 11) Egils saga, *cap. 47.* — 12) varum, *W, 757.* — 13) manninn, *W, 756, 757, U.* — 14) sitt, *757.* — 15) þav, *W.*

svâ[1] [ef hann gaf[2], svâ ok við ættir þær er hann kom af, svâ þær er frá honum komu[3]. — Hvernig skal hann kenna við þessa luti? Svâ, at kalla hann vinnanda eða fremjanda; eða *til*[4] fara sinna eða athafnar, víga eða sæfara, [eða veiða eða vâpna eða skipa[5]. Ok [fyrir[6] því, at hann er[7] reynir vâpnanna, ok viðr víganna[8], allt eitt ok vinnandi; viðr heitir[9] trè, reynir heitir *ok*[10] trè; af þessum heitum hafa skáldin kallat menn[11] ask eða hlyn, lund eða öðrum viðarheitum kallkendum, ok ken*n*t til víga, eða skipa, eða fjár. Mann er ok rètt at kenna til allra Ása heita; [ken*n*t er ok[12] við jötna heiti, ok er þat flest háð eða lastmæli; [vel þykkir ken*n*t til álfa[13].

Konu skal kenna til alls kvennbúnaðar, gulls ok gimsteina, öls eða víns eða annars drykkjar, þess er hon selr eða gefr, svâ ok til ölgagna[14], ok til allra þeirra luta er henni samir at vinna eða veita. Rètt er at kenna hana svâ, at kalla hana selju eða lóg[15] þess er hon miðlar[16], en selja [eða lóg[17], þat[18] eru trè: fyrir því er kona köllut til kenníngar öllum kvennkendum viðarheitum. En fyrir því[19] er[20] kona[21] ken*n*d [til gimsteina eða glersteina[22], *at*[23] þat var í [forneskju kvenna búnaðr, er kallat var steinasörvi, er þær höfðu á hálsi sèr; nú er[24] svâ fært til kenníngar, at konan er nú ken*n*d við stein eða[25] við öll

---

1) *om. W, 756.* — 2) eða þá, *add. W, 756; a* [til þeirrar eignar, sem hann gaf eða þá, *757.* — 3) koma, *757.* — 4) *add. ex W, 756.* — 5) *a* [eða skipa, eða vâpna, *W, 756, 757, U.* — 6) af, *W, 756.* — 7) *a* [fyrir því er hann, *757.* — 8) þat er, *add. 757.* — 9) ok *add. Reg. h. l., sed cett. omittunt.* — 10) *add. ex W, 756;* ok reyn. heit. tre, *757, U.* — 11) manninn, *W, 756, 757, U.* — 12) *a* [hann er ok kenndr, *757.* — 13) *a* [*om. 757.* — 14) ölgagnanna, *W, 756.* — 15) lög, *W;* laug, *756;* lág, *U, 757, Hβ.* — 16) eða gefr, eða veitir, *add. 757.* — 17) laug, *756.* — 18) *a* [ok lág, *757.* — 19) þá sök, *757.* — 20) at,

possidet, quam ea, quam dedit; item ex familiis, tam quibus ortus est, quam quæ ab eo descenderunt. Quomodo ex his rebus denominandus est? Sic, ut appelletur earum factor aut patrator, aut ex itineribus aut studiis suis, cædibus aut profectionibus maritimis, aut venationibus, armis aut navibus. Qui quum sit ***reynir*** (tentator, explorator) armorum, et ***viðr*** (operator, effector) cædium, quod prorsus idem valet ac efficiens, quumque ***viðr*** (frutex) et ***reynir*** (sorbus) nomina arborum sint: poëtæ, his nominibus usi, hominem fraxinum aut platanum aut lucum, aliisve arborum nominibus masculinis appellaverunt, et ab cædibus, navibus aut pecuniis denominarunt. Hominem per quælibet Asarum nomina circumscribere, rectum est; est quoque, ut per gigantum nomina circumscribatur, quod plerumque calumniæ aut vituperii ergo fit. Per Alvorum (geniorum) nomina hominem circumscribi, honorificum habetur.

Femina denominanda est ex quolibet mundo muliebri, auro et gemmis, ex cerevisia, vino aliove potu, quem præbet aut dat; item ex vasis cerevisiariis, et ex omnibus rebus, quas operari et præbere eam decet. Ea recte sic denominatur, ut appelletur ***selia*** (proma) aut ***log*** (consumtrix) earum rerum, quas cum aliis communicat. Quum vero ***selia*** (salix) et ***log*** (truncus) nomina arborum sint, ideo femina, in circumscriptionibus poëticis, quibuslibet arborum nominibus femininis appellatur. Eam vero ob caussam femina per gemmas aut globulos vitreos circumscribitur, quod antiquitus erat ornatus muliebris, dictus

---

W, 756. — [21]) er, *add. Reg., W, 756.* — [22]) *a* [við steina, *H*β. — [23]) *add. ex 757.* — [24]) *a* [fyrnd, at konur báru þat á hálsi sèr er kallat var steinasörfi, en þat er nú, *757.* — [25]) ok, *W, 756.*

steinsheiti[1]. Kona er ok ken*n*d við allar Ásynjur, [eða Valkyrjur[2], eða nornir, eða dísir. Konu er ok rètt at kenna við alla athöfn sína, eða við eign sína eða ætt[3].

32. Hvernig skal kenna gull? Svâ, at kalla þat eld Ægis ok barr Glasis[4], haddr Sifjar, höfuðband Fullu, grátr Freyju, munntal ok rödd ok orð[5] jötna: dropa[6] Draupnis, ok regn eða skúr Draupnis[7] eða augna Freyju, otrgjöld, slöggjald[8] Ásanna ok fræ[9] Fýrisvalla[10], haugþak Hölga, [eldr allra vatna, ok handar[11] grjót, ok [sker eða blik handar[12].

33. Fyrir hví er gull kallat eldr Ægis? þessi saga er til þess, er fyrr [er getið[13], at Ægir sótti heimboð til Ásgarðs, en er hann var búinn til heimferðar, þá bauð hann til sín Óðni ok öllum Ásum[14] á þriggja mánaða fresti. Til þeirrar ferðar varð fyrst Óðinn ok Njörðr, Freyr, Týr, Bragi, Viðarr, Loki, svâ ok Ásynjur: Frigg, Freyja, Gefjun, Skaði[15], Iðunn[16], Sif. þórr var eigi þar, hann var farinn í austrveg at drepa[17] tröll. En er goðin[18] [höfðu sezt[19] í sæti, þá lèt Ægir bera inn á hallargólf lýsigull, þat er birti ok lýsti höllina sem [eldr, sem[20] í Valhöllu[21] voru sverðin fyrir eld[22]. þá sen*n*ti[23]

---

[1]) steinaheiti, *757.* — [2]) *a [ex cett sumtum, nam om. Reg.*; eða valk. norn. e. dísir, *W, 756.* — [3]) ættir, *757, deinde hocce fragmentum unum caput inserit, ex prima sectione Skaldæ et epilogo conflatum.* — [4]) Glæsis, *H.* — [5]) orðtak, *757.* — [6]) sveita, blóð, dropa, niðjar, *H β.* — [7]) hans, *W.* — [8]) *sic Reg.*; nauðgjald, *W, 756*; nauðgjöld, *757.* — [9]) *sic W, 756; om. Reg., 757.* — [10]) sáð Fyrisvallar, *U, H*; sáð Kraka, *add. W, 756.* — [11]) *a [* eld Ránar eða vatna, *H.* — [12]) *a [* sær handar, Fróþa mjöl, *U, qui deinde in cap. 36. transit:* sva q. Eyvindr: Fyllo skein á fjöll. *etc.*; handargrjót, snær handar, *H, qui porro addit:* miel Fróða, starf Fenjo; *a [* Fróða mjöl, Fenju melldr ok Menju, Kraka sáð ok sker eða blik hadda, *757, deinde ad cap. 47. transit.* —

torques lapillorum, quam in collo gestare solebant. Quod nunc ita ad denominationes translatum est, ut femina per lapidem perque omnia lapidum nomina circumscribatur. Femina quoque per omnium Asidum, Cæsilegarum, Parcarum Nympharumque nomina circumscribitur. Rectum etiam est, feminam ab omni opere suo, aut a possessione aut genere denominare.

32. Quomodo aurum denominandum est? Sic, ut appelletur ignis Ægeris, gemma (frons) Glaseris, coma (capillamentum) Sivæ, tænia Fullæ, lacrimæ Freyæ, loquela et vox et sermo gigantum, gutta Dropneris, pluvia aut imber Dropneris aut oculorum Freyæ, multa pro cæde Oteri (lutræ), multa Asis pro ictu irrogata, semen campi Fyrensis, stratum tumuli Holgiani, ignis omnium fluminum et manûs, saxa et scopulus aut fulgor manûs.

33. Quam ob rem aurum appellatur ignis Ægeris? Probat hanc appellationem narratio ante memorata: nimirum Æger, quum invitatus ad convivium Asgardum venerat, seque ad domum reditionem paraverat, Odinem omnesque Asas ad se interjectu trium mensium invitavit. Hujus profectionis principes erant Odin, Njördus, Freyus, Tyr, Bragius, Vidar, Lokius; item Asides, Frigga, Freya, Geviona, Skadea, Idunna, Siva. Aberat Thor, quippe in terras orientales ad gigantes interficiendos profectus. Quum dii sedes occupassent, Æger in pavimentum aulæ aurum lucidum inferri jussit, quod ignis instar aulam illuminavit et collustravit, quem in modum gladii ignis vicem

---

[13]) *a* [var sagt, *W, 756.* — [14]) ok Asvm, *W, 756.* — [15]) *om. 756.* — [16]) *om. H.* — [17]) berja, *H.* — [18]) guðin, *W, 756.* — [19]) *a* [settvz, *W, 756*; fóru, *H.* — [20]) *a* [elding væri, svâ sem, *H.* — [21]) *in Reg.* Vallhavllv *scriptum.* — [22]) *a* [elldr, ok þat var þar haft fyrir liós at hans veizlv, svâ sem í V. hofðv sv. verit höfð fyrir elld, *W, 756.* — [23]) setti, *mend., 756.*

Loki þar við öll goð[1], ok drap þræl Ægis, þann er Fimafengr[2] hèt; annarr þræll hans er nefndr Eldir[3]. Rán [er nefnd[4] kona Ægis, [en níu dætr þeirra svâ sem fyrr er ritað[5]. At þeirri veizlu vannst allt sjálft, bæði vist ok öl, ok [öll reiða[6], er til veizlunnar þurfti. Þá urðu Æsir þess varir, at Rán átti net, þat er hon veiddi í menn alla þá er á sæ komu. Nú er þessi saga til þess, hvaðan af [þat er[7] gull er kallat[8] eldr eða ljós eða birti Ægis[9], Ránar eða Ægis dætra, ok af þeim kenníngum er nú[10] svâ sett, at gull er kallat eldr sævar ok allra hans[11] heita, svâ sem Ægir eða Rán eigu heiti við sæinn, ok þaðan af er nú gull kallat eldr vatna eða á[12], ok allra árheita. En þessi heiti[13] hafa svâ farit sem [önnur, ok[14] kenníngar, at hin ýngri skáld hafa ort eptir dæmum hinna [gömlu[15] skálda[16], svâ sem stóð i þeirra kvæðum, en sett síðan út í hálfur þær, er þeim þóttu líkar við þat er fyrr var ort, svâ sem vatnit er sænum[17], en áin vatninu, en lækr[18] ánni. Því er þat kallat nýgervíngar allt, er út er sett [heiti lengra[19] en fyrr finnst, ok þykkir þat vel allt er[20] með líkindum ferr ok eðli[21]. Svâ kvað Bragi skáld:

Eld of þák af jöfri
ölna bekks við drykkju,

---

1) guð, *W, 756.* — 2) *incertum est, an* Fimafengr *aut* Funafengr *legi debeat;* Funafengr *vult* Gunn. Pálss. *et ita* (funafeingr) *aperte legit 756;* Funættíngr, *II;* Fimafengr, *Edd. ant.;* Finnafengr, *Res.* — 3) *sic W, 756, Res., Edd. ant.;* Ræseldr, *II;* Reseldr, *id., Reg.* — 4) *a* [heitir, *W, 756.* — 5) *a* [*om. W, 756.* — 6) *a* [ölgreiði, *II.* — 7) *a* [*om. W, 756.* — 8) sól, túngl ok stjörnur, dagr, leiptr, geisli, blik, kyndill, *add. II* β. — 9) elldr Ægis, eða liós eða birti, *W, 756.* — 10) *om. II.* — 11) *om. W, 756.* — 12) *sic W, 756;* ár, *Rask.; in Reg. non liquida lectio, nam videtur scriptum esse* co, *et fortasse librarius* á *legi voluit.* — 13) ok kenníngar, *add. W, 756 h. l., et mox omittunt.* — 14) *a* [aðrar, *II.* — 15) *sic Reg.;* fornu, *Rask.* — 16) *a* [eldri skáldanna, *II;*

in Valhalla præstiterant. Hic Lokius omnibus diis conviciatus est, servumque Ægeris, nomine Fimafengum, interfecit; alter servus ejus appellatus est Elderus. Rana appellatur uxor Ægeris, quorum novem filiarum nomina supra scripta sunt. Hoc convivio omnia ministeria, tam cibariorum ac cerevisiæ intro ferendorum, quam apparatus, qui ad convivium opus erat, procurandi, ultro peragebantur. Tunc Asæ animadverterunt, Ranæ rete esse, quo omnes homines, qui se pelago commisissent, capiebat. Hæc narratio argumentum continet, unde factum sit, ut aurum appelletur ignis vel lumen vel splendor Ægeris, Ranæ aut Ægeris filiarum: quæ denominationes nunc ita translatæ sunt, ut aurum appelletur ignis maris et omnium maris appellationum; est enim Ægeri ac Ranæ nomen maris commune, indeque fit, ut aurum nunc appelletur ignis lacuum aut amnium, omniumque amnium appellationum. Sed his appellationibus idem accidit, quod ceteris appellationibus ac denominationibus accidere solet, ut recentiores poëtæ, exempla veterum poëtarum dictionemque in horum carminibus observatam secuti, mox elocutionem ad eas res transtulerint, quæ priorum carminum exemplis similes viderentur, ut est lacus mari similis, amnis lacui, rivus amni. Ideo omnes appellationes, ultra modum veterum poëtarum translatæ, variationes novaturientium vocantur; ex quibus omnia, quæ similitudinem veri servant, rerumque naturæ sunt convenientia, probantur. Sic cecinit Bragius poëta:

In compotatione ab rege accepi
piscosi æquoris ignem,

fyrri skálda, *W*, *756*. — 17) vatn er sjónum, *W*, *756*. — 18) bekkr, *W*, *756*. — 19) *a* [bóti fyrr (firr), *H*. — 20) ef, *W*. — 21) ok í eðli, W.

þat gaf Fjölnis[1] fjalla
með fylli[2] mèr stillir.

34. Hví er gull kallat barr eða lauf Glasis? — Í Ásgarði, fyrir durum Valhallar, stendr lundr sá er Glasir[3] er kallaðr, en lauf hans allt er gull rautt. Svå sem hèr er kveðit, at[4]:

Glasir stendr
með gulnu[5] laufi
fyrir Sigtýs sölum.

Sá er viðr fegrstr[6] með goðum[7] ok mönnum.

35. [Hví er gull kallat haddr Sifjar[8]? Loki Laufeyjarson hafði þat gert til lævísi, at klippa hár allt af Sif; en er þórr varð þess varr[9], tók hann Loka, ok mundi lemja hvert bein í honum, áðr hann svarði[10] þess[11], at hann skal fá af Svartálfum, at þeir skulu gera af gulli Sifju hadd, þann er svå skal vaxa sem annat hár. Eptir þat fór Loki til þeirra dverga, er heita Ívalda synir, ok gerðu þeir haddinn ok Skíðblaðni ok geirinn, er Óðinn átti, er Gúngnir heitir[12]. þá veðjaði[13] Loki höfði sínu við þann dverg, er Brokkr[14] heitir, hvårt bróðir hans Sindri[15] mundi gera jafngóða gripi iij[16], sem þessir voru. En er þeir komu til smiðju, þá lagði Sindri[17] svínskin*n* í aflinn, ok bað blása Brokk[18], ok lètta eigi fyrr en hann[19] tæki þat or aflinum, [er hann lagði í[20]. [En þegar er hann gekk[21] or smiðjunni en hinn blès[22], þá settist fluga ein á

[1]) Fjörnis, *galeæ, voluit* Gunn. Pálss. — [2]) fvlli, *W, 756.* — [3]) Glæsir, *H.* — [4]) *om. W, 756.* — [5]) gvllnv, *id., W, 756.* — [6]) *sic W, 756;* fegrst er, *Reg.;* víðfrægastr, *H.* — [7]) guðum, *W, 756.* — [8]) *Hæc a [in 756 omissa esse videntur.* — [9]) varð, *mendose, Reg.* — [10]) sór, *W, 756.* — [11]) eið, *add. 756.* — [12]) átti, *mend., 756.* — [13]) *sic cett.;* veþa aði, *mend., Reg.* — [14]) Börkr, *H; in Reg. hoc nomen omnibus locis multo se-*

quem mihi pro gigantum
potione princeps dedit.

34. Cur aurum appellatur gemma sive frons Glaseris? In Asgardo ante fores Valhallæ lucus est, Glaser vocatus, cujus omnes frondes rutilo auro constant, ut hi versus testantur, quod:

Glaser stat
cum aurea fronde
ante Sigtyris palatia.

Quæ arbor inter deos et homines pulcherrima est.

35. Quam ob rem aurum appellatur capillamentum Sivæ? Lokius Löveyæ filius vafritiæ (ostendendæ) gratia crines Sivæ detonderat. Quo animadverso Thor Lokium prehendit, singulaque ejus ossa contudisset, nisi jurasset, se ab Svartalvis (nigris Alvis s. geniis) impetraturum, ut Sivæ capillamentum, quod more capillorum cresceret, ex auro conficerent. Quo facto Lokius nanos adiit, dictos Ivaldii filios, qui capillamentum, Skidbladnerem et hastam, quæ Odini fuit, Gungnerem dictam, fabricarunt. Tum Lokius cum nano, cui Brokko nomen, pignore certavit, sponsione in caput suum facta, si frater ejus Sindrius cimelia æque eximia, atque hæc erant, elaborare posset. Ubi in officinam venerunt, Sindrius pellem suillam in ustrinam conjecit, Brokkumque inflare folles jussit, neque prius desistere, quam conjectum in ustrinam inde

riori manu scriptum esse videtur, lacuna a prima manu relicta. — [15]) *sic Reg., sed ut videtur multo seriori manu aut in lacuna scriptum aut potius ex* Eitri *mutatum.* Æitri, *W*; Eitri, *756.* — [16]) *om. W, 756.* — [17]) *sic Reg., multo seriori manu ex* Eitri *mutatum.* Æitri (Eitri), *W, 756.* — [18]) bróður sinn, *add. W, 757.* — [19]) *sic W, 756*; at, *Reg.* — [20]) *a* [er (*om. 756*) hann hafði í lagt, *W, 756.* — [21]) var brott genginn, *W, 756.* — [22]) *a* [ok þegar geck hann or smiðjunni; en sem hinn blès, *H.*

hönd honum[1] ok kroppaði, en hann blès sem áðr, þar til er smiðrinn tók or aflinum, ok var þat göltr, ok var burstin[2] or[3] gulli. Því næst lagði hann í aflinn gull, ok bað hann[4] blása, ok [hætta eigi fyrr blæstrinum[5] en hann kvæmi aptr; gekk[6] á braut: en þá kom flugan ok settist á háls honum, ok kroppaði nú hálfu fastara, en hann blès þar til er smiðrinn tók or aflinum gullhríng, þann er Draupnir heitir[7]. Þá lagði hann járn í aflinn ok bað hann blása, ok sagði at ónýtt mundi verða ef blástrinn fèlli. Þá settist flugan milli augna honum ok kroppaði hvarmana, en er blóðit fèll í augun, svá at hann sá ekki, þá greip hann til hendinni sem skjótast, meðan belgrinn lagðist niðr, ok sveipði[8] af sèr flugunni, ok þá kom þar smiðrinn at[9], sagði, at nú[10] lagði[11] nær at allt mundi ónýtast er í aflinum var; þá tók hann or aflinum hamar, fèkk hann þá alla gripina í hendr bróður sínum Brokk, ok bað hann fara með til Ásgarðs ok leysa veðjunna[12]. En er þeir Loki báru fram[13] gripina, þá settust Æsirnir á dómstóla, ok skyldi þat atkvæði standast sem segði Óðinn, Þórr[14], Freyr. Þá gaf Loki Óðni geirinn Gúngni, en Þór haddinn, er Sif skyldi hafa, en Frey Skíðblaðni, ok sagði skyn á öllum gripum[15], at[16] geirrinn [nam aldri staðar í lagi[17], en haddrinn var holdgróinn[18] þegar er hann kom á höfut Sif, en Skíðblaðnir hafði byr þegar er segl kom á lopt, hvert er fara skyldi, en mátti vefja saman sem dúk

---

1) hans, *W, 756.* — 2) bustin, *W, 756.* — 3) af, *W, 756.* — 4) þá, *add. W, 756.* — 5) *a* [láta æigi falla blástrinn fyrr, *W, 756.* — 6) g. hann á *(om. 756)* brott, *W, 756.* — 7) er kallaðr, *W, 756.* — 8) sveipaði, *W, 756;* svipti, *H.* — 9) ok, *W, 756.* — 10) þá, *W, 756.* — 11) lá, *756*; lægi, *H.* — 12) *sic Reg. cum siglo* (veðivna); veðjvnena, *W; in 756 non cernitur;* lýsa veðjun sinni, *H.* — 13) saman, *H.* — 14) ok, *add.*

extraxisset. Dein ipso ex officina egresso, altero interea folles inflante, musca quædam (advolans) in manu ejus consedit eamque vellicavit. Ille nihilominus folles inflare perrexit, donec faber opus ex ustrina eduxit, aprum, aurea seta conspicuum. Deinde aurum in ustrinam conjecit, eumque inflare folles, neque ante quam ipse redisset ab inflando desistere jussit. Digresso, eadem musca advolans in collo consedit, duploque acrius vellicavit; ille vero inflavit folles, usque eo donec faber ex ustrina annulum aureum, qui Dropner vocatur, extraxit. Tum ferro in ustrinam conjecto, folles inflari jussit, monens inflatu intermisso inutilem fore materiem. Hic musca inter oculos ejus considens palpebras vellicare cœpit. Quum vero sanguis in oculos defluens aciem præstringeret, manu, dum subsidebat follis, quantocissime faciei admota muscam detersit; quo facto adveniens faber, parum abesse, quin omnis materia ustrinæ injecta penitus inutilis redderetur, testatus, malleo ex ustrina extracto, omnia cimelia fratri Brokko tradidit, jubens Asgardum ire seque sponsione exsolvere. Quum hic atque Lokius res fabricatas attulissent, Asæ in tribunalibus consederunt, decretumque est, ut sententia ab Odine, Thore et Freyo dicta valeret. Tum Lokius hastam Gungnerem Odini, Thori capillamentum in usum Sivæ, Freyo Skidbladnerem muneri dedit, singulorum operum virtutem demonstrans: hastam nunquam in puncta consistere; capillamentum, simul atque capiti Sivæ impositum esset, cuti adcrescere; Skidbladnerem, sublato statim velo, quocunque cursus esset,

W, *756*. — [15]) gripunum, *W*, *756*. — [16]) en at, *756*, *forte legens*: en atgeirinn; *Reg. mox* greinin, *mendose*. — [17]) *a* [muni ei í höggi staðar nema, *H*. — [18]) holdfastr, *H*.

ok hafa í púng sèr[1], ef þat vildi. Þá bar fram Brokkr[2] sína gripi: hann gaf Óðni hrínginn, ok sagði, at ena níundu hverja nótt mundi drjúpa af honum átta hríngar, jafnhöfgir sem hann, en Frey gaf hann göltinn, ok sagði, at hann mátti renna lopt ok lög, nótt ok dag, meira en hverr hestr, ok aldri varð svâ myrkt af nótt eða í myrkheimum, at eigi væri ærit ljóst[3] þar er hann fór, svâ lýsti af burstinni. Þá gaf hann Þór hamarinn, ok [sagði, at hann mundi mega ljósta svâ stórt sem hann vildi, hvat sem fyrir væri[4], ok[5] eigi mundi hamarrinn bila[6], ok ef hann vyrpi[7] honum til, þá mundi hann[8] aldri missa, ok aldri fljugja[9] svâ lángt, at eigi mundi hann sækja heim hönd[10]; ok ef hann[11] vildi, þá var hann svâ lítill at hafa mátti í serk sèr, en þat var lýti á[12], at forskeptit var heldr[13] skamt[14]. Þat var dómr þeirra, at hamarinn var beztr af öllum gripum[15], ok mest vörn[16] í fyrir Hrímþursum, ok dæmðu þeir, at dvergrinn ætti veðfèit[17]. Þá bauð Loki at leysa höfut sitt[18]. Dvergrinn svarar[19], sagði at þess var engi[20] von. Taktu mik þá! kvað Loki, en *er*[21] hann vildi taka hann, þá var hann víðs[22] fjarri. Loki átti skúa, [er hann rann á[23] lopt ok lög. Þá bað dvergrinn Þór, at hann skyldi[24] taka hann, en hann gerði svâ; þá vildi dvergrinn höggva af [Loka höfut[25], en Loki sagði, at hann átti[26] höfut[27] en eigi hálsinn. Þá tók dvergrinn þveng ok kníf, ok [vill stínga

[1]) pvngi sínvm, *W*, *756*. — [2]) Br. fram, *W*, *756; in Reg. nomen* (Brock[2]) *multo seriori manu adscriptum*. — [3]) liós, *W*. — [4]) var, *756*; *excidit in W*. — [5]) at, *W*, *756*. — [6]) *a* [kvað ei mundi bila tröll at ljósta, *Res*. — [7]) yrpi, *W*, *756*, *H*, *Res*. — [8]) þá, *add. 756*. — [9]) *sic Reg.*; flivga, *W*, *756*. — [10]) sækja aptr í hönd hânum, *H*. — [11]) þat, *W*, *756*. — [12]) hamrinvm, *add. W*, *756*. — [13]) *om. W*, *756*. — [14]) mjótt, *H*. — [15]) gripvnvm, *W*; gripinum, *mend.*, *756*. — [16]) horn, *prave*, *756*. — [17]) veð feið, *W*; vedflet, *756*. — [18]) en, *add. W*, *756*.

vento secundo uti, posseque panni instar complicari et pro lubitu in sacculo condi. Tum Brokkus res a se fabricatas protulit: annulum Odini dedit, dicens, nona quaque nocte octo annulos pari gravitate ex eo destillaturos. Freyo aprum dedit, testatus, hunc posse per aëra et mare noctu interdiuque tanta ferri celeritate, ut quemcunque equum anteverteret: nunquam tam spissas reddi noctis mundive obscuri tenebras, quin fulgens juba lucem satis claram iter facienti circumfunderet. Tum Thori malleum dedit, docens, licere ei rem quamlibet obviam, quantavis magnitudine esset, malleo illæso petere: eminus conjectum nunquam a scopo aberraturum, nec unquam tam longe evolaturum, quin in manum rediturus esset: sique ipse optaret, tam brevi spatio contractum iri, ut condi intra sinum posset. Id inerat vitii, quod caput manubrii justo brevius erat. Censebant dii, malleum omnium rerum fabricatarum præstantissimum esse, in eoque summum esse præsidium contra Gigantes pruinosos; quare pignus nano adjudicarunt (nanum sponsione vicisse declararunt). Tum Lokius, pretio redimendi capitis oblato, quum nanus responderet dicens nullam ejus rei copiam fore: igitur prehende me, inquit. Ut vero prehendere eum voluit, jam longissime e conspectu aufugerat. Erant enim Lokio calcei, quibus usus aëra et maria percurrit. Itaque nanus a Thore petiit, ut eum comprehenderet. Ille sic fecit. Tum nanus caput Lokio præcidere paravit, at Lokius opposuit, eum capitis, non colli, jus habere;

— [19]) *om. W, 756.* — [20]) *sic Reg.;* æingi (eingi), *id., W, 756.* [21]) *ex cett.; excidit in Reg.* — [22]) *sic W;* vyðs, *Res.;* vitz, *Reg.;* uíst, *756.* — [23]) *a* [þá er hann mátti renna] *o. l., W, 756;* þá sem hann báru, *H.* — [24]) skal, *W, 756.* — [25]) *a* [höfut hans, *W, 756.* — [26]) ætti, *756.* — [27]) höfuðit, *W, 756.*

rauf[1] á vörrum Loka, ok vill rifa saman munninn[2], en knífrinn beit ekki[3]. þá mælti hann, at [betri[4] væri þar[5] alr bróður[6] hans, en jafnskjótt sem hann nefndi hann, þá var þar alrinn, ok [beit hann varrarnar[7]; rifjaði[8] hann saman varrarnar, ok[9] reif or æsunum. Sá þvengr, er muðrinn Loka var saman rifaðr[10], heitir Vartari[11].

36. Hèr heyrir[12] at gull er kennt til höfutbandsFullu, er orti Eyvindr skáldaspillir[13]:

Fullu skein á fjöllum
fallsól brávallar[14]
Ullar kjöls of allan
aldr Hákunar, skáldum.

37. Gull er kallat grátr Freyju, sem fyrr er sagt[15]. Svâ kvað Skúli þorsteinsson:

Margr[16] of hlaut of morgin
morðelds, þar er vær[17] felldum[18],
Freyju tár at fleiri,
fárbjóðr, at þar[19] várum[20].

Svâ sem kvað Einarr Skúlason:

þar er Mardallar milli,
meginhurðar[21], liggr skurða,
Gauts[22] berum galla þrúttinn[23],
grátr, dalreyðar látra[24].

---

[1]) ravfar, *W, 756.* — [2]) *a* [ætlar at rifa saman varir Loka ok vill stinga raufar fyri á vavrunum, *H.* — [3]) ei á, *H.* — [4]) betur, *756, Res.* — [5]) *a* [betr þar væri, *H.* — [6]) *sic W;* bróðir, *Reg., 756.* — [7]) *a* [*om. W, 756.* — [8]) rifaði, *W, 756.* — [9]) enn Loki, *H.* — [10]) *sic Reg.; W, 756;* með *add. W, 756, H.* — [11]) Vartán, *H.* — [12]) þú *add. H.* — [13]) Hkr. *hist.* Har. gráf. *Cap. 1.;* Fornm. s. I, 50, 2. — [14]) *sic Reg., W, U; in 756 non cernitur;* bráa vallar *dedit Rask.* — [15]) *Reliqua omittit H.* — [16]) *om. W.* — [17]) ver, *id., W;* hlyn, *U, i. e.* morðelds hlyn, *platanum gladii, pugnatorem, ut* farbjóðr, *oblator navis, pro*

quare nanus lorum cultrumque prehendit, ut pertusis labiis os Lokii consueret. Quum vero culter obtusus esset, ille locutus est, meliorem ad hanc rem esse subulam fratris; quam statim ut nomine nominaverat, adfuit illa, labiaque pertudit. Sic ille labia consuit, lorumque ex consutorum extremitatibus eripuit. Lorum, quo consutum os Lokii fuit, Vartarius vocatur.

36. Aurum ab tænia Fullæ denominatum esse, intelligi potest ex versibus sequentibus, quos composuit Eyvindus Skaldaspiller:

Sol, in fascia Fullæ nitens,
Hakonis omnem per ætatem
resplenduit poëtis in montibus,
Ulli navigium sustinentibus.

37. Aurum appellatur fletus Freyæ, uti antea dictum est[a]. Sic cecinit Skulius Thorsteinis filius:

Multis pugnatoribus, igni bellico noxam
inferentibus, mane diei eo plures
Freyæ lacrimæ sorte obtigerunt, quod virum
dejeceramus. Eo loco præsentes adfuimus.

Sic, ut cecinit Einar Skulii filius:

Gestamus noxam ingentis Odiniæ
tabulæ, campestris salmonis cubilibus
turgentem, Mardallæ lacrimis
inter* incisuras interjacentibus.

---

appellatione viri sumatur. — [18]) *sic U;* felldvmz, *Reg., W, 756; forte rectissime legitur* felldv, *dejecerant.* — [19]) *sic Reg., W;* því, *U.* — [20]) *in Reg. scriptum* vorvm. — [21]) megin vrð þar, *W.* — [22]) gauðs, *756.* — [23]) *sic Reg.;* þrútiun, *id., W.* — [24]) *hanc stropham om. U.*

a) vide supra pag. 337.

Ok hèr hefir Einarr enn kennt svâ Freyju, at kalla hana móður Hnossar eða[1] konu Óðs. Svâ segir hèr:

Eigi þverr fyrir augna
Óðs beðvinu Róða
ræfs[2], eignist[3] svâ[4], regni[5]
ramsvelli[6], konúngr elli.

Ok enn svâ[7]:

Hróðr-barni kná ek Hörnar,
hlutum dýran grip, stýra;
brandr þrymr gjálfr[8] á grandi
gullvíviðu[9] hlífar[10].
Sáðs, berr sinnar móður,
svans unni mèr Gunnar[11]
fóstrgæðandi Fróða[12],
Freys nipt brádriptir[13].

Hèr getr ok þess, at Freyju má [svâ kenna at kalla hana[14] systur Freys[15]. Ok enn svâ:

Nýt[16] buðumk[17], Njarðar dóttur,
nálægt[18] var þat, skála[19]
vel of hrósa ek því vísa,
varn sjávar öl, barni.

---

[1]) ok, *W*, *756*. — [2]) ræfr, *U*; refs, *756*. — [3]) *Reg.* eignisz; æigniz, *W*; eignezt, *756*; eignis, *U*. — [4]) sá, *is*, *W*, *U*, *i. e.* sá konúngr, *ille rex*; *vel scribe* sâ = so, svâ, *ut aliquoties infra.* — [5]) *in Reg. linea transversa literis* eg *superscripta est*, *ad indicandum sonum gutturalem literæ* g, *ut aliquoties supra. In chart. exemplari utroque loco vidi scriptum* regin *pro* regni, ɔ: regin = regn, *pluvia*, *cum* i *epenthetico*; *alias cogimur* regni *h. l. accipere pro* regn, *cum* i *paragogico*; *vix enim procedere puto*, τὸ þverr *pro impersonali cum dat. constructum accipere.*

In sequentibus Einar Freyam sic denominavit, ut eam matrem Hnossæ aut uxorem Odi appellaverit. Uti hoc loco:

Pluvia oculorum Odi
consortis non deficit firmam
glaciem tecti piratici. Ita
rex ad senectutem perveniat.

Et idem sic:

Inclytam Hornæ filiam regere
mihi contigit. Nacti sumus rem
pretiosam. Ignis maris permanet
in noxa clypei, auro revincta.
Freyi neptis gestat palpebrarum
nimbos matris suæ. Nutritor
oloris Bellonæ farinam
Frodii mihi largitus est.

Hoc loco id etiam memoratur, licere Freyam ita denominare, ut eam Freyi sororem appelles. Et sic porro:

Strenua pelagi tutela mihi obtulit
lancium nives. Hoc nuper accidit.
Collaudo istam Njördi filiæ prolem,
mihi a principe muneri datam.

---

[6]) ramsvel, *U.* — [7]) *Hæc et sequentem stropham om. U.* — [8]) þrvmir giálfs, *W, 756.* — [9]) *sic Reg., W, ubi tamen legi potest* gullin viðu; gullní viðr, *prave, 756.* — [10]) *sic conjeci;* hliþar, *Reg.;* hliðar, *W.* — [11]) grunnar, *756.* — [12]) fræða, *W, 756.* — [13]) *sic omnes;* braadriptir, *Rask.* — [14]) *a* [kalla, *W, 756.* — [15]) en nipt er systir, *add. H*β. — [16]) nýtt, *W, 756, ut referatur ad* barni *(accus. cum* i *paragogico).* — [17]) bvðvz, *W, 756;* bvþvmz, *U.* — [18]) *sic W, 756, U;* ne legt, *Reg.* — [19]) stala, *U.*

Hèr er hon köllut dóttir Njarðar. Ok enn svâ:

Gaf sá er erríng[1] ofrar
ógnprúðr Vana-brúðar
þíng[2] Vafaðar[3] þraungvir
þróttöflga[4] mèr dóttur[5].
Ríkr leiddi[6] mey mækis
mótvaldr á beið[7] skjaldi[8],
Gefnar glóðum drifna[9]
Gautreks[10] svana brautar.

Hèr er hon köllut Gefn ok Vana-brúðr. Til allra heita Freyju er rètt at kenna grátinn, ok kalla svâ gullit, ok á marga lund er þessum kenníngum breytt, kallat hagl [eða regn[11], eða jel[12], eða dropar eða skúrir, eða forsar augna hennar, eða kinna eða hlýra, eða brá eða hvarma.

38. Hèr má þat heyra, at kallat er [orð eða[13] rödd jötna gullit, svâ sem fyrr er sagt. Svâ kvað Bragi skáld:

þann átta ek vin vísarstan[14]
vaz rödd[15], en mèr baztan,
Ála undirkúlu[16]
óniðjoðan[17] þriðja.

Hann kallaði [vazta undirkúlu[18] steininn[19], en jötun Ála[20] steinsins, en gull rödd jötuns[21].

---

1) eining, *U.* — 2) þíngs, *U.* — 3) vafor loga, *U*, *quasi* vafrlogi *sit gladius.* — 4) *sic cett.;* þrott avfla, *Reg.* — 5) dóttir, *U.* — 6) leiþi, *U.* — 7) *sic Reg., W, 756, quod idem esse puto ac* beþ, *U.* — 8) skaldi, *W, 756, U.* — 9) drifnar, *756.* — 10) gautreiks, *U.* — 11) *a [om. W, 756.* — 12) *sic Reg.;* el, *cett.* — 13) *a [om. 756.* — 14) *sic Reg.;* verstan, *W, U;* vestan, *id., 756, pessimum, iniquissimum, inimicissimum (auro, ɔ: liberalissimum), quod prætulerim propter oppositionem inter* verstr (gulli) *et* baztr mèr. — 15) *sic W, 756;* vatzt rodd, *U;* vatz ravðla, *Reg.* — 16) undirkolu, *756.* — 17) *sic Reg.;* óniþjaþan, *id., U; vocem mihi ignotam derivavi a* niðr, *cognatus;* óniðraðan, *honestum, inclytum, celebrem, W, 756.* — 18) undirkolu, *756.* — 19) *a [sic resti-*

Hic appellatur filia Njördi. Et sic porro:

Bello animosus heros, qui, Odinis
conventum stipans, contentionem
excitat, Vanorum sponsæ gnatam,
robore præstantem, mihi donavit.
Potens ille auctor conventus
gladialis filiam Gevnæ, adspersam
prunis semitæ, Gotreki cygnis
tritæ, in lectum poëtæ deduxit.

Hoc loco appellatur Gevna et sponsa Vanorum. Lacrimas ad omnia Freyæ nomina adcommodare licet, aurumque hoc modo circumscribere. Quæ denominationes multis modis variari solent, appellando grandinem aut pluviam, aut nimbum aut guttas aut imbres aut torrentes oculorum ejus, vel genarum vel temporum, vel ciliorum vel palpebrarum.

38. Hic intelligi potest, aurum appellari sermonem sive vocem gigantum, ut antea dictum est. Sic Bragius poëta cecinit:

Eum tertium habui amicum
non cognatum, vocis Alii, globosa
oceani fundamenta habitantis,
gnarissimum, mihi vero optimum.

Lapidem appellavit tuber oceani fundamenti loco jactum, gigantem vero Alium lapidis, aurum autem vocem gigantis.

---

tuimus pro stein vazta undirk. steininu (steinninn, *Reg.*), *quod habent Reg., W, 756;* Hann kallar sæinn vazta undir kvlo, *U.* — [20]) *sic W, 756;* Asa, *Reg.* — [21]) *Codices membrann. W et 756 omittunt capp. quæ sequuntur, 39-42., et ad denominationem auri, quæ est* Kraka sáð, *etc., transgrediuntur; sed in W hæc capita in sex foliis chartaceis, manu ut videtur seculi xvij, et, ut ex ductu literarum et modo scribendi concludimus, danica, fortasse curante Ol. Wormio, exarata sunt. Lectiones inde desumtæ hic notantur Wchart. U paucis verbis has auri denominationes perstringit, et ad ultimas strophas capitis 43. transit.*

39. Sú er sök til þess at gull er kallat otrgjöld: svâ er sagt, at þrír[1] Æsir fóru [at kanna heim allan[2], Óðinn ok Loki ok Hönir; þeir komu at á nokkvorri, ok gengu með ánni til fors nokkvors, ok við forsinn var otr einn, ok hafði tekit lax or forsinum [ok át blundandi[3]. Þá tók Loki upp stein, ok kastaði at otrinum, ok laust í höfut honum[4]; þá hrósaði Loki veiði sinni, at hann hefði veitt í einu höggvi otr ok lax: tóku þeir þá laxinn ok otrinn ok báru með sèr, komu [þá at bæ nokkvorum[5] ok gengu inn, en sá búandi er nefndr Hreiðmarr, er þar bjó, hann var mikill fyrir sèr ok mjök fjölkunnigr, beiddust Æsir at hafa þar náttstað, ok kvóðust hafa með sèr vist ærna, ok sýndu búandanum veiði sína. En er Hreiðmarr sá otrinn, þá kallaði hann sonu sína Fâfni ok Regin[6], ok segir, at Ótr bróðir þeirra var drepinn, ok svâ hverir þat höfðu gert[7]. Nú gánga[8] þeir feðgar at Ásunum, ok taka þá höndum ok binda, ok segja þá um otrinn, at hann var sonr Hreiðmars. Æsir bjóða fyrir sik fjörlaustn, svâ mikit fè sem Hreiðmarr sjálfr vill á kveða[9], ok varð þat at sætt með þeim, ok bundit svardögum. Þá var otrinn fleginn, tók Hreiðmarr otrbelginn ok mælti við þá, at þeir skulu fylla belginn af rauðu gulli, ok svâ hylja hann allan, ok svâ skal þat vera at sætt þeirra. Þá sendi Óðinn Loka í[10] Svartálfaheim, ok kom hann til dvergs þess er heitir Andvari[11], hann var fiskr í vatni, ok tók Loki

---

1) *sic H, Rask.*; þá er, *Reg.*; þá, *W chart.* — 2) *a [* heiman, *H.* — 3) *a [om. H.* — 4) ok hafði hann þegar bana, *add. H.* — 5) *a [* at kvelldi til bæjar nokkvrs, *Wchart.* — 6) Reiginn og Sofne, *Wchart.* — 7) *add. H:* Otr hafði verit veiðimaðr mikill ok umfram aðra menn, ok var í oturs líki ok var innan [jafnan?] á ánni ok bar upp fiska með munni sèr ok færði föðr sínum, ok var honum þat mikill styrkr; því þótti Hreiðmari

39. Hæc caussa est, cur aurum appelletur multa pro cæde lutræ. Tradunt, tres Asas, Odinem, Lokium et Hœnerem iter ad lustrandum totum terrarum orbem fecisse. Qui ad amnem quendam delati, adverso flumine successerunt ad catarractam aliquam, juxta quam aderat lutra, quæ captum e catarracta salmonem clausis oculis comedebat. Hic Lokius sublatum lapidem in lutram conjecit caputque ejus percussit, captura triumphans, quod uno ictu lutram et salmonem cepisset. Dein sumtos salmonem et lutram secum asportarunt; venerunt ad villam quandam, ædesque ingressi sunt. Hreidmar nomen erat colono, ibi habitanti; is magnæ strenuitatis erat et magiæ perquam peritus. Hoc loco Asæ nocturnum hospitium petierunt, se satis viatici secum habere significantes, capturamque hero ostenderunt. Hreidmar, conspecta lutra, filios Fafnerem et Reginem advocat; ostendit, Oturem (Lutram) fratrem eorum interfectum esse, et qui fecissent docet. Hinc pater ac filii Asas adgressi comprehendunt, vinculis colligant; declarant, Lutram esse filium Hreidmaris. Asæ vitæ redimendæ gratia tantum pecuniæ offerunt, quantum ipse Hreidmar constituere velit. Hoc pacto reconciliatio inter eos facta, interpositoque jurejurando firmata est. Mox lutra excoriata; cujus pelle sumta, Hreidmar eos allocutus jussit pellem rubro auro complere totamque contegere, hanc solam gratiæ reconciliandæ conditionem proponens. Tum Odin Lokium in mundum Svartalvorum misit. Qui delatus ad nanum, nomine Andvarium, qui forma piscis in aquis degebat, hunc com-

skaði mikill eptir sun sinn. — [8]) *sic Wchart.*, ***Rask.***; gangi, *Reg.* — [9]) v. hafa ok ákveða, *W chart.* — [10]) ofan í, *H.* — [11]) *sic in sequentibus Reg.*, *sed h. l.* Andþvari; Andvari hèt, *W chart. et Edd. ant.*

hann höndum, ok lagði á hann fjörlausn al*l*t gull þat er hann átti í steini sínum; ok er þeir koma í steinin*n*, þá bar dvergrinn fram allt gull þat er hann átti, ok var þat allmikit fè. þá svipti dvergrinn undir hönd sèr einum litlum gullbaug[1], þa*t* sá Loki ok bað hann fram láta bauginn. Dvergrinn bað hann [taka eigi af sèr bauginn[2], ok lèzt mega [æxla sèr fè af bauginum[3] ef hann hèldi. Loki kvað hann eigi skyldu hafa einn penníng eptir, ok tók bauginn af honum ok gekk út; en dvergrinn mælti, at sá baugr skyldi [vera hverjum höfuðs bani er átti[4]. — Loki segir, [at honum þótti þat vel, ok sagði at þat skyldi haldast mega fyrir því sá formáli, at hann skyldi flytja þeim til eyrna er þá tæki við[5]. Fór hann braut[6] til Hreiðmars, ok sýndi Óðni gullit, en er hann sá bauginn þá sýndist honum[7] fagr, ok tók hann af fènu, [en greiddi Hreiðmari gullit[8]. þá fylldi hann[9] otrbelginn sem mest mátti hann, ok setti upp, er fullr var; gekk þá Óðinn til, ok skyldi hylja belginn með gullinu, ok þá mælti hann við Hreiðmar, at hann skal sjá[10] hvárt belgrinn er þá allr hulðr; en Hreiðmarr leit til ok hugði at vandliga, ok sá eitt grana hár, ok bað þat[11] hylja, en at öðrum kosti væri lokit[12] sætt þeirra. þá dró Óðinn fram bauginn, ok hulði grana hárit, ok sagði, at þá [voru þeir lausir[13] frá otrgjöldunum. En er Óðinn hafði tekit geir sinn, en Loki skúa sína, [ok þurptu þá[14] ekki at óttast, þá mælti Loki, at þat skyldi haldast er Andvari hafði mælt: at sá baugr [ok þat gull[15] skyldi verða þess bani er átti[16], ok hèlzt[17] þat síðan.

[1]) baugi, *H.* — [2]) *a* [*in Reg. minus accurate scripta:* taka eigi af sèr bavginn taka, *punctis sive signis transponendi vocabulis* af *et* bavginn *suprascriptis, quasi voluerit:* bað h. eigi bauginn af sèr taka. — [3]) *a* [æskja sèr fjár af baugnum, *Wchart.* — [4]) *a* [verða at bana þeim er ætti, *H.* — [5]) *a* [þat haldaz mega, sá einn myndi viðtaka, *H.* — [6]) í bravt, *Reg., puncto li-*

prehensum coëgit, omne aurum, quod in saxea domo sua possideret, vitæ redimendæ gratia expendere. Quum saxeam domum intrassent, nanus omne quod ei erat aurum, ingentem pecuniæ vim, protulit. Quem quum Lokius animadverteret parvulum annulum aureum alæ suæ subjicere, tradere hunc jussit. Nanus orare, ne hunc annulum sibi eriperet, significans, se, si retineret, posse ex hoc annulo accessionem sibi facere pecuniæ. Lokius declarans, ei ne unum quidem numulum reliquum fore, eum annulo spoliavit atque exiit, denuntiante nano, hunc annulum cuique, qui eum possideret, capitali exitio fore. Lokius ista sibi bene placere significavit, addens, se hæc verba, quo magis rata fierent, ad aures ejus, qui mox accepturus annulum esset, perlaturum. Reversus ad Hreidmarem, aurum Odini ostendit, qui conspecti annuli pulchritudine captus, eum de pecunia exemit, reliquum auri Hreidmari pependit. Hic quum pellem lutræ quam potuit maxime complesset, completamque erexisset, accessit Odin, pellem auro contecturus; quo facto Hreidmarem inspicere pellem, an tota esset contecta, jussit. Inspiciens Hreidmar, quum animum diligenter advertisset, vidit unum pilum labiorum, quem contegi jussit, alioquin eorum pacificationi finem futurum. Itaque promit Odin annulum, pilum labiorum contegit, ipsosque multa pro cæde lutræ tum expensa solutos esse declarat. Quum vero Odin hastam, Lokius calceos suos recepisset, neque esset cur metuerent: Lokius dicta Andvarii rata esse jussit, nempe hunc annulum hocque

teræ í *subscripto.* — 7) hann ærit, *add. H.* — 8) *a* [*om. H.* — 9) Hreiðmarr fylldi nú, *H.* — 10) skoða, *H*; gánga til og sjá, *W chart.* — 11) *sic omnes.* — 12) rofin, *W chart.* — 13) *a* [var hann laus, *H.* — 14) *a* [þurftu þeir, *H.* — 15) *a* [*om. H.* — 16) ætti, *H.* — 17) þat helltz þat (*ultimum* þat *supra lineam*), *Reg.*

Nú er þat sagt, [*af* hverju[1] gull er otrgjöld kallat, eða nauðgjald Ásanna, eða rógmálmr.

40. Hvat er fleira[2] at segja frá gullinu? Hreiðmarr tók þá gullit at sonargjöldum, en Fâfnir[3] ok Reginn beiddust [af nokkvors[4] í bróðurgjöld. Hreiðmarr [unni þeim enskis penníngs af gullinu. Þat varð[5] úráð þeirra bræðra, at þeir drápu föður sinn til gullsins. Þá beiddist Reginn, at Fâfnir skyldi skipta gullinu í helmínga með þeim. Fâfnir svarar svâ, at lítil vân var, at hann mundi miðla gullit[6] við bróður sinn, er hann drap föður sinn til gullsins, ok bað Regin fara braut, en at öðrum kosti mundi hann fara sem Hreiðmarr. Fâfnir hafði þá tekit hjálm, er Hreiðmarr hafði átt, ok setti á höfut sèr, er kallaðr var ægis-hjálmr, er öll kvikvendi hræðast er sjá, ok sverð þat, er Hrotti heitir. [Reginn hafði þat sverð, er Refill er kallaðr, flýði hann þá braut, en Fâfnir[7] fór upp á Gnítaheiði, ok gerði sèr þar ból, ok brást í orms líki, ok lagðist á gullit[8].

Reginn fór þá til Hjálpreks konúngs á Þjóði, ok gerðist þar smiðr hans; þá tók hann þar til fóstrs Sigurð, son Sigmundar, sonar Völsúngs, ok son Hjördísar, dóttur Eylima. Sigurðr var ágætastr allra herkonúnga af ætt ok afli ok hug; Reginn sagði honum til hvar Fafnir lá á gullinu, ok eggjaði hann at sækja gullit. Þá gerði Reginn sverð (þat er Gramr[9]), at svâ hvast var, at Sigurðr brá niðr í rennanda vatn, ok tók í sundr ullarlagð, er rak fyrir strauminum at sverðsegginni. Þvínæst klauf Sigurðr

[1]) *a* [því, *H.* — [2]) meira, *H.* — [3]) Fofnir, *W chart. ubique in sequentibus.* — [4]) *a* [nokkurs af fènu, *H.* — [5]) *a* [synjaði þverlega, þá varð þat, *H.* — [6]) gulli, *W chart.* — [7]) *hæc a* [*om. H.* — [8]) ok hèr af er þat svâ viða við hann kennt, *add. H.* — [9]) heitir, *add. W chart.*

aurum ei, qui possideret, exitio fore. Quod ab eo tempore ratum fuit. Nunc expositum est, cur aurum appelletur multa lutræ, multa coacta Asarum, metallum dissidiorum.

40. Quæ sunt plura de auro memoratu digna? Quum Hreidmar aurum, tanquam multam pro cæde filii, occupasset, Fafner ac Regin partem sibi pro cæde fratris debitam postularunt. Quibus quum ne unum quidem auri numulum concedere vellet Hreidmar, illi id flagitii admiserunt, ut patrem auri ergo interficerent. Quo facto Regin, ut aurum in duas partes inter eos divideretur, postulavit. Fafner sic reposuit, exiguam esse spem, fore ut aurum cum fratre communicaret, qui patrem ad id potiundum e medio sustulisset; abire Reginem jussit, aliter eadem, qua Hreidmarem, sorte usurum. Tum Fafner occupaverat capitique imposuerat galeam, quæ Hreidmari fuerat, dictam Terroris galeam, qua visa omnia animalia terrore percellentur: et gladium, qui Hrottius dicitur. Regin, qui gladio utebatur, Revile dicto, aufugit; Fafner vero in saltum Gnitensem evasit, ibi lustrum sibi condidit, et in serpentem conversus auro incubuit.

Regin ad Hjalprekum, regem Thiodensem, concessit, et sub ejus auspiciis fabricam exercuit. Mox ibi educandum suscepit Sigurdum, filium Sigmundi Völsungidæ et Hjördisæ Eylimii filiæ, omnium regulórum bellatorum generis præstantia, viriumque et animi magnitudine excellentissimum. Huic Regin locum, ubi Fafner auro incubaret, indicavit, hortatus, ut aurum inde auferret. Tum Regin gladium fabricatus est, Gramum dictum, qui adeo acutus erat, ut ab Sigurdo in aquam fluentem demissus, villum lanæ, secundo flumine in adversam aciem delatum, dissecaret. Eodem gladio Sigurdus incudem

steðja Regins ofan í stokkinn með sverðinu. Eptir þat fóru þeir Sigurðr ok Reginn á Gnítaheiði; þá grófSigurðr gröf á veg Fâfnis, ok settist þar í. En er Fâfnir skreið til vatns, ok hann kom yfir gröfna, þá lagði Sigurðr sverðinu í gögnum hann, ok var þat hans bani. Kom þá Reginn at, ok sagði at hann hefði drepit bróður hans, ok bauð honum þat at sætt, at hann skyldi taka hjarta Fâfnis og steikja við eld, en Reginn lagðist niðr ok drakk blóð Fâfnis, ok lagðist at sofa. En er Sigurðr steikði hjartað, ok hann hugði at fullsteikt mundi, ok tók á fingrinum, hve hart var: en er frauðit[1] rann or hjartanu á fingrinn, þá brann hann, ok drap fingrinum í munn sèr; en er hjartablóðit kom á túnguna, þá kunni hann fugls rödd, ok skildi hvat igðurnar sögðu, er sátu í viðnum; þá mælti ein:

þar sitr Sigurðr,
sveita stokkinn,
Fâfnis hjarta
við funa steikir:
spakr þætti mèr
spillir bauga,
ef fjörsega
fránan æti[2].

þar liggr Reginn (kvað önnur)
ræðr um við sik,
vill tæla mög[3]
þann er trúir hânum:
berr af reiði
raung orð saman,

[1]) froða, *W chart.* — [2]) *sic Rask., eddam antiqu. secutus;* ætti, *Reg., W chart.* — [3]) vill t. þann, sem trúir h., *W chart. Hæc habet Hβ:* Gull heitir dýna, land, braut, beðr, ból Fafnis ok allra orma.

Reginis in trabeculam usque discidit. Post hæc Sigurdus ac Regin in saltum Gnitensem profecti sunt. Hic Sigurdus qua Fafneri eundum erat, fossam percussit, in eaque consedit. Ubi vero Fafner aquatum repsit, super fossam perreptantem Sigurdus gladio transfixit, quod (vulnus) ei mortis caussa extitit. Superveniens Regin significat, fratrem suum ab eo interfectum, pacisque conditiones proponit, ut exsectum cor Fafneris igni torreret; ipse vero decubuit, sanguinem Fafneris hausit, et ad quiescendum recubuit. Interea Sigurdus in assando corde occupatus, quum animum adverteret, an satis tostum esset, admotoque digito duritiem cordis tentaret, digitum ebulliente cordis humore tactum adustumque ori indidit, tactaque cordis sanguine lingua, avium vocis peritus factus intellexit, quid psittæ arborum ramis insidentes loquebantnr. Quarum una:

Ibi sedet Sigurdus
sanguine circumspersus,
cor Fafneris
ad ignem assat;
sagax mihi videretur
violator annulorum,
si vitæ pulpam (cor)
nitentem comederet.

Ibi cubat Regin (cecinit altera)
deliberat secum,
decipere vult hominem,
qui ei fidem habet:
congerit ex iracundia
injustas caussas,

vill bölva smiðr
bróður hefna.

Þá gekk Sigurðr til Regins ok drap hann, en síðan til hests síns, er Grani heitir, ok reið til þess er hann kom til bóls Fâfnis, tók þá upp gullit, ok batt í klyfjar, ok lagði upp á bak Grana, ok steig upp sjálfr, ok reið þá leið sína. Nú er þat sagt, hver saga [er til þess, *er* gullit er[1] kallat ból eða bygð Fâfnis[2], eða málmr Gníta-heiðar eða byrðr Grana[3].

41. Þá reið Sigurðr, til þess er hann fann á fjallinu hús; þar svaf inni ein kona, ok hafði sú hjálm ok brynju; hann brá sverðinu ok reist brynjuna af henni, þá vaknaði hon, ok nefndist Hildr; hon er köllut Brynhildr, ok var Valkyrja. Sigurðr reið þaðan ok kom til þess konúngs er Gjúki hèt, kona hans er nefnd Grímhildr, börn þeirra voru þau: Gunnarr, Högni, Guðrún, Guðný; Gotthormr var stjúpsonr Gjúka. Þar dvalðist Sigurðr lánga hríð, þá fèkk hann Guðrúnar Gjúkadóttur, en Gunnarr ok Högni sórust í bræðralag við Sigurð. Því næst fóru þeir Sigurðr ok Gjúkasynir at biðja Gunnari konu, til Atla Buðlasonar, Brynhildar systur hans: hon sat á Hindafjalli, ok var um sal hennar vafrlogi, en hon hafði þess heit strengt[4], at eiga þann einn mann, er þorði at ríða vafrloga*n*n. Þá riðu þeir Sigurðr ok Gjúkúngar (þeir eru ok kallaðir Niflúngar) upp á fjallit, ok skyldi þá Gunnarr ríða vafrloga*n*n; hann átti hest þann er Goti heitir, en sá hestr þorði eigi at hla*u*pa í eldinn. Þá skiptu þeir litum Sigurðr ok Gunn-

[1]) *a* [til er þess gvllit er, *Reg. mend.* — [2]) Sigurðr son Sigmundar konúngs Vavlsúngssonar, sem síðar er nefndr Sigurðr Fâfnisbani ok Sigurðr sveinn, hann reið á Gnítaheiði at áeggjan Regins, ok drap Fâfni ok reiddi síðan gullit á hestinum Grana, hvar af þat

cupit malorum artifex
fratrem ulcisci[a].

Tum Sigurdus ad Reginem accessit eumque interfecit; dein conscenso equo suo, qui Granius dicitur, ad lustrum Fafneris vectus, aurum sustulit et in sarcinas colligavit, quibus in tergum Granii impositis ipse equum conscendit, et quo intenderat perrexit. Nunc relata narratio est, quæ rationem continet, cur aurum appelletur lustrum aut sedes Fafneris aut metallum saltûs Gnitensis aut sarcina Granii.

41. Sigurdus equitare perrexit, donec ædem aliquam in monte reperit, in qua mulier quædam, galea loricaque armata, dormiebat. Ille gladium destrinxit, eamque dissecta lorica exuit. Quo facto expergefacta Hildam se nominavit; eadem vocata est Brynhilda, bellonaque fuit. Vectus inde Sigurdus ad regem venit, cui Giukio nomen. Hujus uxor nominata est Grimhilda; liberi eorum erant: Gunnar, Högnius, Gudruna, Gudnya; privignus Giukii erat Guttormus. Eo loco Sigurdus diu commoratus est, quo temporis spatio Gudrunam Giukii filiam uxorem duxit, cum ipso vero Gunnar et Högnius fraternam societatem jurejurando sanciverunt. Mox Sigurdus ac Giukii filii ad Atlium Budlii filium se contulerunt, Brynhildam sororem ejus Gunnari uxorem conciliaturi. Ea in monte Hindæo (cervarum) sedem habuit, circaque palatium ejus flamma mobilis circumdata erat; votum autem voverat, ei soli viro nupturam, qui mobilem flammam equo pervehi auderet. Sigurdus et Giukiadæ, qui et Niflungi appellantur,

---

hefir þá viðkenníng at heita Grana byrði, *H*. — [3]) skattr ok rógr Niflúnga, *add. H* β. — [4]) strengt þat heit, *W chart.*

a) Vide *Fáfnismál*, str. 32. 33.

arr, ok svâ nöfnum[1]; því at Grani vildi undir aungum manni gânga nema Sigurði. Þá hljóp Sigurðr á Grana ok reið vafrlogan*n*. Þat kveld gekk hann at brúðlaupi með Brynhildi; en er þau kvomu í sæing, þá dró hann sverðit Gram or sliðrum, ok lagði í milli þeirra. En at morni, þá er hann stóð upp ok klæddi sik, þá gaf hann Brynhildi at línfè gullbauginn, þann er[2] Loki hafði tekit af Andvara, en tók af henni annan baug til minja. Sigurðr hljóp þá á hest sinn, ok reið til fèlaga sinna; skipta þeir Gunnarr þá aptr litum, ok fóru aptr til Gjúka með Brynhildi. Sigurðr átti ij börn með Guðrúnu: Sigmund ok Svanhildi.

Þat var eitt sinn, at Brynhildr og Guðrún gengu til vatns at bleikja hadda sína; þá er þær komu til árinnar, þá óð Brynhildr út á ána frá landi ok mælti, at hon vildi eigi bera í höfut sèr þat vatn, er rynni or hári Guðrúnu, því at hon átti búanda hugaðan betr. Þá gekk Guðrún á ána eptir henni, ok sagði, at hon mátti fyrir því þvâ ofarr sinn hadd í ánni; at hon átti þann mann, er [eigi *Gunnarr*[3] ok[4] engi annarr í veröldu[5] var jafnfrækn, því at hann vâ Fâfni ok Regin, ok tók arf eptir báða þá. Þá svarar Brynhildr: meira var þat vert, er Gunnarr reið vaforlogan*n*[6], en Sigurðr þorði eigi. Þá hló Guðrún ok mælti: ætlar þú at Gunnarr riði vaforlogan*n*[7]? Sá ætla ek at gengi í rekkju hjá þèr, er mèr gaf gullbaug þenna; en sá gullbaugr, er þú hefir á hendi, ok þú þátt at línfè, hann er

---

1) vopnvm, *W chart.* — 2) hann tók á Gnítaheiði, en, *add. W chart.* — 3) *sic dedit Rask.*; *a* [ei mundi síðr, *Res.* — *In Reg. quasi* vG *scriptum, cum linea transversa priori literæ suprascripta; vox hæc alia manu exarata esse videtur.* — 4) *a* [*om. W chart.* — 5) *Hic incipit fragmentum membran. A. Magn. 1eß. Fol., in literis* (veröl)ldu. — 6) vafurlogan, *1eß.* — 7) vofurlogan, *1eß.*

in montem vecti sunt, tumque decretum est, ut Gunnar per mobilem flammam equitaret. Ei equus erat, Gotius dictus. Qui equus quum in ignem se inferre non auderet, Sigurdus et Gunnar externam speciem itemque nomina inter se commutarunt; Granius enim nullo nisi Sigurdo insidente progredi voluit. Itaque Sigurdus conscenso Granio per flammam mobilem vectus est. Eadem vespera nuptias cum Brynhilda contraxit; quum vero lectum conscendissent, gladium Gramum vagina nudatum inter ipsos (se et illam) interposuit. Mane proxime insequenti, quum surrexisset ac se vestibus induisset, annulum aureum, quem Andvario extorserat Lokius, in pignus tori genialis dedit, alio ab ea annulo in monimentum recepto. Quo facto Sigurdus in equum suum insiliit et ad socios suos revectus est; iterumque forma cum Gunnare permutata, Brynhildam secum ducentes ad Giukium redierunt. Sigurdus ex Gudruna duos liberos, Sigmundum et Svanhildam, procreavit.

Accidit aliquando, ut Brynhilda et Gudruna descenderent ad aquam, capillamenta sua lavaturæ. Quum venerant ad amnem, Brynhilda in aquas procedebat longius a ripa, causata, nolle se aquam, quæ e coma Gudrunæ defluxisset, in caput suum infundere, se enim habere virum majori præditum animi fortitudine. Gudruna post eam in flumen progressa significavit, ideo licere sibi capillamentum suum in superiori flumine lavare, quod virum haberet, quem neque (Gunnar), neque alius quisquam usquam terrarum fortitudine æquaret: ille enim (inquit) Fafnerem et Reginem occidit, et utriusque hereditate potitus est. Cui Brynhilda: majoris fuit, quod Gunnar flammam mobilem pervectus est, quum Sigurdus non auderet. Hic

kallaðr Andvaranautr, ok ætlak at eigi sótti Gunnarr hann á Gnítaheiði. Þá þagnaði Brynhildr ok gekk heim. Eptir þat eggjaði hon Gunnar ok Högna at drepa Sigurð, en fyrir því at þeir voru eiðsvarar Sigurðar, þá eggjuðu þeir til Gotthorm bróður sinn at drepa Sigurð; hann lagði Sigurð sverði í gögnum sofanda; en er hann fèkk sárit, þá kastaði hann sverðinu Gram eptir honum, svå at sundr sneið í miðju manninn. Þar fèll Sigurðr ok sonr hans þrèvetr, *er* Sigmundr hèt, er þeir drápu. Eptir þat lagði Brynhildr sik sverði[1], ok var hon brend með Sigurði. En Gunnarr ok Högni tóku þá Fåfnisarf ok Andvaranaut, og rèðu þá löndum[2].

42. Atli konúngr Buðlason, bróðir Brynhildar, fèkk þá Guðrúnar, er Sigurðr hafði átta, ok áttu þau börn. Atli konúngr bauð til sín Gunnari ok Högna, en þeir fóru at heimboðinu. En áðr þeir fóru heiman þá fálu þeir gullit Fåfnisarf í Rín, ok hefir þat gull aldri síðan fundizt. En Atli[3] konúngr hafði þar lið fyrir, ok barðist við Gunnar ok Högna, ok urðu þeir handteknir, lèt Atli konúngr skera hjarta or Högna kykvum, var þat hans bani. Gunnari lèt hann kasta í ormgarð, en honum var fengin leynilega[4] harpa, ok sló hann með tánum, þvíat hendr hans voru bundnar, svå at allir ormarnir sofnuðu, nema sú naðra, er rendi at honum, ok hjó svå fyrir flagbrjóskit[5], at hon steypði höfðinu inn í holit, ok hángði[6] hon á lifrinni þar til er hann dó. Gunnarr ok Högni eru kallaðir

---

[1]) ígegnvm, *add. W chart.* — [2]) *Hic 1eß addit:* Eptir Sigurð svein lifði eptir dóttir, er Áslaug hèt; hon var upp fædd at Heimis í Hlymdölum, *etc., v. infra pag. 370, usque ad*: sakaði eigi eitur þótt vtan kvæmi á þá bera. — [3]) *Reg. h. l.* Attli. — [4]) *uncis inclusit, W chart.* — [5]) *sic W chart.*; flagbrióskat, *Reg.*; flagbrjoskað, *1eß*. — [6]) *sic Reg., 1eß*; hèck, *W chart.*

Gudruna risit et locuta est: tunc putas Gunnarem per flammam mobilem equitasse? Ego vero puto, lectum tecum communicasse virum, qui mihi hunce annulum aureum dedit. Is autem annulus aureus, quem manu gestas, quemque in pignus tori genialis accepisti, ille appellatur peculium Andvarii, quem equidem ab Gunnare ex saltu Gnitensi arcessitum non puto. Hic tacere Brynhilda et regredi domum. Post hæc Gunnarem et Högnium ad interficiendum Sigurdum stimulavit; sed quum hi amicitiam Sigurdo jurassent, Guttormum fratrem in necem Sigurdi instigarunt, isque dormientem Sigurdum gladio transfodit. Qui ut accepit plagam, gladium Gramum in regredientem percussorem conjecit tanta vi, ut homo medius dissecaretur. Ibidem loci cecidit Sigurdus cum filio trimulo, Sigmundo, quem occiderunt. Post hæc Brynhilda se ipsa gladio transfixit et una cum Sigurdo cremata est. Gunnar autem et Högnius, hereditate Fafneriana et annulo Andvariano potiti, provinciis imperarunt.

42. Rex Atlius Budlii filius, frater Brynhildæ, Gudrunam, quam Sigurdus in matrimonio habuerat, uxorem duxit, et ex ea liberos suscepit. Rex Atlius Gunnarem et Högnium ad se invitavit; qui invitati domo profecti sunt. Ante vero quam domo proficiscerentur, aurum, hereditatem Fafnerianam, in Rheno occuluerunt, quod aurum ab eo inde tempore nunquam repertum est. Rex Atlius, qui ante adventum eorum copias contraxerat, commisso prœlio Gunnarem et Högnium vivos cepit. Högnio vivo cor exsecari jussit, quo exstinctus est: Gunnarem in carcerem venenatis serpentibus plenum conjecit. Hic citharam clam sibi traditam, quum manus ejus ligatæ essent, digitis pedum ita percussit, ut omnes serpentes somno

Niflúngar ok Gjúkúngar; fyrir því er gull kallat Niflúnga skattr eða arfr[1]. Litlu síðarr drap Guðrún två sonu sína, ok lèt gera með gulli ok silfri borðker af hausum þeirra, ok þá var gert erfi Niflúnga. At þeirri veizlu lèt Guðrún skenkja Atla konúngi með þeim borðkerum mjöð, ok var blandit við blóði sveinanna, en hjörtu þeirra lèt hon steikja, ok fá konúngi at eta; en er þat var gert, þá sagði hon honum sjálfum með mörgum ófögrum orðum. Eigi skorti þar áfengan[2] mjöð, svå at flest fólk sofnaði þar sem sat. Á þeirri nótt gekk hon til konúngs, er hann svaf, ok með henni sonr Högna, ok vågu at honum[3]; þat var hans bani. Þá skutu þau eldi á höllina, ok brann þat fólk er þar var inni. Eptir þat fór hon til sjóvar, ok hljóp á sæinn, ok vildi týna sèr, en hana rak yfir fjörðinn, kom þá á þat land er átti Jónakr konúngr. En er hann sá hana, tók hann hana til sín ok fèkk hennar; áttu þau iij sonu, er svå hètu[4]: Sörli, Hamðir, Erpr; þeir voru allir svartir sem hrafn á hárs lit, sem Gunnarr ok Högni ok aðrir Niflúngar.

Þar fæddist upp Svanhildr, dóttir Sigurðar sveins, hon var allra kvenna fegurst[5]. Þat spurði Jórmunrekkr[6] konúngr hinn ríki; hann sendi son sinn Randve[7] at biðja hennar sèr til handa. En er hann kom til Jónakrs[8], þá var Svanhildr seld honum í hendr; skyldi hann færa hana Jórmunrekk. Þá sagði Bikki[9], at þat var betr fallit, at Randver[10]

---

1) item Rínar málmr ok Niflúnga rógr, *add. Res.* -- 2) *sic 1eß, Wchart., Res., et Reg. cum siglo* (afeng̈), *quod Rask. legit* afenginn. — 3) þar er hann sat, *add. 1eß.* — 4) *sic Res., Rask.*; heita, *W chart., 1eß.* — 5) frægst, *1eß.* — 6) Jórmunrekr, *W chart. (ubique)*; Ermenrekr, *ubique, 1eß.* — 7) Randver, *Wchart.* — 8) Jonakrsborgar, *1eß.* — 9) jarl, *add. 1eß*; ráðgjafi konúngs, *add. Res.* — 10) Randverr, *h. l. Reg.*

sopirentur, præter eam lacertam, quæ impetu in eum facto abdomen percussit sic, ut capite in cavitatem pectoris inserto ex jecinore penderet, donec ille exspirasset. Gunnar et Högnius appellati sunt Niflungi et Gjukungi; quam ob rem aurum appellatur thesaurus aut hereditas Niflungorum. Paulo post Gudruna duos filios suos interfecit, et ex calvis eorum vasa mensaria conficienda auroque et argento ornanda curavit. Tumque exsequiæ Niflungorum celebratæ sunt. Eo convivio Gudruna ex vasis ante memoratis mulsum sanguine filiorum commixtum regi Atlio infundi, assataque eorum corda apponi comedenda jussit. Quo facto ipsa ipsi rem narravit, multa dira verba adjiciens. Ibidem mulsi inebriantis copia non defuit, ut plerique quo loco consedissent somno sopirentur. Eadem nocte, filio Högnio comitata, eo accessit, quo loco rex dormiebat, hique cum ferro impetiverunt, quæ res ei necis caussa extitit. Mox ignem aulæ injecerunt; quotquot intus erant homines, incendio absumti. Post hæc illa ad litus descendit, et sponte peritura in mare desiliit, sed æstu trans sinum acta ejectaque est in terram, quæ regi Jonakero fuit; qui visam recepit et secum matrimonio junxit. Ex his nati tres filii, quorum nomina fuere Sörlius, Hamder, Erpus. Quibus omnibus, uti Gunnari et Högnio ceterisque Niflungis, comæ color corvi instar niger fuit.

Eo loco Svanhilda, filia Sigurdi sveinis (juvenis), quæ ceteras feminas venustate superabat, educata est. Cujus pulchritudinis fama permotus rex Jormunrekus ille potens, filium Randverem misit, ut eam sibi peteret uxorem. Qui quum ad Jonakerum venisset, Svanhilda ei in manus tradita est, ut eam ad Jormunrekum deduceret. Sed monuit

ætti Svanhildi, er hann var úngr ok bæði þau, en Jórmunrekkr var gamall. Þetta ráð líkaði þeim vel enum úngum mönnum. Því næst sagði Bikki[1] þetta konúngi. Þá lèt Jórmunrekkr konúngr taka son sinn ok leiða til gálga; þá tók Randver hauk sinn ok plokkaði af fjaðrarnar, ok bað senda feðr sínum; þá var hann hengdr. En er Jórmunrekkr konúngr sá haukinn, þá kom honum í hug, at svâ sem haukrinn var úfleygr ok fjaðrlauss, ok[2] svâ var ríki hans úfært, er hann var gamall ok sonlauss[3]. [Þá lèt Jórmunrekkr konúngr, er hann[4] reið or skógi frá veiðum með hirð sína, en Svanhildr drottníng sat at haddbliki: þá riðu þeir á hana, ok tróðu hana undir hestafótum[5] til bana. En er þetta spurði Guðrún, þá eggjaði hon sonu sína til hefndar eptir Svanhildi. En er þeir bjoggust til ferðar, þá fèkk hon þeim brynjur ok hjálma svâ sterka, at eigi mundi járn á festa. Hon lagði ráð fyrir þá, at þá er þeir kvæmi til Jórmunrekks konúngs, at þeir skyldu gánga of nótt at honum sofanda, skyldi Sörli ok Hamðir höggva af honum hendr ok fætr, en Erpr höfuðit. En er þeir komu á leið, þá spurðu þeir Erp, hver liðsemð þeim mundi at honum, ef þeir hitti Jórmunrekk konúng. Hann svarar, at hann mundi veita þeim þvílíkt sem hönd fæti. Þeir segja, at þat var alls ekki, at fótr styddist við hönd. Þeir voru svâ reiðir móður sinni, er hon hafði leitt þá út með heiptyrðum, ok þeir vildu gera þat er henni þætti verst, ok drápu Erp, því at hon unni honum mest. Litlu síðarr, er Sörli gekk, skriðnaði hann öðrum fæti, *ok* studdi sik med hendinni, þá mælti hann: veitti nú höndin[6] fætinum; betr væri nú at Erpr lifði. En er þeir komu til Jórmunrekks kon-

[1]) jarl, *add. 1eß.* — [2]) at, *W chart.* — [3]) siónlaus, *W chart.* — [4]) *a* [þat var eitt sinn, er Ermenrekr konúngr, *1eß.* — [5]) fótum, *1eß.* — [6]) *in Reg. supra lineam seriori manu additum.*

Bikkius, magis esse consentaneum, Svanhildam Randveri, utpote juveni juvenem, quam Jormunreko, qui magno natu erat, nubere. Quod consilium quum viris junioribus probaretur, Bikkius rem ad regem detulit; quare hic filium comprehendi et ad crucem duci jussit. At Randver accipitrem, qui ipsi erat, captum evulsis plumis nudavit, mittique ad patrem jussit; sed interea suspensus est. Ut vero rex Jormunrekus accipitrem oculis videret, subiit animum cogitatio, quemadmodum accipiter ad volandum ineptus et implumis esset, sic imperium suum vacillare, quod ipse esset magno natu et filio orbatus. Hinc quum rex Jormunrekus aulicis equitibus comitatus ex sylva venatu advenit, hi in reginam Svanhildam, in capillamento suo lavando occupatam, admissis habenis involarunt, eamque ungulis equorum ad necem conculcarunt. Qua re cognita Gudruna filios suos hortata est, ut Svanhildæ necem ulciscerentur. Itineri se accingentibus loricas et galeas dedit adeo firmas, ut omnem ferri contumeliam contemturæ viderentur, id consilii addens, ut, delati ad regem Jormunrekum, dormientem noctu adgrederentur, Sörlius et Hamder manus et crura, Erpus caput præcideret. Ingressi viam quæsiverunt ex Erpo, quod sibi auxilium præstiturus esset, si regem Jormunrekum convenirent. Respondit ille, se opem illis, qualem pedi manum, laturum. Illi pernegarunt, pedem quicquam manu sustentari. Adeo matri irati erant, quod eos dictis sævidicis prosecuta domo deduxerat, ut facere statuerent, quod animo ejus maximam adlaturum ægritudinem esset; ideoque Erpum, utpote matri carissimum, interficiebant. Post paulo Sörlius, solo ingrediens, alterius pedis vestigio fallente labans manu se excepit. Tum ille: jam pedi manus

úngs of nótt, þar sem hann svaf, ok hjoggu af honum hendr ok fætr, svå vaknaði hann ok kallaði á menn sína, bað þá vaka. þá mælti Hamðir: af mundi nú höfuðit, ef Erpr lifði. þá stóðu upp hirðmenninir ok sóttu þá, ok fengu eigi sótt þá með våpnum. þá kallaði Jórmunrekkr, at þá skal berja grjóti; var svå gert. þar fèllu þeir Sörli ok Hamðir, þá var ok dauð öll ætt ok afkvæmi Gjúka[1].

Eptir Sigurð svein lifði dóttir, er Áslaug hèt, er fædd var at Heimis í Hlymdölum, ok eru þaðan ættir komnar stórar. Svå er sagt, at Sigmundr Völsúngsson var svå máttugr, at hann drakk eitr ok sakaði ekki; en Simfjötli[2] sonr hans ok Sigurðr voru svå harðir á húðna, at þá sakaði ekki eitr, at utan kvæmi á þá bera. því hefir Bragi skáld svå kveðit:

þá er forns Litar flotna
á fángboða[3] aungli
hrökkvi-áll[4] of hrokkin*n*
hèkk Völsúnga drekku.

Eptir þessum sögum hafa flest skáld ort, ok tekit ýmsa þáttu[5]. Bragi hinn gamli orti um fall Sörla ok Hamðis[6] í drápu þeirri, er hann orti um Ragnar loðbrók:

Knátti eðr[7] við illan
Jórmunrekkr[8] at vakna

---

[1]) Gjúkúnga: hèr af eru steinar kallaðir grand Hamdis ok Sörla, *Res., qui hic primam partem Eddæ absolvit, et epilogum breviorem addit, deinde secundam partem operis ita inscribit:* "annar partr eddu, um kenningar". — *Fragm. mbr. 1eß. pro sequentibus hæc tantum:* því er brynja köllut klæði eþa vaþir Hamðis ok Saurla; hèr eptir kvað Bragi skalld: Knátti áðr við illan, *etc., v. mox infra; cfr. supra p. 364. not. 2.* — [2]) *sic Reg.;* Simfætli, *W chart.;* Sinfjötli, *1eß, Edda antiqu. et* Völsúnga saga. — [3]) *sic W chart.;* af àngboþa, *Reg., prave divisis vocabulis.* — [4]) hröcku áll, *W chart.; hodiedum certa anguillæ*

opem tulit, et sane præstaret Erpum vivere. Ut vero regi Jormunreko dormienti noctu supervenerant, manusque et pedes præciderant, ille expergefactus suos inclamavit et evigilare jussit. Tum Hamder: nunc abscisum caput esset, si Erpus viveret. Mox aulici surrexerunt, eosque impugnarunt, sed armis nihil efficere potuerunt. Tunc exclamans Jormunrekus eos lapidum conjectu necari jussit; quod factum est. Eo loco ceciderunt Sörlius et Hamder, tumque tota familia et progenies Gjukii erat exstincta.

Sigurdo Sveini (juveni) filia superstes erat, nomine Aslöga, quæ apud Heimerem in Hlymdalis educata fuit; ex qua amplissimæ familiæ originem duxerunt. Tradunt, Sigmundum Völsungi filium tam firma natura fuisse, ut venenum innoxie hauserit, filium vero Simfiötlium et Sigurdum tam dura cute fuisse, ut nudis admotum virus nihil nocuerit. Quam ob rem Bragius sic cecinit:

Quando anguilla adsultrix
Volsungorum potûs pendebat
tortuosa hamo prisci Liti
sociorum colluctatoris.

Harum narrationum complures poëtæ alii alias partes variando descripserunt. Bragius grandævus (Priscus) necem Sörlii et Hamderis persecutus est in encomio intercalato, quod de Ragnare hirsutibracca composuit:

Jormunrekus olim una cum
aulicis sanguine perfusis

species dicitur hrokkáll *et* hrökkáll, *vide Eggerti Itiner., pag. 596, et Lex. Mythol. pag. 482 not.* *. — [5]) tekit við ymsa háttu, *W chart.* — [6]) Hamþiz, *h. l. Reg.*; Hamder, Hamdèrs (*ubique*), *W chart.* — [7]) áðr, *antea, olim*, *1eß.* — [8]) Ermenrekr, *1eß.*

með[1] dreyrfár[2] dróttir[3]
draum í sverða flaumi.
Rósta[4] varð[5] í ranni
Randves[6] höfuð-niðja,
þá er hrafnbláir hefndu
harma Erps of[7] barmar[8].

Flaut of sett, við[9] sveita
sóknar álfs[10] á gólfi
hræfa dögg of[11] högnar
hendr sem[12] fætr of kendu[13].
Fèll í blóði brunninn[14]
brunn-ölskakki runna[15],
[þat er[16] á[17] leifa landa
laufi[18] fátt, at[19] höfði.

þar svâ at gerðu gyrðan
gólfhölkvis sá fylkis[20]
segls naglfara siglur
saums annvanar[21] standa.
Urðu snemst[22], ok Sörli,
samráða þeir Hamðir
hörðum[23] herði-mýlum
Hergauts vinu[24] barðir.

---

1) meður, *W chart.* — 2) *sic Reg., 1eβ;* dreyr frá, *W chart.* — 3) dóttur, *1eβ, prave.* — 4) rostu, *1eβ.* — 5) vann, *1eβ, prave.* — 6) Randvers, *W chart., 1eβ.* — 7) um, *W chart., 1eβ.* — 8) barma, *W chart.* — 9) um sætt (set, *1eβ*) með, *W chart., 1eβ.* — 10) *sic 1eβ, Rask.;* afls, *Reg., W chart., transponendo.* — 11) þar er, *1eβ;* hræfar dögg því, *W chart.* — 12) ok, *1eβ.* — 13) kenduz, *1eβ.* — 14) blandin, *1eβ.* — 15) bruñ aulskacki runa, *W chart.;* brunn aulskali runa, *1eβ.* — 16) *a* [þann, *1eβ.* — 17)

insomnio excitatus est
in tumultu gladiorum.
Pugna facta est in æde
Randveris parentis,
quum fratres Erpi, corvi instar
lividi, injurias ulciscerentur.

Cruor prœliatoris manavit
per sedilia; agnoverunt homines
præcisa brachia, ut et crura,
in pavimento, sanguine perfusa.
Adustus concussor vasis cerevisiarii
præceps lapsus est in cruorem.
Hæc picta sunt in folio
lucorum pontigradorum.

Ibi tum regis satellites,
gladiis instructi, clypeis
adsveti, lectum contabulatum
cubiculi dormitorii circumsistebant.
Hamder et Sörlius, juncti
consiliis, celerrime sunt
percussi Odinis
amasiæ duris globulis.

---

om. W chart.; 1eβ scribit aleifa. — [18]) laufði, *1eβ.* — [19]) á, *1eβ.* — [20]) *sic 1eβ;* fylkir, *Reg., W chart.* — [21]) *sic dedi;* āvanar, *Reg., quod legi potest tam* anvanar *quam* amvanar, *quam formam, in pronuntiatione ægre ab altera illa distinctam, exhibet W chart.;* andvanar, *1eβ, quæ vera forma vocis est.* — [22]) *sic Reg., W chart., 1eβ.* — [23]) hálum, *lubricis, 1eβ, lectio commoda et metro et sensui, quum* hörðum herðimýlum *tautologiam aperte adferant.* — [24]) vinum, *1eβ, prave.*

Mjök[1] lèt stála stökkvir
styðja Gjúka niðja,
flaums þá er fjörvi námu[2]
fólghildar[3] mun vildu,
ok, bláserkjan[4], birkis
böllfagr[5] götu[6] allir
enni[7]-högg ok eggjar
Jónakrs[8] sonum launa.

Þat[9] seg ek[10] fall á fögrum
flotna randar botni,
[ræs gáfumk[11] reiðar mána[12]
Ragnarr, ok fjöld sagna[13].

43. Hví er gull kallat mjöl Fróða[14]? Til þess er saga sjá, at Skjöldr[15] hèt sonr Óðins, er Skjöldúngar eru frá komnir, hann hafði atsetu[16] ok rèð löndum þar sem nú er köllut Danmörk, en þá var kallat Gotland[17]. Skjöldr[18] átti þann son er Friðleifr hèt, er löndum rèð eptir hann. Sonr Frilleifs[19] hèt Fróði, hann tók konúngdóm eptir föður sinn, í [þann tíð er Augustus keisari[20] lagði frið of heim allan; þá var Kristr borinn. En fyrir því at Fróði var allra konúnga ríkastr á norðrlöndum[21], þá var honum kenndr friðrinn um alla danska túngu, ok kalla Norðmenn[22] þat Fróða-frið. Engi maðr grandaði[23] öðrum, þótt hann hitti fyrir sèr föðurbana eða bróðurbana lausan eða bundinn; þá

[1]) mjótt, *1eß*. — [2]) *sic ed. Rask.;* náma, *Reg., W chart.;* næma, *1eß*. — [3]) fogl hilldar, *1eß*, *avem bellonæ, corvum.* — [4]) bláserkjar, *lividæ tunicæ (loricæ), 1eß*; blaserckia, *W chart.* — [5]) ball fann, *1eß*; bavlserckia, *W chart.* — [6]) gauta, *1eß*. — [7]) enn, *W chart.* — [8]) Onakus, *1eß*. — [9]) *Hæc semistropha translata est in Edda Sæm. Tom. 2. pag. 963, not. *.* — [10]) segig, *1eß*. — [11]) gáfu mig, *W chart.* — [12]) *a* [ræss gafu nið reiðar, *1eß*. — [13]) Ragna fliöð ok sagna, *W chart. Hæc omnia*

Chalybum jaculator Gjukii nepotes,
qui copias numero superiores,
lividis indutas loricis, vita
spoliabant, verberibus male mulcandos
curavit; omnesque Jonakeri filiis
ictus, rotundis tuberibus nitentes,
frontibus inflictos, acutisque illata
gladiis vulnera rependere cupiebant.

Hunc casum virorum multasque
res memorabiles video in splendido
arculi fundo. Rhedæ piraticæ
lunam Ragnar mihi dono dedit.

43. Cur aurum appellatur farina Frodii? Rationem talis appellationis sequens narratio reddit. Filio Odinis nomen fuit Skjoldus, a quo Skjoldungi orti; is sedem imperiumque habuit in ea regione, quæ nunc Dania, eo vero tempore Gothia dicta est. Fuit Skjoldo filius, nomine Fridleivus, qui post eum imperavit. Filio Fridleivi nomen erat Frodio, qui patri rex successit, quo tempore imperator Augustus pacem toti orbi terrarum restituit; tunc Christus natus est. Quum vero Frodius omnium in septemtrione regum potentissimus esset, ei pax ab omnibus Danica lingua loquentibus imputata, et ab Nordmannis pax Frodiana appellata est. Nemo (tum) alteri noce-

(*a primordio Cap. 41.*) *omittit H.* — [14]) Gull er kallat í kenníngum bygg, hveiti Fróða, snær eða mjöll Gróttu, meldr Menju ok Fenju, starf ok verk þeirra, *H*β. — [15]) Skiöílldúngr, *1e*β. — [16]) atsetur, *W chart.* — [17]) enn þat var Gotland kallat er hann hafði atsetr ok rèð þar lavndum er heitir nú Danmavrk, *H.* — [18]) Skjölldúngr, *1e*β. — [19]) Friðleifs, *id.*, *1e*β. — [20]) *a* [þenna tíma rèð Augustus keisari fyrir Rómaborgar ríki, ok, *1e*β. — [21]) um þann tíma, *add. H.* — [22]) menn, *1e*β, *H.* — [23]) þá, *add. 1e*β.

var ok engi þjófr eða ránsmaðr, svâ at gullhríngr [einn lá á Jalángrs-heiði lengi[1]. Fróði konúngr sótti heimboð í Svíðjóð[2], til þess konúngs er Fjölnir er nefndr. Þá keypti hann ambáttir ij, er hètu Fenja ok Menja; þær voru miklar[3] ok sterkar. Í þann tíma fannst[4] í Danmörk kvernsteinar ij[5], svâ miklir, at engi var svâ sterkr at dregit gæti[6]; en sú náttúra fylgði kvernunum[7], at þat mólst á kverninni[8], sem sá mælti fyrir er mól[9]. Sú kvern hèt Grótti[10]. Hengikjöptr er sá nefndr, er Fróða konúngi gaf kvernina. Fróði konúngr lèt leiða ambáttirnar til kvernarinnar, ok bað þær mala gull ok [frið ok sælu[11] Fróða. Þá gaf hann þeim eigi lengri hvíld [eða svefn[12] en[13] gaukrinn [þagði, eða hljóð[14] mátti kveða. Þá er sagt, at þær kvæði ljóð[15] þau[16], er kallat er[17] Gróttasaungr[18], ok áðr lètti kvæðinu mólu þær her at[19] Fróða, svâ at á þeirri nótt kom þar sá sækonúngr, er Mýsíngr hèt, ok drap Fróða, tók þar herfáng mikit; þá lagðist[20] Fróða-friðr. Mýsíngr hafði með sèr Grótta[21], ok svâ Fenju ok Menju, ok bað þær mala salt, ok at miðri nótt spurðu þær, ef eigi leiddist Mýsíngi salt; hann bað þær mæla[22] lengr. Þær mólu litla hríð áðr [niðr sukku skip-

---

[1]) ok vildi einginn upp taka, *add. W chart.*; lánga ríð, ok vildi enginn upp taka, *H*; *a* [lá iij vettr við þjóðveg á Jalángrs-heiði, *1eβ*. — [2]) Svíþjóð, *H*; Svidthiod, *W chart.* — [3]) fyrir sèr, *add. W chart.* — [4]) *sic Reg.*, *W chart.*; fundust, *1eβ*. — [5]) *om. H.* — [6]) *Reg. scribit* giæti. — [7]) kverninni, *1eβ*, *H.* — [8]) *om. 1eβ*, *H.* — [9]) malade, *W chart.* — [10]) Grótta, *H.* — [11]) *a* [friðsælu, *H*, *W chart.* — [12]) *a* [*om. W chart.* — [13]) meðan, *add. 1eβ*. — [14]) *Alii:* leóþ; *a* [þegði, eða kveða mætti ljóð eitt, *H.* — [15]) hlióð, *1eβ*. — [16]) þat, *H.* — [17]) *sic Reg.*, *1eβ*; kavllut eru, *Sk. Thorl.*; kalladur er, *W chart.* — [18]) ok er þetta upphaf at, *add. 1eβ*, *et deinde primam carminis stropham annectit.* — [19]) á

bat, ne si patris fratrisve percussorem solutum vinctumve offenderet. Nullus tum neque fur neque prædo erat, adeo ut annulus aureus in saltu Jalangrensi diu jacuerit (intactus). Rex Frodius in Sveciam iter fecit, invitatus ad convivium a rege quodam, qui Fiölner nominatus est. Tum duas ancillas, quibus nomina Fenia et Menia, staturæ viriumque magnitudine præstantes, emit. Ea tempestate inventi sunt in Dania duo lapides molares tantæ magnitudinis, ut nemo tam robustus esset, ut circumagere eos posset; ejusmodi autem naturæ vis inerat his molaribus lapidibus, ut quæ molens præcepisset, ea in mola molerentur. Ea mola Grottius dicta. Hengikjaptus nominatus est, qui regi Frodio molam dedit. Rex Frodius ancillas ad molam duci jussit, præcepitque, ut aurum, pacem et felicitatem Frodio molerent; inter ea vero eis non longiorem concessit quietem aut somnum, quam dum sileret cuculus aut melos cantari posset. Tum melos, dictum Grotticinium, cantasse dicuntur, quo nondum ad finem perducto, hostiles copias Frodium invasuras moluerunt, ut eadem nocte regulus quidam maritimus, nomine Mysingus, superveniens Frodium interficeret, magnaque præda potiretur. Tum pax Frodiana cessavit. Mysingus Grottium, item Feniam et Meniam secum abduxit, easque sal molere jussit. Circa mediam noctem interrogantes illas, an non Mysingum salis tæderet, molere diutius jussit. Neque diu moluerant, quum naves demersæ sunt;

---

hendr, *1eβ.* — [20]) niðr, *add. II;* ok sagðist þá, *mend., W chart.* — [21]) Gróttu, *II;* Gróttakverniua *1eβ.* — [22]) *sic Reg;* mala, *1eβ, W chart.*

in[1], ok var þar eptir svelgr í hafinu, er særinn fellr[2] í kvernar augat; [þá varð sær saltr[3].

1. Nú erum[4] komnar
til konúngs húsa
framvísar tvær
Fenja ok Menja.
þær 'ro at Fróða
Friðleifs sonar
máttkar meyjar
at mani hafðar.

2. þær at lúðri
leiddar voru,
ok grjóts[5] grjá
gángs of beiddu[6],
hèt hann hvârigri
hvíld nè yndi,
áðr hann heyrði
hljóm ambátta.

3. þær þyt þulu
þögnhorfinnar[7]:
„leggjum lúðra[8],
lèttum steinum;
bað hann enn meyjar
at þær mala skyldu."

4. Súngu ok slúngu
snúðga[9] steini,

---

1) *a* [skipit sökk, *H.* — 2) fèll, *H.* — 3) *a* [er því sjór saltr æ síðan, *H*, *deinde cetera omittit; at U hoc totum caput a primordio in tres vel quatuor lineas contrahit; 1eβ ad caput 44. transit.* — 4) *sic Reg., W chart.;* ero, *1eβ*, *et ita, vel* eru' um, *legendum putavit Raskius, quem sequitur C (N. M. Peter-*

ibique extitit in mari vorago, ubi fluctus molæ foramine resorbentur. Tum mare salsum factum.

1. Jam pervenimus
ad regis ædes
præsagæ duæ
Fenia et Menia.
Illæ apud Frodium
Fridleivi filium
potentes puellæ
pro mancipiis habentur.

2. Illæ ad capsum (molarem)
perductæ fuerunt,
et saxorum griseorum
cursum poposcerunt.
Ille neutri concessit
quietem lenimenve,
prius quam audisset
cantum ancillarum.

3. Illæ susurrum personare fecerunt
strepitantis (molæ):
„constituamos capsos
moveamus lapides;
ille iterum puellas
molere jussit."

4. Cantabant et rotabant
volubilia saxa,

---

sen). — [5]) *Alii:* grjóti. — [6]) *Alii:* gánga beiddi. — [7]) þaug horfinnar, *W chart.*; þaung-horfinnar, *conj. Sk. Thorl., et sic in Reg. legi potest, quum habeat:* þavghorviɴar. — [8]) lúþur, *Sk. Thorl.* — [9]) *sic Sk. Thorl. et editt.; in Reg. lectio dubia, quasi* stivðga, *re vera autem* snúðga, *ut nobis videtur, scribere voluit librarius;* stuðga, *W chart.*

svå at Fróða man
flest sofnaði;
þá kvað þat Menj*a*,
var til melds[1] komin:

5. Auð mölum Fróða!
mölum alsælan,
fjöld fjár
á fegins lúðri.
Siti hann á auði,
sofi hann á dúni,
vaki hann at vilja!
þá er vel malit.

6. Hèr skyli engi
öðrum granda,
til böls[2] búa,
nè til[3] bana orka,
nè höggva því
hvössu sverði,
þó at bana bróður
bundinn finni.

7. En hann kvað ekki
[orð it fyrra[4]:
sofit eigi þit
nè of sal gaukar,
eða lengr en svå
ljóð eitt kveðak[5].

8. Varattu[6], Fróði,
fullspakr of þik,

[1]) melldz *s.* melldr, *Reg.*; melldur, *W chart.* — [2]) bals, *W'*

ut familia Frodii
pleraque obdormisceret.
Tunc id cecinit Menia,
venerat ad molituram:

5. Divitias molamus Frodio!
molamus (eum) perbeatum
multitudine pecuniæ
in lætifica molina.
Incubet divitiis,
indormiat plumis,
vigilet cum voluptate!
Tum bene molitum fuerit.

6. Hic nemo
alteri noceto,
neu noxam struito,
neu cædem molitor,
neu ferito ea propter
acuto gladio,
etsi fratris percussorem
vinctum offenderit.

7. At ille non edidit
vocem hac priorem:
ne vos dormitote
plus quam cuculi ædium (galli),
neu diutius quam dum
unum melos cantem.

8. Non fuisti, Frodi,
satis tibi providus,

chart. — [3]) *om. W chart.* — [4]) *a* [orðit fyra, *W chart.* — [5]) kveðit, *W chart.* — [6]) varstu, *W chart.*

málvinr manna,
er þú man keyptir:
kauss-þú[1] at afli
ok at[2] álitum,
en at ætterni
ekki spurðir[3].

9. Harðr var Hrúngnir[4]
ok hans faðir,
þó var Þjazi
þeim öflgari,
Iði ok Örnir[5],
okrir niðjar,
bræðr bergrisa,
þeim erum bornar.

10. Komi-a Grótti
or grjá fjalli,
nè sá hinn harði
hallr[6] or jörðu,
nè möli[7] svâ
mær bergrisa,
ef vissi att[8]
vætr[9] til hennar.

11. Vær vetr níu
vorum leikur,
öflgar alnar
fyrir jörð neðan;

---

[1]) *sic Reg.*; kaustu, *id.*, *W chart.* — [2]) *om. W chart.* — [3]) hugðer, *W chart.* — [4]) Hrugnir, *W chart.* — [5]) Urnir, *W chart.* — [6]) halr, *Reg.*; halur, *W chart.* — [7]) *sic W chart.*; moli, *Reg.*

amice hominum confabulator,
quum servitia emisti:
rationem habuisti virium
et externæ speciei,
sed de genere
non percontatus es.

9. Asper erat Hrungner
atque illius pater,
attamen fuit Thjassius
his robustior,
Idius et Örner,
nostri majores,
fratres gigantum saxicolarum,
quibus sumus progenitæ.

10. Non venisset Grottius
de griseo monte,
nec durus ille
lapis ex terra,
neque sic moleret puella,
montanis gigantibus orta,
si aliquam ejus notitiam
homines habuissent.

11. Nos robustæ
sociæ per novem
hiemes sub terra
nutritæ fuimus;

— [8]) *sic Rask.*; ótt, *Sk. Thorlac.*; *lectio codicis Reg. est* vitt; vid (við *s.* vit), *W chart.*; *alii* ætt. — [9]) vetur, *W chart.*

stóðu meyjar
at meginverkum,
færðum sjálfar
setberg or stað.

12. Veltum grjóti
of garð risa,
svå at fold fyrir
fór skjálfandi:
svå slöngðum vit
snúðga steini,
höfga[1] halli,
at halir tóku.

13. En vit síðan
á Svíðjóðu[2]
framvísar ij
í[3] fólk stigum:
beiddum[4] björnu,
en brutum skjöldu,
gengum í gegnum
gráserkjat lið[5],
steyptum stilli,
studdum annan,
veittum góðum
Gothormi lið;
vara kyrrseta
áðr Knúi fèlli.

14. Fram hèldum því
þau misseri,

[1]) hafga, *W chart.* — [2]) Svid thiodo, *W chart.* — [3]) á, *W*

incubuerunt puellæ
prævalidis operibus;
emovimus ipsæ
montes pulvinatos loco.

12. Subvolvimus saxa
circa domum gigantum,
ut terra inde
contremisceret.
Ita contorsimus
volubiles lapides,
gravia saxa,
ut viri (eos) prehenderent.

13. Nos vero deinde
in Svionum terra
præsagæ duæ
in aciem processimus:
venabamur ursos,
frangebamus vero clypeos,
pervasimus aciem,
canis indutam loricis;
dejecimus principem,
suffulsimus alterum;
tulimus egregio
Gothormo suppetias;
non erat quieta sessio,
prius quam Knuus ceciderat.

14. In his perseveravimus
per illa semestria,

chart. — [4]) *sic Reg., Wchart.; alii*: breiddum, *et* beittum; bræddum, *Sk. Thorl.* — [5]) *sic Wchart.;* lit, *Reg.*

at vit at[1] köppum
kenndar voru[2];
þar skorðu vit
skörpum geirum
blóð or benjum,
ok brand ruðum.

15. Nú erum komnar
til konúngs húsa
miskunnlausar
ok at mani hafðar:
aurr etr iljar,
en ofan kuldi,
drögum dólgs sjötul;
daprt er at Fróða.

16. Hendr skulu hvílast,
hallr standa mun,
malit hefi ek fyrir mik
mitt of leiti[3].
Nú mun-a[4] höndum
hvíld vel gefa,
áðr fullmalit
Fróða þykki.

17. Hendr skulu hölda
harðar trjónur,
vápn valdreyrug.
Vaki þú, Fróði!
Vaki þú, Fróði!
ef þú hlýða vill

[1]) við að, *more recent.*, *Reg.* — [2]) vorum, *id.*, *W chart.* —

ut in certaminibus
celebres essemus;
illic execuimus
acutis hastis
sanguinem e vulneribus,
et ensem rubefecimus.

15. Nunc delatæ sumus
ad ædes regis
immiserabiles
et pro mancipiis habitæ:
arena exedit plantas,
frigus vero superiora;
circumagimus hostilitatis sedatricem;
triste est apud Frodium (vivere).

16. Manus quiescant,
lapis (immotus) stabit,
molui pro me,
mea quidem ex parte.
Jam manibus quies
haud facile dabitur,
donec satis molitum
Frodius existimet.

17. Manus virorum erunt
aspera rostra,
tela cæsorum cruore madentia.
Expergiscere, Frodi!
Expergiscere, Frodi!
si audire velis

---

[3]) *sic cett.; in Reg. fere ut* lctti *scriptum.* — [4]) munu, *W chart.*

söngum okkrum
ok sögum fornum.

18. Eld sè ek brenna
fyrir austan borg,
vígspjöll vaka,
þat mun viti kallaðr;
mun herr koma
hinig af[1] bragði,
ok brenna bæ
fyrir buðlúngi.

19. Mun-at þú halda
Hleiðrar stóli,
rauðum hríngum
nè regingrjóti;
tökum á möndli,
mær, skarpara!
eruma, valmar[2],
í valdreyra[3].

20. Mól míns föður[4]
mær[5] ramliga,
því at hon feigð fira
fjölmargra[6] sá:
stukku stórar
steðr frá lúðri
[járnum varðar[7];
mölum enn framarr!

---

[1]) hingat at, *W chart.* — [2]) *sic Reg.*, *W chart.;* vafnar, *Rask.* — [3]) valdreyrar, *W chart.* — [4]) föðurs, *W chart.* — [5]) mer, *W chart.* — [6]) fiölmargar, *W chart.* — [7]) *a* [*ex conjec-*

nostros cantus
et antiquas traditiones.

18. Ignem conspicor ardere
ab orientali regione arcis,
vigilum bellicos indices,
qui ignes prænuntiativi, credo, vocantur.
Aderit exercitus
huc e vestigio,
ædesque regias
incendio delebit.

19. Non retinebis
solium Hleidræ,
non rubros annulos
enormiave saxa.
Raptemus molucrum,
virgo, concitatius.
Non sumus, bellica virgo,
cæsorum sanguine perfusæ.

20. Gnata mei patris
magna vi moluit,
nam vicinam mortem virorum
prævidebat complurium:
dissiliebant grandia
statumina capsi
ferro circummunita.
Molamus adhuc porro!

---

tura, i. e. ferro circumdatæ, v. ferreis laminis firmitatis caussa munitæ; iarnar fiarþar, *Reg.;* i arnar fiarðar, *W chart.;* í Arnarfiavrþ, *Rask. ex conjectura;* járnar fjarðar, *Sk. Thorl.*

21. Mölum enn framarr!
mun Yrsu sonr,
[niðr Hálfdanar[1]
hefna Fróða:
sá mun hennar
heitinn verða
burr ok bróðir,
vitum báðar þat[2].

22. Mólu meyjar,
megins kostuðu[3],
voru úngar
í jötunmóði:
skulfu skaptrè,
skauzt lúðr ofan;
hraut hinn höfgi
hallr sundr í tvau.

23. En bergrisa
brúðr orð um kvað:
malit höfum, Fróði,
sem[4] munum hætta,
hafa fullstaðit
fljóð at meldri.

Einarr Skúlason kvað svâ:

Frá ek[5] at Fróða meyjar
fullgóliga[6] mólu,
lætr[7] stillir grið gulli,
grafvitnis beð, slitna.

---

[1]) a [*sic ex conjectura Raskii*; við Halfdana, *Reg.*, *W chart.*; niþ hálfdana, *Sk. Thorl.* — [2]) *sic W chart.*; þar, *Reg.* — [3]) kavstvþv, *Reg.*; megns kostuðu, *W chart.* — [4]) *sic Reg.*, *W*

21. Molamus adhuc porro!
Yrsæ filius,
nepos Halfdani,
Frodium ulciscetur:
is illius (Yrsæ)
appellabitur
filius et frater.
Hoc ambæ novimus.

22. Moluere puellæ,
contenderunt viribus,
juvenes ferociebant
furore giganteo.
Contremuere manubria,
capsus dejectus est,
gravis ille lapis
in duas partes dissiliit.

23. Femina vero gigantea
sic locuta est:
moluimus, Frodi,
quantum periclitabimur.
Satis diu puellæ
molituræ adstiterunt.

Einar Skulii filius sic cecinit:

Audivi ancillas Frodii
perquam gnaviter moluisse
serpentis culcitam. Princeps
pacem auro facit dissolvi.

---

chart.; senn, *Rask.* — [5]) Frár eg, *W chart.* — [6]) fullgóligar, *W chart.* — [7]) bætur, *mend.*, *W chart.*

Mjúks, bera minnar[1] öxar
meldr þann, við hlyn feldrar[2],
konúngs[3] dýrkar fè, Fenju,
fögr hlýr, bragar stýri[4].

Svâ kvað Egill[5]:

Glaðar flotna fjöld[6]
við Fróða mjöl[7].

44. Konúngr einn í Danmörk er nefndr Hrólfr kraki, hann er ágætastr [forn-konúnga, fyrst af[8] mildi ok[9] frækleik [ok lítillæti[10]. Þat er eitt mark um lítillæti hans, er mjök er [fært[11] í frásagnir[12], at einn lítill sveinn ok fátækr er nefndr Vöggr, hann kom í höll Hrólfs konúngs; þá var konúngrinn[13] úngr at aldri ok grannligr á vöxt. Þá gekk Vöggr fyrir hann, ok sá upp á hann. Þá mælti konúngrinn: hvat viltu mæla, sveinn, er þú sèr[14] á mik? Vöggr svarar: þá er ek var heima, heyrðak sagt, at Hrólfr konúngr at[15] Hleiðru var mestr maðr á norðrlöndum, en nú sitr hèr í hásæti kraki einn lítill, ok kallit þer hann[16] konúng sinn. Þá svarar konúngrinn: þú sveinn hefir gefit mèr nafn, at ek skal heita Hrólfr kraki, en þat er títt[17] at gjöf skal fylgja nafnfesti. Nú sè ek þik enga gjöf hafa til at gefa mèr at nafnfesti, þá er[18] mèr sè þægilig[19], [nú skal sá gefa[20] öðrum er til hefir: tók gullhríng af hendi sèr ok gaf honum. Þá mælti Vöggr: gef

---

1) *sic legit Reg.;* meynar, *W chart.* — 2) *sic ex conjectura;* feldrat, *Reg.;* felldrat, *W chart.;* feldar, *H* β. — 3) hann, *H*β. — 4) stýri, *H*β, *addens:* hèr er gullit kent Fenju meldr. — 5) Höfuðlausn, *str.* 17. — 6) fliod, *W chart.*, *prave.* — 7) Fyrir hveria sök er gvllið kallað sáð kraka? *add. W, 756, cfr. supra p. 351, not. 21.* — 8) *a* [allra herkonúnga, bæði at, *H.* — 9) viti ok, *add. H.* — 10) *a [om. H, 1e*β. — 11) frægt, *756.* — 12) frásögn, *W, 756; a* [frægt orðit, *1e*β. — 13) konvngr enn, *W.* — 14)

Eam Feniæ farinam gestant
splendida latera meæ securis,
ligno aptatæ. Regis clementis
pecunia spectabilem reddit poëtam.

Sic cecinit Egil:

Delectat virorum multitudinem
Frodii farinâ.

44. Rex quidam Daniæ nominatus est Rolvus krakius, priscorum regum in primis liberalitate, fortitudine et modestia (comitate) celeberrimus. Cujus modestiæ unum, quod relationibus in primis celebratur, exemplum tale est. Puerulus quidam pauper, cui Vöggo nomen, venit in aulam regis Rolvi, qui id temporis juvenis erat ætate staturaque gracili. Vöggus regem adiit eumque intuitus est. Cui rex: quid loqui cogitas, puer, qui me intuearis? Vöggus contra: domi quum essem, audivi prædicantes, Rolvum, regem Hleidrensem, ceteros septemtrionis incolas staturæ magnitudine superare, nunc vero hoc in solio parvulus sedet stipes *(kraki)*, quem regem salutant. Tum rex: tu mihi, puer, cognomen dedisti, quo Rolfus krakius appeller. Quum vero consvetudo ferat, dato cognomine munus præbendum esse, teque videam nullum habere munus, me dignum, quo me in memoriam dati cognominis dones: consentaneum est, ut qui habeat, is munus alteri det; detractumque manu annulum ei dedit. Hic Vöggus: summam tibi, rex, felicitatem pro munere adprecor, votumque voveo, ejus,

---

starir, *1eβ*; svâ upp, *add. W, 756*. — [15]) i, *W, 756*. — [16]) *sic Reg.*; kalla þeir þann (hann *1eβ*), *W, 756, 1eβ*. — [17]) með oss, *add. W*. — [18]) at, *1eβ*. — [19]) *in Reg. scriptum* þægilic. — [20]) *a* ⌊ sýnist mèr þat ráð, at sá okkar gefi, *1eβ*.

þú allra konúnga heilastr, ok þess strengi ek heit, at verða þess manns bani, er þinn banamaðr[1] verðr. Þá mælti konúngr ok hló við[2]: litlu verðr Vöggr feginn.

Annat mark var[3] [þat sagt frá Hrólfi[4] kraka, um frækleik hans, at sá konúngr rèð fyrir Uppsölum er Aðils hèt, hann átti Yrsu[5], móður Hrólfs kraka. Hann[6] hafði úsætt við þann konúng er rèð fyrir Noregi, er [Áli hèt[7]. Þeir [stefndu orostu milli sín[8] á ísi vatns þess, er Veni heitir. Aðils konúngr sendi boð Hrólfi kraka, mági sínum, at hann kvæmi til liðveizlu við hann, ok hèt mála öllum her hans, meðan þeir væri í ferðinni. En[10] konúngr sjálfr skyldi eignast iij kostgripi, þá er hann kaus[11] or[12] Svíðjóð. Hrólfr konúngr mátti eigi fara, fyrir úfriði þeim er hann átti við Saxa, en þó sendi hann Aðilsi berserki sína xij[13]: þar var einn Böðvarr bjarki ok Hjalti hugprúði[14], Hvítserkr hvati, Vöttr, Viðseti[15], þeir bræðr Svipdagr ok Beiguðr[16]. Í þeirri orostu fèll Áli konúngr ok mikill luti[17] liðs hans. Þá tók Aðils konúngr af honum dauðum hjálminn Hildisvín[18] ok hest hans Hrafn. Þá beiddust þeir berserkir[19] Hrólfs kraka [at taka mála sinn[20], iij pund gulls hverr þeirra, ok umfram beiddust þeir at [flytja Hrólfi kraka[21] kostgripi þá, er þeir kuru[22] til handa honum: þat var hjálmrinn Hildigöltr ok brynjan Fínnsleif, er [hvergi festi vápn[23] á[24], ok gullhríngr, sá er kallaðr var Svíagríss, er átt höfðu lángfeðgar Aðils. En konúngr varnaði allra gripanna, ok eigi heldr galt hann

[1]) bani, *W*, *756*. — [2]) at, *W*, *756*. — [3]) er, *W*, *756*. — [4]) *a* [at um Hrólf, *1eβ*. — [5]) Yssu, *1eβ*. — [6]) Aðils átti ús., *1eβ*. — [7]) *a* [nefndr er Áli, *W*, *756*. — [8]) *a* [lögðu orustu stað með sèr, *1eβ*. — [9]) Væni, *id.*, *W*, *756*, *1eβ*. — [10]) ok, *W*, *756*. — [11]) kjöri, *1eβ*. — [12]) af, *W*, *756*. — [13]) xv, *1eβ*. — [14]) *om.* *W*, *756*. — [15]) Veseti, *W*, *756*, *1eβ*. — [16]) Beigaðr, *W*, *756*, *1eβ*.

qui te occiderit, me interfectorem extiturum. Tum rex adridens: exiguo Vöggus (munere) lætatur.

Relatum est aliud de Rolvo krakio exemplum fortitudinis. Imperavit Upsalis rex, Adils nominatus, qui Yrsam, matrem Rolvi krakii, in matrimonio habuit. Huic bellum fuit cum rege Norvegiæ imperante, cui Alio nomen. Convenit inter eos, ut in glacie lacûs, qui Vener dicitur, prœlio decertarent. Rex Adils Rolvo krakio, privigno suo, misit, ut sibi auxilio veniret, omnibusque militibus ejus, quamdiu expeditioni interessent, stipendium pollicitus est; ipse vero rex tres pretiosas res, quas e regno Svecico optasset, adipisceretur. Rex Rolvus, béllo quod ei cum Saxonibus erat ab expeditione impeditus, duodecim athletas, qui ei erant, Adilsi misit; in quibus Bödvar Bjarkius, Hjaltius generosus, Hvitserkus acer, Vöttus, Vidsetius, fratres Svipdagus et Beigudus. In illo prœlio rex Alius cum magna suorum parte cecidit. Quem mortuum rex Adils galeâ Hildisvine et equo Hrafne spoliavit. Tum athletæ Rolvi krakii stipendium, ternas auri libras singulis, postularunt, insuperque, ut regi Rolvo krakio res pretiosas, quas ejus nomine optarent, afferrent, nempe galeam Hildigöltum, loricam Finnslevam, telis inviolabilem, annulumque aureum, dictum Sviagrisem, quem majores Adilsis possederant. Sed rex et res pretiosas tradere et stipendium expendere recusavit. Qua re athletæ, male contenti sorte sua, abscesserunt, exitumque rei Rolvo

— [17]) lvtr (hlutr), *W*, *756*, *1eß*. — [18]) *sic W*, *756*; Hildisvin, *Reg.*, *1eß*. — [19]) *in Reg.* besserkir *scriptum*; berserkirnir, *756*. — [20]) *a* [mála sins af Aþilsi konúngi, *1eß*. — [21]) *a* [færa konúngi, *1eß*. — [22]) kjöru, *756*, *1eß*. — [23]) járn, *1eß*. — [24]) *a* [á hvaregv (hvorigv, *756*) festi iárn, *W*, *756*.

málann; fóru berserkirnir[1] braut, ok undu illa sínum lut, sögðu svâ búit Hrólfi kraka, ok jafnskjótt byrjaði hann ferð sína til Uppsala, [ok er hann kom skipum sínum í ána Fýri, þá reið hann til Uppsala[2], ok með honum xij berserkir hans, allir griðalausir. Yrsa[3] móðir hans fagnaði honum, ok fylgði honum[4] til herbergis[5], ok eigi til konúngs hallar, voru þá gervir eldar stórir fyrir þeim, ok gefit öl [at drekka[6]. Þá komu menn Aðils konúngs inn ok báru skíðin á eldinn, ok gerðu svâ mikinn at klæði brunnu af [þeim Hrólfi[7], ok mæltu: [er þat satt[8], at Hrólfr kraki ok berserkir hans flýja[9] hvárki eld nè járn? Þá hljóp Hrólfr[10] kraki upp ok allir þeir, [þá mælti hann[11]:

Aukum enn elda
at Aðils húsum,

tók[12] skjöld sinn ok kastaði á eldinn, ok hljóp yfir eldinn meðan skjöldrinn brann, ok mælti enn:

Flýr-a[13] sá elda
er yfir hleypr.

Svâ fór[14] hverr at öðrum hans manna, tóku[15] þá er [eldinn höfðu aukit[16], ok köstuðu þeim á eldinn[17]. [Þá kom Yrsa[18], ok fèkk Hrólfi kraka dýrshorn, fullt af gulli, ok þar með hrínginn Svíagrís, ok bað þá braut ríða til liðsins[19]. Þeir hljópu[20] á hesta sína, ok ríða[21] ofan á Fýrisvöllu; þá sá þeir, at Aðils konúngr reið eptir þeim með her sinn alvâpnaðan, ok vill drepa þá. Þá[22] tók Hrólfr

---

[1]) berserkir, *W*, *756*, *1eß*. — [2]) *a* [*om. 1eß*. — [3]) Yssa, *1eß*. — [4]) þeim, *1eß*. — [5]) herbyrgis, *W*. — [6]) *a* [*om. 756*. — [7]) *a* [Hrólfi konúngi, *1eß*. — [8]) *a* [svâ er sakt, *1eß*. — [9]) *sic* (flya) *Reg.*; flýi, *1eß*. — [10]) hlofr, *mend.*, *Reg.* — [11]) *a* [ok mæltu svâ, *1eß*. — [12]) konúngr þá, *add. 1eß*. — [13]) Flýr-at sá elld, *W*, *756*; Flýr-at sá ellda, *1eß*; *in margine infima*

krakio aperuerunt. Ille statim iter Upsalos comparavit, quumque naves suas in amnem Fyrium appulisset, Upsalos equitavit, comitatus duodecim athletis suis, qui nullam depacti securitatem fuerant. A matre Yrsa liberaliter acceptus, et in deversorium, non in aulam regiam, deductus est. Hic ingentes ignes iis accensi, cerevisiaque, quam biberent, data. Mox ingressi aulici regi Adilsis ligna in ignem injecerunt, tamque vehementem flammam excitarunt, ut vestes Rolvi ac suorum comburerentur, et locuti sunt: an verum est, Rolvum krakium ejusque athletas neque ignem neque ferrum formidare? Tum exsiliit Rolvus krakius suique omnes. Hic ille dicens:

Augeamus adhuc ignes
in Adilsis ædibus,

clypeum suum corripuit et in ignem projecit, dumque flammis absumebatur, per ignem transsiliit, hæc addens:

Haud ignes fugit,
qui (eos) transsilit.

Idem suorum quisque, unus post alterum, fecit, correptosque, qui ignes auxerant, in flammas conjecerunt. Tum adveniens Yrsa Rolvo krakio cornu ferinum auro repletum, insuperque annulum Sviagrisem dedit, monens, ut equis ad ceteros milites aveherentur. Itaque conscensis raptim equis deorsum in campos Fyrenses equitarunt. Hic viderunt regem Adilsem cum exercitu plena armatura instructo ipsos equis insequentem, necemque inferre cu-

---

codicis Regii scriptum est: „flyr at sá elld" *alia*, *ut videtur*, *manu*. — 14) hlióp hv. af öðr., *756*. — 15) þeir síðan, *add. 1eβ*. — 16) *a* [kynt höfðu eldana, *1eβ*. — 17) bálit, *1eβ*. — 18) *a* [því næst kom þar Yssa drottníng, *1eβ*. — 19) liðs síns, *756*, *1eβ*. — 20) hlaupa, *756*. — 21) riðv, *W*, *756*. — 22) *add. ex cett.*, *sed Reg. om.*

kraki hægri hendi gullit ofan í hornit, ok söri[1] allt um götuna; en er Svíar sjá[2] þat, hlaupa þeir or söðlunum ok tók hverr slíkt er fèkk[3], en Aðils konúngr bað þá ríða, ok reið sjálfr ákaflega. Slúngnir[4] hèt hestr hans, allra hesta skjótastr[5]. Þá sá Hrólfr kraki at Aðils konúngr reið nær honum, tók þá hrínginn Svíagrís ok kastaði til hans, ok bað hann þiggja at gjöf[6]. Aðils konúngr reið at hrínginum[7], ok tók til[8] með spjótsoddinum ok rendi upp á falinn. Þá veik[9] Hrólfr kraki aptr, ok sá er[10] hann laut niðr, þá mælti hann: svínbeygt[11] hefi ek nú þann er ríkastr [er með[12] Svíum; svå skildust þeir. Af þessi sök er gull kallat sáð Kraka, eða[13] Fýrisvalla. Svå kvað Eyvindr skáldaspillir[14]:

Bárum Ullr, of[15] alla[16],
ímunlauks[17]! á hauka
fjöllum[18] Fýrisvalla
fræ, Hákunar æfi.

Svå sem Þjóðólfr kvað:

Örð[19] ser[20] Yrsu[21] burðar
inndrótt jöfurr[22] sinni
bjartplógaðan[23] bauga
brattakr völuspakra[24].

---

[1]) seri, *W*; sár gullinu, *756*; sáir ávallt um göt., *1eβ*. — [2]) sá, *W*, *756*, *1eβ*. — [3]) villdi, *W*, *756*. — [4]) *sic W*, *756*; slvgnir *(propter g nasale)*, *Reg.*; Slaugnir, *1eβ*. — [5]) er með Svíum var, *add. 1eβ*. — [6]) at sèr, *add. 1eβ*. — [7]) honum, *1eβ*. — [8]) hríngsins, *add. 1eβ*. — [9]) *sic cett.*; veyk, *Reg*. — [10]) at, *756*, *1eβ*. — [11]) svír beygt, *1eβ*. — [12]) *a* [var af, *W*, *756*. — [13]) fræ *add. W*, *756*. — [14]) *vide* Hkr. *hist.* Har. gráf. *Cap. 1*, *str. 4*; Fornm. s. *1*, *50*, *1*. — [15]) um, *W*, *756*, *1eβ*, *U*. — [16]) *sic W*; allan, *Reg.*, *1eβ*, *transeundo ad* Har. gráf. *Cap. 1*, *str. 5*, *ubi sequitur* aldr. — [17]) *sic W*, *756*, *U*; leiks, *1eβ*, *prave*; *in Reg.* imvnleits *v.* imvnleics *scriptum*, *deinde in* imvnlavcs *mutátum*, *literis* av *supra* ci *scriptis*. — [18])

pientem. Tum Rolvus krakius, dextra manu cornu inserta, aurum sustulit, eoque totam viam consevit. Quo viso Sviones ex ephippiis desiluerunt, et quod quisque nactus est rapuerunt, Adilse ut equitarent hortante equumque vehementer concitante; vehebatur equo velocissimo, cui Slungneri nomen. Hic Rolvus krakius animadvertens, regem Adilsem propius advehi, sumtum annulum Sviagrisem ad eum conjecit, rogans, ut dono acciperet. Rex Adils ad annulum advectus, demissa hastæ cuspide, hastili indutum collegit. Tum Rolvus krakius conversus, quum inclinantem se animadverteret: jam eum, inquit, qui in Svionibus plurimum pollet, incurvavi ut suem. Ita digressi sunt. Hac de caussa aurum appellatur semen Krakii aut camporum Fyrensium. Sic cecinit Eyvindus skaldaspiller:

O numen prœliaris stipitis!
nos totam per ætatem Hakonis
semen camporum Fyrensium
gestavimus in accipitrum montibus.

Sic, ut cecinit Thjodolvus:

Rex suis satellitibus splendido fructu
conspicuum, arduum arvum annulorum,
in articulis manere amantium
Yrsiæ prolis semine conserit.

---

sic Reg., cum siglo, ceteri plenis literis. — [19]) *sic W, 756*; avrð, *id., Reg., 1eβ*; auð, *U.* — [20]) *sic Reg., 1eβ*; sær, *id., W, U*; sier, *ut videtur, 756, prave.* — [21]) Yrsa, *1eβ*; Yso, *U.* — [22]) *sic W, U*; jofur, *Reg., 756, 1eβ.* — [23]) *sic Reg., 1eβ*; biartplogaþar, *U*; biart flugu aðan, *W, 756, om. sequ.* bauga. — [24]) valasp., *W, 756*; vala spaka, *U, deinde addens:* Ok enn (ɔ: *cecinit Thiodolfus). Ceterum W et 756 priorem semistropham postponunt, inverso ordine semistropharum.*

Eyss landreki ljósu
lastvarr[1] Kraka barri
á hlemildar[2] holdi
hauks[3] kálfor[4] mèr sjálfum.

45. Svâ er sagt, at konúngr sá er Hölgi er [kallaðr, er Hálogaland er við nefnt[5], var[6] faðir Þorgerðar Hölgabrúðar[7]; þau voru bæði blótuð, ok var haugr [Hölga kastaðr, önnur[8] fló af gulli eða silfri[9], þat var blótfèit[10], [en önnur fló[11] af moldu ok grjóti. Svâ kvað Skúli Þorsteinsson:

Þá er ræfr vita[12] Reifnis
rauð ek[13] fyrir Svöld[14] til auðar,
[herfylgins[15] bað[16] ek[17] Hölga
haugþök[18] sama[19] baugum[20].

Í Bjarkamálum [enum fornum[21] eru töð[22] mörg gulls heiti; svâ segir þar:

Gramr hinn[23] gjöflasti[24]
gæddi[25] hirð sína
Fenju forverki,
Fâfnis miðgarði,
Glasis glóbarri,
Grana fagrbyrði,

---

1) latr varr, *U.* — 2) *sic Reg.;* h...milldar, *W;* hlemylldar *et* hlæmilldra, *U;* helmilldrar, *1eβ, vix recte;* helmilldi hleimlldar, *756, hæsitante librario in lectione* hlemilldar. — 3) hauk, *U.* — 4) *sic Reg., W;* kalf°, *756;* kálfar, *U;* kálfr, *1eβ.* — 5) kent, *W, 756.* — 6) *a* [nefndr, reð fyrir Haulgalandi; hann var, *1eβ.* — 7) *om. 1eβ.* — 8) annarri, *1eβ.* — 9) *a* [görr at þeim. Ein fló þaksins var af gulli, avnnur af silfri, *H.* — 10) blotfeið, *W;* blott feit, *Reg.* — 11) *a* [þriðja, *H, sensum codicis U secutus.* — 12) ræfruita, *una voce, 1eβ, recte.* — 13) *om. 1eβ.* — 14) Svolð, *W;* Svauldr, *1eβ;* Svöldr, *748;* Savl, *U.* — 15) *sic*

Vitia fugiens regni imperator
mihi ipsi areas accipitris,
calida carne vestitas, lucida
Krakii segete perfundit.

45. Dicitur rex quidam, Hölgius nominatus, a quo Halogia denominata est, pater fuisse Thorgerdæ Hölgii virginis (filiæ). Horum uterque religiose cultus fuit: tumulus Hölgii ita exstructus fuit, ut stratis alternis, aureis aut argenteis, quæ sacra pecunia erat, terreis et saxeis sterneretur. Sic cecinit Skulius Thorsteinis filius:

Quum ignem piratici lacunaris
ad Svoldram rubefeci ad opes
parandas, strata tumuli bellicosi
Hölgii annulis ornanda curavi.

In melesi Bjarkianis illis priscis complures auri appellationes recensentur. Ibi sic est:

Rex ille munificentissimus
donavit aulicos suos
opere Feniæ,
tellure Fofneris,
splendida fronde Glaseris,
pulchra sarcina Granii,

W, *748*, *757*; herfylgnis, *Reg.*, *U.* — 16) bar, *748*, *757*. — 17) *a* [fylgnis haug ok, *1eβ*, *corrupte.* — 18) haugþak, *sing.*, *748*, *757*, *1eβ*. — 19) saman, *i. e. congessi*, *construxi*, *748*, *757*, *756*, *1eβ*. — 20) bauga, *1eβ*, *U*; hafa hèr eptir skáldin kveðit ok nemnt gull ok silfr (haug)þak Hölga, *H.* — 21) *a* [*om. U*, *748*, *757*. — 22) *in Reg.* tavð *scriptum*; tolð, *W*, *U*; taulld, *756*, *1eβ*; talen, *757*; talit, *748*. — 23) *om. 748*. — 24) göfgasti, *Hβ*. — 25) gladdi, *U*, *748*, *757*, *1eβ*, *Hβ*, *i. e. delectavit.*

Draupnis dýrsveita,
dúni Grafvitnis.

Ýtti[1] örr hilmir,
aldir við tóku[2],
Sifjar[3] svarðfestum[4],
svelli dalnauðar[5],
tregum Otrs gjöldum,
tárum Mardallar,
eldi Óronar[6],
Iðja glysmálum.

Gladdi gunnveiti[7]
(gengum fagrbúnir
þjaza þíngskilum)
þjóðir hermargar[8]:
Rínar rauðmálmi[9],
rógi Niflúnga[10]
vísi hinn vígdjarfi,
[varði hann Baldr[11] þögli[12]!

46. Gull er kallat í kenníngum eldr handar, [eða liðs eða leggjar[13], því at þat er rautt, en silfr snær eða svell eða héla, því at þat er hvítt[14]. Með sama hætti skal ok kenna gull eða silfr til sjóðs [eða díguls eða löðar[15], en hvârtveggja silfr ok gull má vera grjót[16] handar[17], eða háls-

[1]) *sic W, 756, 748, 757, 1eβ, U;* veitti, *Reg.* — [2]) alldr vit tauku, *756.* — [3]) Svíar, *Reg.;* sjúfar, *757, prave.* — [4]) svarðfæsti, *sing., 748.* — [5]) *sic W, 756, 748, 757, 1eβ;* dalnavnar, *Reg.;* dvalnauðar, *Hβ.* — [6]) *sic Reg., U;* Oranar, *W;* Eiranar, *H;* uranar, *Hβ;* orunar, *756, 1eβ;* órunnar, *757;* ölrúnar, *748.* — [7]) gunnveitir, *U, 748, 757, 1eβ.* — [8]) *hunc versum omitt. 757, nulla lacuna relicta.* — [9]) ryðmálmi, *id., 757.* — [10]) buðlunga, *1eβ.* — [11]) *a [sic Reg., 1eβ;* vakti h.

pretioso Dröpneris sudore,
molli pluma serpentis.

Præbuit liberalis rex,
viri accipiebant,
comam Sivæ,
glaciem manûs,
vi extortam Lutræ multam,
lacrimas Mardallæ,
ignem Oronæ,
splendidos Idii sermones.

Exhilaravit bellator
(incedebamus splendide ornati
Thjassii disceptationibus)
homines permultos:
rubro Rheni metallo,
Niflungorum dissidiis,
audax ille in prœlio rex.
Tueatur illum Deus ille taciturnus!

46. In denominationibus aurum appellatur ignis manûs aut articuli aut brachii, quia rubrum est, argentum vero nix aut glacies aut pruina, quia album est. Eodem modo tam aurum, quam argentum, a crumena, catino aut forma ducendi metalli denominare licet. Sed utrumque, aurum et argentum, appellare licet saxa manûs aut

B., *W*, *756*, *U*; vakti Balldr, *748*; vake Balldr, *757*. — [12]) *sic Reg.*, *1eβ*; þeygi, *W*, *756*, *U*, *748*, *757*. — [13]) *a* [liðs eðr leggja, *W*, *756*. — [14]) *ab initio capitis ita Hβ*: Gull skal ok kenna til handar, ok kalla grjót, sker, blik, ís, svell ok alla birti handar, item snjó eða drift handar, armleggja, lófa, hreifa, liðar eða fíngra. — [15]) handar, *1eβ*; *a* [diguls eða skála, *Hβ*. — [16]) *sic cett.*; griott *in Reg. scriptum*. — [17]) handa, *W*, *756*.

gjörð nokkvors þess manns, [er títt var[1] at hafa men[2]. Men ok hríngar eru bæði silfr ok gull, ef eigi er annan veg greint. Sem kvað Þorleikr[3] fagri:

Kastar gramr á glæstar
gegn valstöðvar þegnum,
úngr vísir[4] gefr eisu
armleggs[5], dígulfarmi.

Ok sem kvað Einarr skálaglamm:

Liðbröndum[6] kná Lundar[7]
landfrækn jöfurr granda[8];
hykk-a ek ræsis rekka
Rínar grjót of[9] þrjóti[10].

Svâ kvað Einarr Skúlason:

Blóðeisu liggr[11] bæði
bjargs[12] tveimmegin geima
sjóðs, á ek sökkva[13] stríði,
snær ok eldr, at mæra.

Ok enn sem hann kvað:

Dægr þrymr[14] hvert, [en hjarta
hlýrskildir[15] ræðr mildu[16]
heita blakks, of[17] hvítum[18]
hafleygr[19] dígulskafli[20];
aldri má fyrir eldi
áls[21] hrynbrautar[22] skála,

---

1) *a* [sem forðum var títt, *757.* — 2) *add. ex W et 756; om. Reg., 748, 757, 1eβ.* — 3) *sic W, 756, 748, 757;* Þorleifr, *U, 1eβ;* Þorlefr, *Reg.* — 4) vísi, *id., cett.* — 5) *sic cett.;* armlegs, *Reg. (litera* s *supra lineam scripta), quod idem valet.* — 6) liggr *s.* ligr *add. prave 757.* — 7) landa, *U, prave.* — 8) branda, *U, prave.* — 9) um, *id., 756.* — 10) þrjóta, *W, 756, U, 748, 757, 1eβ.* — 11) gefr, *1eβ, vix recte.* — 12) bjarg, *1eβ;*

torquem alicujus hominis, cui gestandæ mos fuit. Monilia et annuli promiscue pro argento et auro usurpantur, nisi alio modo inter se distinguantur. Quem ad modum cecinit Thorleikus pulcher:

Princeps affabilis onus catini
conjicit in splendidas
accipitrinas stationes virorum.
Rex juvenis dat brachii favillam.

Et quemadmodum cecinit Einar lancicrepus:

In regno tuendo acer rex Lundensis
articulorum flammis nocere novit.
Haud desunt, opinor, Rheni
saxa regiis satellitibus.

Sic cecinit Einar Skulii filius:

Et nix et ignis crumenæ jacet
ab utraque parte repositorii
aquaticæ favillæ. Oppugnatorem
hostium celebrare, mei officii est.

Præterea, ut idem cecinit:

Flamma æquorea quotidie permanet
super albis catini nivibus;
rex vero, equi piratici proram clypeis
muniens, animo liberali gaudet.
Nunquam liquefieri potest nix
lancium propter ignem sonoræ

---

brags, *748, 757.* — [13]) stökkva, *prave, 757.* — [14]) þrumir, *id.*, *W, 756, 748, 757.* — [15]) hlýrskilldis, *1eβ.* — [16]) mildum, *U*; milldi, *1eβ.* — [17]) um, *id.*, *U, 1eβ.* — [18]) hvíta, *U.* — [19]) hafley, *757*; haflæyr, *748.* — [20]) *a [in Reg. non cernuntur, nam a folio codicis unius lineæ spatium discerptum est.* — [21]) áss, *mend. 748.* — [22]) dynbrautar, *id*, *1eβ.*

öll viðr[1] fólka [fellir
framræði[2], snæ[3] bræða.

Hèr er gull kallat [eldr áls hrynbrautar, en silfr[4] snær skálanna[5]. Svå kvað Þórðr Möraskáld[6]:

[Sèr[7] á seima[8] rýri
sigðis[9] láttrs[10] at[11] átti,
hrauns glaðsendir[12] handa!
Hermóðr föður góðan[13].

47. Maðr er kallaðr brjótr gullsins; svå sem kvað Óttarr svarti:

Góðmennis þarf ek gunnar
gulls brjótanda[14] at[15] njóta,
hèr[16] er alnennin[17] inni
inndrótt, með gram svinnum.

Eða gullsendir, sem kvað Einarr skálaglam:

Gullsendir lætr grundar,
glaðar[18] þengill herdrengi[19],
hans mæti[20] kná [ek hljóta[21],
hljót[22] Yggs[23] mjaðar njóta.

Gullvörpuðr[24], sem kvað Þorleikr:

Hirð viðr[25] grams með[26] gerðum[27]
gullvörpuðr sèr holla[28].

---

[1]) vinur, *U;* veðr, *W;* við, *757, 1eβ.* — [2]) fram ræða, *1eβ.* — [3]) *a [in cod. Reg. legi non potest.* — [4]) *a [ex 748 additum; 757 vocabulum* áls *mendose omittit; lectio ceterorum:* hèr er gull kall. snær skálanna, *mutila est.* — [5]) skaflanna, *prave, 1eβ.* — [6]) *sic videtur legendum esse cognomen (alias ignotum), in Reg., W, U, 748 scriptum* mavra skalld, *in cett.* maura skalld; *forma* Mavrir = Mærir *occurrit in* Fornm. s. *10, 386.* — [7]) Sær, *id., U, 748;* sêʀ, *id., 757.* — [8]) *sic omnes; a [in Reg. legi non possunt:* — [9]) Sigþirs, *U;* sigtýs, *II β.* — [10]) látrs, *id., W, 756, U, 757, 1eβ.* — [11]) *sic W, 756, U, 748, 757;* ok, *Reg., 1eβ.* — [12]) glóðsendir, *748;* glaðs vndins, *757.* — [13]) *fragm. 757 ad cap. 2. (p. 230) transit.* — [14]) gullbriótanda, *W, 756, U, 757;* glóð-

viæ anguillariæ. Delector hostium
eximia quævis facinora patrat.

Hic aurum appellatur ignis sonoræ viæ anguillariæ, argentum vero nix lancium. Sic cecinit Thordus, poëta Mærensium:

Missor splendidorum saxorum
manualium! vultus consumtoris
divitiarum testatur, Hermodum scopuli
gladialis bono patre usum esse.

47. Vir appellatur fractor auri. Quem in modum cecinit Ottar niger:

Fractoris auri excellentium
satellitum benevolentia egeo.
Hic perquam strenua cohors domestica
intus est apud pugnæ peritum principem.

Aut missor auri, ut cecinit Einar lancicrepus:

Missor auri facit, ut terræ
dominus Yggi mulso fruatur.
Princeps viros militares oblectat.
Ejus pretiosa munera adipiscor.

Projector auri, ut Thorleikus cecinit:

Auri projector gratiam aulicorum
regiorum rebus gestis sibi conciliat.

---

brjótanda, *prave*, *748*. — [15]) *om. W*, *757*, *1eβ*. — [16]) hann, *W*. — [17]) *in Reg.* alnenninn *scriptum*; alme(nni)s, *U*. — [18]) glaðr, *748*; gleðr, *1eβ*. — [19]) her drængi, *748*; her drengjà, *1eβ*; her mengi, *757*. — [20]) mætti, *757*, *1eβ*. — [21]) hlýða, *1eβ*; *a [om. 757*. — [22]) hljótt, *1eβ*; hljó, *U*. — [23]) ygg, *1eβ*. — [24]) *Hæc, et sequentem strophæ partem om. 757, ejus loco repetens semistropham paullo antea allatam (p.* 404*)* Lidbrũnðum kná *etc.* — [25]) vinnr, *id.*, *748*. — [26]) vnd, *1eβ*. — [27]) gorðvm, *id.*, *W*, *756*. — [28]) *sic W*, *756*, *748*, *1eβ*; þolla, *Reg.*, *ita tamen ut vestigia appareant literæ* þ *in* h *mutatæ*.

Gullstríðir, sem kvað Þorvaldr[1] blönduskáld[2]:

Gullstríðir verpr glóðum,
gefr auð[3] konúngr rauðan,
óþjóðar[4] bregðr eyðir,
armlegs[5], Grana farmi.

[Gullskati, sem hèr er[6]:

Gat[7] ek gullskata[8]
[gör er leygs[9] of[10] bör
götu ginnvita[11]
gráps, tögdrápu[12].

Kona er[13] ke*nn*d til gulls[14], köllut selja gulls, sem kvað Hallar-Steinn[15]:

Svalteigar mun[16] selju
salts[17] Viðblinda[18] galtar
raf[19] kastandi rastar
reyrþvengs muna lengi.

Hèr er [kallat hvalir Viðblinda geltir[20]; hann var jötunn ok dró hvali í hafi út sem fiska[21]; teigr hvala er sær; röf[22] sæfar er gull, kona er selja gulls þess er hon gefr, ok [samheiti við[23] selju er trè[24], sem fyrr er ritað, at kona

[1]) Þorlákr, *1eβ*. — [2]) *om. 757*. — [3]) *hoc et sequentia in fragm. 757 desunt, quum hoc loco uno folio mancum sit.* — [4]) yþjóðar, *id.* (*y = u*), *748*. — [5]) armleggs, *id.*, *W*, *748*, *1eβ*; armlex, *756*. — [6]) *a* [svâ ær ænn, sæm qvað Þórarinn loftvnga, *748*; *hæc, et sequentem semistropham om. U.* — [7]) get, *756*. — [8]) gull skatta, *756*. — [9]) logs, *748*; leiks, *1eβ*; *a* [görlæygs, *W*; görleyx, *756*. — [10]) vm, *W*, *756*, *748*. — [11]) gvnnvita, *W*, *756*, *748*, *1eβ*. — [12]) *sic 748*; tavgdrapv, *Reg.*; taugdrapu, *1eβ*; tavgdrapa, *haud recte*, *W*; taugdrápa, *756*. — [13]) ok, *add. W*, *756*. — [14]) gull, *mend.*, *756*. — [15]) *Varias de Hallarsteine conjecturas vide Grönl. hist. Mindesm. 2, 421-2, 561, 566; Scripta hist. Island. 3, 232-6*; Olafs drápa, *ed.* Viðey *1832*,

Inimicus auri, ut cecinit Thorvaldus Blandæ-poëta:

Inimicus auri projicit
brachii prunas; rex dat
rubras divitias; maleficorum
exstirpator spargit sarcinam Granii.

Largitor auri, ut hoc loco:

Feci de auri largitore carmen
intercalatum, metro producto
compositum. Rex, procellam gladii
excitans, veri nominis bellator est.

Femina ab auro denominatur, ita ut appelletur salix auri, quemadmodum cecinit Hallarstein:

Missor telluris serpentinæ
diu recordabitur salicem
electri salsi, frigidi campi,
a Vidblindii apro percursi.

Hoc loco ceti appellantur apri Vidblindii, qui gigas fuit, cetosque aperto mari, veluti pisces, ducere solitus est; campus cetorum est mare; electrum maris est aurum; femina est *selia* (præbitrix) auri, quod dat, at commune cum *selia* nomen habet arbor (quædam, ɔ: *selia* salix), uti antea scriptum est[a], denominari feminam ab omni ge-

---

pag. 4. — [16]) man ek, *748, recordabor, tum* kastandi reirþvengs rastar *apostrophe est.* — [17]) *in Reg. et 748* sallz, *in U et 1eβ* salltz *scriptum;* salt, *Hβ.* — [18]) Viðblinnis, *748.* — [19]) ravf, *U;* rafkastandi, *una voce, 748, 1eβ, Hβ.* — [20]) *a* [hvalr kallaðr Viðblinnis göllltr, *748;* (her eru) hvalir kallaðir Viðblinda gelltir, *1eβ.* — [21]) því er hvali rètt at kenna smáfiska navmnum, þegar kennt er við namn hans, *add. Hβ.* — [22]) *sic* (ravf) *Reg., 748;* rof, *W, 756, Hβ;* rauf, *1eβ.* — [23]) *om. 1eβ.* — [24]) *sic a* [*Reg., W, 756, 748, 1eβ; Rask. emendare voluit, legendo:* á samh. við selju, er tre er.

a) vide supra pag. 335.

er ke*nn*d við [allskonar trjáheiti kvennke*nn*d[1]. Hon er ok lág[2] köllut þess er hon gefr, lág[3] heitir ok trè þat er fellr í skógi[4]. Svå kvað Gunnlaugr ormstúnga[5]:

Alin var rýgr at rógi,
runnr olli því gunnar,
lág[6] var ek auðs at eiga
óðgjarn, fíra börnum.

Kona kallast[7] mörk. Svå kvað Hallar-Steinn:

Ek hefi óðar lokri[8]
[öl stafna[9] þèr[10] skafna
vetz[11] mörk skála verki[12]
vandr stef knarrar branda.

Tróða[13], enn[14] sem kvað Steinn:

Þú munt furs[15] sem fleiri
flóðs, hirðisif[16], tróður[17],
grönn[18], við[19] gæfu þinni
grjóts Hjaðnínga brjótast.

Skorða, svâ[20] kvað Ormr Steinþórsson:

Skorða var í föt færð
fjarðbeins afarhrein[21]
ný*rr*i[22] slaung[23] naddfreyr[24]
nistíng of mjaðar Hrist[25].

---

1) *a* [allz kvikindi, ***perperam, 756.*** — 2) ***sic W, 756, U, 748, 1eβ***; lavg (= lóg, lág), ***Reg.*** — 3) lög, ***Reg.*** — 4) svâ mörk ok tróða, ***Hβ, ceteris omissis.*** — 5) ***vide*** saga Gunnl. Ormst. ***Cap. 11.*** — 6) ***sic*** Gunnl. saga, ***U, 748, 1eβ***; þá, ***Reg.; W et 756 vacuum spatium relinquunt.*** — 7) er köllut, ***W, 756, 1eβ.*** — 8) ***sic Reg., W, 748, 1eβ***; okri, ***756.*** — 9) ***a*** [ölstafna, ***una voce, Reg., 748, 1eβ***; auðstafna, ***W, 756.*** — 10) bil, ***748, i. e.*** ölstafna bil, ***Bila (dea) navium cerevisiariarum (poculorum), femina, in dat.; et*** mörk skála, ***sylva phialarum, femina, in vocativo.*** — 11) væn, ***W, 756, U, 748;*** ven, ***id., 1eβ; lectionem cod. Reg.*** vetz ***accipio pro*** vitz = víðs, ***a*** víðr, ***am-***

nere arborum feminearum. Eadem appellatur *lóg* (erogatrix) rerum a se datarum: nam *lóg* etiam dicitur arbor sylvæ caduca. Sic cecinit Gunlogus vermilinguis:

Excellens femina nata fuit hominum
natis in dissidium. Ejus rei auctor
fuit lucus prœlii. Ego percupidus
eram ducendæ divitiarum arboris.

Femina appellatur sylva. Sic cecinit Hallarstein:

Sylva phialarum cerevisiariarum,
ego, opere (faciundo) adsvetus, tibi
poëseos planulâ polivi fastigia ampli
versuum intercalarium ædificii.

Trabecula, ut Stein porro cecinit:

Tu, diva tenera, Hediniorum
saxorum custos, fortunæ tuæ
resistis, ut plures (facere solent)
ignis fluviatilis trabeculæ.

Destina, ut Ormus Steinthoris filius cecinit:

Ossis marini destina vestibus
eximie puris induta fuit.
Deus spiculorum Bellonam mulsi
novo vestimento circumdedit.

---

plus, ut supra p. 345, not. 22. — [12]) verka, *poësi, 1eβ.* — [13]) *omitt. fragm. 748.* — [14]) *omitt. fragm. 1eβ.* — [15]) fús, *U;* rurs, *mend., 756.* — [16]) hirþi bil, *id., U.* — [17]) *sic 748;* troþar, *Reg., mendose;* tróða, *W, 756, 1eβ.* — [18]) grunn, *748.* — [19]) at, *id., 1eβ.* — [20]) sem, *W, 756.* — [21]) afar hreins, *perquam splendidi (ossis marini), 1eβ.* — [22]) nýri, *Reg., W, 756, 1eβ, U;* nýtri, *748, mend.* — [23]) *sic 748;* saung *v.* song, *Reg. et cett.* — [24]) *sic W, 756, 748, 1eβ, U; in Reg. non plane liquida lectio, sed videtur librarius primo scripsisse* naddgreyr, *deinde* g *in* f *mutasse.* — [25]) rist, *id., W, 756, Hβ.*

Stoð[1], sem Steinarr[2] kvað:

Mens hafa mildrar Synjar[3]
mjúkstalls logut[4] allir,
sjá[5] höfumk[6] veltistoð[7] stilltan[8]
straumtúngls[9], at mèr draumar.

Björk[10] enn[11], sem Ormr kvað:

Því at hols[12] hrynbáls
hramma[13], þaz ek berk[14] fram,
billíngs á burar full
bjarkar hefi ek lagit mark.

Eik, svå sem hèr er:

Aura stendr fyrir orum[15]
eik fagrbúin[16] leiki[17].

Lind, svå sem hèr er:

Ógnrakkr, skalat okkur[18],
álmr dynskúrar málma!
svå bauð lind í landi
líns, hugrekki dvína[19].

Maðr er kenndr til viða, sem fyrr er ritað: kallaðr reynir vâpna eða víga, ferða ok athafnar, skipa ok alls þess er hann [ræðr ok reynir. Svå[20] kvað Úlfr Uggason:

En stirðþinull[21] starði
storðar leggs[22] [fyrir[23] borði

---

[1]) Storð, *W*, *756*, *II*β; *sed hæc et stropham sequentem om. U.* — [2]) Stæinn, *748.* — [3]) *sic W*, *756*; *in 748 non cernitur nisi* Syn . .; syniat, *Reg.*, *1e*β, *mendose ut putamus.* — [4]) *sic Reg.*, *puto dialectica quadam varietate pro* logit, *quod habent W*, *756*, *748*, *1e*β. — [5]) suâ, *1e*β. — [6]) höfvmz, *id.*, *748*; höfum, *1e*β. — [7]) *sic W*, *756*, *1e*β, *748*; villti stoð, *Reg.* — [8]) vælltan, *748*, *errore librarii, decepti a præcedente* vællti, *quare idem librarius in membrana suprascripsit* sti *supra* væ, *in voce* vælltan. — [9]) straumfylgs, *obscure*, *748.* — [10]) *omitt. 748.* — [11]) *omitt. 1eβ.* — [12]) hjóls, *U.* — [13]) hram, *1eβ.* — [14]) ber, *W*, *756*, *U*, *1eβ.* — [15]) ayrvm, *W*; aurum, *756*; eyrum, *IIβ.* —

Columna, quemadmodum Steinar cecinit:

Omnia somnia liberalis Divæ, molli
statione monilis conspicuæ, me sunt
frustrata. Hæcce columna, lunam
fluviatilem versans, me decepit.

Item Betula, ut Ormus cecinit:

Nam signum betulæ, cavâ,
tinnulâ digitorum flammâ
conspicuæ, imposui poculo
nani filii, quod profero.

Quercus, ut hoc loco:

Quercus divitiarum, splendide
ornata, nostræ voluptati officit.

Tilia, ut hoc loco:

Bello fortis ulme strepentis
metallorum pluviæ! nostra fortitudo
non deficiet. Sic tilia lini,
in patria degens, præcepit.

Vir ab arboribus denominatur, ut supra scriptum est: nimirum vocatur sorbus armorum aut cædium, itinerum atque operum, naviumque et omnium rerum, quas tractat et experitur. Sic cecinit Ulvus Uggii filius:

Asperum vero vimen telluris,
fulgida præditum acie oculorum,

---

16) faugur búin, *1eβ*. — 17) leika, *1eβ*. — 18) *sic, in nom. sing., Reg., W, 748*; okkr, *dat. plur. pronom.* þú, *1eβ*, *h. l. prave pro* okkur. — 19) dvínar, *mend.*, *1eβ*; *hæc om. Hβ*. — 20) *a [in Reg. legi nequit.* — 21) *sic W, 1eβ*; stirþinull, *748*; stirðþimvll, *Reg.* (*fort. ex* stirðþvnvll); stirðmalvgr, *U*, *prave*. — 22) *sic W, U*; legs, *id.*, *Reg.*, *756*; leygs, *forte prave pro* leggs, *1eβ*; mæns, *748*, *explicandum ut* jarðar men, *lapis*, Fornm. s. *2*, *57*, *quod variat cum* jarðar leggr, O. Tr. *cap. 90*. — 23) frá, *1eβ*.

frâns[1] â[2] fólka reyni
frânleitr, ok blès eitri.

Viðr ok meiðr, sem kvað Kórmakr[3]:

Meiðr er mörgum eyðri[4]
morðteins[5] í dyn fleina.
Hjörr fær[6] hildibörrum[7]
hjarl Sigurði jarli.

Lundr; [svâ *kvað* Hallfræyðr vandræðaskáld[8]:

Askþollum stendr[9] Ullar
austr at miklu trausti
reykilundr[10] hinn ríki
randfárs, brumaðr[11] hári.

[Hèr er ok þollr nefndr buss. Svâ kvað Arnórr[12]:

Rökkr[13] öndurt bað randir[14]
reggbuss[15] saman leggja,
rógskýja hèlt[16], Rýgja,
regni[17] haustnótt[18] gegnum.

Askr, sem Refr kvað:

Gekk í gulli stokkna
gjöfrífr, Hárs drífu
askr við[19] ærinn þroska,
esfreyr[20] sæing meyjar.

---

1) *sic 1eβ et Rask. h. l.;* fróns, *W, 756, 748.* — 2) *a* [*in Reg. legi nequit.* — 3) *nomen in Reg. legi non potest.* — 4) *sic Reg.;* œðri, *W, 756, U, 748, 1eβ, IIβ.* — 5) *sic ex correctione F. Magnusenii in appendice ad Kormakssagam;* morðreins, *Reg. et cett.* — 6) ferr, *1eβ;* fyrir, *748, prave.* — 7) *sic W, 756, 748, a* hildibarr, *adj., promtus ad pugnam;* hilldar börrum, *1eβ;* hildvm bavʀvm, *Reg.* — 8) *a* [sem qvað Hallfröðr, *W, 756.* — 9) gengr, *1eβ.* — 10) ræki lundr, *id., U, 748, 1eβ.* — 11) brvmar, *mend., 748;* brynjaðr, *IIβ.* — 12) *a* [þollr ok

extra latus navigii lumina intendebat
in monticolarum tentatorem, virusque efflavit.

Lignum et tignus, ut Kormakus cecinit:

Tignus ramuli prœliaris multis
est præstantior in sonitu telorum.
Gladius terram conciliat dynastæ
Sigurdo, ad pugnam promto.

Lucus; sic cecinit Halfredus Difficilis-poëta:

Potens ille lucus noxæ scutariæ,
comarum fronde virescens,
magno præsidio est thallis
Ullerianæ navis in orientali regione.

Hic etiam thallus (arbor) vocatur buxus; sic cecinit Arnor:

Buxus navigii Rugianos hortatus
est, ut clypeos primo crepusculo
consererent. Pluvia nubium prœliarium
per totam noctem autumnalem duravit.

Fraxinus, ut Revus cecinit:

Munificus equi possessor lectum
virginis, auro illitum, conscendit.
Fraxinus nimbi Odinii
magnam gloriam consequitur.

---

bvss, sem Arn. qvaþ, *U*; buss (bus, *748*) sem qv. Arn., *W*, *756*, *748*, *Hβ*. — [13]) reykr, *id.*, *1eβ*. — [14]) randar, *1eβ*. — [15]) regg bus, *1eβ*. — [16]) *sic Reg.*, *W*, *U*, *1eβ*, *748*, *Hβ*. — [17]) *sic* *748*, *U*, *Hβ*; regin, *Reg.*; regn, *1eβ*; rogni, *W*, *756*. — [18]) í *add.* *1eβ*, *Hβ*. — [19]) viðr, *W*, *756*; vinnr, *id.*, *748*, *nam* við *h. l. apocopatum est pro* viðr, *i. e.* vinnr. — [20]) elfreyr, *1eβ*, *748*, *Freyus (deus) procellæ, (pugnæ) vir*; eggþeys, *U*; ásfræyr, *W*, *756*; ásfraju, *Hβ*.

Hlynr[1]:

Heill kom þú handar svella
hlynr! kvaddi svâ brynja[2].

Börr, sem Refr kvað:

Allz böðgæði[3], bjóða[4],
börr ræðr til þess hjörva,
ógn, stöðvar[5], hefi ek ægi[6]
einráðit[7] þorsteini.

Stafr, sem Óttarr kvað:

Hèltu[8], þar er hrafnè[9] svalta[10],
hvatráðr ertu, láði,
[ógnar stafr[11]! fyr jöfrum,
ygr, tveimr[12], við kyn beima.

þorn, sem Arnórr kvað:

Hlóð, en hála[13] teðu[14]
hirðmenn arngrenni[15],
auðar þorn[16] fyrir örnu[17]
úngr valköstu þúnga.

48. Hvernig skal kenna orostu? Svâ, at kalla veðr vâpna eða hlífa, eða Óðins, eða Valkyrju, eða herkonúnga, eða gný eða glym. Svâ kvað Hornklofi:

---

[1]) sem hèr, *add. W, 756, Hβ;* sem hèr er, *add. 1eβ;* sem hèr er qveðit, *add. 748.* — [2]) brynju, *U, 748, 1eβ; quod sententiam mutat, cohærentibus* hrynju hlynr, *platanus loricæ, vir, ita ut suppositum* τοῦ handar svella *quærendum sit in versibus, qui desiderantur.* — [3]) *sic 748;* böðgiæði, *id., W, 756;* bavþgeþi, *id., U;* bavð ōgþi, *Reg. mendose;* bauð auglis, *1eβ.* — [4]) *sic W, 756, U, 748;* giöþa, *Reg.;* galla, *1eβ.* — [5]) stoðfar, *W, 756;* ógnstöðvir, *una voce, 748.* — [6]) *sic omnes; accipio pro* eigi, *non.* — [7]) einraðin, *W, 756;* einraðinn, *U, 748;* einraðum, *Hβ.* — [8]) hèllztu, *id., U, 748, 1eβ;* halltu, *Hβ.* —

Platanus:

Salvus adsis, glaciei manualis
platane! sic lorica (me) compellavit.

Rubus, ut Revus cecinit:

Animo destinatum mihi est,
Thorsteinem ad pugnam non provocare,
quandoquidem rubus gladiorum stationis
incitatorem prœlii ad id hortatur.

Baculus, ut Ottar cecinit:

Terribilis prœlii bacule, retinuisti
terram, ope virorum, contra duos
reges, quo loco corvus non esurivit;
magna est tui consilii celeritas.

Sentis, ut Arnor cecinit:

Juvenis divitiarum sentis graves
cæsorum corporum acervos aquilis
cumulavit. Aulici vero aviditatis
aquilinæ excitatorem egregie juverunt.

48. Quomodo prœlium poëtice circumscribendum est? Sic, ut appelletur tempestas, fremitus aut clangor armorum aut clypeorum, aut Odinis aut Bellonæ, aut archipiratarum. Sic cecinit Hornklovius:

---

[9]) *i. e.* hrafn nè, *ut habet W, U, 748*; hrafni ne, *756*; hrafn of, *1eβ*, *eod. sensu.* — [10]) svalltat, *id.*, *748*, *1eβ*; svelltat, *W*; svelltar at, *756*; svellta, *U.* — [11]) *a* [*sic U, 748, 756, 1eβ; in W seriori manu additum; om. Reg.* — [12]) tveim, *id.*, *W*, *756*, *U*; tvæimr, *id.*, *748.* — [13]) harðla, *1eβ.* — [14]) tæðu, *id.*, *748*, *1eβ*; tyþo, *id.*, *U.* — [15]) *sic Reg.*; ara grenni, *cett.*; *secundum cod. Reg. versus fit pentesyllabus.* — [16]) born, *756.* — [17]) örnum, *W*, *756*, *Hβ*; ærno, *s.* avrno, *U*; aunnum, *1eβ*.

Háði gramr, þar er gnúðu[1],
geira hregg við seggi,
rauð fnustu[2] ben blóði,
bengögl at dyn Sköglar.

Svå kvað Eyvindr:

Ok sá halr
at Hárs veðri
hösvan serk
hrísgrísnis[3] bar.

Svå kvað Bersi[4]:

þótta ek, þá er ori[5],
ársagt er þat, várum,
hæfr at Hlakkar drífu
hyrrunnum[6] vel Gunnar[7].

Svå kvað Einarr[8]:

Glymvindi lætr Göndla[9]
gnest[10] hjörr, taka mestum[11]
Hildar segl, þar er hagli,
hraustr þengill, drífr strengjar.

Sem kvað Einarr skálaglamm:

Nè sigbjarka[12] serkir
sum-miðjúngum[13] rómu
Hárs við Högna skúrir
hleðut[14], fast of seðir[15].

---

1) gnýði, *748*, *sing.*, *sequente subjecto plurali;* gníðu, *1eβ* *(ut variant* knía *et* knýja*)*. — 2) fnysti, *W*, *756*; fnystu, *U*, *748*, *1eβ*. — 3) Hrísnis, *W*, *756*, *IIβ*; Hrvngnis, *U*; hergrimnis, *1eβ*; hrímgrimnis, *748*, *quas lectiones omnes idem valere puto. Indusium lupi est pellis lupina* (vargstakkr), *qua induti fuere athletæ*, Úlfhèðnar *dicti*, *ab* úlfhèðinn, *pellis lupi*, Vatnsd. saga *cap. 16*. — 4) Bragi, *U*. — 5) *i. e.* öri = örri; æri, *W*, *756*, *748*, *1eβ;* ótta, *U*. — 6) hyrrunnar, *U*. — 7) kunna, *prave*,

Rex hastarum procellam commisit
cum viris, quo loco volucres vulnerum
stridebant in Skogulæ strepitu;
rubra vulnera sanguinem efflabant.

Sic cecinit Eyvindus:

Et ille vir fortis
in Odinis tempestate
cinereum indusium
lupi gestavit.

Sic cecinit Bersius:

Quum juniores eramus, visus sum
ignis Gunniæ arbustis perquam
idoneus ad Hlaccæ procellam.
Id mature dictum fuit.

Sic cecinit Einar:

Fortis princeps velum Hildæ
vento Göndulæ vehementissime
stridente afflari facit. Gladius crepat,
quo loco grando nervi defluit.

Quem ad modum cecinit Einar lancicrepus:

Neque indusia Odinii strepitûs,
arcte consuta, defenderunt excellentes
prœliarium betularum gestores
adversus Högnii pluvias.

1eβ; Hlakkardrífa, sem Bersi kvað, *Hβ*, *at stropham omittit.* — [8]) Vindr Göndlar, sem Einar kvað, *Hβ.* — [9]) *sic Reg., W, 756 in plur.*; Göndlar, *748*, *U*; Gaunnlar, *1eβ.* — [10]) *sic Reg.*; gnestr, *id.*, *W*, *756*, *U*; gnæstr, *id.*, *748*; gnast, *crepuit*, *1eβ.* — [11]) mæstan, *748.* — [12]) sigbjarkar, *756*, *748.* — [13]) sóm-miðjúngum, *W*, *756*; sóm-niðjúngum, *U*, *748*; sóm-mildíngum, *1eβ.* — [14]) hlæðu, *sine negatione*, *748*; hleiþvt, *U.* — [15]) sæðir, *id.*, *748*; sæðit, *mend.*, *1eβ*; reiþir, *prave*, *U.*

Svâ sem hèr:

> Odda gnýs við æsi[1]
> oddnets[2] þinul setja[3].

Ok enn þetta:

> Hnigu fjandr[4] at glym Göndlar
> grams und arnar hramma.

49. Vâpn ok herklæði skal kenna til orostu, ok til Óðins ok valmeyja ok herkonúnga, kalla hjálma[5] hjálm, hött eða fald[6], en brynju serk eða skyrtu, en skjöld tjald, ok[7] skjaldborgin er köllut höll ok ræfr[8], veggr ok gólf. Skildir eru kallaðir ok ken*n*dir við herskip, sól eða túngl, eða lauf eða blik, eða garðr skipsins. Skjöldr er ok kallaðr[9] skip Ullar, eða ken*n*t[10] til fóta Hrúngnis[11], er hann stóð á skildi. Á fornum skjöldum var títt at skrifa[12] rönd, þá er baugr var kallaðr, ok er[13] við þann baug skildir kenndir[14]. Höggvâpn, eyxar[15] eða sverð er kallat eldar blóðs eða benja[16]; sverð heita Óðins eldar, en eyxar[17] kalla menn tröllkvenna heitum, ok kenna við blóð eða benjar, eða skóg eða við. Lagvâpn eru vel ken*n*d til orma eða fiska. Skotvâpn eru mjök ken*n*d til hagls eða drífu eða rotu. Öllum þessum kenníngum er marga

---

[1]) eli, *U, mendose.* — [2]) *sic U, quod prætuli, tum ob metrum, tum quod videbatur clypeum significare posse (ut* geirnet) *cui* þinull *adcommodatius erat;* oddnes, *Reg., W;* oddnæs, *748;* oddness, *1eβ, puto idem,* ɔ: *promontorium, lingula (i. e. terra) mucronis (gladii), clypeus.* — [3]) setta, *opposui, 1eβ.* — [4]) *in Reg.* fianddr *scriptum* — [5]) *sic Reg., W, 756;* má, *1eβ; omitt. 748, U.* — [6]) Óðins ok Valkyrja, *add. Hβ.* — [7]) en, *W, 756.* — [8]) refu, *1eβ.* — [9]) *sic W, 756, U, 748, 1eβ;* kall., *cum siglo, Reg.* — [10]) Ullr átti skip þat er Skjöldr hèt, ok því er skjöldr kallaðr skip hans; hann er ok kendr, *Hβ.* — [11]) hrungsins, *mend., 756.* — [12]) á *add. 1eβ.* — [13]) eru, *U, 748, H;*

Sic, ut hoc loco:

Mucronum strepitûs concitatori
opponere funiculum retis gladialis.

Item hoc:

Hostes principis sub ungues aquilæ
succubuerunt in strepitu Göndulæ.

49. Arma et tegumenta militaria denominanda sunt a pugna, Odine, Bellonis et regulis bellatoribus, ita ut galeæ appellentur tegmen, pileus aut calyptra; lorica vero tunica aut indusium: clypeus autem velum; testudoque clypeorum appellatur aula, lacunar, paries (tabulatum) et cubiculum (conclave). Clypei a navibus bellicis ita denominantur, ut appellentur sol aut luna, aut folium, aut fulgor aut paries (agger) navis. Appellatur et clypeus navigium Ulli, aut denominatur a pedibus Hrungneris, qui clypeo institit. Antiquitus mos fuit, ut in clypeis orbis pingeretur, circulus dictus, a quo circulo clypei denominantur. Tela, quibus cæsim res geritur, veluti secures et enses, appellantur ignes sanguinis aut vulnerum; enses vocantur ignes Odinis, secures vero nominibus gigantidum appellantur, et a sanguine aut vulneribus, a sylva aut materia denominantur. Tela, quibus punctim res geritur, satis apte denominantur a serpentibus aut piscibus. Tela missilia fere denominantur a grandine aut nimbo aut turbida tempestate. Quæ singulæ denominationes multis

om. 1eß. — 14) *Hæc II multo posterius, ad finem versuum memorialium, qui clypei denominationes recensent, inserit;* .a [skiölldrinn kendr, *1eß. Recte se habere lectionem Cod. Reg. et Worm. judico, aliter sentiente G. Magnæo in* Egils *s. Vers. lat. pag. 697. not. 5, coll. 356. not a, et Edd Sæm. T. I. p. 286. not. a, ubi hic locus citatur.* — 15) exar, *ubique, W;* öxar, *756, semper.* — 16) beina, *756.* — 17) geir, *U.*

lund breytt, því at þat er flest ort í lofkvæðum, er þessar kenníngar þarf við[1].

Lattist herr með höttu
Hánga-týs at gánga,
þóttit[2] þeim at hætta
þekkiligt, fyrir brekku[3].

Svâ kvað Einarr skálaglam:

Hjálmfaldinn[4] bauð hildi[5]
hjaldr-örr *ok*[6] Sigvaldi[7],
hinn er fór í gný Gunnar[8]
gunndjarfr Búi, sunnan.

Róða serkr, sem Tindr kvað[9]:

þá er hríngfám[10] hánga
hrynserk[11] Viðurr[12] brynju,
hruðust riðmarar[13], Róða,
rastar, varð at kasta.

Hamðis skyrta, sem Hallfreyðr kvað:

Ólitit[14] brestr úti
unndýrs[15] sumum[16] runnum
hart á[17] Hamðis skyrtum[18]
hryngráp[19] Egils vâpna.

[Sörla föt, enn[20] sem hann kvað[21]:

þaðan verða föt[22] fyrða,
fregn ek gjörla[23] þat, Sörla

---

1) Svâ qvaþ Víga-Glúmr, *add. 748, 1eβ.* — 2) þóttið, *W; Reg. h. l. mendose* þóttir. — 3) *vide supra pag. 232.* — 4) *sic U, 748;* hjalm, *nec plura, Reg.;* hjálmelldum, *1eβ.* — 5) hilmi, *1eβ;* hiálm bauð hilldi ólmum, *W, 756.* — 6) *excidit in Reg.;* með, *1eβ.* — 7) Sigvallda, *W, 756, 1eβ.* — 8) *sic 756, U, 1eβ;* gvnnarr, *Reg, W;* gæira. *hastarum, 748.* — 9) *vide hist. Ol. Tryggvas. apud Snorronem, cap. 43., ubi tribuitur Finno (rect. Tindo) Hallkelsonio.* — 10) hríngfáin, *U, mend.;* hríngfarinn; *1eβ.* — 11) hrynsærkr, *748;* hrymserks, *1eβ.* — 12)

modis variantur: nam occurrunt fere in carminibus encomiasticis, quæ tales denominationes plurimum desiderant.

Viri, gerentes pileos Dei suspensorum,
de clivo descendere dubitaverunt:
neque (enim) illis tantum adire
periculum visum est jucundum.

Sic cecinit Einar lancicrepus:

Galea tectus obtulit pugnam,
pugnæ cupidus et Sigvaldius,
ille qui profectus est in strepitum Gunnæ,
prœlio audax Buius, a partibus meridianis.

Tunica Rodii, ut Tindus cecinit:

Quum deus loricæ abjicere cogeretur
pendulam tinnulamque Rodii
tunicam, annulis detritis inutilem.
Jactabundi equi marini vastabantur.

Indusium Hamderis, ut Hallfredus cecinit:

Vehemens, crepitans grando armorum
Egilis sonat duriter illisa Hamderis
indusiis quorundam æquorei animalis
arbustorum, foris versantium.

Vestimenta Sörlii, ut idem cecinit:

Inde fit, ut splendida Sörlii vestimenta,
viris gestata, sanguine rubeant,

---

sic Rask.; viðr, Hkr., *l. c.*; við avr, *U*; viþum, *Reg.*, *W*, *756*, *748*, *1eß*. — [13]) riðmarer, *id.*, *1eß*; hríðmarar, *748*. — [14]) ólitinn, *id.*, *U*. — [15]) vndvrs, *id.* (v = y), *748*; undfurs, *ignis vulnerarii*, *i. e. gladii*, *U*. — [16]) frömum, *excellentium*, *748*. — [17]) i, *1eß*. — [18]) skyrtor, *acc. plur.*, *U*. — [19]) hryngrapn, *1eß*; hryngjálp, *U*. — [20]) *omitt. 1eß*. — [21]) *a [om. 748, qui proxime sequentem semistropham cum proxime præcedente arcte conjungit.* — [22]) *i. e. loricæ*; för, *mend.*, *748*. — [23]) *sic W*, *756*, *U*, *1eß*; gerla, *Reg.*

rjóðast björt[1] í blóði
ben fur[2] meil[3] skúrum[4].

Sem Grettir kvað:

Hèldu Hlakkar tjalda
hefjendr saman nefjum,
Hildar veggs ok hjoggust[5]
hreggnirðir[6] til skeggjum[7].

Róða ræfr[8], sem Einarr kvað[9]:

Eigi þverr[10] fyrir augna
Óðs beðvinu Róða
ræfr[11], eignist[12] sá, regni
ramsvells[13], konúngr elli!

Hildar veggr, sem kvað Grettir ok áðr er ritað. Skipsól[14], sem Einarr kvað:

Leyg[15] rýðr ætt á ægi
Ólafs skipa sólar,
[ylgr brunar hvatt, ens helga,
hrægjörn í spor örnum[16].

Hlýrtúngl, sem Refr kvað:

Dagr var[17] fríðr [sá er[18] fögru[19]
fleygjendr[20] alin-leygjar[21]

---

1) *sic W, 748, U;* briot, *mend., 756;* björk, *Reg., 1eß, i. e. betula, quod possit esse suppositum appellationis feminæ, cujus appositum non invenio h. l., nisi sit* ben-fur, *ignis vulneris, gladius, quando desiderarim suppositum compositum* (geymi-björk, hirði-björk, *vel sim.*); *tum construendum esset:* ek fregn þat gerla, ben-fur björk *(vocat.)*, *et* rjóðast blóði í meilskúrum, *sanguine rubefiunt in pluviis metallicis.* — 2) *sic W, 756, U, 748, 1eß;* fyrir, *Reg., ceterum scribere solens* firir; *videtur autem syllaba* ir *addita esse ad vitandum versum pentesyllabum.* — 3) *sic W, 756, 748; in Reg. script.* meilskvrvm, *una voce;* mell, *1eß;* meils, *U.* — 4) mæilskvrvm, *una voce, 748;* mellskurum, *1eß; ille præmittit vocem* við, *hic repetit vocem* fur, *ad vitandum versum pentesyllabum. Analysis:* benmeil (= benmel)

propter pluvias metallorum vulnerariorum.
Id exacte compertum habeo.

Quemadmodum Gretter cecinit:

Heroes, tentoria (aulæa) Hlaccæ
efferentes, nasos contulerunt,
divique procellam Hildæ aggeris
excitantes barbas colliserunt.

Lacunar (tectum) Rodii, ut Einar cecinit:

Non deficit Odi conjugis
oculorum pluvia validæ
glaciei lacunaris Rodii.
Ille rex senectutem adsequatur!

Paries (agger, tabulatum) Hildæ, quemadmodum Gretter cecinit, ut ante scriptum est. Sol navis, ut Einar cecinit:

Progenies Olavi sancti ignem solis
navium mari rubefacit;
lupina, cadaverum avida, celeriter
vestigia aquilarum prosequitur.

Luna proræ, ut Revus cecinit:

Ea læta adfulsit dies, qua
missores ignis brachialis

---

metallum vulneris, *gladius*, *cujus* skúrir, *pugna*. — [5]) hyggiaz, *mend.*, *748*. — [6]) hræggnirðar, *mend.*, *748*; hreggnjarðir, *W*, *756*; hregguirðir, *1eß*. — [7]) seggjum, *mend.*, *U*, *748*, *1eß*. — [8]) refur, *id.*, *756*. — [9]) *vide supra cap. 37. pag. 348.* — [10]) þyrr, *1eß.*, *quod potest eodem modo explicari*. — [11]) ræfrs, *id*, *W*, *cum nota genitivi*; refurs, *756*. — [12]) eignast, *748*, *1eß*; *in Reg. librarius* eignaz *mutavit in* eigniz. — [13]) *sic 1eß*; *in Reg. abbreviate*: rāsvellz; rā svell, *W*; ram, svell, *756*; ramsvel, *U*; rame svæll *s.* rams svæll, *748*. — [14]) skips sól, *W*, *756*, *U*. — [15]) leygr, *748*, *1eß*; leygr *vel* leygi, *U*. — [16]) *a* [*add. ex U.* — [17]) varð, *748*. — [18]) *a* [á, *1eß*. — [19]) fögrum, *U*, *1eß*; ræiv, *W*, *756*. — [20]) fleggendr, *U*, *1eß*; flæyiendr, *W*; flæyiændr, *748*. — [21]) *sic fere 1eß*, *legens* alen leygjar; alm leygiar, *Reg.*; a lin læyjar, *W*; alm læyiar, *748*; alim leygiar, *U*.

í hángferil hrínga
hlýrtúngli mèr þrúngu[1].

Garðr skips, sem hèr er:

Svå skaut[2] gegn[3] í gögnum
garð steinfarinn barða,
sá var gnýstærir geira
gunnar æfr[4], sem næfrar.

Askr Ullar, sem [hèr er[5]:

Gánga el of únga[6]
Ullar skips[7] með fullu,
þar er samnagla siglur
slíðrdúkaðar[8] ríða.

Ilja blað Hrúngnis, sem Bragi kvað:

Vilit, Hrafnketill, heyra
hve hreingróit[9] steini
þrúðar skal ek, ok[10] þengil[11],
þjófs ilja blað leyfa.

Bragi skáld[12] kvað þetta um bauginn á skildinum:

Nema svå at góð[13] ens[14] gjalla[15]
gjöld[16] baug-navar[17] vildi
meyjar[18] hjóls[19] [inn mæri[20]
mögr[21] Sigurðar[22] Högna.

Hann kallaði skjöldinn Hildar hjól, en bauginn nöf hjólsins. Baûgjörð, sem Hallvarðr[23] kvað:

---

1) þrúngþo, *U.* — 2) fór, *U.* — 3) gegnt, *directe, rectâ, 1eß.* —. 4) hæfr, *peritus (pugnæ), W, 748, U.* — 5) þjóðólfr qvað, *U, 748.* — 6) Ynga, *id., U*; Yngva, *id., 748, 1eß.* — 7) skíðs, *xylosoleæ, mend., 1eß.* — 8) slíðrdvkaðir, *748.* — 9) rein griotinn, *1eß.* — 10) *om. W, 756, U.* — 11) þengils, *U*; þeingill, *1eß*; *intelligitur rex Daniæ* Ragnar loðbrók, *secundum Lexic. Mythol. p. 450.* — 12) *om. W.* — 13) gorð, *1eß*; boð, *756, mend vero similiter ex W, qui literam* b *in* g *mutatam præbet.* — 14) vígs,

splendidam proræ lunam mihi
in patibulum annulorum intruserunt.

Agger navis, ut hoc loco:

Cordatus concitator hastarum
strepitûs aggerem navis, colore
illitum, ita trajecit, ut corticem
betulæ. Ille fuit in pugna ferox.

Navis Ulli, uti hoc loco:

Procellæ navis Ulli circa
principem vehementissime
grassantur, ubi cnodacum arbores
vaginâ obvelatæ, feruntur.

Tabula plantarum Hrungneris, ut Bragius cecinit:

Visne, Hrafnketil, audire,
quomodo laudaturus sim principem
tabulamque plantarum raptoris
Thrudæ, colore puro obductam.

Bragius poëta hæc cecinit de circulo clypei:

Nisi ita sit, ut excellens
Sigurdi filius accipere velit
dignam remunerationem circuli
tinnulæ rotæ Högnii virginis.

Scilicet appellavit clypeum rotam Hildæ, circulum vero modiolum hujus rotæ. Terra circuli, ut Hallvardus cecinit:

1eβ.— [15]) gjallda, *748*, *1eβ*; gegna, *U*. — [16]) gialld, *748*, *arcte cum* bavg, ɔ: gjalldbavg. — [17]) *sic W*, *quod prætuli cum Raskio propter sequentem explicationem;* baugnafar, *756*; nafagðrs, *Reg.*; bavgnaþrs, *U*; navaðs, *748*; gaugn nafaðs, *1eβ*. — [18]) mæyia, *W*. — [19]) hljóðs, *1eβ*. — [20]) *a* [en ek merkþa, *U*. — [21]) mög, *W*, *756*, *U*. — [22]) Sigrvnar, *U*. — [23]) Hallfreþr, *U*.

Rauðljósa[1] sèr ræsir,
rít[2] brestr sundr hin hvíta,
baugjörð[3] brodda ferðar,
bjúgrend[4], í tvau fljúga.

[Svå er enn kveðit:

Baugr er á beru sæmstr
en á boga örvar[5].

Sverð er Óðins eldr[6], sem Kórmakr kvað:

Svall, þá[7] er gekk með gjallan
Gauts eld [hinn er[8] styr beldi
glaðfæðandi[9] Gríðar,
gunnr[10]. Komst Urðr[11] at[12] brunni.

Hjálms eldr[13], sem kvað Úlfr Uggason:

Fullöflug[14] lèt fjalla[15]
fram hafsleipni[16] þramma
Hildr, en Hropts[17] of gildar[18]
hjálmelda[19] mar fel*l*du.

Brynju eldr, sem kvað Glúmr Geirason:

Heinþyn*n*tan[20] lèt hvína
hryneld[21] at þat[22] brynju
fyldar[23] vörðr, sá er fyrðum[24],
fjornharðan[25], sik varði.

---

1) Rauðljóma, *1eβ, contra metrum.* — 2) rítr, *U.* — 3) bavggiörð, *748, male duplicato* g. — 4) bivg rond, *748*; bjúg leit (lítr, *St, G*), *U, St, G; in 1eβ non cernitur nisi* b. — 5) *a* [*om. U.* — 6) Sverð er kennt eldr, ljós, ljómi eða stjarna Óðins, *Hβ.* — 7) sá, *U*; *om. W, 756, Hβ.* — 8) *a* [með, *U.* — 9) glaðvæðandi, *748*; glaþ-breþanda, *U.* — 10) grunn, *1eβ, prave.* — 11) *sic W, 756*; urðz, *Hβ, al.* Urðar; rvþr, *U*; vþr, *Reg., 748; in 1eβ non cernitur.* — 12) *sic W, 756, alii*; vr, *Reg.*; or, *U, 748; in 1eβ non cernitur.* — 13) elldar, *W.* — 14) Fullavflugr, *U.* — 15) *sic omnes, præter U, qui habet* falla; *fragm. 1eβ primum tantummodo versum hujus semistrophæ habet, inde ali-*

Incitator spiculorum agminis
conspicit rubidam circuli terram
dissilire in duas partes. Albus
ille rotundusque clypeus diffringitur.

Eodem sequentes versus spectant:

Circulus clypei, sagittæ arcûs
maximum sunt ornamentum.

Gladius est ignis Odinis, ut Kormakus cecinit:

Pugna ferbuit, quum nutritor
equi gigantidis, qui prœlium ciebat,
procedebat, sonorum Gauti ignem
gestans. Urda ad fontem pervenit.

Ignis galeæ, ut cecinit Ulvus Uggii filius:

Valde robusta nympha montium
Sleipnerem oceani procedere
fecit, lupi vero ignium galeæ,
Odini addicti, equum dejecerunt.

Ignis loricæ, ut cecinit Glumus Geirii filius:

Custos terræ, qui se ab hostibus
defendit, post hæc sonorum,
mirifice durum, cote acutum
ignem loricæ stridere fecit.

---

quot foliis mancum. — 16) húslæipni, *748, Sleipnerem scalmi, i. e. navem, eodem sensu.* — 17) *in Reg.* hropz *scriptum;* hroptz, *id., 748;* hoptz, *U;* hofz, *W, 756.* — 18) gylldir, *748.* — 19) *sic ad ductum 748, qui habet* hialmælldar, *et U, qui scribit separatim* hialms elld þa er; hialmavldvm, *Reg.;* hialmölldum, *W, 756 (Lex. Mytholog.* hjálmseldom). — 20) heinþytii, *756;* hæinþvngan, *cotis instar gravem, 748.* — 21) hrynælldz, *748;* hrynelldr, *U.* — 22) þeim, *U.* — 23) foldar, *id., W, 756, U, 748.* — 24) forðum, *Fagrsk.; potest etiam lectio Reg.* fyrþum *accipi pro* forþvm, *olim* (y = o), *ut ante* fyld = fold. — 25) fornharðan, *756.*

Randar íss ok grand hlífar, sem Einarr kvað:

Ráðvöndum þá ek rauðra[1]
randa ís at vísa,
grand berum hjálms í hendi,
hvarmþey[2] drifin Freyju.

Öx heitir tröllkona hlífa, sem Einarr kvað:

Sjá megu rètt, hve, Revils[3]
ríðendr, við brá gríðar
fjörnis fagrt of skornir,
foldviggs[4], drekar[5] liggja.

Spjót er ormr kallat, sem Refr kvað:

Kná myrkdreki marka[6]
minn, þar er ýtar finnast[7],
æfr, á aldar [lófum
eikinn[8] bezt[9] at[10] leika.

Örvar eru kallaðar hagl boga eða strengjar, eða hlífa eða orostu, sem Einarr[11] kvað skálaglam[12]:

Brakrögnir[13] skaut[14] bogna[15],
barg[16] óþyrmir varga[17],
hagl[18] or[19] Hlakkar seglum,
hjörs, rakliga[20], fjörvi[21].

---

1) *sic W, 756, 748;* raþra, *mend., Reg.;* ravþar, *U.* — 2) hvern þæy, *prave, 748.* — 3) Refils, *id., W, 756, U, Hβ;* Ræfils, *id., 748.* — 4) *sic W, U;* foldvigs, *id., Reg., 756;* fjölviggs, *748, forte jumentum tabulis constructum.* — 5) dreckar, *U.* — 6) markar, *sylvæ, 748;* markaðr, *notatus, nota insignitus, U;* myrkaðr, *G.* — 7) finna, *U, G.* — 8) æikin, *748;* eikin, *W, 756.* — 9) bozt, *W, 756;* borz, *748; a [in U non cernitur nisi* lof . . . . orþz, *sed Raskius lectionem hujus codicis verosimiliter dedit:* lof um, eiki borþz; *tum* eikiborþ, *tabula querna, pro navi, et* ýtar eikiborþs, *impellentes navem, viri.* — 10) a, *U.* — 11) *om. W, 756.* — 12) *Ex* Vellekla, *de Hakone dynasta, adversus Gunn-*

Glacies circuli (clypei) et noxa tegiminis (i. e. scuti), quemadmodum Einar cecinit:

A principe consiliis pleno accepi
rubrorum clypeorum glaciem,
Freyæ palpebrarum humore adspersam.
Manu gestamus noxam clypei.

Securis appellatur gigantis (furia) armorum defensoriorum (clypeorum), ut Einar cecinit:

Illi, qui vehuntur jumento terræ
Revilinæ, perspicue videre possunt,
quomodo dracones, admota acie
galeæ gigantidis pulchre secti, cubent.

Hasta appellatur serpens, ut Revus cecinit:

Vehemens, petulans, qui mihi est,
draco tenebrosarum sylvarum
optime novit in manibus virorum,
ubi heroes congrediuntur, micare.

Sagittæ appellantur grando arcûs, vel nervi, vel armorum defensoriorum vel pugnæ, quemadmodum cecinit Einar lancicrepus:

Divus prœlii grandinem arcuum
fortiter excussit e Hlaccæ velis.
Heros, gladio non parcens,
vitæ luporum (edita strage) consuluit.

---

ildidas belligerante; Vide **Hkr.** ***hist.*** **Har gráf.** ***cap. 6;*** ***Scripta hist. Island., I. 71;*** **Form. s.** ***12, ad I. 56, 2.*** — [13]) brakrægnir, ***756, ex W, qui habet*** brakrögnir ***emendatum ex*** brakræynir; brak ravgna, ***U.*** — [14]) skók, ***id., 748;*** skóg, ***id., W, 756, U.*** — [15]) bognvm, ***W, 756, H*** β. — [16]) barð, ***W, 756, prave.*** — [17]) varða, ***prave, W, 756.*** — [18]) ***sic W, 756, U, 748;*** hagls, ***Reg.*** — [19]) þat ær, ***748.*** — [20]) rakkliga, ***id., W, 756, H*** β. — [21]) ***U ad cap. 50. transit.***

[Ok Hallfröðr[1]:

Ok geirrotu[2] götvar
gagls við strengjar hagli
húngr-eyðundum hánga
hloðut[3] járni seðar[4].

Ok Eyvindr skáldaspillir[5]:

Lítt kvóðu[6] þik láta,
landvörðr, er brast, Hörða!
brynju[7] hagl í benjum[8],
bugust[9] álmar, geð fálma.

50. Orrosta er köllut Hjaðnínga[10] veðr eða el[11], ok vâpn Hjaðnínga eldar eða vendir[12]. En *sjá*[13] saga er til þess. Konúngr, sá er Högni er nefndr, átti dóttur er Hildr hèt, hana tók at herfángi konúngr sá er Hèðinn hèt, Hjarranda son; þá var Högni konúngr farinn í konúnga stefnu. En er hann spurði at herjat var í ríki hans, ok dóttir hans var í braut tekin, þá fór hann með sínu liði at leita Hèðins, ok spurði til hans at [Hèðinn hafði siglt[14] norðr með landi. Þá er Högni konúngr kom í Noreg, spurði hann at Hèðinn hafði siglt vestr of haf[15], þá siglir Högni eptir honum allt til Orkneyja; ok er hann kom þar sem heitir Háey, þá var þar fyrir Hèðin*n* með lið sitt. Þá fór Hildr á fund föður síns ok bauð honum [men *at* sætt[16] af hendi Hèðins[17], en í öðru orði[18] sagði

1) *a [om. W, 756, quasi jungentes semistrophas.* — 2) geir ötv, *certaminis hastarum (prælii), W, 756, eodem sensu;* gæira tó, *748, prave distinctum pro* geirato, *id. quod præcedens* geirötv, *non mutata vocali a ante* o. — 3) hlöðut, *id., W;* hlæðvr, *748, mendose pro* hlæðvt. — 4) sæðar, *id., 748;* söðar, *id., W.* — 5) *Vide* Hkr. *hist.* Har. gráf. *cap. 1.; scripta hist. Isl., I, 59—60;* Fornm. s. *12, ad I, 49.* — 6) *sic 756;* kváðu, *id., W, 748;* qvoþvt, *non dixerunt, Reg., et mox* þit *pro* þik. — 7) bryiu, *mend., 756.* — 8) beinum, *756.* — 9) *in codd.* bvgvz,

Item Hallfredus:

Neque indumenta potentis Bellonæ,
ferro consuta, heroas famem avis
carnivoræ expellentes a nervi
grandine defendere potuerunt.

Et Eyvindus skaldaspiller:

Custos Hördorum terræ! affirmabant
te parum animo trepidasse, quum
grando loricæ, tensis arcubus
emissa, vulneribus insonuit.

50. Pugna appellatur tempestas vel procella Hedinianorum, arma ignes aut virgæ Hedinianorum. Cujus appellationis rationem sequens narratio continet. Rex quidam, Högnius vocatus, filiam habuit, nomine Hildam, quam regulus quidam, cui nomen fuit Hedin Hjarandii filius, Högnio ad conventum regum profecto, rapuit. Hic igitur, cognito, regnum suum hostium incursionibus infestatum, filiamque raptam esse, cum classe ad quærendum Hedinem profectus, eum septemtrionem versus secundum litora terræ navigasse comperit. Rex Högnius in Norvegiam delatus, audito, Hedinem occidentem versus mare trajecisse, eum ad Orcades usque insecutus, quum ad insulam Haoam dictam venisset, eo loco Hedinem cum copiis deprehendit. Tum Hilda patrem adiit, eique gratiæ

de qua voce vide Edd. Snorr. ed. Raskii p. 163, not. 11, et scr. hist. Isl. I, 60, not. γ. — [10]) Haddíngja, *Hβ*; hiatningia, *U.* — [11]) Hèðins kvânar *add. Hβ.* — [12]) *Sequentia om. Hβ et fragm. 748; U alio loco suscipit.* — [13]) *excidit in Reg.* — [14]) *a* [hann fór, *W, 756.* — [15]) *a* [um haf vestr, *W, 756.* — [16]) *a* [*sic dedimus, supplendo* τὸ at, *quod sententia postulare sequensque carmen confirmare videtur; Rask. supplevit* í; sætt, *tantum, W, U; in fragm. 756 non cernitur.* — [17]) ok mikit gull at bótum, *add. H.* — [18]) at avðrum kosti, *H.*

hon, at Hèðinn væri búinn at berjast ok ætti Högni af honum öngrar vægðar von. Högni svarar stirt dóttur sinni, en er hon hitti Hèðin, sagði hon honum at Högni vildi önga sætt, ok bað hann búast til orostu, ok svâ gera þeir hvârirtveggju, gánga upp á eyna ok fylkja liðinu. Þá kallar Hèðin*n* á Högna mág sinn, ok bauð honum sætt ok mikit gull at bótum. Þá svarar Högni: of síð bauðtu þetta, ef þú vill sættast, því at nú hefi ek [dregit Dáinsleif[1], er dvergarnir gerðu, er manns bani skal verða hvert sinn er bert[2] er, ok aldri bilar í höggvi, ok ekki sár grær ef[3] þar skeinist af. Þá svarar Hèðinn: sverði hælir þú þar, en eigi sigri; þat kalla ek [gott hvert[4] er drottinhollt er. Þá hófu þeir orostu þá, er Hjaðnínga[5] víg[6] er kallat, ok börðust þann dag allan, ok at kveldi fóru konúngar til skipa. En Hildr gekk of nóttina til valsins, ok vakði upp með fjölkýngi alla þá [er dauðir voru[7] ok annan dag gengu konúngarnir á vígvöllinn ok börðust, ok svâ allir þeir er fèllu hinn fyrra dagin*n*. Fór svâ sú orosta hvern dag eptir annan, at allir[8] [þeir er[9] fèllu[10], ok öll vâpn, þau er lágu á vígvelli, [ok svâ hlífar[11], urðu at grjóti. En er dagaði stóðu upp allir dauðir menn ok börðust, ok [öll vâpn[12] voru þá nýt[13]. [Svâ er sagt í kvæðum,

---

1) or slíðrum *add. H*; *a* [sverþit danvleif or sliþrvm dregit, *U.* — 2) berr, *756*; brugðit, *U, H.* — 3) er, *W, 756.* — 4) *vocem* hvert *om. 756*; *a [in W fere putredine corrosum, sed recte legisse videtur Raskius:* gott hvert, *minus recte autem exscriptum Joh. Olavii Grunnavicensis dedit:* gott sverð; *a* [... hollt, *U.* — 5) Hjaðníngja, *756.* — 6) veðr, *U, H.* — 7) *a* [menn er um daginn höfðu fallit, *H.* — 8) menn, *add. W, 756.* — 9) *a* [*om. U.* — 10) *a* [þeir dauðu börðust, *H.* — 11) *a* [*om. W, 756.* — 12) *in Reg.* vappn *scriptum.* — 13) *sic W, 756, Rask*; nýtt,

Hedinis nomine reconciliandæ caussa torquem obtulit, altera vero ex parte significavit, Hedinem paratum esse ad pugnandum, neque Högnio ullam ab eo posse clementiam exspectari. Illa, asperis a patre responsis acceptis, Hedinem convenit, Hognium omnem pacem aversari ostendit, hortatur ut se ad prœlium comparet. Sic utrique faciunt; egressi in insulam, aciem instruunt. Quo facto Hedin Högnium socerum advocat, pacemque ei et magnum auri pondus satisfactionis loco obfert. Cui Högnius: si pacem fieri vis, hæc nimis sero obtulisti: nunc enim eduxi gladium ***Dáinsleif*** (a Daine relictum), quem nani fabricarunt, qui quotiescunque nudatus fuerit, homini necem inferat necesse est, qui in cædendo nunquam frustratur, a quo inflicta vulnera nunquam sanantur. Huic Hedin: ibi tu gladio gloriaris, non victoriâ; eum ego (gladium) præstantem judico, qui domino (utenti) fidelem operam præstet. Tum pugnam commiserunt, quæ Hediniana dicitur, totumque hunc diem pugnarunt; sub vesperum reges ad naves recesserunt. Nocte insequenti Hilda ad locum, ubi cæsi jacuere, se contulit, omnesque mortuos arte magicâ in vitam revocavit. Postero die reges in arenam descenderunt et conflixerunt, itemque omnes, qui pridie ceciderant. Ita hoc prœlium diem ex die cessit, ut omnes, qui cecidissent, omniaque tela in campo prœlii jacentia, item arma defensoria in saxa converterentur, proximo vero mane illucescente omnes mortui resurgerent et pugnarent, omnibus armis tum usui restitutis. Tradunt carmina, in fatis esse, ut Hediniani sic ad crepusculum usque Deorum permaneant. Secundum hanc narratio-

---

puncto ut videtur literæ t *suprascripto*, *Reg.*; ný, *H*; *a* [ferr svâ allt til ragna ravckvrs, *U*, *cetera omittens.*

28*

at Hjaðníngar skulu svâ bíða ragna rökurs[1]. Eptir þessi sögu orti Bragi skáld í Ragnars drápu[2] loðbrókar:

Ok um þeris[3] æða[4]
öskrán[5], at þat sínum[6]
til fárhuga[7] færi
feðr veðr boða[8], hugði:
þá er hristisif hrínga,
háls, en[9] böls of fylda,
bar til byrjar drösla
baug örlygis draugi.

Bauð-a sú til bleyði
bötiþrúðr[10], at móti
málma mætum hilmi
men[11], dreyrugra[12] benja:
svâ lèt ey, þótt[13] etti[14],
sem orosta[15] letti
jöfrum úlfs at[16] sinna
með algifris lifru.

Letrat[17] lýða stillir
landa vanr, á sandi,
þá svall heipt í Högna,
[höð[18], glamma[19] mun[20] stöðva[21]:
er þrym regin[22] þremja
þróttig Hèðins sóttu[23],

1) *sic Reg.*; rökkrs, *W*; rokurs, *756*; *a* [ok hèr af heitir orusta eða bardagi í skáldskaparmálum Hjaðnínga veðr eða víg, en vâpn Hjaðnínga eldr eða vendir Hildar, *H.* — 2) sogu, *756.* — 3) *sic et 756*; þerris, *W.* — 4) *sic W, 756*; ad, *Reg.* — 5) avscran, *Reg.*; osk ran, *W, 756.* — 6) *sic W, 756*; sin̄ (sinn *s.* sínum), *Reg.* — 7) fiarhuga, *756.* — 8) *sic et 756*; boga *s.* boða, ð *in* g *aut* g *in* ð *mutato*, *W.* — 9) *sic W*; of, *Reg.* — 10) bæti þruðz, *756.* — 11) menn, *756.* — 12) *sic 756*; dræyrvgra, *id.*, *W*; drervga, *Reg.*, *sed noluí construere:* sú drervga bötiþrúðr benja, *cruenta illa sana-*

nem Bragius poëta encomio intercalato, in Ragnarem hirsutibraccam scripto, sequentia inseruit:

Atque nympha, siccationis
venarum cupida, verebatur,
ne illa arcûs tempestas
patri in exitium cederet:
quum dea annulos spargens,
malo repleta, ad venti
equos profecta, circulum
collarem adtulit prœliatori.

Neque vero Dea, illa sanatrix
cruentorum vulnerum, principi
eximio torquem obtulit, ut animum
ejus averteret a metallorum conflictu;
etsi (enim) offerret, ita semper verba fecit,
ut si pugna prohibitura esset, quo minus
reges ad sororem germanam Lupi,
omnium deletricem, proficiscerentur.

Imperator virorum, terris adsvetus,
minime (suos) dehortatur, quo minus
aviditatem lupi sedent prope litus
(tunc animus Högnii ira æstuabat):
quum valida numina gladiorum
ad strepitum Hedinis mallent

trix vulnerum, neque: at (enu) drervga málma móti, *in cruento metallorum conventu.* — [13]) þó at, *W*, *756.* — [14]) ætti, *W*, *756*, *quod idem valere potest.* — [15]) orosto, *W*, *756.* — [16]) of, *W*, *756.* — [17]) *sic W*, *756;* letrað, *Reg.* — [18]) *in Reg.* havð, *in W* hoð *scriptum.* — [19]) *sic W;* glamma *s.* glamma, *Reg.* — [20]) *sic W;* man, *Reg.*, glamma manr, *equus piratæ, navis.* — [21]) *a* [. . . uðva *tantummodo in 756 cernitur.* — [22]) *sic Raskius;* þrymreginn, *una voce*, *Reg.*, *W*, *756.* — [23]) *sic cett.;* *in Reg. fere erasum, ita ut* s *tantum cernatur.*

heldr, [en Hildar svika[1]
hrínga þeir of fíngu[2].

þá má sókn á Svolnis[3]
salpenníngi[4] kenna,
ræs gáfumk reiðar [mána
Ragnarr, ok fjöld sagna[5].

Ok fyrir hönd í hólmi
hveðru brynju Viðris,
fengeyðandi fljóða,
fordæða nam ráða[6].
Allr gekk herr und hurðir
Hjarranda fram kyrrar
reiðr at Reifnis skeiði
raðálfs[7] af[8] mar bráðum.

Orrosta er veðr Óðins, sem fyrr er ritað. Svâ kvað Víga-Glúmr[9]:

Rudda ek sem jarlar,
orð lèk[10] á því, forðum,
með veðrstöfum Viðris
vandar, mèr til handa[11].

Viðris veðr er hèr kallat[12] orosta, en vöndr vígs sverðit, en menn stafir sverðsins; hèr er bæði orosta ok vâpn haft til kenníngar mannsins[13]; þat er rekit kallat, er [svâ er[14]

---

[1]) svíra, *cervicis, colli, W*, ɔ: svíra hríngr, *circulus colli* = hálsbaugr *(str. 1.) s.* men *(str. 2.)*; *a [in 756 legi non potest.* — [2]) fengu, *W, 756.* — [3]) Svölnis, *id., 756.* — [4]) salpenninga, *mend., 756.* — [5]) *a [suppletum ex versibus intercalaribus, supra allatis, v. pag. 374.* — [6]) ræða, *756.* — [7]) *sic audacter conjeci, intelligens Hedinem, quum Reg., W et 756 habeant* raðálfr, *quod etiam retineri potuerat et in vocativo*

procedcre, potius quam Hildæ
fallaces annulos accipere.

Eam pugnam in Svolneris
palatii nummo cognoscere licet
(dedit mihi rhedæ piraticæ lunam
Ragnar) et multas res memorabilcs.

Atque femina artis magicæ perita,
quæ res mulicbres liberaliter
distribuebat, loricæ gigantidem
gestantis nomine in insula curabat.
Universus exercitus navium
rectoris, immotis Hjarandii tabulis
tectus, ira incitatus a celeri equo
Rcifncris curriculo properavit.

Prœlium est tempestas Odinis, ut ante scriptum est. Sic cecinit Glumus homicida:

Olim ego, more dynastarum, occupando
feci, ut mihi rura in manus venirent;
cujus rei fama fercbatur inter
columina virgæ tempestatis Odiniæ.

Hoc loco prœlium appellatur tempestas Vidreris (Odinis), ensis vero virga prœlii, viri autem columina ensis. Hoc loco et prœlii et armorum vocabula ad denominationem

accipi, ut apostrophe ad lectorem. Derivo autem raðálfr *a* röð (*gen.* raðar), *navis.* — [8]) *sic W, 756;* of, *Reg., quod forte h. l. idem valet.* — [9]) *Vide hist. Vigaglumi, Cap. 26., str. 1., ubi integra stropha servata est.* — [10]) *sic cett.;* ler, *mend., Reg.* — [11]) *sic Reg., U;* landa, *W, 756, 748.* — [12]) kölluð, *W, 756, 748.* — [13]) manns, *W, 756, 748.* — [14]) *a [addita ex W, 756, 748, U, nam in Reg. exciderunt.*

a) vide supra pag. 116.

ort; skjöldr er land vâpnanna, en vâpn er hagl eða regn þess lands, ef nýgjörvíngum er ort.

51. Hvernig skal kenna skip? — Svâ, at kalla hest, eða dýr eða skíð sækonúnga, eða sævar, eða skipreiða, eða veðrs. Báru fákr, sem Hornklofi[1] kvað:

Hrjóðr lèt hæstrar[2] tíðar
harðráðr[3] skipa börðum
báru fáks ens bleika
barnúngr á lög þrúngit.

Geitis[4] marr[5]. Svâ kvað Erríngar-Steinn:

Enn þótt ófrið[6] sunnan
öll þjóð segi[7] skáldi,
hlöðum Geitis mar grjóti,
glaðir nennum vær[8], þenna.

[Sveiða hreinar[9]:

Súðlöngum komt[10] Sveiða[11],
sunds liðu dýr frá grundu,
sigrakkr[12], Sölsa bekkjar,
Sveins mögr[13], á tröð hreinum.

Svâ kvað Hallvarðr[14]. Hèr er ok köllut[15] sunds[16] dýr ok særinn Sölsa bekkr. Svâ kvað Þórðr Sjáreksson[17]:

---

[1]) *ex encomio de Haraldo pulchricomo, N. R., vide Fagrskinnam et* Fornm. s. *10, 186-187.* — [2]) *sic cett.;* hætzrar, *id., Reg.* — [3]) harþr, *U.* — [4]) gems, *prave, 756.* — [5]) hest, *perperam add. Reg.* — [6]) *sic U, 748;* vfriþvr, *Reg., W, 756.* [7]) *sic U, 748;* segir, *W, 756;* segir þat, *Reg.* — [8]) nennu vèr, *W, 756.* — [9]) *puto ex encomio in Knutum potentem, D. R., cfr. supra p. 320. Est vero Hallvardus, hujus semistrophæ auctor, Hallvardus dictus* háreksblesi, *qui secundum* Hkr. O. H. *cap. 173 et* Fornm. s. *11, 177 Knutsdrapam composuit.* — [10]) kom, *deduxit, 748.* — [11]) *sic W, 756, 748;* Sveita, *Reg.;* sverða, *mend., alii.* — [12]) *sic W, 756, 748;* sigrakr, *Reg.* — [13]) *sic Reg., 748;* rakkr, *prave, W,, 756, H* β. — [14]) *cetera, usque*

hominis adcommodantur. Quod quum in poësi fit, ambitus[a] appellatur. Si tropi figurati in poësi adhibentur, clypeus appellatur terra armorum, tela vero grando aut pluvia hujus terræ.

51. Quomodo navis denominanda est? — Sic, ut appelletur equus aut animal aut asser cursorius regum maritimorum, vel maris vel armamentorum navalium, vel tempestatis. Equus undæ, ut Hornklovius cecinit:

Imperiosus gilvi undæ equi
vastator, jam ætate puer,
optimo omine proras navium
in mare deducendas curavit.

Equus Geiteris. Sic cecinit Stein contentiosus:

Quamvis omnis populus a partibus
meridianis poëtæ nuncient, bellum
esse, læti iter ingredimur, et hunc
Geiteris equum saxis oneramus.

Maclides Sveidii:

Sveinis fili, in reportanda victoria
strenue! maclides Sveidii longis
lateribus deduxisti in tramitem campi
Sölsiani, freti animalia a terra lapsa sunt.

Sic Hallvardus cecinit. Hoc loco (naves) etiam appellantur freti animalia, mare campus Sölsii. Sic cecinit Thordus Siareki filius:

---

ad semistropham sequentem, om. 748. — [15]) kallat, *W, 756.* — [16]) sund², *prave ex* sundz, *756.* — [17]) *sic W, 756, Hβ;* Snarraksson, *Reg.; a* [her er kallaðr svnddyr, *ceteris perperam omissis, U.*

a) Aliquantum discrimen est inter *rekit* h. l. et apud Snorrium, ad *Háttat.* str. 3., ubi *rekit* explicatur per denominationem multiplicem (i. e. triplicem, quadruplicem vel quintuplicem). Sed res eodem redit.

Sveggja[1] lèt fyrir Siggju[2]
sólborðs goti norðan:
gustr skaut Gylfa rastar[3]
glaumi suðr [fyrir Aumar[4];
en slóðgoti síðan
sæðíngs[5] fyrir skut bæði,
hestr óð lauks[6] fyrir Lista,
lagði Körmt ok Agðir[7].

Hèr er skip kallat sólborðs hestr ok sær Gylfa land, sæðíngs slóð særinn ok hestr skipit, ok enn lauks hestr; laukr heitir siglutrè. Ok enn sem Markús kvað:

Fjarðlinna óð fannir
fast vetrliði[8] rastar;
hljóp of hvíta[9] gnípur
[hvals rann-íugtanni[10];
björn gekk fram á fornar
flóðs hafskíða[11] slóðir;
skúrörðigr[12] braut skorðu
skers glymfjötur bersi.

Hèr er skip kallat björn rasta; björn heitir vetrliði ok íugtanni ok bersi, ok björn skorðu er hèr kallat. Skip er ok kallat hreinn: svâ kvað Hallvarðr, sem áðr er ritað; ok hjörtr, sem kvað Haraldr konúngr Sigurðarson[13]:

---

[1]) svæggia, *748*; sveigia, *U*; sneggia *legit G. Pauli, vide Gloss. Eddæ Sæm. ed. Havn. I, pag. 670 sub v.* snvgga, *ubi duo primi versus hujus strophæ citantur.* — [2]) *sygio, U.* Sigga, *insula in meridiana parte dioeceseos Bergensis in Norvegia, a regione Mostriæ in occidentem versa, juxta Bommeloam.* — [3]) rastir, *748, prave.* — [4]) Ravmar, *748*; *vide* Fornm. s. *12, index geogr.* — *a* [ravmi, *U.* — [5]) *Reg. hic et mox infra legit* sæþings, *el dividit:* sæ-þings; sæþins, *U.* — [6]) *sic W, 756, 748*; lavgs, *Reg.* (g = k). — [7]) *duos postremos versus om. U.* — [8]) *sic Reg. (per correcturam librarii ex* veðr liði), *W, 756,*

Equus plutei lateralis a borea
Siggam circumflectendo prælatus est.
Ventus sonipedem terræ Gylvianæ
meridiem versus præter Omas depulit.
Deinde vero cursor larorum tramitis
et Karmtam et Agdas a puppi
reliquit. Equus arboris navalis
Listiam vadando præteriit.

Hoc loco navis appellatur equus plutei lateralis, et mare terra Gylvii; porro mare trames lari, navisque equus, item equus arboris; arbor malus appellatur. Porro, ut cecinit Marcus:

Gurgitis arctylus niveos cumulos
sinuum serpentis magno impetu
pedibus transivit. Bellidens undæ
alba ceti prærupta percucurrit.
Ursus æstus marini in vetustos
navium calles procedebat.
Arctos destinæ, procellis obnitens,
sonora scopuli vincula perrupit.

Hoc loco navis appellatur ursus gurgitum: ursus vocatur arctylus, bellidens et arctos, et hoc loco (navis) appellatur ursus destinæ. Navis quoque maclis appellatur, ut Hallvardus cecinit, quemadmodum antea scriptum est; item corvus, uti cecinit rex Haraldus Sigurdi filius:

---

scribentes divisim: veðr liþi; vætr liði, *id., 748.* — [9]) húna, *W, 756.* — [10]) *a [ex conjectura in lectione Reg. mutatum, qui legit* hvals þann ivgtanni; hval ivgtanni hranna (hrannar, *Hβ*), *W, 756, Hβ;* hvallandz ivgtanni, *748; priorem strophæ partem om. U.* — [11]) hafskipa, *W, 756, U, 748.* — [12]) skrúþavrþigr, *U.* — [13]) *ex carmine erotico in Elizabetham Jarozlavi filiam, v.* Hk. Har. harðr. *cap. 15;* Fornm. s. *6, 169, 1.*

Sneið fyrir Sikiley víða
súð, vorum þá prúðir.
Brýnt[1] skreið vel til vânar[2]
vengis hjörtr und[3] drengjum.

Ok elgr, sem Einarr kvað:

Baugs getr með þèr þeygi
þýðr drengr vera[4] lengi,
elg búum flóðs, nema fylgi
friðstökkvir[5] því nakkva[6].

Sem Máni kvað:

Hvat mundu[7] hafs á otri[8]
hengiligr, með drengum[9],
karl, þvíat kraptr þinn förlast
kinngrár, mega vinna?

Vargr, sem kvað Refr:

En hoddvönuðr[10] hlýddi,
hlunnvitnis em[11] ek rummi
hollr til[12] hermðar spjalla
heinvandil[13], þorsteini.

[Ok oxi[14]. Skip er ok kallat skíð eða vagn eða reið. Svâ kvað [Eyjólfr Daðaskáld[15]:

Meita fór[16] at móti
mjök síð um dag skíði
úngr með jöfnu gengi
útvers[17] [frömum hersi[18].

---

1) brvnt, *id., U.* — 2) *sic cett.;* varnar, *Reg.* — 3) *sic W, U, 748; in 756 non cernitur;* v̄. *abbreviate, Reg., quod legi potest* vm *et* vn, *forte h. l.* vnn = vnd. — 4) una, *acquiescere, 748.* — 5) frið stökkvi, *748.* — 6) þí nokk' (nokkva *v.* nokkut), *748;* þer nockut, *U.* — 7) mvntv, *id., W, 756;* mantv, *id., 748.* — 8) *sic W, 756, 748, H*β; akri, *U; in Reg. duæ primæ vocis literæ detritæ sunt.* — 9) drengivm, *id., W, 748, U.* — 10) *in Reg.* hodd vonvþvr

Tabula latam Siciliam præterlata
est; tum magna pompa iter fecimus.
Cervus tecti navalis, juvenes ferens,
celeriter, ut exspectare erat, lapsus est.

Et alces, ut Einar cecinit:

Depulsor pacis annulorum! tecum
haud diu versari potest affabilis
juvenis, nisi aliquid emolumenti
accedat. Alcem æstus marini paramus.

Ut Manius cecinit:

Quid tu, senex, effeto corpore
genisque pallidis, cujus vires
languescere cœperint, efficere poteris
inter juvenes in lutra æquorea?

Lupus, ut Revus cecinit:

Sed auri imminutor morem
gessit Thorsteini; fidus sum
erga rubum lupi scutularii
in sæva contentione gladiorum.

Item bos. Appellatur et navis xylosolea, currus vel rheda.
Sic cecinit Eyolvus Dadaskald:

Juvenis, æquo numero copiarum
stipatus, sero admodum die
Meitii xylosoleam adversus excellentem
præfectum regionis maritimæ duxit.

---

scriptum; hoddvargr, *U;* holld võnuðr, *ut videtur, 756, prave.* — [11]) skal, *U.* — [12]) er, *prave, 756.* — [13]) *sic Reg. abbrev.* (heĩvandil), *W, 748, H*β; hein uaðil, *mend., 756;* heimvandil, *U.* — [14]) *a* [*om. W, 756, 748.* — [15]) *a* [Eyvindr, *U. Vide* Hkr. Ol. Tr. *cap. 20, 1.* — [16]) *sic W, 756, 748, U, H*β; var, *Reg.* — [17]) vt ver, *U.* — [18]) *a* [formṽ hersis, *U, cum puncto priori* s *subscripto, quasi legi voluerit* heris.

Svâ kvað Styrkárr Oddason:

Ok ept[1] ítrum *stökkvi*[2]
ók[3] Högna lið vögnum,
hlunns á Heiða[4] fannir
hyrjar flóðs, af móði.

Ok sem Þorbjörn kvað:

Hafreiðar[5] var hlöðir[6]
hlunns í skírnar brunni
Hvíta-Krists sá er hæsta,
hodsviptir[7]! fèkk giptu.

52. Hvernig skal Krist kenna? — Svâ[8], at kalla hann skapara himins ok jarðar, engla[9] ok sólar[10], stýranda[11] [heims ok[12] himinríkis ok engla, konúng himna ok sólar ok engla, ok Jórsala ok Jórdanar [ok Griklands[13]; ráðandi postola ok heilagra manna[14]. Forn skáld hafa kennt hann við Urðar brunn ok Róm, sem kvað Eilífr Guðrúnarson:

Setbergs kveða[15] sitja
suðr at Urðar brunni:
svâ[16] hefir ramr konúngr remðan[17]
Róms banda sik löndum.

Svâ kvað Skapti Þóroddsson:

Máttr er múnka drottins
mestr, allar guð flestu;

---

1) eptir, *756, U.* — 2) *ex cett. desumtum; om. Reg.* — 3) og, *mend., 756.* — 4) heita, *U*; háfar, *altos, 748, sed sic appellatio est imperfecta.* — 5) hafr æþar *s.* hafræþar (*nam in duabus lineis scriptum est), U, i. e.* = hafréþar, ɔ: *onerator navis, vir.* — 6) hlæðir, *id. W, 756, U*; hlæði, *748.* — 7) hoddsviptir, *id., W, 756, 748.* — 8) þessar eru konúngs kenníngar ok hefr upp með því, hvernin fornskáldin hafa Krist kendan í kvæðum

Sic cecinit Styrkar Oddii filius:

Et milites Högnii magna cum ira
currus scutularios egerunt in niveos
Heidii cumulos, insequentes excellentem
ignis fluviatilis dispersorem.

Porro, ut Thorbjörn cecinit:

Auri distributor! ille altæ rhedæ
phalangariæ onerator, qui summam
albi Christi fortunam consecutus est
in fonte baptismi versabatur.

52. Quomodo Christus denominandus est? — Sic, ut appelletur creator cœli et terræ, angelorum et solis, rector mundi et regni cœlestis et angelorum, rex cœlorum et solis et angelorum, Hierosolymorum, Jordanis et Græciæ, dominus apostolorum et sanctorum hominum. Veteres poëtæ eum a fonte Urdæ et a Roma denominarunt, quemadmodum cecinit Eilivus Gudrunæ filius:

Dicunt, (Christum) sedem habere
in meridiana regione ad fontem Urdæ.
Sic se rex Romæ, in montana numina potenter
vim exserens, stabili imperio firmavit.

Sic cecinit Skaptius Thoroddi filius:

Potestas monachorum domini
maxima est. Deus plurima efficit.

---

sínum; mátti þeim þat kalla frumsmíði, því í fyrstu var þat næsta fákennt. Krist skal svâ kenna, *H.* — [9]) manna, *add. H.* — [10]) túngls, stjarna, *add. H.* — [11]) stýrandi, *756.* — [12]) *a* [heim, *756*; *om. H.* — [13]) *a* [*om. H*β. — [14]) *H*β *addit:* múnkadrottinn, aldakrist, vindræfurs jöfur, Maríu svein, alls konúng. — [15]) kvæða, *id.*, *748*, *subintell.* menn. — [16]) sa, *i. e.* sâ, *id.*, *748*. — [17]) ræmdan, *id.*, *718*; rendan, *mend.* (*ex W* rēdan), *756*.

Kristr skóp ríkr ok reisti
Rúms[1] höll veröld alla.

Himna konúngr, sem Markús kvað:

Gramr skóp grund[2] ok himna
glyggranns, sem her dyggvan[3]
einn stillir má öllu
aldar Kristr of valda.

Svå kvað Eilífr kúlnasveinn:

Hróz[4] lýtr helgum[5] krúzi[6]
heims ferð ok lið[7] beima,
sönn er en öll dýrð önnur
[ein Maríu sveini[8].

Maríu sonr, enn sem Eilífr kvað:

Hirð lýtr himna dýrðar
hrein Maríu sveini,
mátt viðr[9] mildíng[10] dróttar[11],
maðr er hann ok guð[12], sannan.

Engla konúngr, enn sem Eilífr kvað:

Máttr[13] er, en menn of hyggi
mætr guðs vinar[14] betri;
þó er engla gramr öllu
örr helgari ok dýrri.

---

[1]) raums, *756*. — [2]) grun, *mend. 756*. — [3]) *sic Reg. et cett.*
[4]) *sic Reg., W, 756*; hrótz, *id., 748*; hrocz, *mend., U, G*. —
[5]) halgum, *U*. — [6]) *sic* (krvzi *ut videtur*) *Reg.;* kruzi, *id., 756;*
crvsi, *id., W, 748, Hβ*; cruce, *id., U, G*; krossi, *Sk. Thorl. spec. 7., Rask*. — [7]) kyn, *genus, 748, eodem sensu*. — [8]) *a* [
sic Reg., W, 756, Sk. Thorl.; einn sólkonúngr hreinni, *748, U, G*; *sic versus:* einn sólkonúngr hreinni, *unus (solus) rex solis*

Potens Christus mundum universum
creavit et Romæ aulam ædificavit.

Rex cœlorum, ut Markus cecinit:

Rex ventorum domicilii terram
et cœlos probosque homines creavit.
Christus, rector hominúm,
solus omnia efficere valet.

Sic cecinit Eilivus Kulnasvein:

Cœtus ædis procellarum, itemque
hominum multitudo sanctam crucem
supplex veneratur. Omnis vero alia vera
gloria soli Mariæ filio competit.

Filius Mariæ, ut Eilivus porro cecinit:

Puri cœlorum satellites gloriosum
Mariæ filium proni venerantur.
Rex hominum veram potestatem
exercet; ille homo deusque est.

Rex angelorum, ut Eilivus porro cecinit:

Eximia potentia dei amici præstantior est,
quam ut homines cogitatione comprehendere
possint. Verum tamen munificus angelorum
rex per omnia sanctior et præstantior est.

---

purior, ad intercalares referendus, et τὸ dýrð *de vi miraculosa crucis sumendum.* — [9]) vinnr, *id., W, 756, 748;* verr, *U.* — [10]) *sic Reg., W, 756, apocopato* r; mildingr, *id., U, 748, Hβ.* — [11]) *Hic desinit ultimum fragm. membr. 756.* — [12]) ok, *add. perper. Reg.* — [13]) Minni, *U.* — [14]) *sic W, 748, Hβ, Sk. Thorl., i. e. sancti alicujus hominis;* vinum, *U;* sonar, *Reg., prave h. l. ob sequentia.*

Jórdanar konúngr. Svâ kvað Sighvatr:

Endr rèð engla senda
Jórdanar gram[1] fjóra,
fors þó hann[2] á[3] hersi[4]
helagt[5] [skopt, or[6] lopti.

Grikkja[7] konúngr, sem Arnórr kvað:

Bönir[8] hefi ek fyrir[9] beini
bragna falls[10] við[11] snjallan
Grikkja vörð ok Garða,
gjöf launak[12] svâ jöfri.

Svâ kvað[13] Eilífr kúlnasveinn:

Himins dýrð lofar hölða[14]
hann er alls konúngr, stilli[15].

Hèr kallaði hann fyrst[16] Krist konúng manna, ok annat sinn alls konúng. Enn[17] kvað Einarr Skúlason[18]:

Lèt sá er landfólks gætir
líkbjartr[19] himinríki
umgeypnandi opna[20]
alls heims fyrir gram snjöllum[21].

53. Þar koma saman kenníngar, ok[22] verðr sá at skilja

---

[1]) *sic Reg., apocopato* r; gramr, *cett.* — [2]) hans, *U, 748.* — [3]) um, *U.* — [4]) hersis, *U, 748.* — [5]) *sic Reg.*; heilagt, *id., W, U;* hæilact, *id., 748.* — [6]) *a [sic Reg., 748;* skop or, *U; in W non cernitur.* — [7]) Girkia, *W hic et infra.* — [8]) bænar, *748;* bæn, *W, Hβ.* — [9]) frá, *748; om. U.* — [10]) fjallz, *U.* — [11]) vm, *U.* — [12]) *sic Hβ;* lavnag, *W;* launa ek, *U, 748;* lavnat, *Reg., mend.* — [13]) enn, *add. W.* — [14]) *Sensit Sk. Thorlacius (v. Spec. 7. p. 198-9) hunc versum in leges metricas peccare, restituitque:* hifins dýrð hölda lofar. *Sed potuit h. l. locum habere metrica variatio, quæ dicitur extemporalis* (munnvörp), *in qua versus impares syllabis harmonicis carent, versus pares habent syllabas metricas impares, sec. clavem metricam Snorrii str. 66.* — [15]) spjalli, *U, confabulator (amicus) hominum, rex, contra*

Rex Jordanis; sic Sighvatus cecinit:

Olim quatuor angelos rex
Jordanis ex aëre misit;
ille ducis sanctam
comam flumine lavit.

Rex Græcorum, ut Arnor cecinit:

Pro concitatore prœlii
deprecor apud excellentem
custodem Græcorum et Gardorum;
sic ego munus regis remuneror.

Sic cecinit Eilivus Kulnasvein:

Gloria cœlestis celebrat hominum
imperatorem; ille universi rex est.

Hic Christum primo imperatorem hominum, moxque regem universi appellavit. Præterea Einar Skulii filius cecinit:

Candidus ille, universum orbem
terrarum cava includens manu,
populum qui custodit, excellenti regi
cœleste regnum aperiri jussit.

53. Hic denominationes inter se collidunt, quam ob rem necesse est, ut is, qui carmen aliquod interpretaturus est,

sequentem explicationem. — [16]) *om. W.* — [17]) Svâ, *W.* — [18]) *Carmen Radius* (Geisli) *str. 16.* — [19]) líknframr, *Rad.*; líknbjartr, *auxilio clarus, opifer, U*; líknsamr, *clemens, propitius, 748.* — [20]) opnaz, *Rad., sc.* lèt himinríki opnaz, *fecit, ut aperiretur, i. e. aperuit.* — [22]) *Hic soli G, St addunt:* Ok enn er svâ kveðit: Sjálfræði (*r.* Sjálfráði) dó síðan — sólar fróns at nóni, — sá er hèkk, en dag dökkti, — döglíngr á járnnöglum. — *Hi versus in cod. W infra occurrunt, v. Rask. ed. pag. 337, ubi in hac editione interpretatio sequetur.* — [22]) var, *add. Reg. mend.*

[af stöð[1], er ræðr skáldskapinn[2], um hvårn kveðit er konúnginn, því at rètt er at kalla Miklagarðs keisara Grikkja konúng, ok svå þann konúng er ræðr Jórsalalandi, at kalla Jórsalakonúng; svå ok at kalla Róms konúng Rómaborgar keisara, eða Engla konúng þann er Englandi ræðr. [En sú kenníng, er áðr var rituð, at kalla Krist konúng manna, þá kenníng má eiga hver*r* konúngr[3]. Konúnga alla er rètt at kenna svå, at kalla þá landráðendr eða lands vörðu, eða lands sæki, eða hirðstjóra, eða vörð[4] landfólks. Svå kvað Eyvindr skáldaspillir[5]:

Farma-týs
fjörvi næmðu
jarðráðendr[6]
á Oglóe.

Ok sem Glúmr kvað Ge*i*rason:

Hilmir rauð und hjálmi
heina laut á[7] Gautum;
þar varð í gný geira
grundar vörðr of fundinn.

Sem Þjóðólfr kvað:

Hárr skyli hirðar[8] stjóri
hugreifr sonum[9] leifa

---

1) *sic 748*; stoð, *id.*, *Reg.*; stoð *v.* stoðo, *W*; stoþv (stöðu), *U.* — 2) *a* [er ræðr afstavðu skáldskaparins, ok, *H.* — 3) *a* [Manna gram má ok konúng kalla, *H*β. — 4) vörðv, *748, ut si præcedens* sæki *sit acc. pl.* — 5) 'Hkr. Har gráf. *Cap. 6.* — *Hi versiculi integro contextu occurrunt supra p. 232—234.* — *Hic 748 aliter disposuit et propterea h. l. breviter nostrum ordinem indicat his verbis:* Farma tys. ok cetera, læita capitvla fyrr í bókinni; *deinde:* svâ skal kenna við ættir, sem Kórmakr qvað: heyri sonr a syrar. ok cetera; *deinde ad sectionem* okend heiti

ex contextu orationis intelligat, de quo rege poëta loquatur. Nam imperator Constantinopolitanus recte appellatur Græcorum rex, isque rex, qui terræ Hierosolymitanæ imperat, rex Hierosolymorum; item imperator Romanus rex Romæ, quique Angliæ imperat, rex Anglorum[a]. Quæ vero antea memorata denominatio est, Christum appellari regem hominum, ea denominatio cuique regi competit. Omnes reges sic recte denominantur, ut appellentur rectores terræ aut custodes terræ aut peragratores regni aut rectores aulicorum aut custodes civium. Sic cecinit Eyvindus skaldaspiller:

Dei onerigeri,
terræ rectores
Ogloæ vitâ
spoliaverunt.

Et quemadmodum Glumus Geirii filius cecinit:

Rex, galea tectus, semitam
cotis in Gothis rubefecit.
Ibi in strepitu hastarum
custos terræ repertus est.

Quemadmodum Thiodolvus cecinit:

Excelsus, animo lætus rector
aulicorum debet filiis suam

transit, v. infra cap. 54. — [6]) iarþa ðrændr, *Reg., haud dubie prave pro* iarþraþændr (æ = e); *intelliguntur Haraldus et Erlingus, Gunnildæ filii, post Hakonem Bonum reges Norvegiæ.* — [7]) *sic W, U;* und, *Reg., male repetitum ex antecedentibus.* — [8]) *sic W, U;* hildar, *Bellonæ, prælii, Reg., eodem quidem sensu, sed minus apposite ad regulas supra propositas.* — [9]) *sic W, U; Reg. abbreviate* soñ.

a) Vox *Englar* et Anglos et angelos significat.

arf ok óðaltorfu,
ósk mín er þat, sína.

Sem Einarr kvað:

Snáks berr fald of, fræknum,
foldvörðr[1], konúngs Hörða
frama telr greppr fyrir gumnum,
geðsnjallr skarar fjalli.

Rètt er ok um þann konúng, er undir honum eru skattkonúngar, at kalla hann konúng konúnga. Keisari er æztr[2] konúnga, en þar næst er konúngr sá er ræðr fyrir þjóðlandi: jafn í kenníngum öllum hverr við annan í skáldskap. Þar næst eru þeir menn, er jarlar heita eða skattkonúngar, ok eru þeir jafnir í kenníngum við konúng, nema eigi má þá kalla þjóðkonúnga, er skattkonúngar[3] eru. Ok svå kvað Arnórr jarlaskáld of Þorfinn jarl[4]:

Nemi drótt, hve sjá sótti
snarlyndr konúngr, jarla;
eigi þraut við ægi
ofvægjan gram bægja.

Þar næst eru í kenníngum [í skáldskap[5] þeir menn, er hersar heita; kenna má þá sem konúng eða jarl, svå, at kalla þá gullbrjóta[6] ok auðmildínga ok merkismenn, ok fólksstjóra[7], eða kalla hann oddvita liðsins eða orostu, fyrir því, at þjóðkonúngr hverr, sá er ræðr mörgum löndum[8], þá setr hann til landstjórnar með sèr skattkonúnga ok jarla, at dæma landslög ok verja land fyrir

---

[1]) fólkvörðr, *custos populi, id., W.* — [2]) *in Reg.* ætzr *scriptum.* — [3]) skattgillder, *W.* — [4]) *Hæc semistropha infra occurrit, in maris appellationibus, unde discis, voces* sjá *et* ægi *h. l. esse a* sjár *et* ægir, *mare.* — [5]) *a* [skalldskapar, *W*; *om. H.* — [6]) gyllbrota, *W.* — [7]) flokkstjóra, *H.* — [8]) þjóðlavndum, *H.*

relinquere hæreditatem et solum
avitum. Hoc votum meum est.

Ut Einar cecinit:

Terræ custos, animi fortitudine præstans,
calyptram serpentis gestat in comæ
monticulo. Poëta laudes Hordorum regis
coram strenuis viris prædicat.

Rex ille, cui reguli tributarii subjecti sunt, recte appellatur rex regum. Imperator regum summus est; huic secundus est rex, qui integræ nationi imperat: quibus utrisque omnes poëticæ denominationes communes sunt. His proximi sunt, qui dynastæ sive reguli tributarii vocantur, qui denominationes cum rege communicant, nisi quod eos, qui reguli tributarii sunt, universæ nationis reges appellare non licet. Et sic cecinit Arnor, dynastarum poëta, de Thorfinno dynasta:

Audiat multitudo dynastarum, quam
strenue mari operam dederit rex ille
animosus. Non defecit animus regem
impigrum, quominus cum æquore contenderet.

His proximi sunt, quod attinet ad denominationes poëticas, qui duces vocantur. Hos circumscribere licet veluti regem aut dynastam, ut appellentur fractores auri et largitores divitiarum et signiferi et aciei rectores, aut exercitûs pugnæve antesignani; nam quisque universæ nationis rex, qui multis terris imperat, ad regnum secum administrandum reges tributarios et dynastas constituit, qui jus dicant et fines provinciarum a rege remotarum ab incursionibus hostium defendant: quorum judicia et pœnæ parem habent auctoritatem, atque ipsius regis. Quum

úfriði í þeim löndum er konúngi liggja fjarri, ok skulu þeir[1] dómar ok refsíngar vera þar jafnrèttir[2] sem sjálfs konúngs. Ok[3] í einu landi eru mörg hèruð, ok er þat háttr konúnga, at setja þar rèttara yfir svâ mörg hèruð, sem hann gefr [vald yfir[4], ok heita þeir hersar eða lendir menn [í danskri túngu[5], en greifar í Saxlandi, en barúnar í Englandi; þeir skulu ok vera rèttir dómarar ok rèttir landvarnarmenn yfir því ríki, er þeim er fengit til stjórnar. Ef eigi er konúngr nær, þá skal fyrir þeim merki bera í orostum, ok eru þeir þá jafnrèttir herstjórar sem konúngar eða jarlar.

Þar næst eru þeir menn, er höldar heita, [þat eru búendr[6], þeir er gildir eru af[7] ættum ok rèttum fullum. Þá[8] má svâ kenna, at kalla þá[9] veitanda fjár ok [gætanda ok sætti[10] manna; þessar kenníngar megu ok eiga höfðíngjar. Konúngar ok jarlar hafa til fylgðar með sèr þá menn, er hirðmenn heita ok húskarlar, en lendir menn hafa ok sèr handgengna menn, þá er í Danmörku ok Svíðjóð eru hirðmenn kallaðir, en í Noregi húskarlar[11], ok sverja þeir þó eiða, svâ sem hirðmenn konúngum. Húskarlar konúnga voru mjök hirðmenn kallaðir í forneskju[12]. Svâ kvað Þorvaldr blönduskáld:

Konúngr heill ok svâ snjallir[13]
sóknörr, við lof gjörvan
óð hafa menn í munni
minn, húskarlar þínir.

---

1) þeirra, *W*. — 2) jamnrèttar, *H*β. — 3) Enn, *W*, *H*β. — 4) *a* [til valldz, *W*; til valds hverjum, *H*. — 5) *a* [hjá Davnum, *H*β. — 6) *a* [sva eru rètt nefndir bændur, *H*. — 7) að, *W*. — 8) *in W erasum*. — 9) hann, *W*. — 10) *a* [gætandi um sættir, *H*. — 11)

vero in una terra multa sint territoria, consuetudo regum est, ut judices præficiant tot territoriis, quot eorum potestati subjecerint, qui (judices) sermone Danico duces aut præfecti provinciales dicuntur, in Saxonia comites, in Anglia barones[a]. Iidem legitimi judices et justi defensores provinciæ, ipsorum administrationi commissæ, esse debent. Rege non præsente, his vexillum in prœliis præferendum est, tumque æque legitimi duces exercitûs sunt, ac reges aut dynastæ.

His proximi sunt viri, proprietarii dicti, i. e. coloni, generis amplitudine et pleno jure privilegiorum gaudentes. Hos ita licet denominare, ut appellentur datores et custodes pecuniæ et hominum reconciliatores; quibus denominationibus etiam principes circumscribi possunt. Reges et dynastæ comites sibi adsciscere solent viros, qui (satellites) aulici et domestici vocantur; præfecti vero provinciales etiam habent viros sibi addictos, qui in Dania et Svecia aulici, in Norvegia domestici appellantur, et tamen sacramentum dicunt, ut regibus satellites aulici. Domestici regii priscis temporibus fere aulici appellati sunt. Sic cecinit Thorvaldus Blandæ-poëta:

Salve, rex, acer prœliis, tuique
satellites domestici animosi.
Homines carmen meum, ad laudem
compositum, ore celebrant.

---

in Reg. h. l. hvrskallar *scriptum.* — [12]) *Reg. h. l. scribit* fornescv. — [13]) *sic W; U*; snjallr, *Reg.*, *prave h. l.*

a) Hæc scripta esse videntur ante annum 1276—7, quo Magnus Legum emendator, R. N., præfectis provincialibus Baronum titulos concessit, vide Vitam Arnii episcopi, ed. Havn. 1820., pag. 33.

þetta orti Haraldr konúngr Sigurðarson[1]:

Fullafli beið fyllar,
finn ek optr at drífr minna,
hilmis stóls, á hæla
húskarla lið jarli.

Hirðmenn ok húskarla höfðíngja má svå kenna, at kalla þá inndrótt [eða verðúng eða heiðmenn[2]. Svå kvað Sighvatr:

þat frá ek víg á vatni
verðúng jöfurs gerðu
nadda el at[3] nýla
næst tel engin[4] smæstu.

Ok enn þetta[5]:

þági var[6] sem þessum
þengils á jó strengjar
mjöð fyrir málma kveðju
mær heiðþegum bæri.

Heiðfè[7] heitir máli ok gjöf, er höfðíngjar gefa[8]. Svå kvað Óttarr svarti[9]:

Góðmennis þarf ek Gunnar
glóðbrjótanda[10] at njóta;
hèr er alnennin inni
inndrótt með gram svinnum.

Jarlar ok hersar ok hirðmenn er*u* svå kenndir, at kallaðir *eru*[11] konúngs rúnar, eða málar eða sessar[12]. Svå kvað Hallfröðr:

---

[1]) *Vide* Hkr. Har. harðr. *cap. 44, 1; scr. hist. Island. 6, 250.* — [2]) *sic W, H*ʒ; hirðmenn, *Reg.*; *a* [heiðíng, verðúng, *H.* — [3]) en, *W.* — [4]) ek æigi hin, *W*; ek ong en, *U.* — [5]) *Vide* Hkr. Ol. h. *cap. 48, 1; Scr. hist. Isl. 4, 99.* — [6]) vass, *id., dupl. s., W.* — [7]) Heiði, *H.* — [8]) veita, Jarlar eða Hersar, *H.* — [9]) *vide supra p. 406, ubi hi versus, una voce variante, oc-*

Sequentes versus composuit rex Haraldus Sigurdi filius:

Præpotens ille vir sperabat se
solium regium occupaturum.
Sentio, pauciores sæpe domesticos
dynastæ vestigia premere.

Aulicos et domesticos principum ita licet denominare, ut appellentur cohors interior (v. domestica), præsidiaria aut stipendiaria. Sic Sighvatus cecinit:

Audivi, cohortem regis præsidiariam
nuper eam pugnam mari fecisse,
ut nullas fere commemorem
minimas spiculorum procellas.

Et præterea sequentia:

Tum quidem in hoc funis
equo haud perinde fuit, ac si
virgo mulsum afferret regiis
stipendiariis; tantus erat sonitus metallorum.

Heiðfè (honorarium) dicitur stipendium et munus a principibus datum. Sic cecinit Ottar niger:

Gladii fractoris excellentium
satellitum benevolentia egeo.
Hic perquam strenua cohors
domestica intus est apud fortem principem.

Dynastæ, duces et aulici ita denominantur, ut appellentur regis consiliorum colloquiorumque consortes, aut consessores. Sic Hallfredus cecinit:

---

currerunt. — [10]) *sic Reg.*, *W* (*litera* l *supra lineam addita*); *Rask. conjecit* goldbr., *auri, ut supra l. c.* gulls. — Gunnar glóð, *ignis Bellonæ, gladius.* — [11]) *excidit in Reg. et W.* — [12]) ok spjallar, *add. Hβ.*

Grams rúni lætr glymja
gunnríkr, hinn er hvöt líkar,
Högna, hamri slegnar,
heiptbráðr of sik váðir.

Sem Snæbjörn kvað:

Stjór viðjar lætr[1] styðja
stáls buðlúnga[2] máli
hlemmisverð við harðri
húflángan sèr[3] dúfu.

Svå kvað Arnórr:

Bera [sín, en[4] mik mínir,
morðkennds[5] taka enda,
þess of[6] þengils sessa[7],
þúng mein, synir úngir.

Konúngs spjalli, sem Hallfröðr kvað[8]:

Ráð lukust, at sá[9] síðan
snjallmæltr[10] konúngs spjalli
átti einga dóttur
Ónars, viði[11] gróna.

Svå skal menn kenna við ætt[12]; sem Kórmakr kvað:

Heyri sonr á, Sýrar,
sannreynis, fentanna
ör greppa lætk[13] uppi
jastrín, Haralds, mína.

---

[1]) lèt, *fecit*, *W*, *H* β. — [2]) döglinga, *U.* — [3]) sæ, *W*, *sc.* sædvſv, *undam maris, marinam*; ske (skæ), *equum*, *U*, *ut jungantur* stjórviðjar skæ, *equum gubernaculi*, *navem.* — [4]) *a* [syn vm, *U.* — [5]) morð kend, *W*, *H* β; mærþ kendr, *U.* — [6]) þessum, *U.* — [7]) *intelligitur aut Thorfinnus, Sigurdi crassi filius, aut hujus ex fratre nepos Rögnvaldus Brusii, dynastæ*

Bellipotens regis consiliarius,
in iram præceps, cui celeritas
placet, indumenta Högnii, cusa
malleo, circa se clangere facit.

Quemadmodum Snæbjörn cecinit:

Regum familiaris facit, ut taurus
mali, longis lateribus præditus, duram
undam ingenti, quod sibi est,
proræ gladio (perticâ) percutiat.

Sic Arnor cecinit:

Me graves capiunt dolores, suos
(dolores) ferunt mei juvenes filii,
propter obitum illius regii
consessoris, prœliis inclyti.

Confabulator regis, ut Hallfredus cecinit:

Negotium ita transactum est, ut
disertus ille regis confabulator
deinde unicam Onaris gnatam,
arboribus vestitam, uxorem duceret.

Sic homines a familia denominandi sunt, ut Kormakus cecinit:

Liberalis filius veri exploratoris
Haraldi aures advertat! Promo
meam cerevisiam maritorum
Divæ montana saxa incolentis.

Orcadenses. — [8]) *Vide supra cap. 24. pag. 320.* — [9]) *sic ed. Raskii, sed forte* sa *h. l. et supra sit id. qu.* sâ, so ⥂ svâ. — [10]) snjallráþr, *U, et sic codd. supra l. c.* — [11]) vini, *mend., Reg.* — [12]) ættir, *W*; einnin má mann kenna við ættir sínar, *H.* [13]) *sic W*; lætr (*fort. mend. ex* lætc), *Reg.*; avrgreipa let ek, *U.*

Hann kallaði jarlinn sannreyni konúngsins, en Hákun jarl son Sigurðar jarls. En þjóðólfr kvað svâ um Harald:

Vex[1] Ólafs feðr
járnsaxa[2] veðr,
harðræðit hvert,
svâ at hróðrs er vert.

Ok enn svâ:

Jarizleifr of sá
hvert jöfri[3] brá;
hófsk hlýri frams
ens helga grams.

Ok enn kvað hann:

Andaðr er sá
er of alla brá,
haukstalla[4] konr
Haralds bróðursonr.

Enn kvað svâ Arnórr í Rögnvalds-drápu:

Rèð heita konr hljóti[5]
herþarfr[6] við mik gjörva
styrk[7] lèt oss[8] of orkat
jarls megð af[9] því fregðar.

Ok enn sem hann kvað of þorfinn jarl:

Bitu sverð, en þar þurðir[10],
þunngjör, fyrir Mön sunnan,
Rögnvalds kind, und[11] randir,
ramlig[12] fólk[13], ens gamla.

---

[1]) Eykr, *auget, U, sc.* Olafs feðr eykr Járnsöxu veðr, *pater Olavi auget (ciet) pugnam.* — [2]) Járnsöxu, *U, forte id., genere anomalo.* — [3]) hvat jöfurr, *U.* — [4]) havkstallda, *W.* — [5]) hlæti, *id., W*; hleyti, *id., U.* — [6]) *sic W, U*; herþarf, *Reg., apocopato*

Appellavit dynastam verum regis exploratorem, intelligens Hakonem dynastam, filium Sigurdi dynastæ. Sic vero Thiodolvus de Haraldo cecinit:

Crescit Olavi patri
ferreorum spiculorum tempestas,
quælibet fortitudinis documenta,
quæ laudum præconiis digna sint.

Item sic:

Jarisleivus animadvertere potuit,
an regis animus vacillaret.
Crevit gloriâ frater
inclyti sancti regis.

Idem porro cecinit:

Mortuus est, qui
omnes antecelluit,
principum cognatus
Haraldi ex fratre nepos.

Sic etiam cecinit Arnor in encomio Rögnvaldi:

Cognatus bellatoris, populi commodis
inserviens, mecum necessitudinem junxit.
Quæ firma cum dynasta adfinitas
inde mihi gloriam conciliavit.

Atque porro, ut idem de Thorfinno dynasta cecinit:

Tenues gladii robustos milites
vulnerabant ab regione Monæ
in meridiem versa, ubi tu, prisci
Rögnvaldi progenies, sub clypeis ruisti.

---

r, *ut sæpius.* — [7]) stórr, *U.* — [8]) öll, *W.* — [9]) at, *U.* — [10]) þvrðv, *W*; þurði, *U.* — [11]) en, *U*; ok *maluit Rask.* — [12]) ramligt, *sing.*, *U.* — [13]) *sic Reg.*, *W*, *U.*

Ok enn kvað hann:

Ættbæti[1] firr[2] ítran
allriks, en ek. bið líkna[3]
trúra tiggja dýrum,
Torf-Einars, guð, meinum.

Ok enn kvað Einarr skálaglam:

Nè ættstuðill[4], ættar,
ógnherðir[5] mun verða,
skyldr em ek hróðri at halda,
Hilditanns, inn mildi[6].

ÚKEND HEITI[7].

54. Hvernig er úkend[8] setníng skáldskapar? — Svå, at nefna hvern lut sem heitir.

Hver eru úkend heiti[9] skáldskaparins? — Hann heitir bragr ok hróðr, óðr[10], mærðr[11], lof[12]. þetta kvað Bragi [hinn gamli[13], þá er hann ók[14] um skóg nokkvorn síð um kveld, þá stefjaði[15] tröllkona á hann, ok spurði hverr þar fór:

Tröll kalla mik,
túngl sjótrúngnis,

[1]) Et bæti, *W.* — [2]) *sic U;* fiðr, *Reg., W, h. l. prave.* — [3]) líknar, *U, et mox* trvrar. — [4]) áttstvðill, *id., W.* — [5]) ógnherþi, *dat., U.* — [6]) mildri, *U, forte vera lectio h. l., ut præcedens* inn *sit partic., hoc ordine:* nè Hilditanns ættstuðill mun verða inn mildri ógnherði, *hoc sensu: nemo Hilditanni genere ortus erit hoc bellatore liberalior.* — [7]) *Hanc inscriptionem ex ed. Raskii suscepimus (cfr. supra p. 230. not. 1) et ordinem codicis Reg. et fragmenti membr. 748 servamus, qui rationi operis maxime convenit. Codex Wormianus aliter disponit: primum enim tractatus de literis et de figuris, quos codex Reg. nescit et qui fere undeviginti folia membranæ occupant,*

Et idem porro cecinit:

Deus! eximio nepoti potentis
Torv-Einaris calamitates defende!
Precor, ut excellenti principi
salutaria solatia contingant.

Præterea cecinit Einar lancicrepus:

Liberalis ille pugnæ concitator
haud est, opinor, progenies
familiæ Hilditanni: cujus familiæ
celebrandæ officium mihi incumbit.

APPELLATIONES SIMPLICES.

54. Qualis est elocutio poëtica simplex? — Sic, ut suo quæque nomine res appelletur.

Quænam sunt appellationes simplices poëseos? Ea appellatur *bragr* et *hróðr*, *óðr*, *mærðr*, *lof*. Sequentia composuit Bragius priscus; qui quum sero vespere per siluam quandam curru veheretur, aliqua femina gigas eum carmine compellans, quæsivit, quis eo loco iter faceret:

Gigantem me vocant,
lunam ædis Rungnerianæ

---

inserit (Rask. p. 271–353), deinde novem folia chartacea codici infixa sunt, in quibus manu Svenonis Jonæ (cfr. supr. p. 313, not. 13) scriptæ sunt particulæ, quæ dicuntur ókend heiti, fornöfn, *et* bragarhættir, *usque ad verba:* en fetlana ok umgjörð (hams hans), *v.* Bragarhættir *post stropham 6., ed. Rask. p. 230. — Hæc tempore Ol. Wormii adscripta sunt codici, jam tum aliquot foliis manco. Tituli speciales, quos exscriptor particulis et sectionibus præmittit, latine scripti, ex mente ipsius compositi esse videntur, et ita hic titulum præmittit:* „de synonymis simplicibus". — [8]) kend, *U, H.* — [9]) nöfn, *W chart., 748.* — [10]) *om. U, H.* — [11]) mærð, *Wchart., U, 748. H.* — [12]) ok leyfð, *add. U.* — [13]) *a* [*om. 748.* — [14]) fór, *748.* — [15]) stemndi, *H; alii:* stiftaði.

auðsug jötuns,
elsólar[1] böl,
vilsinn völu,
vörð nafjarðar[2],
hvelsvelg[3] himins;
hvat er tröll nema þat[4]?

Hann svarar svå:

Skáld kalla mik
skapsmið[5] Viðurs[6],
Gauts gjafrötuð[7],
grepp óhneppan[8],
[Uggs[9] ölbera[10],
óðs skapmóða[11],
hagsmið[12] bragar;
hvat er skáld nema þat?

Ok sem Kórmakr kvað:

Hróðr[13] geri ek of mög mæran
meirr Sigröðar[14] fleira[15],
haptsönis[16] galt[17] ek hånum
heið. Sitr Þórr í reiðu[18].

Ok sem kvað Þórðr Kolbeinsson[19]:

Mjök lèt[20] margar snekkjur,
mærðar örr, sem knörru,

---

[1]) *Hic 1eß iterum incipit, prave legens:* el ek sólar b. — [2]) nattfa, *1eß, voce imperfecta.* — [3]) hleifsuelg, *libi (coelestis, i. e. solis) devoratorem, 1eß.* — [4]) *stropham om. W, 748, U, H.* — [5]) *sic W chart., 748;* skipsmið, *fabrum navis,* 1eß, *quod optime procedit si* Viðurr *accipitur pro* Viðr, *nanus, tum enim* Viðurs skip, *navis nani, est poësis, carmen;* skapskið, *Reg., prave.* — [6]) Viðris, *H.* — [7]) *sic W chart., U, 748;* gjafrötut, *id., Reg., 1eß.* — [8]) óhneppin, *1eß.* — [9]) Yggs, *id., 748, 1eß.* — [10]) vllbera, *minus recte, 1eß.* — [11]) skapmóðni *s.* skapmóðin, *748;* sparmóþa, *U, H; a [om. W chart.* — [12]) *sic W chart., 748, 1eß, U, H;* hagskið, *Reg., prave.* — [13]) *sic Reg., Wchart., 748;* hróð,

opum gigantearum consumtorem,
luminis solaris noxam,
amicum sagæ comitem,
clivosæ terræ custodem,
orbis cœlestis devoratorem.
Gigas quid est, si hoc non est?

Cui ille sic respondit:

Poëtam me vocant,
dignum Viduris fabrum,
Gothi muneris inventorem,
vatem haud sterilis venæ,
Yggi cerevisiæ ministrum,
carminis justum confectorem,
poëseos dextrum artificem.
Poëta quid est, si hoc non est?

Porro, ut Kormakus cecinit:

Carmen laudatorium facio
de excellenti Sigurdi filio.
Ei multo majorem persolvi
poëticum honorem. Thor rhedæ insidet.

Item, sicuti cecinit Thordus Kolbeinis filius:

Bellator permultas liburnas,
navesque onerarias et cursorias,

1eβ, Rask. — 14) *i. e. de Hakone dynasta Sigurdi filio;* Sigraðar, *id., 1eβ;* Sigurþr, *U;* Hakonar, *748, i. e. de Sigurdo Hakonis filio, dynasta Hladensi, patre Hakonis dynastæ.* — 15) fleina, *1eβ, contra metrum.* — 16) haptfönis, *mend., W chart.;* hapt sænis, *1eβ;* haptsæinis, *748;* happsænis, *U.* — 17) gelld, *in præs., U;* vel, *deligo, 748.* — 18) reiþvm, *Reg.;* reiðum, *1eβ.* — 19) Colbrunaskalld, *perperam (ex abbreviata scriptura), W chart.* — *Desumta est hæc semistropha ex encomio in Eirikum dynastam Hakonis filium, vide* Hkr. O. Tr. *Cap. 40. str. 2;* Fornm. s. *1, 165, 1.* — 20) lætr, *præs., 1eβ.*

óðr vex skálds, ok[1] skeiðar[2]
skjöldhlynr[3] á brim dynja.

Mærð, sem Úlfr Uggason kvað:

Þar kömr[4] á[5], en[6] öri[7]
endr bar ek mærð af[8] hendi,
ofra ek svâ, til sæfar[9],
sverð-regns lofi þegna.

Hèr er ok lof kallat skáldskapr. [Svâ kvað Ormr Steinþórsson[10]:

Ek hefi orðgnótt miklu[11],
opt finnum þat, minni,
fram tel ek leyfð fyrir lofða
ljósri[12], en ek mundi kjósa.

55. Hvernig[13] eru nöfn goðanna? — Þau heita[14] bönd, sem kvað [Eyjólfr[15] Daðaskáld[16]:

Dregr land at mun banda
Eiríkr und sik geira-[17]
[veðrmildr, ok semr hildi[18].

Ok höpt, sem kvað Þjóðólfr inn hvinverski[19]:

Tormiðlaðr[20] var tívi[21]
tálhreinn[22] meðal beina;

---

[1]) *sic W chart.*, *748*, *U*, Hkr. *et* Fornm. s.; at, *Reg.*, *1eβ.* — [2]) *sic U*, Hkr., Fornm. s.; skeiða, *Reg.*, *W chart.*, *748*, *1eβ*, *quod nescio an procedat, nisi forte* at skeiða *sit pro* avo skeiða, *præter naves cursorias.* — [3]) skjaldhlynr, *id.*, *748*, *1eβ;* skalld hlynr, *U.* — [4]) kæmr, *id.*, *748*; kemr, *id.*, *1eβ.* — [5]) ár, *748.* — [6]) *sic dedimus*; enn, *Reg.*, *W chart.*, *1eβ;* hinn, *748*; er, *U.* — [7]) æri, *id.*, *U*, *748*; aari (*i. e.* ori = øri), *id.*, *1eβ.* — [8]) at, *748*, *1eβ*, *i. e. adtuli, recitavi coram aliis*; a, *U.* — [9]) þar kömr á til sæfar, *i. e. jam carmen ad finem perductum est, tropo ducto ab amne, in mare se exonerante, de quo tropo vide infra in Tropologia, ubi de allegoria agitur (ed. Raskii p.*

in æstum ruere fecit. Carmen
laudatorium poëtæ crescit.

Mærð (præconium), ut cecinit Ulvus Uggii filius:

Hic amnis in mare devenit;
ego vero olim, junior quum essem,
encomium absolvi. Sic ego
laudes virorum bellicosorum extollo.

Hoc loco etiam poësis appellatur *lof* (laus). Sic cecinit Ormus Steinthoris filius:

Multo minori, quam optarim,
præditus sum verborum copia;
id sæpe animadvertimus. Laudem
virorum coram candidâ (muliere) recito.

55. Quæ sunt nomina deorum? — Vocantur ***bönd*** (vincti), quemadmodum cecinit Eyolvus Daðaskáld:

Bellicosus Eirikus terram ex Deorum
voluntate sub suam redigit
potestatem, et pugnam conserit.

Et *höpt* (nexi), ut cecinit Thiodolvus Hviniensis:

Ille qui effecit, ut cibus ægre
pararetur, dolis in Deum non abstinuit.

---

332). — [10]) *hæc a [et sequentem semistropham ex U, St, G desumta sunt, nam omittunt Reg. et cett.* — [11]) *ex conject. Raskii pro* mikla. — [12]) *ex conject. Raskii pro* ljósir. — [13]) þessi, *1eß.* — [14]) ok *add. Reg., minus apte h. l.* — [15]) *sic U, 748;* Eiuolfur, *mend., W chart.;* Eyvindr, *Reg.* — [16]) *om. W chart.; a* [Eyvindr skalldaspillir, *1eß.* — *Desumtum est ex carmine* Bandadrápa, *in Eirikum dynastam, vide* Hkr. O. Tr. *cap. 96, 1; 97, 3; Scr. hist. Island., 2, 273;* 3, 230; Fornm. s. *12, ad 2, 288, 1.* — [17]) geiri, *748.* — [18]) *a [om. 1eß.* — [19]) *ex carmine* Haustlaung, *vide supra cap. 22, pag. 306.* — [20]) *sic W chart., U, 748, 1eß;* tormildaðr, *h. l., Reg.* — [21]) tífi, *id., 1eß;* tífum, *ut supra, l. c., U.* — [22]) tállhrein, *U, 748.*

hvat kveðu[1] hapta snytrir[2]
hjálmfaldinn[3]! því valda.

Rögn, sem Einarr kvað skálaglam[4]:
Rammaukin kveð[5] ek ríki
rögn Hákunar magna[6].

Jólnar[7], sem Eyvindr kvað:
[Jólna sumbl[8];
en vær gátum
stillis lof,
sem steina brú.

Díar, sem Kórmakr kvað[9]:
Eykr með ennidúki
jarðhlutr[10], día fjarðar
breyti[11], hún[12] sá[13] er, beiþan[14]
bindr. Seið Yggr[15] til Rindar.

56. þessi[16] nöfn himins eru rituð, en eigi höfum vær fundit í kvæðum öll þessi heiti, en þessi skáldskaparheiti sem önnur þykki mèr óskylt[17] at hafa í skáldskap, nema [áðr finni hann í verka höfutskálda þvílík heiti[18]: himinn, hlýrnir, heiðþornir, hreggmímir, andlángr, ljósfari, drífandi, skaturnir, víðfeðmir, vetmímir[19], leiptr[20], hrjóðr[21], víðbláinn.

---

[1]) *sic Reg., Wchart., 748;* kvat þv, *1eß;* kvað þv, *U.* — [2]) *in Reg. fere* snyrtir; Snytur, *Wchart.* — [3]) — faldinn, *Wchart., U, 748, 1eß.* — [4]) Skúlason, *prave, 1eß; om. W chart.* — *Ex* Vellekla, *carmine in dynastam Hakonem Sigurdi filium, cfr.* Hkr. O. Tr. *cap. 28. str.* 3. — [5]) kvað, *dixi, 1eß.* — [6]) *1eß h. l. addit:* þau heita ok regin, sem hèr er: sv skal renna — þá er regin deyja — móður b(rautir) m(ær); *i. e. vocantur et* regin; *uti hoc loco: Ea percurret — ubi numina mortua sunt — matris vias virgo; vide* Vafþrúðnism. *str. 47, cfr. supra p. 204.* — [7]) þolnar, *U.* — [8]) *a* [þolnar at, *U.* — [9]) *vide supra cap. 2. pag. 236.* — [10]) *sic*

Tu, galeâ tecte numinum condecorator,
dixisti, aliquam caussam ei rei subesse.

Rögn (potestates), ut cecinit Einar lancicrepus:
Ajo, numina robore aucta
regnum Hakonis confirmare.

Jolnar, ut Eyvindus cecinit:
Deorum cerevisia.
Nos vero principis
laudes reddidimus
ponti lapideo similes.

Diar, quemadmodum Kormakus cecinit:
Distributor terræ, qui ursi catulum
constringit, promtum poëseos variatorem
vitta frontali ornat. Yggus amores Rindæ
incantamentis sibi conciliavit.

56. Sequentia cœli nomina hoc loco adferuntur, neque tamen omnes has appellationes in carminibus reperimus; quare mihi quidem necessarium non videtur, has poëticas appellationes, uti ceteras, in poësi adhiberi, nisi talia nomina in operibus poëtarum classicorum reperiantur: *himinn*, *hlyrnir*, *heiðþornir*, *hreggmimir*, *andlangr*, *liosfari*, *drifandi*, *skaturnir*, *viðfeðmir*, *vetmimir*, *leiptr*, *hrioðr*, *viðblain*.

---

abbreviate, iarð hl'r, *Reg.*; jarðlvtr, *id.*, *748*; jarðlutur, *id.*, *W chart.*; iarðhlut, *1eβ*; jarðr lvtr, *U.* — 11) breitti, *Wchart.*; bæiti, *748.* — 12) *sic 748*; hvnn, *U*; hvns, *Reg.*, *W chart.*, *1eβ.* — 13) þá, *W chart.* — 14) *sic Reg.*; beinan, *id.*, *1eβ*, *U*; beinna, *Wchart.*; beinir, *748.* — 15) ykr, *mend.*, *U*; yckr, *mend.*, *1eβ.* — 16) *sequentes cæli*, *solis*, *lunæ appellationes omittit 748.* — 17) *Reg. scribit* oskyltt. — 18) *a* [kveðit se til, *U.* — 19) vitmímir, *1eβ.* — 20) *om. 1eβ.* — 21) hrjótr, *1eβ.*

Sól: sunna, röðull, eyglóa[1], alskír[2], sýni, fagrahvæl[3], líknskin, Dvalins leika, álfröðull, ifr-röðull[4], mylen[5].

Túngl: máni, ný, nið, ártali, mulenn, fengari, glámr, skyndir, skjálgr, skramr[6].

57. Jörð[7], sem Þjóðólfr kvað[8]:

Ýr[9] lætr odda skúrar
opt herðir gjör verða
hríngs, áðr hann of þrýngvi[10],
hörð el, und sik jörðu.

Fold, sem Óttarr kvað[11]:

Fold verr fólkbaldr,
fár má konúngr[12] svá,
örnu[13] reifir Óleifr,
er framr Svía gramr.

Grund, sem Hallvarðr[14] kvað:

Grund liggr und bör, bundin,
breið, hólmfjöturs[15], leiðar,
heinlands[16] hoddum grandar
[Höðr[17], eitrsvölum[18] nöðri[19].

---

[1]) englóa, *Wchart.* — [2]) alskírr, *1eβ.* — [3]) fagrahvel, *1eβ;* fagnhuel, *Wchart.* — [4]) iffrodull, *Wchart.;* ifrauðvll, *1eβ.* — [5]) *sic Wchart., 1eβ;* mysen, *Reg., minus recte ut putamus.* — [6]) *sic Wchart., U, 1eβ, Rask.;* skamr, *Reg.* — [7]) Hver erv iarðar hæiti? — hon heitir iörð, *748.* — [8]) *Hæc et sequentes semistrophas om. U, diversum ordinem instituens. — Videtur hæc stropha Thiodolfi ex encomio in Haraldum Sigurdi f., R. N., desumta esse.* — [9]) *sic exscriptum J. Olavii Grunnavicensis et alterum exscriptum codicis W, sed verosimiliter ex conjectura;* j, *Reg., Wchart., 748;* jarl, *dynasta, 1eβ (secundum conjecturam ex* j.*);* ör *legit G. Pauli.* — [10]) *sic Reg. (corrigente

Sol: *sunna*, *röðull*, *eygloa*, *alskir*, *syni*, *fagrahvœl*, *liknskin*, *Dvalins-leika*, *alfröðull*, *ifr-röðull*, *mylen*.

Luna: *mani*, *ny*, *nið*, *artali*, *mulen*, *fengari*, *glamr*, *skyndir*, *skialgr*, *skramr*.

57. Terra, ut Thiodolvus cecinit:

Strenuus incitator cuspidum
pluviæ sæpe duras facit gladii
procellas, antequam terram
in potestatem suam vi redigat.

Fold, ut Ottar cecinit:

Bellator terram defendit:
pauci reges sic (facere) possunt.
Aquilas Olavus exhilarat:
rex Svionum excellens est.

Grund, ut Hallvardus cecinit:

Lata terra, serpente maris,
veneni instar frigido, vincta,
bellicæ expeditionis duci subjacet.
Numen gladii auro nocet.

---

librario ex þrungri), *Wchart.*; þröngvi, *id.*, *748*; þryngi, *1eβ.* — [11]) *ex encomio in Olavum Eiriki f.*, *R. Sveciæ.* — [12]) gramr, *eod. sensu*, *748.* — [13]) örn, *sing.*, *Wchart.*; ærnu, *1eβ.* — [14]) *sic 748*, *Wchart.*, *sc.* Hallvarðr Háreksblesi; Haralldr, *Reg.*, *1eβ.* — [15]) *sic 748*, *Wchart.*; holmfiötrs, *1eβ.* — [16]) *sic 748*, *1eβ*; leinlandz, *Reg.*, *Wchart.*, *mendose.* — [17]) *sic* (havðr), *Reg.*; hauðr, *id.*, *1eβ*; hauður, *Wchart.* — [18]) *sic fere 1eβ*, *scribens divisim* eitr svaulum; eitr svavlvn, *Reg.*; svölum, *Wchart.*, *omisso* eitr; *a* [havðræitir svölv̄ (svölum), *748.* — [19]) *sic dedit Rask.*; naðri (navðri *cum puncto literæ* v *subscripto*, *Reg.*), *id.*, *Reg.*, *Wchart*, *748*, *1eβ.*

Hauðr, sem Einarr kvað:

Verja hauðr með hjörvi
hart döglínga[1] bjartir[2],
hjálmr[3] spríngr opt[4] fyrir[5] ólmri
egghríð[6], framir seggir.

Land, sem Þórðr Kolbeinsson kvað[7]:

En ept víg[8] frá[9] Veigu[10]
vant er orð at styr, norðan
land, eða lengra stundu,
lagðist, suðr til Agða.

Láð, sem Óttarr[11] kvað:

Hèlztu, þar er hrafn ne[12] svalta[13],
hvatráðr[14] ertu, láði,
ógnarstafr! fyrir[15] jöfrum,
ygr, tveimr[16], við kyn beima[17].

Hlóðyn, sem kvað Völu-Steinn:

Man ek þat er, jörð[18], við[19], orða
endr, myrk Danar[20] sendu[21],
grönnar[22], gröfnum munni
gein[23], Hlóðynjar beina.

Frón, sem Úlfr kvað Uggason[24]:

En stirðþinull[25] starði
storðar legs[26] fyrir[27] borði

---

[1]) dauglíngar, *Wchart.*, *748*, *1eβ*, *ut* framir seggir *vocativi sint.* — [2]) *sic Reg.*, *748*, *1eß*; bjartri, *Wchart.*; bjartra *v.* bjartr *maluit Raskius*, *quorum posterius h. l. consistere nequit.* — [3]) hialms, *Wchart.*, o: hjálms hríð, *pugna.* — [4]) *om. mend. 748.* — [5]) í, *748*; *om. Wchart.* — [6]) og hirðframir s., *prave*, *Wchart.* — [7]) *ex encomio in Eirikum Hakonis filium, dynastam Norv.*, *vide* Hkr. O. Tr. *Cap. 131. str. 2.*; Fornm. s. *12*, *ad 3*, *14.* — [8]) vígs, *748.* — [9]) *sic 748*, *1eβ*; fram, *Reg.*, *Wchart.* — [10]) *promontorium insulæ Arnoœ in Halogia*; veigvm, *1eß.* — [11]) Arnórr, *perperam Wchart.*, *cfr. supra cap. 47. pag. 416.* — [12]) *sic Reg.*, *Wchart.*; hrafnin næ, *748*, *mend.* — [13]) svaltat, *id.*,

Hauðr, ut Einar cecinit:
Clari excellentes viri terram
regum strenue defendunt
gladio. Galea sæpe dissilit
propter furentem aciei procellam.

Land, quemadmodum Thordus Kolbeinis filius cecinit:
Sed post prœlium terra a Veiga
septemtrionali meridiem versus
ad Agdas usque aut longius aliquanto
se subjecit. Difficilis est gloria belli.

Lað, quemadmodum Ottar cecinit:
Terribilis pugnæ gestor, terram
retinuisti adversus duo principes,
adjutus ope virorum, quo loco corvus
non esuriebat. Celeri uteris consilio.

Hloðyn, quemadmodum Völustein cecinit:
O Diva viridis telluris ossium!
memini illud verborum olim,
quando abies obscuræ Dani
arenæ sculpto rostro hiabat.

Fron, quemadmodum cecinit Ulvus Uggii filius:
Asperum vero vimen telluris,

Wchart., 748. — [14]) hatráðr, *Wchart., mend.* — [15]) frá, *Wchart.* — [16]) *sic supra l. c.;* teimv, *h. l. mendose Reg.;* tveir, *Wchart.* — [17]) *duos postremos versus omitt. 748, quos 1eß sic exhibit:* ógnarst. f. i. v. ok við k. b. — [18]) orð, *748, forte id., præsecto* i. — [19]) *om. Wchart.* — [20]) myrc danar, *Wchart.;* mardanar, *1eß.* — [21]) lenda, *Wchart.* — [22]) grænnar, *id., 1eß;* grönn or, *voluit G. Pauli.* — [23]) grein, *1eß, prave.* — [24]) *om. Wchart.* — *Hæc stropha supra allata est, cap. 47. pag. 412.* — [25]) *in Reg.* — þinull *correctum ex* — þimull, *litera* n *supra* m *adscripta.* — [26]) leygs, *1eß, prave pro* leggs; mæns, *748, sec. quem* fróns mæn (men), *montes, eodem sensu ut* jarðar men, Fornm. s. *2, 57.* — [27]) frá, *Wchart.*

fróns á fólka reyni
fránleitr, ok blès eitri.

Fjörgyn[1]:

Örgildis var ek[2] eldi[3],
áls Fjörgynjar, mála
dyggr, sè heiðr, ok hreggi,
hrynbeðs[4] ár steðja[5].

58. Vargr heitir dýr, þat[6] er rètt at kenna við blóð eða hræ, svå, at kalla verð hans eða drykk; [eigi er rètt at kenna svå við fleiri dýr[7]. Vargr heitir ok úlfr, sem þjóðólfr kvað[8]:

Gera var gistíng *byrjuð*[9]
gnóg, en úlfr or skógi,
sonr á sár at spenja
Sigurðar, kom norðan.

Hèr er hann ok geri kallaðr. Freki, sem Egill kvað[10]:

[þá er oddbreki,
sleit und freki[11],
gnúði hrafni
á höfut-stafni[12].

Vitnir, sem Einarr kvað[13]:

Elfr[14] varð[15] unda gjálfri
eitrköld roðin[16] heitu

---

1) sæm her ær qveðit, *add. 748*; hon heitir Fiörgvin, *1eß*. — 2) ær, *748*, *mendose*. — 3) alldri, *1eß*. — 4) hrynbeðrs, *W chart*. — 5) arstæðia, *748*. — 6) öll illdýri, *H*. — 7) *a* [*om. Wchart*. — 8) *Puto ex encomio in Haraldum Sigurdi f., R. N.* — 9) *sic 1eß, U, qui soli hanc vocem servarunt, abest autem in Reg., Wchart., 757 (qui duos postremos versus omittit), et 748, sine lacuna; lectio Raskii* kjörinn *ex conjectura G. Pauli*

fulgida præditum acie oculorum,
extra latus navigii lumina intendebat
in monticolarum tentatorem, virusque efflavit.

Fiorgyn:

Fidelem operam dedi saginando
lupo metallorumque tempestati.
Honor sit ministro tinnulæ culcitæ,
anguilla cui fundamenti terrestris incubat.

58. Lupus nomen est animali, quod recte denominatur a sanguine aut cadavere, quæ cibus aut potus ejus appellantur. Plura vero animalia sic denominare, rectum non est. Lupus etiam vocatur *ulfr*, ut Thiodolvus cecinit:

Copiosæ Gerii dapes institutæ
sunt, lupus vero ex sylva
ab septemtrione advenit. Filius
Sigurdi vulnera habet inferenda.

Hoc loco etiam vocatur Gerius. Frekius, ut Egil cecinit:

Quum fluctus mucronis
cum murmure incideret
in rostrum corvi.
Frekius vulnera laniabat.

Vitnir, ut Einar cecinit:

Albis, veneni instar gelida, calido
vulnerum liquore rubefacta est.

---

orta est. — [10]) *ex carmine* Höfuðlausn, *str. 10.* — [11]) *a [sic habet 748*: Slæit vnd fræki — þat var oddbræki; *757 ita:* Sleit vnnd freki — þá er od(dbre)ki. — [12]) höfut-tafni, *Wchart.*; skæiðar stafni, *748*; skeiðar stafne, *757*. — [13]) *vide* Hkr. Hákon herðabr. *cap. 11;* Fornm. s. *7, 266*. — [14]) Ulfr, *Wchart., prave.* — [15]) var, *U*, *1eß*, *757*. — [16]) drifinn, *1eß*.

vitnis fèll með[1] vatni
varmt[2] öldr[3] í men Karmtar.

Ylgr, sem Arnórr kvað:

Svalg áttbogi ylgjar
ógóðr, en var[4] blóði
græðir[5] grænn at[6] rauðum
grandauknum ná blandinn.

Vargr, sem Illugi kvað[7]:

Vargs var munr[8] þat[9], er margan
menskerðir stakk sverði
myrk örriða markar,
minn dróttinn rak flótta.

Björn: fetvíðnir[10], húnn, vetrliði, bersi, fress, íugtanni[11], isjúngr, glúmr, jölfuðr[12], vilskarpr[13], bera, jórekr, ríti[14], [frekr, blómr, ysjúngr[15].

Hjörtr: móðröðnir[16], dalarr, [Dalr[17], Dáinn[18], Dvalinn[19], Duneyrr, Duraþrór[20].

Þetta er enn vargs heiti, sem Hallr kvað:

Heiðíngja sleit húngri,
hár gyldir naut sára,
granar[21] rauð gramr á fenri,
gekk úlfr í fen[22] drekka[23].

---

1) í, *1eβ.* — 2) *sic Wchart., U, 748, 1eβ, 757;* vart, *Reg., excluso* m. — 3) *sic* (avlþr) *Reg.;* öldr, *id., 748;* elldr, *mend. U;* blóð, *1eβ;* holld, *757.* — 4) varð, *748, 757.* — 5) gráðugr, *1eβ.* — 6) af, *1eβ.* — 7) *Puto ex encomio in Haraldum Sigurdi fil., R. N., cfr.* Fornm. s. 6, 133, 139. — 8) munnr, *rostrum, 748, 757, Hβ;* muðr, *id., U, 1eβ.* — 9) þar, *Wchart., U, 748, 757;* þá, *1eβ.* — 10) fetvíþr, *U;* fetvígr, *Res.;* flötvitnir, *1eβ.* — 11) vígtanni, *Wchart.* — 12) *sic Reg.;* jalfvðr, *748;* jolfvðr, *1eβ;* jaföör, *757;* jolfoðr, *Wchart.* — 13) vilkálfr, *1eβ.* — 14) rítr, *1eβ.* — 15) ysonigr, *mend., U; om. Wchart.; a [om. 1eβ. Hβ add.*

Tepida lupi cerevisia una cum
aqua profluebat in Karmtæ circulum.

Ylgr, ut Arnor cecinit:

Malefica lupi progenies
cadavera devoravit; mare
autem viride, secundum oras
(undis) adflictas, cruore mixtum erat.

Vargr, ut Illugius cecinit:

Lupus voluptate adfectus est,
quum meus dominus fugientes
persequebatur. Consumtor monilium
multos homines gladio transfixit.

Ursus: *fetviðnir*, *hunn*, *vetrliði*, *bersi*, *fress*, *iugtanni*, *ifiungr*, *glumr*, *iolfuðr*, *vilskarpr*, *bera*, *iorekr*, *riti*, *frekr*, *blomr*, *ysiungr*.

Cervus: *moðröðnir*, *dalarr*, *dalr*, *dainn*, *dvalinn*, *duneyr*, *duraþror*.

Hæc præterea lupi nomina sunt; ut Hallus cecinit:

Sedata fames est saltuum incolæ:
cana bellua utilitatem e vulneribus
percepit. Rex Fenreris labia rubefecit.
Lupus ad paludem accessit potaturus.

---

hæcce ursi nomina: bassi, blájaxl, hræbarðr, isúngr, þræhliðr. — [16]) *in Reg.* moðravðnir *scriptum;* moðrauðnir, *1eβ;* motravþnir, *U*; mótrauðnir, *Wchart.*; motroðnir, *748, 757.* — [17]) Dallr, *U*; *om. 748, 1eβ.* — [18]) *sic Reg., 1eβ; om. 748*; daninn, *U*; *a [* dalf dainn, *Wchart., prave mutatum ex* dalr dainn; *de nomine cervi* Dáinn *vide supra in* Gylfaginning, *cap. 16, p. 74.* — [19]) *om. 1eβ, 748.* — [20]) *Præcedentes ursi et cervi appellationes h. l. omittit 748, 757.* — [21]) grana, *1eβ;* granir, *757.* — [22]) ben, *vulnus, 1eβ, U.* — [23]) rekka, *U.*

Ok enn sem Þórðr kvað:

Óð, en örnu[1] náði[2]
ims[3] sveit freka hveiti[4],
gera ölðra[5] naut gylðir[6],
Gjálpar stóð í blóði.

[Þessi eru heiti hesta talið. Þessi eru hestaheiti[7] í Þorgríms-þulu[8]:

[9]Hrafn ok Sleipnir[10]
hestar ágætir,
Valr ok Lèttfeti,
[var þar[11] Tjaldari,
Gulltoppr ok Goti,
getið heyrðak Sóta,
Mór[12] ok Lúngr[13] [með Mari[14]
[Vigg[15] ok Stúfr[16]
var með Skefaði[17],
þegn[18] knátti[19] Blakkr[20] bera[21];
[Silfrtoppr[22] ok Synir,[23]
[svå heyrðak Fáks of getið[24],
[Gullfaxi ok Jór með goðum[25].

Blóðughófi[26] [hèt hestr[27],
er[28] bera kváðu[29]

---

[1]) ærnu, *id.*, *748*, *1eβ*, *757*. — [2]) *om. 748 mend.* — [3]) *sic Reg.*, *Wchart.*, *757*, *U*, *748*; vns, *prave*, *1eβ*. — [4]) hneiti, *Wchart.*; hæiti, *748*, *utrumque mendose*. — [5]) *in Reg.* avlþra *scriptum*; öldra, *id.*, *748*; aulldra, *id.*, *1eβ*; alldra, *Wchart.* — [6]) gyldra, *1eβ*. — [7]) *a* [þessi eru hesta heiti talin (tauld, *1eβ*), *Wchart.*, *1eβ*; þessir eru hestar taldir, *748*. — [8]) *H. add:* Hesta vil ek heiti greina. — [9]) *Hos versus om. 757*. — [10]) slèttfeti, *U*. — [11]) Varðar, *Wchart. H.* — [12]) Mór *s.* Mör, *748*; Mar, *1eβ*. — [13]) Langr, *748*. — [14]) *a* [marr, sveitfeti, *H*; *a* [með manni leypr, *Hβ*. — [15]) vingr, *U*. — [16]) skúfr, *748*; Vig

Et porro, ut Thordus cecinit:

Equitium Gjalpæ torrentes sanguinis
pertransivit, luporum vero agmina
copiosum Frekii triticum nacta sunt.
Fera Gerii cerevisia fruebatur.

Hæc equorum nomina recensita sunt. Sequentia equorum nomina continet nomenclatura Thorgrimi:

Hrafn et Sleipner,
equi inclyti,
Valus et Lettfetius;
erat ibi Tjaldarius,
Gulltoppus et Gotius;
Sotium memorari audivi;
Mor et Lungus cum Mare,
Vigg et Stuvus
erat cum Skevado;
virum Blakkus portare valuit,
Silfrtoppus et Syner;
sic audivi Faki mentionem fieri;
Gullfaxius et Jor inter deos.

Blodughovius nomen fuit equo,
a quo portari dixerunt

---

ok stupp, *W chart.*, *H.* — [17]) skæfaði, *id.*, *748*; sævaði, *H*; Skefaxa, *U.* — [18]) óþen, *U.* — [19]) mátti, *1eβ.* — [20]) á baki, *U.* — [21]) *H addit:* Oðinn Vingr — ok Skófaxi — knátti á baki bera. — [22]) saltoppr, *748;* Silrintoppr (= Silfrintoppr), *U.* — [23]) *sic Reg.*, *1eβ*; sinir, *W chart.;* Sinarr, *748;* Simr, *U;* ok enn Sínir, *H; a* [Silfrtoppi ok enn Snjár, *H*β. — [24]) *a* [sua heyrða ek þá nefnda, — heyrða ek ok Fáks getið, *1eβ.* — [25]) *a* [Gullfaxi ok jórniþr, — goðum blótaðr, *H; at H*β*:* Gullfaxi ok Jór — með goðum renna. — [26]) Blotoghofi, *U.* — [27]) *a* [er beztr hesta, *H.* — [28]) *sic U, 748, 1eβ, W chart.*; ok, *Reg.* — [29]) koðv, *748.*

öflgan[1] Atriða[2];
Gils[3] ok Falhófnir[4],
Glær[5] ok Skeiðbrímir,
þar var ok Gullir of getinn[6].

[þessir 'ro enn talðir í Alsvinnsmálum[7]:

Dagr reið Drösli[8],
en Dvalinn Móðni,
[*Höð*[9] Hjálmþer[10],
en Haki Fáki[11]:
reið bani Belja
Blóðughófa,
en Skævaði[12]
skati Haddíngja.

Vesteinn Vali,
en Vívill[13] Stúfi[14],
Meinþjófr[15] Mói
[hinn morginvakri[16],
Áli Hrafni
til[17] íss riðu[18],
[en annarr austr
und Aðilsi

---

[1]) auflgar, *W chart.* — [2]) *sic Reg., 1eβ, Wchart.*; at riþa, *U, II; Alii:* Einriða (*in margine*), *II*β. — [3]) Gisl, *W chart., 748.* — [4]) *sic W chart., cfr.* Gylfag. *c. 15. p 70*; Falliafnir, *Reg.;* Faliafnir, *1eβ;* Falofnir, *748, U.* — [5]) Gler, *id., Wchart., II, 1eβ.* — [6]) Gyllis of (um, *1e*β) getið, *Wchart., II, 748, 1e*β. — [7]) *a* [þessir hæstar ærv taldir í Kálfsvísv, *748*; þessir hestar eru taldir í Kálfsvísum, *IIβ; a [om. II et U, qui novam sectionem incipit et rubris literis inscribit:* fra hestvm. — [8]) Hrafni, *U.* — [9]) *sic U, qui scribit* hauð; ha, *Wchart., fortasse ex* hauð;

robore valentem Atridium;
Gils et Falhofner,
Glær et Skeidbrimer:
ibi quoque Guller memoratus est.

Hic præterea recensentur in Sermonibus Alsvinni:

Dagus vectus est Droslio,
Dvalin Modnere,
Hjalmþer Hodo
Hakius Fakio:
interfector Belii vectus est
Blodughovio,
Skevado autem
heros (interfector) Haddingorum.

Vestein Valo,
Vivil Stuvo
Meinthjovus More
mane evigilans,
Alius Hrafne,
ad glaciem vecti sunt,
alius vero orientem versus
Adilsem portans

---

om. Reg. — [10]) *a* [Hjálmr Háfeta, *748*, *H*β; Havðr Hjálmdýri, *H*; haulda huatra, *1eβ*. — [11]) Raki, *Wchart.*; faxa, *U*; israki, *H*; *alii* ísfaxa. — [12]) skæfaði, *id.*, *748*; Skefaþi, *id.*, *U*; Skeuaði, *id.*, *1e*β; Skeraði, *Wchart. et alii*; Skeraðni, *H*. — [13]) Vífull, *H*, *Wchart.* — [14]) Stvfa, *U*; Skúfi, *H*β. — [15]) Menþjófr, *H*β; Meinþiófr, *1e*β. — [16]) *a* [*sic 1e*β; en morginn vakri, *Reg.*; enn morgin vakri, *Wchart.*; en mvnnen vakri, *U*; morginn vakri, *748*, *H*β. — *Unus equorum solarium erat* Árvakr, *v. supra* Gylfaginn. *c. 11.*, *p. 56.* — [17]) ær til, *quum*, *748*; en til, *U*. — [18]) til ísriðu, *H*.

grár[1] hvarfaði
geiri undaðr[2].

Björn reið Blakki[3]
en Bjarr Kerti,
Atli Glaumi
en Aðils Slúngni[4],
Högni Hölkvi[5]
en Haraldr Fölkvi[6],
Gunnarr Gota
en Grana Sigurðr[7].

Árvakr ok Alsviðr draga[8] sólina, sem fyrr er ritað. Hrímfaxi eða Fjörsvartnir[9] draga nóttina, [Skinfaxi eða Glaðr *daginn*[10]*:*

þessi öxna heiti eru í þorgríms þulu:
Gamalla uxna nöfn
hefi ek [gjörla fregit[11],
þeirra[12] Rauðs ok Hæfis[13]:
Rekinn[14] ok Kýrr[15],
Himinshrjótr ok Apli[16],
Arfr[17] ok Arfuni[18].

þessi eru orma heiti: dreki, Fáfnir, Jórmungandr, naðr, Níðhöggr, linnr, naðra, Góinn, Móinn, Grafvitnir, Grábakr, Ofnir, [Sváfnir, Grímr[19].

1) gramr, *748*, *prave.* — 2) *a [om. IIβ.* — 3) Blakkir, *IIβ.* — 4) Slaungni, *H*; Slaungui, *1eβ.* — 5) Havgni Havlkvi, *748*; Haugni Haulkui, *1eβ*; Havlcni, *Wchart.*, *U*, *II*; Hlavkkvi, *IIβ.* — 6) Favlkni, *Wchart.*, *U*, *II*; Flökkvi, *IIβ.* — 7) Ullr Ymissum, (Ymisver, *IIβ*) — enn Oðinn Sleipni, *add. 748*, *IIβ.* — 8) *sic 748*, *1eβ*; dragom, *Wchart.*; dragv, *Reg.* — 9) *sic Wchart.*, *748*, *1eβ*, *757*; Fjersvartnir, *IIβ*; Fjörsvatnir, *Reg.* — 10) *additum ex 748*, *nam om. Reg.*, *Wchart.*; fylgia deginum, *1eβ*; *a* [Eldr ok Funi

cinereus ruebat
hastâ vulneratus.

Björn vectus est Blakko,
Bjar Kerto,
Atlius Glomo,
Adils Slungnere,
Hognius Holquere,
Haraldus Folquere,
Gunnar Gotio,
Granio Sigurdus.

Arvakus et Alsvidus solem trahunt, uti supra scriptum est. Hrimfaxius sive Fjörsvartner noctem trahunt. Skinfaxius sive Gladus diem trahunt.

Hæc boum nomina sunt in nomenclatura Thorgrimi:
Priscorum boum nomina
exacte audivi,
scilicet Raudi et Hæveris:
Rekin et Kyr,
Himinshrjotus et Aplius,
Arvus et Arvunius.

Hæc sunt serpentum nomina: ***dreki***, ***Fáfnir***, ***Jormungandr***, ***naðr***, ***niðhöggr***, ***linnr***, ***naðra***, ***Goinn***, ***Moinn***, ***Grafvitnir***, ***Grabakr***, ***Ofnir***, ***Sváfnir***, ***Grimr***.

---

kennaz hestar, því kallaz þeir reiðarbrími, *Hβ*. — 11) *a [sic U, Wchart.*; g. talit, *1eβ*; gerþa, *nec plura*, *Reg*. — 12) er *add. 1eβ*, *prave*. — 13) hefis, *id.*, *Wchart.*, *U*. — 14) Reginn, *U*. — 15) hyr, *Wchart.*; hlýrr, *U*. — 16) Himinsrjótr ok Alfi, *Wchart.*; himinrjóþr ok Arfli, *U*; Himinhrioðr ok Atli, *1eβ*. — 17) *om. W chart.* — 18) arfvinir, *1eβ*. — 19) *om. Wchart., et mox ad boum nomina refert*; *a* [Svgriner, *U*.

Naut[1]: kýr, kálfr, yxni[2], kvíga[3], vetrúngr, griðúngr[4], boli[5].

Sauðr: hrútr, bekri, ær, lamb, veðr.

Svín: sýr, gulta[6], runi, göltr, griss[7].

59. [Hver eru heiti lopts ok veðranna[8]? — Lopt heitir gunnúngagap[9] ok meðalheimr, foglheimr[10], veiðheimr[11]. Veðr heitir hregg, byrr, glygg[12], hret, gjósta, vindr[13]. Svâ segir í Alsvinnsmálum[14]:

Vindr heitir með mönnum
en vönsundr[15] með goðum,
kalla gneggjuð ginregin[16];
ópi[17] kalla[18] jötnar
en álfar gnýfara[19],
[heitir í helju hlummuðr[20].

Veðr heitir ok gustr.

60. Tveir eru fuglar þeir, er eigi þarf at kenna annan veg en kalla blóð eða hræ drykk þeirra eða verð, þat er hrafn ok örn; alla aðra fugla karlkennda má kenna við blóð eða hræ, ok er [þá þat[21] nafn[22] örn eða hrafn, sem Þjóðólfr kvað[23]:

Blóðorra lætr barri
bragníngr[24] ara fagna,

---

[1]) *Hoc et sequentia om. U, et ad cap. 60. transit.* — [2]) *in Reg.* yxī *scriptum*; þiorr, *add. 748.* — [3]) grímr, *add. Wchart.*; uxi, *add. 748.* — [4]) graðúngr, *748, Hβ.* — [5]) *Hβ add.* týr, grímr, uxi. — [6]) gyllta, *id.*; *748, 1eβ.* — [7]) grislíngr, *add. 748, Hβ.* — [8]) *a [om. W chart.* — [9]) ginnúngagap, *748, 1eβ.* — [10]) flvghæimr, *748.* — [11]) *sic Reg.*; víðhæimr, *748*; veðrheimr, *1eβ, Wchart.* — [12]) glymr, *1eβ.* — [13]) *fragment. 748 add.*: vonsvðr, þiótr, gol, gráði, blær, ælræki, þoka, gönsvðr, mvgga, óhlióðr, ganrækr, farandi. — [14]) Alvissmálum, *748*; Aluismálum, *1eβ*; Alsvinnr *et* Alviss *ejusdem significationis sunt. Sic infra permutantur nomina propria* Björn *et* Bersi *(ed. Raskii p. 321).*

Bos: *kyr*, *kalfr*, *yxni*, *kviga*, *vetrungr*, *griðungr*, *boli*.

Ovis: *hrutr*, *bekri*, *ær*, *lamb*, *veðr*.

Porcus: *syr*, *gulta*, *runi*, *göltr*, *griss*.

59. Quæ sunt nomina aëris et tempestatum? — Äer vocatur *gunnungagap*, *meðalheimr*, *foglheimr*, *veiðheimr*. Tempestas vocatur *hregg*, *byrr*, *glygg*, *hret*, *giosta*, *vindr*. Sic habent Sermones Alsvinni:

Ventus dicitur inter Homines (Mannos),
Vönsundus vero inter Deos,
appellant Gneggiudum ampla numina,
Operem dicunt gigantes,
Alvi Gnyfarium,
dicitur in Helia Hlummudus.

Ventus etiam dicitur *gustr*.

60. Duæ sunt aves, quas non opus est aliter denominari, quam ut sanguis aut cadaver appelletur potus aut cibus earum, nimirum corvus et aquila. Omnes alias aves generis masculini appellare licet adjecto vocabulo sanguinis aut cadaveris, quo facto illud nomen designat corvum aut aquilam, quemadmodum Thiodolvus cecinit:

Princeps tetraones cruoris
pabulo aquilæ delectat;

Hæc stropha invenitur in Edda Sæm. Alvissmál *str. 21.* — [15]) *sic Reg.*; vönsuðr, *Wchart.*, *748*; með vöfuðr, *1eβ*, *ubi* með *prave, sed supra lineam manu seriori scriptum est* vönsuðr. Vönsuðr *forma Norvegica est.* Vansuðr *Gunn. Pauli in margine.* — [16]) ginnregin, *id.*, *748*, *1eβ*. — [17]) æpi, *id.*, *748*, *1eβ*. — [18]) *om. 748*, *1eβ*. — [19]) dynfagra, *mend.*, *1eβ*; dynfara, *748*. — [20]) *sic Reg.*, *mutando ex* hlavmmvðr, *puncto literæ* a *subscripto*; hlumuðr, *id.*, *Wchart.*; hlömmuðr, *748*; *a [*kalla í helju hviðuð, *1eβ*. — [21]) *a [sic 748*; þat þá, *Reg.*; þá *om. Wchart.* — [22]) nafnit, *1eβ*. — [23]) *Ut puto ex encomio in Haraldum Sigurdi f.*, *R. N.* — [24]) bragning, *1eβ*.

Gauts berr[1] sigð[2] á[3] sveita
svans örð[4] konúngr[5] Hörða[6];
geirs oddum lætr[7] græddir[8]
grunn hvert stika sunnar
hirð [þá, er hann skal varða[9],
hrægams ara sævar.

Þessi eru nöfn hrafns: krákr, Huginn, Muninn, borginmóði, árflognir, [ártali, holdboði[10]. Svá kvað Einarr skálaglam[11]:

Fjallvöndum gaf fylli,
fullr[12] varð, en spjör gullu,
herstefnandi[13] hröfnum[14]
hrafn á ylgjar tafni.

Svâ kvað Einarr Skúlason:

Dólgskára[15] kná[16] dýrum
dýr magnandi[17] stýra,
Hugins fermu[18] bregðr[19] harmi
harmr[20], bliksólar[21] garmi.

Ok enn sem hann kvað:

En við hjaldr þar er höldar[22]
hugþrútið[23] svellr[24] lúta,
Muninn drekkr blóð or benjum
blásvartr, konúngs[25] hjarta.

---

[1]) rýðr, *rubefacit, 748, 757, Hβ.* — [2]) sik, *U.* — [3]) í, *in, 748, 757, Hβ.* — [4]) verþ, *U*; iörð, *748, 757.* — [5]) konúngs, *1eβ.* — [6]) *748 inserit:* Svâ kvað hann ænn. — [7]) lættr, *id., 1eβ.* — [8]) *sic Reg., 748*; greddir, *id., Wchart., 1eβ*; græþir, *U.* — [9]) verða, *757*; *a [sic 748, Wchart.*; þ' (þat) er h., *etc., Reg.*; þar er hans skal verða, *1eβ.* — [10]) *ultima duo nomina om. W chart.*; *Hβ addit hæcce corvi nomina:* blæingr, bjóríngi, hornklofi, kramsi, kroppr, korfr, krumli, krummi, liti, vari, óvari, viti; *748 addit:* kramsi, korpr, klóacan, blæingr, boríngi, vari,

rex Hördorum falcem Gauti
in messem sanguinei cygni immittit.
Vulturem cadaveris potu aquilæ
pascens jubet aulicos, qui ipsum
tueri debent, omnia loca maritima
oræ meridianæ hastarum cuspidibus munire.

Hæc sunt corvi nomina: ***krakr***, ***Huginn***, ***Muninn***, ***borginmoði***, ***arflognir***, ***artali***, ***holdboði***. Sic cecinit Einar lancicrepus:

Ductor exercitus corvos
montibus adsvetos saturavit.
Corvus satiatus est lupi
præda; spicula vero sonabant.

Sic cecinit Einar Skulii filius:

Excellens nutritor lari prœliaris
manu regit pretiosam clypei
noxam. Accipiter saginæ
Huginiæ dolorem abjicit.

Et porro, ut idem cecinit:

Sed cor regis, animositate
plenum, in prœlio turget, ubi viri
succumbunt. Lividus Munin
sanguinem bibit e vulneribus.

---

viti, liti, óvari, hornklofi, krvmsi. — [11]) *om. Wchart.* — [12]) fyllr, *id.* (y = u), *748*. — [13]) hrestefnandi, *Wchart.*; hræstæfnandi, *748*, *757*; hræstefnandi, *Hβ*. — [14]) hramna, *748*; hrafna, *Hβ*, *757*. — [15]) dolgstala, *U*. — [16]) kná ek, *U*; má, *Hβ*. — [17]) *sic Wchart.*, *748*; dyrmagnandi, *una voce*, *757*; magnaþi, *Reg.*; magnaði, *1eβ*. — [18]) frimu, *Wchart.*; fermi, *1eβ*. — [19]) *in Reg.* b'gðr, *qu.* bergðr; berr, *1eβ*. — [20]) harmbllk sol., *1eβ*. — [21]) blik sólar, *Hβ*. — [22]) *sic Wchart.*, *U*, *748*, *1eβ*; havlda, *Reg.* — [23]) hvgþrvtinn, *1eβ*; havgþrvtenn, *U*. — [24]) svelgr, *U*, *1eβ*, *prave*. — [25]) mvnins, *U*.

Sem kvað Víga-Glúmr[1]:

þá er dynfúsar dísir
dreyra mens[2] á eyri,
[bráð fèkk borginmóði[3],
blóðskjaldaðir[4] stóðum.

Sem Skúli kvað, þorsteinsson:

Mundit efst[5], þar er undir[6]
árflogni[7] gaf ek sárar[8],
Hlökk í hundraðs flokki
hvítínga mik líta.

Örn heitir svå: ari, gemlir, hreggskornir[9], eggþir[10], ginnarr[11], undskornir, gallofnir[12], sem Einarr kvað:

Sámleitum rauð[13] sveita,
sleit örn [gera beitu[14],
fèkkst arnar matr járnum[15],
Járnsöxu[16] grön[17] faxa[18].

Sem Óttarr kvað[19]:

Örn drekkr undarn[20],
ylgr fær[21] at[22] hræm[23] sylg,

---

1) *ex* Víga-Glúms saga, *cap. 27; prior semistropha bis antea allata est, incipiens:* Lattist herr með höttu, *v. supra cap. 2. p. 232, et cap. 49, p. 422.* — 2) sals, *1eβ;* svellz, *glaciei (i. e. gladii)*, Vígagl. s, *l. c.* — 3) *a* [breið óx brögnum mæða, *magna viris calamitas increvit*, Vígagl. s. *l. c.* — 4) blóðs skjalldaðir, *748, 757.* — 5) hællzt, *748*; mvndi opt, *U.* — 6) milldir, *757.* — 7) ar flogin, *U.* — 8) sara, *U.* — 9) Hreggsþornir, *Hβ, qui et addit:* elgðir, hræskornir, ymr, *at U hæcce nomina addit:* geirloþnir, hrimnir, ymr, andhrimnir. — 10) ægðr, *748*; egðr, *757.* — 11) Ginnir, *748;* Ginnari, *Wchart.* — 12) gallopnir, *Wchart., U, 748, Hβ.* — 13) *subjectum est bellator, proeliator, rex, vel tale quid.* — 14) *a [sic Wchart., U, 1eβ;* gera (geira, *757*) beitur, *748, 757*; gróa þeitv, *Reg. mendose,*

Quemadmodum cecinit Glumus homicida:

> Quum nos, cruentis clypeis tecti,
> nymphas, strepitum scutarium
> amantes, in arena deprehendimus.
> Corvus prædam nactus est.

Quemadmodum cecinit Skulius Thorsteinis filius:

> Nympha poculorum me haud
> extremum, credo, cerneret
> in centuria, quando aliti mane
> evolanti dolentia vulnera dedi.

Aquila sic appellatur: *ari*, *gemlir*, *hreggskornir*, *eggþir*, *ginnarr*, *undskornir*, *gallofnir*, quemadmodum Einar cecinit:

> Cruore rubefecit labium
> subaquili Jarnsaxæ equi.
> Aquila discerpsit Gerii escam;
> cibus aquilæ telis paratus est.

Ut Ottar cecinit:

> Aquila bibit cruorem,
> bestia potum ex cadaveribus nanciscitur,

---

sed cum vestigio emendationis. — [15]) ærnum, *1eβ.* — [16]) Járnsöxvm, *748, 757;* Járnsaxu, *H*β. — [17]) nóg, *1eβ.* — [18]) *sic W chart., 748, 757;* foxu, *1eβ;* gronfoxo, *Reg., una voce, ubi* foxo *possit esse pro* foxom, *omisso* m, *subaquilis Jarnsaxæ (gigantidis) equis, i. e. lupis.* — [19]) *Hæc et sequentem semistropham om. U.* — [20]) vndranar, *1eβ, prave;* vnndiarn, *757; de voce* vndarn *vide glossar. Edd. Sæm. Tom. 3., sub hac voce, et inprimis* Krákumál, *ed. Havn. 1826, pag. 95—97, ubi hæc semistropha allata et interpretata est.* — [21]) *sic 748, 1eβ;* færr, *Reg., 757;* for, *Wchart.* (*dan.* får). — [22]) af, *Wchart., 748, 757, 1e*β. — [23]) *sic Reg., 1e*β; hrævm, *id., 748, H*β; hreum, *id., Wchart.;* hræi, *757.*

opt rýðr úlfr keypt[1],
ari getr verð þar.

Sem Þjóðólfr kvað[2]:

Seggjundum[3] fló sagna
snótar ylgr[4] at móti
í gemlis ham gömlum
glamma [o fyr[5] skömmu.

Ok sem hèr er:

Hreggskornis[6] vil ek handa
háleitan mjöð[7] vanda[8].

Ok enn sem Skúli kvað:

[Vaki ek[9] þar[10] er velleiz[11] eika[12]
víðis áðr[13] ok síðan
greppr[14] hlýðir[15] þá[16] góðu[17]
gallofnis[18] vel spjalli[19].

61. Hver 'ro sævar heiti?—Hann heitir marr, Ægir, Gumir[20], Hlær, [haf, leið[21], ver, salt[22], lög[23], gröðir[24], sem Arnórr kvað ok fyrr var ritað[25]:

Nemi drótt, hve[26] sæ[27] sótti[28]
snarlyndr konúngr, jarla,

---

[1]) *sic Reg.*; kept, *id.*, *Wchart.*; kæpt, *748*; kiopt, *1eß*; kjöpt, *Hß*; kjapt, *757*. — [2]) *ex carmine* Haustlaung, *v. supra pag. 306*. — [3]) segiöndum, *Wchart.*, *U*; segiondum, *id.*, *1eß*; sægiöndvm, *748*. — [4]) úlfr, *eod. sensu*, *Wchart.*, *748*, *757*, *1eß*, *U*. — [5]) *a* [*sic Reg*; á fyrir, *U*; ofar, *Wchart.*; ó fyrs, *748*; ei fyrir, *757*, *Rask.*; vlfr fur, *1eß*, *prave*; *quoad lectionem* o fyr *cfr. supra p. 306, not. 10*. — [6]) hregskornum, *prave*, *1eß*. — *Deest suppositum appellationis Bellatoris*. — [7]) mjök, *U*, *1eß*. — *Deest h. l. appositum appellationis poëseos (v. c.* Óðins, Ása, jötna *v. sim), sensus enim est: carmen elaborare volo*. — [8]) *sic Wchart*, *U*, *748*, *757*, *1eß*; vandla, *diligenter*, *Reg*. — [9]) *a* [vek ek, *1eß*; vakiz, *U*. — [10]) þ' (þat), *748*. — [11]) *sic Reg.*; vell eis, *Wchart.*; vellis, *U*; vellæiz *s.* vel læiz *(in duas lineas divisum)*, *748*; vel lêzt, *757*; vel hellz, *1eß*. — [12])

sæpe lupus rostrum rubefacit,
ibi cibum adipiscitur aquila.

Ut Thiodolvus cecinit:

Paullo ante raptor virginis,
vetustæ aquilæ stridentibus
indutus exuviis, obviam
agminum ductoribus volavit.

Et ut hoc loco:

Sublime mulsum (poëticum)
aquilæ (nutritori) elaborare cupio.

Et porro, uti Skulius cecinit:

Quandoquidem ego vigilo,
ille, qui aquilini liquoris
arbores gestat, perpetuo aures attente
adhibet bono sermoni auri præbitoris.

61. Quænam sunt maris nomina? — Appellatur *marr*, *ægir*, *Gumir*, *Hlær*, *haf*, *leið*, *ver*, *salt*, *lög*, *gröðir*, quemadmodum Arnor cecinit, ut supra scriptum est:

Audiat multitudo dynastarum, quam
strenue mari operam dederit rex ille

---

sic 757; æika, *748*; eeka, *Reg.*, *1eß*; ecca, *Wchart.*; ekla, *U.* — [13]) ár, *1eß.* — [14]) grefur, *Wchart.*; grepp, *U*; greip, *1eß.* — [15]) heyrir, *U*; hlýði, *1eß.* — [16]) þar, *1eß*; því, *748.* — [17]) goþvm, *U.* — [18]) gallopns, *ut videtur*, *Reg.*; gall opnis, *Wchart.*, *748*, *1eß.* — [19]) spjalla, *1eß.* — [20]) *sic h. l. Reg.*; gymir, *Wchart.*, *748*, *1eß.* — [21]) *a* [hafleið, *una voce*, *1eß.* — [22]) *Reg. hic inserit duas voces*, sem arna, *quæ quum nullum sensum præbeant, et a ceteris codd. manuscriptis excludantur, verosimiliter a librario per incuriam repetitæ vel præoccupatæ sunt a sequentibus:* sem arnórr. — [23]) lögr, *748*, *1eß.* — [24]) vâgr, *add. 748.* — [25]) *v. supra cap. 53, p. 454.* — [26]) *om. h. l. Reg.* — [27]) sjá, *748.* — [28]) *sic Wchart.*, *748*; sveiti, *Reg. h. l. prave*; s., *1eß*, *qui et secundum versum per sigla exprimit, exhibens* s. k j.

eigi þraut við ægi
óvæginn gram[1] bægja.

Hèr er nefndr sær ok svå ægir. Marr, sem Hornklofi kvað[2]:

[þá er[3] út á mar mætir[4]
mannskæðr [lagar tanna[5]
ræsi[6] naðr ok[7] rausnar[8]
[rak vebrautar[9] nökkva.

Lögr er ok hèr nefndr. Svå kvað Einarr:

Lögr er[10] flaust[11] en fagrir,
[flóðs vaskar[12] brim glóðum,
þar er sær á hlið hvåra
hlymr[13], veðrvitar glymja.

Hèr er flóð kallat. Svå kvað Refr, sem fyrr var ritað[14]:

Færir[15] björn, þar er båra
brestr, undinna festa,

---

[1]) *sic Wchart., 748*; fram, *h. l. prave, Reg.* — [2]) *ex carmine* Glymdrápa, Hkr. Har. hárf. *cap. 9. str. 2., vide constructionem et versionem latinam in* Hkr. *Tom. 6., it. interpretationem danicam in „Nordens gamle Digtek." p. 173.* — [3]) *a* [áðr, Hkr. *l. c.* — [4]) *sic* Hkr., *748, Rask.*; meita, *Reg., Wchart., 1eß.* — [5]) *a* [*sic* Hkr., *748, Rask.*; laðar tanna, *1eß*; laþ'ranna, *ut videtur, Reg.*; lagar haðir, *Wchart.* — [6]) *hæc vox in analysi semistrophæ, quæ in* Hkr. *Tom.* 6. *invenitur, omissa est.* — [7]) *sic* Hkr., *Rask.*; til, *Reg., Wchart., 748, 1eß.* — [8]) raustnar, *id., 1eß.* — [9]) *sic 748, 1eß,* Hkr., *Rask.*; vebratar, *Reg.*; *a* [raucue brautar, *Wchart., quod, si lectiones codicis Reg. in hac semistropha susciperentur præferendum esset, et legendum* rauc (*i. e.* raucc = hrökk) vebrautar. *Ceterum ex lectionibus codicis Reg. ita construi et verti possit hæc semistropha:* þá er mannskæðr ræsinaðr Meita laþranna rauc út á mar til vebrautar

animosus. Non defecit animus regem
impigrum, quominus cum æquore contenderet.

Hoc loco mare appellatur *sær* et *ægir*. *Marr*, ut Hornklovius cecinit:

Quum rex, hominibus infestus (bellicosus),
sacrosancti fani frequentator,
serpentem proræ atque
coloris in mare propulit.

Hoc quoque loco *lögr* appellatur. Sic cecinit Einar:
Pelagus adterit naves, quo loco
mare ab utroque latere fremit.
Æstus lavat æquoris prunas,
splendidi vero indices venti sonant.

Hoc loco *floð* appellatur. Sic cecinit Revus, ut supra scriptum est:

Frigida Gymeris saga ursum
contortorum retinaculorum

---

rausnar nökkva, *i. e. Quum eximius serpens Meitii tramitum, hominibus infestus, exsiliebat in mare ad sacras splendidi navigii vias; sed tum ex contextu historico, quem ostendit* Hkr. *l. c., tum ex parallelismo inter hanc semistropham et stropham præcedentem, quæ eodem loco exstat, satis elucet, lectiones* Hkr., *quas etiam egregium nostrum fragmentum 748 maxima ex parte servavit, præferendas esse. Et quod inprimis lectionem* laþranna (?) *pro* lagar tanna *attinet, istam pravam esse sequens annotatio* (lögr er ok hèr nefndr) *demonstrat.* — [10]) *sic Reg., 1eß, a verbo* erja, *radere, stringere;* þvær, *lavat, Wchart., 748.* — [11]) *in Reg.* flavz *scriptum;* flaus, *Wchart.;* flavstz, *748, 1eß.* — [12]) *a* [flóðaskar, *prave, 1eß.* — [13]) hrynr, *contra metrum, 748.* — [14]) *Vide supra cap. 25. pag. 326.* — [15]) *sic Wchart.;* færiz, *mend., Reg., 748, 1eß.*

opt í Ægis kjapta
út[1] svöl Gýmis völva.

Haf[2], sem Hallvarðr[3] kvað[4]:

Vestr lèzt þú[5] í haf, hristir[6],
harðvigs[7], svikulgjarðar[8],
umbands allra landa,
íss, framstafni vísat.

Leið, sem hèr er:

Erum[9] á leið frá[10] láði
liðnir[11] Finnum-skriðnu[12];
austr sè ek fjöll[13] af[14] flausta[15]
ferli geisla merluð.

Ver, sem Egill kvað[16]:

Vestr fer[17] ek of ver,
en ek Viðris ber
munstrandar mar
svå er mitt of far.

Marr[18], sem Einarr kvað:

Kaldr þvær marr und mildum
mart dægr viðu svarta,
grefr elsnúinn[19], jöfri,
álmsorg Manar þjálma.

---

[1]) *hanc vocem 1eß arcte cum* svöl *conjungit;* vrsvöl, *aquæ instar gelida, 748;* ur svöl, *id., Wchart., et fieri potest ut τὸ* vtsvöl *mendum sit pro* vrsvöl. — [2]) Sikulgjörð, *Hß.* — [3]) Höllvðr, *748.* — [4]) *Puto sermonem esse de rege Knuto potente, classe in Angliam proficiscente.* — [5]) *in Reg.* letzþu *scriptum;* lestu, *Wchart.;* lez þv, *1eß;* læztv, *748;* lèttu, *Hß.* — [6]) *sic Wchart., 748;* hristvm, *Reg., 1eß, mendose, ut in semistropha proxime sequenti* liðnvm *pro* liðnir. — [7]) harðviggs, *id.,*

sæpe in Ægeris rictus abripit,
ubi unda cum fragore ruit.

Haf, ut Hallvardus cecinit:

Quassator glaciei baltearis! proram
duri jumenti, cingulum omnium
terrarum percurrentis, in altum
occidentem versus direxisti.

Leið, ut hoc loco:

Relicta terrâ, Finnorum asseribus cursoriis
permensâ, oceanum perlabimur.
Ex curriculo navium prospicio
montes orientales radio coruscantes.

Ver, ut Egil cecinit:

Iter facio per occidentale
pelagus; liquorem vero,
Odinis pectore gestatum, adfero:
ita se habet de meo itinere.

Marr, ut Einarr cecinit:

Frigidum mare nigros malos navis,
regem liberalem vehentis, multam
diem lavat. Noxa ulmi, contorta
procellis, Monæ vinculum ruit.

---

748. — [8]) *sic Reg., 1eβ, Hβ;* sikul giarðar, *id., Wchart., 748.* — [9]) Vervm, *1eβ, (rectius* ver'rum, *nos sumus).* — [10]) fur, *ante, præ, 1eβ.* — [11]) *sic Wchart., 748;* liðnvm, *Reg., 1eβ.* — [12]) skriðnum, *1eβ.* — [13]) fold, *1eβ.* — [14]) á, *748;* of, *1eβ.* — [15]) flaustri, *1eβ.* — [16]) *sic Wchart., 748;* sem Eg. kv. ver, *Reg.;* Ok sem Eg. kv., *1eβ; ex carmine* Höfuðlausn *stroph. 1.* — [17]) *sic Reg., 748;* fór, *Wchart., 1eβ.* — [18]) mar, *1eβ.* — [19]) elsnúit, *1eβ.*

Salt, sem Arnórr kvað[1]:

> Salt skar húfi hèltum[2]
> hraustr þjóðkonúngr austan,
> báru[3] brimlogs rýri
> brún veðr at Sigtúnum.

Græðir, sem Bölverkr kvað[4]:

> Leiðángr bjóttu af láði,
> lögr gekk of skip, fögru[5];
> gjálfrstóðum[6] reistu[7] græði
> glæstum, ár it næsta.

Hèr er ok gjálfr kallat særinn. Víðir, sem kvað Refr:

> Barðristinn[8] nemr brjósti
> borðheim[9] drasill[10] skorðu,
> nauð þolir viðr, en[11] víði
> verpr inn of þröm stinnan.

Húmr[12], sem Brennu-Njáll kvað[13]:

> Senn jósu[14] vær, svanni!
> sextán, en[15] brim vexti[16],
> dreif á hafskips húfa
> húm, í fjórum rúmum.

Þessi eru enn sæfar heiti, svå[17] at rètt er at kenna[18] til [skip eða gull[19]. Rán er sagt[20] at var kona Ægis, svå sem hèr er:

---

[1]) *de navigatione Magni boni, R. N., a Gardarikia in Sveciam, vide* Hkr. Magn. góð. *cap. 1.;* Fornm. s. 6, 22, 2. — [2]) *in Reg. scriptum* hielltvm; helltom, *Wchart.;* helltum, *1eβ;* hælltvm, *748.* — [3]) *hanc et sequentem lineam om. 1eβ.* — [4]) *de expeditione Haraldi severi a Norvegia in Daniam,* Hkr. Har. harðr. *cap. 31.;* Fornm. s. 6, 252, 3. — [5]) faugur, *1eβ.* — [6]) gjálfr stórum, *1eβ, prave.* — [7]) *sic Wchart., 748;* reztu, *id., Reg., 1eβ.* — [8]) braðristinn. *1eβ, mendose.* — [9]) *sic ex conjectura;* borðheimr, *omnes codd.; G. Pauli* τὸ drasill *mutare voluit in* drasil. — [10]) *sic Reg., Wchart., 748;* drasils, *1eβ.* — [11]) hinn,

Salt, ut Arnor cecinit:

Fortis monarcha, ab oriente veniens,
pruinoso navis latere sal secuit.
Citæ tempestates consumtorem
flammæ æquoreæ Sigtuna vexerunt.

Græðir, ut Bölverkus cecinit:

Proximo anno classem adornasti
a terra profecturus. Splendidis
pelagi equitiis æquor sulcavisti.
Mare in pulchras naves irruebat.

Hoc loco mare etiam *gialfr* appellatur. ***Viðir***, ut Revus cecinit:

Equus destinæ pectore excipit
vastum æquor, prorâ sulcatum;
arbor afflictionem patitur, mare vero
per firmam trabem marginalem infunditur.

Humr, ut incendio ille peremtus Nial cecinit:

Sedecim simul hausimus, o mulier,
sentinam in quatuor interscalmiis.
Navis, oceano idonea, maris adspergine
rorabatur, æstus vero increbrescebat.

Hæc præterea sunt maris nomina, quæ ad denominationem navis et auri recte accommodantur. Rana uxor Ægeris fuisse dicitur, uti hoc loco:

1eβ, prave, quasi viði *esset adjectivum.* — [12]) húm, *748, 1eβ.* [13]) *hi versus, quos Hrokkinskinna et Morkinskinna regi Haraldo Sigurdi f. tribuunt* (Fornm. s. 6, 170, 2) *translati sunt a S. Thorlacio in Njalæ versione latina, præfat. pag. IX.* — [14]) vissu, *1eβ, prave, forte mendum pro* jusu. — [15]) at, *1eβ.* — [16]) fæxti, *748.* — [17]) *om. 1eβ; hic incipit alterum fragmentum membr. 757.* — [18]) hann, *add. 1eβ.* — [19]) *a [sic 748;* skips eða gull, *Wchart.;* skips eða gulls, *Reg., 757, 1eβ.* — [20]) er, *add. mend. Reg.*

Hrauð í himin upp glóðum
hafs, gekk sær af afli,
börð[1] hygg ek at ský skorði[2],
skaut[3] Ránar vegr mána.

Dætr þeirra Ægis ok Ránar eru níu, [ok eru nöfn þeirra fyrr rituð[4]: Himinglæfa, Dúfa, Blóðughadda, Hefríng, Uðr, Hrönn, Bylgja, Dröfn, Kólga[5]. Einarr Skúlason[6] taldi í [þessi vísu[7]:

Æsir hvast at hraustum
Himinglæfa þut[8] sævar,

vi nöfn þeirra[9]: Himinglæfa, Uðr, Dúfa, Blóðughadda, Kólga, Hefríng.

Hrönn, sem Valgarðr kvað[10]:

Löðr var[11] lagt í[12] bæði[13]
lèk sollit haf golli,
en herskipum hrannir
höfuð ógurlig þógu.

Bylgja, sem Óttarr svarti[14] kvað:

Skárut sköfnu stýri,
skaut, sylghár[15] bylgjur,
lèk við hún á hreini[16]
hlunns, þat[17] er drósir spunnu.

---

1) *in Reg.* bavrð *scriptum*; baurð, *1eß, Wchart.*; borð, *748, 757.* — 2) *sic Reg., 757*; skorðu, *Wchart., at infra alio loco* skerði; skærði, *748*; skærðu, *1eß.* — 3) *cidaris, quam capite gerit Rana; sensus: summa unda sidera lambit.* — 4) *vide supra cap. 25., pag. 324.* — *a [om. 748, 757.* — 5) *a* [sem fyrr er ritað, *W chart.* — 6) skálaglamm, *757.* — 7) er fyrr var ritat (er rituð, *1eß*) *add. Reg., 1eß, quæ haud dubie perperam repetita sunt ex antecedentibus, nam hi versus nullo alio loco in Edda Snorriana occurrunt.* vi nöfn þeirra, *add. 748, 757, qui deinde stropham integram servant.* — 8) þvtr, *1eß.* — 9) *a* [í vísuorði VI nöfn þeirra, *Wchart., quod pravum est, non enim uno versu,*

Flammæ marinæ cœlum versus
emicuerunt; mare vi grassabatur;
puto, proram a nubibus teneri:
apex Ranæ lunam tollit.

Filiæ Ægeris et Ranæ sunt novem, quarum nomina supra scripta sunt: Himinglæva, Duva, Blodughadda, Hevringa, Uda, Hranna, Bylgia, Drafna, Kolga. Einar Skulii filius in sequenti stropha:

Himinglæva fremitum maris
vehementer adversus fortem ciet,

sex nomina earum recensuit: Himinglævam, Udam, Duvam, Blodughaddam, Kolgam, Hevringam.

Hrönn, ut Valgardus cecinit:

Spuma in cumulos coacta erat;
tumidum æquor auro micabat,
fluctus vero terribilia capita
navium bellicarum lavabant.

Bylgia, ut Ottar niger cecinit:

Polito gubernaculo vorticosas
undas secuisti. Velum cujus
fila neverant mulieres, ad apicem
maclidis phalangariæ volitabat.

---

sed octo versibus hoc fecit. — [10]) *de navigatione Haraldi Sigurdi f., R. N., in Norvegiam, vide* Fornm. s. *12, ad 6, 180, 2.* — [11]) er, *757.* — [12]) á, *1eβ.* — [13]) bêði, *id., 757*; beð; *748, perperam omisso* i. *Primus versus hujus semistrophæ sic citatur a G. Magnæo Ed. Sæm. Tom. I. pag. 266. not.* t: löþr var lagt (*aut* lágt) í beði, *spumeus oceanus recubuerat, compositus erat (aut humilis cubabat) in lecto.* — [14]) *om. Wchart., 748, 757.* — [15]) sylg har, *divisim, Reg., 748, 1eβ*; sylgia hár, *757, ubi* sylgia *potest esse gen. plur. a* sylgr, *eodem sensu.* — [16]) hreinu, *1eβ*; hrefne, *757.* — [17]) *sic 748*; þar, *Reg., 757, 1eβ.*

Dröfn, sem Ormr kvað:

Hrosta drýgir hvern kost
hauk lúðrs[1] gæiþrúðr[2],
en drafnar loga Lofn
löstu rækir vinföst.

Bára, sem Þorleikr[3] fagri kvað:

Sjár þýtr, en berr bára
bjart[4] löðr[5] of[6] við rauðan,
grans þær er gulli búnum
gínn[7] hlunn-vísundr[8] munni.

Lá, sem Einarr kvað:

Nè framlyndir[9] fundu[10]
fyrr, hykk-at[11] lá kyrðu[12],
þar er sjár á[13] við vóru[14],
vini óra, fèll[15] stórum.

Fyllr[16], sem Refr kvað:

Hrynja fjöll[17] á fyllar[18],
fram æsist[19] nú glamma
skeið[20], vetrliði! skíða
skautbjörn[21] Gusis nauta.

Boði, sem hèr er:

Boði fèll á[22] mik brálla[23],
bauð heim með sèr geimi[24],
[þá ek[25] eigi[26] löð leygis[27].

---

[1]) hauklúðrs, *una voce*, *748*, *1eß*; harðlúðrs, *757*. — [2]) gei þr., *Wchart.*, *1eß*; gêi þruðr, *757*. — [3]) *sic Wchart*, *748*, *757*; Þorleifr, *Reg.*, *1eß*. — [4]) brýtr, *1eß*. — [5]) *sic 748*, *Wchart.*; lavð, *Reg.*; lauð, *1eß*. — [6]) á, *748*. — [7]) grunn; *1eß*. — [8]) hlunnr vísundr, *757*. — [9]) framlynd, *Wchart*. — [10]) funduz, *757*. — [11]) hyc ac, *Wchart*; hyckað ek, *1eß*. — [12]) kyrra, *dare quietem*, *1eß*. — [13]) um, *1eß*. — [14]) *sic* (vorv) *Reg.*; voro, *757*; várv, *748*; vara, *1eß*; foro, *Wchart*. — vóru viðr, *lignum pe-*

Dröfn, ut Ormus cecinit:

> Diligentissima vasis cerevisiarii
> inspectrix nullas non exercet
> virtutes, vitia vero aversatur Nympha
> flammæ marinæ, amicitiæ servans.

Bara, ut Thorleikus pulcher cecinit:

> Mare fremit, unda vero albam
> spumam in rubrum malum
> ingerit, quo loco bisons phalangæ
> pineo rostro inaurato hiat.

Lá, ut Einar cecinit:

> Neque animosi (viri) præsenserunt,
> quum mare vehementer irrueret
> in lignum pontigradum. Puto, undam
> amicis nostris non dedisse quietem.

Fyllr, ut Revus cecinit:

> Ursule! montes xylosolearum
> marinarum decidunt in navem
> sagittarum. Curriculum Glammii
> nunc cum impetu proruit.

Boði, ut hoc loco:

> Fluctus decumanus subito in me irruit;
> vastum pelagus (me) domum ad se invitavit,
> ego (vero) non accepi maris invitationem.

---

lagi, navis, ut sætrè. — 15) fellr, *1eβ.* — 16) *sic Reg., 748, 757,* fullr, *id., 1eβ;* fylli, *Wchart.* — 17) fljótt, *1eβ.* — 18) fullar, *id.; 1eβ.* — 19) æsir, *1eβ.* — 20) skreið, *757, 1eβ.* — 21) skutbjörn. *757* — 22) of, *Wchart., 757;* vm, *748.* — 23) bráðla, *id., 757,* — 24) geima, *Wchart.* — 25) *sic* Wchart.; er, *Reg.;* ær, *748.* — 26) eing, *Wchart.;* æg (= eigi), *748.* — 27) lögis, *Wchart.;* læðis, *748, qui vacuum spatium uni versui relinquit; a [om. 1eβ, 757, sine lacuna.*

Breki, sem Óttarr kvað:

Braut, en breki þaut[1],
borð[2], óx[3] viðar morð,
meðr[4] fengu [mikit veðr[5]
mjó for ofan sjó.

Vâgr[6], sem Bragi kvað[7]:

Vildið vröngum[8] ofra
vâgs[9] hyrsendir[10] ægi
hinn[11] er[12] mjótygil[13] máva[14]
mórar[15] skar[16] fyrir þóri.

Sund, sem Einarr kvað:

Skar ek súðum[17] sund
fyrir sunnan Hrund[18],
mín[19] prýddist mund
við mildíngs fund.

Fjörðr, sem Einarr kvað:

Næst[20] sè ek [orm á[21] jastar[22]
ítrserki[23] vel merkðan[24];
nemi bjóðr hve[25] ek fer flæðar
fjarð-báls[26] of hlyn[27] máli[28].

---

1) þraut, *Wchart.* — 2) horð, *prave, Wchart.* — 3) vex, *præs., 757.* — 4) mer þer, *757; hunc et sequentem versum om. Reg., 1eß.* — 5) *a* [*sic* (mik' væðr) *748;* miðir veð . ., *757; a* [*om. Wchart.* — 6) Vargr, *1eß.* — 7) *De Thoro et Hymere, piscatum exeuntibus, sermonem esse putavit F. Magnusenius, Lex. mythol. p. 460, not. **, ubi duo postremi versus allati et translati sunt.* — 8) *sic 748;* oröngum, *757;* ravngvm, *Reg., Wchart.;* vaungum, *1eß, Rask.* — 9) vögs, *id., 757.* — 10) *sic 748, 757;* byrsendir, *Reg., Wchart., 1eß, qs. qui ventum (marinum) mittit.* — 11) ænn, *748.* — 12) *om. 748.* — 13) *sic 748, 757, 1eß;* miótigil, *Wchart.;* miotygill, *Reg.* — 14) maða, *W*

Breki, ut Ottar cecinit:

Viri in sævam tempestatem inciderunt.
Noxa arboris increvit, fluctus vero
fremebat. Tenues tabulæ (navales)
supra maris superficiem fractæ sunt.

Vâgr, ut Bragius cecinit:

Missor ignis marini, ille qui
tenuem larorum terræ funiculum
Thori dissecuit, cum mari
distorto conflictari noluit.

Sund, ut Einar cecinit:

Tabulis freta secui a regione
Hrundæ in meridiem versa.
Mea manus ornata est,
quum in regis congressum venirem.

Fiörðr, ut Einar cecinit:

Proxime video serpentem bene notatum
in eximio mali velamine. Oblator
flammæ marinæ animum advertat, ut ego
æstûs platanum verbis describam.

---

chart. — 15) mærar, *id.*, *748*; mörar, *id.*, *1eß.* — 16) sca, *W chart.* — 17) svð vm, *748.* — 18) *accipio* hrund *h. l. pro nomine insulæ Sunnmæriæ (hodie* Rundö), *non appellative de femina*, *qua ratione* τὸ fyrir sunnan *nimis nude positum esset.* Lund, *Lundi*, *748.* — 19) *sic 748*, *757*, *1eß*; miɴ, *Reg.*; minn, *Wchart.* — 20) nest, *id.*, *Wchart.*; æst, *1eß*, *prave.* — 21) *a* [orma, *1eß.* — 22) rastar, *1eß.* — 23) *sic 1eß*; *in Reg. et cett. divisim scriptum* itr serki. — 24) merkan, *Wchart.*; merkta, *1eß.* — 25) hvi, *1eß.* — 26) fjaðrbáls, *prave*, *748*, *757.* — 27) þat *748*, *757.* — 28) mála, *1eß.*

Sægr, sem Markús kvað:

Sægs mun[1] ek síðr en eigi[2],
sá er illr er brag spillir,
sólar sverri málan,
slíðráls regin! níða[3].

62. Hver 'ro elds heiti? — Svå sem hèr er:

Eldr brenn-at[4] sá[5] sjaldan[6],
svíðr dyggr[7] jöfurr bygðir,
blása rönn fyr ræsi
reyk, er Magnús kveykvir.

Logi, sem Valgarðr kvað:

Snarla skaut or[8] sóti,
svek[9] of hús [ok reykir[10]
stóðu stopþir[11] síðan,
steinóðr logi glóðum[12].

Bál, sem hèr er[13]:

Haki var brendr á báli
þar er brimslóðir óðu.

Glæðr[14], sem Grani kvað:

Glæðr hygg ek Glamma[15] slóðar[16],
Gramr eldi svå feldu[17].

Eisa, sem Atli kvað:

Öx rýðsk, eisur vaxa,
allmörg[18], loga hallir,

---

[1]) man, *id.*, *748*, *757*. — [2]) egin, *Wchart.* — [3]) niðja, *1eβ*; *totum hoc caput in U non invenitur.* — [4]) brenn en, *1eβ.* — [5]) sjá, *1eβ*, *757*; svâ, *U.* — [6]) sannan, *1eβ.* — [7]) *sic 748*, *757*, *1eβ*, *U*; dygr, *Reg.*, *Wchart.* — [8]) ör, *id.*, *Wchart.* — [9]) *sic* (svéc) *Reg*; sveik, *Wchart.*; sueit, *1eβ.* — [10]) *a* [enn röcir, *W chart.*; *748 vacuum spatium huic versui reliquit.* — [11]) *sic Reg.*; stoptir, *1eβ*; steypð, *Wchart.*; styfðir, *748*, *757*. — [12]) *Hanc semistropham U ita contrahit:* reykr stóþ en steyptiz —

Sægr, ut Marcus cecinit:

Numen anguillæ vaginalis! procul abest,
ut probroso carmine diffamare velim
loquacem solis æquorei cumulatorem.
Malus est, qui facultate poëtica abutitur.

62. Quænam sunt ignis nomina? — Ut hoc loco:

Ignis a Magno accensus
haud raro ardet. Eximius
rex territoria inflammat. Ædes,
auctore rege, fumum exhalant.

Logi, ut Valgardus cecinit:

Flamma vehementissime furens
prunas subito ejaculata est
e fuligine, fumique deinde
stabant elati per sudantes ædes.

Bal, ut hoc loco:

Hakius flammis concrematus est,
quo loco æstuantes undæ ruebant.

Glæðr, ut Granius cecinit:

Prunas puto Glammii tramitis.
Rex talem flammam alebat.

Eisa, ut Atlius cecinit:

Securis sanguine cruentatur; viri
principes cadunt. Favillæ

---

steinóþr logi innan; *dein duas sequentes strophæ partes omittit.* — [13]) *Historiam vide in* Hkr., Yngl. saga *cap. 25 et 27.* — [14]) glodur, *Wchart. hic et mox infra.* — [15]) gamlar, *vetustas, 748, 757, Wchart. (non gen. sing. a* Gavmvl, *fluvius, ut putat G. Magnæus* Edd. Sæm. *Tom.* I. *Gloss. s. v.* Gavmvl). — [16]) flæðar, *æstus (maris), 748, 757;* flóðu, *id. (pro* flóða, *a* flóð), *Wchart.* — Glamma slóð, *semita piratæ, mare, cujus* glæðr, *aurum.* — [17]) felldi, *757.* — [18]) allmjök, *757.*

hús brenna, gim geisar,
góðmennit fellr, blóði.

Hèr er ok gim kallat [eldrinn. Eimr, sem hèr er[1]:

Brunnu allvalds inni[2],
eldr hygg ek at sal felldi,
eimr skaut á her hrími
hálfgjör[3] við Nið sjálfa.

Hyrr, sem Arnórr kvað[4]:

Ömðit[5] ráð við[6] Rauma
reiðr Eydana[7] meiðir,
heit dvínuðu[8] Heina[9],
hyrr gerði þá kyrra.

Viti[10], funi, sem Einarr kvað[11]:

Funi kyndist fljótt,
en flýði skjótt[12]
Hísíngar herr,
sá er hafði verr.

Brími[13], sem Valgarðr kvað[14]:

Bjartr[15] sveimaði brími,
brutu[16] víkíngar fikjum
vísa[17] styrks[18] af[19] virki[20],
varp sorg[21] á menn[22] borgar.

---

[1]) *Vide* Hkr. O. H. *cap. 42*; Fornm. s. *12*, *ad 4*, *94*. — [2]) *a* [*om. Wchart.* — [3]) hjálmgerr, *U.* — [4]) *Sermo esse videtur de Haraldo severo, N. R., incolas Romarikiæ et Heidmarkiæ ferro, igne rapinisque puniente, vide* Fornm. s. *6*, *338—341*. — [5]) eymþit, *U*; æymdit, *id.*, *748*; eimdi, *1eβ*. — [6]) *om. Wchart.* [7]) er Dana, *Wchart.* — [8]) duinuðum, *757*; dynjoðo, *Wchart.* — [9]) *sic 757*, *U*; hæina, *id.*, *748*; hveina (*id. qu.* Hvinverja?), *Reg.*, *Wchart.* — [10]) *om. U*, *748*; ok *inserit 1eβ*. — [11]) *Historiam v.* Fornm. s. *7*, *233*–*234*. — [12]) drótt, *1eβ*. — [13]) Brvni, *U*, *et ita in ipsa semistropha, cujus primum tantum versum exhibet*.

crescunt, ignis furit. Palatia
flagrant, complures domus ardent.

Hoc loco etiam ignis appellatur *gim*. ***Eimr***, ut hoc loco:

Semistructæ ædes regiæ
ad ipsam Nidam combustæ
sunt. Ignis favillam in homines
conjecit. Palatia incendio dejecta puto.

Hyrr, ut Arnor cecinit:

Iratus Danorum insularium profligator
consilia adversus Römos non celavit.
Minæ Heidmarkiæ incolarum cessabant,
ignis eos quietos reddidit.

Viti, ***funi***, ut Einar cecinit:

Ignis cito accensus est,
multitudo vero Hisingorum,
quæ victoria exciderat,
fugam subito capessivit.

Brimi, ut Valgardus cecinit:

Lucidus ignis grassabatur,
Pugnatores potentis regis
munimentum cupide perfregerunt.
Arcis incolæ dolore perculsi sunt.

— 14) *Verosimiliter ex encomio in Haraldum severum.* — 15) *sic Reg., Wchart., apocopato* r; bjartr, *U, 1eβ;* brátt, *748, 757.* — 16) brutust, *748, 757;* brittu, *mend., Wchart.* — 17) vilja, *1eβ.* — 18) sterks, *757.* — 19) of, *748;* or, *757.* — 20) verki, *1eβ.* — 21) *In Reg. h. l. octo linearum spatium folio abscissum est, et fragmentum folii membranacei literis vacuum ejus loco agglutinatum; desunt igitur omnia a verbis* sorg á m. b. *usque ad:* kölluð er gríma *incl.* — 22) *sic dedimus;* men, *Wchart., 1eβ;* mæy, *748; in 757 non cernitur.*

Leygr, sem Halldórr kvað:

Er knáttuð þar þeirra,
þú vart aldrigi, skjaldar
leygr[1] þaut of sjöt[2], sigri
sviptr, gersimum[3] skipta.

63. þessi[4] eru nöfn stundanna: öld, forðum, aldr, fyrir löngu, ár, misseri, vetr, sumar, vâr, haust, mánoðr, vika, dagr, nótt, morgin, aptan, kveld, árla, snemma, síðla, í sinn, fyrra dag, í næst[5], í gær, á morgun, stund, mál[6]. þessi eru enn heiti nóttar í Alsvinnsmálum[7]:

Nótt heitir með mönnum
en njóla [í helju[8],
[kölluð er gríma með[9] goðum[10],
ósorg[11] kalla jötnar[12],
álfar svefngaman,
dvergar draumnjórun[13].

Frá jafndægri er haust, til þess er sól sezt í eykðar stað, þá er vetr til jafndægris[14], þá er vâr til fardaga, þá er sumar til jafndægris. Haustmánuðr heitir inn næsti fyrir vetr, fyrstr í vetri heitir gormánuðr, þá er frermánuðr, þá er hrútmánuðr, þá er þorri, þá gói[15], þá einmánuðr, þá gaukmánuðr ok sáðtíð, þá eggtíð ok stekktíð, þá er

---

[1]) skjaldar leygr, *i. e. gladius.* — [2]) *sic 748, 757, 1eβ*; siaut, *Wchart.*; sio, *U.* — [3]) *sic U, 748, 757*; görsunom, *mend.*, *Wchart.* — [4]) *abest hoc caput in 757.* — [5]) *sic dedimus*; í nest, *Wchart.*; í nez, *1eβ*; í næz, *748*; j notz, *U.* — [6]) *Hic IIβ inserit:* Nótt heitir Niss, Níp, Njól [*alii:* Njóla], úljós, ósorg, myrkfara, svefngaman, draumnjórunn. Svefn heitir drokkr, blundr, borgi. Svâ segir *etc.* — [7]) *i. e.* Alvissmál *str. 31., vide supra pag. 486.* — [8]) *a* [með goðum, *748, 1eβ, IIβ.* — [9]) *hic iterum incipit Reg.* — [10]) *a* [kalla grímu ginregin, *748, 1eβ, IIβ.* — [11]) ólag, *II*; úljós, *748, IIβ.* — [12]) jótar, *II.* — [13]) *sequentia*

Leygr, ut Haldor cecinit:

Ibi tu res pretiosas eorum
divisisti. Ignis clypei sonans
volavit per multitudinem. Tu
victoria nunquam dejectus es.

63. Hæc sunt nomina temporum: seculum, olim, ætas, pridem, annus, semestre, hiems, æstas, ver, autumnus, mensis, hebdomas, dies, nox, tempus matutinum, vesper, crepusculum, mane, mature, sero, una vice, pridie, proxime, heri, cras, hora, statum tempus diei. Præterea hæc noctis vocabula occurrunt in Sermonibus Alsvinni:

Nott vocatur inter homines,
niola vero in Orco,
appellata est *grima* inter Deos;
osorg vocant gigantes,
Alvi *svefngaman*,
Nani *draumniorun.*

Ab æquinoctio autumnus est ad illud tempus, quo sol occidit hora $4\frac{1}{2}$ post meridiem; tum hiems est usque ad æquinoctium; tum ver est ad dies migrationum; tum æstas usque ad æquinoctium. Proximus ante hiemem mensis autumnalis vocatur; primus mensis hiemis audit mensis lanienæ, deinde mensis gelicidii, tum mensis arietum, tum Thorrius, tum Goius, tum mensis unicus, tum mensis cuculi et tempus serendi, tum tempus ovorum et

---

hujus capitis omittit U. — [14]) iafndögurs, *Wchart.* — [15]) Góimánuður, *Wchart.*

a) de voce *eykðar staðr* vide Hist. eccl. Isl. Tom. I. pag. 155—6, ubi de nostro loco speciatim agitur. Adde *Annal. for Nord. Oldk.* 1840—41. pag. 24—26.

sólmánuðr ok selmánuðr, þá eru heyannir, þá er kornskurðarmánuðr.

64. [Hver eru manna nöfn úkend[1]? — Maðr er hverr fyrir sèr[2], it [fyrsta ok it[3] æzta[4] heiti manns er kallat[5] maðr[6]; keisari, því næst konúngr, þar næst jarl; þessir III menn eigu saman þessi heiti[7] öll. Allvaldr, svå sem hèr er kveðit[8]:

Allvalda kann ek alla
austr ok suðr of[9] flausta
Sveins er sonr at reyna
setr[10] hverjum gram betri.

Hèr er ok gramr kallaðr; því heitir hann allvaldr at hann er einvaldi alls ríkis síns. Fylkir, som Gizurr[11] kvað[12]:

Fylkir gleðr í fólki
flakk[13] ok svan Hlakkar;
Ólafr of viðr elum
Yggs gögl fegin Sköglar.

Fyrir því er fylkir kallaðr konúngr, at hann skipar í fylkíngar herliði sínu. Vísi, sem kvað Óttarr svarti:

Vísi tekr[14] vígfreys[15]
víst austr munlaust[16],

---

[1]) *a* [Nú eru mannheiti, *Wchart.* — [2]) hitt fyrsta ok hitt síðazta, *add. 1eβ.* — leita fyrr í bókinni, allt til þess er Stúfr kvað: Tíreggjaðr hjó tiggi, *add. 748*, *cett. omittens.* — [3]) *a* [*om. 1eβ.* — [4]) *in Reg.* ætza *scriptum.* — [5]) kallaðr er maðr keis., *1eβ.* — [6]) *sic Reg.*; callmaðr, *Wchart.* — [7]) navmn (nöfn, *757*), *Wchart.*, *Hβ*, *757.* — [8]) *Forte ex encomio in Knutum potentem, D. R., auctore Ottare nigro.* — [9]) á, *Wchart.*; um, *1eβ.* — [10]) sütr, *Wchart.*; setrs, *757.* — [11]) svarti, *add. 757.* [12]) *Fortasse in encomio in Olavum Erici filium, regem Sveciæ.* — [13]) fleinbakk, *1eβ.* — [14]) *sic Reg.*, *757*, *1eβ*; rekr, *W*

agnilium, tum mensis solis et æstivorum, tum fœnisecium, tum mensis messis frumentariæ[a].

64. Quænam sunt nomina virorum simplicia? — Vir sibi quisque est. Primarium et summum hominis nomen vocatur vir; imperator, tum rex, deinde dynasta. His tribus omnia nomina communia sunt. *Allvaldr*, uti hoc loco:

Novi omnes populorum dominos
ab regione maris in orientem et
meridiem versa. Filius Sveinis
quovis rege usu præstantior est.

Hic etiam rex *gramr* dicitur. Ideo vocatur *allvaldr*, quod solus imperium tenet totius regni sui. *Fylkir*, ut Gissur cecinit:

Rex lupum Hlaccæque cygnum
in acie delectat.
Olavus Skögulæ procellis
anserculos Yggi lætos reddit.

Eam ob caussam rex appellatur *fylkir*, quod exercitum suum in acies instruit. *Visi*, ut Ottar niger cecinit:

Rex tellurem bellatoris in oriente
nullo habito discrimine, haud

---

chart. — [15]) *sic Reg.*; vigfreyss, *id.*, *757*; vigfreyrs, *id.*, *1eβ*; vigfreg (vig frek), *Wchart.*, *i. e.* visi rekr frek vig, *rex vehementes pugnas agitat*, *et* óskvif mun vist laust austr, *regnum haud dubie vacabit in oriente.* — [16]) *sic 757*, *1eβ*; munnlaust, *Reg.*, *Wchart.*

a) De mensibus antiquis vide *Rit þess isl. Lærd. L. Fèlags* 7, 245—7, it. Specimen Calendarii gentilis, in Edd. Sæm. Tom. 3. pag. 1044 seqq.

aldar hefir allvaldr,
óskvíf[1], gott[2] líf.

Harri eða herra, sem kvað Arnórr:

Harri fèkk í hverri
Hjaltlands þrumu branda,
greppr vill grams dýrð yppa,
gagn, sá er næstr[3] er[4] bragna.

Hertogi heitir [jarl, ok er konúngr svâ kallaðr ok, fyrir því er hann leiðir her til orostu[5]. Svâ kvað þjóðólfr[6]:

Ok hertoga hneykir[7]
herfengnum[8] lèt stínga,
leyfð ber ek hans, or höfði
haugs[9] skyndaði augu.

Sinnjor eða senjor, sem Sighvatr kvað[10]:

Lát auman nú[11] njóta
Nóregs, ok gef stórum,
[mál halt[12], svâ[13] sem[14] sælan,
sinnjor, laga þinna.

Mildíngr, sem Markús kvað[15]:

Mildíngr fór of óþjóð eldi,
auðit varð þá flotnum dauða,
hæstan[16] kyndut, hlenna þrýstir,
hyrjar ljóma suðr at Jómi[17].

---

1) *i. e. uxorem Oskii (Odinis), terram.* — 2) frægt, *757.* — 3) *sic Reg., Wchart.*; hæstr, *1eβ.* — 4) var, *757.* — 5) *a* [einnin svâ jarl sem konúngr, því þeir leiða her sinn um land til orustu, *Hβ.* — 6) *ex encomio in Haraldum severum.* — 7) hnyckir, *757*; hneckir, *id.*, *1eβ.* — 8) harðfengjum, *strenuo*, *757.* — 9) haug, *757.* — 10) *ut videtur ex carmine parrhesiastico* (Bersöglisvísur) *Sighvati ad regem Magnum bonum.* — 11) þú, *757.* — 12) *a [sic Reg., Wchart.*; mál hellt, *1eβ*,

dubie occupabit. Dominus
populi egregia vita fruitur.

Harri sive *herra*, ut Arnor cecinit:

Dominus Hjaltlandiæ, qui hominum
strenuissimus est, in quovis fragore
gladiorum victoria potitus est.
Poëta gloriam principis extollere cupit.

Dynasta dicitur *hertogi*, et rex quoque sic appellatur, eo quod exercitum ad pugnam ducit. Sic cecinit Thiodolvus:

Et oppressor ducum capto
accipitris emissori oculos
ex capite effodi jussit.
Ejus ego laudem profero.

Sinnior sive *senior*, ut Sighvatus cecinit:

Domine Norvegiæ! fac age,
miser æque ac beatus tuis ex
legibus utilitatem percipiat. Fidem
serva, et magna munera da!

Mildingr, ut Marcus cecinit:

Rex liberalis igne per terram barbaram
grassatus est. Tum viris moriendi necessitas
accidit. Oppressor raptorum, altissimum
ignis splendorem ad meridiem in Jomio excitasti.

---

i. e. ek hellt nú mál, *promissum servavi*, *fidem liberavi*, *vel carmen ad finem perduxi.* — [13]) *sic dedimus*; ek svâ, *Reg.*, *757*; ek nú, *1eß.* — [14]) *om. 757.* — [15]) Hkr. *Historia Magni boni cap. 25. str. 2. refert hos versus ad Arnorem et encomium in Magnum bonum, R. N.; non inveniuntur hi versus in* Eiríksdrápa *Marci Skeggii*, Knytl. s. *cap. 70—81.* — [16]) hæsta, *1eß.* — [17]) Rómi, *Wchart.*, *1eß.*

Mæríngr, sem Hallvarðr kvað[1]:

Erat[2] und, jarðar höslu[3]
orðbrjótr[4] Dönum forðar,
moldreks múnka[5] valdi
mæríngr en þú nærri.

Landreki, sem Þjóðólfr kvað[6]:

Eys landreki ljósu
lastvarr Kraka barri,

sem fyrr var ritað; því heitir hann svâ, [at hann rekr her um land annarra konúnga, eða rekr her or[7] sínu landi[8].

Konúngr[9] er nefndr Hálfdanr gamli, er allra konúnga var ágætastr; hann gjörði blót mikit at miðjum vetri, ok blótaði til þess at hann skyldi lifa í konúngdómi sínum ccc vetra. En hann fèkk þau andsvör, at hann mundi lifa ekki meirr en einn mikinn mannsaldr, en [þeir[10] mundi þó ccc vetra, er[11] engi mundi vera í ætt hans kona eða ótiginn maðr. Hann var hermaðr mikill, ok fór víða um austrvegu; þar drap hann í einvígi þann konúng er Sigtryggr hèt. Þá fèkk hann þeirrar konu, er kölluð er Alvig en spaka, dóttur Emundar[12] konúngs[13] or[14] Hólmgarði[15]; þau áttu son*u* xviii, ok voru ix senn bornir. Þeir hètu svâ: einn var Þengill, [er kallaðr var Mannaþengill[16], annarr Ræsir, iii. Gramr, iv. Gylfi, v. Hilmir, vi. Jöfurr, vii. Tiggi, viii. [Skyli eða[17] Skúli,

---

1) *Verosimiliter ex encomio in Knutum potentem, D. R.* — 2) ec rat (*rect.* es at), *Wchart.* — 3) haustlo, *Wchart.*; hellu, *757.* — *Accipio* jarðar hasla, *circulus terræ, de serpente, cujus* orð (jörð) *aurum.* — 4) orðbjartr, *1eβ.* — 5) mynde, *757.* — 6) *Vide supra p. 400.* — 7) í, *Wchart.* — 8) *a* [þá hann rekr her sinn um lavnd. Ei má jarl þjóðkonúng kalla, þann er skattgyldr er, *Hβ.* — 9) *Hic spatium octo linearum a folio codicis*

Mœringr, ut Hallvardus cecinit:

Non est sub imperio domini
monachorum terræ rex illustris
te magis strenuus. Fractor
soli serpentini Danos tuetur.

Landreki, ut Thíodolvus cecinit:

Vitia fugiens imperator terræ
lucidam Krakii segetem profundit,

ut antea scriptum est. Ideo sic vocatur, quod exercitum aut per terram aliorum regum agit, aut e suo regno expellit.

Rex nominatus est Halfdan priscus, qui omnium regum fuit excellentissimus. Is media hieme magno instituto sacrificio, diis sacrificavit, ut in regia qua gauderet dignitate trecentos annos viveret. Ea vero responsa tulit, non amplius quam longiorem hominis ætatem victurum, futuros vero annos trecentos, quibus neque femina neque vir ignobilis in ejus familia orituri essent. Idem rei bellicæ admodum deditus erat, multaque loca regionum orientalium obiit. Ibi regem, Sigtryggum nominatum, singulari certamine interfecit. Tum Alvigam dictam sapientem, filiam regis Emundi ex Holmgardia, in matrimonium duxit. Hi duodeviginti filios procrearunt, quorum noveni simul geniti sunt, sic nominati: unus erat ***Þengill***, dictus ***mannaþengill***, alter ***Ræsir***, tertius ***Gramr***, quartus ***Gylfi***, quintus ***Hilmir***, sextus

---

Reg. discerptum est, cfr. supra p. 509, not. 21. — [10]) þat, *757, 1eβ.* — [11]) *a [om. U.* — [12]) Eyvindar, *H.* — [13]) hins ríka, *add. Hβ.* — [14]) *hic iterum incipit cod. Reg.* — [15]) hin ríka, *add. Reg.* — [16]) mannþengill, *Wchart.; a [om. H, et simul numeros eorum qui sequuntur.* — [17]) *a [om. Wchart., H.*

IX. Harri [eða Herra[1]. Þessir IX bræðr urðu svâ ágætir í hernaði, at í öllum fræðum síðan eru nöfn þeirra haldin fyrir tignarnöfn, svâ sem konúngs nafn eða nafn jarls; þeir áttu engi börn, ok fèllu allir í orostum[2].

Svâ [sagði Ottarr svarti[3]:

Þengill var þegar úngr
þreksgjörr vígörr;
haldast bið ek hans aldr,
hann tel[4] ek yfirmann[5].

Svâ kvað Markús[6]:

Ræsir lèt[7] af roðnum hausi
Rínar sól á marfjöll[8] skína.

[Svâ kvað Egill[9]:

Gramr hefir gerði-hömrum
grundar upp of hrundit.

[10]Svâ kvað Eyvindr[11]:

Lèk við ljóðmögu,
skyldi land verja,
gylfi enn glaðværi,
stóð und gullhjálmi.

[Svâ kvað Glúmr[12]:

Hilmir rauð und hjálmi
heina laut [á Gautum[13].

---

[1]) *a [om. H.* — [2]) bardaga, *H*; *sequentes strophas om. Hβ.* — [3]) *a [*kvað Arnórr, *U.* — [4]) læt, *dico*, *1eβ*; kalla, *appello*, *757.* — [5]) fyrirmann, *757.* — [6]) Ræsir, sem Markus qvað, *W chart.* — [7]) lec, *mend.*, *Wchart.* — [8]) marfjöl, *Wchart.*, *757*; marfold, *1eβ.* — [9]) *ex vita Egilli Skallagrimi, cap. 55. str. 4.*; *a [om. Wchart.* — [10]) Gylvi, *add Wchart.* — [11]) *Ex epicedio in Hakonem bonum, R. N., vide* Hkr. *Hist. Hak. boni cap. 33.*

Jöfur, septimus ***Tiggi***, octavus ***Skyli*** sive ***Skuli***, nonus ***Harri*** sive ***Herra***. Qui novem fratres adeo in piratica inclaruerunt, ut postea eorum nomina in omnibus carminibus pro nominibus dignitatis habita sint, veluti nomina regum aut nomina dynastarum. Iidem nullos liberos procrearunt, omnesque prœliis ceciderunt.

Sic Ottar niger:

Rex, tenera jam ætate mature
adolescens, prœliis erat deditus.
Oro, ut ejus vita servetur. Hunc
ego veri nominis principem existimo.

Sic Marcus cecinit:

Rex fecit, ut sol Rheni splendorem ex
aurato capite in montes marinos mitteret.

Sic Egil cecinit:

Rex rupes, (auri) terram
præcingentes, raptim erexit.

Sic Eyvindus cecinit:

Hilaris ille rex, quum
terram defenderet,
lusit cum populi gnatis
aurea stans sub galea.

Sic Glumus cecinit:

Rex, tectus galea, cotis
viam rubefecit in Gothis:

---

str. 4. — [12]) *a* [Hilmir, sem Gl. qv., *Wchart.* — *vide supra pag. 452.* — [13]) *a* [*sic U, Wchart.*; ágætum, *Reg.*; á beinum, *in ossibus, Hβ. Fragm. 757 sic habet:* Hilmir rauð í hjálma hregg(i sk)elkings eggjar, *qui versus sunt ex* Orkneyínga s. *Cap. 5. str. 2., auctore Arnore.*

[Svå kvað Óttarr svarti[1]:

Jöfurr heyri upphaf,
ofrast mun konúngs lof,
háttu nemi hann rètt
hróðr[2] míns[3], bragar síns[4].

Sem Stúfr kvað[5]:

Tíreggjaðr hjó tiggi
tveim höndum lið[6] heima,
reifr[7] gekk herr[8] und hlífar
hizig suðr fyrir Nizi[9].

Svå kvað Hallfreyðr[10]:

Skiliðr[11] em ek[12] við Skylja,
skálmöld hefir því valdit,
vætti[13] ek virða drottins,
vil[14] er[15] mest ok dul flestum.

Svå kvað Markús[16]:

[Harra kveð ek at hróðrgjörð[17] dýrri
hauklundaðan Danagrundar[18].

Enn áttu þau Hálfdan[19] aðra níu sonu, er svå heita: Hildir, er Hildíngar eru frá komnir; II. Nefir, er Niflúngar eru frá komnir[20]; III. Auði, er Auðlíngar eru frá komnir;

---

[1]) *a* [Jofur sem qv. Ottar, *Wchart.* — [2]) *sic Reg.*, *1eβ;* hróðrs, *U, Wchart.* — [3]) síns, *1eβ.* — [4]) míns, *1eβ.* — [5]) *de proelio Nizico, ex encomio in Haraldum Sigurdi filium, R. N.* — [6]) kyn, *genus, 748.* — [7]) *sic Wchart., 748, 1eβ;* reif, *Reg., apocopato* r. — [8]) hann, *ille (ɔ: rex), 748, 757, 1eβ.* — [9]) histig suðr frá Nisti, *Wchart.* — [10]) *vide* Fornm. s. *3, 9, 1.* — [11]) skíldr, *748, 757;* skyliuðr, *1eβ.* — [12]) *om. 1eβ.* — [13]) vetti, *id., 757;* veitti, *Wchart.* — [14]) villa, *error, U.* — [15]) ek, *757, 748.* — [16]) *fortasse ex* Eireksdrápa, Fornm. s. *11, 295.* — [17]) hróðrsgiörð, *id., 1eβ.* — [18]) *a* [*748 et 757 alios versus*

Sic cecinit Ottar niger:

> Princeps initium carminis de se
> facti audiat. Carmen laudatorium
> in regem incipietur. Ille attente
> modos advertat encomii mei.

Quemadmodum Stuvus cecinit:

> Rex, gloria stimulatus, copias
> virorum utraque concidit manu,
> illic ad meridiem ante Nizam.
> Milites læti arma tectoria induebant.

Sic cecinit Hallfredus:

> Disjunctus sum a principe:
> ejus rei caussa prœlium fuit.
> Exspecto dominum virorum; maxima
> cupiditas et ignorantia plurimis est.

Sic cecinit Marcus:

> Invito regem terræ Danorum, indole præditum
> accipitrina, ad audiendum præstans encomium.

Adhæc Alviga et Halfdan novem filios habuerunt, quorum hæc sunt nomina: Hilder, a quo Hildingi orti; secundus Nefer, a quo Niflungi orti; tertius Audius, a quo Audlingi

---

afferunt: Ríkr er harra hneykir — heldr guð jöfurs veldi (valdi, 757) — sanndyggs vituð seggir (sennir, 757) — Sveins bræðr konúng æðra, *hoc ordine:* harra hneykir er ríkr; guð heldr veldi sanndyggs jöfurs; seggir vituð konúng æðra Sveins bræðr, *i. e. oppressor regulorum potens est; deus sustinet imperium regis fidelissimi; homines regem, Sveinis fratre excellentiorem, non norunt. Quo loco sermonem esse putamus de Eiriko bono, D. R., qui alias a Marco vocatur* Knúts bróðir, Haralds hlýri, Bjarnar hlýri, *a fratribus, ut h. l.* Sveins bróðir. — [19]) konúngr ok Alvíg, *add. Hβ.* — [20]) af komnir, *Wchart.*

iv. Ýngvi, er Ýnglíngar eru frá komnir; v. Dagr, er Daglíngar[1] eru frá komnir; vi. Bragi, er Bragníngar eru frá komnir, [þat er ætt Hálfdanar ens milda[2]; vii. Buðli[3], [af Buðlúnga ætt kom Atli ok Brynhildr[4]; viii. er Lofði[5], hann var herkonúngr mikill, honum fulgði þat lið, er Lofðar[6] [voru kallaðir[7], hans ættmenn voru kallaðir Lofðúngar; þaðan er kominn Eylimi[8], móðurfaðir Sigurðar[9] Fåfnisbana; ix. Sigarr, þaðan eru komnir Siklíngar, þat er ætt [Siggeirs[10], er var mágr Völsúngs[11], ok ætt[12] Sigars[13], er hengði Hagbarð[14]. Af Hildínga ætt var kominn Haraldr inn granrauði, móðurfaðir Hálfdanar svarta. Af Niflúnga ætt var Gjúki[15], af Auðlínga ætt [var Kjarr, af Ylfínga[16] ætt[17] var Eiríkr inn málspaki.

Þessar eru ok konúnga ættir ágætar: [frá Ýngva[18], er Ýnglíngar eru frá komnir[19]; frá Skildi í Danmörk, [er Skjöldúngar eru frá komnir[20]; frá Völsúngi á Frakklandi, þeir heita Völsúngar. Skelfir hèt einn[21] herkonúngr[22], [ok er hans ætt köllut Skilvínga ætt[23], sú kynslóð[24] er í Austrvegum. Þessar ættir, er nú eru nefndar, hafa menn sett svå í skáldskap, at halda öll þessi[25] fyrir tignar nöfn. Svå sem Einarr kvað[26]:

---

1) *sic Reg.*; dauglingar (Döglingar), *Wchart.* — 2) *a* [þeir eru ætt H. ens micla, *Wchart.*; *om. H.* — 3) er Buðlúngar eru frá komnir, *add. 748, 757, 1eβ.* — 4) *a* [er Buðlúngar eru frá komnir, *Wchart.*; er af kom Buðla *ætt*; þat eru Buðlúngar, *H.* — 5) er Lofðúngar eru frá komnir, *add. 1eβ.* — 6) lidferdar, *Wchart.* — 7) *a* [eðr liðferðar heita, *H.* — 8) Elimi, *Hβ.* — 9) konúngs, *add. 1eβ.* — 10) *sic Wchart., U*; Sigeirs, *Reg.*; Siggars, *1eβ*; Sigtýs, *Hβ.* — 11) *sic U, 1eβ*; *in Reg. dubia lectio, nam legi potest* Völsvnga *et* Völsungs, *ultima litera a librario mutata*; naulsunga, *Wchart. corrupte.* — 12) *om. H*; *a* [*om. 748, 757.* — 13) Siggæirs, *748*; Siggars, *1eβ.* — 14) ok hèr af heitir gálgi

orti; quartus Yngvius, a quo Ynglingi orti; quintus Dagus, a quo Döglingi orti; sextus Bragius, a quo Bragningi orti, quæ familia est Halfdanis munifici; septimus Budlius: a familia Budlungorum orti sunt Atlius ac Brynhilda; octavus Lofdius, insignis archipirata, quem comitati sunt milites, Lofdii dicti; ejus posteri dicti sunt Lofdungi: inde ortus Eylimius, avus maternus Sigurdi Fofnericidæ; nonus Sigar, unde Siklingi oriundi, quæ familia est Siggeiris, Völsungi adfinis, item familia Sigaris, qui Hagbardum suspendio necavit. A familia Hildingorum ortus fuit Haraldus aënobarbus, avus maternus Halfdanis nigri. A familia Niflungorum oriundus erat Giukius, a familia Audlingorum Kiar, a familia Ylfingorum Eirikus ille sapiens.

Hæ quoque inclytæ sunt regum prosapiæ: ab Yngvio orti sunt Ynglingi, a Skioldo in Dania Skioldungi, a Volsungo in Francia Volsungi dicti. Skelfer nominatus est rex quidam bellator, cujus familia vocatur Skilvingorum, quæ gens in regionibus orientalibus est. Hæ familiæ, quæ jam sunt nominatæ, ita in poësi adcommodatæ sunt, ut hæc omnia nomina pro dignitatis titulis habeantur. Quemadmodum Einar cecinit:

Hagbarðs hestr, *add. Hβ.* — 15) faðir Guðrúnar Gjúkadóttur, *add. 757.* — 16) Ynglinga, *748, 757.* — 17) *om H; a [om. W chart.* — 18) *sic 748, H*; Yngvari, *Reg.*; Yngvifrey, *1eβ*; Ingvar, *Wchart.*; Yngvar, *U.* — 19) eru ýnglingar (kallaðir, *add. Wchart), Wchart., U; a [om. 757.* — 20) ero skjöldúngar (*per emendationem ex* Skilldingar), *U*; er skjöldúngar eru kallaðir, *W chart., H.* — 21) ágætr, *add. U, H.* — 22) konúngr, *U.* — 23) *a* [hans ættmenn kallaz (hetv, *U*) Skilfingar, *H, U.* — 24) kynkvísl, *H.* — 25) þeirra navmn, *H.* — 26) *Sermonem esse putamus de prœlio facto ad insulam* Hólminn grá, *v.* Forum. s. *7, 222.*

Frá ek við hólm at heyja
Hildíngar fram gíngu,
lind varð gron[1], in*n* grána[2],
geirþíng[3], í tvau[4] springa.

Sem Grani kvað[5]:

Döglíngr fèkk at drekka
danskt blóð ara jóði[6].

Sem Gamli kvað, Gnævaðarskáld[7]:

Öðlíngr drap sèr úngum
úngr, naglfara, *á*[8] túngu,
innanborðs, ok orða
aflgjóðr[9], meðalkafla[10].

Sem Jórunn kvað:

Bragníngr rèð[11] í blóði,
beið herr konúngs reiði,
hús lutu opt fyrir eisum,
óþjóðar[12] slög rjóða[13].

Svå kvað Einarr[14]:

Beit buðlúngs hjörr,
blóð fèll á dörr,
[raufsk[15] Hildar ský
við Hvítabý[16].

---

[1]) grön, *id.*, *W'chart.*; græn, *id.*, *U*, *748*, *1eß*; grên, *id.*, *757*. — [2]) *sic Reg.*, *Wchart.*, *748*; grona, *id.*, *U*, *1eß*; grunna, *757*. — [3]) *sic 748*, *757*; geirding, *id.*, *Wchart.*; geirþings, *Reg*, *1eß*. — [4]) tvö, *757*. — [5]) *Ex encomio in Haraldum Sigurdi filium*, *R. N.*, *v.* Fornm. s. *6*, *254*, *3*. — [6]) *add. 748 et 757:* hirð hygg ek hilmi stýrðu — hugins jól við nes þjólar, *quæ construi possunt:* ek hygg hilmi stýrðu hirð hugins jól við þjólarnes, *i. e. puto regem corvorum cœtui epulas instituisse ad Thjo-*

Reges, ut audivi, progressi sunt
ad conventum hastæ agitandum
apud insulam illam griseam. Viridis
clypeus in duas partes dissiliit.

Quemadmodum Granius cecinit:

Rex proli aquilæ Danicum
potandum sanguinem dedit.

Quemadmodum cecinit Gamlius *Gnævaðarskald:*

Juvenis rex, virium magnitudine
et facundia præstans, sibi adhuc
juveni intra navim constitutus
linguam capularem infixit.

Ut Jorunna cecinit:

Rex malorum hominum
arma sanguine rubefecit;
multitudo iram regis experta est:
ædificia sæpe incendiis corruerunt.

Sic Einar cecinit:

Gladius regis ad secandum
valuit; sanguis in hastas
decidit. Hildæ nubes
rupta fuit ad Hvitabyum.

---

larnesum. — [7]) *om. Wchart.* — [8]) *add. ex Wchart., U, 748; Reg. et 1eβ om.* — [9]) *sic Reg., 1eβ, in nostra interpretatione* = aflgóðr, *scil.* góðr afls ok orða; aflgerð, *U, 748, 757*; aflgjörð, *Wchart.* — [10]) meðaleafli, *Wchart.* — [11]) rauð, *1eβ.* — [12]) *sic 748, U, Wchart.*; iþioþar, *Reg.*; yþioðar, *1eβ.* — [13] hrjóða, *1eβ.* — [14]) *Historia Sigurdi, Ingii et Eysteini, cap. 20, str. 3. 4.*; Fornm. s. *7, 235, 3; 236, 2.* — [15]) hrauðz, *1eβ.* — [16]) *a* [*om. 748, 757.*

Svå kvað Arnórr:

Siklínga venr snekkjur
sjálútar[1] konr[2] úti,
hann litar herskip innan,
hrafns[3] góð er þat, blóði.

Sem þjóðólfr kvað[4]:

Svå lauk siklíngs æfi[5]
snjalls, at værom[6] allir,
[lofðúngr beið enn leyfði
lífs grand, í stað vandum.

Lofða konúngi fylgði þat lið er Lofðar heita. Sem Arnórr kvað[7]:

Skjöldúngr mun þèr annarr aldri
æðri gramr[8] und sólu fæðast.

Völsúngr, sem kvað þorkell hamarskáld:

Mèr rèð senda
of svalan ægi
Völsúnga niðr
våpn gullbúin[9].

Ýnglíngr, sem kvað [Óttarr svarti[10]:

Engi varð á jörðu
ógnbráðr[11], áðr þèr náði,
austr sá er eyjum vestan
Ýnglíngr [und sik[12] þrýngvi[13].

---

[1]) sjóljótar, *mari fædas*, *1eß*. — [2]) gramr konr, *U*. — [3]) hrafn, *757*. — [4]) *vide* Hkr. Har. harðr. *Cap. 96. str. 1;* Fornm. s. *6*, *420*, *1*. — [5]) *sic Wchart.*, *748*, *757*, *1eß*; ægi, *Reg.*, *prave*. — [6]) verrom, *id.*, *748*; uerrum, *id.*, *757*; vær erum, *id.*, *1eß*; vetr rom, *Wchart.*, *mendose*. — [7]) *a* [*om. U*, *errore libra-*

Sic Arnor cecinit:

Cognatus regum liburnas, in mare devexas,
piraticis excursionibus adsvefacit.
Ille naves bellicas intus sanguine
tingit; id quod corvi emolumentum est.

Ut Thiodolvus cecinit:

Is exitus fuit vitæ excellentis principis,
ut nos omnes in difficili loco
constituti simus. Laudatus ille rex
vitæ detrimentum passus est.

Regem Lofdium comitabantur milites, qui Lofdii dicuntur. Quemadmodum Arnor cecinit:

Nunquam alius princeps, te, rex,
præstantior, sub sole nascetur.

Völsungus, ut cecinit Thorkel ***hamarskald:***

Mihi misit
per mare frigidum
Völsungi progenies
arma auro ornata.

Ynglingr, ut Ottar niger cecinit:

Antequam tui, rex bellicose, copia
facta est, nemo in terra orientali
extitit, qui insulas in occidente
sitas in suam potestatem redigeret.

---

rii. — [8]) maðr, ***748.*** — [9]) ***sic 1eβ***; gullbúin, ***ex pronuntiatione, Reg.***; gullbúit, ***Wchart., U, 748, 757.*** — [10]) ***a*** [Arnórr, ***U***; ***vide*** Hkr. Ol. H. ***cap. 108.*** — [11]) ógnbráði, ***1eβ.*** — [12]) ***a*** [***sic 748, 757, 1eβ***; við þic, ***Reg.*** — [13]) þryngi, ***748***; þryngdi, ***1eβ.***

Ýngvi, þat er ok konúngs heiti, sem Markús kvað[1]:

Eiríks lof verðr öld at heyra:
engi [maðr veit[2] fremra þengil;
Ýngvi hèlt við orðstír lángan
jöfra sess í veröld þessi.

Skilfíngr[3], sem Valgarðr kvað[4]:

Skilfíngr! hèlztu, þar er skulfu
skeiðr, fyrir lönd hin breiðu,
audd[5] varð[6], suðr[7], [um síðir[8]
Sikiley, liði miklu[9].

Sinnjor, sem Sighvatr kvað:

Lát auman nú njóta
Nóregs ok [gef stórum[10].

65. Skáld heita greppar, ok rètt er í skáldskap at kenna svâ hvern mann, ef[11] vill. Rekkar voru kallaðir þeir menn[12], er fylgðu Hálfi[13] konúngi, ok af þeirra nafni eru rekkar kallaðir hermenn, ok er rètt at kenna svâ alla menn. Lofðar heita ok menn í skáldskap, sem fyrr er ritað. Skatnar voru þeir menn kallaðir, er fylgðu þeim konúngi, er Skati[14] mildi var kallaðr, af hans nafni er skati kallaðr hverr er mildr er. Bragnar[15] hètu[16] þeir, er fylgðu Braga konúngi[17] enum gamla. Virðar heita þeir menn, er meta mál manna. [Fyrðar ok[18] fírar ok verar heita landvarnarmenn. Víkíngar ok flotnar, þat er

---

1) *ex encomio in Eirikum bonum, R. D.* — 2) *a* [veit ek, *748, 757.* — 3) Sielingr, *Wchart.* — 4) *Verosim. ex encomio in Haraldum Sigurdi filium, R. N.* — 5) *sic, vel proprie* auðd, *Reg.*; auð, *Wchart., 748, 757, 1eß*; avþit var þar svðr, *U.* — 6) var, *748.* — 7) svð, *748.* — 8) *a* [und síðu, *1eʒ.* — 9) *Reliqua capitis om. U, 757, II.* — 10) *Vide supra pag. 514; a [ex W chart., qui hæc addit:* mál helt sem sælan Sinnior laga þiuna. —

Yngvi, id etiam est nomen regis, ut Marcus cecinit:

Laudem Eiriki homines audiant:
nemo principem excellentiorem novit.
Rex hac in vita sedem regiam
diuturna cum gloria tenuit.

Skilfingr, ut Valgardus cecinit:

Rex, magnam classem duxisti
meridiem versus, latas terras prævectus.
Devastata tandem Sicilia est,
quo loco cursoriæ quassabantur.

Sinnior, ut Sighvatus cecinit:

Fac, miser nunc fruatur,
Norvegiæ, et (da largiter).

65. Poëtæ dicuntur *greppar;* et rectum est, in poësi ita quemvis virum appellare. ***Rekkar*** dicti sunt viri, qui Halvum regem comitabantur, ex quorum nomine milites (bellatores) *rekkar* vocantur, et sic omnes viri recte appellantur. *Lofðar* quoque viri dicuntur in poësi, uti antea scriptum est. *Skatnar* dicti sunt viri, qui comitabantur regem, dictum Skatium munificum, a cujus nomine *skati* dicitur, quicunque liberalis est. ***Bragnar*** dicti sunt viri, qui comitabantur regem Bragium priscum. *Virðar* dicuntur viri, qui caussas hominum æstimant (decernunt). *Fyrðar* et *firar* et *verar* dicuntur custodes regni. *Vikingar* et *flotnar*,

---

[11]) er, *Wchart.*, *U*, *748*, *757*, *1eß*. — [12]) hermenn, *Wchart.* — [13]) Álfi, *H.* — [14]) hinn, *add. Wchart.*, *757*, *H.* — [15]) *Hic incipit fragmentum membranaceum, codici W in fine affixum, et huic ipsi codici coævum, signatum Wb, quod integrum inter appendices dabimus.* — [16]) *sic* (hætu) *748;* h. *abbrev. Reg.* — [17]) *om. H.* — [18]) *a* [*om. Wb.*

skipaherr. Beimar, svå hètu þeir, er fylgðu Beimuna[1] konúngi. Gumnar[2] eða gumar[3] heita flokstjórar[4], svå sem gumi [er kallat[5] í brúðför[6]. Gotnar eru kallaðir[7] af heiti konúngs þess, er Goti er nefndr, er Gotland er við kennt, hann var kallaðr[8] af nafni Óðins, ok dregit af Gauts nafni; því at Gautland eða[9] Gotland var kallat[10] af nafni Óðins, [en Svíþjóð af nafni Sviðurs, þat er ok heiti Óðins[11]. [Í þann tíma[12] var kallat allt meginland, þat er hann átti, Reiðgotaland, en eyjar allar Eygotaland; þat er nú kallat Danaveldi[13] ok Svíaveldi[14]. Drengir heita úngir menn búlausir, meðan þeir afla sèr fjár[15] eða orðstír[16]; þeir fardrengir, er milli landa fara; þeir konúngs drengir, [er höfðíngjum þjóna; þeir ok[17] drengir, er þjóna ríkum mönnum eða bóndum[18]; [drengir heita[19] vaskir menn ok batnandi[20]. Seggir eru kallaðir, ok kníar ok liðar, þat eru fylgðarmenn; þegnar ok höldar[21], svå eru búendr kallaðir; ljónar heita þeir menn, er gánga um sættir manna. [Þeir menn eru, *er*[22] svå eru kallaðir: kappar, kenpur[23], garpar, snillingar, hreystimenn, harðmenni, avarmenni, hetjur. Þessi heiti standa hèr í mót: at kalla mann blauðan, veykan, þjarfan[24], þirfing, blotamann,

---

1) Beima, *U, Wb, H.* — 2) gunnar, *748.* — 3) gunnar eða gumnar, *757.* — 4) fólkstjórar, *Wchart., Wb, U*; flock-stiórnarmenn, *757*; þeir menn flokki styra, *748.* — 5) kall', *abbrev., Reg.* — 6) *a* [heitir í brúðf., *Wb, U*; er kallaðr í brúðarför, *H.* — 7) kall', *abbr., Reg.* — 8) kall', *abbr., Reg.* — 9) ok, *W chart., 748, 757.* — 10) kall', *abbr., Reg.* — 11) *a* [*om. Wchart.* — 12) *a* [þaðan, *Wchart.* — 13) Danmerkur veldi, *H.* — 14) *Hæc, inde a verbis:* því at Gautland, *om. U, Wb.* — 15) *om. Hβ.* — 16) orðtírs, *1eβ*; ok orðstírs, *H.* — 17) eru, *Wchart., H.* — 18) *a* [þeir er hanum þjóna eðr avðrum ríkismönnum, *Hβ.* — 19) ok, *add. H.* — 20) batnnande síns mannzskapar, *757*; *a* [þeir heita vaskir menn er batnandi eru, *U, Wb.* — 21) oc havlda *add. Reg. per-*

hi sunt milites classiarii. ***Beimar***, sic dicti sunt, qui comitabantur regem Beimunium. ***Gumnar*** sive ***gumar*** dicuntur cætuum ductores, quem ad modum ***gumi*** vocatur in pompa nuptiali. ***Gotnar*** dicti sunt ex nomine regis, nominati Gotii, a quo Gotlandia denominata est, qui ab Odine denominatus fuit, sortitus nomen a nomine Gauti, nam ***Gautland*** sive ***Gotland*** nomen traxit a nomine Odinis, ***Sviþioð*** vero a nomine Sviduris, quod et Odinis nomen est. Eo tempore omnis terra continens, quæ ei erat, ***Reiðgotaland***, omnes insulæ ***Eygotaland*** dicebantur. Quod nunc imperium Danorum et Svionum vocatur. ***Drengir*** vocantur juvenes, rei œconomicæ non vacantes, qui opes sibi aut gloriam adquirant; ***fardrengir***, qui inter terras mercaturæ caussa commeant; ***konungs drengir***, qui principibus adparent; hi quoque ***drengir*** vocantur, qui proceribus aut colonis famulantur; ***drengir*** dicuntur viri fortes et gloriæ adspirantes (rebus gestis florentes). ***Seggir*** et ***kniar*** et ***liðar*** qui dicuntur, comites sunt. ***Þegnar*** et ***höldar***, sic coloni dicuntur. ***Lionar*** dicuntur, qui gratiæ inter homines reconciliandæ interpretes agunt. Sunt viri, qui sic appellantur: ***kappar***, ***kenpur***, ***garpar***, ***snillingar***, ***hreystimenn***, ***harðmenni***, ***avarmenni***, ***hetiur***. His nominibus sequentia sunt opposita, quum quis appellatur ***blauðr***, ***veykr***, ***þjarfr***, ***þirfingr***, ***blotamaðr***, ***skauð***, ***skreia***, ***skiaðr***, ***vâkr***, ***vâmr***, ***leyra***,

---

peram. — 22) *add. ex Wchart., nam in Reg. excidit; a* [þeir ærv ænn ær, *748.* — 23) kempur, *id., 757*; kǣpur, *748*; kappar heita ok kempur, *U, Wb*; karskir menn eru kappar, *Hβ.* — 24) *om. Wchart., U.*

skauð, skreju[1], skjaðr[2], [våk[3], våm[4]: leyra[5], sleyma[6], teyða[7], dugga[8], dasi, dirokkr[9], dusilmenni, [ölmusa, auvirð, vílmögr[10]. Örr maðr heitir mildíngr, mæríngr, skati, þjóðskati, gullskati, mannbaldr, sælíngr, sælkeri, auðkýfíngr[11], ríkmenni, höfðíngi; hèr í mót er svå kallat: [hnöggvíngr, glöggvíngr[12], mælíngr, vesalíngr[13], fèníðíngr[14], gjöflati[15]. [Heitir spekíngr, ráðvaldr[16]. Heitir ok úvitr maðr: fífl, afglapi, gassi, ginníngr[17], gaurr, glópr, snápr, fóli[18], örr[19], óðr, galinn[20]. Snyrtimaðr[21]: ofláti, drengr, glæsimaðr, stertimaðr, prýðimaðr; heitir hraumi[22]: [skrapr, skrokkr, skeiðklofi[23], flángi[24], slinni, fjösnir[25], [slápr, dröttr[26]. Lýðr heitir landfólk[27], [eða ljóðr. Heitir ok þræll: kefsir[28], þjónn, önnúngr[29], þírr[30].

66. Maðr heitir einhverr[31], tá[32] ef II 'ro, þorp ef III 'ro, IV 'ro föruneyti, flokkr eru V menn, sveit ef VI eru, sjau fylla sögn, átta bera[33] ámælis skor[34], nautar eru IX, dúnn[35] ef X eru, ærir 'ro ellifu, toglöð[36] er ef XII fara[37], þyss eru[38] XIII, ferð er[39] XIV, fundr er þá er fimtán hittast, seta eru XVI, sókn eru XVII[40], ærnir

1) skræfu, *Wchart.*, *U*, *Wb*; skein, *H.* — 2) seriað, *Wchart.*; skjaðver, *H*; *om. U*, *Wb.* — 3) *om. H.* — 4) *a* [vakvam̄, *U.* — 5) lora, *Wchart.*; lóra, *748*; lera *s.* löra, *757*; löra, *H*; leoska, *U.*; lók, *Hβ. H add.*: nátteyra (*auris nocturna* ɔ: *sopori vel decubationi adsueta, ut dicunt recentiores Dani & pl. de tali homine:* Nathue, *cucullus cubicularis.* — 6) slena, *H.* — 7) *om. U*, *H*; teuða, *Wchart.* — 8) dúnga, *H*; *om. U.* — 9) diröcr, *Wchart.*; Dyreykr (*jumentum vel brutum animal, foribus inhærens*), *H*; drockr, *U.* — 10) *a* [*om. U.* — 11) auðkynníngr, *H.* — 12) *om. Wchart.*; *a* [hnöggr, glöggr, *Wb*, *H.* — 13) smælingr, *add. Hβ.* — 14) *om. Wb.* — 15) þiófr, hvinn, hlenni, *add. Wb*; *at Hβ add.* svíðingr, þjófr, hvinn, hlenni. — 16) ráðvandr, *Wchart.*; *a* [Spekíngr ok ráðvaldr heitir vitr maðr, *H.* — 17) gárúngr, *H.* — 18) fól, *H.* — 19) *om. Wchart.* — 20) sèrvitr *add. H.* — 21) *in Reg*

sleyma, *teyða*, *dugga*, *dasi*, *dirokkr*, *dusilmenni*, *ölmusa*, *auvirð*, *vilmögr*. Vir liberalis vocatur *mildingr*, *mæringr*, *skati*, *þioðskati*, *gullskati*, *mannbaldr*, *sælingr*, *sælkeri*, *auðkyfingr*, *rikmenni*, *höfðingi*. His contrariæ sunt appellationes: *hnöggvingr*, *glöggvingr*, *mælingr*, *vesalingr*, *feniðingr*, *gioflati*. Vir sapiens dicitur *raðvaldr*. Vir insipiens dicitur *fifl*, *afglapi*, *gassi*, *ginningr*, *gaurr*, *glopr*, *snapr*, *foli*, *örr*, *oðr*, *galinn*. Vir elegans: *oflati*, *drengr*, *glæsimaðr*, *stertimaðr*, *pryðimaðr*. Vir agrestis dicitur *skrapr*, *skrokkr*, *skeiðklofi*, *flangi*, *slinni*, *fiösnir*, *slapr*, *dröttr*. Populus dicitur *lyðr* sive *lioðr*. Servus dicitur *kefsir*, *þionn*, *önnungr*, *þirr*.

66. Vir sibe quisque vocatur; *tá*, si duo sunt; *þorp*, si tres sunt; quatuor viri faciunt *föruneyti*; quinque faciunt *flokk; sveit*, si sex sunt; septem complent *sögn;* octo ferunt *amælis-skor; nautar* sunt novem; *dunn* est, si decem sunt; *ærir* sunt undecim; *toglöð* est, ubi duodecim iter faciunt; *þyss* sunt trede-

stuyrtimaðr *scriptum*. — 22) ravmi, *U*; bleyðimaðr heitir brumi, *H*. — 23) skapr, skockr, scriðclopi, *Wchart.*; skræfr, skröggr, *H*. — 24) flúngr, *H*. — 25) slöttr, *add. 748*. — 26) *a [om. U;* slókr, drókr, *757*. — 27) *sic Reg., 748, 1eβ*; landsfólk, *U, 757*. — 28) *sic Reg., H, vide Edd. ant. III, 264; a* [ljóðr heitir þræll, ok kefsir, *748, 757*. — 29) örsúngr, *748, 757*. — 30) *sic omnes codd. membr.*; þyrr, *Hβ*; *Wchart. hanc periodum* (lýðr — þírr) *omittit*. — 31) æinn fyrir sær, *748*; einhverr fyrir sik, *757*. — 32) *sic Reg., Wchart., 1eβ*; tô, *748*; tê, *757*; ai, *U*. — 33) fylla, *U*. — 34) *sic Reg., 757, U*; scaur, *748*, *Wchart., H, 1eβ*. — 35) *sic* (dýn), *Reg., 748, 1eβ*; tunn, *757*; dúnn eru tíu. *Wchart.*; tugr (tigr, *Wb*) eru (er, *H*) tíu, *U, Wb, H*. — 36) togslöð, H. — 37) toglauð ef tólf eru, *Wchart*. — 38) ef, *Wchart*. — 39) ef, *add. Wchart*. — 40) siautián, *Wchart*.

þykkja úvinir [þeim er xviii mætir[1], neyti hefir sá er xix menn[2], drótt er xx menn, þjóð[3] eru xxx, fólk eru xl, fylki eru l, samnaðr[4] eru lx, sörvar[5] eru vii tigir, öld[6] eru viii tigir[7], herr er hundrat[8].

FORNÖFN[9].

67. Enn eru þau heiti[10], er menn láta gánga fyrir nöfn manna, þat köllum vær viðkenníngar [eða saunkenníngar[11], eða fornöfn.

Þat eru viðkenníngar, at nefna annan[12] lut rèttu nafni, ok kalla þann er hann vill nefna eiganda, eða svâ, at kalla hann þess[13] er hann nefndi föður eða afa; ái er hinn þriði. Heitir ok sonr ok arfi, arfuni, barn, jóð ok mögr, erfíngi[14]. Heitir ok bróðir: blóði[15], barmi, hlýri, lifri[16]. Heitir ok niðr[17], nepi[18], áttúngr, konr, kundr, frændi, kynstafr, niðjúngr, ættstuðill, ættbarmr[19], kynkvísl, ættbogi, afkvæmi, afspríngr, [höfuðbaðmr, ofsköpt[20]. Heita ok mágar, sifjúngar[21], hletamenn[22].

---

[1]) mæta, *U*; *a* [ef xviii mætaz, *1eß*. — [2]) *sic Reg.*, *Wchart.*, *748*; hefir, *1eß*; fylgja, *H*, *Wb*; sá sem nítján hefir, *757*; neyti eru nítján, *U*. — [3]) þegnar, *Wb*, *H*. — [4]) *sic cett. omnes*; samnrof, *Reg.*, *insolite quidem, sed fortasse comparandum cum forma* stafrof, *series literarum (alphabetum), et interpretandum: series coetuum.* — [5]) *sic* (savrvar), *Reg.*, *Wchart.*; s^v^avar, *1eß*; svarfaðr, *U*, *748*, *757*. — [6]) aldir, *U*. — [7]) *in fragm. 748 lacuna trium vel quatuor verborum relicta est, et in exscripto quodam recentiori codicis W additum est:* nægð er niutigir. — [8]) *H porro hæcce addit (ex Edda Lövasina):* X^C^ *ero* í þúsundi, X^M^ *ero* í skokk, X skokkar einn selskapr (100,000), tiu selskapar einn her (*millio*), X herar einn söfnuður (*decem milliones*), (tiu söfnuðir einn skari, *add. Edda Lövasina*), X skarar 1 flokkr (*centum milliones*), X flokkar einn hópr (*mille milliones*), X hópar 1 Talbert (*decies mille milliones*), X Talbert 1 Kór (*centies mille milliones*), X Kórar er legión (*billio sive millio millionum*). — [9]) *Hanc inscriptionem, quæ in nullo codice invenitur, addidit Raskius, divisionem in*

cim; *ferð* quatuordecim; *fundr* est, ubi quindecim conveniunt; *seta* sunt sedecim; *sokn* septemdecim; *œrnir* videntur inimici, cui duodeviginti occurrunt; *neyti* habet is, quem undeviginti viri (comitantur); *drott* est viginti viri; *þioð* triginta; *folk* quadraginta; *fylki* quinquaginta; *samnaðr (samnrof)* sexaginta; *sörvar* sunt septem decades; *öld*, octo decades; *herr*, centuria.

PRONOMINATIO.

67. Præterea sunt appellationes, quæ pro nominibus virorum usurpantur; has vocamus denominationes aut epitheta aut pronomina.

Denominationes sunt, si aliam rem recto nomine nuncupes, eumque, quem nominare velis, possessorem (ejus rei) appelles, aut si eum appelles ejus, quem nominaveris, patrem aut avum; tertius est proavus. Filius et appellatur *arfi*, *arfuni*, *barn*, *ioð*, *mögr*, *erfingi*. Appellatur et frater *bloði*, *barmi*, *hlyri*, *lifri*. Appellatur et prognatus *nepi*, *attungr*, *konr*, *kundr*, *frœndi*, *kynstafr*, *niðiungr*, *œttstuðill*, *œttbarmr*, *kynkvisl*, *œttbogi*, *afkvœmi*, *afspringr*, *höfuðbaðmr*, *ofsköpt*. Affines appellantur *sifiungar*, *hletamenn*. Amicus appellatur *raðunautr*, *raðgiafi*,

primo capite Skáldskaparmál *propositam secutus.* — [10]) Nú eru þær kenningar, *H.* — [11]) *a* [*om. Wb.* — [12]) einhvern, *Hβ*, *Wb*, *in Wchart. seriore manu lineæ suprascriptum.* — [13]) namni, *add. H.* — [14]) *om. Wchart.* — [15]) erfingi *add. Wchart.*; Bróðir heitir blóði, *Wb.* — [16]) líri, *H*; *Hβ add.* sifi (*al.* sifr). — [17]) niðji, *add. H.* — [18]) nefi, *748*, *Wchart*, *Hβ*, *1e*; hnefi, *Wb*, *qui cæterum fratris et filii nomina confundit.* — [19]) ættbaðmr, *Hβ*, *Wchart.* — [20]) *a* [*om. Wb*, *U.* — [21]) tengdamenn, *add. H.* — [22]) hleytamenn, *748*, *1eβ*; hleytissmaðr, 757; hlöta menn, *Wchart.*; hlotamenn, *H*; hleitar, *Hβ*; leytamenn, *U*; hleytar, *Wb.*

[Heitir ok vinr ok ráðunautr, ráðgjafi, máli, rúni, spjalli, alda-þópti, einkili, sessi, sessunautr; þópti er hálfrýmis fèlagi[1]. Heitir [ok óvinr[2], dólgr, andskoti, fjandi, sekvi[3], skaðamaðr, banamaðr[4], þröngvir, sökkvir[5], ósvífruðr[6]. [þessi heiti köllum vèr viðkenníngar, ok svå þótt maðr sè kenndr við bæ sinn eða skip sitt, þat er nafn á, eða eign sína, þá er einkarnafn er gefit[7].

þetta köllum vèr sannkenníngar: at kalla[8] mann[9] spekimann, ætlunarmann[10], orðspekíng, ráðsnillíng, auðmildíng, úslækinn, gæimann[11], glæsimann. [þetta eru fornöfn[12].

68. þessi eru kvenna heiti ókennd í skáldskap: víf ok brúðr ok fljóð heita[13] þær konur, er manni eru gefnar; sprund ok svanni heita þær konur[14] er mjök fara með dramb ok skart; snótir heita þær er orðnæfrar eru; drósir heita þær [er kyrrlátar eru[15]; svarri ok svarkr, [þær eru mikillátar[16]; ristill er köllut sú kona er sköruglynd er; rýgr heitir sú kona er ríkust[17] er; feima [er sú köllut er úfröm er[18], svå sem úngar meyjar, eða þær konur er údjarfar eru; sæta heitir sú kona, er búandi hennar er af landi farinn; hæll er sú kona köllut er búandi hennar er veginn[19]; ekkja heitir sú, er búandi hennar [varð sóttdauðr[20]. Mær heitir fyrst hver, en kerlíngar er gamlar eru. Eru enn þau kvenna heiti, er til lastmælis eru, ok

[1]) *a* [*om. Wb.* — [2]) *a* [*sic 757, Wchart.*; úvitr, *Reg.*; óvitr maðr, *1eβ*; ovin, *748*; *om. U, Wb.* — [3]) *sic Reg.*; söckvi, *id., Wchart., U, Wb, 748, 1eβ.* — [4]) eikinn, *add. H.* — [5]) *Wb hic omittit:* fiandi, banamaðr, sökkvir, *addens ad ultimum* vvin. — [6]) *sic W, 748, 757, 1eβ*; ósvifr, *H*; ósvífr rvðr, *Reg.*; ósvipuðr, *U*; ósvifrvngr, bági, *Wb, Hβ, qui porro addit:* bokki. — [7]) *a* [*om. Wb.* — [8]) hygginn, *add. H.* — [9]) *in Reg.* m̅ (*quasi* menn) *scriptum.* — [10]) ætlonarmr (ætlonarmaðr) *scribit Reg.* — [11]) geima,

mali, *runi*, *spialli*, *aldaþopti*, *einkili*, *sessi*, *sessunautr*; *þopti* est socius seminterscalmii. Hostis appellatur *dolgr*, *andskoti*, *fiandi*, *sekvi*, *skaðamaðr*, *banamaðr*, *þröngvir*, *sökkvir*, *osvifruðr*. Has appellationes vocamus denominationes, item si quis a villa sua aut nave, quæ nomen aliquod habeat, aut a possessione, proprio aliquo nomine insignita, denominatus sit.

Epithesin dicimus, quum appellamus aliquem *spekimann*, *ætlunarmann*, *orðspeking*, *raðsnilling*, *auðmilding*, *uslækinn*, *gæimann*, *glæsimann*. Hæc sunt pronomina.

68. Hæ sunt appellationes simplices feminarum, in poësi usurpatæ: *vif*, *bruðr* et *flioð* dicuntur mulieres, viro nuptæ. *Sprund* et *svanni* dicuntur feminæ, pompæ et splendidi cultus studiosæ. *Snotir* eæ dicuntur, quæ in dictis facetæ sunt. *Drosir* dicuntur, quæ placidæ sunt; *svarri* et *svarkr*, quæ superbæ sunt; *ristill* vocatur femina indolis heroicæ; *rygr* dicitur mulier, ceteras potentiâ superans. *Feima* vocatur, quæ pudibunda est, veluti teneræ virgines aut mulieres verecundæ. *Sæta* dicitur femina, cujus maritus peregre abest. *Hæll* ea femina dicitur, cujus maritus occisus fuit; *ekkia* dicitur, cujus maritus morbo mortuus est. Primo quæque femina dicitur *mær* (virgo), sed *kerlingar* (vetulæ), ubi con-

---

Wchart., *H*; geimann, *U*; gætimann, *1eȝ*. — 12) forn nöfn, *U*; *a* [*om. Wchart.* — 13) víf. brúðr, fljóð; heita ok þær konur, er manni eru gefnar, sprund; svanni heita, *etc.*, *1eȝ*. — 14) *a* [*om. U.* — 15) *a* [konur er mjök eru kýrrlátar, *1eβ*; sem lítilátar eru, *757.* — 16) *a* [heita þær konur, er mikillátar eru, *1eβ*; þær er háfaðamiklar eru, *748.* — 17) rík, *1eβ.* — 18) *a* [heitir sú, at hon er ófröm, *1eβ.* — 19) utanlands, *add. U.* — 20) *a* [er andaðr, *U.*

má þau finna í kvæðum, þótt þat sè eigi ritað. Þærkonur heita eljur er einn mann eigu; [snor[1] heitir sonarkvon, sværa heitir [vers móðir[2]. [Móðir heitir ok amma[3], þriðja edda; eiða[4] heitir móðir. Heitir ok dóttir ok barn, jóð; heitir ok systir, dís, jóðdís[5]. Kona er ok köllut beðja, mála[6], rún búanda síns, ok [er þat viðrkenníng[7].

69. Höfut heitir á manni, þat skal svâ kenna at kalla erfiði háls eða byrði[8], land hjálms[9] ok hattar ok heila, hárs ok brúna, svarðar, eyrna[10], augna, munns[11], Heimdalar sverð, ok er rètt at [nefna hvert sverðsheiti[12] er vill, ok kenna við eitthvert nafn Heimdalar. [Höfut heitir ókennt: haus, hjarni, kjanni[13], kollr[14]. Augu heita sjón ok lit, eða viðrlit, örmjot[15]; þau má svâ kenna, at kalla sól eða túngl, skjöldu ok gler eða gimsteina, eða stein brá eða brúna, hvarma eða ennis. Eyru heita hlustir ok heyrn, þau skal svâ kenna, at kalla land[16] eða jarðar heitum nokkvorum[17], eða munn eða rás [eða sjón eða augu[18] heyrnarinnar, [ef nýgjörvíngar eru[19]. — Munn skal svâ kenna, at kalla land eða hús[20] túngu eða tanna, orða eða góma, varra eða þvílíkt, ok ef nýgjörvíngar eru,

---

1) snör, *H*. — 2) *a* [vermóðir, *H*. — 3) *a* [*sic Wchart.*; Heitir móðir, amma, *757*; amma *tantum*, *Reg.*; Heitir ok móþir, avnnur amma, *Rask.*, *ex conjectura non necessaria*. — 4) boða, *Hβ*. — 5) *om. Wchart.*; jódis, *H*. — 6) *om. Wchart.* — 7) viðkenníng, *748*, *757*, *1eβ*, *U*; viðrkenníngar, *Wchart.*; *a* [eru þat viðrkenníngar; *H*. — 8) manz byrþr, *U*. — 9) hjálmar, *Wchart.* — 10) heyrnar, *Wb*, *Hβ* — 11) ok alls þess er (sem, *Hβ*) á höfði er, *Wb*, *Hβ*. — 12) *a* [kenna til sverðs heita við hvert, *748*; kalla sverð hvert höfuð, *Hβ*; kenna sverþz heiti ok nefna hvert, *U*. — 13) *a* [á höfði heitir ok enni, haus, hjarnskál, kjanni, *H*; *et porro*: hjarsi, hvirfill, hnakki, *Hβ*. — 14) *a* [*om. Wb*. — 15) avrmiot, *Reg.*; aurmiot, *Wchart.*, *757*, *1eβ*; avrmiott, *748*; *om. U*, *Wb*. 16) *sic H*; landa, *Hβ*. — 17) ok kenna við heyrn eða hlustir,

senuerunt. Adhæc sunt appellationes feminarum, quæ ad vituperium spectant, quæ appellationes, etsi hoc loco non adferantur, in carminibus poëtarum inveniri possunt. ***Eliur*** dicuntur feminæ, quæ eodem viro utuntur. ***Snor*** dicitur uxor filii (nurus), ***sværa*** mater mariti (socrus). Dicitur ***moðir*** (mater) et ***amma*** (avia), tertia ***edda*** (proavia). ***Eiða*** dicitur mater. Dicitur et ***dottir*** (filia) et ***barn*** (puer, puella) et ***ioð*** (infans). Vocatur et ***systir*** (soror), ***dis***, ***ioðdis***. Uxor appellatur ***beðia***, ***mala***, ***run*** (consors tori, colloquiorum) mariti sui, quæ denominatio est.

69. Caput in homine vocatur; id ita est denominandum, ut appelletur labor aut onus colli: solum galeæ et pilei et cerebri, comæ et superciliorum, cutis capillatæ, aurium, oculorum, oris: gladius Heimdali; et rectum est, quodlibet gladii vocabulum usurpare, et ab aliquo nomine Heimdali denominare. Capitis appellatio simplex est ***haus***, ***hiarni***, ***kiannr***, ***kollr***. Oculi dicuntur ***sion***, ***lit*** vel ***viðrlit***, ***örmiot***. Hos ita denominari licet, ut appellentur sol aut luna, clypei et vitrum vel gemmæ aut lapides ciliorum aut superciliorum, palpebrarum aut frontis. Aures appellantur ***hlustir*** et ***heyrn***; eæ ita sunt denominandæ, ut appellentur terra, vel aliquo terræ vocabulo usurpentur, aut os vel canalis vel lumen vel oculi auditûs, si tropi figurati adhibentur. Os ita denominandum est, ut appelletur terra aut domus linguæ vel dentium, verborum vel palatorum, labiorum vel similium; et,- si tropi

add. Hβ. — [18]) *a* [smugu, hús eða rann, *Hβ.* — [19]) *a* [Eyra manns má kenna skip eða skildi, ok kenna við kinnur ok vánga, *Hβ.* — [20]) eða borg, *add. Hβ.*

þá kalla menn munninn skip, en varrarnar borðit[1], túnga ræðit eða stýrit. Tennar[2] eru stundum kallat grjót eða sker orða, munns eða túngu[3]. Túnga er opt köllut sverð máls eða munns. Skegg heitir barð, grön eða kanpar[4], er stendr á vörrum[5]. Hár heitir lá[6], haddr þat er konur hafa, skopt[7] heitir hár; hár er svâ kennt, at kalla skóg eða viðar heiti nokkvoru, kenna til hauss eða hjarna[8] eða höfuðs; [skegg skal kenna[9] við höku eða kinnr eða kverkr.

70. Hjarta heitir negg[10], þat skal svâ kenna[11], kalla korn eða stein eða epli eða hnot eða mýl[12] eða líkt[13], ok kenna við brjóst eða hug; kalla má ok hús eða jörð eða berg[14] hugarins. Brjóst skal svâ kenna, at kalla hús eða garð eða skip hjarta, anda[15] [eða lifrar, [16]eljunar land, hugar ok minnis[17]. Hugr heitir sefi ok *sjafni*[18], ást[19], elskugi, vili, munr[20]; huginn skal svâ kenna, at kalla vind tröllkvenna, ok rètt at nefna til hverja er vill, ok svâ at nefna jötnana, ok[21] kenna þá til konu[22] eða [móður eða dóttur þess[23]; [þessi nöfn eru sèr[24]. Hugr heitir ok geð, þokki, eljun, þrekr, nenníng, minni, vit, [skap,

---

[1]) borðinn, *H*, *Wchart.* — [2]) *sic Reg.*, *Wchart.*; tænnr, *748*; tennur, *1eβ*; tenrnar, *U*; tenn, *757*. — [3]) máls þjón, *add. Hβ*; kólfr munns eða tanna, *add. Rcs.*, *et his porro Hβ:* nef er kallat dygulhús, því dygull er hor. — [4]) *sic Reg.*; kampar, *id.*, *748*, *757*, *1eβ*; campr, *Wchart.*, *H*; kampr, *Hβ*; kanpr, *U*. — [5]) *His add. Hβ:* þat má ok kalla hár eða hey eða mjöll munns, vara, kjálka ok kinna ok kverka. — [6]) lavf, *U*; láaf, lá̈a (*prave*), *H*. — [7]) skavpt, *H*. — [8]) hvarma, *H*. — [9]) *a* [*sic 748*, *757*, *1eβ*; *en skegg kenna menn*, *U*, *H*; en skegg kenna, *Wchart.*; eþa skegg kenna, *Reg.* — [10]) eisköll̈d, gollorr, *add. 748*, *757*. — [11]) at, *add. Wchart.*, *H*. — [12]) mylen, *Hβ*. — [13]) þvílíkt, *748*, *757*, *1eβ*. — [14]) borg, *H*; hjörg, *Hβ*. — [15]) andar, *Hβ*. — [16]) eða, *add. 748*. — [17]) *a* [e. lifrar, hēmar (?) land hugar ok munz,

figurati adhibentur, os appellatur navis, labia latus navigii, lingua remus vel gubernaculum. Dentes interdum appellantur saxa vel scopuli verborum vel oris vel linguæ. Lingua sæpe vocatur gladius sermonis vel oris. Barba dicitur *barð*, *grön*, aut *kanpar* (mystax), qua labia vestiuntur. Capillus dicitur *la; haddr*, quam mulieres habent; *skopt* vocatur coma. Capillus ita denominatur, ut appelletur sylva, aut aliquo arborum vocabulo usurpetur, adjecto vocabulo calvæ vel cranii aut capitis: barba vero denominatur a mento vel genis vel jugulo.

70. Cor dicitur *negg;* id sic denominandum est, ut appelletur granum aut lapis aut pomum aut nux aut globulus aut tale quid, adjecto pectoris vel animi vocabulo. Idem appellari potest domus vel terra vel rupes animi. Pectus sic denominandum est, ut appelletur domus vel agger vel navigium cordis, spiritûs vel jecinoris, terra constantiæ, animi et memoriæ. Animus dicitur *sefi* et *siafni*, *ast*, *elskugi*, *vili*, *munr*. Animus sic denominandus est, ut appelletur ventus feminarum gigantearum; et rectum est, quamlibet adferre, item gigantum nomina adhibere, tumque animus denominandus est ab uxore aut matre aut filia alicujus horum. Hæ appellationes suam classem constituunt. Vocatur et animus *geð*, *þokki*, *eliun*, *þrekr*, *nenning*, *minni*, *vit*, *skap*, *lund*, *trygð*. Vocatur

U; ok eljunar eða lifrar, lannd . . . . ok munnzens, *757*. — [18]) *sic Wchart.*, *748*, *757*, *H*β; *om. Reg.*, *1e*β. — [19]) *Wchart.*, *748*, *757*, *U*; sjálfs ást, *Reg.*, *1e*β (sjálfs *ex* sjafni *mendo formatum?*). — [20]) minni, *H.* — [21]) eða, *Wchart*, *757*, *748*, *U.* — [22]) hans, *add. U*, *H.* — [23]) *om. H*; *a* /dóttir þess, *Wchart.*; dóttur, *748*; móður eða dóttur, *757*; moðr hans eða dottr, *U.* — [24]) *a* [*om. Wchart.*, *U.*

lund[1], trygð[2]. Heitir ok hugr, reiði[3], fjandskapr, fár, grimð, böl[4], harmr, tregi, óskap, grellzskap[5], lausúng[6], útrygð, geðleysi, þunngeði[7], gesni[8], hraðgeði[9], óþveri[10].

71. Hönd má kalla mund, arm, lám, hramm; á hendi heitir álmbögi[11], armleggr, úlfliðr, liðr, fíngr, greip, hreifi, nagl, gómr, jaðarr, kvikva[12]. Hönd má kalla jörð vâpna eða hlífa, við axlar ok ermar, lófa ok hreifa, gullhrínga jörð ok vals ok hauks, ok allra hans heita, ok í nýgjörvíngum fót axlar, bognauð[13]. Fætr má kalla trè[14] ilja, rista, leista eða þvílíkt, [renniflein brautar eða göngu, fets[15]; má kalla fótinn trè eða stoð þessa. Við skíð ok s*k*úa ok brækr eru fætr kendir[16]; á fæti heitir lær, knè, kálfi, bein, leggr, rist, jarki[17], *il*[18], tá; við þetta allt má fótinn kenna, ok kalla hann trè, [ok siglu ok rá[19], ok kenna[20] við þessa luti[21].

[1]) lyndi, *Hβ*. — [2]) *a* [skaplyndi, trygð, hugr (huga, *H*), *U*, *H*. — [3]) *sic Wchart.*, *748*, *757*, *1eβ*, *U*; reþi, *Reg*. — [4]) *om. Wchart.* — [5]) *sic Reg.*; grellscap, *Wchart.*; grellskapr, *1eβ*; grezlskapr, *U*; *om. 748*, *757*, *H*. — [6]) grandleysi, *add. H*. — [7]) þúnggeði, *id.*, *H*. — [8]) geðsni, *Wchart.*; gessin, *U*; gersi, *1eβ*. — [9]) harðgeði, *Hβ*, *1eβ*, *U*. — [10]) *sic Reg.*, *U*; oðverc (*v.* oðverc), *Wchart.*; óværi, *748*, *1eβ*; oðucre, *757*; oðverc *Hβ*, *qui porro addit:* Hug má kalla svein Skrýmnis, Útgarða-Loka, leikbróður Þjálfa . . . Kendr er ok hugr hrafn eða haukr Óðins. — [11]) *sic Reg.*; almbogi, *Wchart.*; alnbogi, *748*; aulnbogi, *1eβ*; avlbogi, *U*; olbogi, *757*. — [12]) *Wchart.*, *U*, *H addunt:* vavðvi, aflvöðvi, æðar, sinar, köglar, knúi (knúar, *H*). — [13]) baugnauð, *U*. Hönd kallaz: þramma, láma (*al.*: lámr), álmveldi, viðr axla, erma, lófa, hreifa ok gullhrínga, *Hβ*. — [14]) eða stoð, *add. Hβ*. — [15]) gaungu eða fets, *Hβ*; *a* [*om. U*; fenni, fleinar br. e. g., *Wchart.* — [16]) er fótr nefndr, *Wchart.* — [17]) z la, (*mendose pro* ökla?), *add. 748*; lá, *add. 757*. — [18]) *excidit in Reg.* — [19]) *a* [*sic 757*, *Wchart.*; *om. U*, *H*; ok kallat er sigla ok rá fótrinn, *Reg.*; ok kalla rá ok siglu fótinn, *748*; kallaðr er sigla eða rá fóttrinn, *1eβ*. — [20]) *sic Wchart.*, *748*, *757*, *1eβ*, *U*; kenn, *Reg.* — [21]) *Non abs re esse*

et animus *reiði*, *fiandskapr*, *far*, *grimd*, *böl*, *harmr*, *tregi*, *oskap*, *grellzskap*, *lausung*, *utrygð*, *geðleysi*, *þunngeði*, *gesni*, *hraðgeði*, *ofþveri*.

71. Manus appellari potest *mund*, *armr*, *lamr*, *hrammr;* partes manûs sunt: *almbögi*, *armleggr*, *ulfliðr*, *liðr*, *fingr*, *greip*, *hreifi*, *nagl*, *gomr*, *iaðarr*, *kvikva*. Manus appellari potest terra telorum vel armorum, lignum humeri, manicæ, volæ et carpi, terra annulorum aureorum, accipitrum et falconum, quocunque vocabulo appellentur, atque, quum tropi figurati adhibentur, pes humeri, afflictio arcûs. Pedes appellari possunt ligna solorum, plantæ convexæ, solearum vel his similium: currens spiculum viæ, ambulationis, vestigii; harum rerum lignum vel columna pes appellari potest. Pedes ab asseribus cursoriis, calceis et braccis denominantur. Partes pedis sunt: *lær*, *kne*, *kalfi*, *bein*, *leggr*, *rist*, *iarki*, *il*, *ta;* ab his omnibus pes denominari potest; atque appella illum lignum, et appella illum malum et antennam, et ab his rebus eum denomina.

---

videtur hoc loco adferre denominationes, quas editio Reseniana et codex chart. Hβ alphabetico ordine inter vâpna heiti (*denominationes armorum*) *adferunt, cfr. Rask. pag 223 not. 2:* Vâpn þat, er stendr meðal fóta manni, heitir sverð eða brandr ok öllum sverðs heitum, item helliskrípr (hellis skrípr, *Hβ*); þat skal kenna við spjót ok örvar (*sic Hβ;* kenna spiot arvur, *corrupte, Res.*) ok öllum heitum lagvâpna ok skotvâpna. Kenna má þat sverð við maga, kylli, nýru eða hlaun eða hræra. Kalla má brandinn orm eða fisk, dólg (fiska dólg *voluisse videtur Res.;* dólg pínsla, *Hβ;* fifla dólg *legit Rask. ex Res., qui re vera habet* fisla dólg) eða jötun hússdyra burðarins (burðar, *Hβ*). — Burðar dyr má kalla tröð, laun (tún, *add. Hβ*) eða slíðr eða umgjörð, höll eða hirzlu þeirra fiska (þess fyrsta, *Rask., ex inepta mutatione S. Thorlac. in Specim. antiquit. Borealium VII, 96).*

72. Mál heitir [ok orð[1] ok orðtak[2], [snilli[3], tala[4], saga, senna[5], þræta, saungr, galdr, kveðandi, skjal, biva[6], hjald[7], hjal, skval[8], glaumr, þjarka[9], gyss[10], þrapt[11], skalp[12], hól, skraf[13], dælska, ljóðæska[14], hègómi, afgelja[15]. Heitir ok rödd, hljómr[16], rómr, ómun[17], þytr, göll[18], gnýr, glymr, þrymr, rymr[19], brak, svipr, svipun, gángr. [Svâ skal[20] orostu kenna við sverð eða önnur vâpn eða hlífar.[21]

73. Vit heitir speki, ráð, skilníng[22], minni, ætlun, hyggjandi[23], tölvísi, lángsæi, bragðvísi[24], orðspeki, skörúngskapr. Heitir undirhyggja, vælræði[25], fláræði, brigðræði[26].

74. Læti [er tvennt[27]: læti heitir rödd, [læti heitir æði, ok æði[28] er ok[29] úlund. Reiði er ok tvíkennt: reiði heitir þat, er maðr er í illum hug, reiði heitir ok fargervi skips [eða hross[30]. Far er ok tvíkennt: far er reiði, far er skip. Þvílík orðtök hafa menn mjök til þess at yrkja fólgit[31], ok er þat kallat mjök ofljóst. Lið kalla menn þat á manni, er leggir mætast; [lið heitir skip[32]; lið heitir mannfólk; lið er ok þat kallat, er maðr heitr[33]

---

[1]) *a* [*om. Wchart.* — [2]) ok orð, *add. supra lineam Reg.* — [3]) orðsnilli, *1eβ.* — [4]) *a* [*sic U*; snillitala, *una voce, Reg., Wchart.*; snillital, *H*; tala *om. 748, 757, 1eβ.* — [5]) sögn, *add. Hβ.* — [6]) lafa *s.* bifa, *1eβ*; biue, *757*; *om. U.* — [7]) hjaldr, *Wchart., Hβ, 748, 757, 1eβ*; *om. U.* — [8]) skuale, *757*; skvaldr, *H.* — [9]) *om. U.* — [10]) þyss, *U, 1eβ.* — [11]) þrap, *757.* — [12]) skjálp, *Hβ.* — [13]) *alii:* skrap; hólskrap, *Wchart.* — [14]) liòðærska, *Wchart.* — [15]) gæla, *H*; afgela, *1eβ.* — [16]) dvergmál, *Hβ.* — [17]) òmr, *H.* — [18]) gnjöll, *H, U*; gjöll, *757.* — [19]) eymr, *Hβ.* — [20]) má *ok*, *1eβ.* — [21]) *a* [*om. U, Hβ, 757.* — [22]) skilningr, *H.* — [23]) hyggindi, *H.* — [24]) *sic Wchart., 748, 757, 1eβ, H*; bragvísi, *Reg.*; bragvinsi, *mend. 748.* — [25]) vèlræði, *id., U, 757, H.*

72. Sermo vocatur et *orð* et *orðtak*, *snilli*, *tala*, *saga*, *senna*, *þræta*, *saungr*, *galdr*, *kveðandi*, *skial*, *biva*, *hiald*, *hial*, *skval*, *glaumr*, *þiarka*, *gyss*, *þrapt*, *skalp*, *hol*, *skraf*, *dælska*, *lioðæska*, *hegomi*, *afgelia*. Vox et vocatur *hliomr*, *romr*, *omun*, *þytr*, *göll*, *gnyr*, *glymr*, *þrymr*, *rymr*, *brak*, *svipr*, *svipun*, *gangr*. Sic pugna ab ensibus aliisve telis vel armis denominanda est.

73. Prudentia vocatur *speki*, *rað*, *skilning*, *minni*, *ætlun*, *hyggiandi*, *tölvisi*, *langsæi*, *bragvisi*, *orðspeki*, *skörungskapr*. Calliditas vocatur *vælræði*, *flaræði*, *brigðræði*.

74. ***Læti*** duo sunt: *læti* dicitur vox, *læti* idem est ac *æði* (gestus); *æði* vero etiam vecordiam significat. ***Reiði*** etiam duplicis significationis est: *reiði* dicitur, quum quis infesto animo est, *reiði* etiam dicuntur armamenta navis vel ornamenta equorum. Etiam *far* duplicem significatum habet: *far* est ira, *far* navis est. Talia vocabula fere usurpantur ad sensum carminis obscurandum, quod vulgo dicitur *ofliost* (obscuritas dictionis). ***Lið*** vulgo dicunt eam partem hominis, ubi artus inter se occurrunt; *lið* dicitur navis; *lið* significat cætum hominum; *lið* etiam dicitur, quum quis alteri auxilium suum pollicetur; *lið* cerevisiam significat. ***Hlið*** dicitur porta

---

[26]) *sic Wchart., 748, 757, 1eβ, U, H;* brigð reiþi, *Reg.* — [27]) tvíkennt, *757; a* [eru tvenn, *H*β. — [28]) öþi *scribit Reg.* — [29]) *a* [æði ok, *757*; æði, *748*; læti heitir, æði er ok, *1e*β; læti h. æði ok, *H.* — [30]) *a* [hross eðr húss, *H.* — [31]) *U hic ad cap. 58. transit, et quæ sequuntur omittit.* — [32]) *a* [*om. Wchart.* — [33]) *in Reg. scriptum* heitur (heit͂); veitir, *Wchart., 748, 757.*

öðrum [liði sínu[1]; lið heitir öl. Hlið heitir á garði ok hlið kalla menn oxa, en hlíð er brekka. Þessar greinir má setja svå í skáldskap, at gera ofljóst[2], at vant er at skilja, ef aðra skal hafa greinina en áðr þykki til horfa [en fyrri vísuorð[3]. Slíkt sama eru ok önnur mörg nöfn, þau er saman eigu heitið margir hlutir[4].

75[5]. Atli, Fróði,
Áli[6], Glammi[7],
Beiti[8], Ati[9]
ok Beimuni,
Auðmundr, Guðmundr,
Atall ok Gestill,
Geitir, Gauti,
Gylfi, Sveiði[10].

---

1) *a* [liðsinni, *Wchart.*, *748*, *757*; liðsinni sinu, *1eβ*. — 2) úljóst, *H.* — 3) *a* [i eno fyrra vísu orði, *H.* — 4) *a* [margir lutir þeir er saman eigo heiti, *H.* — 5) *Interpretationem latinam versuum memorialium, qui sequuntur, omittere visum est, quod sine incommodo lectoris fieri videbatur, quum hi versus non nisi vocabularium quoddam, secundum leges metricas digestum, contineant. Singulis locis interpretatio, quatenus necessaria esse videbatur, in notis apposita est. — Ceterum U hos versus penitus omittit, 748 et 757 partim diverso ordine partim cum novis additamentis communicant, quæ suo loco adferentur; 1eβ et Wchart. ordinem codicis Reg. quam maxime conservant, St et G in diversa capita Skaldæ, prout quocunque loco denominationibus allatis respondent, dispertiuntur. Codices ex Edda Lövasina deducti ordinem alphabeticum servant. In Wchart. titulus præmittitur:* Sæconga nofn, *in H vero:* Hér hefr upp nafna-þulur, *et ita incipit:* Navmn man ek segja | sækonúnga. — *757* konúnga heiti *primo loco enumerat.* — 6) Gamli, *add.* (*mendose ex* Glammi?) *Wchart.* — 7) Gamli, *H.* — 8) *sic 748, 757, 1eβ*; Beti, *Reg.*, *Wchart.* — 9) Atti, *1eβ*. — 10) Sviði, *H.*

aggeris (septi), *hlið* vocant bovem, *hlið* vero clivus est. Hæ significationes ita possunt in poësi ad sensum obscurandum adhiberi, ut (carmen) difficile intellectu fiat, si alius significatus vocabulo subjiciendus est, quam quo versus præcedentes respicere videantur. Idem dicendum est de multis aliis nominibus, quando plures res communi appellatione gaudent.

Geirr[1], Eynefir[2],
Gaupi ok Endill,
Skekkill, Ekkill[3],
Skefill ok Sölvi,
Hálfr[4] ok Hemlir,
Hárekr ok Gorr,
Hagbarðr, Haki,
Hrauðnir, Meiti[5].

Hjörólfr[6] ok Hrauðúngr[7]
Högni, Mýsíngr,
Hundíngr, Hvítíngr[8],
Heiti[9], Mævill[10],
Hjálmarr, Móirr[11],
Hömir, Mövi[12],

Hoc et tria sequentia nomina mendose om. Wchart., legens: Gylfi ok Endill, *etc.*

[1]) *sic 1eβ*; Göir, *Reg.*; Goir s. Gœir, *748*; Goir, *757*; Gæríngr, *H.* — [2]) *sic 748*; Eynefr, *Reg.*, *757*, *1eβ*. — [3]) Killir, *H.* — [4]) *sic 748*, *757*, *1eβ*; Hǫlfr (= Hólfr, *i. e.* Hálfr), *Reg.*; Hölfr, *Wchart.*; Helfr, *H.* — [5]) *sic 748*, *757*, *1eβ*, *H*; Metti, *Wchart.*; *in Reg. non cernitur. Nomina:* Gylli, Forni, Mettill, *add. H.* — [6]) Hrólfr, *1eβ*. — [7]) *a* [Heiðíngr, Hèðníngr, *H*; Hiörolfr oc Hrauðólfr oc Hravðúngr, *Wchart.* — [8]) *sic Wchart.*, *748*, *757*, *1eβ*; Huttingr *v.* Hvitíngr, *Reg.* — [9]) Hokill, *H.* — [10]) *sic 748*, *757*, *1eβ*; Mepill s. Mevill (v *elongato*), *Reg.*; Mæpilli, *H.* — [11]) Moerir, *Wchart.* — [12]) Mævir, *1eβ*; *a* [Heimir, Mæri,

Róði, Rakni[1],
Rer[2] ok Leifi.

Randver, Rökkvi[3],
Reifnir, Leifnir[4],
Næfill, Ræfill[5],
Nori, Lýngvi,
Byrvill[6], Kilmundr[7],
Beimi, Jórekr,
Jósmundr[8], Þvinnill,
Ýngvi, Teiti.

Virvill, Vinnill,
Vandill, Sölsi[9],
Gautrekr[10] ok Húnn[11],
Gjúki, Buðli,
[Homarr, Hnefi,
Hyrvi, Syrvi[12];
sèkkat ek fleiri
SÆKONÚNGA[13].

---

1) Raeki, *757.* — 2) Refr, *H.* — 3) *sic 748*, *Wchart.*, *H*; . . . kuir, *757*; Rauknir, *1eβ*; Raveni Ravknir, *Reg.* — 4) Ramnir, *H.* — 5) Nepill, Repill, *Wchart.*, *H.* — 6) Biruill, *1eβ.* — 7) Bilmundr, *1eβ.* — 8) Osmundr, *Wchart.*; Asmundr, *748*, *757.* — 9) *sic Reg.*, *Wchart.*, *1eβ*; Savlfi, *H*; Savlvi, *748.* — 10) *sic 1eβ*; Gavrekr, *Reg.*, *Wchart.*, *H*; Gavær, *748*; Gauer, *757.* — 11) Húni, *H.* — 12) *a* [Hæmarr, Hemfi | Hörfi, Sörui, *1eβ*; hinna at auki *add. H*, *qui præterea hic illic inserit:* Hilmörðr, Þrumill, Nirvill; *et Hβ*: Forni, Eitill, Sekill (*fortasse corruptum ex* Skekkill *vel rectius* Skekill) *addens in fine:* við þessi heiti má kenna sjó, skip ok sæferðir. — 13) *i. e. equidem plures non video regulos maritimos. Sequuntur in 748* konúnga heiti *et dein* dverga heiti, *in 757* dverga heiti, *quæ sectiones in ceteris codd. manuscriptis non occurrunt.*

Ek[1] mun JÖTNA
inna heiti[2]:
Ýmir, Gángr ok Mímir,
Iði ok þjazi,
Hrúngnir, Hrímnir,
Hrauðnir, Grímnir,
Hveðrúngr, Hafli,
Hripstoðr[3], Gýmir.

Harðverkr[4], Hrökkvir
ok Hástigi[5],
Hræsvelgr, Herkir[6]
ok Hrímgrímnir[7],
Hýmir ok Hrímþurs,
Hválr, þrígeitir[8],
þrymr, þrúðgelmir,
þistilbarði[9].

Geirröðr, Fyrnir,
Galarr, þrívaldi[10],
Fjölverkr, Geitir,
Fleggr[11], Blapþvari[12],
Fornjótr, Sprettíngr,
Fjalarr, Stígandi,

---

1) *In Wchart. hæc sectio inscribitur:* "Jötna heiti, *gigantum nomina.*" — 2) *i. e. ego gigantum recensebo nomina.* — 3) Hripstudr, *Wchart.*; Hripstuttr, *748*; Hripstorðr, *1eβ.* — 4) Harðverer, *Wchart.* (*ex* Harðvercr). — 5) Höstigi, *Wchart.*; Hástígr, *II.* — 6) Hriki, *1eβ.* — 7) Hríngmímir, *Wchart.* — 8) þrígettir, *Wchart.*; ok þrígeirr, *757.* — 9) þistill, Barði, *1eβ.* — 10) *sic supra pag. 258*; þrífaldi, *748, 1eβ*; þvívaldi, *Reg.*; þyivaldi, *Wchart.* — 11) Flegr, *Wchart.*, *748*; Flêgr, *757*; Fleekr, *1eβ.* — 12) þvari, *II*; Hlapþvari, *757.*

Sómr[1] ok Svasuðr,
Svarángr, Skrati[2].

Surtr ok Stórverkr,
Sækarlsmúli,
Skorir[3], Skrýmir,
Skerkir[4], Salfángr[5],
Öskruðr ok Svartr,
Anduðr[6], Stumi,
Alsvartr, Ornir,
Ámr[7] ok Skalli.

Köttr[8], Ösgrúi[9],
ok Alfarinn[10],
Vindsvalr, Viparr[11]
ok Vafþrúðnir,
Eldr ok Örgelmir,
Ægir, Rángbeinn[12],
Vindr, Víðblindi
Víngnir, Leifi.

Beinviðr, Biörgólfr
ok Brandíngi[13],

---

1) Sámr, *forte id.*, *1eβ*, *II*; Sómir, *Wchart.* — 2) skratti, *W chart.*, *748*, *757*, *II*; Skati, *1e*β. — 3) Skorri, *1eβ*; Skærir, *748*; Skêrir ok Stêrir, *757*. — 4) Skervir, *II*; Skerfir, *Wchart.* — 5) Sualfanngr, *757*; Sölfi, Ángr, *II*. — 6) Avnduðor, *Wchart.* — Önduðr, *748*, *757*, *II*; Öndottr, *1eβ*. — 7) Armr, *1eβ*. — 8) Kautr, *Wchart.*; Krauttr, *757*. — 9) *sic 748*; Osgrue, *757*; Avsgrvi, *Reg.*, *Wchart.*; Ausgrvi, *1eβ*. — 10) Alfvarinn, *748*, *757*. — 11) *sic Reg.*, *748*, *757*, *1eβ*; Viðarr, *Wchart.*; Viþarr, *II*. — 12) *in Reg. et 748* Rangbæinn *scriptum*. — 13) Brandíngr, *II*.

Dumbr[1], Bergelmir,
Dofri ok Miðjúngr,
Nati, Sekmímir[2];
nú er upp talit[3]
ámáttligra
jötna heiti[4].

[Skal ek TRÖLLKVENNA
telja heiti[5]:
Gríðr ok Gnissa[6],
Grýla, Brýja[7],
[Glumra, Geitla[8],
Gríma ok Bakrauf,
Guma[9], Gestilja,
Grottintanna.

Gjálp[10], Hyrrokkin,
Hengikepta,
[Gneip ok Gnepja[11],

---

1) *sic 748, 757, 1eβ, Wchart., H;* dumr, *Reg.* — 2) Söckmímir, *Wchart.*; Sökmímir, *748*; Sóknmímir, *757*; Sægrimnir, *1eβ.* — 3) eru upptalin, *Wchart.* — 4) *i. e. jam sunt enumerata præpotentium (immanium) gigantum nomina. Hæc gigantum nomina hic illic inserit, H:* Harðverkr, Bjálfi, Njáli, Skrýmnir, Beitr, Ruði, Nori; *Sequuntur porro plura gigantum nomina, hic infra recensenda (cfr. pag. 554) quæ hic inserunt 748, 757.* — 5) *i. e. Ego feminarum gigantum enumerabo nomina; a* [Nú skal tröllkonu | navmn um telja, *H;* — *Wchart. sectionem inscripsit:* „Tröllqvenna heiti: *monstrosarum fæminarum nomina.*" — 6) Grisla, *1eβ.* — 7) Brýla, *757, H;* Brynja, *1eβ.* — 8) *a* [Gumla ok Geipla, *H.* — 9) Gima, *H;* Ginna, *Wchart.* — 10) *sic 748, 757, 1eβ;* Giǫlp, *i. e.* Gjólp (= Gjálp), *Reg.*; Gjálf, *H;* Giolp, *Wchart.* — 11) Gnefja, *Wchart.*; *a* [Hrúngna Gneip oc Gnepla, *H.*

Geysa[1], Hala,
Hörn[2] ok Hrúga[3],
Harðgreip, Forrat[4],
Hrygða[5], Hveðra[6]
ok Hölgabrúðr.

Hrímgerðr, Hæra,
Herkja, Fála,
Imd, Járnsaxa,
Íma, Fjölvör,
Mörn[7], Íviðja[8],
Ámgerðr[9], Simul,
Sívör, Skríkja,
Sveipinfalda.

Öflugbarða
ok Járnglumra[10],
Imgerðr[11], Áma[12]
ok Járnviðja,
Margerðr, Atla,
Eisurfála[13],
Leikn, Munnharpa
ok Myrkriða[14].

---

[1]) Gessa, *1eβ.* — [1]) Horn, *Reg.*, *748*, *757*, *Wchart.*; Haurn, *1eβ.* — [3]) *sic 748*, *757*, *Wchart.*, *Hβ*; hryga *s.* hrvga, *Reg.*, *1eβ.* — [4]) Forað, *Wchart.*, *748*, *757*; Forat, *1eβ.* — [5]) Hryðga, *Wchart.*, *H*; Hryða, *748*; Hryðja, *757.* — [6]) Hveðir, *Wchart.*, *mendose.* — [7]) *sic 748*, *Hβ*; Morunn, *1eβ*; Njörn, *Reg.*, *Wchart.*, *757.* — [8]) Íviða, *757.* — [9]) Arngerðr, *Hβ.* — [10]) Járnglimra, *1eβ.* — [11]) *sic Wchart.*, *748*; Imgerðr *s.* Jarngerðr, *757*; Vngerþr, *Reg.*; Vnngerðr, *1eβ.* — [12]) Amma, *1eβ.* — [13]) Eipurfála, *757*; Eisur, Fála, *1eβ.* — [14]) *sic 748*, *757*; Munnriþa, *Reg.*, *Wchart.*; Munnrifa, *1eβ.*

Leirvör[1], Ljóta
ok Loðinfíngra,
Kráka, Varðrún[2]
ok Kjallandi,
Vígglöð[3], Þurbörð[4];
[viljum nefna[5]
Rýgi síðarst
ok Rifingöflu[6].

---

[7]ÞÓRR heitir Atli
ok Ása-bragr,
sá er Ennilángr
[ok Eindriði[8]:
Björn, Hlórriði
ok Harðveorr,
Víngþórr, Sönnúngr,
Veoðr ok Rymr[9],
Ása hetja[10].

---

[11]BURIR eru ÓÐINS[12]:
Baldr ok Meili[13],

---

[1]) Leiðvör, *Wchart.*, *II*β. — [2]) Varðrúm, *1e*β. — [3]) Viglavð, *Wchart.*; Viglöð, *748*. — [4]) þaurbaurð, *1e*β. — [5]) *a* [veit ek enn fleiri, *II*. — [6]) Rifingeflu, *Wchart.*, *748*, *757*; Rifingefla, *II*β; Rifin-glugga, *II*, *qui porro has plures oreades adnumerat:* Hvalga, Und *(forte pro* Iind), Níð; *et II*β*:* Gletta, Gimja, Hyrja, Grepja, Gnefja, Brysla, Hryðja, Lind, Njórunn. — *748 et 757 soli hoc loco inserunt* Óðins heiti. — [7]) *Wchart. titulum inscribit:* "Thors heiti; Thori synonyma". — [8]) Einriði, *Wchart.*, *II*; *a* [er Eindriði heitir, *1e*β. — [9]) Rymir, *Wchart.*; Negðr, *II*. [10]) *sic Reg.*, *Wchart.*; *II solus adhæc addit:* enn er hann kendr | *R*ýmnir ok Rýmir | í ritum fornum. — [11]) *Wchart. titulum addit:* "Son Odins, filii Odini". — [12]) *i. e. Odinis filii sunt.* — [13]) Meli, *1e*β.

Viðarr ok Nepr[1],
Vali[2], Ali[3],
þórr ok Hildólfr[4],
Hermóðr, Sigi[5],
Skjöldr, Ýngvi-Freyr[6]
ok[7] Ítreks-jóð,
Heimdallr[8], Sæmíngr[9],
[Höðr ok Bragi[10].

---

[11]Enn eru eptir
Jötna heiti[12]:
Eimgeitir[13], Ver,
Imr[14], Hríngvölnir,
Viddi, Víðgrípr[15],
Vandill, Gyllir,
Grímnir[16], Glaumarr[17],
Glámr, Sámendill[18].

Vörnir[19], Harðgreipr
ok Vagnhöfði,

---

1) Nafar, *H.*; Nefr, *1eβ*; Nefirr, *757*. — 2) *sic 748, 757, 1eβ, H*; Voli, *Reg.*, *Wchart.* — 3) *sic 748, 757, 1eβ, H*; Ǫli (= Óli, Áli), *Reg.*; Oli, *Wchart.* — 4) Hildálfr, *H.* — 5) Siggi, *748*. — 6) ok Öldnir, *748*; ok Ölnir, *757*. — 7) Oldner, *add. Hβ.* — 8) Heimballdr, *1eβ.* — 9) *add. H*: hvarir'ro fleiri. — 10) *a [add. ex 748, 757, Hβ.* — 11) "Alia Gigantum synonyma" *titulus in Wchart.* — 12) *i. e. adhuc restant gigantum nomina.* — 13) Eingeitir (*s.* Emgeitir), *Wchart.* — 14) *sic Reg., 748, 1eβ*; Ýmir, *Wchart.*; Vnnr, *757*. — 15) *sic 748, 757*; Vingrípr, *forte id., Reg.*; Vindgrípr, *1eβ*; Vingrypr, *Wchart.* — 16) Grínir, *1eβ.* — 17) Glaumvarr, *748, 757, Wchart., H.* — 18) Snæðill, *757*. — 19) Vænir, *1eβ*.

Kyrmir[1], Suttúngr
ok Kallgrani[2],
Jötunn, Óglaðnir
ok Örgrímnir,
Grimlíngr[3], *Gripnir*[4],
Gusir, Ófóti[5],
Íllói, Gánglati
ok Helregin,
Hrossþjófr, Durnir,
Hundálfr[6], Baugi,
Hröðúngr, Fenrir,
Hróarr [ok Miði[7].

Enn[8] skal telja
Ása heiti[9]:
þar er Yggr ok þórr
ok Ýngvi-Freyr,
Viðarr ok Baldr,
Vali ok Heimdallr;
þá er Týr ok Njörðr,
tel ek næst Braga;

---

[1]) Skyrmir, *Wchart.*, *H.* — [2]) Kalldgrani, *id.*, *748*, *757*, *1eβ*; Kolgrani, *H.* — [3]) Gyllíngr, *748*, *757*; Grillir, *Wchart.*, *H.* — [4]) *add. ex 748, 757; si cum Reg. et Wchart. omittitur, ratio metrica, ut in editione Raskii, conturbatur; 1eβ metrum restituit, mutato ordine, sed hoc pro emendatione librarii habendum esse putamus.* — [5]) Oflâti, *1eβ.* — [6]) *sic 748;* Hundólfr, *757*; Hvndallr, *Reg.*, *Wchart.*, *1eβ.* — [7]) Niði, *748*; *a* [Umriði., *H*, *qui porro hos enumerat:* Laðnir, Gveri, Granlángr. þá er nú lokit | þussa heitum, *add. 1eβ.* — [8]) "Asarum synonyma", *inscribit Wchart.* — *Hanc sectionem om. H.* — [9]) *i. e. Adhæc recensebuntur Asarum nomina: in his est* Yggr *etc.*

Höðr, Forseti,
hèr er efstr[1] Loki.

Nú[2] skal Ásynjur
allar nefna[3]:
Frigg ok Freyja,
Fulla ok Snotra,
Gerðr ok Gefjon,
Gná, Lofn, Skaði,
Jörð ok Iðunn,
Ilmr[4], [Bil, Njórun[5].

Hlín ok Nanna,
Hnoss, Rindr[6] ok Sjöfn,
Sól ok Saga,
[Sigyn[7] ok Vör;
þá er Vár[8], ok Syn
verðr at nefna[9],
en þrúðr ok Rán
þeim næst talit[10].

Grèt ok at Óði
gulli Freyja;

---

[1]) *i. e. ultimus;* næst, *proxime, 748, 757.* — [2]) "Asinnarum synonyma", *titulus in Wchart.* — [3]) *i. e. Nunc deæ Asides omnes sunt recensendæ.* — [4]) Ylmr, *IIβ.* — [5]) *a* [Bilnjórun, *1eβ;* Bilniörun, *748;* Bil, Njörun, *757.* — [6]) Rinnd, *757.* — [7]) Sigunn, *757.* — [8]) *sic Reg., 1eβ.* — [9]) *i. e. quas nominare oportet; a* [Sigyn líka; | segi ek enn fleiri, | Vör ok Syn | verð ek at nemna, *II, at IIβ:* þá er Vör ok Syn þrúðr ok Rán. — [10]) *i. e. iis proxime annumerantur.*

heiti eru hennar[1]
[Hörn ok þrúngva[2],
Sýr, Skjálf ok Gefn[3]
ok hit sama Mardöll;
dætr eru hennar[4]
Hnoss ok Gersimi.

Enn eru aðrar
ÓDINS MEYJAR[5]:
Hildr ok Göndul,
Hlökk, Mist, Skögul,
þá er Hrund[6] ok Eir[7],
Hrist, Skuld talit;
Nornir heita
þær er nauð skapa[8];
Nipt[9] ok Dísi[10]
nú [mun ek telja[11].

---

[1]) *i. e. Freyaque Odum lugens aureas lacrimas fundebat; cujus* (ɔ: *Freyæ*) *nomina sunt.* — [2]) *sic dedimus, cfr.* Þórsdrápa *str. 16, supra p. 300*; þrungra, *Wchart.*; þungʷ (þungra s. þungva), *748*; þungra, *757, 1eβ. Reg. hanc et sequentes tres lineas omittit.* — [3]) Gjöf, *1eβ.* — [4]) *i. e. filiæ ejus sunt.* [5]) *i. e. adhæc aliæ sunt Odinis virgines (ministræ).* — [6]) Hrind, *748.* — [7]) *sic 1eβ*; Mist, *quod nomen mox antea allatum est, Reg., Wchart.; om. 748; in 757 non cernitur*; Nist, *IIβ, addens porro:* þessar heita Valkyrjur. — [8]) *i. e. Nornæ (Parcæ) dicuntur, quæ (fatalem) necessitatem decernunt.* — [9]) Nipr, *mend., 748. Hos duos versus ad sequentem sectionem (denominationes fæminarum) retulit Raskius, sed contra auctoritatem codicum.* — [10]) Dis, *IIβ.* — [11]) *i. e. nunc recensebo.* — *a* [eru taldar, *1eβ*; er talit, *IIβ, i. e. recensitæ sunt.*

Rígsþula v. 25.

[1]Snót, brúðr, svanni,
svarri, sprakki,
fljóð, sprund, kona[2],
feima, ekkja,
rýgr, víf ok drós,
ristill, sæta[3],
man, svarkr ok hæll,
mær ok kerlíng[4].

---

[5]Mál er at segja
MANNA heiti[6]:
greppar ok gumnar,
gumar[7] ok drengir,
gotnar, rekkar,
garpar[8], seggir,
sveit, snillíngar
ok sælkerar.

Bragnar, þegnar,
beimar, höldar,
firar ok flotnar,
fyrðar [ok drótt,
föruneyti[9],
flokkr, harðmenni,

---

1) Enn hafa konur | önnur heiti, *præmittit II.* — *Fragmenta membr. 748 et 757 rubrum addunt:* Kvenna heiti okend *et* Kvenna heiti. — 2) *om. 748.* — 3) hnæita, *748; in 757* eit *tantum cernitur.* — 4) hneita *(prosaice) add. II.* — 5) "Virorum synonyma" *titulus Wchart.* — 6) *i. e. tempus est dicere virorum vocabula.* — 7) gunnar, *Wchart.* — 8) greppar, *748, II.* — 9) *sic dedimus; a [*föruneyti, drótt, *Wchart.;* höldar, föruneyti, drótt, *Reg., 748, 757, 1eβ.*

kníar ok kappar,
kenpur, nautar.

Öld[1] [ok ærir[2]
ok afarmenni,
liðar ok lofðar,
lýðr ok sagnir,
ljóðr, oflátar[3],
ljónar[4] ok ferðir,
[mildíngr, mæríngr,
mannbaldr, spekíngr[5].

þá er glæsimaðr
ok gullskati,
[þá eru snyrtimenn[6]
ok *sælingar*[7],
auðkýfingar[8]
ok oflátar,
herr ok helmíngr
ok höfðíngjar,
fólk ok fylki,
fundr, almenníng[9].

Nú er þraung ok þyss,
þorp, auðskatar,

---

[1]) ætt, *II.* — [2]) *a* [aldir, *II*; *a* [*om. Wchart.* — [3]) *sic 748, 757, 1eß*; aflátar, *Reg.*, *II.* — [4]) *hoc et sequentia, usque ad* herr ok helmíngr *exclusive, om. Wchart.* — [5]) *a* [mildíngar enn | ok mæríngar, *II.* — [6]) snyrtimaðr, *757.* — [7]) *add. ex 748*; *om. Reg.*; sælkerar, *757, sed hoc vocabulum jam allatum est*; *a* [*om. 1eß.* — [8]) auðkyfíngr, *1eß.* — [9]) *sic Reg., W chart.*; almenníngr, *id., 748, 757, 1eß*; seta, sóknarar | ok snyrtimenn, *add. 1eß.*

drótt ok syrvar,
dúnn, prýðimenn,
sögn ok samnaðr,
seta, stertimenn[1],
[fjorr[2] ok brjónar[3].

Enn eru eptir
aldar heiti[4]:
hirð ok gestir
ok húskarlar[5],
inndrótt ok hjón,
ef ek allt segi[6],
rúni ok þópti
ok ráðgjafi.

Innhýsíngar[7],
aldaþóptar[8],
sessi ok máli,
serlar[9] ok fylgðir;
þá er fèlagar
ok frændr saman,
vinr[10], einkili,
verðúng, halir.

---

[1]) setimenn, *Wchart.* — [2]) *sic Reg.*, *1eß*; fìor, *Wchart.*; friar, *H.* — [3]) *a [om. 748, 757, et in versu quidem hærent*; fleiri er at taldir, *plures non sunt recensiti*, *add. H*, *haud dubie ad versum supplendum.* — [4]) *i. e. adhuc restant virorum vocabula.* — [5]) *in Reg. scriptum* hvrskarlar. — [6]) *i. e. si omnia recenseo.* — [7]) innhýsíngur, *Wchart.* — [8]) aldaþópti, *Wchart.* — [9]) seilar, *Hβ.* — [10]) vinir, *748, 757.*

Ái ok áttúngr,
afi[1], sonr,
faðir, bróðir, barmi[2],
blóði ok lifri,
jóð, burr, nefi
ok arfuni;
þá eru hlýrar
ok höfutbaðmar[3].

[Niðr, hlætamaðr[4],
niðjúngr ok barn,
konr[5] ok kynkvísl,
kundr, ættbogi[6],
mögr, málunautr[7],
mágr ok spjalli,
ættbaðmr[8], ættslóð[9],
ofsköpt ok sveinn.

Sessunautar
ok sifjúngar,
afspríngr[10] er þá
ok ættstuðill;
þá er ráðunautr
[*ok ráðgjafi*[11],

---

1) *in Reg. et 748* avi *scriptum;* arfi, *1eβ.* — 2) *om. H.* — 3) höfutbarmar, *Wchart.* — 4) hleytamaðr, *748, 757; a* [viðr, nauðleytamaðr, *1eβ;* niðrhlutamaðr, *Wchart., H.* — 5) sonr, *H.* — 6) attbogi, *1eβ.* — 7) málnautr, *H;* mötunautr, *Wchart.* — 8) ættbarmr, *748, 757.* — 9) *sic cett., in Reg. scriptum* æslóð, *forte secundum minus distinctam pronuntiationem.* — 10) afspríng, *748.* — 11) *a* [*add. ex 748, 757; om. Reg. et cett.*

[þjónar, þrælar[1],
þírr[2], önnúngar[3],
[verkmenn, kefsar[4]
ok vílmegir[5].

ORROSTU *heiti*[6].

þau[7] eru[8] heiti[9]:
hjaldr[10] ok rimma[11],
göll[12], geirahöð[13]
ok geirþriful[14],
róg ok róma[15],
ranngríð[16] ok storð,
svipul ok snerra[17],
sig[18], fólkjara[19].

---

[1]) *a* [*om. 1eβ.* — [2]) *sic Reg., 748, 757, 1eβ*; þir, *id., Wchart.*; þý, *H.* — [3]) önnúngr, *1eβ.* — [4]) *sic Reg., Wchart., 1eβ, et ut videtur 757;* kefsir, *sing., 748.* — [5]) *hunc versum add. 748; a* [verkmenn kefsar *tantum, Reg., Wchart.; ...* eru verkmenn | þar næst kefsar | ok vilmegir, *757*; þjónar, verkmenn, | þrælar, kefsar, *1eβ*; þarfir verkmenn, | kefsi er enn | kunnat ek fleiri, *H.* — [6]) *ex 748 et 757 desumtum; Wchart. inscribit:* belli synonyma; *Reg. et 1eβ titulum non præmittunt.* — [7]) *sic Reg., Wchart., 748;* enn, *757;* þessi *1eβ.* — [8]) orrostu, *add. Wchart.* — [9]) *i. e. hæc sunt vocabula (pugnæ).* — [10]) Hildr, *1eβ, H.* — [11]) róma, *1eβ;* höð ok þrimul, *add. H., forte depravatum ex* geirahöð *et* geirþrimul *s.* geirþriful. — [12]) gjöll, *748.* — [13]) geirahríð, *757.* — [14]) gæirþrivvl, *id., 748;* gerrþriful, *1eβ;* geirþrimill, *Wchart;* þrymul, *H.* — [15]) rimma, *1eβ.* — [16]) *sic Reg. h. l.;* randgríðr, *id., 1eβ;* randgnið, *748, 757;* rangrið, *Wchart.;* Rángríð, *H, cfr. Gylfaginning cap. 36.* — [17]) snerta, *Wchart., H.* — [18]) sik, *1eβ.* — [19]) *sic Reg., Wchart., 748;* fólk jara, *divisim, 1eβ;* fjölkara, *prave, 757;* fjorkara, *Hβ.*

Sóta[1], morð ok víg,
[sókn ok ið[2],
dólg, ógn, tara[3],
drima[4] ok ímun:
þá er orrosta
ok örlygi[5],
hríð ok etja[6],
herþögn, þrima[7].

---

[8]Ek mun segja
SVERÐA heiti[9]:
hjörr ok hrotti,
höguðr[10], dragvandill[11],
gróa[12], gramr, gellir[13],
gjallr[14] ok neðanskarðr[15],
sigðr ok snyrtir,
sómi, skjómi[16].

---

1) *sic Reg., 1eβ*; soti, *Wchart.*; sókn, *748, 757, Hβ.* — 2) *om. Wchart.; 1eβ una voce* iðdólg. — 3) ógntara, *uno vocabulo scriptum, 1eβ; a* [sotti dólg, ógn, | dynr, gnýr, tara, *748*; dólg, ógn ok | dynr, gnýr, tara, *757.* — 4) drífa, *Wchart., 757, H, Hβ.* — 5) örlog, *H*; örlyga, *Hβ.* — 6) ætna, *748.* — 7) *H porro addit, varia transpositione:* Sága, Geir-syrpa, Hjaðníngaveðr, herská, *et Hβ:* dynr, gnýr, drynja, bavð, boð; Boðnar heitir ok orusta, ok er þat heiti af blóðbaði. — 8) „Gladiorum synonyma" *titulus in Wchart.* — 9) *i. e. Recensebo gladiorum vocabula.* — 10) högguðr, *757*; höggriðr, *H*; nögguðr, *Hβ.* — 11) dragvendill, *H.* — 12) *sic 1eβ, Wchart. a prima manu* (gloða *a secunda manu supra lineam*), *Hβ*; g^{o}a (*quod legi potest et* groa *et* gora), *Reg., 748, 757*; gora, *Rask.* — 13) gillir, *748*; gillirr, *757*; *om. 1eβ.* — 14) gjallarr, *748*; gialarr, *757*; gjallrun, *1eβ.* — 15) neðanskarði, *757, H.* — 16) *om. Wchart.*

Skolkr[1], skerkir, stúfr[2],
skrýmir, laufi,
öltírr[3], lángbarðr[4]
ok ormþvari;
leggbiti[5] [ok kýrr[6]
ok Leifnis grand[7],
herberi, hneitir[8]
ok hafrakan[9].

Lotti[10], hrönduðr[11],
lögðir[12], mækir,
mönduðr[13], mundriði
ok mistilteinn,
[málmr, þrór[14] ok marr
ok miðfáinn[15],
fetbreiðr, grindlagi[16]
ok fjörsoðnir[17].

---

[1]) skálkr, *id.*, *748*, *757*, *Hβ*. — [2]) skofr, *1eβ*. — [3]) avltiʀ, *Reg.*, *1eβ*; aultir, *Wchart.*; öltir, *748*; ockir, *757*. — [4]) lannbarðr, *748*. — [5]) *sic Reg.*, *Wchart.*, *1eβ*; leggbitr, *748*, *757*, *H*. — [6]) *sic Reg.*; *a* [kýr, gálmr, *748*; hyrr, galmr, *757*. — [7]) Leifniss gandr, *757*. — [8]) *sic 748*, *757*, *H*, *Hβ*; hnettir, *Wchart.*; hettir *s.* heitir, *Reg.*; heitir herberi, *1eβ*, *ubi* τὸ heitir *pro verbo (appellatur) sumi potest.* — [9]) hafreka, *757*; hafraska, *748*; *Alii* hafraða, *Hβ*; hræfracki, *1eβ*. — [10]) *sic Reg.*, *748*, *Wchart.*; loti, *Hβ*; ljóti, *757*, *1eβ*. — [11]) hrunduðr, *1eβ*. — [12]) lögbær, *prave*, *748*. — [13]) munduðr, *1eβ*; mauðuðr, *Wchart.*; möðuðr, *id.*, *748 et ut videtur 757*. — [14]) *a* [málmþórr, *757*. — [15]) miðfari, *Wchart.*, *H*. — [16]) grindlogi, *Wchart.*, *748*, *757*; garínn lagi, *mend.*, *1eβ*. — [17]) fjörsóknir, *H*; fjörsvafnir, *1eβ*.

Vægir[1], veigarr[2],
vallángr[3] ok brandr,
verúlfr[4], valnir,
vinnbjartr[5] [ok kvöl[6],
askr[7], ángrvaðill[8],
eggjumskarpi[9],
svipuðr[10] ok svipaljótr,
salgarðr, hnefi[11].

Hvati[12], höfuðhvessíngr[13],
hausa-mölnir[14],
hræva-gautr, herbrái
ok holdmímir;
bensogr[15], brigðir,
brímir[16], huglognir[17],
skygðir, skreivir[18],
skarðr[19], grindlogi[20].

---

[1]) vægi, *748*; vegir, *Wchart.*; vegr, *757*. — Leiptr, *add.* *748*, *757*. — [2]) *sic Reg.*, *1eβ*, *Wchart.*; vegarr, *757*, *Hβ*; Vægarr, *748*. — [3]) valángr, *748*; vallandi, *1eβ*. — [4]) verr vifr, *748*; ver vigr, *757*. — [5]) *sic Reg.*, *748*, *Wchart.*; vinbjartr, *id.*, *757*; vindbjartr, *quæ vera forma est*, *1eβ*; vinbitr, *mend.*, *H*. — [6]) kol, *748*; *in 757 ultima tantum litera cernitur*. — [7]) *a* [kvalaskr, *H*. — [8]) angrvandill, *757*. — [9]) *sic 748*, *757*, *Wchart.*; — skarþi, *ut videtur*, *Reg.*; — skarði, *1eβ*. — [10]) svifuðr, *Wchart.*; svpvðr, *748*. — [11]) salgandr, nefi, *1eβ*. — [12]) *1eβ totam hanc stropham aliter disponit:* Herbrái ok hoddmímir, | bensigr, brigðir, | brumr, huati, | haufuts spesingr, | hausa miöluir, | hræva gautr, huglognir *etc.* — [13]) *in Reg. vox fere detrita*; höfuð, hvessíngr, *H*. — [14]) *sic Reg.*; hausa mölvir, *Wchart.*, *748*, *757*; hausmölvir, *Hβ*. — [15]) *sic Reg.*, *757*; bensögr, *Wchart*; bænsægr, *748*; bensægr, *H*; bensigr, *1eβ*. — [16]) brimarr, *748*, *757*; brumr, *1eβ*. — [17]) *sic Reg.*, *1eβ*; húðlognir, *Wchart.*, *Hβ*, *748*, *757*. — [18]) skreyvir, *Wchart.*; skryvir, *748*; skryð, *757*; skræuir, *1eβ*. — [19]) skarði, *H*, *Hβ*. — [20]) *alii:* gunnlogi.

Mímúngr[1] ok fellir
ok málvitnir[2],
taurar[3], hrævarðr[4],
trani, vindþvari,
liðnir, kvernbiti[5],
ljómi, herðir,
vitnir[6], yfrir,
vægja læstir[7].

Skelkvíngr[8], fylvíngr[9],
flæmíngr, skerðíngr[10],
skotníngr, skilvíngr[11],
sköfnúngr, rifjúngr[12],
brotní*n*gr, hvítíngr,
bæsíngr, tyrvíngr,
hökíngr ok hríngr
hittast mun[13] nettíngr[14].

Logi ok munn-gjallr[15],
lánghvass[16] ok eldr,
[örn ok eygir[17]
ok naglfari,

---

1) Mimmúngr, *Wchart.*, *748*; minjúngr, *1eβ*. — 2) málmvitnir, *757*. — 3) knarar, *H*. — 4) hrævaðr, *748*, *757*. — 5) *sic Reg.*, *Wchart.*; kvernbitir, *1eβ*; kvernbitr, *748*, *757*, *H*. — 6) *om. 1eβ*. — 7) *sic Reg.*; ..egia læ...ir, *757*; vegia lestir, *Wchart.*; veggjalestir, *1eβ*, *H*; væggia læstir, *748*. — 8) skelkíngr, *748*, *757*; skeluíngr, *1eβ*. — 9) filbuingr, *1eβ*; fillíngr, *757*, *748*. — 10) serðíngr, *H*. — 11) skilmíngr, *H*; *om. 1eβ*. — 12) rifúngr, *757*. — 13) *i. e. reperietur*. — 14) nectíngr, *Wchart.*, *H*; nætíngr, *1eβ*. — 15) mundgiallr, *id.*, *Wchart.*, *748*, *757*. — 16) lánghúss, *Wchart.*; lángr hvass, *748*; leggr huass, *1eβ*. — 17) ægir, *748*; *a* [arneygir, *H*.

brigðir, mörnir,
blör[1] ok skerðir,
hyrr ok helsíngr,
hríðir[2], atti.

Fellir, fölvir[3],
fafnir, raufnir,
imnir[4], eimnir,
afspríngr, þinorr,
sigðir[5], snyrtir,
svelgr, skarr ok narr,
góinn, gestmóinn[6]
ok garr[7], þrimarr[8], níðhöggr[9].

---

[10]ODDR, blóðvarta
ok benknúar[11],
blóðrefill[12], blóðvarp
ok blóðiða[13],
blóðvaka[14], ljúgfengr[15]
ok blóðhnefi,

---

1) blær, *748*; blærr, *757*; blorr, *1eβ*. — 2) hirðir, *1eβ*. — 3) faulnir, *Wchart*. — 4) immir, *Wchart.*; ymir ok eimir, *1eβ*. — 5) siglir, *748*. — 6) gestmörenn, *757*. — 7) grír, *1eβ*; granir, *748*. — 8) brimarr, *748*. — 9) geta man ek fleiri | Níðhöggr enn | nú hef ek talið, *H, qui cæterum varia transpositione addit sequentia gladii nomina:* fótbitr, birtíngr, benjari, mumúngr, heiði, miðr, þvari, bertíngr, lýsíngr; *Hβ add.* Dáinsleif. — 10) þetta heitir á sverði, ɔ: *sic denominantur (variæ) gladii partes, titulus in H*; heiti á sverði, *748*, *757*; *Wchart. inscribit:* „mucronis". — 11) benknýar, *H*. — 12) *om. Wchart*. — 13) *om. Wchart.*; blóðiðja, *1eβ*. — 14) blóðvarta, *748*; *om. 757*. — 15) liúfeingr, *Wchart.*; linfengr, *H*.

iðhvarf[1] ok brandr,
eggteinar, fólk.

Emjar, þremjar[2]
ok ölroðar[3] nautr[4],
merki, vættrim[5]
ok missifengr,
[önn[6] ok skafníngr[7],
undirdregníngr[8],
[vargr ok[9] kaldhamarsnautr[10],
[valböst[11] ok herðr[12].

Sverð ok gelmíngr
ok samnagli,
hugró[13], sigrhnoð[14],
hjalt ok tángi,
mundriðr[15], haugfáðr[16]
ok meðalkafli[17].

---

1) iðvarp, *748*, *757*, *1eβ*. — 2) Æmjarr, þræmjarr, *748*; eimarr, þremjarr, *757*; emjar, fremjar, *1eβ*. — 3) ölıæða, *748*. — 4) nautar, *1eβ*. — 5) merkivettin, *Wchart.*, *H.* — 6) ann, *757*. — 7) *a* [undri, safníngr, *H.* — 8) *sic Wchart.*, *1eβ*; undirdregnigr, *Reg.*, *propter* g *nasale*; undirdreglngr, *757*; undir drengingr, *748*. — 9) *a* [ok girugr, vargr, *H.* — 10) kallhamarsnautr, *id.*, *757*; kalldhamarr nautr, *1eβ*; kallhamrar, *748*. — 11) valbust, *Hβ*; valbörst, *748*; valbast, *757*. — 12) *a* [*supra lineam manu ipsius librarii*, *748*; *in ipsa linea scriptum fuit* ok vættrimar. — 13) hógró, *H.* — 14) sigrhnoðir, *757*. — 15) mundriði, *748*, *757*, *1eβ*. — 16) hauggfáðr (höggfáðr), *forte id.*, *1eβ*; höggstaðr, *748*, *757*. — 17) *add. H*: Enn er eptir | efsti hlutr: | sigrhnoð heitir | svâ er allt talit.

Öx ok jarðsparða[1],
hyrna[2], skjafa[3] ok skeggja,
skráma ok genja[4],
regin-spönn[5], gnepja[6],
gýgr[7] ok fála,
snaga ok búlda,
barða ok vígglöð[8],
þveita[9] ok þenja[10],
þá er arghyrna[11],
hon er efst[12] talit[13]
öxar[14] heita[15].

---

[16]Darr[17], SPJÓT ok nöt[18],
[döf, lenz[19] ok vigr,
[snata, fleinn[20] ok svaf,
sviða, hræmæki[21],

---

[1]) jarðhyrna, *748*, *757*; Öx heitir | ok járnsparða, *II*; *Wchart. titulum* "securis" *præmittit*. — [2]) *om. 748, 757*. — [3]) skiarua, *1eβ*. — [4]) gnepja, *1eβ*. — [5]) reginspörn, *748, 757*; reginspuan, *1eβ*; regin, spönn, *II*. — [6]) gaefja, *748*, *757*. — [7]) *om. II*. — [8]) viggglöð, *748*. — [9]) þvita, *1eβ*. — [10]) þemja, *II*. — [11]) arhyrna, *Wchart.*, *II*. — [12]) *in Reg.* öst; efz, *1eβ*. — [13]) *sic 748*, *Wchart.*; tal', *Reg.*; talin, *757*, *1eβ*. — [14]) öxa, *1eβ*. — [15]) *i. e. hæc postrema numeratur in securium nomenclatura*; *Hβ addit:* sparri, fylvingr, glæir, gjallar, nnuðfæðir, hrævaðr, kyr, gálmr (*alii:* kyrgálmr), leiptr, móðuðr, rimmuglóð, salgarðr, veigir, *sed ex his non pauca rectius ad ensium vocabula supra relata sunt.* — [16]) Skotvapn eru, *add. II.* "Pugionis" *titulus in Wchart.* — [17]) dörr, *Hβ*. — [18]) navt, *Reg.*; naut, *1eβ*, *Wchart.*; myt, *748*, *757*. — [19]) *a* [*sic 748*, *757*; davflen, *Reg.*; daufleinn, *1eβ*; doplen, *Wchart.* — [20]) *a* [*sic 748, 757*, *Wchart.*; snata ok fleinn, *1eβ*; fleinn, *II*; snamfleinn, *sed ambigue, ita ut et legi possit* snata fleinn, *Reg.* — [21]) hræmækir, *1eβ*.

geirr[1], [spjörr, nata[2],
gefja, kesja,
gaflak[3], frakka,
gúngnir, peita[4].

---

[5]Ör er ok akka,
oddr, hvítmylíngr,
fenja ok drífa,
flug[6], dynfara,
bösl[7], böl[8], bílda,
broddr ok hremsa,
gögnflaug[9] ok þrös[10],
[gögn ok[11] skaptsnör.

Flugglöð, flugsvinn,
fífa ok skeyti,
[geta skal Fenna[12]
ok Gusis smíðis[13],
Jólfs[14] smíði [er,
en[15] öfst þura[16].

---

[1]) gerr, *Wchart.* — [2]) naka, *757*; snata, *H*; *a* [spjotnata, *Wchart.* — [3]) gafflok, *H*β. — [4]) þeita, *Hβ*; þeina, *H.* — [5]) "Telum" *titulus in Wchart.* — [6]) flaug, *748*, *757*, *H*β. — [7]) *om. 757.* — [8]) bavlskúr *vel:* bavl skúr, *H*β. — [9]) *sic Reg.*; gögn flaug, *divisim*, *748*, *757*; gagnflaug, *Wchart.*, *1eβ.* — [10]) þrês, *757*; þreus, *Wchart.* — [11]) *a* [*om. sine lacuna 748, 757.* — [12]) fænnv, *748*; *a* [*om. 757.* — [13]) smíðe, *757*; nauta, *1eβ*; *i. e. memoranda est Fennorum Guserisque fabrica.* — [14]) *sic 748*, *757*, *II*; Jols, *Reg.*, *Wchart.*; Jauls, *1e*β. — [15]) *a* [*sic Reg.*, *1e*β, *Wchart.*; her er, *748*, *757.* — *i. e. est et opus Jolfi, postrema vero* þura. — [16]) *H addit:* Freysgavgn, flavggánga | flaugglöð, skaptsnavr; *et Hβ*: ydda, þuta | snörflög, álmdrós — *hinc ultimo loco:* álmr.

Álmr[1], dalr, BOGI[2],
ýr ok tvíviðr,
sveigr, glær ok þrymr,
sómr[3], skal-gelmir[4].
Enn kveð ek heita[5]
öll vâpn saman[6]:
járn[7], ör ok slög,
ísarn ok spjörr[8].

---

[9]SKJÖLDR: þrúnginsalr,
skaunn[10], salbendíngr[11],
bugnir[12], hlæbarðr[13]
ok búklari:
vetlimi[14], targa,
veðrglaðr ok hlíf,
viðbleiknir[15], rít,
vígglaðr ok lind.

---

[1]) *hoc loco om. H* álmr, *(jaculis adnumeratum). Wchart. addit* "arcus" *tituli loco.* — [2]) dalbogi, *748.* — [3]) samr, *H; om. 748.* — [4]) *sic Reg., Wchart., 757, 1eβ;* scl' (scal) gælmir, *divisim, 748;* skalgeymir, *Res.; Hβ add. hasce arcus denominationes:* glæir, sömr, þömb, *et Resen.:* Armbust (armbrist), handfari, þyrnir, þuðrandi. — [5]) hittaz, *1eβ.* — [6]) *i. e. præterea dico appellari omnia tela in universum.* — [7]) *sic 748, 757, 1eβ, H;* jǫrn (jórn), *id., Reg.;* jörn, *Wchart.* — [8]) spjör, *748, 757, 1eβ.* — [9]) *H præmittit:* Skjaldar 'ro heiti | hèr næst talin. "clypeus" *titulus in Wchart.* — [10]) skavn, *id., 748, 1eβ;* sk..n, *757.* — [11]) stálbendíngr, *H;* falbendíngr, *1eβ.* — [12]) baugnir, *H.* — [13]) hlebarðr, *id., 1eβ.* — [14]) vættlimi, *748;* vetrliði, *1eβ.* — [15]) víðbliknir, *H, Hβ;* víðbeiknir, *Wchart.*

Gjallr, döggskafi[1]
ok gimskýlir[2],
baðljós[3], grýta
ok böðskýlir,
svalinn ok randi,
saurnir, borði,
[skuttíngr[4], barði[5],
skirr, tvíbyrðíngr,
yrlygr[6] ok svarmr[7],
eilifnir, heiðr,
baugr[8], fagrbláinn,
bera, miðfornir[9].

[Hropts[10] hattar skal ek[11]
heiti segja[12]:
HJÁLMR, gullfáinn,
hrönn[13], valhrímnir[14],
hallhrímnir, skolir[15]

---

[1]) davggskapi, *Wchart.*, *H.* — [2]) gimskyllir, *H*; gunnkylir, *748*; gunnskýlir, *757*, *quæ forte verissima lectio est.* — [3]) barljós, *H*; böðljós, *id.*, *748*, *757*; barð ljós, *1eβ.* — [4]) skutfingr, *748*; skutþingr, *757.* — [5]) *a* [skutíngbarði, *1eβ.* — [6]) aurlygr, *1eβ.* — [7]) svarmir, *Wchart.*, *H*; svarmi, *1eβ.* — [8]) baugi, *748*; bøge, *757*; forni, *add. H.* — [9]) miðfjörnir, *757*; miðtami, *H*, *qui porro addit:* skyldir 'ro kendir | við skip, her, sól, túngl, | lög eða blik | eða skipgerðar. | Skjöldr er kendr | skip Ullar | ok við Hrúngnis fót | er hann stóð á skildi. *et hæc prosaica:* Á fornum skjöldum etc.: *vide supra p. 420*; *Hβ vero addit clypeorum denominationibus:* hjartlimi, skáinn, skvrn. — [10]) *in Reg.* hropz *scriptum.* — [11]) Hrólfs *(prave)* skal ek hattar, *H*; *Wchart. titulum* „galea" *præmittit.* — [12]) segja heiti, *Reg.*; *i. e. Hropti (Ódinis) pilei (i. e. galeæ) nomina dicam.* — [13]) hraun, *H*; hravr, *748*; hramr, *757.* — [14]) vallhrimnir, *H*; *om. 757.* — [15]) skalkr, *757*; skollr, *1eβ*; skólkr, *Wchart.*, *H.*

ok hlífandi:
fjörnir, þokki[1]
ok fíkmóinn[2],
hildigöltr, kellir[3],
herkumbl[4] ok velgr,
gríma, ögir,
glövir[5], stefnir[6].

Brynja[7]: kund, hjálmgöll,
hrauð[8] ok [nati,
köld[9], finnzleif[10],
böðfura[11], þýð[12], sýn
ok blóðleika[13].

---

[14]Sær, sílægja,
salt[15], ægir, haf,

---

1) þoki, *Wchart.*, *H*, *748*, *757*. — 2) fiskmóinn, *748*, *757*; fiskmáinn, *Res.* — 3) kællir, *id.*, *748*; kölir, *757*. — 4) herkuml, *H*, *1eβ*. — 5) glævær, *748*; glefir, *757*; glænir, *1eβ*. — 6) stafnir, *Hβ*; *Has galeæ appellationes porro, varia transpositione, addit H:* Gullskafinn, kollhlíf, *et Hβ:* kolnir, valglitnir, skálkr, *at Res.:* þjörn, strifnir. — 7) *i. e. lorica. In Wchart. titulus:* „armatura". — 8) hroð, *Hβ*; hvöð, *748*, *757*. — 9) *a* [nán kölld, *748*; náinkölld, *757*. — 10) *sic Reg.*, *748*, *1eβ*; finsleif, *Wchart.*; finnleif, *757*. — 11) *sic 748*; blóðfara, *757*; boføra, *Reg.*; borofa, *Wchart.*; bofæða, *1eβ*; benofn, *H*. — 12) þyn, *748*, *757*, *H*. — 13) *Hβ addit hasce loricæ denominationes:* brandfara (= böðfara?), Hamdis-skyrta, Högna-voð, serkr Fróða, sörla föt eðr voðir, Rögnis-skyrta, roða-serkr, þund, henpa (hempa). — 14) *H. add.:* Sjáfar heiti | svâ man ek telja. — *Wchart.* „marc" *tituli loco.* — 15) stilt, *H*.

lögr[1], sumr[2], lögir[3],
lagastafr[4] ok vâgr,
gjallr[5], [gnap[6], geimi[7],
gnarr, svífr[8] ok marr,
súgr, sog, sami,
svelgr, röst ok fjörðr.

Sund, ögr[9], [velfærr[10],
simi[11] ok víðir,
hríð, ver, breki,
húm[12], flóð ok brim,
græðir, glýjoðr[13],
gýmir ok vegir[14],
gniðr ok úrór,
gjálfr, fen, snapi.

Gnat[15], vörr, vika,
vözt[16], hóp[17] ok mið,

---

[1]) *in Reg.* lavgr *scriptum; om. H.* — [2]) sörn, *H*; sorn, *Wchart.*; *alii:* súrn. — [3]) lægir, *id.*, *748*; sumrlægir, *una voce*, *1eβ.* — [4]) *sic 748*, *cfr.* Alvismál *str. 24.*; lagstafr, *757*; lavgr stop, *Reg.*, *Wchart.*; stop, *1eβ*, *omisso* laugr, *quum hoc nomen*, *mox antea allatum*, *librarium fortasse offendebat;* lögr stopað, vagr, *H.* — [5]) gjalldr, *748*, *757.* — [6]) gap, *add. 748*, *757.* — [7]) *a* [gnapheimi, *Wchart.*; gnapheimr, *H.* — [8]) suipr, *1eβ.* — [9]) ægir, *748*; *in 757 non cernitur;* ægr, *1eβ.* — [10]) *sic 748*, *scribens* vælfærr; *in 757* fêrr *tantum cernitur;* velforir, *Wchart.* — [11]) søm *s.* søni, *748*; saman, *757*; *a* [vel forsimi, *1eβ*; *in Reg. legi non possunt.* — [12]) hvn, *748*; *in 757 non cernitur.* — [13]) glýjuðr, *id.*, *748*; glioðr, *1eβ*; glíroðr, *H*; glyröðr, *757.* — [14]) vægir, *748*, *1eβ*; lægir, *H.* — [15]) gnot, *Hβ.* — [16]) vizt, *757.* — [17]) *sic 748*, *757*, *1eβ*, *Wchart.*, *H*, *Hβ*; hof, *Reg.*

vatn, djúp ok kaf,
vík, tjörn ok sík[1],
stormr[2], díki, hylr,
straumr, lækr ok bekkr,
áll, bruðr, kelda,
iða[3], [fors ok kíll[4].

Hefríng[5], alda,
hvítíngr[6] ok lá,
hrönn, rán, kólga[7]
ok himinglæva,
dröfn, uðr ok solnir[8],
dúfa, bylgja,
boði ok bára,
blóðughadda[9].

---

[10]Gjöll, glit, gera,
glóð[11] ok valskjálf,
von[12], víð, vimur,
víng ok ysa,

---

[1]) sýki, *H, qui cæterum in præcedentibus has maris appellationes, varia transpositione, addiderat:* Gneipr, sami, ytar, ria (rjá?), niðar, *et Hβ:* sögr. — [2]) *om. H.* — [3]) *om. 1eβ.* — [4]) *a* [*om. Wchart.; Hβ addit:* (árvatn heitir) | : ángr, hávaði *etc.* — [5]) hefríngr, *Wchart.* — [6]) hvíting, *1eβ.* — [7]) *sic 748, 757;* kellda, *Reg., Wchart., 1eβ;* kalda, *H, Hβ.* — [8]) *sic (vel* solmr) *Reg., Wchart.;* solmn, *748;* solmr, *1eβ;* solmnir, *H; in 757* sol *tantum cernitur.* — [9]) blóð ok hadda, *Wchart.* — *H addit:* hèr 'ro avll talin. — [10]) *Wchart. titulum* "Flumen" *præmittit:* Ár 'ro heiti, *amnium nomina sunt, addit H;* á heiti, *rubrum in 748;* vatna heiti, *rubrum in 757.* — [11]) gloð (= glóð?), *748;* glauð, *1eβ;* göð (gæð), *H.* — [12]) *sic Reg., 757;* van, *748;* vön, *Wchart., H;* vaunn, *1eβ.*

síð, suðr, freka,
sekin[1], einstika[2],
elfr[3], ró, ekla,
ekin[4], rennandi.

þyn, rín ok nið,
þöll, rimr, ysja,
dun[5], ógn[6], dyna,
dyn[7], [höll, fara[8],
órun ok bró[9],
auðskjálg[10], lodda,
mun[11], merkriða[12],
mein ok saxelfr[13].

Tífr, durn[14], vína[15],
tems, vond[16] ok strönd[17],
maura[18], móða, þrym[19],
[morn ok[20] gautelfr,
alin, uðr[21], ólga[22]
ok evfrates[23],

---

1) sækin, *id.*, *748*. — 2) einstiga, *1eβ*; einstikla, *IIβ*. — 3) ælf, *748*; elfro, *una voce*, *757*. — 4) eckin, *1eβ*. — 5) dyn, *Wchart.*; dúm, *H*. — 6) augn, *1eβ*; ofn, *748*, *757*. — 7) dun, *1eβ*; dynhöll, *conjunctim*, *757*. — 8) *a* [höllfara, *Wchart.*, *II*; haullfara, *id.*, *1eβ*. — 9) bjó, *H*; bur, *1eβ*. — 10) *748 conjungit:* broavð skjalg; vtskjalg, *1eβ*; andskjálg, *IIβ*. — 11) myn, *748*; min, *IIβ*. — 12) merkr riða, *1eβ*. — 13) farelfr, *Wchart.* — 14) dyrn, *748*, *757*. — 15) vinna, *757*. — 16) vind, *748*; vinn, *757*. — 17) strind, *748*, *757*. — 18) mavrn, *Wchart.*, *748*, *II*; mörn, *757*. — 19) þrim, *757*; þravm, *H*. — 20) *a* [*om. 757*, *II*; morni, *1eβ*. — 21) auðr, *1eβ*. — 22) *sic 748*, *757*; alkoga, *Reg.*, *1eβ*; alcoga, *Wchart.*; alkróka, *II*. — 23) eyufrates, *1eβ*.

ógn, eiðrennir[1]
ok apardjón.

[2]Rögn[3], hrönn ok raun[4],
raumelfr, hnipul[5],
hnöpul[6], hjálmun-lá[7],
humra[8], vína,
vil, [vin, vella[9],
[valin, semd[10], salin,
nepr, dröfn, strauma,
nis, mynt[11], gnapa.

Gilling [ok níl[12],
ganges, tvedda[13],
luma, verváða[14],
leira ok gunnþró[15],
viðsvöl[16], vegsvinn,
yn[17], þjóðnuma[18],
fjörm[19], strönd ok spe
ok fimbulþul.

---

[1]) eið renir, *divisim*, *Reg.*; eiðrænir, *1eβ*; æiðr, æimir, *748*; eiðr, eimir, *757*; niðrennir, *H.* — [2]) *Wchart. inserit titulum* "amnis". — [3]) ravgnis, *Wchart.* — [4]) ravn, *Reg.*; rönn, *748*; reyn, *H.* — [5]) hniful, *757*; hnifoð, *Wchart.*; hnæpul, *H.* — [6]) hnaupol, *Wchart.*; hniopul, *1eβ.* — [7]) hialmrá, *Wchart.*; *om. H.* — [8]) hemra, *H*; *om. Wchart.* — [9]) *a* [vinfella, *Wchart.* — [10]) sömd, *748*; sêmd, *757*; valinsmað, *1eβ.* — [11]) mynd, *748.* — [12]) *a* [nilvs, *748.* — [13]) tvędda, *748*; tedda, *757.* — [14]) uerveða, *757*; ver veða, *748*; ver, paða, *Wchart.*; ver ok vaða, *H.* — [15]) gunnþor, *mend.*, *1eβ.* — [16]) iðsvöl, *748.* — [17]) ynn, *1e*β. — [18]) þióðmuna, *757*, *1eβ.* — [19]) forn, *1eβ*; fiorn, *Wchart.*; fjörnströnd, *II*β.

Nyt, hrönn[1] ok nauð,
nöt, slíðr [ok hríð[2],
körmt, leiptr[3] [ok örmt[4],
kerlaugar tvær,
gömul, sylgr[5]
ok geirvimul[6],
ylgr, vöð[7] ok fold[8],
jórdan er á lesti[9].

---

[10]Lags ok lánga,
lýsa, brosma,
birtíngr, hæingr[11],
bust[12] ok hrygna,
humarr, hrognkelsi,
hveðnir, flóki,
ölun[13], örriði
ok andvari.

Síld, seiðr, skata,
síl, reyðr[14] ok ögr[15],

---

1) hravn, *Wchart.* — 2) *a* [ríð, *H.* — 3) *sic 748, 757;* leiptor, *Wchart., H;* leifstr, *Reg.* — 4) *a* [*om. 1eß.* — 5) sylgir, *Wchart.;* ok yn, *add. perperam Reg., Wchart., 748, 1eß.* — 6) geimvimöl, *Wchart.;* geimvimul, *H.* — 7) vað, *Wchart., H;* auð, *1eß.* — 8) flóð, *748, 757;* floc, *Wchart.* — 9) *i. e. Jordanus postremus est; addit porro H, varia transpositione, hæcce fluminum nomina:* Riða, almuðr, farelfr, koga, ön, hjálmra, hjálmvitla, .ríma, vinfella; *et præterea Hß:* annor, verma, vaða, tagus, paðus *(alii:* paða), tibur *(alii:* tifr). — 10) *H præmittit:* Fiska man ek heiti | hèr næst telja: *i. e. nomina piscium proxime recensebo. Wchart. tituli loco habet:* "Piscium". — 11) höíngr, *H.* — 12) byst, *Wchart., H.* — 13) ölunn, *748;* aulunn, *1eß.* — 14) *sic omnes, non* reiðr. — 15) *sic 748, 757, H;* ogr, *Reg., 1eß.*

skreiðúngr[1] ok síkr[2],
skálgi[3], flyðra[4],
fyldíngr[5], styrja[6],
ok fyðruskill[7],
hámerr[8], steinbítr[9]
ok háskerðíngr.

Fjörsúngr, þrömmúngr[10]
[ok fengrani,
hamarr[11], sandhverfa
ok horngæla[12]:
marknútr, glömmúngr[13]
ok marþvara[14],
silúngr, skelfiskr[15],
sverðfiskr ok lýr[16].

þyrsklíngr[17], ufsi,
þorskr, vartari,

---

[1]) skreiðíngr, *H*; skorðunngr, *757*. — [2]) *sic 748, 757*; sicür, *Wchart.*; sitr, *Reg.*; litr, *1eβ*. — [3]) skjálgr, *757*; skalgr, *1eβ*. — [4]) fluðra, *1eβ*. — [5]) fyllvingr, *1eβ*; fyllíngr, *chartæ*. — [6]) stýðra, *1eβ*. — [7]) fuðryscill, *748*, *Wchart.*; fiðriskill, *H*; fiðrryskill, *1eβ*. — [8]) hamarr, *1eβ*. — [9]) steinbeitr, *748*, *1eβ*. — [10]) þrummúngr, *1eβ*. — [11]) humar, *1eβ*. — [12]) horngela, *H*. — [13]) *sic 748*, *1eβ*; glaummugr, *id.*, *propter* g *nasale*, *Reg.*; glaumungr, *Wchart.* — [14]) marþvari, *H*; *a* [ok járnþuara, *1eβ*. — [15]) *sic 748*, *757*; skelfíngr, *Reg.*, *1eβ*; skeljúngr, *Wchart.*, *H*, *non dubie ex emendatione.* — [16]) lyrr, *1eβ*; *ordo a* [*in 748*, *757 et Wchart. servatur*, *sed Reg. et 1eβ ita disponunt:* ok mar þvara | silúngr, skelfíngr | sverðfiskr ok lýr | hamaʀ, sandhverfa | oc horngela | marknvtr glavmmvgr | oc fengrani. — [17]) *sic 748*, *Wchart.*; þyrslíngr, *Reg.*; þysklingr, *1eβ*.

grunnúngr, gedda,
gjolnir, keila,
áll ok karfi[1],
krabbi, geirsíl[2],
hár[3] ok goðlaks[4],
hornsíl, ígull[5].

---

[6]Hafrhvalr, geirhvalr
ok hafgufa[7],
hnísa, hafstrambr
ok hnýðíngar,
reyðr, reyðar-kálfr
ok rauðkembíngr,
bunúngr[8], rostúngr,
blæjuhvalr[9].

Norðhvalr, kýrhvalr[10],
náhvalr ok leiptr[11],
skeljúngr, fiskreki
ok skútuhvalr[12],

---

1) karbi, *Wchart.*, *H.* — 2) geirsíli, *H.* — 3) hárr, *757.* — 4) guðlax, *757*, *1eβ*, *H*; gvðlags, *748.* — 5) ýgull, *H*, *qui etiam has piscium denominationes hic illic addit:* hæríngr, litr, skilli, sandlægja, fongarvi. — 6) *H addit:* Hvala man ek heiti nemna, *i. e. balænarum nomina recensebo; Wchart. titulum:* "balæna" *præmittit.* — *Reg.*, *Wchart.*, *1eβ divisim scribunt:* hafr hvalr, *qs.* háfr, hvalr. — 7) hafgúa, *Wchart.* — 8) *sic Reg.*; bunnúngr, *1eβ*; burúngr, *Wchart.*, *H*; brúungr, *748*, *757*; *at Hβ:* bunúngr, burúngr. — 9) *sic 748*, *757*; blæuhvalr, *H*; bleio hvalr, *Reg.*, *1eβ.* — 10) *sic 1eβ*; kvrhval', *Reg.*; kurhual, *Wchart.*; búrhvalr, *forte verius*, *748*; byrhvalr, *757.* — 11) leistr, *H*; leistr, leiptr, *Hβ.* — 12) skitvhvalr, *1eβ.*

[slèttibaka[1], skjaldhvalr[2]
ok sandlægja[3],
hrosshvalr, andhvalr,
hrafnreyðr ok vögn[4].

---

[5]Nú mun ek skýra
of[6] SKIPA heiti[7]:
örk, ára-kló,
askr, sessrúmnir[8],
skeið, skúta, skip
ok skíðblaðnir,
nór, naglfari,
nökkvi, snekkja.

Byrðíngr, búza[9],
barðkaldr ok hreinn,
bakki[10], hömlungr[11],
hælugbarði[12],
röst, bátr ok regg[13],
röð, hrínghornir[14],

---

1) slèttbaka, *1eβ;* slèttbakr, *H.* — 2) *a [om. Wchart.* — 3) hrannlægja, *H.* — 4) vagn, *Wchart.; porro addit Hβ:* búrhvalr, sand-æta, vánghvalr. — 5) *Titulum* "navis" *hic addit Wchart.* — 6) *om. H; Wchart. vocem* skýra *perperam omittit.* — 7) *i. e. jam resensebo navium appellationes simplices.* — 8) sessrýmir, *757;* sessrýmnir, *H;* sess hrvngnis, *1eβ.* — 9) bussa, *Wchart., H.* — 10) baki, *748;* haki, *Wchart., H.* — 11) humlunngr, *757.* — 12) *sic Reg., 748;* helogbarði, *757, Wchart.;* helungbarði, *1eβ; alii:* helugbarði. — 13) reg, *H, qui porro addit:* rasti. — 14) hríngornir, *748, 757, 1eβ;* hring-horni, *H.*

[lúng, kjöll[1], lángskip,
leifnir[2], karfi[3].

Hríngr, gnoð, freki,
hröð[4], móþrói[5],
hemlir[6], barði
ok hylbauti,
ugla, leðja[7]
ok askvitull[8],
[kæna[9], ketla[10],
kati, reið ok skálpr[11].

Knörr, kuggr, knúi,
keipull[12], eikja,
dreki, elliði,
drómundr ok prámr,
fura, vigg, galeið,
ferja, skalda,
fley, flaust[13] ok þekkr[14],
fartíðr[15] ok lið[16].

---

1) *a* [*sic Wchart.;* lvngkiöll, *conjunctim*, *Reg.*, *748*, *757;* lyngkiöll, *1eß;* lángkjöll, *H.* — 2) leyfnir, *1eß;* launir, *H.* — 3) karbi, *1eß;* barði, *748.* — 4) hravð, *Reg.;* hrauð, *1eß*, *Wchart.;* hroð, *757;* hræð, *748.* — 5) *sic Reg.;* móðrói, *id.*, *748*, *757;* móðþrói, *1eß;* móðfróe, *Wchart.*, *H.* — 6) helmir, *Wchart.* — 7) vglalæðia, *conjunctim*, *748.* — 8) askvitill, *748;* alkvitull, *H.* — 9) *sic 748;* kona (= küna, kæna), *Reg.*, *Wchart.*, *757;* kanna, *H.* — 10) *sic Reg.;* katla, *757;* kotla, *Wchart.*, *H;* kötla, *748;* *a* [kjatla, kjann, *1eß.* — 11) skólfr, *Wchart.;* sjólfr, *H.* — 12) keifull, *H;* kepull, *1eß.* — 13) flaustr, *id.*, *757*, *Hß.* — 14) þekr, *757*, *1eß.* — 15) far tiðr, *divisim*, *748;* fartið, *757*, *1eß.* — 16) *Hß addit:* trana, freki.

[[1]Segl, skör[2], sigla[3],
sviðvís[4], stýri,
sýjur[5], saumför,
súð ok skautreip[6],
stag, stafn, stjórnvölr[7],
[stuðill ok[8] sikulgjörð[9],
snotra[10] ok sólborð,
sess[11], skutr ok strengr.

Söx, stöðíngar[12],
sviptíng[13] ok skaut,
spíkr, siglutrè[14],
saumr, lökstólpar[15],
laukr, siglutoppr[16],
lína, eyru[17],
flaug, flaugarskegg[18]
ok farnagli.

---

1) heiti á skipi, *armamenta navalia, rubrum in 748, 757;* "partes navium", *titulus in Wchart.* — 2) saur, *mend., W chart.* — 3) *a* [Heitir enn á skipi: skavr, segl ok saur, *H.* — 4) sviðviss, *748*; sviðr, *H.* — 5) spior, *mendose, Wchart.;* spiör, sý, *H.* — 6) skutreip, *1eβ;* skaut, reip, *H;* scaut reip-stag, stafn, *Wchart.* — 7) stjórnviðr, *1eβ;* stiórnvið, *Wchart., 748;* stýri, *757.* — 8) *a* [stjórn, *757.* — 9) *sic 748, 757, 1eβ, Wchart.;* siglugjörð, *H; Reg. h. l. detritus est.* — 10) snotr, *1eβ.* — 11) seüs, *Wchart.* — 12) stæðíngar, *id., 1eβ;* stöðíngr, *H;* stæðíngr, *748;* stêðíngr, *757.* — 13) sviptíngr, *id., 748, 757, 1cβ, Wchart., H.* — 14) *om. Wchart.* — 15) *sic 748;* lokstolpar, *757;* leggstolpar, *1eβ;* lec stopar, *Reg., Wchart.;* seglstopar, *H.* — 16) toppr, *H;* siglotrè, toppr, *Wchart.* — 17) *om. 757.* — 18) *sic etiam H;* flaugarsceg, *Wchart.*

Húnn[1], húnbora
ok hjálmunvölr[2],
húfr, hlýr, hrefni[3]
ok hálstemni[4],
hefill, háls, hánki[5]
[ok höfut-bendur[6],
háir[7], hæll, hamarr,
hjálpreip[8] ok lík[9].

Ró[10], rakki, rif,
rengr ok hömlur,
vindáss, vengi[11],
vöndr[12], lángnefjur,
völt[13], beiti-áss,
varta[14], brandar,
bitar, bóglína[15],
búlkastokkar.

Barð, knè, bygði[16],
belti [ok kinnúngr[17],
[kjölr[18], borð[19], keili[20]

---

1) *add. ex 748, 757, Wchart. et H, qui duo postremi legunt* húnr (hunur, *Wchart.*). — 2) hjálmvölr, *757.* — 3) *sic 748, 757, 1eβ;* hremi *(forte ex* hremni, *quod id. est), Reg.;* hrepni, *Wchart., H.* — 4) *sic Reg.;* hálstefni, *id., 748, 757;* hallstefni, *1eβ;* halstemmi, *Wchart., H.* — 5) hnakki, *1eβ.* — 6) *a [om. Wchart.* — 7) hár, *1eβ.* — 8) hialpreic, *Wchart., H.* — 9) bik, *H.* — 10) rá, *forte id., 748, 757.* — 11) vængi, *id., 1eβ.* — 12) vindur, *Wchart., H.* — 13) völlr, *757.* — 14) vortur, *1eβ.* — 15) boglima, *1eβ.* — 16) *sic Reg., Wchart., 757;* byrði, *748, 1eβ.* — 17) *a* [kinnúngar, *1eβ.* — 18) *sic 748, 757, Wchart.; Reg. scribit* kiavl. — 19) *a* [kjölborð, *1eβ.* — 20) *om. H.*

ok kjölsygja[1],
kraptar[2], kerlíng,
klær ok þóptur,
kalreip[3], þrimir[4],
klofar[5] ok þiljur.

Drengir, dragreip,
dæla, árar,
aktaumar, rör[6],
arinn ok nálar,
aurborð[7], kjalar-hæll[8]
ok akkeri,
hnakkmiði[9], ausker[10]
ok húnspænir[11].

Jörð[12]: [fjörn, rufa[13],
eskja ok hlóðyn[14],
gyma, sif, fjörgyn[15],
grund, hauðr ok rönd[16],

---

[1]) kjölsýja, *748*, *757*, *1eβ*; kjölsíða, *H*. — [2]) kraptr, *757*. — [3]) kjalreip, *757*; *om. 1eβ*. — [4]) þremir, *1eβ*. — [5]) *sic 748*, *757*; klo var, *id.*, *Reg.*, *Wchart.*, *H*; kló var, *Rask*. — [6]) rór, *H*; rær, *1eβ*. — [7]) aur borð, *divisim*, *1eβ*. — [8]) *sic 748*, *757*, *1eβ*; kialarhell, *Wchart.*; kiælar hæll, *Reg.* — [9]) *sic 748*, *757*, *1eβ*, *Wchart.*; hnot miþi, *Reg.* — [10]) austker, *748*, *757*; austsker, *1eβ*. — [11]) húnspenir, *Wchart.*; húnspönir, *748*; *H porro hæc nomina hic illic interponit:* seglstúfar, lek, sæg, hlemmr, hlunnr, naglar, kjalaborð, stellúng. — [12]) *H add.* Jarðar heiti | hèr man ek segja, *i. e. terræ nomina hic recensebo*; *Wchart. præmittit titulum:* "Tellus". — [13]) rofa, *748*; rjúfa, *H*; *a* [fiörnrofa, *1eβ*. — [14]) hlodyn, *748*. — [15]) fiorgin, *1eβ*. — [16]) miud, *1eβ*.

[fold, vángr[1] ok fif[2],
frón, hjarl ok barmr[3],
land, bjöð[4], þruma,
láð[5] ok merski[6].

[7]Hollt, háls ok fjöll,
hlíð ok leiti,
hóll, heiðr[8] ok hvilft[9],
hvâll[10] ok brekka,
[hró[11], dalr[12] ok völlr[13],
hvammr ok túnga[14],
mold, flag[15], rimi[16],
mór, laut ok sandr[17].

---

[18]Enn skal segja
öxna heiti[19]:
árvakr[20], drjóni

---

1) *a* [foldvangr, *1eβ.* — 2) *sic 748, 757;* sif, *quod mox antea allatum erat, Reg., Wchart.; om. 1eβ.* — 3) *sic 748, 757, Wchart., H;* baðmr, *1eβ;* barðmr, *Reg.* — 4) bjóð, *H;* þióð, *1eβ; a* [lanndbjoð, *757.* — 5) *add. ex 748, 757, H; om. Reg., Wchart., 1eβ.* — 6) mærir, *1eβ; Hβ addit:* kjöllun. — 7) *titulus in Wchart.:* mons, collis, vallis. — 8) hæill, *748.* — 9) *sic 748, 1eβ, Wchart.;* hvilpt, *id., Reg.;* hvilmt, *757.* — 10) hvoll, *id., 757, H.* — 11) hróf, *1eβ.* — 12) *a* [brodalr, *748.* — 13) dæl, *1eβ.* — 14) *H addit:* nes ok tángi (nú er mold ok flag); *et Hβ:* hraun, hamar, röst, scavn, marski, bann, dœla, fit, pálna *(alii:* kalna), aur. — 15) moldflag, *conjunctim, 748.* — 16) *sic Reg., Wchart., 748, 757, 1eβ;* mýri, *H, qui porro add.:* leir. — 17) *sequuntur in H* hesta heiti *(denominationes equorum); in 748 et 757 inseruntur* viða heiti, *arborum nomina.* — 18) *in Wchart. præmittitur titulus:* taurus. — 19) *i. e. porro recensebuntur boum appellationes.* — 20) ár-vörðr, *748, 757.*

ok jórmunrekr,
[simi, freyr[1], reginn,
smiðr, eyþvari[2],
rauðr ok rekníngr
ok rökkvihliðr[3],
viggi[4], böruðr[5],
víngnir[6], stjóri.

Himinrjótr[7], simir[8]
ok harðfari,
hæfir[9], digni[10],
hjölluðr[11], simull[12],
hliðr[13], stúfr ok litr,
[hrið[14], forsimi[15],
arfr[16], jörmuni[17],
ok eikismiðr.

Gneisti[18], apli[19]
ok gullinhorni[20],

---

1) *a* [semi, fröyr, *H.* — 2) eymþvari, *H.* — 3) rökkviliðr, *748*, *757*, *1eβ.* — 4) vigi, *757.* — 5) *sic* (bavruðr), *Reg.*, *Wchart.*; baurruðr, *1eβ*; bavtaðr, *748*; bautuðr, *757.* — 6) *sic* *748*, *757*; víngnis stjóri, *Reg.*, *Wchart.*, *1eβ.* — 7) himinhrióðr, *1eβ*; himinbrjótr, *748*; hriostr, *757*; himinnhjörtr, *Wchart.*; himinrekr, *H.* — 8) simarr, *748*, *757*; semir, *H.* — 9) *sic* *1eβ*; kæfir, *mend.*, *748*, *757*; bevir, *mend. pro* hevir = hæfir, *Reg.*; begir, *Wchart.*, *H*; berir, *Rask.* — 10) dirnir, *748*; digir, *757.* — 11) kiöllurr, *748*, *757*; hjallaðr, *H*; hiaüllr, *Wchart.* — 12) simul, *Wchart.* — 13) *om. H.* — 14) hríðr, *748*, *757.* — 15) *a* [hríðforsimi, *H*; herforsimi, *1eβ.* — 16) *sic* *748*, *757*; arnr, *Reg.*, *Wchart.*; arn, *1eβ*; avnr, *H.* — 17) *sic* *748*, *757*; iavrmvni, *id.*, *Reg.*, *litera* i *ut videtur a librario serius anteposita*; iaurmüni, *Wchart.*, *H*; aurmuni, *1eβ.* — 18) greisti, *757.* — 19) afli, *1eβ.* — 20) *sic* *748*, *757*, *1eβ*; golinhorni (= gollinhorni?), *Reg.*, *Wchart.*

auðr, kvígr, öldúngr
ok arfuni[1],
griðúngr[2], ölgr[3], gellir,
glymr[4] ok hreði[5],
tíðúngr, boli,
tarfr, aurgefinn[6].

---

[7]Kýr heitir skirja[8],
kvíga[9] ok frenja
ok auðhumbla[10],
hon er æzt[11] kúa[12].

---

[13]Hrútr, ofr-hyrníngr,
hornum-skvali[14],
gumarr[15], horn-glóinn,
ok gjaldhróinn[16],
hveðurr[17], *hornglói*[18],
hallinskíði,
[berr, hornhróinn[19]

---

1) örfuni, *748*, *757*. — 2) graðúngr, *H;* aulldúngr, *add. 1eβ*. — 3) olgr, *748*, *Wchart.;* ellgr, *1eβ*. — 4) glymir, *Wchart.*, *H*. — 5) hreiði, *1eβ;* íreði, *H*. — 6) *H hic illic inserit has tauri appellationes:* viki, hjörtr, bomr, diggvi, hjöllr, gillir, golinn. — 7) *Wchart. titulum præmittit:* vacca. — 8) scyria, *Wchart.* — 9) *sic omnes., Reg.* kvigia, *sed cum puncto delendi subscripto.* — 10) auðumbla, *1eβ;* auðkumla, *757*. — 11) ellzt, *748*, *757*, *Wchart.*, *H*. — 12) *Hær vaccarum nomina add. Hβ:* baula, belja, vembla, svemla eða symbla. — 13) *Wchart. inscribit:* aries. — 14) hornumscali, *748;* horninskale, *757;* hornünscali, *Wchart.;* horndynsvali, *H*. — 15) gunndr, *H*. — 16) gialĺhróinn, *id.*, *1eβ*. — 17) *sic Reg.*, *Wchart.;* hveðr, *1eβ;* hveðruðr, *748*, *757*. — 18) *add. ex 748*, *757*, *H;* hornglóinn, *iterum*, *Wchart.;* *om. Reg.*, *1eβ*. — 19) hornhrói, *Hβ*.

ok heimdali[1],
bekri[2], miðjúngr[3],
blær, mörðr ok veðr.

---

[4]Hafr heitir grímnir
ok geirölnir,
tanngnjóstr[5], kjappi
ok tanngrísnir,
skimuðr[6] ok brúsi,
bokkr[7], grímr taliðr[8].
[Heitir ok[9] heiðrún,
haðna[10] ok kiðlíngr[11],
er kolmúla[12]
ok kið saman.

Björn[13]: bersi, blómr[14],
bera, elgviðnir[15],
blájaxl, ísólfr
ok breiðvegi[16]:
bestíngr[17], bassi[18],
balti[19], hlèbarðr,

---

1) *a [om. 757.* — 2) bælir, *add. H.* — 3) niðjangr, *H.* — 4) caper, *titulus in Wchart.* — 5) tanngjóstr, *757.* — 6) skæmotr, *748*; skêmotr, *757.* — 7) bvkkr, *748.* — 8) *i. e. memoratur. — Vocem* taliðr *om. H*; talaliðr, *lapsu calami, Reg., 1eβ.* — 9) *i. e. appellatur etiam.* — *a* [geitar heiti, *748.* — 10) havðna, *Hβ.* — 11) kiðlíngar, *757.* — 12) *sic 748, 1eβ, Wchart., H*; kolmusa, *Reg.; in 757 non cernitur.* — 13) heitir, *add. 1eβ, H*; *Wchart. titulum addit:* "ursus". — 14) blómir, *Wchart.*; bolmr, *1eβ.* — 15) elviðnir, *Wchart., H*; eluiðnir, *1eβ.* — 16) breiðuigi, *1eβ*; breiðveggi, *H.* — 17) berstingr, *1eβ.* — 18) basi, *748*; batsi, *1eβ.* — 19) besti, *757.*

úfr[1], frekr[2], vilnir,
jórekr[3], mösni[4].

Fetvíðnir, húnn,
fress, vetrliði,
íugtanni[5], jálfuðr[6],
ifjúngr, vilskarpr[7].

HJÖRTR[8]: dyraþrór,
hliðr[9], eikþyrnir,
duneyrr[10], dáinn[11],
dvalarr[12], mótroðnir[13].

---

[14]GÖLTR: valglitnir[15],
gríss [ok hrinnir[16],
[svíntarr[17], runi,

---

1) vlfr, *748*, *757*. — 2) þrekr, *1eß*. — 3) örekr, *757*. — 4) mosne, *id.*, *1eß*; mösmi, *748*, *757*, *Wchart.*; mosmi, *H*. — 5) vígtanni, *Wchart.*, *757*. — 6) jólfuðr, *id.*, *H*; jölfudr, *Wchart.*; jaföðr, *757*. — 7) *H porro addit has ursorum appellationes:* beti, ártanni, höstugr, vígtanni, þreþvitr, ígultanni, rati, vilskarðr, glúmr, jaxlprúðr — *et ultimo loco:* njósni er enn | efst særekr. — 8) *sic 748*, *757*, *H*; iortr, *Wchart.*, *qui cervorum appellationes sine discrimine addit*; iorir, *mend. Reg.*, *1eß*. — 9) hlið, *757*. — 10) dyneyr, *H*. — 11) dalar, *748*. — 12) dvalr, *Wchart.*, *H*. — 13) *sic 748*, *757*, *H*; metroðnir, *Reg.*, *Wchart.*; móðhroðnir, *1eß*; *ceterum H addit suo more hæc cervorum nomina:* dalr, dallr, dilkir, dvalinn. — 14) Aper, *titulus in Wchart.* — 15) valgiltnir, *Wchart.*; valgnistir, *H*. — 16) hrinir, *1eß*; hrímnir, *Wchart.*, *H*; *a* [irminir, *748*; jvimnir, *757*. — 17) *a* [*sic 748*; suin tar, *757*; SVINTAR, *Reg.*; svinntarr, *1eß*; svíntanni, *Wchart.*, *H*.

særimnir[1], börgr[2],
tarr[3], valbassi[4],
roðr[5], dritroði[6],
þrór, vigrir[7], skunpr[8],
þröndr[9], vaníngi[10].

---

[11]Vargr, úlfr, geri,
vitnir [ok hvinnir[12] ok grádýri[13],
hati, hróðvitnir
ok heiðíngi,
[freki ok[14] viðnir[15],
fenrir, hlèbarðr[16],
goti, gildr[17], glammi[18],
gylðir, ímarr,
imr[19], eggðir
ok sköllkini[20].

---

1) sæhrimnir, *id.*, *748*, *757*, *1eβ*. — 2) *sic 748*, *757*, *1eβ*, *Wchart.*; borgr, *id.*, *H*; bavgr, *Reg.* — 3) *sic Reg.*; rar, *Wchart.*, *H*, *1eβ*; rai, *748*, *757*. — 4) valbrassi, *H*. — 5) *add. ex 748*, *757*, *Wchart.*; *om. Reg.*, *1eβ*. — 6) drittroði, *748*, *757*. — 7) *sic Reg.*, *Wchart.*; vignir, *H*, *1eβ*; viðrir, *748*; *in 757* vi *tantum cernitur*. — 8) skumpr, *id.*, *Wchart.*, *H*; skrumpr, *748*; *in 757 non cernitur nisi* pr. — 9) þróndr, *id.*, *H*. — 10) vanníngi, *748*, *1eβ*, *Wchart.*; vaníngr, *Hβ*; *H hæc in fine addit:* vamgjörr er enn | ok mótgoði. — 11) *Wchart. præmittit titulum:* fera. — 12) *sic Reg.*, *1eβ*; hvinnr, *H*; *a [om. Wchart.* — 13) *hos duos versus ita dant 748 et 757:* Ylgr (úlfr, *757)*, vargr, vitnir, | ilmr, sköll, geri. — 14) *a [om. Wchart.*; kinni, *add. 748*; kinnir, *757*. — 15) viðrir, *H*; vitnir, *1eβ*. — 16) hlæbarðr, *id.*, *748*. — 17) gilldir, *748*; gylldir, *757*. — 18) *sic 748*, *757*; glami, *Reg.*, *Wchart.*, *H*. — 19) runnr, *1eβ*. — 20) *sic Reg.*, *Wchart.*, *1eβ*; skolkini, *748*; skollkine, *757*; skavll, kinni, *Hβ*; skavgulkinni, *H*; heinn, *add. Hβ*.

Enn heitir svå[1]:
ylgr, vargynja,
[borkn[2] ok[3] ima, svimul[4].

---

[5][Níu eru HIMNAR[6]
á hæð talit[7]:
veit ek hinn nezta[8]
sá er vindbláinn;
þá er heiðyrnir[9]
ok hreggmímir;
annarr heitir
andlángr himinn,
þat máttu skilja[10],
[þriði víðbláinn[11],
víðfeðmi kveð ek
vera hinn fjórða[12],
hrjóðr ok hlýrni[13],
hygg inn[14] sètta,

---

1) *i. e. præterea hæc sunt nomina.* — 2) bokn, *748.* — 3) *a [om. 1e*β. — 4) varga, *add. IIβ; in 757 cernitur* sim .., *quasi* simul; *a [H ita:* ima, borkn, svimul | enn eru taldar. — 5) *Wchart. titulum præmittit:* cœlum; *in 748 et 757 rubrum additur:* heima heiti. — 6) heimar, *748, 757, 1eβ.* — 7) *i. e. novem sunt cœli in excelsis numerati; a [sic Reg. (ubi hæc tantum legi possunt:* niv . . . . a hæð talit), *Wchart., 748, 757*; taldir, *1eβ.* Hverr fær himna hæð upp talit, *quis cælorum altitudinem decernere valet, H.* — 8) nesta, *Wchart.*; næzta, *748*; neðsta, *757.* — *i. e. novi illud infimum (s. proximum).* — 9) heiðornir, *748, 757*; sá er heiðþirnir (heiðþyrnir, *1eβ*), *Wchart., 1eβ*; heiðþornir, *H.* — 10) *i. e. alterum cælum appellatur, id intelligere potes.* — 11) *a* [þriðja vindbláma, *H.* — 12) *i. e. dico esse quartum.* — 13) hlýrnir, *1e*β. — 14) *i. e. existimo sextum.* — hyginn, *conjunctim, Reg., Wchart.*; hygg hinn, *748*; hygg ek enn, *757*; hygg ek hinn, *1e*β.

gímir[1], vetmímir[2],
get ek nú vera
átta himna[3]
upp um talða[4];
skatturnir[5] stendr
skýjum efri,
hann er utan[6]
alla heima[7].

---

[8]Sól ok sunna,
sýn[9], fagrahvæl[10],
[hrjóðr, leika[11],
líknskin[12], röðull[13],
leiptr, ifröðull
ok ljósfari[14],
drífandi, álfröðull
ok Dvalins leika[15].

---

1) grímr, *748*. — 2) vætmímir, *id.*, *748*; vettmímir, *757*; vetrmímir, *1eβ*, *H*. — 3) heima, *1eβ*. — 4) *i. e. puto nunc esse octo cœlos enumeratos.* — 5) skatyrnir, *id.*, *Wchart.*, *748*, *H*; skatturnir (*in marg.* "ɔ: Saturnus"), *S*; skathynir, *757*. — 6) um *add. 1eβ*, *H*. — 7) *i. e. stat nubibus superior, id est extra omnes mundos.* — 8) *Wchart. præmittit titulum* sol. — 9) sýni, *748*. — 10) læiptr, *add. 748*; leiptr, *add. Reg.*, *757*, *H*, *sed hæc appellatio mox sequitur.* — 11) *om. H.* — 12) líkskinn, *748*; blikskin, *757*; lík, skin, *H*. — 13) *a [om. h. l. Wchart.* — 14) hrioðr, leica, licscin, rauðull, *add. Wchart.* — 15) anskin, svin, eyglóa, *inserit hic illic H*, *deinde plures versus memoriales addit, quos 748 et 757 soli ex nostris codicibus exhibent, quique in hac editione inter additamenta prodibunt. Fragmentum membr. 1eβ hic finitur, magna parte folii vacua relicta, ubi alia ut videtur manus addidit genealogiam Sturlungorum.*

HÁTTATAL,

er Snorri Sturluson orti um Hákon konúng ok Skúla hertoga[1].

FYRSTA KVÆÐI[2].

76. Hvat eru hættir skáldskapar? — þrent[3]. Hverir? — Setníng, leyfi, fyrirboðníng. Hvat er setníng háttanna? — [Tvent[4]. Hver? — Rètt ok breytt.

77. Hvernig er rètt setníng háttanna[5]? — Tvenn. Hver? — Tala ok grein[6]. Hvat [er tala setníngar[7] háttanna? — þrenn[8]. Hver? — Sú er ein tala, hversu margir hættir hafa funnizt í kveðskap höfutskálda; önnur tala er þat, hversu mörg vísuorð standa í einu eyrindi í hverjum hætti; en þriðja tala er sú, hversu margar samstöfur eru settar í hvert vísuorð í hverjum hætti. Hver[9] er grein setníngar háttanna? — Tvenn. Hver? — Málsgrein ok hljóðsgrein. [Hvat er málsgrein[10]? — Stafasetníng greinir[11] mál allt; en [hljóðgrein er þat[12], at hafa samstöfur lángar eða skammar, harðar eða linar, ok þat er setníng hljóðsgreina er vær köllum hendíngar, svâ sem hèr er kveðit:

1. [13]Lætr sá'r Hákun heitir,
hann rekkir[14] lið, bannat,

[1]) *Ita literis rubris inscribit U; Wchart. hanc partem operis inscribit:* de numero poëtico; *Reg. nullum titulum dedit. Titulus quem Raskius excogitavit:* Bragarhættir eptir háttalykli Snorra, *auctoritate codicum non nititur.* — [2]) *Hoc ex editione Raskii suscepimus, respicientes divisionem codicis Reg. et Wchart., v. infra c. 107 et 143.* — [3]) þrennir, *U.* — [4]) *sic*

CLAVIS METRICA,

quam de rege Hakone et Skulio dynasta composuit Snorrius Sturlæus.

CARMEN PRIMUM.

76. Quibus rebus continentur variationes metricæ? — Tribus. Quibusnam? — Positione, licentia, vetitis. Quotuplex est positio variationum metricarum? — Duplex. Quænam? — Regularis et variata.

77. Quotuplex est regularis positio variationum metricarum? — Duplex. Quænam? — Numerus et distinctio. Quotuplex est numerus variationum positionis? — Triplex. Quinam? — Unus, quot repertæ sint variationes in carminibus poëtarum classicorum; alter, quot versus singulis cujusque variationis strophis insint; tertius, quot syllabæ singulos cujusque variationis versus constituant. Quotuplex est distinctio variationum positionis? — Duplex. Quænam? — Distinctio sermonis ac vocis. Quid est distinctio sermonis? — Literarum positio omnem sermonem distinguit, vocis autem distinctio in eo posita est, ut adhibeantur syllabæ longæ vel breves, duræ vel molles, quo pertinet ea ratio distinctionis vocis, quam vocamus SYLLABAS HARMONICAS; ut hoc loco:

1. Ille, qui Hakonis nomine gaudet,
   rebellium virorum frangit spiritus,

Reg.; tvenn, *Wchart.*, *U.* — 5) *om. Wchart.*; *a [om. U.* — 6) *sic Wchart.*, *U*; málsgrein, *Reg.* — 7) *a* [kallaz setning, *U.* — 8) þrent, *Wchart.* — 9) hvat, *Wchart.*, *U.* — 10) *a [om. Wchart.*, *U.* — 11) gerir, *U.* — 12) *a [sic Wchart.*; hljoðgrein' þat, *U.* — 13) dróttkvæðr háttr. i., *rubrum in U.* — 14) rækir, *U.*

jörð kann frelsa, fyrðum
friðrofs, konúngr ofsa;
sjálfr ræðr allt, ok Elfar,
úngr[1] stillir sá milli,
gramr á[2] gipt at fremri,
Gandvíkr jöfurr landi.

Hèr er stafasetníng sú er hætti ræðr ok kveðandi gerir, þat eru XII stafir í eyrindi ok eru III settir í hvern fjórðúng. Í hverjum fjórðúngi eru tvau vísuorð. Hverju vísuorði fylgja VI samstöfur. Í öðru vísuorði er settr sá stafr fyrst[3] í vísuorðinu, er vær köllum höfutstaf; sá stafr ræðr kveðandi; en í fyrsta vísuorði mun sá stafr finnast tysvar standa fyrir samstöfun[4]; þá stafi köllum vèr stuðla. Ef höfutstafr er samhljóðandi, þá skulu stuðlar vera enn[5] enn sami stafr; svå sem hèr er:

Lætr sá er Hákun heitir,
hann rekkir lið, bannat,

en rángt er, ef þessir stafir stånda fyrir samstöfun[6] optarr eða sjaldnarr en svå í fjórðúngi vísu. En ef hljóðstafr er höfuðstafrinn, þá skulu stuðlar vera ok hljóðstafir, ok er fegra at sinn hljóðstafr sè hverr þeirra; þá má ok hlýða, at hljóðstafr standi fyrir optarr í fjórðúngi í fornöfnum eða [í málfyllíng, þeirri[7] er svå kveðr at[8]: *ek*, eða svå: *en*, *er*, *at*, *[i*, *o*, *of*, *af*[9], *um*, ok er þat leyfi en eigi rètt setníng.

---

[1]) einn, *U.* — [2]) *sic Wchart.*; of, *Reg.*, *U.* — [3]) fyrir, *U.* — [4]) samstöfur, *U*; samstöfr, *Wchart.* — [5]) *om. Wchart.*, *S*, *U.* — [6]) samstöfur, *U*; samstöfr, *Wchart.* — [7]) *a* [máls-

accendens animos militum;
rex terram liberare novit.
Ipse princeps, juvenis ille
regnator, terras regit Gandvikam
et Albim interjacentes. Rex
hoc præstantiore utitur fortuna.

Hic est ea literarum positio, quæ variationem metricam moderetur et consonantiam efficiat, nempe duodecim literæ in una stropha, quarum ternæ in singulos strophæ quadrantes dispositæ sunt. In quovis quadrante duo sunt versus. Quemlibet versum faciunt sex syllabæ. Initio versus secundi litera posita est, quam LITERAM PRINCIPEM vocamus; eadem consonantiam efficit: quam literam in primo versu bis initium syllabæ facere reperies; has literas vocamus SERVAS. Si litera princeps est consonans, servæ item esse debent, uti hoc loco:

Lœtr sá er Hákun heitir,
hann rekkir lið, bannat.

Quæ literæ si sæpius rariusve, quam docuimus, in strophæ quadrante syllabam incipiant, pravum est. Sin vero litera princeps est vocalis, vocales et servæ debent esse, atque elegantius est, diversas esse vocales. Ferri quidem potest, plures voces in eodem quadrante a vocali incipere in pronominibus aut in particulis hypermetris, verbi caussa: *ek*, aut *en*, *er*, *at*, *i*, *o*, *of*, *af*, *um*; sed hoc ad licentiam poëticam pertinet, non ad positionem regularem.

ſyllingvm þeim, *U.* — [8]) at ek, eða, *add. U.* — [9]) *a* [oc. io. aſ. of., *U.*

Önnur stafasetníng er sú, er fylgir setníng hljóðs þess, er hátt gerir ok kveðandi. Skal sú grein í dróttkvæðum hætti svå vera, at fjórðúngr vísu skal þar saman fara at allri stafasetníng ok hljóða; skal í fyrra vísuorði þannig greina þá setníng:

Jörð kann frelsa fyrðum.

Hèr er svå: jörð, fyrð, þat[1] er ein samstafa í [hvårum stað[2], ok sinn hljóðstafr fylgir hvårri, ok svå upphafsstafr[3]; en [einir stafir[4] eru eptir hljóðstaf í báðum orðum[5]. Þessa setníng hljóðfalls köllum vèr skothendíng. En í öðru vísuorði er svå:

Friðrofs konúngr ofsa,

svå er hèr: rofs, ofs, þar er einn hljóðstafr, ok svå allir þeir er eptir fara í báðum orðum, en upphafsstafir greina orðin; þetta heita aðalhendíngar.

Svå skal hendíngar setja í dróttkvæðum hætti, at hin síðarri[6] hendíng í hverju vísuorði, er heitir viðrhendíng, hon skal standa í þeirri samstöfu, er ein er síðar. En sú hendíng[7], er frumhendíng heitir, stendr stundum í upphafi orðs, köllum vèr þá oddhendíng, stundum í miðju orði, köllum vèr þá hluthendíng. Þetta er dróttkvæðr háttr; með þeima hætti er flest ort, þat er vandat er; þessi er upphaf allra hátta, sem málrúnar eru fyrir öðrum rúnum.

78. [8]Hvernig[9] er breytt setníng háttanna? — Två vega. Hvernig[10]? — Með máli ok hljóðum. [Hvernig

---

1) þá, *U.* — 2) *a* [hvarri, *U.* — 3) haufvðstafr, *U.* — 4) *a* [*in Reg. legi non possunt.* — 5) *a* [en einn stafr hlioðs er i hvaro orþino ok inn samæ malstafr eptir hlioþstaf, *U.* —

Altera positio literarum versatur in positione ejus soni, qui variationem metricam et consonantiam efficit. Quæ ratio in metro collatato ita instituenda est, ut singuli strophæ quadrantes eandem habeant literarum et sonorum positionem. In priori versu hæc positio sic distinguenda:

Jörð kann frelsa fyrðum.

Hic ita est: ***jörð***, ***fyrð***, hoc est, una syllaba in utroque loco, in quibus syllabis diversæ sunt vocales, diversæque literæ initiales, sed in utraque voce eædem consonantes vocalem excipiunt. Hanc rationem consonantiæ vocamus syllabas harmonicas semiplenas. In proximo autem versu sic est:

Friðrofs konúngr ofsa,

hic ita est: ***rofs***, ***ofs;*** hic eadem vocalis est, eædemque omnes consequentes literæ in utraque voce, literæ vero initiales distinguunt voces; hæ vocantur syllabæ harmonicæ plenæ.

In metro collatato syllabæ harmonicæ ita disponendæ sunt, ut posterior cujusque versus syllaba harmonica, quæ secundana dicitur, syllabam versus extremæ proximam (penultimam) occupet. Quæ vero dicitur syllaba harmonica primana, ea interdum in initio versûs locum habet, tumque eam initialem vocamus, interdum in medio, quum dicimus mediam. Hoc metrum collatatum est, quo metri genere elaboratissima quæque carmina composita sunt. Hoc omnium metrorum princeps est, uti literæ ceteris characteribus præstant.

78. Quomodo variatur ratio metrorum? — Bifariam. Quibus modis? — Elocutione et sonis. Quomodo vari-

---

[6]) ***sic U, Wchart.***; hina síðarri, ***Reg.*** — [7]) ***om. U.*** — [8]) kendr hattr. n., ***rubrum in U.*** — [9]) hvað, ***U.*** — [10]) er, ***add. U.***

skal með máli skipta? — Två vega. Hvernig? — Halda eða skipta[1] háttunum[2]. Hvernig skal breyta háttunum ok halda sama hætti[3]? — Svå, at kenna eða styðja, eða reka eða sannkenna, eða yrkja at nýgjörvíngum.

Hvat eru kenndir hættir? — Svå sem þetta:

2. Fellr of ſura stilli
ſleinbraks, [limu axla[4],
Hamðis-ſaung, þar er hríngum
hylr ættstuðill Skylja;
holt ſelr hildigelti
heila bös[5] ok[6] deilir[7]
gulls í[8] gelmis[9] stalli
gems-eið[10] skörúngr reiðir.

Hèr eru öll heiti kennd í þessi vísu, en hendíngar ok orðalengð ok stafaskipti fara sem fyrr var ritað.

79. Kenníngar eru með [þrennum háttum[11] greindar: fyrst heita kenníngar[12], annat tvíkennt, þriðja rekit. Þat er kenníng at kalla ſlein-brak[13] orrostu, en þat er tvíkennt at kalla ſlein-braks-*fur*[14] sverðit, en þá er rekit ef lengra er:

3. [15]Úlfs baga verr ægis
ítr báls hati[16] málu[17];

---

[1]) skipa, *U.* — [2]) *a* [*om. Wchart.* — [3]) heiti, *Wchart.* — [4]) *a* [limvaka, *U*, *St.*, *mendose.* — [5]) *sic Reg.*; bys, *id.*, *Wchart.*; lios, *U*, *et Wchart. supra lineam alia manu.* — [6]) *sic Reg. supra lineam*, *Wchart.*; en; *sed*, *U*, *Wchart. supram lineam*, *Rask.* — [7]) deilr, *prave*, *Wchart.*, *sed supra lineam* deiler. — [8]) oc, *Wchart.*, *sed* í *supra lineam.* — [9]) golnis, *Wchart. supra lineam.* — [10]) gaunnseið, *Wchart.*; gvnnseið, *U et Wchart. supra lineam.* — [11]) *a* [þrennu móti, *U.* —

anda est elocutione? — Bifariam. Quibus modis? — Servandis aut variandis metris. Quomodo varianda sunt metra, et tamen idem metrum servandum? — Adhibendis denominationibus simplicibus vel duplicibus, vel ambitu appellationum, vel epithetis, vel tropis figuratis.

Qualia sunt metra per denominationes variata? — Quale hoc:

2. Hamderis indumenta defluunt per moderatorem
abietum spiculorum fragoris,
ubi columen familiæ Skylianæ
ramos scoptularum annulis tegit;
excellens princeps tumulum calvæ
porco Bellonæ occulit, aurique
distributor igneam tutelam
accipitris statione librat.

In hac stropha omnia nomina denominando exprimuntur, syllabæ vero harmonicæ, longitudo versuum et dispositio literarum metricarum regulas ante propositas sequuntur.

79. Denominationes trifariam distinguuntur: primo appellantur denominationes simplices, secundo duplices, tertio ambitus. Denominatio simplex est, si pugnam appellas *fleinbrak* (fragorem spiculi); duplex, si gladium appellas *fleinbraks fur* (ignem fragoris spiculi); ambitus est, si longius repetis.

3. Præclarus osor flammæ æquoreæ
defendit confabulatricem lupi adversarii.

---

[12]) *sic cett.;* renningar, *mend. Reg.* — [13]) *sic Wchart., U;* fleinbrag, *Reg.* — [14]) *sic Wchart., U;* fur *om. Reg.* — [15]) rekit, m., *rubrum in U. Hæc stropha translata est a Joh. Olavio in* Nord. g. Digtek., *p. 163.* — [16]) hatti, *id., U.* — [17]) mâla, *U.*

sett eru börð[1] fyrir[2] bratta
brún[3] Míms vinar rúnu;
orms vâða kann eiðu
allvaldr göfugr halda;
[menstríðir, njót móður[4]
mellu dólgs til elli!

80[5]. Hvat eru sannkenníngar? — Svâ sem þetta[6]:

4. Stinn sár þróast stórum,
sterk [egg frömum seggjum[7]
hvast skerr[8] hlífar traustar,
[hár gramr lifir framla[9];
hrein sverð litar harða[10]
hverr drengr; göfugr þengill,
ítr rönd[11] furast undrum,
unir bjartr[12] snöru hjarta.

Þat er sannkenníng, at styðja svâ orðin með sömu efni, svâ[13] at kalla [stinn sárin, því at höfug eru sár stór, en rètt er mælt at þróast; önnur sannkenníng er sú, at sárin þróast stórum[14]; nú er eitt vísuorð ok tvær sannkenníngar. [Í öðru vísuorði er köllut sterk egg, en framir seggir. Í enu þriðja er svâ, at hvast skerr, hlífin er traust; ok í fjórða orði at kalla konúnginn mikinn, en líf hans framligt[15]. Þar næst at kalla hreint sverð, ok harðliga roðit; en*n*[16] einnhverr liðsmanna, ok væri rètt mál, þótt

---

1) borð, *U.* — 2) yvir, *U*, *perperam.* — 3) brvns, *U.* — 4) menstilli mattv moðr, *U mendose.* — 5) sannkent. iiij., *rubrum in U.* — 6) *Hæc stropha translata est in* Nordens gamle Digtekunst, *p. 171.* — 7) *Wchart. supra lineam alia manu* "ofröm um serkium". — 8) seccür, *Wchart.*, *unde* skekr, *quassat*, Olavius *l. c.* — 9) *a* [oþs drengr gavfvgr þengill, *U*

Proræ prætentæ sunt arduo
margini conjugis amici Mimeris.
Illustris populi dominus obtinere novit
genetricem periculosi serpentis hostis.
Inimice torquis, matre feminæ
giganteæ hostis ad senectutem fruere!

80. Qualia sunt epitheta? — Verbi caussa hæc:

4. Aspera vulnera magnopere gliscunt;
firma acies acriter secat valida
tegimina excellentium virorum;
excelsus princeps gloriose vivit.
Juvenum quisque nitidos gladios
valde tingit; splendidus clypeus
mirum quantum adteritur. Serenus,
illustris princeps alacri animo gaudet.

Epithesis est, si vocabulis adjicias convenientia adtributa, ita ut vulnera appelles ASPERA, nam magna vulnera turgida sunt; recte autem gliscere dicuntur. Altera epithesis est, vulnera MAGNOPERE gliscere. Sic uno versu duo epitheta continentur. In secundo versu acies appellatur FIRMA, viri autem EXCELLENTES. In tertio sic est: secat ACRITER, tegimen VALIDUM est; et in quarto versu rex appellatur MAGNUS, et vita ejus GLORIOSA. Deinde gladius appellatur NITIDUS et PERQUAM rubefactus: porro UNUSQUISQUE militum, quum viros appellari rectum

perperam. — [10]) harðla, *id.*, *Wchart.*, *mutatum ex* harða. — [11]) mvn, *U.* — [12]) *sic Wchart.*, *U;* biart, *apocopato* r, *Reg.* — [13]) *om. U.* — [14]) *a* [stinn sárin þróaz stórum, *Wchart.* — [15]) *in Reg.* framlekt *scriptum.* — [16]) ok einnhver lidsmann, *Wchart.*

maðr væri nefndr; göfugr er konúngrinn kallaðr; röndin[1] var kostig[2], ok furaðist[3] undarliga skjótt. Konúngrinn undi glaðr fræknu hjarta. Nú eru hèr sýndar[4] XVI sannkenníngar[5] [í átta[6] vísuorðum, en þó fegra þær[7] mjök í kveðandi at eigi[8] sè [svâ vandliga[9] eptir þeim farit.

81. Sannkenníngar hafa þrenna grein: heitir ein sannkenníng, önnur stuðníng, þriðja tvíriðit. [þetta er tvíriðit kallat[10]:

5.[11] Óðharða spyr ek eyða[12]
egg fullhvötum seggjum,
dáðrökkum veldr dauða
dreng[13] ofrhugaðr þengill;
hamdökkum fær Hlakkar
hauk munnroða[14] aukinn,
veghrósinn[15] spyr ek vísa,
vald[16] ógnþorinn skjaldar.

Hèr fylgir stuðníng hverri sannkenníng, svâ sem kölluð er eggin óðhörð, en fullhvatir menninir. þat er sannkenníng: hörð egg, en hvatir menn; þat er stuðníng er annat sönnunarorð[17] fylgir sannkenníng[18].

---

[1]) *sic et Wchart. supra lineam, sed a prima manu* "kundin". — [2]) rostig, *supra lineam, Wchart.* — [3]) *sic et Wchart. supra lineam, in linea vero* fura dis. — [4]) *a* [nv ferr svâ mz sama hætti. vnz avll er uppi vísan ok ero hèr, *U.* — [5]) sýndar, *add. U.* — [6]) *a [legi non potest in cod. Reg.* — [7]) þeir, *Wchart.*; þat (þ'), *U.* — [8]) eign, *prave, Wchart.* — [9]) *a* [iammiok, *U.* — [10]) *a [om. U, St.* — [11]) tviriþit. v., *rubrum in U.* — [12]) heura, *Wchart.*, *sed* eyða *supra lineam.* — [13]) *sic etiam Wchart. a prima manu;* drengr, *U, et Wchart. supra lineam.* —

foret; rex ILLUSTRIS vocatur; clypeus erat EXIMIUS, et MIRUM QUAM CITO adterebatur; rex LÆTUS animo FORTI gaudebat. Hoc loco jam sedecim epitheta, quæ octo versibus continentur, proposita sunt; quæ etsi non tam studiose quærantur, tamen colorem poëmatis valde speciosum reddunt.

81. Epithetorum tria sunt genera: unum appellatur epithetum simplex, alterum duplex, tertium compositum. Hoc compositum[a] appellatur:

5. Audio, præduram aciem
perfortes viros perdere;
valde animosus princeps infert
necem juveni, strenue operam navanti.
Audax in prœlio clypei-tenens
livido. Laccæ accipitri ruborem
rostri facessit. Audio
imperatorem honore gloriantem.

Hoc loco cuique epitheto additamentum adjectum est, verbi caussa, acies appellatur PRÆDURA, viri vero PERFORTES. Epithetum simplex est acies DURA, viri FORTES; epithetum duplex, quum alterum vocabulum descriptivum epitheto adjicitur.

---

[14]) *sic et Wchart.*; mvndriþa, *U*, *Wchart. supra lineam.* — [15]) *in Reg. scriptum* veghrǫsin; veghrǫssin, *U.* — [16]) *sic Reg.*, *U*, *abjecta nota masculini*; valdr, *id.*, *Wchart.* — [17]) sannanarorð, *U.* — [18]) sannkenningo, *U*, *Wchart.*

[a]) discrimen inter *studning* et *tviriðit* non satis clare propositum esse videtur. Prius puto esse, quum adjectivum adverbio vel adjectivo describitur, ut *óðharðr*, *fullhvatr*, *ofrhugaðr*; posterius, cum substantivo, ut *dáðrakkr*, *hamdökkr*, *veghræsinn*, *ógnþorinn*.

82[1]. Hvat eru nýgervíngar? — Svâ sem þetta:

6. Sviðr lætr sóknarnaðra
slíðrbraut jöfurr skríða;
ótt ferr rógs or rèttum
ramsnákr fetilhamsi;
[linnr kná[2] sverða sennu[3]
sveita beks at leita,
[ormr þyrr[4] vals at[5] varmri
víggjöll sefa stígu.

Þat eru nýgjörvíngar at kalla sverðit orm ok kenna rètt, en slíðrirnar[6] götur hans, en fetlana ok umgjörð hams[7] hans. Þat heldr til ormsins náttúru[8] at hann skríðr or hamsi [ok til vatns[9]; hèr[10] er svâ [sett nýgjörvíng[11], at hann ferr leita blóðs bekkjar [at þar, er hann[12] skríðr hugar stigu, þat eru brjóst manna. Þá þykkja[13] nýgjörvíngar vel kveðnar, ef[14] þat mál er upp er tekit haldi of alla vísulengð[15]; [en ef[16] sverð er[17] ormr kallaðr[18], [*en siðan*[19] fiskr eða vöndr, eða annan veg breytt, þat kalla menn nykrat, ok þykkir þat spilla. Nú er [dróttkvæðr háttr[20] með v greinum, ok er þó hinn sami háttr rèttr ok úbrugðinn, ok er' optliga þessar greinir sumar eða allar í einni vísu, ok er þat rètt, því at kenníngar auka orðfjölða, sann-

---

[1]) nygervingar. vi., *rubrum in U.* — [2]) *a* [spenndr, *U alio atramento et fortasse alia manu scriptum;* spennir, *St.* — [3]) senna, *St.* — [4]) *a* [orm þyr, *U*, *St.* — [5]) *sic Wchart.*, *U*, *St.;* or, *Reg.* — [6]) sliþrar, *U.* — [7]) *In hac voce iterum incipit membrana codicis W.* — [8]) þar helldr til orms náttúra, *W.* — [9]) *a [sic W, U;* svâ at hann skriþr miöc til vatz, *Reg.* — [10]) þvi, *W.* — [11]) *a [om. W, U.* — [12]) *a* [ok, *W*, *U.* — [13]) eru, *Wchart.*, *U.* — [14]) at, *W*, *U.* — [15]) vm alla vísv, *W;* halldiz

82. Quales sunt tropi figurati?. — Uti hæc:

6. Cordatus princeps facit prœlii
natrices repere vaginæ semitam;
validus anguis pugnæ subito exit
e rectis balteorum exuviis;
serpens gladiorum altercationis
rivum sanguinis quærere contendit,
anguis cadaverum animi tramites percurrit,
festinans ad calidum cædis torrentem.

Tropus figuratus est, quum quis gladium appellat serpentem, recteque circumscribit, vaginam vero semitas ejus, baltea et cingulum exuvias ejus usurpat; nimirum natura serpentis fert, ut abjectis exuviis ad aquam repat; hinc, tropo figurato adhibito, serpens dicitur quæsitum ire rivum sanguinis, et animi tramites, hoc est pectora hominum, perreptare. Tum tropi figurati bene compositi existimantur, quum figura inchoata per totam stropham continuatur. Si vero gladius (primo) appellatur serpens, deinde vero piscis aut virga, aliove modo appellatio variatur, hoc dicitur hippopotami instar variabile[a], et pro vitioso habetur. Jam exempla allata sunt metri collatati quinque modis variati, eodem tamen metri genere recto et invariato permanente. Quæ variationes partim aut omnes sæpius una in stropha occurrunt, et recte quidem, nam denominationes copiam verborum

---

vm alla visona, *U.* — [16]) *a [sic W, U;* svâ sem, *Reg.* — [17]) *sic W, U;* sè, *Reg.* — [18]) kallat, *U.* — [19]) *a [addit. ex W, U; om. Reg.* — [20]) *sic W, U;* dróttqvæþvm hætti, *Reg.*

a) confer ed. Rask. p. 317, in Figuris Orationis de Cacemphato, ubi exemplum tropi variabilis adfertur.

kenníngar fegra ok fylla mál, nýgjörvíngar sýna kunnustu ok orðfimi.

83. Þat er leyfi háttanna, at hafa samstöfur seinar eða skjótar, svå at dragist fram eða aptr or rèttri tölu setníngar, ok megu finnast svå seinar, at fimm samstöfur sè í öðru ok enu fjórða vísuorði. Svå sem hèr er:

7. [1]Hjálms fylli spekr hilmir
hvatr[2] Vindhlæs[3] skatna[4],
hann kná hjörvi þunnum
hræs þjóðár[5] ræsa;
ýgr[6] hilmir lætr[7] eiga
öld dreyrfá skjöldu;
styrs[8] rýðr stillir hersum
sterkr járngrá serki.

Í þessi vísu eru allar oddhendíngar [*hinar fyrri hendíngar*[9], ok er þó [þessi háttr dróttkvæðr[10] at hætti[11].

84. Nú skal sýna svå skjótar samstöfur ok svå settar nær hverja annarri, at af því eykr lengð orðsins:

8. [12]Klofinn spyr ek hjálm fyrir hilmis
hjarar egg; duga seggir;
því eru[13] heldr, þar er skekr skjöldu,
skafin sverð lituð ferðar;

[1]) oddhent. VII., *rubrum in U.* — [2]) hvatt, *W.* — [3]) *sic Reg.;* vindlæs, *id.*, *W;* vinndhles, *id.*, *S;* vinles, *id.*, *U.* — [4]) skatnar, *U.* — [5]) *sic Reg.*, *W;* þioþar, *conjunctim*, *U*, *addens* vel, *ad supplendum syllabam sextam.* — [6]) *sic W*, *U;*

augent, epitheta orationem ornant et amplificant, tropi figurati artificium et facilitatem dictionis ostendunt.

83. Licentia metrica est, quum syllabæ adeo aut producuntur aut corripiuntur, ut a justo positionis numero abscedant, tamque productæ inveniuntur, ut quinque syllabæ sint in strophæ versu secundo et quarto; uti hoc loco:

7. Rex alacer viros domat
galeæ complemento Heimdali,
ille novit cadaverum amnes
tenui gladio viris erivare.
Terribilis princeps multitudini
comparat clypeos cruore illitos;
robustus pugnæ moderator indusia
ferro leucophæa ducibus rubefacit.

In hac stropha omnes syllabæ harmonicæ priores (i. e. omnes primanæ) initiales sunt, et tamen hæc variatio ad metrum collatatum pertinet.

84. Jam adferemus exemplum syllabarum tam correptarum tamque continentium inter se, ut inde longitudo versûs augeatur:

8. Audio galeam acie regii ensis
diffissam; milites operam (strenue) navant;
eapropter politi enses virorum
valde rubuerunt, ubi concutiuntur clypei.

---

ygr, *Reg.* — 7) *sic W, U;* hvetr, *Reg.* — 8) styrks, *U.* — 9) *a [sic W, U; om. Reg., S.* — 10) *a* [dróttkvæðr háttr, *W, U.* — 11) *sic Reg., W;* heiti, *U.* — 12) avnnvr oddhending, *rubrum in U.* — 13) er, *W.*

bila muna gramr, [þó at gumna[1]
gular[2] rítr nái líta;
draga þorir hann [yfir hreinna[3]
hvatan brand þrymu[4] randa.

Hèr er í fyrsta [ok þriðja vísuorði[5] níu samstöfur, en í öðru ok í fjórða VII; hèr er þat sýnt, hversu flestar samstöfur megu vera[6] í vísuorði [með dróttkvæðum hætti, ok af þessu má þat vita, at VIII eða VII megu vel hlýða í fyrsta ok þriðja vísuorði[7]. Í þessi vísu eru allar frumhendíngar hluthendur[8], ok dregr þat til at lengja[9] má orðin[10], at sem flestar samstöfur standi fyrir hendíngar. Þat er annat leyfi háttanna, at hafa í dróttkvæðum hætti eitt orð eða tvau í vísu með álögum, eða detthent eða dunhent, [eða skjálfhent[11], eða með nokkvorum þeim hætti er eigi spilli kveðandi. Þriðja leyfi er þat, at hafa aðalhendíngar í fyrsta eða þriðja vísuorði. Fjórða leyfi er þat, at skemma svå samstöfur, at gera eina or tveim, ok taka or annarri hljóðstaf; [þat köllum vær bragarmál: svå sem hèr, er kvað Þórarinn máhlíðingr[12]:

Varðak[13] mik þars, myrðir
morðfárs, vega þorðu.

Enn er sú grein útsett myklu lengra[14]. Þat er hit fimta leyfi at skipta tíðum í vísuhelmíngi[15]. Sètta leyfi er þat, at hafa í dróttkvæðum hætti samhendíngar eða liðhendíngar[16]. Þat er it sjaunda, at hafa eitt

---

1) *a* [þar er gumnar, *U.* — 2) gvllar, *U.* — 3) *sic W*; hretna v. hreina, *Reg.*; *a* [fyrir hreinan, *U.* — 4) þrimu, *U*; þrumu, *W.* — 5) *a* [visvorði meðr dróttkvæðvm hætti, *Wchart.* — 6) verða, *W.* — 7) *a* [*om. W.* — 8) hlvtendv̄, *U.* — 9) hengia, *U.* — 10) orþit, *U.* — 11) *a* [*om. W.* — 12) *vide* Eyrbyggja saga, *c. 18.* — 13) *sic*

Non deficiet animus regem, etsi
flava videat scuta virorum;
ille oras purorum clypeorum
celeri gladio perstringere audet.

In hujus strophæ versu primo et tertio novem syllabæ sunt, in secundo et quarto septem. Ex quo apparet, quantum maximum syllabarum numerum admittat versus metri collatati; unde intelligi potest, octo aut septem syllabas versui primo et tertio bene convenire. In hac stropha omnes primanæ sunt mediæ, quibus quam plurimas syllabas præmittendo, extendendorum versuum facultas datur. Altera licentia metrica est, ut in metro collatato unus aut duo strophæ versus contineant supplementa[a], aut harmonicas alternantes[b], aut anadiplosin[c], aut harmonias tremulas[d], aliasve variationes, quæ consonantiam metricam non corrumpant. Tertia licentia est, ut primo et tertio versui insint syllabæ harmonicæ plenæ. Quarta licentia est, ut duæ syllabæ ita corripiantur, ut, demta alterutrius vocali, ex duobus una fiat; quod *bragarmal* (syncopen) vocamus. Exemplo sit sequens versus, auctore Thorarine Mavahlidensi:

Liberavi me, consumtor noxæ
prœliaris, ubi pugnare audebant.

Quæ species multo longius extenditur. Quinta licentia est, in eadem semistropha tempora mutare. Sexta licentia est, in metro collatato syllabas harmonicas identicas[e] aut homœoarctas[f] adhibere. Septima (licentia) est,

Eyrb. saga, *l. c.;* varþat, *Reg.* — 14) *a* [*om. W, U.* — 15) visv orði, *W.* — 16) hlithendíngar, *U.*

a) vide infra str. 27. — b) vide infra str. 29. — c) vide infra str. 21. — d) vide infra str. 28. 35 (39). — e) *vide str. 46. infra.* — f) *vide infra str. 41., it. 53. 58.*

málsorð [í báðum vísuhelmíngum[1], ok þykkir þat spilla í einstaka vísum. Átta er þat, at nýta, þótt samkvætt[2] verði við þat er áðr er ort vísuorð eða skemra. Níunda er þat, at reka til hinnar fimtu kenníngar, en or ættum er, ef lengra er rekit; en þótt þat finnist í fornskálda verka[3], þá látum vær þat nú únýtt. Tíunda er þat, at vísu fylgir drag eða stuðill. (Ok svå þó at þat sè í síðarra helmíngi, ef maðr er nefndr eða [ken*nt* nafn hans[4] í fyrra helmíngi, þótt þat[5] sè eigi nafn annan veg en *hann* eða *hinn*, eða *sá* eða *sjá)*. Ellipta er þat, at *er*, *eð*, *en* eða *at* má hafa optarr [en eitt sinn[6] í vísuhelmíngi, svå sem Refr kvað:

> Sæll er hinn[7], er hranna
> hádýra vel stýrir!
> tíð[8] erumk vitnis våða
> víngerð[9], unir sínu.

Tólpta er atriðs klauf. [10]Hvat er tíðaskipti? — þrent. Hvernig? — þat er var, þat er *er*[11], þat er verðr.

85. Hver setníng [er þat, at breyta háttum með máli einu? — þat má svå gera, at gefa nafn[12] háttum, ok greina svå tölu háttanna ena fyrstu, en halda annarri ok enni þriðju tölu setníngar; [þat er[13], sem fyrr var ritað, at[14] hafa VIII vísuorð í örindi, ok hin þriðja tala at hafa VI samstöfur í vísuorði ok sömu setníng

---

1) *a* [vm alla vísv í báðvm helmíngvm, *W.* — 2) samkveðit, *W.* — 3) verkvm, *U.* — 4) *a* [kenndr, *W*, *U.* — 5) þá, *U.* — 6) *a* [*om. U.* — 7) heinn, *U.* — 8) tiþir, *U.* — 9) *sic W*, *U;* vingriþ, *mend.*, *Reg.* — 10) hèr segir af sextánmæltu, *rubrum in U.* — 11) *add. ex W*, *U; om. Reg.* — 12) *a* [fær nöfn, *U.* — 13) *a* [*om. W.* — 14) ok, *W.*

eandem vocem in utraque semistropha repetere; quod in monostrophis vitiosum habetur. Octava est, ut permittatur iteratio versus, aut partis, ex superioribus repetiti. Nona, ut circumscriptio rei quincuplici ambitu absolvatur, quæ si longius evagetur, extra ordinem est; cujus exemplum etsi in veterum poëtarum operibus reperiatur, tamen id nunc illicitum declaramus. Decima est, ut strophæ adjiciatur quadrans hypermeter[a] aut versus supernumerarius[b]. (Atque etiam si in posteriore semistropha sit, si vir nominatus, aut nomen ejus circumscriptum fuit in semistropha priori, quamvis hoc nomen tantummodo exprimatur pronominibus *hann* vel *hinn*, *sa* vel *sja)*[c]. Undecima est, ut particulas *er*, *en*, *eð* vel *at* plus una vice in eadem semistropha adhiberi liceat; ut Revus cecinit:

Felix est ille, rector maris animalium,
qui re sua bene contentus est.
Confectio potus Lupi periculosi
adversarii mihi familiaris est.

Duodecima est dissolutio (dialyton). — Quid est mutatio temporum? Triplex. Quale? Quod fuit, quod est, quod erit.

85. Quæ ratio est metra solâ enuntiatione variandi? Hoc ita fieri licet, ut metris nomina imponantur et sic primus numerus metrorum distinguatur, alter vero ac tertius numerus positionis servetur: hoc est, quemadmodum supra scriptum est, ut stropha octo versibus, tertius numerus, ut versus sex syllabis constet, eadem-

---

a) *vide* Fornm. s. 6, 317, *it.* Krákumál, *ubi hæc licentia semper observatur.* — b) *sic* stuðill *h. l. verti ex conjectura; exempla passim occurrunt in metro* fornyrðalag *et* ljóðaháttr. — c) *hæc, quæ parenthesi clauduntur, ad licentiam octavam proprie pertinere videntur.*

hendínganna. Háttum er skipt með ýmissum orðtökum, ok er þessi einn háttr, er kallaðr er sextánmæltr[1].

9. Vex iðn, vellir roðna,
verpr lind, þrimu snerpir,
fæsk[2] gagn, fylkir eignast,
falr hitnar, seðzk vitnir[3]:
skekr[4] rönd, skildir bendast,
skelfr askr, griðum raskar,
brandr gellr, brynjur sundrast,
braka spjör[5], litast örvar.

Hèr eru tvö mál fullkomin í hverju vísuorði, en orðalengð ok samstöfur ok hendíngar ok stafaskipti sem dróttkvætt[6].

86. Nú er breytt annan veg dróttkvæðum hætti, ok enn með máli einu[7]. [Þenna hátt kalla menn áttmælt[8]:

10[9]. Jörð verr siklíngr sverðum,
sundr rjúfa spjör undir,
lind[10] skerr[11] í styr steinda,
stökkr hauss af bol lausum;
falla fólk á velli,
fremr mildr jöfurr hildi,
egg bítr á lim lýti,
liggr skör sniðin hjörvi.

Hèr er mál fullt í hverju vísuorði.

---

[1]) *scriptum* XVI mællltr *in Reg.;* sextán mælt, *W*, *U.* — [2]) felsk, *U.* — [3]) vitni, *U.* — [4]) *sic W*, *U;* skefr, *Reg.*, *videtur tamen alio atramento et fortasse etiam alia manu mutatio literæ* f *in* k *experta esse.* — [5]) spiot, *U.* — [6]) í dróttkvæðum hætti, *U.* — [7]) saman, *add. U.* — [8]) *a [om. W*, *U.* —

que ratio syllabarum harmonicarum observetur. Variationes metricæ variis nominibus distinguuntur; ex iis hæc una est, quæ dicitur SEDECIM ENUNTIATIONUM:

9. Contentio crescit, campi rubescunt;
tilia[a] projicitur, pugna acrior fit;
victoria paritur, rex potitur (eâ);
hastile calescit, lupus saturatur;
scutum quassatur, clypei inflectuntur;
fraxinus[b] tremet, pax violatur;
gladius sonat, loricæ dirumpuntur;
spicula crepant, sagittæ tinguntur.

In singulis hujus strophæ versibus binæ sunt plenæ enunciationes; numerus vero versuum et syllabarum, ratioque syllabarum et literarum harmonicarum eadem est, quæ in metro collatato.

86. Porro alia ratione metrum collatatum variatur, atque etiam sola enuntiatione. Sequens variatio dicitur OCTO ENUNTIATIONUM:

10. Rex terram gladiis tuetur,
tela dirumpunt vulnera,
pictus clypeus in prœlio secatur,
caput a vacuo trunco resilit;
milites in campo occumbunt,
liberalis princeps pugnam conserit,
acies artus secando fœdat,
caput jacet, ense abscisum.

In singulis hujus strophæ versibus singulæ sunt plenæ enuntiationes.

---

[9]) áttmæltr háttr, *rubrum in U.* — [10]) blind, *mend., U.* — [11]) *sic W, U;* sekr, *Reg.*

[a]) i. e. clypeus e tilia. — [b]) i. e. gladius. Vide *Nordens gamle Digtekunst* p. 151.

87. þessi er hinn þriði[1]:

11. Ýskelfir kann úlfum
auðmildr[2] búa gildi[3];
lætr gylðis kyn gáti[4]
gunnsnarr una[5] harri;
fær gotna vinr vitni
valbjór afar stóran;
vargr tèr[6] or ben bergja
blóðdrykk[7], ok grön rjóða.

[Hèr lýkr máli í tveim vísuorðum.

88. Sjá háttr, er nú skal rita, er hinn fjórði þeirra er breyttir eru, en hinn fimti at hátta tali. þetta er stælt kallat[8]:

12. Hákun veldr, ok höldum,
harðráðum guð jarðar
tiggja lèr með tíri,
teitr þjóðkonúngs[9] heiti.
Vald á víðrar foldar,
vindræfurs jöfurr gæfu
öðlíngi skóp úngum,
örlyndr skati gjörla.

[Hèr er svá[10]:

Hákun veldr, ok höldum,
[teitr þjóðkonúngs heiti[11],

---

[1]) *Hæc variatio in U alio loco appellatur:* Fjórðúnga lok, *quam appellationem etiam adhibuit Gunnar Pauli. — Translata est hæc stropha in Joh. Olavii* Nord. gamle Digtek. *p. 163.* — [2]) allmilldr, *U.* — [3]) hilldi, *U.* — [4]) gáto, *J. Olavius l. c., in indice vocum dedit* "gáta" *victus, cibus, sed hoc neglecta forma, quæ necessarie erit* gát, *a verbo* geta *deducta, quemadmodum* dráp, nám *a verbo* drepa, nema, *cfr. etiam:* mungát. — [5]) vnd sik, *U.* — [6]) ter, *id., W, U.* — [7]) blot dryck, *U.* — [8]) *a [om. W, nam*

87. Hæc tertia variatio est:

11. Munificus arcipotens
lupis epulas struere novit;
princeps, in prœlio acer, escâ
delectat sobolem luporum.
Civium amicus ingentem lupo
cruoris potum ministrat;
bibit fera sanguineum haustum
e vulnere, et labia cruore tingit.

Hic enuntiatio duobus versibus absolvitur.

88. Variatio mox adferenda quarta est ex metris variatis, sed quinta numero metrorum. Hoc MESEMBOLEMA dicitur:

12. Hilaris Hakon justi regis
titulum gerit, et populo imperat;
regi imperioso terram
cum gloria deus concedit.
Liberalis princeps plenum
imperium tenet latæ terræ;
ventosi lacunaris imperator regi
juveni benignam conciliavit fortunam.

Hoc loco cohærent: ***Hakun veldr ok höldum — teitr þjóðkonúngs heiti***, alter vero et tertius

---

primum perperam scriptum fuit: **Hèr er mál fyllt í hverju vísuorði; þessi er enn þriði,** ***deinde litura deletum. Manu recenti, ut videtur Johannis Olavii Grunnavicensis, deinde insertum est:*** **"þessi er hinn fjorði".** ***De codice W hoc in universum notandum est: nomina metrorum quæ in codice deerant hac eadem manu adscripta esse in margine, quæ nisi quum a solitis denominationibus differant notanda non esse putavimus.*** — [9]) **þioðkonvngr,** ***U.*** — [10]) ***a [ex W desumtum, nam om. Reg.;*** **þetta er it fyrsta,** ***U.*** — [11]) ***a [sic W, U;*** **harðráðum gvð jarðar,** ***Reg., neglecto sensu.***

en annat ok it þriðja vísuorð er sèr um mál, [ok er þat stál[1] kallat.

89. [þessi er hinn fimti[2]:

13. Manndýrðir fá[3] mærðar,
mæt öld, fira gæti[4],
lýtr[5] auðgjafa ítrum
öll. Stóð sær of[6] fjöllum.
Rjóðvendils[7] gat[8] randa
ræki-njörð at sækja,
hæf ferð var sú harða[9],
heim. Skaut jörð or geima.

[þetta köllum vær hjástælt[10]: hèr er it fyrsta vísuorð[11] ok annat ok þriðja sèr um mál, ok hefir þó þat mál eina samstöfun með fullu orði[12] af hinu fjórða vísuorði; en þær fimm samstöfur [er eptir fara[13] lúka heilu máli, ok skal orðtak vera[14] forn minni.

90. þessi er hinn sjaundi[15], lánglokur[16]:

14. Hákun ræðr með heiðan,
hefir drengja vinr fengit,
lönd[17] verr buðlúngr brandi
breiðfeld, mikit veldi,
rógleiks náir[18] ríki
remmi-týr at stýra,

---

[1]) *a [om. U.* — [2]) *a [om. W, U; in Reg. vox* "hiástællt" *h. l. alio atramento et haud dubie alia manu addita est; U hoc metri genus eodem nomine in indice, clavi metricæ præfixæ, appellat.* — [3]) fær, *U.* — [4]) getir, *U.* — [5]) lætr, *U.* — [6]) á, *U.* — [7]) *sic Reg.;* rjóðvandill, *W;* rjóðr vendils, *U.* — [8]) *sic W;* gatz, *U; in Reg. obscure, videtur tamen librarius* kná *legere voluisse; ex ductu literarum* onr *etiam erui possit, sed hoc sine sensu.* —

strophæ versus per se sententiam efficiunt, quod EMBOLION dicitur.

89. Hæc quinta variatio est:

13. Præclara facinora custodi virorum
laudes comparant; omnis eximius
populus excellentem divitiarum datorem
supplex veneratur. Mare inundaverat montes.
Princeps, cui ruber clypeorum
ramulus curæ est, contigit,
ut domum reveniret; quæ profectio
valde commode accidit. Terra e mari emersit.

Hanc PAREMBOLEN vocamus. Hujus strophæ versus primus, secundus et tertius suas enuntiationes absolvunt, ita tamen, ut integram vocem monosyllabam ex quarto versu adsumant. Reliquæ vero quinque syllabæ integram enuntiationem efficiunt, cujus argumentum ex veteribus memoriis desumendum est.

90. Hæc septima est variatio, *langlokur* (macrymmata):

14. Virorum amicus magno
potitus est imperio. Rex
latas terras gladio tuetur.
Princeps prœlium incitans
proprium regnum administrat;
qua re populus lætatur.

---

[9]) handa, *mend.*, *U.* — [10]) *a* [*om. W*, *U.* — [11]) *om. Reg.* — [12]) orðtaki, *W;* orþino, *U.* — [13]) *a* [*sic W*, *U;* ero eptir visv orð, *Reg.* — [14]) v¹ (við), *U.* — [15]) siavndi, *Reg.;* siondi, *U;* atti *(inepte)*, *W.* — [16]) Lánglok *Gunn. Pálss., hoc vocabulum etiam alia manu et atramento scriptum est in cod. Reg.* — *Transtulit hanc stropham J. Olavius in* Nord. gamle Digtek. *p. 149.* — [17]) land, *U.* — [18]) sjáir, *U.*

öld fagnar því, eignu,
orðróm konúngdómi.

Hèr [hefr upp[1] mál í enu fyrsta vísuorði, ok lýkr *i*[2] enu síðarsta ok eru þau sèr um mál.

91. þessi er enn átti háttrinn, tiltekit[3].

15. þeim er, grundar grímu[4]
gjald seiðs[5] ok var faldinn,
drótt[6] man[7] en*n* þanns[8] átti
áðr hans faðir ráða;
[gunnhættir kná grýttu[9],
gramr býr of þrek, stýra,
stórt ræðr hann, en hjarta
hvetr, buðlúnga setri.

Hèr er hinn fyrri vísuhelmíngr leiddr af [þeirri vísu er áðr var kveðin[10], ok fylgir þat málsorð[11] er afleiðíng [er kölluð[12], er[13] síðarst var í [hinni fyrri vísu, þessum vísuhelmí*n*gi[14], ok er sá vísuhelmíngr eigi elligar rètt*r* at máli.

92. [þessi er hinn níundi háttr[15]:

16. Setr of vísa vitran
vígdrótt, en þar hníga,
ýr[16] dregst, við skotskúrum
skjaldborg, í gras aldir;
våpnrjóðr stikar víða,
vellbrjótr[17]! á lögspjótum[18],

[1]) *a* [er upp hafit, *W.* — [2]) *add. ex cett., excidit in Reg.* — [3]) *hæc vox etiam in Reg. addita est.* — [4]) grimo, *U.* — [5]) gjalld-seiðr, *W.* — [6]) dratt, *U.* — [7]) mvn, *U.* — [8]) þatz, *W;* þess, *U.* — [9]) *a* [*sic Reg., W, qui tamen* kann *pro* kná *dedit;* gvnnhetir kna gryto, *U.* — [10]) *a* [inni fyrri víso, *U.* — [11]) vísvorð, *U.* — [12]) *a* [heitir, *W;* afleiþingvm er kallat, *U.* — [13]) ok,

Hakon illustri cum gloria
regiam tenet dignitatem.

Hoc loco enuntiatio in primo strophæ versu incipitur, in ultimo concluditur, qui versus soli sibi sententiam efficiunt.

91. Hæc octava variatio est, *tiltekit* (anaphora):

15. Quam pater suus, quem
populus etiamnum recordatur,
olim tenuit, piscis terrestris
sonora larva caput velatus.
Audax bellator lapidosæ sedi
regiæ præest. Rex, magna præditus
animi fortitudine, res magnas
molitur, animo eum impellente.

Hujus strophæ prior semistropha a præcedenti stropha deducta est, et ad hanc semistropham pertinet vox, *afleiðing* (clausula) dicta, quæ in præcedenti stropha extrema fuit, cujus semistrophæ sententia alioquin non recte instituitur.

92. Hæc nona variatio est:

16. Cohors militaris testudinem
prudenti regi circumdat adversus
telorum nimbum; arcus intenditur,
sed homines ibi humi cadunt.
Fractor auri! acer ad oppugnandum
rubefactor armorum latas terræ

W. — 14) *a* [hinum fyrra vísuhelmingi, *W;* ok er svâ breytt, *add. U.* — 15) *om. W; a* [*om. U.* — 16) vr, *U.* — 17) vellbrjót, *W.* Serior manus *(Joh. Olav.) supra lineam scripsit* r *(quasi legere vellet* vellbriótr) *et mox* láng *supra* lǫg *(Reg.* lavg). — 18) lavg spiotvm, *divisim, U.*

þrýngr[1] at[2] sverða saungvi,
sóknharðr þrömu[3] jarðar.

þat málsorð er fyrst er í þessi vísu er [síðarst í[4] hinni fyrri, [ok er hin síðari[5] svâ dregin af hinni fyrri; því heita þat drögur[6].

93[7]. þessi er hinn tíundi háttr, er vær köllum refhvörf[8]. Í þeima hætti skal velja saman þau orðtök, er úlíkust sè at greina, ok hafi þó einnar tíðar fall bæði orð, ef vel skal[9]. En til þessa háttar er vant at finna öll orð gagnstaðlig, ok er hèr fyrir því sum orð dregin til hæginda, en[10] sýnt er[11] í þessi vísu þat[12], er[13] orðin munu finnast, ef vandliga er[14] leitað, ok mun hèr þat sýnast, at flest frumsmíð stendr til bóta[15]. Svâ er hèr kveðit:

17. Síks glóðar verr sækir
slètt skarð hafi jarðar;
hlífgranda rekr hendir
heit köld loga öldu;
fljótt[16] vâlkat skilr fylkir
friðlæ; röðul[17] sævar
ránsið ræsir stöðvar,
reiðr, glaðr frömum meiðum.

Hèr er í fyrsta vísuorði svâ kveðit[18]: síks ok[19] glóðar, [verr, sækir[20]; sík er vatn, glóð er eldr, en eldr ok vatn hatar hvârt öðru[21]; verr, sækir, þat er úlíkt at verja ok sækja. Annat vísuorð er svâ: slètt, skarð,

---

1) *sic, mutatum ex* þv̄gr, *Reg.;* þravngr, *U.* — 2) á, *W.* — 3) þrumu, *W;* þrimu, *U.* — 4) *a* [*sic cett.;* siþarser, *mend., Reg.* — 5) *sic cett.;* siþara, *Reg.* — 6) *a* [*om. W.* — 7) hèr segir vm refhvörf, *rubrum in U.* — 8) hrefhvörf, *U.* — 9) vera *add. W, U.* — 10) *sic W, U; cr, Reg.* — 11) *om. W.* — 12) *om. W.* — 13) at,

oras justis hastis circummunit;
cantus gladiorum prope instat.

Vox, in hac stropha prima, præcedentis extrema est, atque sic posterior ex priori repetita; quam ob rem hæc variatio Anadiplosis appellatur.

93. Decima variatio est, quam dicimus Enantiophona. Hanc variationem repræsentaturus, si officio suo rite defungi velit, (binas) voces colligito, quarum utraque diversissimi intellectûs, et tamen isochrona sit. Sed difficile est, in hac variatione repræsentanda omnes voces contrarias invenire, qua re hoc loco nonnullæ voces manu leviori tractatæ sunt. Ceterum, quemadmodum sequens stropha docet, posse tales voces, si sollicite quærantur, inveniri, ita ex hoc loco apparebit, prima quæque tentamina emendatione egere. Hæc stropha sic se habet:

17. Æquoreæ prunæ petitor defendit
hiatum terræ, mari complanatum;
marinæ flammæ projector graves
minas noxâ clypei persequitur.
Iratus imperator tumultum
temerarie susceptum extinguit;
lætus princeps cohibet rapinas
audacium auri largitorum.

In primo versu hujus strophæ hæ voces sunt: *siks* et *gloðar*, *verr*, *sækir*; *sik* est aqua, *glod*, ignis, ignis vero et aqua inter se inimica sunt; *verr*, *sækir*, i. e. defendit, impugnat, quæ diversæ notionis sunt.

W, *U*. — [14]) at, *add. U*. — [15]) vmbótar, *W*. — [16]) fliot, *U*. — [17]) röðuls, *U*. — [18]) *om. W*. — [19]) *om. W*, *U*. — [20]) *a* [*om. W*, *U*. — annat, *U*.

hafi, jarðar; [slètt, þat er jafnt, skarð, þat er úslètt, ok svâ hafi, jarðar[1]; sær er haf, land er jörð, en þá er í[2] [eitt fall mælt[3] at sá ferr af hafi til jarðar. Þriðja vísuorð[4] er svâ: hlíf, granda[5], þat er ljóst refhvörfmælt[6], ok svâ: rekr, hendir; sá flytr braut er rekr, en sá stöðvar er hendir[7]. Heit, köld, þat er ljós orð, ok svâ loga, öldu: logi er eldr, alda er sjár. Fimta orð[8] er svâ: fljótt, vâlkat; fljótt er þat er skjótt er, vâlkat þat er seint er, [ok svâ[9] skilr, fylkir, sá [er skilr dreifir[10], en sá er fylkir[11] samnar. Sètta orð er svâ: frið, læ; friðr er sætt, læ þat er væl, [ok enn[12] röðull, sævar; röðull er sól, ok gengr hon fyrir eld í öllum kenníngum, sær[13] er enn sem fyrr í móti eldi. Sjaunda orð er svâ: rán, sið[14]; rán þat er ósiðr[15], [ok svâ ræsir, stöðvar[16]; sá flytr er ræsir, en sá heldr aptr er stöðvar. Átta orð[17] er svâ: reiðr, glaðr[18], þat er ljóst mælt, ok svâ frömum, meiðum; þat er újafnt at vinna[19] manni[20] frama eða meizlur[21]. Hèr eru sýnd í þessi vísu sextán orðtök sundrgreinilig, ok eru flest ofljós[22] til rètts máls [at færa[23], ok skal þá svâ upp taka: síks glóð, þat er gull; sækir gulls, þat er maðr; hann verr skarð jarðar hafi slètt, þat eru firðir, svâ

---

1) *a* [*om. U.* — 2) en þat er, *U.* — 3) *a* [*sic W, U;* ætt fvll mælt, *Reg.* — 4) orð, *W; Reg. pro* þriðja *corrupte scribit* þriþv. — 5) rekr hendir, *add. U.* — 6) mælt, *W;* refhvörf, *U.* — 7) svâ er hið fiórða, *add. W, U.* — 8) *om. U.* — 9) *a* [*om. W.* — 10) *a* [skilr er dreifir, *U.* — 11) er *add. mend. U.* — 12) *a* [*om. U.* — 13) ok *mend. U; manus recens (Sec. XVII.) quæ mendum animadvertit, addidit in margine* vatni, *quod voci* eldi *substituere voluit.* — 14) *om. U;* ræsir stǫðvar, *add. W.* — 15) ran er þat osiðr er, *U.* — 16) *a* [siðr er fyri sik,

Alter versus sic est: *slett*, *skarð*, *hafi*, *jarðar;* *slett* i. e. planum, *skarð* est inæquale quid; mox *hafi*, *jarðar:* *haf* est mare, *jörð*, terra, isochronè vero dicitur aliquis *af hafi til jarðar* (ab alto ad terram) proficisci. Tertius versus sic est: *hlif*, *granda*, quæ enantiophona perspicui sensus sunt; porro *rekr*, *hendir:* qui amovet, is *rekr*, qui sistit, is *hendir*. *Heit*, *köld*, voces perspicuæ sunt; item *loga*, *öldu;* *logi* est ignis, *alda*, mare. Versus quintus: *fliott*, *vâlkat;* *fliott*, celere, *vâlkat*, tardum; item *skilr*, *fylkir:* *skilia*, dispergentis est, *fylkia*, congregantis. Versus sextus: *frið*, *læ;* *friðr*, reconciliatio, *læ*, dolus; porro *röðull*, *sævar:* *röðull*, sol, in omnibus appellationibus pro igne usurpatur, *sær* vero, ut antea, igni opponitur. Versus septimus: *ran*, *sið;* *ran* (rapina) est perversum facinus; item *ræsir*, *stöðvar:* *ræsa* propellentis est, *stöðva* retinentis. Versus octavus: *reiðr*, *glaðr*, voces perspicuæ; item *frömum*, *meiðum:* differunt, aliis honorem *(frama)* conciliare, et læsiones *(meizlur)* adferre. In hac stropha sedecim diversæ voces sunt repræsentatæ, quarum pleræque tam perspicui sensus sunt, ut ad rectam verborum constructionem reduci facile possint, hoc ordine resolvendæ: *siks glоð* est aurum, *sækir gulls* est vir: is *verr skarð jarðar hafi slett*, i. e. *Firðir*, quod nomen est provinciæ in Norvegia; *hlifgrandi* est telum, *hendir loga öldu*

en, *W.* — [17]) víso orð, *U.* — [18]) fromvm meiþvm, *add. U.* — [19]) vna, *U.* — [20]) münnum, *U.* — [21]) *sic Reg.*, *W;* meizla, *U.* — [22]) ofliost, *U.* — [23]) *a* [*om. W.*

heitir fylki í Noregi; hlíf-grandi[1], [þat er[2] vâpn[3], hendir[4] loga öldu er[5] maðr, er[6] rekr köld heit[7] sverðinu, þat er at hegna[8] úsiðu; fljótt vâlkat má þat kalla, er skjótráðit er, þat skilr hann af ófriðinum[9]; konúngr heitir fylkir; ránsið ræsir stöðvar [sævar röðuls frömum meiðum[10]. [Þetta heita[11] en mestu refhvörf[12].

94. Þessi[13] eru önnur refhvörf[14], ok eru hèr hálfu færri vísuorð, þau er refhvörfum eru ort[15], ok eru þau tvenn í öðru[16] vísuorði; [ok eru fyrir því köllut en mestu[17].

18. Blóð fremr, Hlökk at háðist,
heldr slitnar dul vitni;
skjöldr, en skatnar foldir[18],
skelfr[19] harðr, taka varða;
fal[20] [lætr of[21] her hvítan
hollr gramr rekinn framðan,
en tiggja sonr seggjum,
svalr brandr, dugir, grandar.

Hèr eru þau refhvörf í öðru [hverju orði[22]: [heldr ok slitnar, ok dul ok[23] vitni; dul er laun, en vitni er sannan[24]. En í fjórða [vísuorði eru þessi[25]: skelfr[26], harðr, taka, varða. Í sètta vísuorði er svâ:

1) hlífgrand, *W.* — 2) erv, *W.* — 3) *a* [ero vapn kend, *U.* — 4) *om. U.* — 5) þat er, *U.* — 6) hann, *U.* — 7) með, *add. U.* — 8) *sic W, U et Reg., mutante librario ex* hefna. — 9) at, *add. U.* — 10) *a* [rǫðvls meiðvm, *W.* — 11) *a* [þessi erv, *W.* — 12) *a* [*om. U.* — 13) Nv, *W; U rubricam præmittit:* Avnnr refhvorf. — 14) viso orð, *U, mend.* — 15) sett, *U.* — 16) hveriv, *W.* — 17) *a* [*om. W.* — 18) felldir, *W;* fellir, *U.* — 19) skelf, *U.* — 20) fall, *U;* hal, *W.* — 21) *a* [*sic in sequenti expositione hujus strophæ legunt Reg., W;* látit *h. l. Reg., S;* látið, *W, U, i. e.* hollr gramr! (þèr) látið hvítan rekinn fal framðan,

est vir, qui gladio persequitur *(rekr)* graves minas *(köld heit)*, hoc est, perversa facinora castigat; *fliott vâlkat* dici potest consilium temere susceptum, quod ex tumultu colligit *(skilr)* rex, qui *fylkir* appellatur; *ransið ræsir stöðvar sævar röðuls frömum meiðum.* Hæc dicuntur Enantiophona maxima.

94. Alteram speciem enantiophonorum sequens stropha repræsentat, in qua duplo pauciores versus per voces enantiophonas exprimuntur; quum vero in versibus paribus bina occurrant, ad Enantiophona maxima referuntur.

18. Sanguis alit lupum; certo
constat, commissum esse prœlium;
durus tremiscit clypeus, viri vero
regiones defendere incipiunt.
Fidus rex album gladium propellit
per viros in primore acie constitutos;
frigidus ensis nocet, regis vero
filius viris opem fert.

In hujus strophæ altero quoqúe versu hæc enantiophona sunt: *heldr* et *slitnar*, *dul* et *vitni; dul* est occultatio, *vitni* testimonium. In versu quarto hæc: *skelfr* (trepidus), *harðr* (acer), *taka* (occupant), *varða* (defendunt). In sexto versu sic: *hollr* (favens), *gramr* (iratus), *rekinn* (repulsum), *framðan* (propulsum). In versu octavo sic: *svalr* (frigidus),

---

fide rex! protendis album (splendidum) bracteatum gladium; dein ita construunt: svalr brandr grandar her, *militibus nocet.* — [22]) *a* [vísuorði, *W*, *U.* — [23]) *a* [ok *ter omittit W*, *bis U.* — [24]) savnnvn, *U.* — [25]) *a* [orði er svâ, *U.* — [26]) skelf, *U.*

hollr, gramr, rekinn, framðan. Í átta vísuorði er svâ: svalr, brandr; [brandr er elds heiti[1]; dugir, grandar: þetta er ofljóst ort[2]. Hèr eru ok önnur máltök, þau er til máls skal[3] taka svâ, at kalla: blóð [fremr vitni[4], þat er vargr; en dul eða laun[5] slitnar eða rofnar at[6] hlökk háðist, þat er orrosta. Ok í öðrum fjórðúngi er svâ, at harðr skjöldr *skelfr*[7], en skatnar taka[8] varða ríki. Í þriðja fjórðúngi er svâ: at hollr gramr [of her lætr[9] framðan fal hvítan rekinn; sá er framiðr *er*[10] framarr er settr. Í fjórða fjórðúngi er svâ: at svalr brandr grandar seggjum, en tiggja sonr dugir.

95. [þessi er hinn þriði refhvarfa-háttr[11]:

19. Segl skekr of[12] hlyn, Huglar,
hvast drífa skip, rasta[13],
en föll[14], of gram, gulli[15]
[grunn djúp hata[16], unna;
nè rán[17] við hafhreinum[18],
[há raust[19] skapar[20] flaustum,
hrönn fyrir húfi[21] þunnum
heil[22] klofnar, frið deilu[23].

[þessi eru at kalli en mestu refhvörf[24]. Hèr [er eitt vísuorð[25] í hvârum helmíngi[26], þat er refhvörfum er ort, ok tvenn or[27] hvârum, svâ sem hèr: [grunn

1) *a* [*om. W.* — 2) *om. U.* — 3) skvlo, *U.* — 4) *a* [frvm-vitni, *mend., U.* — 5) kavn, *mend. U.* — 6) e. (eþa), *U.* — 7) *add. Rask., sed omnes codd. omittunt.* — 8) at *add. W, U.* — 9) *a* [lætr her, *U.* — 10) *add. ex W, U, in Reg. excidit.* — 11) *a* [*om. W, U.* — 12) ok, *U.* — 13) rastar, *U.* — 14) fell, *U.* — 15) gylli, *W, U.* — 16) *a* [grvn divphana, *mend., U.* — 17) ravn,

brandr ignis nomen est; ***dugir*** (juvat), ***grandar*** (nocet) perspicua sunt. Sed sunt quoque voces alius significationis, quæ ad sensum constituendum sic sunt ordinandæ: ***bloð fremr vitni***, i. e. lupum, ***dul*** vero, sive occultatio ***slitnar*** (dissolvitur, ɔ: constat), ***at hlökk*** (i. e. pugna) ***haðist***. In altero strophæ quadrante sic est: ***harðr skjöldr skelfr, en skatnar tuka varða riki.*** In tertio quadrante sic est: ***hollr gramr of her lætr framðan fal hvitan rekinn;*** ille vero ***framiðr*** est, qui ante alios est collocatus. In quarto quadrante sic: ***svalr brandr grandar seggjum, en tiggja sonr dugir.***

95. Hæc tertia species Enantiophonorum est:

19. Velum quatitur super undarum
platano: naves profundæ circa regem
cito feruntur, vadosi vero Huglæ
fluctus nocent undarum lupo.
Rana quietem non dat maclibus
æquoreis, rixam facessit alta
celetibus unda, fluctus integer
ante latus tenue navis fatiscit.

Hæc species ad Enantiophona maxima vulgo referri solet. Hic in utraque semistropha singuli versus voces enantiophonas continent, ex singulis semistrophis binas, verbi caussa: *grunn* (brevia), *djup* (profunda), *hata*

W. — [18]) hreini, *sing.*, *W*; við hal hanvm, *U.* — [19]) *a* [hafravst, *U.* — [20]) skipar, *W*; stafar, *U.* — [21]) hafi, *U.* — [22]) hvl, *mend.*, *U.* — [23]) deila, *W.* — [24]) *a* [*om. W*, *U.* — [25]) orð, *U*; *a* [eru tvav v. o., *W.* — [26]) vísu helmingi, *U.* — [27]) i, *W*, *U.*

djúp, hata[1] unna, [*en í*[2] enum[3] efra helmíngi er svâ: heil klofnar frið deilu; þessi eru [at kalli en mestu refhvörf, ok minnst[4] af þessum[5].

96. [Nú hefjast en minni refhvörf. Hèr eru ein refhvörf í vísuorði[6]:

20. Hèlir[7] hlýr at[8] stáli,
hafit fellr, en svífr þelli,
ferð dvöl firrist, harða[9],
fram mót lagar glammi;
vindr rèttr[10] vâðir bendir,
vefr rekr[11] á haf snekkjur
veðr þurr[12] vísa iðjur[13],
varar fýsir skip, lýsa[14].

Hèr [er eitt refhvarf[15] í hverju vísuorði ok flest ofljós[16].

97. [Þessi eru önnur en minni[17].

21. Lúng[18] frá ek lýða[19] þengils,
lá reis of skut, geisa[20],
en svörð[21] of her herða[22],
hljóp[23] stóð und[24] gram Róða[25];
þjóð[26] fær þúngra skeiða
þraung[27] rúm skipat laungum;
stál lætr styrjar deilir
stinn klökk í mar sökkva.

Hèr eru refhvör*f* í öðru hverju vísuorði[28].

---

[1]) *a* [grvn divphatta, *mend.*, *U.* — [2]) *a* [*add. ex W*, *U*, *nam in Reg. exciderunt.* — [3]) *om. W*, *U.* — [4]) *in Reg.* minzc *scriptum.* — [5]) *a* [hin minnstv refhvörf af þessvm, *W*; kollvð messo refhvorf, ok þo minzt af þessvm, *U.* — [6]) *a* [*om. W*, *U.* — [7]) hælir, *id.*, *W*; heler, *id.*, *U.* — [8]) fyrir, *ante*, *U.* — [9]) Hörða, *W*, ferð Hörða, *i. e. incolæ Hördiæ.* — [10]) rekr, *U.* — [11]) reckr,

(oderunt), *unna* (favent); in posteriore vero semistropha sic: ***heil klofnar*, *frið deilu*.** Hæc enantiophona inter maxima vulgo referuntur, etsi sint in his minima.

96. Jam incipiunt Enantiophona minora. Hic singulis versibus singula insunt Enantiophona:

20. Proræ latera circa surgentem carinam
pruina albescunt, æquorei fluctus ruunt,
pinus vero adversus stridorem pelagi
cito provehitur; viri moram aversantur.
Secundus ventus carbasa sinuat;
in altum tela propellit liburnas;
ruit tempestas, naves portum
cupiunt. Rex factis cognoscitur.

Hic singulis versibus singula enantiophona insunt, quorum pleraque sunt ad sensum perspicua.

97. Hæc altera ex minoribus sunt:

21. Audivi, navem virorum principis
ruere, sed funes intendi super navitis;
unda surrexit super puppi;
equitium Rodii sub rege cucurrit.
Viri sæpe angusta interscalmia
gravium cursoriarum occupant;
decisor prœlii duras vitiles
proras facit demergi in undas.

Hic in altero quoque versu enantiophona sunt.

U. — 12) þyrr, *W.* — 13) iþnir, *U.* — 14) lyþa, *U.* — 15) refhvorf, *U*; *a* [erv ein refhvörf, *W.* — 16) ofljóst, *W*, *U.* — 17) *a* [*om. W*, *U.* — 18) lyng, *id.*, *W.* — 19) lysa *v.* lysv, *W.* — 20) geisla, *puncto delendi literæ* l *subscripto*, *W.* — 21) sverð, *id.*, *U.* — 22) harða, *W.* — 23) hljóð, *W.* — 24) vm, *U.* — 25) bjóða, *U.* — 26) þik, *U.* — 27) þravngt, *U.* — 28) orði, *W.*

98. [þessi eru en þriðju[1]:

22. Himinglæfa strýkr háfar,
hrönn[2] skilja sog[3], þiljur
launstíga[4] [vill lægir[5]
ljótr fagr-drasil[6] brjóta.
Lýsheims[7] náir ljóma[8],
líðr ár, of gram blíðum,
uðr[9] rekkir[10] kjöl[11] klökkvan
köld, eisa, far geisar.

Hèr eru[12] refhvörf í hvárum helmíngi. [þessi eru en minnstu refhvörf[13].

99. [Enn er sá háttr, er vær köllum refhvarfabróður[14]:

23. Firrist hönd með harra
hlumr[15], líðr vetr at[16] sumri,
en flaust[17] við lög Lista
laung taka hvíld at gaungu.
Öl[18] mæðir lið lýða,
lètt skipast höll en[19] rètta,
en skál at gjöf góla[20]
gulls svífr tóm en fulla.

Hèr er[21] í öðru *orði*[22] ok fjórða þau orð, er gagnstaðlig eru sem refhvörf, enda[23] standa eigi saman, ok er ein samstafa millum þeirra ok lúkast

---

1) *a [om. W.* — 2) hren, *U;* hravn, *W.* — 3) sæg, *U;* sög, *W.* — 4) *sic,* = lunstíga, hlunst., *Reg.;* lögskíða, *W;* logstigo, *U.* — 5) *a* [bil lægis, *U.* — 6) fagr drasill, *U;* veðr drasil, *W, equum tempestatis, navem.* — 7) lyskeims, *U.* — 8) liósv, *W.* — 9) vnnr, *id., U.* — 10) rękkir, *U.* — 11) *sic omnes.* — 12) ein, *add. U;* enn, *add. W.* — 13) kǫllut, *W; a [om. U.* — 14) *a [om. W, U.* — 15) *sic Reg. (sed tamen litera* r

98. Hæc tertia sunt:

22. Unda verrit excelsos foros;
carinæ dividunt fluctus;
horridum mare pulchrum equum
platani tramitum frangere cupit.
Favilla domicilii gadi pollachii
fulget circa blandum regem.
Annus labitur; unda frigida vitilem
carinam exercet; navigium ruit.

Hic in utraque semistropha singula sunt enantiophona, quæ ex enantiophonis minima sunt.

99. Præterea est variationis species, quam ENANTIOPHONIS COGNATAM dicimus:

23. Apud principem manubrium remi
a manu se removet; hiems post æstatem
labitur, longæ vero naves quietem
capiunt ad mare Listiæ, cursu perfecto.
Proba cerevisia multitudinem
virorum fatigat; vacua aula
facile convivis occupatur, plena vero phiala
aurea muneri lætè circumfertur.

In hujus strophæ versu secundo et quarto voces contrariæ sunt, ad modum enantiophonorum; verum hæ voces non constant, sed una interjecta syllaba distant, neque isochronæ sunt. Variationum genera jam allata ad metrum collatatum pertinent, ratione syllabarum

---

fere erasa), *W*, *U*. — 16) *sic U*; aſ, *Reg.*, *W*. — 17) flest, *W*. — 18) el, *U*. — 19) *sic Reg.*, i. e. eð = et, it, hit; it, *U*; hin, *W*. — 20) gela, *U*. — 21) ero, *W*. — 22) *add. ex W*, *nam in Reg. excidit*; viso orþi, *U*. — 23) ok, *W*; en, *U*.

[bæði eigi í[1] eina tíð. Þessir hættir, er nú eru ritaðir, eru dróttkvæðir at[2] hendíngum ok orða lengð[3]. Hèr eru VI samstöfur í hverju vísuorði, ok aðalhendíngar í öðru ok enu fjórða, en [skothendur í fyrsta ok þriðja[4].

100[5]. Hvernig skal skipta[6] dróttkvæðum hætti með hend*ín*gum eða orða lengð? — Svâ sem hèr er dunhenda[7]:

24. Hreintjörnum gleðr horna,
horn náir lítt at þorna,
mjöðr hegnir böl[8] bragna,
bragníngr skipa sagnir;
fólkhömlu gefr framla
framlyndr viðum gamlar[9]
hinn er heldr fyrir skot skjöldum[10]
skjöldúngr hunángsöldur[11].

Hèr er þat málsorð fyrst í öðru ok enu fjórða vísuorði, er síðarst er í enu fyrsta ok þriðja.

101. [Þetta er tilsagt[12]:
25. Röst[13] gefr öðlíngr jastar[14],
öl[15] virði ek svâ, fyrðum;
þögn[16] fellir brim bragna,
bjór forn er þat, horna;

---

[1]) *a [sic ex conjectura;* bæþi eⁱ, *Reg.;* bæði z eiga, *W;* eigi bæþi, *U.* — [2]) hætti, *add. U.* — [3]) sva sem her er, *add. U.* — [4]) *a* [skothending i env f. o. þ. visvorði, *W.* — [5]) hèr segir hverso skipta skal hættinvm, *U.* — [6]) skipa, *W.* — [7]) *hæc appellatio eadem ac supra manu, et eodem atramento adscripta est in cod. Reg., at W et U omittunt. Hæc stropha translata est a Joh. Olavio in* Nord. g. Digtek. *p. 148.* — [8]) boð, *U.* — [9]) gamlâir, *U, ex correctione librarii.* — [10]) skjolldv, *U.* —

harmonicarum et longitudinis versuum; hic enim in quovis strophæ versu sex syllabæ sunt, in secundo et quarto syllabæ harmonicæ plenæ, in primo et tertio semiplenæ.

100[a]. Quomodo variandum est metrum collatatum syllabis harmonicis aut longitudine versuum? — Uti in hoc genere, quod ANADIPLOSIS vocatur:

24. Rex classiarios puris
cornuum laticibus delectat;
cornu parum siccescit; mulsum
castigat dolorem virorum.
Generosus princeps, qui prætentis
clypeis ictus excipit, vetustas
mellis undas tigilli prœliaris
columinibus liberaliter donat.

In principio versus secundi et quarti hujus strophæ vox est, quæ in primo et tertio extrema est.

101. Hoc est genus EXPLANATORIUM:

25. Princeps viris donat fermenti
vorticem: sic cerevisiam æstimo;
æstus cornuum rumpit silentium
virorum: hoc vetustum zythum est;

---

[11]) *sic Reg.*, *W*; olldr, *U.* — [12]) *a* [*om. W*, *U.* — [13]) ræst, *U.* — [14]) astar, *U.* — [15]) oll, *U.* — [16]) þegn, *U.*

a) Si strictus ordo servandus esset, strophæ 25, 26, 27, quæ ad metra elocutione varianda pertinent, h. l. interserendæ essent; strophæ enim 24, 28 seqq., exceptis 39. 40., in solis metricis variationibus versantur. Nam variatio strophæ 24. re vera in eo constat, quod syllaba harmonica primana versus secundi et quarti est initialis et identica cum secundanâ versus primi et tertii.

máls kann mildíngr heilsu,
mjöðr heitir svâ, veita;
strúgs[1] kemr [í val veiga[2],
vín kallak þat, galli[3].

102. [Nú er orðskviðuháttr[4]:
26. Fús brýtr fylkir eisu
fens, bregðr hönd á venju;
rán-hegnir gefr Rínar
röf, spyrr ætt at jöfrum;
mjök trúir ræsir rekka
raun, sèr gjöf til launa;
ráð á lofðúngr lýða
lengr, vex hverr af gengi.

103. [Þetta er álagsháttr[5]:
27. Ískalda skar[6] ek[7] öldu
eik, var súð en bleika
reynd, til ræsis fundar
ríks, emk kuðr at slíku;
brjótr þá hersis[8] heiti
hátt, dugir sæmd at vátta,
auðs af jarla prýði
ítrs, vara siglt[9] til lítils.

[10]Hèr hefr upp annat ok hit fjórða vísuorð með fullu orði ok einni samstöfu, ok leiðir þat[11] orð af [hinu fyrra vísuorði[12], en þær v samstöfur, er þá eru

---

1) strvgs *v.* strogs, *W;* stryks, *U.* — 2) *a* [valr á veigar, *W.* — 3) gallda, *U.* — 4) *a* [*om. W, U.* — 5) *a* [*sic in sequentibus Reg., et J. Olavius in margine codicis W; sic et Raskius dedit; om. W, U.* — 6) *sic U;* braut, *W;* sl' (skal),

rex liberalis. medicinam sermonis
præbere scit: sic mulsum appellatur;
noxa fastûs (id quod vinum appello)
in receptaculum potûs infunditur.

102. Sequitur variatio PROVERBIALIS:

26. Imperator favillam maris lubens
frangit: manus more ducitur;
ultor rapinarum dat electrum Rheni:
populus de principibus percontatur.
Princeps viros magnopere explorat:
donum respicit remunerationem;
rex imperium populi diu tenet:
quisque successu crescit.

103. Hæc est variatio SUPPLEMENTORUM:

27. Abiete secui undam, glaciei instar
gelidam, potentem principem
conventurus; albidæ tabulæ sunt
tentatæ. Hoc de me notum est.
Divitiarum fractor celsum titulum
eximii ducis ab decore dynastarum
accepit; honorem commemorare decet.
Haud frustra navigatum est.

Hoc loco secundus et quartus strophæ versus incipit a plena voce monosyllaba, quæ ad sententiam præcedentis versus pertinet, reliquæ vero quinque syllabæ integram sententiam efficiunt. [a] Hæc species metri

---

Reg. — [7]) *om. W.* — [8]) *sic W, U;* hersirs, *Reg.* — [9]) slíkt, *W, U.* — [10]) þetta er álagsháttr, *add. h. l. Reg.* — [11]) *om. U.* — [12]) *om. W; a* [invm fyna viso helmingi ok orþino, *U.*

a) Hæc referenda puto ad stropham 24, v. supra p. 635 not. a.

[eptir, eru sèr[1] um mál[2]. Þessi er hinn fyrsti háttr, [er ritaðr sè[3], þeirra er [breytt er[4] af dróttkvæðum hætti með fullu hátta-skipti, ok hèðan frá skal nú rita þær greinir, er skipt er[5] dróttkvæðum hætti ok breytt með hljóðum ok hendíngaskipti eða orðalengð, stundum við lagt en stundum af tekit.

104. [Þetta er tvískelft[6]:

28. Vandbaugs[7] veitti[8] sendir
vígrakkr, en gjöf þakkak
skjaldbrags[9] Skylja mildum,
skipreiðu[10] mèr[11], heiða;
fann næst fylkir unna
[föl dýr[12] at gjöf stýri[13]
stálhreins[14], styrjar deilis[15]
stórlæti [sá ek[16] mæta.

Hèr *er*[17] í fyrsta ok þriðja vísuorði þat er háttum skiptir, hèr standast[18] hljóðfyllendr svå nær, at [ein samstafa er[19] í milli þeirra; þeir[20] gera skjálfhendur [stuðlar, ok er hinn fyrri[21] upphaf vísuorðs, en hendíngar standast sem first. En ef frumhendíng er í þeirri samstöfu, er næst er hinni fyrstu, þá bregzt eigi skjálfhenda[22].

---

1) einar, *add. W.* — 2) *a* [um mál, er eptir eru, *U.* — 3) *a* [her ritaðr, *W*; ritaðr, *U.* — 4) *a* [breyttir erv, *W*; breyttr sè, *U.* — 5) í *add. U.* — 6) *a* [*om. W, U.* — 7) *sic W*; vannbaugs, *Reg.*, *U*, *minus commode; nam h. l.* vann *verbum non est, neque hæc lectio metro satisfacit, quum hoc metri genus postulet, ut prima syllaba metrica versuum imparium cum penultima ejusdem versus semiplenâ consonantiâ congruat.* — 8) veiti, *W, U.* — 9) skjaldbraks, *id., W.* — 10) *sic W*; skip

collatati prima est ex iis, quæ plena variatione metrica se distinguant, et posthæc describemus eas species, quibus variatur metrum collatatum, partim sonis vocum et dispositione syllabarum harmonicarum, partim longitudine versuum, jam aucto, jam deminuto syllabarum numero.

104. Hoc genus BITREMULUM est:

28. Prœlio animosus missor virgæ scutariæ
tribuit mihi præfecturam maritimam;
ego vero pro eximio münere
gratias ago regi bellicoso.
Deinde imperator, quæ rectori proræ
madidis daret undarum
animalia, invenit. Vidi eximiam
munificentiam prœlii auctoris.

Hujus strophæ versu primo et tertio inest id, quod variationem metricam efficit: nempe literæ servæ tam prope constant, ut una tantum interjecta syllaba inter se distent; hæ literæ servæ variationem tremulam efficiunt, quarum prior in initio versûs est; syllabæ vero harmonicæ quam longissime inter se distant. Si vero primana in syllabam, quæ primæ est proxima, incidat, variatio tremula ultro se obfert.

---

reiþv̄, *Reg.*; skipreþi, *U.* — [11]) m̄ (men), *U.* — [12]) *a* [fjöldyr, *W*; falldvr, *U.* — [13]) styra, *U*; af giöf stýris, *W.* — [14]) *sic W*, *U et Reg. ita ut* s *finale fere erasum sit*, a *vero suprascriptum* [15]) *sic Reg.*; deil', *W*; deili, *U.* — [16]) *a* [fáer, *U.* — [17]) *ex W*, *U*; *excidit in Reg.* — [18]) standa, *U*, *addens* stvþlar. — [19]) *a* [tvær samstöfur eru, *W.* — [20]) þær, *W.* — [21]) ero in fyrri, *U.* — [22]) *a* [*om. W.*

105. [þessi er detthendr háttr[1] :

29. Tvær man ek hilmi hýrum
heims vistir[2] ótvistar,
hlaut ek ásamt at sitja
seimgildi fèmildum :
fúss gaf fylkir hnossir
fleinstýri[3] margdýrar,
hollr var hersa stilli
[hoddspennir fjölmennum[4].

Hèr skiptast hættir í öðru ok fjórða vísuorði, ok ræðr en fjórða samstöfun[5] háttunum.

106. [þetta er draugsháttr[6]:

30. þoll bið ek hilmis hylli
halda grænna skjalda;
askr beið af því þroska
þilju Hrúngnis ilja;
vígfoldar njót valdi
vandar margra landa,
nýtr vartu oss til ítrar[7]
elli dólga fellir[8].

Hèr er enn í fjórða ok í öðru vísuorði þat er háttum skiptir, ok ræðr hèr hin þriðja samstafa.

---

1) *a* [*om. W, U. In margine codicis W manus recentior (J. Ol. Grunnavicensis) hoc loco scripsit:* flióthendt. — 2) *sic W, U;* vist er, *Reg.* — 3) fleinstýrir, *W, U.* — 4) *a* [hatt spenn fiolui ennvm, *U mendose.* — 5) samstafa, *W, U.* — 6) *a* [*om. W, U.* — 7) itra, *U.* — 8) dólga fellis, *W.*

105. Hæc variatio habet HARMONIAS ALTERNANTES:

29. Duas memini apud hilarem
principem lætas mansiones:
contigit mihi una cum munifico
divitiarum cumulatore considere.
Imperator perquam pretiosa cimelia
lubens dedit jaculorum rectori.
Auri profusor fidus erat præfectorum
moderatori, frequenti comitatu stipato.

In hujus strophæ versum secundum et quartum incidit variatio metrica, quam efficit syllaba quarta[a].

106. Hoc est genus TROCHAICUM:

30. Viridium clypeorum thallum
hortor, ut gratiam regis retineat:
fraxinus tabulæ plantarum Hrungneris
ea re honorem consecutus est.
Tenens campi prœliaris virgam!
utere multarum terrarum imperio
ad extremam usque senectutem!
Prostrator hostium, benignus nobis fuisti.

Etiam in hujus strophæ versum quartum et secundum incidit metrica variatio, quam hoc loco facit syllaba tertia.

---

a) nimirum in his versibus locum habet antibacchius cum amphibrachy.

ANNAT KVÆÐI[1].

107. [Nú hefr upp annat kvæði[2]:

31. Stáls dynblakka stökkvi
stinngeðs samir minnast,
álms bifsæki aukum[3]
Yggs feng, á lof þengils;
odds[4] bláferla jarli
örbrjót[5] nè skal þrjóta,
Hárs saltönnu[6] hrannir
hrærum, [óð at stæra[7].

[þetta heitir bragarbót[8]. Hèr skiptir háttum í fyrsta[9] ok þriðja vísuorði: [hèr standast sem first má stuðlar[10], en hendíngar svâ, at ein samstafa er á milli, þat greinir háttuna[11].

108. [þenna hátt kalla menn riðhendur[12]:

32. El þreifst skarpt of Skúla
skýs snarvinda lindar,
egg varð hvöss í höggum
hræs dynbrunnum[13] runnin[14]:

---

[1]) *Hunc titulum ex editione Raskii suscepimus, cfr. supra p. 594.* — [2]) *a* [*om. U, qui in recensu metrorum hoc genus appellat:* bragarháttr (*num mendose ex* bragarbót?); *a Gunn. Pauli vocatur:* draughent, *quum metrum proxime præcedens nullum apud eum nomen habeat; Joh. Olavius in margine codicis W utriusque strophæ (30 et 31) metro nomen* draughent *addidit.* — *A* [Her hefr annat kvæði þat er ort er vm Skvla iarl ok heitir Bragarbót, *W, literæ initiali vacuo loco relicto.* — [3]) álfs b. avkinn, *W.* — [4]) Oðz, *W.* — [5]) avrbriot, *Reg., W;* orb'ot, *U.* — [6]) saltavnnv, *Reg.;* saltvnnvm, *U;* saltvnnv, *W.* —

CARMEN SECUNDUM.

107. Jam incipit carmen secundum:

31. Decet incitatorem strepentium proræ
sonipedum laudes commemorare
animosi principis; Yggi quæsitum
augemus vehementi arcûs motori.
Neque adsiduus fractor mucronis,
livida relinquentis vestigia, deerit
carmini dynastæ amplificando; movemus
latices dolii palatii Haviani.

Hoc (carmen) appellatur *Bragarbot* (INTEGRATIO ENCOMII). Variatio metrica hoc loco incidit in strophæ versum primum et tertium; hic enim literæ servæ quam fieri potest longissime distant, syllabæ vero harmonicæ una tantum intercedente syllaba inter se absunt, id quod variationem metricam efficit.

108. Sequentem variationem appellant HARMONIAS VICINAS:

32. Acris procella nubis gladialis, subitis
incitata ventis, gliscebat circa Skulium;
acuta acies strepentibus cadaveris
fontibus perfusa est inter cædendum:

---

7) *a* [odd at skera, *U.* — 8) *a* [*om. W*, *U:* — 9) böðrv, *U.* — 10) *a* [her standa stvðlar sem first má, *U.* — 11) *a* [ok ræðr sv samstafa háttvm, er næst er hinni fyrstv, *W.* — 12) *Reg. scribit* riðhendor; *a* [*om. W*, *U*; *in margine codicis W J. Olav. adscripsit* bragarbót; *U in recensu metrorum appellat* liðhendur. — 13) *sic omnes.* — 14) unnin, *W.*

sveimþreytir[1] bjó sveita
snjallr ilstafna[2] hrafni,
Páll[3] varð und fet[4] falla
fram þrábarni arnar.

Hèr skiptir háttum í öðru ok fjórða vísuorði, standa þar hendíngar báðar samt nær enda, ok [lúkast báðar í einn hljóðstaf[5], ok er betr at samhljóðandi sè[6] eptir aðra[7].

109. [þessi háttr er kallat veggjat[8]:

33. Lífs varð[9] rán at raunum,
rèð[10] sverð, skapat mjök ferðum,
staung[11] óð þrátt á[12] þíngi
þjóðsterk, liðu fram merki;
hrauð of hilmis bróður
hvöss egg friðar von seggjum,
spjót náðu blá bíta,
búandmenn[13] hlutu þar renna.

Hèr er háttaskipti í öðru ok fjórða vísuorði, ok [er þar ein samstöfun sett í[14], svâ at tvær eru síðarr, ok [aukit því[15] lengð orðsins.

110. [Nú er flagða háttr[16]:

34. Flaust bjó fólka treystir
fagrskjölduðustu*m* öldum[17],
leið skar bragníngs bróðir
bjartveggjuðustu reggi[18];

---

[1]) *sic Reg.;* seim þreytir, *auri deminutor*, *W*, *U*. — [2]) ilstafni, *W*. — [3]) þollr, *W*; valr, *U*. — [4]) fit, *W*; fót, *U*. — [5]) *a* [*sic U;* í einum staf, *W*; *in Reg. hæc vocabula sunt detrita*, *videmus tantum* "lvkaz a ein . . . f baþar", *sed majore lacuna quam ut ibi tantum scriptum fuisset* "einum staf". —

animosus bellici tumultus perfector
cornua plantarum corvi cruore
circumdedit. Paulus sub pedem dilecti
aquilæ gnati procumbere coactus est.

Hoc loco variatio metrica incidit in versum secundum et quartum, in quibus utraque syllaba harmonica prope finem (versûs) juncta, in unam vocalem (syllabam) exit, quarum alteram excipi a consonante præstat.

109. Sequens variatio dicitur INTERGERIUM:

33. Mors, hominibus destinata, eventu
valde probata est; vibrabatur ensis:
perquam firma pertica crebro ruebat
in comitiis; signa procedebant.
Circa regis fratrem acuta acies
spem pacis abstulit viris;
lividæ hastæ erant acutæ;
coloni ibi fugere coacti sunt.

In hujus strophæ versum secundum et quartum variatio incidit, dum una syllaba ante penultimam interposita longitudinem versûs augeat.

110. Sequitur variatio, GIGANTUM dicta:

34. Explorator militum navim instruxit
viris splendidissime clypeatis;
frater regis æquor secuit navi
lucidissimis pluteis munita.

---

[6]) *sic W, U;* sem, *mend., Reg.* — [7]) báþar, *W.* — [8]) *a [om. W.* — [9]) var, *U.* — [10]) reið, *W;* reidd, *U.* — [11]) stong, *U;* stög, *W, forte ex* g *gutturali.* — [12]) at, *U.* — [13]) bondmenn, *U.* — [14]) *a* [aukit þar í einni samstöfv, *W.* — [15]) *a* [eykr þat, *W.* — [16]) *a [om. W, U.* — [17]) elldvm, *U.* — [18]) hreggi, *W, U.*

hest rak hilmir rastar[1]
harðgreipaðastan[2] reipum,
sjár hlaut við þröm þjóta
púnghúfuðustu lúngi.

Hèr skiptir háttum í öðru ok enu fjórða vísuorði, er hèr aukit bæði samstöfu ok fullnat orðtak sem framast[3], ok eptir þá samstöfun eru þrjár samstöfur, ok er rètt dróttkvætt ef hon er or tekin.

111. [þessi háttr er en forna skjálfhenda[4]:

35. Reist at vâgsbrú vestan,
varrsíma bar[5] fjarri,
heitfastr háfar rastir
hjálmtýr svölu stýri;
stökr[6] óx er bar blakka[7]
brims fyrir jörð, it[8] grimma,
herfjölð, húfar svölðu,
hrann ráð[9] búandmanna.

Hèr er skjálfhent með aðalhending í þriðja vísuorði í hvârumtveggja helmíngi, en *at*[10] öðru sem dróttkvætt. [þenna hátt fann fyrst Veili[11]; þá lá hann í útskeri nokkvoru, kominn af skipsbroti, ok [höfðu þeir illt til klæða, ok[12] veðr kalt, þá orti hann kvæði, er kallat[13] er kviðan skjálfhenda eða drápan stefllausa, [ok kveðit eptir Sigurðar sögu[14].

---

1) rasta, *U.* — 2) *sic Reg., mutatum, fortasse alia manu, ex* harðsveipaðastan, *quod habent W, U.* — 3) má, *add. U.* — 4) *a* [*om. W, U.* — 5) *sic et Reg.;* barr, *St.* — 6) *sic* (stǫcr) *Reg.;* stockr, *id., U, St.;* stökk, *W.* — 7) backa, *U, St.* — 8) at, *U.* — 9) hrannlað, *conjunctim, via undæ, mare, U, St.;* hrann lið, *W, i. e.* hrann (=rann) lið, *fugerunt copiæ.* — 10) *ex W, U; excidit in Reg.* — 11) Þorvaldr veili, *U; W dedit* veli, *sed nomen* Þorvaldr *supra lineam addidit J. Olav.* — 12) *a* [h. (hafði) fátt klęþa, en,

Princeps pepulit equum vorticis,
funibus durissime constrictum;
mare strepere coactum est ad marginem
navigii, gravissimis tabulis lateralibus instructi.

Hoc loco variationem inducit versus secundus et quartus, qui versus et summum habent gradum verborum amplificationis, et auctiores sunt unâ syllaba, ante syllabam antepenultimam interpositâ, qua demta regulare prodit metrum collatatum.

111. Sequens variatio continet HARMONIAS TREMULAS VETERES:

35. Deus galeæ, promissi servantissimus,
ab occidente vectus, frigido gubernaculo
celsos vortices secuit, Vagsbruam petens:
vorticosus navis tractus longe ferebatur.
Cursus auctus est, quum magna multitudo
æstûs equorum terram præterferebatur;
latera navium friguerunt; periculosa
conspiratio colonorum dilapsa est.

Hoc loco est harmonia tremula cum syllaba harmonica plena in versu tertio utriusque semistrophæ, in ceteris servatis metri collatati regulis. Hanc variationem primus invenit Veilius; qui, naufragio elapsus, in scopulo quodam remotiori excubans, quum sui tegumentorum inopia laborarent et cœli inclementia vexarentur, carmen composuit, dictum MELOS TREMULUM sive epos non intercalatum, quod carmen ad exemplar historiæ Sigurdianæ[a] compositum est.

U. — [13]) kollvt, *U.* — [14]) *a* [*om. U; at W hanc periodum a priori* [*ad stropham 38. retulit, vide h. l. et ad finem strophæ 54.*

[a]) Significari puto carmen aliquod de Sigurdo Fofnericida, conf. *Fms.* 5, 210.

112. [þetta er þríhent kallat[1] :

36. Hristi hvatt, þá er reistist,
herfaung mjök laung vestaung,
samði fólk en frömðust[2]
fullsterk hríngserk grams verk;
hönd lèk, herjum[3] reyndist
hjörr kaldr[4], allvaldr[5] mannbaldr;
egg frá ek breiða bjöggju[6]
bragníng fylkíng stóð þíng.

þrennar aðalhendíngar[7] eru hèr í öðru ok enu fjórða vísuorði, ok [lúkast allar einnig[8], ok[9] fylgir samstöfun[10] fyrir hverja.

113. [Nú er hinn dýri háttr[11] :

37. Vann kann virðum banna
vald gjald höfuð[12] aldar,
ferð verð fólka herði[13]
fest[14] mest, sá[15] er bil lestir;
hátt þrátt[16] hölða áttar[17]
hrauð auð jöfurr rauðum,
þat gat þengill skatna
þjóð, stóð af[18] gram, bjóða.

Hèr eru í fyrsta [ok þriðja vísuorði[19] tvær aðalhendíngar samt[20] í upphafi, en hin þriðja at hætti við enda.

---

1) *a* [*om. W, U.* — 2) framdiz, *W;* framþi, *U.* — 3) *sic U;* hverjum, *W; in Reg. dubia lectio:* herivm *s.* hverivm; hernum, *S.* — 4) kalld, *W.* — 5) alls valdr, *S.* — 6) *perf. inf. act. v.* byggia; bivggv, *W, U.* — 7) samt, *add. U.* — 8) einn veg, *W.* — 9) *a* [*om. U.* — 10) samstafa, *U.* — 11) *a* [*om. W, U.* — 12) hǫfundr,

112. Sequens variatio dicitur HARMONIA TRIPLEX:

36. Quando perlonga vexilli pertica elata est,
alacres milites tunicam annulatam
concusserunt, et acria certamina militaria
commiserunt; facinora, rege digna, patrata sunt.
Frigidus gladius manum exercebat;
eximia regis virtus militibus
perspecta est; agebatur aciei conventus;
audivi, regem in lata acie versari.

In hujus strophæ versu secundo et quarto ternæ sunt syllabæ harmonicæ plenæ, omnes eodem exitu, quarum singulas una syllaba præcedit.

113. Sequitur VARIATIO ARTIFICIOSA:

37. Princeps populi, qui moras rumpit,
civium potentiam reprimere valet.
Viri egregii maximam pecuniæ summam
incitatori militum daturos spoponderunt.
Princeps virorum populum ad officium
redire coëgit; ea res profecta est
ab imperatore gentis rusticorum. Rex
sæpe rubras divitias disjecit.

In initio versus primi et tertii hujus strophæ juxta ponuntur duæ syllabæ harmonicæ plenæ, tertia pro more ad finem versus adjicitur.

W, *U*. — [13]) hirði, *W*. — [14]) flest, *W*. — [15]) sú, *U*. — [16]) hratt, *W*, *prave*. — [17]) ættar, *W*. — [18]) of, *W*; um, *U*. — [19]) *a* [visv-orði ok hverju i vpphafi, *W*. — [20]) sem, *U*; saman, ok hin þr. at h. v. e., *W*.

38[1]. Farar snarar fylkir byrjar,
freka breka lemr á snekkjum,
vaka taka vísa rekkar,
viðar skriðar at þat biðja;
svipa skipa sýjur[2] hepnar
sömum þrömum í byr römum,
Haka skaka hrannir blökkum,
hliðar miðar und kjöl niðri.

114. [þessi háttr er kallat tiltekit[3]:

39. Ok hjaldreifan[4] hófu
hoddstiklanda miklir,
morðflýtir kná mæta
málmskúrar dyn, hjálmar[5]:
hjaldrs þá er hilmir foldar
[hugdýrum gaf stýri[6],
ógnsvellir fær allan,
jarldóm göfugr, sóma.

Hèr skiptir háttum [it fimta vísuorð[7], ok leiðir í því orði máltak af fyrra vísuhelmíngi, ok dregst þat vísuorð með hljóðfyllíng[8] [mjök eptir[9] skjálfhendu enni nýju.

---

[1]) *Hanc stropham h. l. inserunt U, Sl, G, et recte ut videtur, quamvis etiam ad dimetra* (hrynjandi) *referri possit, et, quod ad argumentum attinet, inter versum 62 et 63 interponi. Reg. ultimum omnium posuit, fortasse quum a librario justo loco oblitum sit; W post stropham 54 adfert et Velio s. Thorvaldo veilio tribuit. Fragmentum Skaldæ (chartaceum), a Raskio in Islandia detectum, codicem W sequitur et hoc metri genus appellat* velaháttr *s.* trölls háttr. *S hanc stropham*

38. Imperator celeria itinera ingreditur:
vehementes fluctus liburnis illiduntur;
regii satellites vigilias agere incipiunt,
deindeque cursum navis votis exposcunt.
Fortunatæ tabulæ, vehementi durante
tempestate, calles navium inferiori carinæ
subjiciunt; cumuli undarum media
latera Hakii equorum quassant.

114. Sequens variatio dicitur ANAPHORA:

39. Atque ingentes galeæ evehebant
auri dispersorem, in prœlio lætum
(accelerator pugnæ occurrere potest
strepitui pluviæ metallicæ):
quando illustris terræ protector
animoso pugnæ moderatori dynastæ
dignitatem concessit. Concitator prœlii
nullum non honorem consequitur.

Hoc loco variationem metricam inducit strophæ versus quintus, in quo versu vocabulum[a] est, a priori semistropha repetitum; qui versus, addita particula hypermetra[b], prope accedit ad harmoniam tremulam novam[c].

---

penitus omittit. — [2]) *in Reg.* syior *scriptum;* synir, *U.* — [3]) *a* [*om. W*, *U.* — [4]) *sic Reg.;* hialdr reifan, *W*, *U.* — [5]) hálmar, *U.* — [6]) *a* [hugstærum gaf færi, *W;* hugfærum gaf stæri, *U.* — [7]) *a* [í fjórða vísuorði, *U.* — [8]) hlioþfyllingvm, *U.* — [9]) *a* [með, *W.*

a) scilicet *hjaldrs,* repetitum ex *hjaldreifan* in versu primo. — b) h. l. *er* in adverbio *þá er.* — c) puto id. qu. *tvískelft,* str. 28.

115. [þessi háttr er kallat greppa minni[1]:

40. Hverr fremr hjaldr[2] barra,
hverr er mælíngum ferri[3],
hverr gerir höpp at stærri,
hverr kann auð at þverra?
veldr hertogi hjaldri,
hann er first[4] bliknar[5] manni,
hann á[6] höpp[7] at sýnni,
hann velir[8] blik spannar.

[Í þessum hætti[9] er breytt til dróttkvæðs háttar með orðum[10].

116. [Nú er sá háttr, er vær köllum liðhendur[11]:

41. Velr ítrhugaðr ýtum
otrgjöld jöfurr snotrum,
opt hefir þíngs fyrir þraungvi
þúngfarmr Grana sprúngit;
hjörs vill rjóðr at ríði
reiðmálmr Gníta heiðar,
vígs er [hreytt at hættis[12]
hvatt Niflúnga skatti.

þat eru liðhendur, er hinn sami stafr stendr fyrir hendíngar, ok þá er rètt ort liðhendr háttr, at í öðru ok í hinu fjórða vísuorði sè oddhendíng ok skothendíng [við þær hendíngar, er í fyrra[13] vísuorði eru, ok verðr þá einn upphafsstafr allra þeirra þriggja hendínganna[14].

---

1) *a* [*om. W, U.* — 2) *sic Reg., alio atramento et forte etiam alia manu ex* hildi *mutatum;* hildi, *W, U, eodem sensu.* — 3) *i. e.* firri (e = i), *ut recte putavit Raskius;* færi, *W, id.* (æ = e), *non ut putavit G. Pauli* = færari. — 4) firstr, *masc., W.* — 5) blikvr, *U;* blikvrs, *W.* — 6) er of, *W.* — 7) happ, *U.* — 8) velur, *S.* — 9) *sic W;* þessum hætti, *U;*

115. Sequens variatio dicitur MEMORIALE POETICUM:

40. Quis animosius pugnam committit,
quis a parcipromis remotior est,
quis majore utitur fortuna,
quis erogare scit divitias?
Dux militum auctor est pugnæ,
ille ab homine avaro remotissimus est,
ille manifesta utitur fortuna,
ille prodigit spithamæ fulgorem.

Hæc variatio ad metrum collatatum verbis translata est.

116. Sequitur variatio, quam dicimus CONSONANTIAS HOMŒOARCTAS:

41. Generosi animi princeps Lutræ multam
viris elegantibus deligit;
gravis sarcina Granii sæpe dissiliit
a frequentatore comitiorum.
Rubefactor gladii optat, ut vectabile
metallum saltûs Gnitensis circumeat;
thesaurus Niflungorum apud prœlii
periclitatorem magna vi dispergitur.

Consonantia homœoarcta est, quum eadem litera syllabas harmonicas præcedit; tumque recte composita est variatio consonantiarum homœoarctarum, quum primana versus secundi et quarti initialis est, et cum syllabis harmonicis versus præcedentis semiplenâ consonantia concordat: tunc enim his omnibus tribus syllabis harmonicis eadem est litera initialis.

þessi hetti *(vel* heiti), *Reg.* — [10]) *W addit:* enn flestir yrkia þat með lèttvm heitum. — [11]) *a* [*om. W, U.* — [12]) *sic U;* hættiz, *Reg.; a* [hrvtt at hætti, *W.* — [13]) *sic U;* einv, *Reg.* — [14]) *hæc a* [*om. W.*

117. Nú er sá háttr er vær köllum rètthent[1]:

42[2]. Alrauðum drífr auði,
ógnrakkr[3] fírum Hlakkar
veit ek hvar[4], vals á reitu,
verpr hríngdropa snerpir;
snjallr lætr á fit falla
fagrregn jöfurr þegnum,
ógnflýtir[5] verr ýtum
arm, Mardallar hvarma.

Hèr eru aðalhendíngar í fyrsta ok þriðja vísuorði, en gætt at taka or skothendur[6].

118. [Enn er sá háttr, er vær köllum ina minni aðalhendu[7], þat eru skothendur í enu fyrsta vísuorði í báðum helmíngum, svâ sem hèr segir[8]:

43. Samþykkjar[9] fremr sökku[10]
snar baldr hjarar aldir,
gunnhættir kann Grótta
glaðdript[11] hraða skipta:
fèstríðir kná Fróða
friðbygg liði tryggva;
fjölvinjaðr[12] hylr Fenju
falr[13] meldr alin[14]-veldi.

---

[1]) detthent, *W (in margine* "rietthendt"). — [2]) *hæc stropha translata est ab Joh. Olavio in* Nord. gamle Digtek. *p. 60.* — [3]) ognrackar, *V.* — [4]) *sic W, U;* hvat, *Reg.* — [5]) *sic Reg, U;* ógnflytum, *W, quod secutus Olavius construxit:* snjallr i. l. f. M. hv. falla á arm þegnum, verr fit ýtum ógnflýtum, *defendit regnum viris bellicosis; poterat construi:* verr ógnflýtum arm, *ornat præliatoribus (viris) brachium, quæ sententia sine dubio poëtæ fuit.* — [6]) skothendv̄ (skothendum), *U.* — [7]) alhendv, *U.* — [8]) *a [om. W, qui etiam ordinem sequentium stropharum invertit*

117. Sequitur variatio, quam dicimus CONSONANTIAM RECTAM:

42. Divitiæ, totæ rubræ, depluunt;
novi, ubi exasperator prœlii
in pugna animosus, guttas annuli
in accipitris areas virorum jaciat.
Cordatus princeps facit, ut splendida
pluvia Mardallæ palpebrarum
decidat in palmas civium; pugnæ
accelerator brachium viris ornat.

In hujus strophæ versu primo et tertio sunt syllabæ harmonicæ plenæ, semiplenæ vero ex composito exclusæ.

118. Adhæc variatio est, quam dicimus PANARMONION MINUS, scilicet syllabæ harmonicæ semiplenæ utrumque dimidium versûs primi obtinent, uti ex sequenti stropha apparet:

43. Velox deus gladii viros
ornat concordiæ inimicis;
audens pugnam cito dividit
splendidam Grottii nivem.
Inimicus opum hordeum pacis
Frodianæ viris tutum reddit;
venalis, multis amata Feniæ
farina terram cubiti occulit.

---

ita: 44, 43, 45 etc. — [9]) *sic W, U; Reg. ab initio* samþickiar, *deinde mutatum in* samþvckiar. — [10]) *i. e. divitiis; Reg. a prima manu* savckv, *mutatum in* savckvi; sökkum, *id., dat. plur. a* sokki = sökkvi; sockvm, *id., U.* — [11]) grottv grað dript, *W.* — [12]) fjölviniar, *W;* fjölvinjat, *U, et ita Reg. primum habuit, ex quo postea factum est* -viniaðr. — [13]) fal, *W.* — [14]) *sic omnes, ut videtur.*

En minni alhenda er þá rètt ort, at haldit sè vísulengð saman; en ef [henni er skotið í fulla[1] alhendu, svâ at skothendur sè þar sumar eða allar í vísuorði, þá er þat eigi rètt.

119. [Nú er alhent[2]:

44[3]. Frama skotnar gram[4] gotnum
gjöf sannast röf[5] spannar,
menstiklir, venst[6] mikla[7],
manndýrðir vann[8] skýrðar.
Herfjölð bera hölðar
hagbál[9] lagar stála
friðast sjaldan við valdi
vallands[10] svala branda.

Hèr eru tvennar[11] aðalhendíngar í hverju vísuorði. þessi þykkir vera fegrstr ok vandastr, ef vel er ortr[12], þeirra hátta er kvæði [eru ort eptir[13], ok er þá full alhendíng ef eigi finn*st* í: at, ek, en, eða þau smáorð er þeim fylgja, nema þau standi í hendíngum, en eigi hafa allir menn þat varazt, ok er þat fyrir því eigi rángt, sem kvað Klæingr biskup:

[14]Bað ek [sveit á[15] glað Geitis,
[gör er íð at för[16] tíðum:
drögum hest á lög læsta[17],
lið flýtr, en skrið[18] nýtum.

---

[1]) *a* [ein er skothenda í fvlla, *U.* — [2]) *a* [*om. W, U.* — [3]) *hæc stropha translata est a Joh. Olavio in* Nordens g. Digtekunst, *p. 61.* — [4]) gramr, *U.* — [5]) *sic W;* ravf, *Reg.;* ref, *U.* — [6]) venr, *U.* — [7]) miklar, *magnas, W, U, refer ad* manndýrðir. — [8]) innan, *U.* — [9]) hag báls, *W, U, ut cum Ol. l. c. commode construi possint:* höldar bera svala vallandz branda, herflöld lagar hagbáls friðast, *etc., eodem sensu.* — [10]) vanðz,

Panarmonion minus tum demum recte compositum est, si per totam stropham continuatum sit, si vero in plenum panarmonion transfertur, ut in eodem versu syllabæ harmonicæ semiplenæ omnes aut partim adsint, vitiosum est.

119. PANARMONION tale est:

44. Principi magna gloria contingit:
munus non deest, electrum spithamæ
viris adsvescit, monilium projector
eximias virtutes exhibuit.
Viri gestant magnam multitudinem
frigidorum terræ accipitrinæ ignium;
artificiosa æquoris flamma raro
quieta manet apud chalybum rectorem.

Hic in quovis strophæ versu binæ sunt syllabæ harmonicæ plenæ. Hæc variatio, si recte instituitur, omnium, quæ in carminibus componendis adhibentur, pulcherrima et difficillima esse existimatur; tumque plena panarmonia est, si non *at*, *ek*, *en*, aliæve similes particulæ, nisi syllabas harmonicas efficiant, intermiscentur; quod quum omnes poëtæ non caverint, in vitio non est. Quemadmodum cecinit Klængus episcopus:

Rogavi cœtum, Geiteris equo
vehentem; (iter sæpe magno studio properatur):
equum onerum in mare deducamus, navis
aquis innatat, cursu vero utamur.

U. — [11]) tvær, *W.* — [12]) kveþit, *U.* — [13]) *a* [se af ort, *U.* — [14]) *transtulit hanc stropham Joh. Olavius in* Nord. g. Digtek. *p. 61.* — [15]) *sic Reg.*, *U*; sveita, *W.* — [16]) *a* [ger er hriþ atfor, *U.* — [17]) lesti, *U.* — [18]) skip, *U.*

120. [þetta er stamhendr háttr[1]:

45. Lætr undin brot brotna
bragníngr fyrir sèr hrínga;
sá tekr fyrir men menja[2]
[mætt orð[3] of sik fættir[4];
armr kná við blik blikna
brimlands viðum randa,
[þar er[5] hönd at[6] lið liðnar[7]
lýslóðar berr glóðir.

Hèr er í fyrsta ok þriðja vísuorði tvíkveðit at einni samstöfu, ok haft þat til hendínga, [ok fyrir því köllum vær þetta stamhent, at tvíklypt[8] er til hendíngarinnar[9], ok standa svå hendíngar í orðinu[10] sem riðhendur.

121. [Nú er sá háttr, er samhent er kallat[11]:

46. Virðandi gefr virðum
verbál[12] liðar skerja,
gleðr vellbrjóti[13] vellum
verðúng afar[14] þúngum;
ýtandi fremr ýta
auð sæfuna rauðum,
þar er mætum gram mæti
marblaks skipendr þakka.

Hèr eru þær hendíngar, er [vær köllum samhendur, því at þessar eru allar með einum [stöfum, ok eru[15]

---

[1]) *a* [*om. W*, *U.* — [2]) meina, *prave*, *U.* — [3]) *a* [mæt orð, *W;* met orþ, *U.* — [4]) fætir, *id.*, *W;* fetir, *id.*, *U.* — [5]) *a* [því at, *nam*, *W.* — [6]) við, *W.* — [7]) *i. e.* liþinnar, *per syncopen;* liðna, *W.* — [8]) tvíkylpt, *U.* — [9]) *a* [*om. W.* — [10]) orþvm, *U.* — [11]) *a* [*om. W*, *U.* — [12]) *sic W;* verbáls, *Reg.;* verballiþar, *con-*

120. Hæc est HARMONIA TITUBANS:

45. Princeps tortuosa annulorum fragmina
coram se diffringi facit.
Ille deminutor monilium egregiam
sui famam ob monilia consequitur.
Brachium splendore terræ æstuosæ
fulget clypeorum columinibus,
ubi manus articulo admovet
prunas enavigatæ pollachii semitæ.

In hujus strophæ versu primo et tertio una syllaba bis repetitur, quæ repetita syllaba syllabis harmonicis formandis inservit; atque ideo hanc harmoniam titubantem appellamus, quod iterata titubatione consonantia prodit. Situs syllabarum harmonicarum in his versibus idem est, atque in harmoniis vicinis.

121. Sequens variatio dicitur HARMONIA IDENTICA:

46. Æstimator scopulorum articularium
dat viris flammam pelagi;
fractor auri prægravibus
divitiis satellites delectat.
Exhibitor ignis marini
viros rubris opibus ornat,
ubi marini equi vectores egregio principi
pro rebus pretiosis gratias agunt.

Hic sunt syllabæ harmonicæ, quas identicas vocamus, eo quod hæ omnes easdem literas habeant; quæ syllabæ in

---

junctim, U. — [13]) vellbroti, *id., U.* — [14]) avrar, *Reg., quod forte adverb. est ejusdem sensus; cfr.* arar, *lect. membr.* Sig. kviða Fofnisb. *3, 14.* — [15]) *a penultimo* [*om. U.*

í fyrsta[1] ok þriðja vísuorði svå settar[2] sem skothendur í dróttkvæðum hætti.

122. [Nú er iðurmælt[3]:

47. Seimþverrir gefr seimą
seimörr[4] liði beima;
hríngmildan[5] spyrr ek hríngum
hríngskemmi[6] [brott stínga[7];
baugstökkvir fremr baugum
bauggrimmr hjarar drauga[8];
viðr gullbroti gulli
gullhættr skaða fullan.

Hèr er þrimsinnum haft samhendíngar[9], tysvar í fyrsta og þriðja vísuorði, en í öðru ok hinu fjórða er haldit afhendíng, sem í dunhendum hætti.

123. [Þessi háttr heitir klifat[10].

48. Auðkendar[11] verr auði
auðtýr boga nauðir[12],
þar er auðviðum auðit
auðs í gulli rauðu;
heiðmönnum býr heiðis
heiðmildr[13] jöfurr reiðir,
verr[14] heiðfrömuðr heiðar
heiðgjöf vala leiðar.

---

1) *sic ex W correctum;* öðru, *Reg.*, *U.* — 2) *a* [stǫfvm settar til kveðandi í fyrsta ok þriðia vísv orði, *W.* — 3) *a* [*om. W*, *U.* — 4) seimer, *U.* — 5) hríngmildum, *W.* — 6) hríngkenning, *U.* — 7) *a* [brott þínga, *U et Reg. a prima manu*, brott stínga *a manu posteriori*, *alio atramento;* brotnínga, *W; forte* þínga brott *est: rem alienare.* — 8) dravgvm, *Reg.* —

versu primo et tertio ita collocantur, ut syllabæ harmonicæ semiplenæ in metro collatato.

122. Sequitur HARMONIA TERTIATA:

47. Divitiarum consumtor, divitiis liberalis,
virorum cœtui divitias donat.
Audio, decurtatorem annulorum,
annulis largum, annulos dispergere.
Missor annuli, annulis inimicus,
annulis ornat gladii columina.
Auri fractor, auro periculosus,
grave damnum auro facessit.

Hoc loco syllabæ identicæ ter repetuntur, bis in versu primo et tertio, in secundo vero et quarto versu secundana versûs præcedentis iteratur, ut in anadiplosi.

123. Sequens variatio appellatur HARMONIA BITERTIATA:

48. Numen divitiarum conspicuas arcûs
domitrices circumdat divitiis;
ibi divitiarum columinibus
divitiæ auri rubri contingunt.
Princeps, stipendii largus, stipendiariis
rhedas accipitrinas (auro) ornat;
dator stipendii splendidas falconis
vias stipendii munere circumdat.

---

[9]) *sic dedit Raskius;* samhendingī (samhendingin) *ut videtur, Reg.;* hörð samhending, *W.* — [10]) *a* [*om. W, U.* — [11]) *sic U;* auðkendor, *ut videtur, Reg.;* auðkendvm, *conspicuis (divitiis), i. e. auro, W.* — [12]) *i. e. manus, brachia;* nauðar, *W.* — [13]) heiðfrækn, *U.* — [14]) venr, *adsvefacit, W, U.*

Hèr halda samhendíngar of [allan vísuhelmíng[1] ok taka með aðalhendíng ena síðarri í öðru ok enu fjórða vísuorði.

124. [Nú eru þeir hættir, er stúfar heita[2]:

49. Hjaldrremmir tekr Hildi,
hríngr brestr at gjöf, festa[3],
hnígr und Högna meyjar
hers valdandi tjald;
Hèðins mála[4] býr hvílu
hjálmlestanda[5] flestum;
morðaukinn þiggr mæki
mund Hjaðnínga sprund.

Hèr er [it fjórða vísuorð[6] stýft, ok tekin af[7] samstafa, er í dróttkvæðum hætti skal setja[8] með hendíng[9].

125. [þessi er meiri stúfr[10]:

50. Yggs drósar rýfr eisa
öld[11] móðseva tjöld,
glóð stökkr í haf Hlakkar
hugtúns firum brún;
[geðveggjar svífr[12] glugga
glæss dynbrimi[13] hræss;
[hvatt kann[14] hyrr at slètta
hjaldrs gnapturna aldrs[15].

Hèr er stýft annat ok it fjórða vísuorð.

---

1) *a* [alla viso lengþ, *U.* — 2) *a* [*om. W*, *U.* — 3) flesta, *U*, *perperam.* — 4) malv, *U.* — 5) hialmlestandi, *U.* — 6) *a* [i fyrsta orþi, *U.* — 7) sv, *add. U.* — 8) leggja, *U.* — 9) *a* [*í* hinv ııı vísvorði tekiu af samstafa en at ǫðrv sem dróttqvætt, *W.* —

Hic syllabæ identicæ, per totam semistropham continuatæ, cum secundana versus secundi et quarti plenâ consonantia concordant.

124. Sequuntur variationes, dictæ APOCOPATÆ:

49. Exasperator prœlii Hildam despondere
sibi incipit; annulus muneri frangitur.
Imperator exercitus se aulæo
Högnii filiæ submittit.
Conjux Hedinis plurimis lectum
sternit clypei læsoribus.
Virgo Hediniana pro dote
cruentum gladium accipit.

Hic quartus strophæ versus apocopatus est, abscisa una syllaba, quæ in metro collatato sequi syllabam harmonicam debet.

125. Hæc est APOCOPATA MAJOR:

50. Yggianæ ministræ favilla rumpit
animi aulæa hominibus;
nigra desilit Hlaccæ pruna
in altum areæ mentis virorum.
Stridens sanguinis flamma
fenestras parietis animi penetrat;
ignis prœlii celeriter potest
æquare æquoreas vitæ turres.

Hujus strophæ versus secundus et quartus apocopatus est.

---

10) *a* [*om. W*, *U*. — 11) ell, *U*. — 12) *a* [geð veggr synir, *U*. — 13) dvnbrimi, *id.*, *W*. — 14) *a* [*sic a secunda manu Reg.*, *quum a prima manu scriptum fuisset* hvatt er; hvattr er, *W*, *U*. — 15) alldr, *W*.

126. [Nú er hinn mesti stúfr[1]. [Hèr eru öll vísuorð stýfð[2]:

51. Herstefnir lætr hrafn
húngrs[3] fullseðjast úngr,
ilspornat getr[4] örn
aldrlausastan haus;
vilja borg en vargr
vígsára klífr grár,
opt solgit fær ylgr,
jöfurr góðr vill svâ, blóð.

Þessir hættir, [er nú eru ritaðir, eru[5] greindir í þrjá staði, því at menn hafa ort fyrr[6] svâ, at í einni vísu var annar helmíngr stýfðr en annarr helmíngr[7] tvístýfðr[8], ok eru þat háttaföll; [sá er hinn þriði[9] er alstýfðr er[10], því at hèr eru *öll* vísuorð stýfð.

127. [Nú skal rita þann hátt, er skothendr heitir[11]:

52[12]. Sær skjöldúngs niðr skúrum,
sköpt Darraðar lyptast,
hrindr gunnfána[13] grundar[14]
glygg af fræknum tiggja.
Geysa ve fyrir vísa
veðr staung[15] at hlym[16] Gúngnis,
styrk eru mót und[17] merkjum
[málms of ítran[18] hilmi.

Hèr eru skothendur í öllum vísuorðum, en annat[19] sem dróttkvæðr háttr.

---

1) *a* [*om. W, U.* — 2) *a* [*in W et U strophæ postponitur.* — 3) húngr, *W, U.* — 4) lætr, *W.* — 5) *sic dedimus;* ok, *Reg.; a* [er nv ero ritnir, ero, *U; om. W.* — 6) *om. U.* — 7) *om. W.* — 8) til styfþr, *U.* — 9) *a* [en hèr er sá hinn þriði háttr, *W.* — 10) kallaðr, *add. W.* — 11) *a* [*om. W, U.* — 12) *transtulit hanc stropham Joh. Olavius in* Nord. g. Digtek. *p. 59.* — 13) gvnn-

126. Sequitur APOCOPATA MAXIMA. Hic omnes strophæ versus sunt apocopati.

51. Juvenis militum convocator facit,
ut fames corvi omnino expleatur;
aquilæ datur pedibus conculcare
caput, vita penitus spoliatum;
cinereus vero lupus conscendit
telo sauciatam voluntatis arcem;
sæpe feræ haurire contingit
sanguinem; ita bonus vult princeps.

Hæ variationes, quæ jam allatæ sunt, trifariam nunc sunt distinctæ. Nam antiqui eas sic instituerunt, ut in una stropha altera semistropha semel, altera bis apocopata esset, quæ confusio est variationum metricarum. Tertia variatio est apocope universalis, hic enim omnes strophæ versus sunt apocopati.

127. Nunc exemplum adferemus variationis, quæ HARMONIA SEMIPLENA dicitur:

52. Imbres skioldungi decidunt;
hastæ librantur. Bellonæ
ventus clypeum a forti
principe regni repellit.
Signa ante regem grassantur,
pertica ruit in fremitu Gungneris;
conflictus metalli validi sunt
sub vexillis circa excellentem protectorem.

In hujus strophæ singulis versibus sunt syllabæ harmonicæ semiplenæ, in ceteris regulæ metri collatati servantur.

---

fara, *U.* — [14]) Göndlar, *Olav. l. c., ex conjectura ut videtur.* — [15]) *sic* (stavng) *U;* stǫng, *W; in Regio detritum;* ströng, *Olav. l. c.* — [16]) hlyn, *U.* — [17]) fyri, *W.* — [18]) *a* [hialms vm itrvm, *U.* — [19]) at oþrv, *U.*

128. [Nú er sá háttr, er vær köllum liðhendur[1]:

53[2]. Stjóri venst at stæra
stór verk dunu geira,
halda kann með Hildi
hjaldr-týr und sik foldu;
harri slítr[3] í hverri
Hjarranda föt snerru;
falla þar[4] til fyllar
fjallvargs[5] jöru þollar.

Í þessum hætti eru liðhendur með tvennu móti, en aðrar á þá lund, at[6] við[7] ena fyrri hendíng í fyrsta ok þriðja vísuorði [*er oddhending ok aðalhending i öðru ok fjórða*[8].

129[9]. Nú skal rita þá háttu, er fornskáld hafa kveðit, ok eru nú settir saman, þótt þeir hafi ort sumt með háttaföllum, ok eru þessir hættir dróttkvæðir kallaðir í fornum kvæðum, en sumir finnast í [lausum vísum[10]. Svâ sem orti Ragnarr konúngr loðbrók með þessum hætti[11]:

54[12]. Skýtr at Sköglar veðri
en skjaldagi[13] haldast[14]

---

1) *a* [*om. W.* — 2) *transtulit hanc stropham Joh. Olavius in* Nordens gamle Digtekunst *p. 60.* — 3) skilr, *U.* — 4) þa, *U.* — 5) fall vargs, *U.* — 6) *om. W.* — 7) *om. U.* — 8) *a* [*ex conjectura additum, respectu habito ad stropham 41 cum commentario.* — 9) hættir fornskallda, *rubrum in U.* — 10) *a* [lavsa visvm, *W, U.* — 11) *hic incipit Skaldæ fragmentum antea commemoratum, a Raskio detectum, codici Wormiano plurimis locis consentaneum.* — 12) *Binæ hujus strophæ versiones sunt in* Nord. Kæmpehistorier, *Havniæ 1821, Vol. I. C., p. 249-250, secundum lectiones codicis 753 in 4to A. M.* —

128. Sequitur variatio, quam dicimus CONSONANTIAS HOMŒOARCTAS:

53. Moderator hastarum fremitûs se
adsvefacit magnis rebus gerendis;
deus pugnæ sub sua potestate
terram prœlio retinere scit.
Princeps in quavis pugna
Hjarandii vestes dilacerat;
ibi belli columina cadunt,
ad saturandum lupum montanum.

In hac formula variationum metricarum proponuntur bina exempla consonantiarum homœoarctarum, quorum alterum tale est, ut primana versûs secundi et quarti sit initialis, et plenâ consonantiâ cum syllaba harmonica priori versûs primi et tertii concordet.

129. Porro adducemus variationes, quibus usi sunt poëtæ vetustissimi, nunc (regulariter) compositas, quum illi interdum constantem variationum tenorem non servarint; quæ variationes in priscis carminibus ad metrum collatatum referuntur, quædam in monostrophis reperiuntur. Rex Ragnar lodbrok tali variationis genere usus est:

54. Percellens Hildæ nimbus
album parmulæ marginem

Ibidem, nec non in Krákumál, *ed. Havn. 1826, p. 58, ad ipsum regem Ragnarem auctorem refertur hæc stropha; rectius ad clavim metricam Snorrii, ipsumque Snorrium auctorem refertur, quod et sensit Raskius (ed. Rask. p. 247 not. 2).* — [13]) *i. e.* skjaldar eigi, *plur. a* skjaldr = skjöldr. *U voluisse videtur:* skioldvngi *s.* skioldvangi. — [14]) halldiz, *U.*

Hildar hlemmidrífu[1]
of [hvítum þröm[2] rítar:
en í söfis[3] sveita
at sverðtogi ferðar
rýðr alda vin[4] odda,
þat er jarl-megin[5] snarla.

Hèr *er* í fyrsta ok þriðja vísuorði háttlausa, en í öðru ok fjórða aðalhendíngar; en höfutstafrinn stendr svå, sá er kveðandi ræðr[6] í öðru ok enu fjórða vísuorði, [at þar[7] er fyrir sett samstafa ein [eða tvær[8], en at öðru sem dróttkvætt[9].

130. [Nú skal rita Torf-Einars hátt[10]:
55. Hver sei[11] jöfra[12] ægi[13]
jarl fjölvitrum[14] betra[15],
eða gjarnara at gæða[16]
glym hraðfeldan[17] skjalda?
stendr of[18] stála skúrar
styrr ólítill Gauti,
þá er fólks jaðarr[19] foldir
ferr signjörðum[20] varða.

Hèr er í fyrsta ok þriðja vísuorði háttlausa, en í öðru ok fjórða [skothent ok riðhent[21].

---

1) hleimi drifv, *U.* — 2) *a* [hvítan þrym, *W.* — 3) sæfis, *id.*, *U.* — 4) alldar vinr, *U.* — 5) iarls megin, *W*; iarlls megin, *U.* — 6) en, *add. W.* — 7) *a* [*om. W*; at *om. U.* — 8) *a* [*om. W.* — 9) ***hic inserit W stropham:*** "Farar snarar fylkir byriar" *etc.*, ***vide supra p. 650, his additis:*** þenna hátt fann sá maðr, er (Þorvalldur, ***add. Joh. Olav. Grvic. supra lineam***) veli het, þá er hann kom or skipsbroti, þá er hann var í skeri einu (***hæc***, skeri einu, ***a librario margini adscripta sunt et*** skipsbroti ***liturâ deleta***): þá orti hann kvæði þat, er hann kallaði kviðuna skjálfhendu eða drápuna steflausu; her eru iij hendíngar í vísuorði ok skothend

transvolat in tempestate Skögulæ,
clypei vero non integri servantur.
Militibus autem, educentibus gladios,
amicus virorum celeriter mucrones
sudore gladii rubefacit. Ea veri
nominis dynastæ fortitudo est.

Primus et tertius versus hujus strophæ syllabis harmonicis carent, in secundo et quarto syllabæ harmonicæ plenæ obtinent; litera vero metrica princeps, quæ harmoniam versus secundi et quarti constituit, ita collocata est, ut eam una vel duæ syllabæ præcedant; in ceteris regulæ metri collatati servantur.

130. Jam adferetur VARIATIO TORV–EINARIS:

55. Quis videat dynastam, prudentissimo
principum terrore præstantiorem
aut cupidiorem amplificandi
subitanei clypeorum strepitûs? .
Haud exiguus tumultus proficiscitur
a numine imbris chalybei,
quando vadit populi princeps
divos prœlii a finibus prohibitum.

Hujus strophæ versus primus et tertius syllabis harmonicis carent; in secundo et quarto syllabæ harmonicæ semiplenæ et vicinæ obtinent.

(i fyrsta ok þriðja vísuorði *liturâ deleta)* en þriðja hending, ok fylgir samstafa hverri hendingu. — [10]) *a* [*om. W, U.* — [11]) *sic Reg.;* sæi, *id., W, U.* — [12]) jöfri, *U.* — [13]) ægir, *W;* ægri, *U.* — [14]) forvitrum, *U.* — [15]) *sic Reg., W, U supra lineam manu librarii adscriptum, in ipsa linea vero* snarla. — [16]) græþa, *W, U.* — [17]) harðselldan, *duri, sævi, W;* harþsvelldan, *turgidi, vehementis, U.* — [18]) af, *id., W.* — [19]) *sic W,* ℞; fólksiarþar, *Reg.* — [20]) sigmorkvm, *U.* — [21]) *a* [aðalh: *(supra lineam manu recenti* skoth.) ok riðh., *W.*

131. [Nú er Egils hát*t*r[1]:

56[2]. Hverr ali blóði byrsta[3]
bens rauðsylgjum ylgi[4],
nema svâ at gramr of gildi
gráð[5] dag margan vargi;
gefr oddviti undir
egg nýbitnar vitni,
[her*r* sèr[6] Fenris fitjar
framkló loðnar roðna.

Hèr er í fyrsta ok þriðja vísuorði háttlausa, en í öðru ok enu fjórða aðalhendíngar ok riðhent[7].

132. [Nú er Fleins háttr[8]:

57. Hilmir hjálma skúrir
herðir sverði roðnu,
hrjóta hvítir askar,
hrynja brynju spángir;
hnykkja Hlakkar eldar
harða svarðar landi,
remma rimmu glóðir
randa grand of jarli.

Hèr er svâ farit hendíngum sem í dróttkvæðum hætti, en hendíngar eru settar saman í önduröu vísuorði.

---

[1]) *a* [*om. W*, *U.* — [2]) *W hanc stropham sequenti postponit*, *U autem et fragmentum Sk. ordinem codicis Reg. sequuntur.* — [3]) *propr. setam cruentos;* bysta, *U*, *eliso* r *secundum pronuntiationem.* — [4]) ylgjar, *U*, *prave.* — [5]) *sic etiam U;* gaf, *W et fragmentum Sk.*, *haud dubie ex correctione*, *qui præced.* gildi *pro nomine acceperint*, *quum sit præsens conj. verbi* gilda, *magnum facere.* — [6]) *a* [hann

131. Sequitur VARIATIO EGILIS:

56. Quis rubris vulnerum liquoribus
lupos colla cruentos alat,
quin princeps adsidue cibi
desiderium excitet feræ?
Dat militum ductor lupo
recens incisa ferro vulnera;
videt miles hirsuti lupi pedis
anterioris unguem rubescere.

Hujus strophæ versus primus et tertius syllabis harmonicis carent, in secundo et quarto syllabæ harmonicæ plenæ et vicinæ obtinent.

132. Sequitur VARIATIO FLEINIS:

57. Princeps nimbos galearum
gladio cruentato concitat:
sparsæ volant candidæ fraxini,
squamæ loricarum crepant;
ignes Hlaccæ comatæ cutis
terram violenter abrumpunt;
flammæ prœliares circa dynastam
clypeis magnam noxam adferunt.

Ratio syllabarum harmonicarum hoc loco eadem est, quæ in metro collatato, nisi quod in initio versus juxta collocantur.

---

er, *W*, *U*. — [7]) *hic desinunt U et G, vacuo spatio in U relicto; in St aliquis quæ deerant ex S addidit.* — [8]) *a* [*om. W.*

133. [Nú er Braga háttr[1]:

58. Er til hjálma hyrjar
herjum styrjar væni,
þar svå at jarl til ógnar
egnir tognu sverði;
sjá kná garð fyrir grundu,
grindar[2] þundar jaðra,
er skatna vinr skjaldar
skyldist galdr at fremja.

Hèr er í fyrsta ok þriðja vísuorði it síðarsta málsorð haft til hendíngar, en missir þess orðs ens fyrra, er gera skyldi skothendíng, en við þetta hendíngarorð eru í öðru ok enu fjórða vísuorði [hendíngar, ok er þat önnur hendíng skothenda ok lið*henda*, *en önnur*[3] aðalhendíng *við e*na[4] fyrstu, en þessar hendíngar, er standa í öðru ok fjórða vísuorði[5], standa sem[6] í Fleins hætti. Víða er þat í fornskálda verka, er í einni vísu eru ýmsir hættir eða háttaföll, ok má eigi yrkja eptir því, þó at þat þykki eigi spilla í fornkvæðum.

134. Nú eru hættir, greindir í þrjá staði, er kimblabönd heita, [þessi er einn[7]:

59. Hjálmlestir skerr[8] Hristar
hreggöld Sigars veggi;
gramr lætr í byr[9] brjóta

---

[1]) *a* [*om. W.* — [2]) grundar, *W*, *fragm. Sk.*, *contra leges metricas hujus variationis.* — [3]) *suppletum ex conjectura; in Reg. detrita sunt.* — [4]) *detrita in Reg. et ex conjectura restituta.* — [5]) *a* [*om. W.* — [6]) erv, er standa, *ut videtur*, [7]) *a* [*om. W.* — [8]) skekr, *quatit*, *W*, *fragm. Sk.* — [9]) bǫð, *pugna*, *W*, *fragm. Sk.*

133. Sequitur VARIATIO BRAGII:

58. Cohortibus galearum igne armatis
conflictus exspectandus est,
ubi dynasta destrictum
ensem ad pugnam applicat.
Aggerem foris Odiniæ
marginum ante litora videre est,
quando virorum amico officium
incumbit, clypei sonitum perpetrare.

Hoc loco vox ultima versus primi et tertii[a], cui in præcedentibus syllabis nulla semiplena consonantia respondet, exemplum præbet syllabarum harmonicarum. Ad hoc igitur exemplum formantur syllabæ harmonicæ versûs secundi et quarti, quarum altera[b] ipsi exemplo[c] consonantiâ homœoarcta et semiplena respondet, altera[d] plenâ consonantia cum eodem congruit; sed situs harum syllabarum harmonicarum, quæ in secundo et quarto versu sunt, idem est atque in variatione Fleinis. Sæpius in veterum poëtarum carminibus usu venit, ut in eadem stropha aut diversæ sint variationes, aut certæ cujusdam variationis leges negligantur; quod etsi in priscis carminibus pro vitio non habeatur, haud temere imitandum est.

134. Sequentes variationes, dictæ CONSONANTIÆ HYPERCATALECTICÆ, in tres classes dividuntur, quarum hæc una est:

59. Violator galearum viris, Bellonæ
tempestatem cientibus, tabulata Sigaris
secat. Princeps mobila circulorum

---

a) i. e. *hyrjar, ógnar.* — b) i. e. *herjum, egnir.* — c) nempe *hyrjar* et *ógnar.* — d) i. e. *styrjar* et *toguu.*

brands hnigþili randa stranda[1];
stálhrafna lætr stefnir
styrvind of sik þyrja;
þiggr at[2] Göndlar glyggvi
gagn[3] oddviti bragna sagna.

Hèr er í fjórða vísuorði í hvârum helmíngi aukit aðalhendíng með tveim samstöfum eptir vísuorð, en at öðru sem dróttkvætt.

135. [Nú er it meira kimblaband[4]:

60. Álmdrosar skylr ísa
ár flest megin bára sára;
kænn lætr hres á hrönnum
hjálmsvell jöfurr gella fella;
styrjökla kná stiklir
stinn mens legi[5] venja benja;
lætr stillir frör[6] fylla
fólk sund hjarar lunda unda.

Hèr eru tvenn kimlabönd á[7] hvârum helmíngi.

136. [Þessi eru en mestu kimlaböndt[8]:

61. Hræljóma fellr[9] hrími, tími
hár vex[10] of gram sára ára,
frost nemr[11], of hlyn Hristar, Mistar
herkaldan þröm skjaldar aldar.
Gullsendir brýtr grundar Hrundar
gunnveggs stöfum leggi hreggi;

1) standa, *stare*, *W*, *fragm. Sk.*, *quasi cogitarint:* lætr brands brjóta *(præliatores)* standa í böð, *quod repugnat oeconomiæ sententiarum in hac stropha, quæ quatuor enuntiationum est.* — 2) af, *W.* — 3) *sic W;* gáng, *Reg.*, *et mox antea* glavndlar

tabulata confringi jubet in tempestate gladii.
Rector proræ corvorum facit
ventum prœlii circa se grassari;
ductor cohortium virorum victoriam
in Göndulæ tempestate reportat.

Hoc loco ad finem versûs quarti utriusque semistrophæ adjicitur vox disyllaba plenæ consonantiæ; in ceteris servantur regulæ metri collatati.

135. Sequitur consonantia HYPERCATALECTICA MAJOR:

60. Plurimis annis magna plagarum unda
lavat glacies pluviæ arcuariæ;
peritus princeps facit galeæ glaciem
immaniter insonare cadaverum cumulis.
Projector durorum monilium crystallos
prœliares adsvefacit vulnerum latici;
agilis imperator facit, ut mare vulnerum
gladii lucorum enses impleat.

Hic binæ sunt consonantiæ hypercatalecticæ in utraque semistropha.

136. Hæ sunt HYPERCATALECTICÆ MAXIMÆ:

61. Pruina cadaverum fulgoris decidit
circa platanum Hristæ; sonorum tempus
gladiorum crescit circa principem; gelu Mistæ
occupat perfrigidum clypei marginem virorum.
Missor auri crura frangit columinibus
parietis Gunnæ in tempestate terræ Hrundæ;

---

pro Göndlar. — [4]) *a* [*om. W.* — [5]) leggia, *W.* — [6]) *sic* (fravr) *Reg.*; favr, *W.* — [7]) i, *W.* — [8]) *a* [*om. W.* — [9]) felr, *W.* — [10]) veg, *W.* — [11]) venr, *W.*

sóknvallar spyr ek svelli elli,
svâ skotnar þat, gotna þrotna.

Hèr fylgir hverju vísuorði kimblaband.

137. [Nú skal rita hrynjandi háttu; þessi er hinn fyrsti[1]:

62. Tiggi snýr á ógnar áru[2],
undgagl veit þat[3], sóknar hagli,
Ýngvi, drífr[4] at hreggi hlífa[5],
hjör vælir fjör[6], brynju eli;
vísi, heldr of fjörnis foldir[7],
fólk-, skiptir[8] svâ boga driptum,
-skúrum lystr of hilmi hraustan,
hans fregnum styr, Mistar regni.

Hèr er [it fyrsta ok þriðja vísuorð aukit[9] framan tveim samstöfum til háttar setníngar, en ef þær eru af teknar þá er eptir sem dróttkvætt. En or öðru ok fjórða vísuorði má taka málsorð þat er tvær samstöfur fylgja, [en fimta ok en sètta í vísuorði, þá er þat orð ok dróttkvætt. Í hrynhendum háttum eru optast átta samstöfur í vísuorði[10], en hendíngar ok stafaskipti fara sem í dróttkvæðum hætti. Þetta köllum vær dróttkvæða hrynjandi[11].

138. Nú skal sýna fleiri skipun háttanna; [er þessi hrynjandi köllut tröllsháttr[12]:

63. Stála kendi steykkvi-lundum
styrjar valdi rauðu falda[13],

---

[1]) *a* [*om. W.* — [2]) ára, *W.* — [3]) undgagls veit því, *W.* — [4]) dreif, *imperf.*, *W*, *sed per totam hanc stropham præsens dominatur.* — [5]) hlífar, *gen. sing.*, *W.* — [6]) for, *W.* — [7]) foldar, *W.* — [8]) *sic W;* skipta, *Reg.* — [9]) *a* [í fyrsta v. o. avkin, *W.* — [10]) *sic ex conjecturâ;* visv, *tantum*, *Reg.* —

audio viros senectute defectos. Campum prœlii
turgidum faciens tali fortuna utitur.

Hic singulis versibus vox hypercatalectica adjicitur.

137. Nunc afferemus DIMETRA, quorum hoc primum est:

62. Princeps grandinem prœlii convertit
in pugnæ ministros; anserculus vulneris id novit:
procella loricæ decidit in tempestate
clypeorum; rex noxam vitæ gladio adfert.
Mistæ pluvia tenet circa campos
galeæ: dux ita nives arcuarias dividit;
imbres armorum dejiciuntur circa
fortem imperatorem; ejus pugnam audimus.

Hujus strophæ versui primo et tertio, ad formandam variationem, præmittuntur duæ syllabæ, quibus demtis reliqua ad modum metri collatati procedunt. Ex versu autem secundo et quarto demi potest vox disyllaba, nempe syllaba versûs quinta et sexta; quo facto hi quoque versus modum metri collatati sequuntur. In variationibus dimetris singuli versus plerumque octo syllabis constant, syllabæ vero harmonicæ et dispositio literarum metricarum metro collatato conveniunt. Hanc variationem appellamus DIMETRUM METRI COLLATATI.

138. Jam plures variationes adferentur. Sequens dimetron vocatur VARIATIO GIGANTUM:

63. Auctor prœlii docuit missores
chalybum ab orientali sinûs parte

---

[11]) *hæc a [ita contrahit W:* III v. o. ok erv enn VI í v. o. en hendingar ok stafa skipti sem í drottkvæðvm hætti. — [12]) *a [om. W.* — [13]) at falda, *W;* at halda, *fragm. Sk., prave.*

rekkar stýrðu rètt til jarðar
roðnu barði, austan fjarðar;
oddum rendi eljunstrandir[1]
ýta ferðar hrínga skerðir,
hilmir stærði hvössu sverði
heila grundar megin-undir.

Hèr eru átta samstöfur í hverju vísuorði, [hèr eru hluthendur í öllum orðum ok fylgja þrjár[2] samstöfur hverri hendíngu[3], ok svâ fara skothendur ok aðalhendíngar ok stafaskipti sem í hrynhendu.

139. [Þessi er einn hrynhendr háttr[4]:
65. Vafði lítt, er virðum mætti,
vígrækjandi fram at sækja,
skerðir gekk í skúrum Hlakkar
[Sköglar serks fyrir[5] roðnum merkjum;
ruddist land[6], en ræsir þrænda
Ribbúngum skóp bana þúngan,
Gunnar skaut und gera fótar
grim*m*setta il hjarna kletti.

[Þetta er hrynhenda óbreytt[7].

140. [Þetta er draughent[8]:
65. Vâpna hríð velta náði
vægðarlaus feigum hausi,
hilmir lèt höggum mæta
herða klett bana verðan;
fleina lands fylkir rendi
fjörnis hlíð meginskíði,

---

[1]) *sic Reg., abbreviate, W;* strandar, *S, fragm. Sk.; alii* steindir, *prave.* — [2]) *sic correctum;* iiij, *Reg.* — [3]) en hendíngar ok stafaskipti sem í hrynhendv, *W; om. fragm. Sk.* — [4]) *a [om. W.* — [5]) *a [in Reg. legi non possunt.* — [6]) lind, *W, et mox*

caput rubro velare; milites proram
inauratam recta ad terram direxere.
Consumtor annulorum mucronibus perfodit
fortitudinis oras virorum multitudinis;
princeps acuto gladio auxit
gravia vulnera soli cerebrini.

In singulis versibus hujus strophæ sunt octonæ syllabæ; primanæ singulorum versuum mediæ sunt, quarum singulas tres syllabæ excipiunt; syllabæ vero harmonicæ, tam plenæ quam semiplenæ, dispositioque literarum metricarum morem dimetrorum servant.

139. Hæc una dimetrorum species est:

64. Prœlii cupitor, hostibus occurrens,
progredi in pugna non dubitavit;
corruptor Skögulæ indusii aurata
vexilla præcedebat in Hlaccæ imbribus.
Terra vastata est, ductor vero Thrandorum
Ribbungos gravi leto adfecit;
Gunnar arcem cerebri subjecit plantæ
pedis lupini, unguibus horrenti.

Hæc dimetri species invariata est.

140. Variatio Lemuria talis est:

65. Inclemens armorum procella
caput, leto destinatum, decussit;
princeps fecit, ut rupes humerorum,
morte digna, ictibus occurreret.
Regnator ingenti xylosoleâ spiculorum terræ
per clivum galeæ, carnis nive obductum,

---

ræsis. — [7] *a [om. W.* — [8] *sic J. Olav. in margine codicis W, Rask.; melius fortasse legeretur* draghent, *quum in Reg. litera* v *fere erasa esse videatur; a [om. W.*

[öflugt sverð eyddi[1] fyrðum[2]
jöfri kent, holdi fenta.

Í[3] þessum hætti eru tíðast sjau samstöfur í hverju vísuorði en hendíngar ok stafaskipti sem í dróttkvæðum[4], [ok ef hèr er or tekin ein samstöfun fyrsta eða þriðja[5] vísuorði, sú er stendr næst hinni fyrstu, þá falla hljóðin öll sem í [dróttkvæðum hætti[6]. Svå má ok af taka í öðru ok hinu fjórða vísuorði ena sömu samstöfun, ok er þá þat dróttkvætt, [ok verðr sumt eigi mjúkt[7].

141. [Þenna hått köllum vær munnvörp[8]:

66[9]. Eyddi úthlaupsmönnum
ítr hertogi spjótum,
súngu stál of stillis[10],
stóð ylgr í val, dólgum;
hal margan lèt höfði
hod*d*grimr[11] jöfur*r* skemra[12],
svå kann rán at refsa
reiðr oddviti þjóðum.

Hèr er háttlausa *í* enu fyrsta ok þriðja vísuorði, en í öðru ok enu fjórða skothendur.

142. [Nú er sá háttr, er kallat er háttlausa[13]:

67[14]. Ortak öld at minnum
þá er alframast vissak

---

[1]) *a* [*sic W;* avflvm sótti oddi, *Reg., quæ syllabis harmonicis et justæ versus longitudini h. l. repugnant.* — [2]) ferðvm, *W.* — [3]) *add. W.* — [4]) hætti, *add. W.* — [5]) *a* [en ef or er tekin ein samstafa í fyrsta ok þriðja *(supra lineam pro* fiórða), *W.* — [6]) *a* [dróttkvæðv, *W.* — [7]) *a* [ok allmivkt, *W.* — [8]) *a* [*om. W.* — [9]) *hæc stropha citatur in* Fms. 9, 312. — [10]) stilli, *W,*

lapsus est; firmus gladius,
imperatori proprius, viros delevit.

In hac variatione plerumque septenæ syllabæ singulis versibus insunt, syllabæ vero harmonicæ et dispositio literarum metricarum eadem est, quæ in metro collatato; demtâque primi aut tertii versûs syllabâ, primæ proximâ, omnes numeri cadunt, veluti in metro collatato. Similiter ex versu secundo et quarto eandem syllabam eximere licet, quo facto prodit metrum collatatum, etsi quædam durius fluant.

141. Sequentem variationem dicimus EXTEMPORALEM:

66. Excellens exercitus dux excursores
hastis exstirpavit; chalybes sonuere
circum adversarios principis; lupus
cæsorum institit corporibus.
Imperator, auro non parcens, multos
viros capite truncos reddidit.
Iratus militum antesignanus sic
rapinas virorum punire novit.

Hujus strophæ versus primus et tertius syllabis harmonicis carent, secundus et quartus habent syllabas harmonicas semiplenas.

142. Sequitur variatio, quæ dicitur SYLLABIS HARMONICIS CARENS:

67. Cordatos illos principes,
quos novi excellentissimos,

---

minus recte. — [11]) hoddgrimmr, *usitatius*, *W.* — [12]) skemma, *W.* — [13]) *a* [*om. W.* — [14]) *transtulit hanc stropham Joh. Olavius in* Nordens gamle Digtekunst, *p. 58.*

of siklínga snjalla
með sex togum hátta;
sízt[1] hafa [veg nè[2] vellum
er virðan[3] mik lètu,
á aldin*n* mar orpit,
þat er oss frami, jöfrar.

Í þessum hætti eru öngvar hendíngar, en stafaskipti sem í dróttkvæðum hætti. Nú eru saman settir í tveim kvæðum sex tigir hátta, ok umfram þær átta greinir, er fyrst er skipat dróttkvæðum hætti, með málsgreinum þeim er fylgja hættinum, ok eru þessir hættir allir vel fallnir til at yrkja kvæði eptir ef vill.

ÞRIÐJA KVÆÐI[4].

143. Nú skal upp hefja it þriðja kvæði, þat er ort er eptir enum smærum háttum, ok eru þeir hættir þó margir áðr[5] í lofkvæðum. [Hèr hefr upp togdrápu lag[6]:

68. Fremstr varð[7] Skúli,
skala lof dvala,
sem ek mildum gram
mærð fjölsnærða:
meirr skal ek stæri
styrs hróðr fyrir,

[1]) *in Reg.* sitz *scriptum;* sitt, *W.* — [2]) *a* [veig með, *W; miror Olavium, qui construxerit:* jöfrar, er lètu virðan mik, hafa orpit sitt aldin með vellum á veigmar *(pro* vâgmar), *principes, qui me magni æstimarunt, navem meam suo frumento et aliis copiis onerarunt; quam sententiam propius ad verum*

in memoriam virorum celebravi
sexaginta variationibus metricis.
Hi principes nec honorem nec res
pretiosas, quibus me dignum
esse judicarunt, in annosum mare
projecerunt. Id quod honori nobis est.

Hæc metrica variatio syllabis harmonicis caret, literarum vero metricarum idem est situs ac in metro collatato. Jam in duobus carminibus propositæ sunt sexaginta variationes, et insuper illæ octo species, quibus metrum collatatum primo distinctum fuit, adjecta distincta explicatione cujusque metricæ variationis. Quæ omnes variationes aptæ sunt, ad quas carmina, si quis velit, effingat.

TERTIUM CARMEN.

143. Jam tertium carmen ordiemur, quod compositum est ad exemplum metrorum breviorum, ex quibus metris multa in veterum carminibus encomiasticis occurrunt. Hic incipit METRUM PRODUCTUM:

68. Skulius erat præstantissimus;
laus non est differenda;
facio de munifico principe
carmen varie connexum.
Porro carmen proferam
in prœlii concitatorem

---

reduxit G. Magnæus ad Arinbjarnar-drapam, str. 13, ubi docet τὸ verpa á mar *idem esse ac* kasta á glæ, *frustra facere.* — [3]) verðan, *W.* — [4]) *hunc titulum ex editione Raskii suscepimus; in codicibus rubrum hoc loco non invenitur, in Reg. detritum est.* — [5]) *om. W.* — [6]) *a* [*om. W.* — [7]) var, *W.*

kærr var ek harra,
hers[1] gnótt bera.

Hèr er í öðru ok í fjórða vísuorði fjórar samstöfur ok tvær aðalhendíngar, ok svâ settr höfutstafr sem í dróttkvæðu; en í fyrsta ok þriðja vísuorði eru ok fjórar rèttar samstöfur ok en fimta afkleyvis samstafa, þat er: [ek eða af, eð[2], en, [eð, er[3], eða þvílíkt; þar eru ok skothendíngar, ok ein hljóðfyllíng við höfuðstafinn.

144. [þetta er annat toglag[4]:

69. Kunn bjó ek kvæði
konúngs bróður þjóð,
þann veit ek þengil,
þrenn, fjölmennan;
fram skal en fjórða[5]
fólkglaðs[6] vaða
ljóselds[7] lagar
lofun[8] friðrova.

Svâ ferr hèr annat ok fjórða vísuorð sem í fyrra hætti, en it fyrsta ok þriðja vísuorð er hèr hendíngalaust, en tveir hljóðfyllendr við höfuðstaf, sem í dróttkvæðu.

145. [þessi er hinn þriði háttr, er vèr köllum hagmælt[9]:

70. Mitt[10] er of möti
mart lag bragar

---

[1]) *sic W, S; Reg. abbreviate* hans *ut videtur.* — [2]) ɔ: eðr; *a* [er, af, of, *W.* — [3]) *a* [*om. W.* — [4]) *a* [*om. W.* — [5]) fiórði, *fragm. Sk.* — [6]) fiǫlglaðs, *perquam hilarem, W;* fals glaðr, *fragm. Sk.* — [7]) *in Reg.* lios ellz *scriptum;* ljóss beri, *fragm. Sk.* — [8]) *sic W* (lofv̄); lofōn, *Reg.;* lofs, *fragm. Sk.* — [9]) *sic Reg. in expositione ad stropham 71, sed hoc loco non cernuntur*

coram multitudine virorum;
carus (enim) fui principi.

Hujus strophæ versus secundus et quartus habent quaternas syllabas et binas harmonicas plenas, situs autem literæ metricæ principis idem est, qui in metro collatato. In versu autem primo et tertio etiam quaternæ sunt justæ syllabæ, et quinta syllaba hypermetra, verbi causa: ***ec*** aut ***af***, ***eð***, ***en***, ***eð***, ***er***, aut tale quid; ibidem syllabæ harmonicæ semiplenæ, unaque litera metrica serva, principem literam sustinens.

144. Secunda variatio metri producti:

69. Paravi regis fratri tria
carmina, populo nota;
illum ego novi principem
magno hominum numero stipari.
Quarta (jam) procedet
laudatio in lucidi ignis
æquorei perturbatorem,
in acie hilarem.

Hoc loco secundi et quarti versûs ratio eadem est, quæ in præcedenti variatione; primus autem tertiusque versus syllabis harmonicis carent, literam vero principem duæ servæ sustinent, ut in metro collatato.

145. Hæc tertia variatio est, quam dicimus ***hagmælt*** (FACILE FLUENTEM):

70. Multæ metricæ variationes
a me non sunt antea

---

nisi literæ hagın., *ceteris in membrana detritis; a* [*om. W, sed margini adscripsit J. Olav. Grvic.* þriðja togdrápulag. — [10]) *vox in Reg. detrita.*

áðr ókveðit
oddbrags[1] spakan;
hlýtr grams geta
greppr[2] óhneppra
skýrr skrautfara
skjöldúnga úngra[3].

Í þessum hætti eru skothendíngar í fyrsta ok þriðja vísuorði, ok stafaskipti sem í dróttkvæðum hætti, en at öðru sem togmælt[4]. Í öllu toglagi er eigi rángt, þótt fimm samstöfur sè í vísuorði, er[5] skammar eru sumar[6] ok skjótar. Þat er togdrápu[7] háttr, at stef skal vera [til fyrsta vísuorðs[8], ok lúka því máli í enu síðarsta vísuorði kvæðissins, ok er rètt at setja kvæðit með svâ mörgum stefjamelum[9] [sem hann vill, ok er þat tíðast[10] at hafa öll jafnlöng, en hvers stefjamels[11] skal stef upphaf ok niðrlag.

146. [Nú er grænlenzki háttr[12]:
71. Slóð[13] kann snœðir[14]
seima geima
hnigfák[15] Haka[16]
hleypa greypa[17]:

---

[1]) oddbraks, *id.*, *W.* — [2]) *sic ut videtur*, *Reg.*, *W.* — [3]) *sic ex conjectura, nam in hac variatione secundana reguluriter ab una syllaba excipi debere videtur;* vngr, *Reg.*, *W*, *fragm. Sk.; hoc idem fragmentum posteriorem semistropham sic prave dedit:* hlítr gramr geira | greps óhneppan | skír skrautfara | skjöllldúngr úngr; *in S hæc stropha penitus desideratur.* — [4]) togmælt, *W.* — [5]) ef, *W.* — [6]) *om. W.* — [7]) drapu, *W.* — [8]) í fyrsta visv orði, *W.* — [9]) — málum, *W*, *S.* — [10]) *a* [*om. W.* — [11]) stefia maals, *W.* — [12]) *a* [*om. W.* — [13]) blóð, *per-*

compositæ de prudenti
mucronum fragoris æstimatore.
Cordati poëtæ juvenum,
liberalium principum
officium est, mentionem facere
magnificorum dynastæ itinerum.

In hac variatione versus primus et tertius habent syllabas harmonicas semiplenas, literis metricis ad exemplum metri collatati dispositis; in ceteris observantur regulæ metri producti. In omnibus metri producti variationibus vitium non est, singulos versus quinquesyllabos esse, si quædam syllabæ sint breves et celeres. Id peculiare habet metrum productum encomiasticum, ut primus versus a sententia intercalari incipiat, quæ sententia in ultimo carminis versu concluditor; licetque poëtæ quot libeat versuum intercalarium classibus carmen interstinguere, quarum singulas pari esse longitudine, ut plurimum consvetudo fert, sed quæque classis a versu intercalari incipito et eundem desinito.

146. Sequitur variatio Grænlandica:

71. Auri deminutor
sævum maris tramitem
volubili Hakii
equo percurrit:

---

peram, fragm. Sk. — [14]) *sic s.* sneiþir, *Reg.;* sneiða, *W;* sverða, *fragm. Sk.* — [15]) hringfak, *fragm. Sk.;* hnig-far, *S, utrumque corrupte.* — [16]) *sic W;* hraka, *fragm. Sk.;* hnara, *S, nullo commodo sensu; in Reg.* hafa *mutatum esse videtur in* haka. — [17]) gleipa, *perperam, fragm. Sk.*

hinn er af hlunni
hesta festa
lætr leyfðr skati
lánga gánga.

Hèr er hit fyrsta ok þriðja vísuorð svâ sem hagmælt, en annat ok fjórða með aðalhendíngum, ok eru tvær [samstöfur aðalhendar[1], ok enda báðar í einn staf.

147. [Nú er hinn skammi háttr[2]:

72. Gull kná[3] greppar[4]
glóa róa;
vâss[5] eru[6] seggir
samir framir;
eik má[7] und jöfri
una bruna,
þá[8] nýtr vísi
viðar skriðar.

Hèr er it fyrsta ok þriðja vísuorð hendíngalaust, en annat ok it fjórða sem grænlenzki háttr, ok skemri orðtökin.

148. [Nú er nýi háttr[9]:

73[10]. Ræsir glæsir
Rökkva stökkva[11]
[hvítum rítum
hreina reina[12];

[1]) *a* [hendíngar ok samstöfvr í hverri, *W.* — [2]) *a* [*om. W.* — [3]) er, *add. Reg.*, *S*, *inepte.* — [4]) garpar, *fragm. Sk.* — [5]) vals, *S*; vel, *fragm. Sk.*, *utrumque corrupte.* — [6]) orð, *fragm. Sk.* — [7]) kná, *W.* — [8]) þar, *W.* — [9]) *a* [*om. W.* — [10]) *transtulit hanc stropham Joh. Olavius in* Nordens gamle

laudatus ille
princeps, qui longos
equos retinaculorum
ex phalanga deduci facit.

Hic primus et tertius versus sequuntur modum variationis *hagmælt;* secundus et quartus habent syllabas harmonicas plenas, ita ut binæ syllabæ plena consonantia concordent, quarum utramque eadem litera (vocalis) excipit.

147. Sequitur VARIATIO BREVIS:

72. Aurum fulget,
viri remigant,
eximii milites
labori adsveti sunt.
Navis, principem vehens,
currere adquiescit;
tum dux cursu
navis fruitur.

Hoc loco primus et tertius strophæ versus syllabis harmonicis carent, secundus et quartus sequuntur modum variationis Græulandicæ, nisi quod voces breviores sint.

148. Sequitur VARIATIO NOVA:

73. Imperator nitidas maclides
piratici curriculi
albis clypeis
splendidas reddit.

Digtekunst *p. 66.* — [11]) döckva, *nigras, W, fragm. Sk., Joh. Olavius p. 66;* nöckva, *S.* — [12]) *a* [hrista nista | heyra eyra, *fragm. Sk.*

skreytir hreytir
skafna[1] stafna
hrínga strínga[2]
hjörtum svörtum.

Í þessum hætti eru í hverju vísuorði fjórar samstöfur, en tvær aðalhendíngar, ok lúkast í einn staf báðar, ok engi afkleyfisorð[3].

149. [Þetta er stúfhent[4]:
74[5]. Hafröst[6] hristir
hlunnvigg tiggja,
[borð-grund bendir
brimdýrs[7] stýri[8];
blá veit brjóta
byrskíð víði
böðharðr[9] börðum[10]
buðlúngr þúngan[11].

Í þessum hætti eru fjórar samstöfur í vísuorði, en hendíngar ok stafaskipti sem í dróttkvæðum hætti, nema þat at allar hendíngar eru náhendar.

150. [Þetta er[12] náhent[13]:
75. Hrinda lætr hniggrund[14]
hafbekks snekkjur,

---

[1]) hrafna, *W*, *ut* stafna hrafn, *corvus proræ puppisque, navem significet.* — [2]) *sic Reg. abbreviate* (st[1]ḡa), *i. e.* strengja; stínga, *W*, *S*, *Olav.* — [3]) enn höfuðstafir sem í fyrsta toglagi, *add. fragm. Sk.* — [4]) *a* [*om. W*, *in margine* "styfhendt." — [5]) *transtulit hanc stropham J. Olavius in* Nordens g. Digtek. *p. 65.* — [6]) hat röst, *altus vortex*, *W*, *Olav. p. 65*; hrafröst, *perperam*, *fragm. Sk.* — [7]) brimdýr, *Olav.* — [8]) *a* [hörð grunn

Projector annulorum
nigris funium
cervis politas
proras ornat.

In hac variatione singulis versibus quaternæ syllabæ insunt, binæ vero harmonicæ plenæ, quarum utrumque eadem litera (syllaba) excipit, exclusis particulis hypermetris.

149. Hæc est HARMONIA APOCOPATA:

74. Vortex marinus regium
phalangæ jumentum quatit;
solum navale flectit
gubernaculum animalis æstûs.
Princeps bellicosus
novit cæruleas
venti xylosoleas grave
pelagus proris frangere.

In hac variatione quaternæ syllabæ singulos strophæ versus efficiunt; syllabæ vero harmonicæ et dispositio literarum metricarum sequitur rationem metri collatati, nisi quod omnes syllabæ harmonicæ contiguæ sunt.

150. Hæc est HARMONIA CONTIGUA:

75. Tempore incidente opportuno,
agilis thallus spiculorum facit

---

hendir hnorin diri, *fragm. Sk.* — [9]) *sic dedimus;* bavð hiarðr, *Reg., S;* bavð harðr, *W, Olav.* — [10]) havrþvm, *ut videtur, Reg., sed obstat literarum metricarum ratio.* — [11]) *sic Reg., W, S;* þúnga, *Olav., Rask.* — [12]) nákveðið eða, *add. fragm. Sk.* — [13]) *a [om. W.* — [14]) hríngs grund, *fragm. Sk.*

þá er falla fleinþollr[1]
[frör mál[2] stálum;
hlumi lítr[3] hergramr[4]
hirðmenn spenna[5]
en ræði raungóð[6]
rógálfr[7] skjálfa.

Í þessum hætti eru fjórar samstöfur í vísuorði[8], ok er eigi rángt í enu fyrsta ok þriðja, þótt fimm sè: þar[9] eru skothendur[10], í öðru ok enu fjórða eru aðalhendíngar, ok báðar saman ok en fyrri stýfð, [en stafaskipti sem í dróttkvæðu[11]:

151. [þetta er hnugghent[12]:
76[13]. Hrannir strykkva[14] hlaðinn bekk[15],
haflöðr skeflir,
kasta náir kjalar stíg
kalt hlýr söltum;
svörtum hleypir svana fjöll
snjallmæltr stillir
hlunna of[16] Haka veg
hríðfeld skíðum.

Hèr er í fyrsta ok þriðja vísuorði sjau samstöfur, ok

---

[1]) fleinþollar, *fragm. Sk.* — [2]) *a* [*in Reg. vix cerni potest; ductus vero literarum proxime videntur accedere ad* fror mál; fiormal, *W;* fjörmáls, *fragm. Sk.; Raskius dedit* fryggmál; *sed incertum qua auctoritate;* fror *aut est* = frár, *celer, velox, agilis, aut* = frór, *lætus, hilaris, conf.* fravr *str. 60; significatio vocis* fjörmál *incerta est; potest referri ad* fjara, *tempus reflexus marini.* — [3]) lætr, *W.* — [4]) *sic W;* her fram, *Reg.* — [5]) *in textu W omissum, sed* kenna *in margine, seriore ut videtur manu, additum est.* — [6]) *sic W;* ravð goð, *Reg., forte id., sed in metro sequius.* — [7]) rógálfs, *W.* — [8]) en hendingar ok stafaskipti sem í dróttkvæðv, *add. W.* — [9]) þat,

liburnas proris repellere
mobile solum scamni æquorei.
Deus pugnæ, hominibus infestus,
videt aulicos remorum ducere
manubria, remi autem
usu probati contremiscunt.

In hac variatione singuli strophæ versus quaternas habent syllabas, neque vitiosum est, quinque esse in primo et tertio, ubi locum habent syllabæ harmonicæ semiplenæ. In secundo et quarto sunt syllabæ harmonicæ plenæ, utraque contigua, quarum prior est apocopata; dispositio vero literarum metricarum eadem est, quæ in metro collatato.

151. Hæc est HARMONIA SUCCUSSANS (SINGULTANS):

76. Fluctus onustam navim verberant;
spuma æquoris in cumulos
cogitur: frigidum proræ latus
repellit salsum tramitem carinæ.
Princeps eloquio disertus,
Hakii viam peragrans,
montes cygnorum procellosos
nigris percurrit phalangarum xylosoleis.

Hoc loco primus et tertius strophæ versus septenis syllabis constant, sed syllabis harmonicis carent, literis metricis (servis) regularibus; secundus vero et quartus

---

W. — 10) en, *add. W.* — 11) *a* [*om. W.* — 12) *a* [*om. W*, *in margine vero scriptum est* "haghendt". — 13) *transtulit hanc stropham J. Olavius in* Nordens gamle Digtekunst *p. 66-67.* — 14) strykja, *id.*, *W*; strjúka, *verrunt*, *mulcent*, *fragm. Sk.* — 15) borð, *tabulas*, *W*, *fragm. Sk.* — 16) á, *W*; fram á, *Olav.*; fram of, *Rask.*

hendíngalaust, en rètt at stöfum, en annat ok it fjórða hefir fjórar samstöfur, [en rètt at stöfum ok skothendíngum[1], ok oddhent, ok stýfð en fyrri hendíng.

152. [Nú er hálfhneft[2]:

77[3]. Snyðja[4] lætr í sólroð
snekkjur á Manar hlekk,
árla sèr, úngr jarl,
allvaldr breka[5] fall;
[lypta kná lýðr[6] opt
lauki of[7] kjalar rökn[8],
greiða náir glygg våð,
greipum mæta dragreip.

Í þessum hætti eru sex samstöfur í vísuorði, en eigi er rángt þótt verði fimm eða sjau; í fyrsta ok þriðja vísuorði [eru skothendur, en aðalhendíngar í öðru ok hinu fjórða í hvårumtveggja stað, en fyrri hendíng rètt í dróttkvæðu, en en síðarri stýfð eða hneft, þat er allt eitt[9].

153. [Sjá háttr er alhneftr[10]:

78[11]. Hrönn skerr, hvatt ferr,
húfr kaldr, allvaldr;
lá brýtr, lög skýtr,
limgarmr[12], rángbarmr;
brátt skekr, byrr rekr,
blán vegg, ráskegg;

---

[1]) skothend'., *Reg.;* *a* [ok skothent, *W.* — [2]) *a* [*om. W.* — [3]) *translata est hæc stropha a Joh. Olavio in* Nordens gamle Digtekunst *p. 40.* — [4]) *sic W; in Reg. vetustate deletum.* — [5]) *in Reg. detritum.* — [6]) *a* [lyptaz knaa af liði, *W.* — [7]) við, *W.* — [8]) ravkn, *Reg., W.* — [9]) *hæc a* [*ita corripit W:* sem

versus quaternas habent syllabas, literis metricis et syllabis harmonicis semiplenis regularibus, primanâ initiali et apocopata.

152. Sequitur VARIATIO SEMIAPOCOPATA:

77. Juvenis dynasta sole oriente
liburnas facit properare in
vinculum Monæ. Dominus populi
fluctuum ruinam mane conspicatur.
Homines sæpe arborem super
carinæ jumentis erigunt;
ventus carbasa explicat: funes
ductarii expansis digitis prensantur.

In hac variatione singuli versus senis syllabis constant, neque tamen vitiosum est, quinque aut septem constare. Primus et tertius strophæ versus syllabas habent harmonicas semiplenas, secundus vero et quartus plenas, eodem utrobique loco, quarum prior regularis est secundum leges metri collatati, posterior apocopata sive abscissa, quod idem valet.

153. Sequens variatio est TOTA APOCOPATA:

78. Frigidum navis latus secet undam;
dominus populi cito cursu fertur;
canis ramorum fluctum perrumpit;
obliqua prora mare repellit.
Cæruleus pluteus cito quassatur;
ventus barbam antennæ impellit;

---

dróttqvæðt eða stýfð eða hneft, þat er allt eitt, en síðari. — [10]) *a* [*om. W.* — [11]) *transtulit hanc stropham Joh. Olavius in* Nordens gamle Digtek. *p. 67.* — [12]) *sic Reg., W;* lúng-armr, *brachium navis, remus, Olav., Rask.*

jarl lætr almætr
ósvipt húnskript.

Í þessum hætti eru fjórar samstöfur í vísuorði ok tvær aðalhendíngar[1] báðar í einn staf, ok allar hendíngar hneptar.

154. [Þetta er Haðar lag[2]:
79. Læsir leyfðr vísi[3]
landa útstrandir[4]
blíðr um bláskíðu[5]
barða ranngarði;
eru kná jarl þyrna
oddum valbrodda[6]
jörð með jelsnörðum[7]
jaðri hrænaðra.

Í þessum hætti eru fimm samstöfur í vísuorði, en hendíngar ok stafaskipti sem í dróttkvæðum hætti.

155[8]. Nú eru þeir hættir, er runhendur eru kallaðar, þeir eru með einu[9] móti: hver háttr runhendr[10] skal vera með aðalhendíngum tveim, ok í sínu vísuorði hvår hendíng. [Þessi er rètt runhenda[11]:
80. Lof er flutt fjörum[12]
fyrir gunnörum,

[1]) ok lvkaz, *add. W.* — [2]) a [*om. W; in margine alia manus adscripsit* "Haddar lag". — [3]) ræsir, *fragm. Sk.* — [4]) i vtstrandir, *W.* — [5]) ok bláskíðvm, *et cæruleis (proræ) xylosoleis, W.* — [6]) falbrodda, *W.* — [7]) elsnærðvm, *W.* — [8]) *Raskius, qui clavim metricam quatuor carmina continere suspicatus est, initium carminis quarti in hac vel sequenti stropha posuit, sed non satis causæ esse videtur, cur statuatur, clavim metricam quatuor carminibus constare. Hoc non sequitur ex str. 95, neque ex str. 69. Potius significatur ad*

dynasta præstantissimus pictam
apicis tabulam non demitti jubet.

In hac variatione singulos versus quinæ syllabæ absolvunt, binæque syllabæ harmonicæ plenæ, utraque in eandem literam (desinens), omnibus syllabis harmonicis apocopatis.

154. Melos Hödi tale est:

79. Laudatus, comis princeps
terrarum exteriora litora
consertis clypeis cærulearum
proræ xylosolearum includit.
Dynasta, in telis tractandis
strenuus, oram terrestrem,
procellis afflictam, cuspidibus
funereorum serpentum exasperat.

In hac variatione quinque syllabæ quemque versum faciunt, syllabæ vero harmonicæ et literæ metricæ eodem modo disponuntur, quo in metro collatato.

155. Sequuntur metra, dicta HOMŒOTELEUTA; quorum una ratio est: bini quique versus cujusque variationis homœoteleutæ singulas habento syllabas harmonicas plenas. Hoc justum est homœoteleuton:

80. Laus principis recitata est
coram alacribus prœlii

---

str. 68, eam tribus tantum carminibus constare, h. l. enim sic est: "it þriðia qvæþi, þat er ort er eptir envm smærvm háttvm", *unde haud sine ratione colligi potest, carmen tertium clavis metricæ omnia metra breviora comprehendere. Sed hoc tertium carmen duabus partibus constat, in quorum priori describuntur expeditiones bellicæ Skulii dynastæ, in posteriori (ab 80 str.) liberalitas ejus; quæ partes conjunguntur in str. 92.* — [9]) þrennv, *W.* — [10]) *om. W.* — [11]) *a* [*om. W.* — [12]) forvm, *W.*

nè spurð spörum
spjöll grams[1] snörum;
hefi ek hans förum
[hróðrs örum[2]
ypt óvörum
fyrir auðs börum.

[þessi háttr er haldinn með einni hendíng í hverju vísuorði, ok svâ er sú runhendíng, er[3] skilr hendíngar ok skiptir orðum; því er þetta runhent kallat.

156. [þetta er hin minni runhenda[4]:

81[5]. Fluttak fræði
ok[6] frama græði,
túnga tæði,
með tölu ræði;
stef skal stæra
stilli Mæra,
hróðr dugir hræra
ok honum færa.

Hèr gengr hendíng of há*lfa* vísu, en önnur í síðarri helmíngi; þessi háttr er stýfðr eða hneptr[7] af enum fyrra.

157. [þessi er en minnsta runhenda[8]:

82. Slíkt er svá
siklíngr á,

[1]) gram, *W.* — [2]) *a* [*sic Reg. a prima manu, serior manus dedit* til hróðrs eyrvm; til hróðrar gjǫrvm, *W*; mærum *pro* örum *legit S.* — [3]) *a* [i þersvm hætti er halldin æin hending vm alla visv, en sv rvnhenda, er fyri stendr hendíngar í hveriv vísvorði, *W.* — [4]) *in Reg. hæc vox sæpius cum accentu scribitur:* rýnh. *et* hrýnh., *quasi voluerit* rúnhenda *et* hrúnhenda. *a* [*om. W.* — [5]) *transtulit hanc stropham J. Olavius in* Nordens gamle Digte-

concitoribus; res auditas
non invidemus hominibus.
Coram ignaris divitiarum
possessoribus exposui
bellicas ejus expeditiones
præconiis celebratas.

In hac variatione eadem syllaba harmonica per omnes strophæ versus continuatur, item syllaba illa harmonica continua, quæ discernit syllabas harmonicas versusque dirimit; quam ob causam hoc metrum homœoteleuton dicitur.

156. Homœoteleuton minus:

81. Promovi carmen
remo sermonis,
honoremque lucratus sum,
lingua adjuvante.
Augendum est poëma
principi Mæriensium,
laus movenda est
eique adferenda.

Hoc loco syllaba harmonica per priorem semistropham, alia vero per posteriorem continuatur; quæ variatio ex priori apocopata sive decurtata est.

157. Homœoteleuton minimum:

82. Hoc ita est;
eam princeps

kunst *p. 70.* — [6]) *sic Reg. a prima manu, quæ particula facit ut* græði *pro 1. imperf.* grædda *accipiatur, non sine exemplo;* vm, *de, W et Reg. a secunda manu;* of, *id., Olav., tum* frama græðir, *vir honoris et gloriæ particeps, de Skulio dynasta.* — [7]) hnefstr, *hic et semel antea, W.* — [8]) *a [om. W.*

öld þess ann,
orðróm þann:
jarla er
austan ver,
skatna skýrstr,
Skúli dýrstr.

Í þessum hætti eru þrjár samstöfur í vísuorði, en tvö vísuorð sèr um hendíng, stafaskipti sem í dróttkvæðu[1]. Enn finnst þat svâ, at eigi er rángt [ef stendr einu sinni[2] fyrir málsorð hljóðstafr, sá er kveðandi ræðr.

158. [þessir eru enn runhendir[3]:

83[4]. Naðrs gnapa [ógn alla[5],
eyðir[6] baugvalla,
hlunns of hástalla
hestar svanfjalla[7];
orms er glatt galla
með gumna[8] spjalla,
jarl fremr sveit snjalla,
slíkt má skörúng kalla.

þessi háttr er ort[9] með fullri runhending, ok eru þar[10] tiðast fimm samstöfur í vísuorði, eða sex ef skjǫ́tar eru.

---

[1]) er í ǫllvm þessvm háttvm, *add. W.* — [2]) *a* [í rvnhendvm háttvm at í fyrsta ok þriðia vísv orði stendr eitt sinni, *W.* — [3]) *a* [*om. W.* — [4]) *hæc stropha translata est a J. Olavio in* Nord. gamle Digtek. *p. 46.* — [5]) *a* [og nalla, *prave distinctis vocabulis, fragm. Sk.* — [6]) neyðir, *fragm. Sk., corrupte;* eyþis, *conjecit Raskius, bene, ut referretur ad Skulium,* hestar svanfjalla eyðis baugvalla, *naves bellatoris. J. Olav. pro vocativo* eyþir *accepit, ut sit apostrophe ad lectorem,*

populo probante
famam meruit:
Skulius est
dynastarum excellentissimus,
virorum prudentissimus,
eorum qui ab oriente maris sunt.

In hac variatione tres syllabæ faciunt versum, bini versus syllabas harmonicas inter se communicant, literarum metricarum eadem dispositio, quæ in metro collatato. In his quoque versibus, id quod vitiosum non est, vocalis, harmoniæ effectrix, semel (tantum) voci præmissa reperitur.

158. Sequentes variationes etiam ad homœoteleuta pertinent:

83. Deletor terrarum circulo ornatarum!
equi montium cycneorum per
totum natricis terrorem in alto
phalangæ pulvinari permanent.
Læta est mansio apud amicum virorum,
durante noxa serpentis.
Dynasta cordatos viros adficit honore:
talis vir princeps excellens merito vocatur.

Hæc variatio plenam continet harmoniam homœoteleutam, singulos versus quinis syllabis, aut si celeres sunt, senis efficientibus.

---

cui adquiesco, etsi eyþir *potest pro dativo accipi, eo sensu quo Raskius voluit.* — 7) skervalla, *camporum scopulosorum, fragm. Sk. eodem sensu.* — 8) *in Reg.* gvmnna *scriptum.* — 9) æztr, *W.* — 10) hèr, *W.*

159. [þessi er annarr[1]:

84. Orð fèkk gott gramr,
hann er gunntamr,
mjök er fullframr
fylkir rausnsamr;
hinn er mál metr,
milding sízt[2] getr
þann er svå setr
seggi hvern vetr.

þessi er hneftr [af hinni *fyrri* runhending[3].

85[4]. Mærð vilk[5] auka
Mistar[6] lauka[7]
góma sverði[8]
grundar skerði[9]:
dýrð skal segja,
drótt má þegja,
styrjar glóða
stökkvimóða.

[Í þeima hætti eru fjórar samstöfur í hverju vísuorði, en höfuðstafr sem í dróttkvæðum hætti, ok fylgir þeim einn hljóðfyllandi[10].

160. [þessi er hinn þriði háttr runhendr[11]:

86. Veit ek hríngs hraða
í höll laða[12],

---

[1]) *a [om. W.* — [2]) *in Reg.* sitz *scriptum.* — [3]) *a [sic ex lectione S, qui vocem* fyrri *omittit;* þessi er hnefstr ok með minni rvnhending, *W; in Reg. detrita sunt, ita ut* af hin . . *tantummodo cernantur.* — [4]) *transtulit hanc stropham Joh. Olavius in* Nordens gamle Digtekunst *p. 45.* — [5]) vil ec, *S;*

159. Hæc altera variatio est:

84. Princeps bonam famam obtinuit,
ille prœliis adsvetus est;
munificus ille imperator
præstantia admodum excellet.
Minime existit liberalis
quisquam princeps, arbiter
causarum, qui quavis hieme
viros tam honorifice tractet.

Quæ variatio ex priori homœoteleuto apocopata (per apocopen formata) est.

85. Palatorum gladio
carmen augere volo
violatori telluris
Mistæ bacillorum.
Gloria prædicanda est
divi, ignes bellicos
ejaculantis.
Homines sileant!

In hac variatione quaternæ syllabæ singulos strophæ versus efficiunt; situs literæ principis idem, qui in metro collatato, una servâ eandem adminiculante.

160. Hic tertia variatio est homœoteleutorum:

86. Scio aulicos cerevisiæ
saturos ab incitatore annuli

---

skal, *W, fragm. Sk.* — [6]) *sic W;* máls um, *S; in Reg. vox detrita est.* — [7]) hauka, *S.* — [8]) hlíði, *S.* — [9]) skíði, *S.* — [10]) *a [om. W.* — [11]) rýnh., *Reg.; a [om. W.* — [12]) hlaða, *W, prave, quum sequatur* Hlaða.

gott er hús Hlaða,
hirð ölsaða;
drekkr gramr glaða[1],
en at gjöf vaða
vitar valstaðá[2],
vannbaugskaða.

þetta er rètt runhendíng, ok er þessi háttr tekinn af toglagi: hèr eru fjórar samstöfur í vísuorði, eða fimm ef skjótar eru.

161. þessi er hin minni hrunhenda[3]:
87. Drífr handar hlekkr,
þar er hilmir drekkr:
mjök er brögnum bekkr
blíðskálar þekkr;
leikr hilmis her
hrein [gullin ker[4],
segi ek allt sem er,
við orða sker.

þessi er hneftr af hinum fyrra.

162. þessi er en min*n*sta:
88. En þá er hirð til hallar,
her, oddviti kallar,
opt tekr jarl at fagna,
vit[5] ótali bragna:

---

[1]) *hic lacuna fuit in codice membr. W, sed quæ sequuntur in uno folio chartaceo addidit eadem manus, quæ capita* 39-43 *in hoc codice complevit (cfr. supra p. 351 sqq.).* — [2]) *sic ex conjectura (quæ tamen cod. Reg. nititur, ubi litera* t *in rasura scripta esse videtur), a* valstöð, *statio accipitris, manus, cujus* vitj, *ignis manûs, annulus aureus;* valsaða, *Reg., Wchart., quod consistere non potest, propter præcedens* ölsaða; *ed. Raskii dat* valkaþa. — [3]) hrýnh., *Reg.;* runhenda, *Wchart.* — [4]) *a* [gullker,

in aulam invitari; domus,
quæ Hladis est, eximia est.
Princeps violatores virgæ
scutariæ potu hilares
reddit, ignes vero accipitrinarum
stationum muneri circumeunt.

Hic plena consonantia continua observatur, formataque hæc variatio est ad modum metri producti: hic quaternæ syllabæ, vel, si celeres sunt, quinæ singulos versus faciunt.

161. Sequens variatio ad homœoteleuta minora pertinet:

87. Ubi princeps potat,
vinclum manûs spargitur;
scamnum pateræ genialis
viris admodum placet.
Pura vasa aurea
regiis satellitibus
(ego, quod res est, eloquor)
verborum adtingunt scopulos.

Quæ variatio ex priori per apocopen formata est.

162. Sequens variatio pertinet ad homœoteleuta minima:

88. Ubi vero dux militum aulicos
cum innumera hominum multitudine
ad aulam vocat (ubi dynasta
viros sæpe epulis excipere solet):

Wchart. — [5]) vitr, *prudens, Wchart., S, haud dubie ob minus intellectam formam* vit; viðr, *maluit Gunn. Pauli, sed sine necessitate, quum* vit *idem valeat.*

búin er gjöf til greizlu
at gullbrota[1] veizlu,
þraungt sitr þjóðar sinni,
þar er mestr frami inni.

þessi hrunhenda er tekin af dróttkvæðum hætti, ok eru hèr jafnmargar samstöfur ok svâ stafaskipti sem í dróttkvæðu.

163. Nú hefr upp en*n* fjórða bálk runhendínga:

89. Hirð[2] gerir hilmis kátt[3],
höll skipast[4] þröngt at gátt,
auð gefr þengill þrátt,
þat spyrr fram í átt;
slíkt tel ek hilmis hátt,
hans er rausn of mátt,
jarl brýtr sundr í smátt
slúngit[5] gull við þátt.

þessi háttr er hneftr af enum fyrra, ok rètt runhendr.

164. Nú er minni runhenda:

90. Mörg þjóð ferr til siklíngs sala,
sæmd er þar til allra dvala,
tiggi veitir seima svala,
satt er bezt[6] of hann at tala:
bresta spyrjum bauga flata,
bragna vinr kann gulli hatta[7],

---

[1]) gullbriota, *Wchart.* — [2]) virð, *Wchart.* — [3]) hátt, *Wchart.* — [4]) skipar, *Wchart.* — [5]) slýngt, *Wchart.* — [6]) *in Reg.* betz *scriptum.* — [7]) *sic Reg.*, *Wchart.*, *i. e.* hata, *h. l.*

munus, quod præbeatur, paratum est.
Cœtus virorum arcte considet
in convivio auri fractoris.
Ibi intus summa magnificentia est.

Hæc variatio homœoteleutorum desumta est ex metro collatato; hic enim totidem sunt syllabæ, eademque literarum metricarum dispositio, atque in metro collatato.

163. Jam incipit quarta pars homœoteleutorum:

89. Aulici principis lætitia adficiuntur;
aula dense occupatur ad ostium usque;
imperator sæpenumero divitias donat:
eam rem posteritati fama tradet.
Talem ajo esse principis consvetudinem;
ejus summa est munificentia.
Dynasta funiculum auro revinctum
in minutas particulas diffringit.

Hæc variatio homœoteleuta est, et ex præcedente per apocopen formata.

164. Sequens variatio ad homœoteleuta minora pertinet:

90. Multi viri se conferunt ad palatia principis,
quo loco omnes commorantes aliquis honor manet;
imperator frigida cimelia dilargitur:
expedit, quod verum est, de eo loqui.
Audimus planos annulos dissilire
ab annulorum largitore fractos. Amicus

cum dativo, ut quibusdam aliis locis; alii: hrata; gullið ***vel*** gulli ata ***proposuit Gunnar Pauli;*** gull at hata ***vel*** gulli glata, ***Rask., quorum neutrum h. l. necessarium est.***

æðri veit ek at gjöflund gat-a
grundar vörðr fyrir hrínga skata.

þessi runhenda er tekin af hrynhendum hætti.

91[1]. þiggja kná með gulli glöð
gotna ferð at ræsi mjöð,
drekka lætr hann sveit at sín
silfri skenkt[2] it fagra vín;
greipum mætir gullin[3] skál,
gumnum sendir Rínar bál,
eigi hittir æðra mann,
jarla beztr, en[4] skjöldúng þann.

þessi er hnestr af hinni fyrri runhendu.

165. Hèr hefr upp hinn fimta runhendan bálk:
92 Getið var grams fara,
gert hefi ek mærð snara,
þengil mun þess vara,
þat nam[5] ek lítt spara;
finnr-at fræknara
fæði gunnstara
mann, nè mildara,
merkir blóðsvara.

þessi er ok full runhenda, ok tekin af hálfhneptum hætti eða náhendum.

166. þessi er hin minni runhenda:
93. þengill lætr höpp hrest,
honum fylgir dáð mest,

---

[1]) *hæc stropha translata est ab J. Olavio in* Nordens gamle Digtekunst *p. 69.* — [2]) *in Reg.* skengt *scriptum.* — [3]) gullig, *Wchart.* — [4]) er, *Wchart.* — [5]) mun, *Wchart.*

virorum aurum odit. Scio nullum
terræ custodem majori præditum liberalitate.

Hæc variatio homœoteleutorum formata est ad modum dimetri.

91. Læta virorum multitudo mulsum
unacum auro a principe accipit;
ille cœtui limpidum vinum, ex argento
infusam, domi suæ bibendum præbet.
Aurea patera expansæ manui occurrit;
dynastarum optimus viris Rheni
flammam mittit. Quo principe
nullus vir excellentior reperitur.

Quæ variatio ex proxime præcedente per apocopen formata est.

165. Incipit quinta pars homœoteleutorum:

92. Facta mentio est itinerum principis,
quod imperator animum advertet;
celere composui carmen laudatorium,
id facere minime peperci.
Rubefactor sanguineorum passerum
neque inveniet nutritorem sturni
bellici fortitudine præstantiorem,
neque virum magis liberalem.

Hæc quoque variatio plenis homœoteleutis constat, et desumta est ex harmoniis semiapocopatis vel contiguis.

166. Sequens variatio ad homœoteleuta minora pertinet:

93. Imperator se in plurimis rebus
fortunatum prædicat; cum summa

vísi gefr, vel flest,
verbál ólest.
Húfar brutu haf ljótt,
heim lèt[1] ek jöfur sótt,
Ýngva lofar[2] öll drótt,
jarls[3] sá ek[4] frama gnótt.

Þessi er stýfðr eða hneptr af fyrra hætti.

94. — — — — —[5] Gramr[6],
[gulli söri[7] Kraki framr,
efla frágum[8] Haka [hjaldr,
— — — — — —[9] aldr;
ormi veitti Sigurðr[10] sár,
slíkt var allt fyr liðit[11] ár,
Ragnarr[12] þótti skatna skýrstr,
Skúli jarl er myklu dýrstr.

167. *Mála-háttr*[13]*:*

95[14]. Munda ek mildíngi,
þá er Mæra hilmi
fluttak fjögur kvæði,
fimtán[15] stórgjafar:
hvar viti áðr orta
með æðra hætti
mærð of menglötuð
maðr und himius[16] skautum?

---

[1]) *sic Wchart.;* leit *vel* lett, *id., Reg.* — [2]) *sic Reg. per mutationem; a prima manu fuit* lofa. — [3]) jall, *Wchart.* — [4]) *sic dedimus;* er, *Reg., Wchart.; tum fortasse* sácr *legi posset, i. e. dynasta copiam honorum distribuit.* — [6]) *hic in Reg. pars folii abscissa est.* — [6]) *i. e. filius Halfdani prisci. Wchart. lacunam non animadvertit.* — [7]) *a* [gullsœri, *S; alii:* Gramr sœri gulli Kraki. — [8]) frægum, *Wchart., S.* — [9]) *in*

virtus comitatur. Princeps
integram maris flammam donat.
Latera navis fœdum mare perruperunt:
domum principis ivi visitatum.
Universus populus imperatorem laudat:
vidi dynastæ eximiam magnificentiam.

Quæ variatio ex proxime antecedente apocopata est.

94. — — — — — — Gramus;
excellens Krakius aurum sparsit;
audivimus, Hakium concivisse pugnam;
— — — — — — ætatem.
Sigurdus serpenti vulnus inflixit;
hæc omnia acciderunt ante annum proxime elapsum.
Ragnar existimatus est virorum prudentissimus;
Skulius dynasta multo est excellentissimus.

167. Variatio, *málaháttr* dicta:

95. Carmina Mœrensium
regi bis bina dicavi,
quinque decemque memor
munera lata mihi.
Ante ubi terrarum
quenquam in regnantis honorem
nosti tam artifices
composuisse modos?

Reg. hæc abscissa sunt; a [hinn milldi lofaðr, *S;* hinn milld lofaðr, *Wchart.* — [10]) *i. e. Sigurdus Fofnericida.* — [11]) hit liðna, *Wchart.* — [12]) *i. e.* loðbrók. *Dicit Skulium priscis heroibus (Gramo, Rolfo Krakio, Hakio, Sigurdo, Ragnari) præstare.* — [13]) *hic titulus in Reg. seriore manu scriptus est, et in Wchart. etiam omissus.* — [14]) *vide* Nord. g. Digtek. *p. 55.* — [15]) *vide* Sturl. *4, 56.* — [16]) heims, *Wchart.*

168. *Fornyrða-lag*[1]:
96. Ort er of ræsi,
þann er rýðr granar
vargs ok ylgjar,
ok vâpn litar:
þat mun æ lifa,
nema öld farist,
bragnínga lof,
eða bili heimar.

169. *Bálkar-lag*[2]:
97. Lypta ek ljósu
lofi þjóðkonúngs,
upp er fyrir ýta
jarls mærð borin,
hver muni heyra
hróðr gjöfláta
seggr svâ kveðinn
seims ok hnossa?

Sú er grein milli þessa hátta, at í fornyrðis-lagi eru í fyrsta ok þriðja vísuorði einn stuðill, en í öðru ok fjórða vísuorði þá stendr höfuðstafr í miðju orði; en í stikka-lagi eru tveir[3] stuðlar en höfuðstafr í miðju orði; en í bálkar-lagi standast stuðlar ok höfuðstafr sem í dróttkvæðu.

170. *Starkaðar-lag*[4]:
98. Veit ek verðari,
þá er vell gefa,

[1]) *hæc inscriptio in Reg. alia manu scripta est.* — [2]) *serior manus hoc addidit in Reg.* — [3]) *sic ex emenda-*

168. Metrum antiquum:

96. De rege exactum est
carmen, qui tela cruentat,
quoque auctore lupi
sanguine rostra madent.
Hæc omni regum
præconia tempore vivent,
ni pereant gentes
astrave summa ruant.

169. Variatio, *Balkarlag* dicta:

97. Incubui claras laudes
efferre monarchæ,
et satrapæ laudes
exposuisse viris.
Quis quæso expositas
sic laudes audiet ejus,
munera cui curæ
donaque larga dare?

Inter has variationes hoc discrimen interest, quod in METRO ANTIQUO una tantum litera serva est in versu primo et tertio, litera vero princeps in medio versus secundi et quarti. Sed in variatione *Stikkalag* sunt duæ servæ, litera vero princeps in medio versu. In variatione autem *Balkarlag* situs servarum et literæ principis idem est, qui in metro collatato.

170. Melos Starkadi:

98. Qui donant aurum,
qui tentant ictibus enses,

---

tione; m, *Reg.;* thrir, *Wchart.* — [4]) *titulus margini codicis Reg., eadem ac antea manu, adscriptus est.*

bröndum beita
ok búa snekkjur:
hæra hróðrar
en heimdraga,
únga jöfra
en auðspörut.

99. Þeir 'ro jöfrar
alvitrastir,
hríngum hæstir,
hugrakkastir,
vellum verstir,
vígdjarfastir,
hirð hollastir,
happi næstir.

171. *[Ljóða-háttr*[1] *:*

100. Glöggva grein
hefi ek gert til bragar,
svå er tírætt hundrað[2] talit;
hróðrs örverðr[3]
skal-a maðr heitinn vera
ef så[4] fær alla[5] háttu ort.

172. *[Galdra-lag*[6] *:*

101. Sóttak fremd,
sótta ek fund konúngs[7],
sóttak ítran jarl:

---

1) *sic Rask. inscripsit.* — 2) *in Reg.* c *scriptum.* — 3) *sic Reg. a secunda manu* (ǫruᵉþr), *quæ vera lectio est; a prima manu* ǫruþr; ør uðr, *Wchart., sed supra lineam* ófróðr; ör uðr, *S; G. Pauli conjecit* ürráðr, *Raskius* örverpr. — 4) *sic,* = svâ,

quique suas ornant
in fera bella rates:
hi sunt laude magis
digni, quam pace jacentes,
et juvenes reges,
quam male parcus opum.

99. Maximus his animus est,
his innata cupido
exercere aurum
distribuisseque opes;
eximia et bello virtus,
prudentia summa:
his fortuna sequax,
aulaque tota favet.

171. Variatio *Ljoða-hattr* dicta:

100. Distincte exposui
numerorum exempla, dedique
in decies denos
verba redacta modos.
Laudibus indignus
non appellabitur is, qui
omnia sic numeris
reddere metra potest.

172. Melos magicum:

101. Gloria quæsita est nobis
regisque petiti congressus,
aditusque eximii satrapæ:

Reg.; so, *S.* — [5]) *om. Wchart.* — [6]) *hunc titulum præmittit Wchart., Rask.* — [7]) *om. Wchart., S.*

þá er ek reist,
þá er ek renna gat
kaldan straum kili,
kaldan sjá kili.

102. Njóti aldrs
ok auðsala
konúngr ok jarl,
þat er kvæðis lok.
Falli fyrr
fold í ægi,
steini studd,
en stillis lof[1].

---

[1]) *hoc loco Reg. add. stropham:* Farar snarar fylkir byrjar, *etc., quam supra p. 650 attulimus; deinde in fine codicis adduntur: carmen de piratis Jomensibus* (Jómsvíkinga drápa)

quum gelidos æstus
jussi parere carinæ,
quum secui gelidas
puppe ruente vias.

102. Divite rex satrapesque
domo longaque fruantur
ætate! Hic finis
carminis esto mei.
In mare terra prius
saxorum fulta columnis,
quam pereat regis
gloria summa, ruat!

---

et carmen quoddam erotici argumenti, sed nondum editum. Codex S hoc quoque loco finitur.

CORRIGENDA ET EMENDANDA.

Pag. 19^{4} Jove *l.* Saturno; 38^{31} *l.* indicaret; 51^{28} *l.* cui arci; 85^{12} *l.* pater; 91^{16} *l.* explicuerim; 91^{25-26} *interpretatio* pro pulcherrimo habitus *sequitur lectionem codicis Reg., sed lectio* fegrst talaðr, *quæ in textum recepta est, interpretari debet:* discrtissimus; 108^{2} *l.* afli; 175^{26} *l.* offerret; 223^{15} Suttungus *l.* Gigas (Suttungus); 224^{14} *tolle signum notæ* 2).

Pag. 300^{12} *pro* segu *l.* sega *ex correctione Egilssonii;* 351^{28} *l.* 39-43; 366 *not.* 4: *lectio codicis Reg. incerta est:* hettv *s.* heitv; 372^{12} *l.* brunnölskakki, runna; 375^{11} *l.* circuli; 436^{3-4} *codicis Regii lectio:* ꝫ v̄þ⁊ıſ adaoſc [*potius quam* adavſc] ran, *rectius resolvitur:* ok um þeris aða oscran.

Pag. 487^{4} *l.* göltr; 512^{13} *l.* sem; 589^{25} *l.* hæc; 700^{6} *l.* Skúli.

